megírva

Aldana, Bernardo

spanyol lovag, Castaldó hadimérnöke.

Castaldo I. Ferdinánd király tábornoka 1551-ben mint katonai parancsnok átvette Erdélyt 1553-ban elhagyta Erdélyt Ö gyilkolta meg Fráter Grorszyst.

l.

Banfi Erdély.

297. l.

Banfi, Dr Florio: Olasz

katonai építészek Erdélyben

Erdélyi Muzeum: 1932. 297. l.

Aldana, Bernardo

várépítő

XVI. sz.

A szolnoki vár. ?

Szendrei János Fiskke

Hadtört Közl. 1889

125 – ~~140 ff~~

és kv. ll.

T Szolnok eleste

1552-ben.

Jegyzés

1. Nyeremet sorkalás
is javítás

P. 2.00.

Tisztelettel

Wolauschek Gy

Wolauschek György
BUDAPEST

Aldano

várépítő

lásd XVI. sz

Jászbmuzéok

1938-43. 84. l.

Komáromy József (Jász)

A Jászberenyi Muzeum

Lükönyve. 1938-1943.

Bp. 1943. 84. l.

Szendre szerint Aldano

kezdetben az egri vár erő-

dítési tervét 1549.

Pataki szerint Alessandro de

Vedano.

Igen tisztelt dr Szentiványi úr!

Kérem szíveskedjék az állítólagos Pannini képet átvenni és legjobb belátása szerint helyreállítani.

Kiváló tisztelettel

Turóczi László

megvizsgálva

Alday Olexák Emil

lásd

Olexák Emil

alatt.

AZ EST KÖN

BUDAPEST, VII. ER
Telefon: 45

E heti olcs

Ezen jegyzékben felsorolt könyveke
alábbi árakon árusitjuk. A rendelé
csatolni, mert egyes könyvekből csa

Juba: Az egészségtan alapvonalai
Kallós: Görög élet és müveltség (K
vázlatok
Kankovszky: A boxolás (A boxolás t
technikájá
Dr. Karczag: Hogyan védekezzünk uto
betegségek
Karinthy: Notesz (Az iró vidám fel
Kemechey: Bodrogközi történetek (E
Dr. Kelen: Gyógyitás röntgen-, rádiu
sugarakkal
Kepes Emil: Elektromosság, sugárzá

Aldegrever, Heinrich

mit. 1502. rézin + 1555

Padeborgban

(Westfalia)

Diviparmtört

167. l.

169. l.

l.

Thieme-Becke

Aldenburger, Jeremias, asztalosiegény

Győrben 1674-169? között megfordult asztalosiegények jegyzéke: "Aldenburger, Jeremias, Freyberg, Sachsen, 1676". 113.old. 13.jegyz.

Batári Ferenc: Asztalosiegények Győrött a XVII.században- Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9.-Xantus János Múz.Győr, 1967,-A Győri Múz.Évkönyve

---

Aldenburger J./Jeremias/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Freyberg, Sachsen:Aldenburger J." 121.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 9[illegible].old

Arrabona,9.- Kantus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz.Évkönyve

Jeremias Aldenburger, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, 1675-től: "Jeremias Aldenburger Tischlergeselle Von freyberg aus Meißen". 102.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században. Adatok Győr város asztalosmüvességéhez. 93.old

Arrabona, 9-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

K. D. K.

ALDIN Ferenc építőmester

A váradi püspök Gyulára küldi,
1553-54-ben itt működött

Gerő: Magyarországi várépítészet Bp. 1955.
359. l.

M.D.K.

Aldin Ferenc

1553-ban Zaberdin váradi püspök Gyulára küldte Aldin Ferenc épitőmestert, aki 1554-ben még ott müködött.

Börtsök László: Gyula városképi és müemléki vizsgálata. Bp. 1953. 23.l.

megvia

Aldin Ferenc

kir. építész

Veres Endre dr. Gyula

város Oklevéltára (1313–1800.) Bp. 1938. 234. 235. l.

Zaberdin Mátyás váradi püspök, az alsó részek főkapitánya 1553 őszen Gyulára küldte Aldin Ferenc építőmestert, aki 1554 feb. 14. tartozkodott ott. vele jött Váradi Képíró Albert is, aki mindenszentek körül kiragyolta a várt, bizonyára azért, hogy a király is megismerhesse és tanácskozhassanak annak megnagyobbításáról szelentős munkat ekkor nem végezhettek a varon

Aldin Ferenc
építész Gyulán
1553.

lásd
Veress Gyulavárós
234, 235. l.
mics utaló cédulája.

MOB Kit. 3182

LOVIK KÁROLY: Vendégségben őseinknél

MOLNÁR FERENC: A Pál-utcai fiúk

ORBÁN DEZSŐ: Az ezüst flotta

RÁTH-VÉGH ISTVÁN: Az ércmadár

SZENTIVÁNYI JENŐ: A fekete bocskor

vitéz TEMESY GYŐZŐ: Győzni! Élni!

SETON THOMPSON: A két vadóc
Rolf, az erdőlakó

Szerda

22

Paulin pk.

Csütörtök

23

Ediltrud sz.

Péntek

24

Jézus Szt. sz.

Szombat

25

Vilmos hv.

Aldin

várépítő

Gyula vára

l.

Hadtört. Közl.

1938. 264. l.

Már Mirandola és Nardini (tehát 1561) ott dolgozott Gyula várán.

Karácsonyi János dr.: Békésvármegye tört. I. k. Gyula, 1896.

Aldin Ferenc

nagyváradi építőmester

A váradi püspök, mint a gyulai várnak

Karács Békésvm

I. 133, 156. l.

felügyelője fentiét 1553-ban Gyulára küldte, a várban folyó építkezések vezetésére. Aldin 1554. febr. 14-tartozkodott itt s az elhanyagolt várot nemelyi kijavitotta-

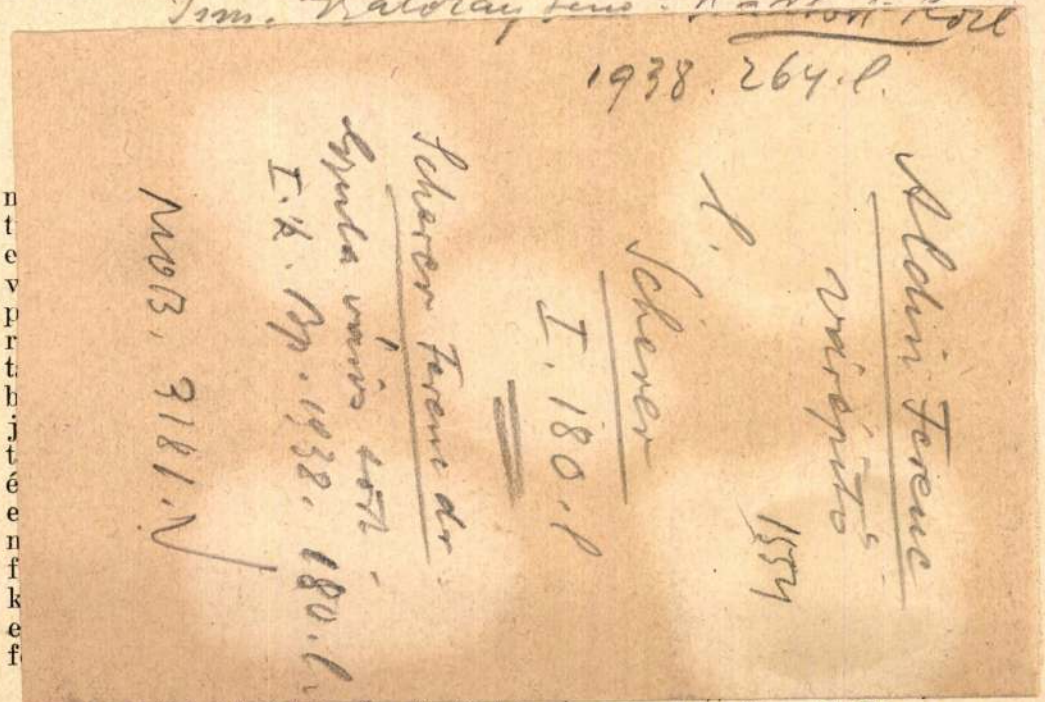

okleveles középiskolai tanár, fizetéstelen egyetemi tanársegéd, Pécsről (Holub József professzor). Ösztöndíjas az egész évben. Magyar- [illegible] közlekedési történetével foglalkozott, tanulmányait I. Ferenc

zad végének és a XIX. század elejének cseh-magyar irodalmi és kulturális kapcsolatait felkutatni. Témájával kapcsolatban átnézte a bécsi nemzeti könyvtár és a cseh Komensky-iskolaegylet könyvtárának e korból származó könyv- és folyóiratanyagát s ebből megállapíthatta, hogy sem a XVIII. században, sem a XIX. század elején, szinte a hatvanas évekig a magyar irodalom nem gyakorolt figyelemreméltó hatást a cseh irodalomra. A második félévben a cseh politikai irodalom tanulmányozására fektette a fősúlyt. Sikerült megállapítania, hogy a magyar reformkor jelenségei példájukkal igen erős lendítőerőként hatottak Csehországban. Kutatásainak kiegészítésére Pozsonyban és Prágában is járt s mindkét városban az ottani egyetemek könyvtárainak vonatkozó műveit áttanulmányozta. Bécsi tartózkodása alatt készítette elő Elias Corvinusnak, egy XVI. századbeli humanista költőnek Hunyadi Jánosról szóló epikus munkáját s résztvett a bécsi nemzeti könyvtár kézirattárában a paleográfiai és ősnyomtatvány-meghatározási gyakorlatokon.

Dr. Szendrői Jenő (1913, Makó, róm. kat.), műszaki doktor, okleveles építész, Budapestről (Kotsis Iván professzor). Ösztöndíjas a második félévben. Telepítéstervezési irányban munkálkodva, a bécsi műegyetemen Theise professzor mesteriskolájának tagjaként, folytatta az előző évben megkezdett munkáját, a Tabán városrész

Oldjai tájképfestő

A Szolnoki Művésztelep megalapításának engedélyezést 1899.-ben tizenkét művész kérte. Köztük volt a művész is.

A Közízlés alakítói

1975. VIII. 19. 16-17, Kossuth, /11/-Vuc.

MDK

Aldmann rajztanárjelölt

Különfélék. Müvészi Ipar, 1890, 234-236 l.

Aldobolyi Nagy Helga

Sz.U.N.934.X.10.

A Pfeifer-festőiskola tárlatának megnyitása

Vasárnap délután szépszámú közönség jelenlétében nyitotta meg a Hungária halljában a tárlatot Renkey Lipót tanácsnok. Miután Pfeifer tanár néhány szóban felkérte Renkey tanácsnokot a tárlat megnyitására, az lendületes szavakban ecsetelte a jóhirü festőiskola tizéves multját. Utána előlépett Csets Manci s a tanitványok nevében felköszöntötte a jubiláló tanárt és hálájuk jeléül egy szép bronzszobrot nyujtott át a mesternek. Pfeifer tanár a meglepetést közvetlen szavakkal köszönte meg, majd a közönség gyönyörködött a fiatalság szebbnél-szebb alkotásaiban.

Aldobolyi Nagy Helga, mint a jövő portrétistája bontakozik ki; legsikerültebb alkotásai Erdős Károly dr. professzor és Gödry alezredesné arcképei. Dr. Barabásné Frekot Ilus mindig csendéletekkel szerepel, meg kell hagyni,

Aldobolyai Nagy Ibolya

Szerepel a Szegedi Képzőm.Egyesület tárlatán.

Szegedi Uj Nemzedék,955.IV.14.

Aldobolyi Bás-vár

Háromszék-

l. Gaadi I. 205. l.

Áldor János László MDK

Falusi u.

Műcsarnok 1934. dec. 1935 jan.
Jubileumi kiállitás

Áldor János László

Gaál Béláné

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Áldor János László MDK

Dr. Temple Rezsőné

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

MDK

Aldor János László

Csend.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Tars.jubileumi kiall.
képes tárgymutatója. 1936.máj-jun. 12.1.

Áldor László János festőművész

Menyecske

Magyar kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok. 1934.

MDK

Áldor János, festöm.

Nagy Izabella arcképe.

Festöi elegancia, a karakter kihangsulyozása, a beállitás elökelösége révén hatásos.

B.P.L.: Megnyilt a Téli Tárlat a Mücsarnokban. Nemzeti Ujság. 1938. febr. 6. 12.1.

Áldor János.

a "Magyar arcképfestők társulata"-nak tagja.

Bende János.

a Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Áldor János László

A Benczur-Társaság. Képzőművészet 1927. 5-7.sz.
11.l.

MDK

Áldor János László

A Műcsarnok tavaszi tárlata. Képzőművészet 1928. 8-9. sz. 78.l.

M.D.K.

Áldor László János/

„Felicitas" c. képének repr.-ja a Solymosi képszalon kiállitásáról

Szinházi Élet. Bp. 1927. okt. 30-nov. 5.
XVII. évf. 44. sz. 96. lap.

MDK

Áldor János László

A Benczur-Társaság. Képzőművészet 1927. 5. sz. 11.l.

MDK

Áldor János László

Vadászarckép, repr.

Hongrie-Magyarország-Hungary II-III.sz.
19.1.

MDK

Áldor János László

Az Arcképfestők Társasága. Képzőművészet 1931. 43-44. sz. 188.l.

Alföldi János László, festőm.

Örömmel látjuk fiatal festőink előretörését a portréban.

Egy sikerült arcképpel szerepel.

Pipics Zoltán: Téli Tárlat.

Műcsarnok.- Uj Magyarság.1939.jan.29.

MDK

Áldor János László

Dunai táj

Balás P. László: Székely Bertalan emlékkiállitása. Nemzeti Ujság 1935. nov. 17. 16.1.

MDK

Áldor János László, festőm.

feltünően tehetséges.

II. Benczur Társaság.
Képzőművészet. ? I.évf. 1.sz. 9.l. Tav. Tárlat.

MDK

Áldor János László

Női profil, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Mücsarnok.1921. nov. 22.l.

M.D.K.

Áldor János László

"Lorenz Márta" ról készült portréjának repr.-ját bemutatja a lap a Képzőművészeti Társulat kiállitásáról .

Herman Lipót: "Ez is megtörténhetett..." Szinházi Elet. Bp. 1934. május 13-19. XXIV. évf. 21. sz. 55. lap.

M.D.K.

Áldor János László

Rajz a művész vázlatkönyvéből a "Kis notesz" c. rovatban.

Szinházi Élet. Bp. 1929. febr. 10-16. XIX. évf 7. sz. 57. lap.

MDK

Áldor János László.

dr. Jakabházy Zsigmond.

A Tavaszi Tárlat portréi.

Képzőművészet .1929. 18.sz..

MDK

Áldor János László

Bakonyi képe a Műcsarnok tav.tárlatán.

Képzőművészet, 1931. 41.sz. 140.l.

M.D.K.

Áldor János László

ifj, dr. Halász Jánosné arcképének repr.-
ját bemutatja a lap a Műcsarnok tavaszi tár-
latáról.

Szinházi Élet. Bp. 1931. márc. 8-14. XXI.
évf. 11. sz. 109. lap

MDK

Áldor János László, festöm.

a IX. terem jónevü müvésze. De jó müvek alá is irta nevét.

Chroniqueur:
Mücsarnok.- Téli tárlat.
Képzömüvészet. IV. évf. 26. sz. 28.l.

M.D.K.

Áldor János László

"Az optimista piktor" c. rajza, amelyet "Az optimista és pesszimista, ahogyan a festő és a rajzoló látja" c. felhivásra készitett.

Szinházi Élet. Bp. 1931. május 31.-juni 6. XXI. évf. 23. sz. 24. lap.

MDK

Áldor János László

A Nemzeti Szalon tav. tárlata. Képzőművészet 1928. 12. sz. 187.l.

MDK

Aldor János László

Művei a Fészek gyüjtm.kiállitasan.

Cikk: A Fészek gyüjtm.kiáll.

Képzőművészet, 1928. 8-9.sz. 89.l.

MDK

Áldor János László, festőm.

figyelmet érdemel.

Szomory Dezső: A Műcsarnokban. Szőrely Bertalan és
Téli kiállítás. -Az Est.1935.nov.17
13.1.

MDK

Áldor János László

Bogyiszlói cigányputri

Olasz táj

Három téli kiáll. Csallóközi Farkas L.: Műcsarnok.
Művész-Élet 1933.II.2.sz. 4.l.

MDK

Áldor János László, festöm.

320. Öszi hangulat. Olf.

359. Legelö a füzesben. Mgt. " 20.1.

[illegible]. 1927. táj- és életkép kiáll. Kat. 19.1. és 20.1.

MDK

Áldor János László

Képzőművészet 1932. 52. sz. 153.l.

MDK

Áldor János László

Bünbánat

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 64.l.

MDK

Áldor János László festőm.
/Egyesület. /

művével/ild.müveivel/ ő is részt vett ezen a kiállításon.
HA,KT,BK,BKTN.

Műcsarnok. 1928. tav.kiáll. Kat. 36.l.

MDK

Áldor János László

A Műcsarnok tav. tárlata. Képzőművészet 1928. 8-9. sz. 78.l.

MDK

Áldor János László

A Műcsarnok őszi tárlata. A Magyar Arcképfestők Társasága kiáll. Képzőművészet 1932. 227-228.l.

Áldor János László.

A Benczur Társaság tagja a megalakulás utáni időben 1923 után.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Áldor János László, festöm.

Lorénz Márta. /Teljes alak./ Repr.

Nemzeti Képzömüvészet. kiáll. 1934. Kat.

MDK

Aldor János László

Művével résztvett a kiállitáson.

KmTárs. 1943. márc. - ápr. tav. kiáll.
Kiállitó művészek névsora. 23.lap

MDK

Áldor János László

Képzőművészet 1931. 41. sz. 141.l.

MDK

Áldor János László

A nap utolsó sugarai

KMTárs. 1927/28. téli kiáll. kat. 12.1.

MDK

Áldor János László

Alvó Vénusz c. olajfestményével a Lipótvárosi Kaszinó díját nyerte

Képzőművészet 1930. 30. sz. 118.l.

MDK

Aldor János László

Falu Tolnában, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1940 Dec.15-1941 Jan.12. 5.l.

MDK

Áldor János László

Őszi hangulat c. munkájáért az 1927 évi Magyar táj-és életképkiállitáson festészeti III. dijat nyert

Aktuális képzőművészeti események. Pesti Hirlap 1927 évi Kincsesháza.

MDK

Álder János László

Vasárnap, repr.

Aktuális képzőművészeti események. Pesti Hirlap 1928 évi Kincsesháza.

MDK

Áldor János László

Alvó Vénusz c. munkájáért a Lipótvárosi Kaszinó díját kapta

Kézdi-Kovács L.: Az elmult két év történetéből. Évk. KMT. 1930. 32.l.

MDK

Aldor János László

Szolnoki utca c. festménye a Műcsarnok 1943/44 évi téli tarlatan.

Pipics Zoltán: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság, 1943.nov.21. 14.l.

MDK

Álder János László

Feketeruhás nő /Barta Károly ifjusági dij/

Képzőművészeti élet 1926-ban. Pesti Hirlap 1927 évi nagy naptára. 129.l.

MDK

Alder János László

T.I. Mgt.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.1935.
Márc.24-Máj.15.Műcsarnok. Kat. 7.1.

MDA

Aldor János László

Merengő.

III. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. 1935.
Márc. 24–máj. 15. Műcsarnok. Kat. 14.l.

MDK

Áldor János László

Női képmás, of.

Fél akt, of.

N. Szal. őszi tárlat, 1921. szept.

8 4 l.

MDK

Áldor János László

Fiatal parasztlány, of.

Tavaszi táj, "

50-évford.

Szolnoki müv.telep. Ernst Muz. kiáll. 1952. máj.

MDK

Áldor János László

Falu vége

100 év festészete. Szalmássy Cal.kiáll. 1948. jan.

MDK

Áldor János László, festö

Nagy Izabella.
Álom.

febr.-márc.)
MiTáre.Téli Tárl. 1938. Gyüjt. Kiáll. Műcsarnok.
Kat. 5.l., 6.l.

MDK

Áldor János László, festö

Falu Tolnában.

OMKT.-Mücsarnok. IV.Nemzeti Képzömüv. kiáll.
Bp.1937.ápr.29.-jun.2o. Kat. 7.1.

MDK

Áldor János László, festö

Szeptemberi reggel.

OMKT.-Mücsarnok. IV.Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
Bp.1937.ápr.29.-jun.2o. Kat. 15.1.

M.D.K.

Áldor János László

382. Forgó Bébi. Mgt.

"A gyermek a müvészetben" kiállitás tárgymutatója Bp. 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társulat. 24. l.

MDK

Áldor János László

Falu a holt Dunánál, of.

Téli Kiállitás. Mücs. 1935. nov. 2o.l.

MDK

Álder János László

vitéz Kozma Ferencné, of.

Téli Kiállitás. 1935. nov.-dec. Mics.

9.1.

MDK

Áldor János László

Waldman Ervin, of.

Nádler Pálma, of.

Téli Kiállitás. 1935. nov.-dec. Mücs.

9.1.

Szt. Borbála oltár predellájában
restaurálása idején, 1898 táján át-

Bártfa középkori müemlékei. A

Áldor János

MDK

Szolnok a magy.képzőművészetben c.kiállításon szerepelt.

Szabad Művészet, 1947. 6-7.sz. 129.l.
Szolnoki hir.

MDK

Áldor János László

Tarlón, of.

Magy.Müvészetért kiáll. r. Mücs. 194o. febr.

8. l.

MDK

Áldor János László

Halászhálók , of.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec. 21.1.

Aldor

Kállit

M. 932. X. 30.

rgy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

örök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

Aladar

Kiállít

M. 932. XII. 18.

. . . . . .

. . . . . .

ok: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

y müveivel: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

on: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Akter

Kiállt

M. 932. XII. 18.

. . . . . .

. . . . . .

Ezekről megjelent kritikák, méltatá

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott . . . .

. . . . . .

Szerepelt-e külföldi kiállitáson, mel

. . . . . .

. . . . . .

Vol-e 1954 után külföldi tanulmányut

. . . . . .

. . . . . .

Áldor, festöm.

Testületileg vesz részt a Magyar Arcképfestök Társasága. Egyénileg értelmezett női portréjával tünik ki.

Pipics Zoltán dr. : A Mücsarnok gyüjteményes kiállit Magyarság. 1934. márc.4.

Áldor.

A III. Nemzeti Képzőművészeti kiállításon
művei szerepeltek.

Új Magyarság, 1935. März. 24.

MDK

Áldor, festö

arcképe a nöi báj végtelen skáláját szólaltatja meg.

Pipics Zoltán dr.:A képzömüvészek egyesületének jubileumi kiállitása.-Mücsarnok.-U.M.1934 dec.8.
21.1.

MDK

Áldor

Arcképtanulmányai a Magy.Arcképfestők kiállitásán.

Cikk: Arcképfestők a Nemzeti Szalonban.

Magyar Hirlap 1935.okt.8.

MDK

Áldor J,

~~A magyar anyag retrospektiv részében szerepel~~

az anyag modern részében szerepel

Nemzetk. velencei kiáll. Képzőművészet 1930. 31.sz.
145 l.

MDK

Áldor J.

Művei, a Nó a művészetben c.tárlaton.

Cikk:Tárlatok.

Művészet, 1936. 3-4.sz. 58.l.

M. D. K.

ÁLDOR János festő
(1895-)

M. n. műcsarnoki festő

Genthon-Német h-Végvári-Záder:Magyar művészet 1800-19
bp. 1962. 406. l.

Áldor János László

A szekszárdi múzeumban rendezett „Sárköz a képsőművészetben" c. kiállításon szerepel.

Tolnamegyei Népújság 1966. máj. 29.

Aldor János

Kiállít

8. ó. U. 932. XII. 18.

Ké

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . .Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatá

Áldor János

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

8 ó. Ú. 1931. IV. 26.

Áldos J. L.

„Ferete bundás nő" c. műve
nerepel a Műcsarnok
téli tárlatán (emlitve)

Lyság 1926 II. 28

Áldor János László

Portréval szerepel a
hűvösvölgyi tél. tárlatán

Az Est 1926 II. 28

Áldor János László

„Kazlak" c. teljes nekrológ
a hűcsarnok téli táklatán
(emlitve)

Magyarság 1926 II. 27

Áldor János László

„Gödrös szolnoki utca" c.
műve a hűszarnok tavaszi
tárlatán Halmy Arthurdíját
kapta (emlitve)

Reggeli Hirek 1925 VI. 5

Áldor János László

Gödrös szolnoki utca, o.

Alföldi táj, o.

Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952

Áldor János

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

P. N. 1931. IV. 26.

Áldor János László

szerepelt a diósgyőri Téli táborban.

V. h. 1939. XII. 17.

Áldor János László festőművész

A Benczur Társaság ügyvezető igazgatója volt.

N.U.934.XI.25.

Áldor Jákos

Művével részpel a Műcsarnokban rendezett Magyar kiállításon.

N.K. 934. IX. 30.

Áldor János

Szerepel a hűszarnok tél

Tárlatán

EST 1938 II. 6

Áldor János László

szerepelt a Balatoni Társaság földvári ki-
állításán.

TH. 1933. VIII. 8.

Aldor János László

szerepelt a Balatoni Társaság földrajzi kiállításán.

dr. 1933. VIII. P.

Áldor János

Alkotása a Nemzeti Szalónban a Magyar Arcképfestők Társ.kiáll.-án.

E.K.930.X.19.

Áldor János

festőművész

Székel, Bertalan emlékkiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.
Pompás Dunai tája.

Nemzeti Ujság
1935.VI.17.

Áldor János László

Az képekkel nehezel a
„Nő a művészetben" c. kiállításon
a hűnaznak

Magyarság 1936 X. 24

Áldor János költő

Portrékkal szerepel a
„Nő a művészetben" c.
kiállításon a Műcsarnokban

Nemzeti Ujság 1936 X. 25

Áldor János

„Nagy kabelli pertréja" nézeteli a Műcsarnok téli tárlatán

(emlitve)

Nemzeti Lyrág 1938 II.6

Áldor J. Lánló

Szerepelt a Balatoni Társaság fiókjának kiállításán.

NM 1933. VIII. 11.

Áldor János László

Szerepel a hűnaznak tér.
Tárlatán

Magyarság 1938 II. 6

Áldor János László

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Nádler Pálma igen szép feje.

Pesti Hirlap
1933.XI.16.

Áldor János

Kezdjel a hunkány Cén
tárgyorsjátékán

Nyság 1937 VI. 4.

Áldor János

Műveivel részt vesz az Arcképfestők kiállitásán, melyet a Nemzeti Szalonban rendeztek.

M.H. 930.X.19.

Áldor János

E. 930. X. 19.

Nemzeti Szalón

A *Nemzeti Szalónban* a *Magyar Arcképfestők Társasága* mutatkozik be első alkalommal. Keresik a közvetlen kapcsolatot a közönséggel és ki akarják szorítani a művészietlen portrét. Csak örömmel lehet üdvözölni ezt a próbálkozást. *Áldor* János *László*, *Balló* Ede, *Belányi* Viktor, *Boruth* Andor, *Ducsay* Béla, *Endrey* Sándor, *Dabis* Rózsi, *Feszty* Masa, *Frank* Frigyes, *Glatz* Oszkár, *Herman* Lipót, *Hubay* Andor, *Karlovszky* Bertalan, *Kemény* Nándor, *Lakatos* Artúr, *Mattyasovszky Zsolnay* László, *Márk* Lajos, *Szük* Péter, *Bass* Elemér, *Zádor* István és a többiek azt bizonyítják, hogy ezen a téren sem kell szégyenkeznünk a külföld előtt. (p. ö.)

E. 930.

X. 19.

Áldor János László festő

A Benczur Társaság ügyvezető igazgató-főjegyzője lett

Nemzeti Újság 1937 I. 21

Áldor tamos

Karapel a Nemzeti Szalon
kiállításán

Pester ~~Lo~~ Lloyd 1937 X. 10.

Áldos János László

Szerepel a Magyar Arcképfestők kiállításán a Nemzeti Szalon Ön Önarckép (enlitve)

Magyarság 1937 X. 10

Áldor János László

Szerepel a magyar Az Képfestők

Kiállításán a Nemzeti Szalonban

Nyság 1937 X. 9

Áldor Tamás
testőrművén

Tavaszi Tárlat – Műcsarnokban – képével szerepel.

Pesti Napló

1929 III. 3

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1968 SEP 19

TOLNA MEGYEI NÉPUJSÁG

Áldor János László

Pirulj, de akar azt se tedd:
nagyon puha a tenyered.

1021

Nagyszerű ember volt

Egy emberibb, szebb világra vágyó, s tragikus sorsú művész emlékének adóztak kegyelettel szeptember második vasárnapján Szekszárdon. A mártírhalált szenvedett Áldor János László festőművész tiszteletére emlékkiállítás nyílt a Béri Balogh Ádám Múzeumban. Ebből az alkalomból a tárlatot megnyitó dr. Mészáros Gyula múzeumigazgató a művész özvegyét is üdvözölhette a megjelentek körében. Az egykori jóbarát, Sárkány Loránd festőművész idézte fel hajdani művésztársának az embertelenség tobzódásában derékba tört munkásságát.

Áldor János László élete egy tisztaságra törekvő művészegyéniség, a szülőföldjéhez hű, bátor és igaz ember története. Ez tükröződik nagy felkészültségről, tudásról tanúskodó, változatos és sokoldalú művészetében. A Duna mente, a Sárköz szépségének, a magyar tájak emberi hangulatainak meleg szeretetéről vallanak hazai művei; mennyivel hidegebbek, borongósabbak az idegenben, Stockholmban és Velencében festett képei. Külföldön biztonságban, jól élhetett volna; mégis, a legsötétebb időszakban hazajött, hogy sok szenvedő honfitársa sorsában osztozzon.

— Nagyszerű ember volt... Nem is tudom elmondani, hogy mennyire jó volt mindenben — emlékezett vissza felesége. A diadalmas életet, a szépséget megtestesítő fiatalkori múzsa negyedszázados özvegységének magányában sem tudta elfeledni, nem ment férjhez újra. Törékeny termete remegő, finom arca a szenvedést viselők fájdalmát fejezi ki, szeme elfátyolozódik még ma is az emlékek felidézésében. De oly varázsos ifjúsága sohasem múlik el férjének vásznán.

Pillantásom megakadt az Alvó nő című nagy aktfestményén, amely a csodálatos, az örök női szépség hódolata.

— Ezért a képért sok pénzt ígértek svédek, szívesen megvették volna — jegyezte meg halkan.

Valójában nagyon nehéz lenne választani, melyik tetszik jobban? Látható a művésznek utoljára festett nagyméretű női portréja is, amelyet Szekszárdon őriznek.

— A nagyobb svéd városokban nagyon „felkapott" volt — említette az ezüstös hajú festőművész kortárs. — Alkotásai annak a kornak a tükrében fogantak, amelyben élt. Lesújtó, hogy a második világháborút lángra lobbantó gonoszság áldozata lett. Ha ma is élne, elképzelhető, hogy élettel teli művészete milyen erőteljesen fejlődött volna tovább. Fájó veszteség, hogy nem történhetett így.

A bemutatott 37 festményt lelkiismeretes munkával gyűjtötték össze, köszönet illeti a szülővárosnak azokat a fáradozóit, akik lehetővé tették az emléktárlatot. Bizonyára sokan élnek a ritka alkalommal, hogy megismerjék Áldor János László művészetét, s gyönyörködjenek alkotásaiban.

BALLABÁS LÁSZLÓ

fejeződött, de a szakem
hozzáfogtak a tűzkár f
séhez.

Minden községben, m
lamire való üzemben m
tó a Biztosító megbízo
az emberek nem tartozr
san a hivatalhoz, de rés
Fontos alkotó elemei. It
zik az ügyfél először a biztosítás-
sal. Ügyfél pedig akad: több mint
nyolcvanezer. Negyvenötféle biz-
tosítás kezelése nyolcvanezer kar-
tonon nem kis munka. Ugy is
hívják a díjkönyvelőket maguk

tek felderese fényesen bizonyítja,
hogy mennyi segítséget jelent a
jó konstrukciójú biztosítás az
egyénnek és a közösségnek is.
1968. első felében például 8200
kárt rendeztek. E károkra kifi-

Gazdára váró tankönyvek

A járási székhelyek könyvesboltjai maholnap elfelejtik azt a csúcsforgalmat, amiben a tanévkezdést megelőző hetekben, napokban volt részük. Az iskolák benyújtotta igények felmérésével időben készültek el, így az igényeknek megfelelő mennyiségű tankönyvet rendeltek, forgalmaztak. Az új tankönyvek gazdáikra találtak, az utólagos igények összegyűjtése egy újabb, most már utórendelésre ezekben a napokban folyik. A tankönyvellátásnak ezt a zökkenőmentes bonyolítását sajnos, Szekszárdon nem sikerült megoldani.

A tanév megkezdődött, tankönyvvásárló csak elvétve fordul meg a Babits Mihály könyvesboltban, pedig ennek raktárhelyiségében, amely a szokott könyvmennyiség tárolására is szűknek nevezhető, garmadával állnak az új tankönyvek. Az üzlet vezetője érthető nyugtalansággal könyvelhette el, hogy túlrendelés történt, de hát ki gondolta volna, hogy az iskolák által benyújtott igényeket nem lehet komolyan venni?

Az történt, hogy a városi tanács művelődésügyi osztálya összegyűjtötte a tankönyvigényeket az általános iskoláktól, a megrendelés alapját ez az igénylés képezte. A könyvesbolt teljes bizalommal támaszkodott erre, s ennek megfelelően végezte el a megrendelést. Éppen a szűk tárolási viszonyok miatt, lehetetlen megállapítani, hány száz tankönyv maradt gazdátlanul, de számolatlanul is rengeteg. Kérdés, mi legyen a könyvek sorsa?

a könyvesbolt segítségére azok, akik miatt a túlrendelés történt! Esetleg azok a Szekszárd környéki iskolák, amelyekben esetleg adódik ma még kielégítetlen tankönyvigény. Mindenképpen tenni kell valamit, mert ha a könyvesbolt bizonyos kivárási idő után mégis kénytelen visszaküldeni a megmaradt tankönyvkészletet, senki sem veheti rossznéven tőle a jövőre szóló fenntartásokat. Az idei tapasztalatok azt bizonyítják, hogy nem lehet megbízható kiindulási alap az iskolák által benyújtott tankönyvigénylés; a megrendelést semmi esetre sem lehet erre alapozni. Súlyos sorrendi hiba következménye a több száz gazdátlan tankönyv! Valószínű az iskolák azelőtt adták le tankönyvigényüket, mielőtt még felmérték volna, mennyi használt tankönyv állhat rendelkezésükre az új tanévben. Ha ez pontos tisztázást nyert volna, a realitásnak jobban megfelelhetett volna a tankönyvrendelés.

Mondják, kockázat nélkül nincs kereskedelmi tevékenység. No de, a tervszerűség sem lebecsülendő követelmény azért a szocialista kereskedelemben, és az előbb idézett szólás-mondás nem igazolhat egy erkölcsi, anyagi kihatásában sem kicsiny — enyhén szólva — tévedést!

Szekszárdon százával halmozódnak a könyvesbolt raktárában a tankönyvek, s előfordulhat, hogy másutt hiányoznak. Ez utóbbit igazolja az, hogy például a járási székhelyeken most folynak az utórendelések...

Vajon csak a megyeszékhelyen lehetetlent kísértő igyekezet zök-

Áldor Tráns László
festőművész

Tavaszi kiállítás - Műcsarnokban - tájképpel
szerepel

Budapesti Hírlap
1929 III. 5

Áldor János László

mártírhalált halt művész 40 alkotásából
emlékkiállítást rendeztek Szekszárdon.

Kulturális krónika

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 9. 6.l.

Álder J.László

Részvételével megalakult a Magyar Arcképfestők Társasága

?.929.I.lo.

hosszas faggatás után beismerte, hogy a feljegyzések a tolvajok nemzetközi tolvajnyelvén készültek. Ezt a nyelvet 1926 májusában dolgozták ki a Spanyolországban megtartott nagygyülésükön. A gyülésen ugyanakkor kimondották, hogy a rendőrség kijátszása céljából nemzetközi szervezetbe tömörülnek és egyöntetüen megállapitott tervek szerint járnak el fosztogató munkájukban. *Pinto*-nál megtalálták a tolvajnyelv szótárát is, amelyet leforditás céljából megküldtek a különböző rendőrségeknek.

Csütörtök, 1929 október 10.

△ A „Magyar Céllövő Sport" cimü szaklap legujabb száma most jelent meg gazdag tartalommal. A lap többek között folytatólagosan közli a világbajnokságok méltatását és statisztikáját és a stockholmi világbajnoki céllövőverseny előkészületeit. A vezető cikkeket számos érdekes belföldi és külföldi közlemény, valamint a versenynaptár egésziti ki. A kivá-

Álder J. László

?.929.X.10.

Áldor

Részt vesz az Arcképfestők Kiállitásán

8.6.u.93o.X.21.

Áldor János

Műcsarnok téli tárlatán szerepelt

MH. 929. XII. 22.

Áldor János László

Műcsarnok téli tárlatán szerepelt.

A női képmások tömegében kiválnak még *Áldor János László* nagy barnaruhás alakja és Gálffyné Margó Kata rózsaszín selyemben festett szép portraitja, *Moldován Bélától* Rácz Tekla, *Zádor Istvántól* Simon Böske képmása; itt látjuk *Nádlertől* dr. Pongrácz Jenőnét, *Bánovszky Miklós* leányképmását, *Kövér Gyulától* Resovszky Margit alakját

PH. 929. XII. 22.

Áldor

Képzőművészeti Társulat téli kiállításán képei szerepeltek a Műcsarnokban.

BH. 929. XII. 22.

Áldor

Műcsarnok téli kiállításán portré-
ja szerepelt.

Bóu. 929. XII. 22.

Áldor János László

Műcsarnok téli tárlatán olasz
ütemlékei szerepeltek.

M. 929. XII. 22-

Áldor János

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

Pórai Újság 1930. III. 15.

Aldor János László

Alvó Vénusz c. képe a Lipótvárosi Kaszinó
díját kapta a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

Nyíregyháza 1930. III. 30.

Aldor János László

Alvó Vénusz c. képe a Lipótvárosi Kaszinó díját kapta a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

PH 1930. III. 30.

Áldor János László

Alvó Vénusz c. képe a Lipótvárosi Kaszinó díját kapta a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

NL 1930. III. 30.

Áldor János László

Alvó Vénusz c. képe a Lipótvárosi Kaszinó díját kapta a Műcsarnok tavasi tárlatán.

MH. 1930. III. 30.

Áldor János László

Szerepelt a Műcsarnok tarasi tárlatán.

Nu 1930. III. 15.

Áldor János Lanló

Szerepelt a Múcsamok tavani tárlatán.

Újság 1930. III. 18.

Áldor János László

szerepelt a dúcsornok tavasi tárlatán.

PH 1930. III. 15.

Áldor János László

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

M. 1930. III. 15.

Aldor János Lanb

Szerepelt a Műsemok Tarani tárlatán.

EK. 1930. II. 15.

Áldor János László

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

BJL 1930. III. 15.

Áldor János László

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

MH. 1930. III. 15.

Áldor János László

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

EK 1932. X. 30

Áldor János László

Részt vesz a Magyar Arcképfestők Társasága kiállitásán

N.U.93o.X.21.

Áldor János László

Művével vesz részt a Műcsarnok Nemzeti Szalonban
megrendezett Arcképfestők Társasága-kiállításon

Q. 93e. I. 19.

Áldor János László

Műcsarnok téli tárlatán képe szerepelt.

NU. 929. XII.22.

Áldor

Műcsarnok téli kiállításáról szere-
pel.

Az Est 929. XII. 22.

Áldor János László

Részt vesz a Magyar Arcképfestők Társasága
Kiállitásaán a Nemzeti Szalonban

B.H.93o.X.19.

Áldor János László

Művével részt vett a Nemzeti Szalonba rendezett Arcképkiállításon

U. 930. XI. 19.

Áldor János László

festőművész

Téli kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.
Nádler Pálmá-ja nagyon finom,-vitéz Kozma Ferencné
még finomabb.-

Az Est
1938.XI.17.

Áldor János László

Tájlépekkel mezőnyel a Bauchus
Társzaság kiállításán és portrékkal

Nemzeti Csiság 1936 X. 17

Áldor fámos László festő

szerepel a Benczúr Társaság

kiállításán a Nemzeti

Szalonban

Ujság 1936 X. 17

Áldor János Lánló

Művével szerepel a Műcsarnok
Téli Tárlatán.

N. Ü. 929. XII. 22.
P. H. 929. XII. 22.

Áldor János László

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

M. 1933. IV. 20.

Áldor János László

szerepelt a Műcsarnok téli tárlatán.

B. H. 1932. XII. 18.

Áldor János

szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

8 órai újság 1933. IV. 20.

Áldor János László

Szerepelt a Műcsarnok őszi tárlatán.

PH. 1932. X. 29.

Áldor János László

kazapel „A nő a művészetben"
c. kiállításon a műcsarnokban

Lipság 1936 X. 29

Áldor János László

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarság
1935.VI.16.

Áldor János

szerepelt a diósgyőri Téli tárlaton.

N. N. 1939. XII. 17.

Áldor János László

MDK

Esti szürkület, o.

Falu a holt Dunánál, o.

Szépm. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

Áldor János László

Szerepel a Műcsarnok
havasi táklatán

Az Est 1925 v. 16

Áldor János László

„Gödrös szolnoki-utca" c.
műve Halmy Artur díjat
kapta a hűsarnok tavaszi
tárlatán (emlitve)

Magyarság 1925 VI. 5

Áldor János László (1895-1945)

Gödrös szolnoki utca.
Olj f. 75x105 vászon. Ltsz: 1175. Sign. 1924.

Alföldi táj.
Olj f. 70.5x101 vászon. Ltsz: 2342. Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke Budapest 1952.

Áldor János László

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

N. M. 1931. IV. 26.

Áldor János László

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

P. H. 1931. IV. 25.

Áldor János László MDK

Falusi táj

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Áldor János László

MDK

Mohay Lajosné

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Áldor János

Szerepelt a Múcsarnok Tavaszi tárlatán.

M. H. · 1931. IV. 26.

Áldor

Magyar Arcképfestők Társaságának kiállításain a Műcsarnokban női portréval szerepelt

M. 934. III. 4.

Áldor

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.
Alvó Vénus-a

Magyar Hirlap
1930.XII.21.

Áldor

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

8 Órai Ujság
1930.XII.21.

Áldor

Műcsarnok reprezentatív kiállításán neve szerepelt.

PN.932-II.20

Áldor

fő arcképpel szerepel.

M. Arcképf. T.-nak kiáll.-a.

Gy. T.: Őszi tárlat.

8. Ó. U. 931. X. 18.

Áldor János Lasztó

képmásait sok finomsag jellemzi.

M. Arcképfestők T.-nak kiállítása.

Kézdi Kovács L.: A Mücs. őszi tárlata

P. H. 931. X. 18.

Áldor János László.

A Nemzeti szalonban, a Benczur Társaság kiállításán magyaros falusi tájképek szerepelnek. (emlitve.)

Pesti Hirlap, 1927. dec. 11.

Alois János Karolo.

A Nemzeti szalonban a Bernhardt tár-
sulag hiszlitatsu ma jasos falusi
tájképeb nesepelnek. (emeltre)

Áldor János László.

A Nemzeti Szalonban, a Benczur Társaság kiállításán tájképei szerepelnek. (említve.)

Magyar Hirlap. 1927. dec. 11.

Ádor János Zárolt.

A Lenzeti Szalonban a Zeneszerz
Tanonay Bialetánán tejképei
rezepelnek. (említve.)

Magyar Fiskap, 1927. dec. 11.

Áldor János László.

* **A Benczur-Társaság kiállításának megnyitása.** A *Benczur-Társaság* IV. kiállításának rendezését az erre kijelölt bizottság már befejezte. A kiállításon a következő művészek vesznek részt: *Áldor* János László, *Batthyány* Gyula gróf, *Berán* Lajos, *Csánky* Dénes, *Déry* Béla, *Dudits* Andor, *Frank* Frigyes, *Gárdos* Aladár, *Katona* Nándor, *Kálmán* Péter, *Knopp* Imre, *Kunwald* Cézár, *Ligeti* Miklós, *Margó* Ede, *Olgyay* Ferenc, *Róna* József, *Tolnay* Ákos, *Udvary* Géza és *Udvary Pál*. A kiállítást a sajtó képviselői szombaton délelőtt tekinthetik meg. Az ünnepélyes megnyitás december 11-én, délelőtt 11 órakor lesz.

Magyarság. 1927. dec. 10.

19

Victor Hans Schade.

Áldor János László.

A Benczur-Társaság IV. kiállításán képei szerepelnek.

Esti Kurír, 1927. dec. 13.

Áldor János László.

A Nemzeti Szalonban, a Benczur-társaság kiállításán tájképei szerepelnek. (emlitve.)

Az Est, 1927. dec. 11.

Oldor János Tárlo!

A Vegyeti Gyülekezet a Demonstrátorság kiállításán tájfegyei megelnek. (emlitve.)

Dr. Ert, 1927. dec. 11

Aldor János László festőm.

is szerepel műveivel

Szárkalauz magy. képzőműv. szerepel a szerepelt a szerepelt a szerepelt
a szerepelt
a szerepelt

Áldor János László

Magyar arcképfestők egyesületének kiállításán a Műcsarnokban nem szerepelt.

PH. 934. III. 4.

Áldor I. László

Elnyerte az 1000 pengős Baló Ede-díjat.

M. H. 1936. X. 13.

Áldor János László

Falusi tájképekkel nagyvel a Műszaznok ősz. tárlatán

Pesti Hirlap 1927 okt 29

Áldor

[illegible]

[illegible] Tárlat - [illegible] - képével szerepel.
Jó aktot állitott ki.

[illegible]
1934.I.14.

Áldor

Festőművész

Téli Tárlat – Műcsarnokban – képével szerepel.

Jó portréval.

Nagyvárad
1928.I.14.

Áldor Jónas László

szerepel az Arcképfestők kiállításán.

– Lyiép 1935. X. 6.

Áldor János

szerepel az Arcképfestők kiállításán a

Nemzeti Szalonban.

k. 1935. V. 6.

Áldor János László

Ujság, 934. XII
P.H. 934. XII. 1

A Mücsarnoki kiállitás dijai

A Képzőmüvészeti Társulat dijainak biráló bizottsága szombaton délelőtt döntött a Mücsarnok jubileumi kiállitásának kitüzött dijai felett. A Képzőmüvészeti Társulat nagydiját *Kövesdy* Géza „Petrovácz Gyuláné arcképe" cimü müvének, a dij kitüntető elismerését *Áldor* János László „Gaál Béláné arcképe" cimü müvének; a Képzőmüvészeti Társulat épitészeti diját *Pogány* Móric kiállitott müveinek, a dij kitüntető elismerését *Hajós* Alfréd „Stockholmi hidfő" cimü munkájának; a Rökk Szilárd-dijat *Horváth* József „Fürdő" cimü müvének, a dij kitüntető elismerését *Udvary* Pál „Körmenet" cimü müvének; a Ráth György-dijat *Visnyovszky* Lajos „Láczay-Fritz Oszkár" cimü arcmásának, a dij kitüntető elismerését *Haranghy* Jenő „Világvásár Velencében" cimü müvének és végül a Benkő Kálmán-dijat *Éber* Gyula a kassai kaszinó számára készitett mennyezet-tervének, a kitüntető elismerést pedig *Kiss* Kálmán „Nyár" cimü müvének itélte.

Ujság 934 XII 16

Áldor János László

szerepelt az arcképfestők kiállításán.

PH 1935. V. 5.

Áldor János László

festőművész

Téli Kiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir
1934.I.14.

Áldor

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

8 Órai Ujság
1934.I.14.

Áldor János

Nőd aktjának fehér-rózsaszine bársonyosan világit ki a körülölelő szinekből.

Áldor János

Alkotásával szerepel a Műcsarnok Őszi Tárlatán

Pest, 1942.X.16.

Áldor János

Szerepelt a magyar képzőművészet kiállításon Rigában, Helsinkiben Tallinban és Kaunasban

Nemzeti Újság 1938 V. 10

Áldor János László

festőművész

képével.

Téli Tárlat - Műcsarnokban - xxxxxxxxx szerepel.

Fekvő akt.

Pesti Hirlap
1934.I.14.

Áldor János László

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel.
Finom bakonyi hangulata.

Magyarság
1930.XII.20.

Áldor János László

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.
Ismert szép aktjai.

Magyarság
1930.XII.20.

Áldor János László

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir
1930.XII.20.

Áldor János László

szerepelt a művészcsoportok műtárgyai

kiállításán.

VII 1931. II. 22.

Áldor János.

A varsói magyar kiállításon
„Fehér arckép" c. műve szerepelt.
(reklame)

Magyarság, 1927. május 29.

Áldor János

A Balló Ede-dijból részesült.

M.934.X.9.

Áldor János

Alkotásával szerepel a Magy.Képzőm.Egy.jub. kiállitásán.

P.H.934.XII.12.

Áldor János

szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki

kiállításán.

PM 1931. II. 22.

Áldor János László

Szerepelt a művészszportok műcsarnoki kiállításán.

PH. 1931. I. 22.

Áldor János

Szerepelt a művészcsoportok művészeti kiállításán.

M. Sz. 1931. II. 22.

Áldor János

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

8 órai lipsóg 1931. II. 22.

Áldor János László

Szerepelt a művészcsoportok művészeti kiállításán.

EK 1931. II. 24.

Áldor János László MDK

Vadász arckép

Mücsarnok 1943 Őszi tárlat

Áldor János László

MDK

F.I-né arcképe

Műcsarnok 1943 Őszi tárlat

Áldor János László

MDK

dr. Richter Lászlóné

Műcsarnok 1943 Őszi tárlat

Áldor János László

MDK

B.L.-né arcképe

Műcsarnok 1943 Őszi tárlat

Áldor János László

Szerepelt a művészcsoportok műtermi kiállításán.

Est 1931. II. 22.

Áldor János László

szerepelt a Műcsarnok Őni tárlatán.

Újság 1926. X. 24.

Áldor János László

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1927. IV. 2.

Áldor János Lánlé

Szerepelt a Műcsarnok Őni tárlatán.

PH 1926. X. 24.

Áldor János László

szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

NU 1926. X. 24.

Áldor János László

A Képzőm.Társ. dijainak birálóbizottsága, a dij kitüntető elismerését, "Gaál Béláné arcképe" c. művének itélte oda.

M.934.XII.6.

Áldor János László

Művészeink Tavaszi Tárlatán szerepel.

NM. 930 III. 15.

Áldor János László

bronzérmet a nemzetközi képzőművészeti kiállításon a Magyarországon

Magyarország 1977. XII. 13.

Áldor János László

Szerepel a „Magyar táj és életkép"
kiállításon a Műcsarnokban

Nemzeti Ujság 1927 I. 14

Ádor László

A Fekete művészcsere-intézmény Svédországba küldi tanulmányútra.

NM 1939. I. 13.

Ádor János

Szerepelt a Műszamos Tarani tárlatán.

Dórai lipság 1927. IV. 3.

Áldor

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Finom Feketebundás nő-je

Pesti Hirlap
1930.XII.20.

Áldor János László

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Mücsarnokban - képével szerepel.
Igen szép női akt„az Alvó Vénusz

Pesti Hirlap
1930.XII.20.

Áldor János László

Képmással szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán.

P.H. 931.X.16.

Áldor János László.

a Műcsarnok táj-és népéleti kiállításának harmadik festészeti díjjal „Őrzi hangulat" c. ~~műrét tüntette~~ ki a bírálóbizottság. (említve)

Magyarság, 1927. jan. 27.

Aldor János László

„Őszi hangulat" c. műve harmadik
díjat nyert a magyar táj- és
népéleti kiállításon. (emlitve.)

Magyarság, 1927. jan. 30.

Áldor J.László

festőművész

A Képzőművészeti Társulat műtárgysorsjáték húzásán a Műcsarnokban kisorsolták képét.

Borus táj

Pesti Hirlap
.1930.XII.24.

Áldor János László.

A Benczur Társaság kiállításán
tájképei szerepelnek. (emlitve)

Magyarság, 1927. dec. 11.

Adam Janusz Tarnów.

A Tarnowi Tarnów Biblioteka
Tajnej rzeczywistości. (Emilia)

Warszawa, 1927. lec. 11.

Áldor János László.

a Nemzeti Szalonban, a Benczur Társaság kiállításan „Estszürkület" c. műve szerepel. (említve.)

Nemzeti Ujság, 1927. dec. 11.

Ádor János Társló.

A Lenarcti Szalonban, a Bencsur Társa-
ság kiállításán „Istrinkelet" c.
műre nevezett. (emlitve.)

Lenarcti Nápoly, 1927. dec. 11.

Áldor János László.

Az Orsz. Magyar Képzőművészeti Tár-
sulat téli kiállításán a szolnoki
gyűjteményben műve szerepel.

Esti Kurir, 1927. dec. 20.

Liebe Mutter Traute!

Ich hab. Urlaub bekommen und treffe
nächst Mittwoch Nachmittag in Neuruppin
Hauptbahnhof ein. Bitte Postpaket.

Herzl. Grüße, Dein Sohn Alb.

Áldor János László.

A Műcsarnok téli kiállítására felhozták a szolnoki műrészt-telep jubileumi kiállítását, melyen műrei szerepelnek.

Esti Kurír, 1927. dec. 18.

Áldor János László

MDK

Erdőrészlet

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Aldor János László

MDK

Lányok a zöldben

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Áldor János László

Szerepelt az O.M. Idegenforgalmi Hivatal ki-
állításán.

N. h. 1939. XII. 19.

Áldor János László

MDK

Sárga házak

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Áldor János László.

Szolnoki motivumú műne szerepel a szolnoki művésztelep 25. éves fennállásának ünnepi kiállításán, a Műcsarnok téli tárlatán.

Pesti Hírlap, 1927. dec. 18.

Pesti Hírlap, 1927. dec. 18.

Dilecte Frater.

Illustrissimi Magistri et Universalis Ti-
bi tribuerunt, dum ex mandato suprema-
rum potestatum — Fraternitati adhaeruerit.

Parisiis Idibus, Mart. Anno . 18 .

Áldor János László

MDK

Borus idő

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Áldor János László

MDK

Kányok a Dunánál

Műcsarnok 1943 Téli kiállitás

Aldor János László

MDK

Lekaszált rét

Műcsarnok 1943 Téli kiállitás

Aldor János László MDK

Késő délután

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Áldor János László MDK

Legelő az erdőben, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Áldor János László

MDK

Három fa, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Áldor János László

festőművész

Téli Tárlat - a Műcsarnokban - képével szerepel -
női arckép

Pesti Hirlap 1931.XII 19.

Áldor János László
festőművész

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat kiállitása - Műcsarnokban - képével szerepel.
Nivós figurális alkotással.

Esti Kurir 1931.XII.19.

Áldor János
festőművész

Műcsarnok Téli Tárlata - képével szerepel -Faluvége

8 órai Ujság 1931.XII.20.

Áldor

festőművész

Téli Tárlat a Mücsarnokban - képével szerepel tájképpel.

Magyarság 1931.XII.20.

Áldor János László MDK

Vöröshaju nő

Mücsarnok 1942 Őszi tárlat

Áldor

Műcsarnok kiállításon
neve szerepelt.

F.ó.M. 932. II. 21.

Áldor János László MDK

Erdőszélén

Váraljai kislány

Kertek alatt

Kabos Endréné

Mücsarnok 1942 Őszi tárlat

Aldor János László

MDK

Falusi reggel

Csapó Erzsi rokkájánál

Firenze környékén

Csipkefátyolos lány

Műcsarnok 1942 Őszi tárlat

Áldor János László

MDK

Kabos Endréné, repr.

Műcsarnok 1942 Őszi tárlat

Aldor János László

MDK

Legelő az erdőben

Műcsarnok 1942 Őszi tárlat

Áldor János László MDK

Elmult a nyár, olf.

Mücsarnok 1942 A magyar müvészetért c.kiáll.

Áldor János László MDK

Vasárnapi terefere

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Áldor János László

Csegény Istvánné

Fábián Józsefné

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Áldor János László

MDK

Vége a nyárnak

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Áldor János festőművész

Nemzeti Szalon őszi tárlatán - képével vett részt
/két tanulmánya/

Magyar Ujság 1931.IX.20.

Áldor János László

P.H.1931.Máj.14.

1931. május 14., csütörtök. PH

— **Képzőművészeti hirek.** A Balló Ede-pályadij fölött, amelyet az alapitványt tevő olyan képekre és szobrokra tüzött ki, amelyeknek ábrázolásában vagy megmintázásában a természet utáni őszinte tanulmányok nyernek befejezést, kedden délután tartott ülésen döntöttek. A pályadijat odaitélő bizottságban résztvettek: *Balló Ede, Déry Béla, Dudits Andor, Edvi-Illés Aladár, Knopp Imre, Pásztor János, Sidló Ferenc* és *Szlányi Lajos*. A beérkezett 31 festészeti és 24 szobrászati pályamű közül az ezerpengős festészeti pályadijat *Áldor János László* nyerte, mig az ezerpengős szobrászati dijat két 500—500 pengős dijra closztva *Antal Károly* és *Szomor László*. — Az „*Amc*"-nak bemutatkozó kiállitása junius 4-én nyilik meg a Nemzeti Szalonban. A művészeti haladás nevében tömörült művésztársaság kiállitása iránt a főváros művészeti köreiben nagy érdeklődés mutatkozik és a kiállitás előreláthatólag az idei művészeti idény egyik érdekessége lesz. A kiállitásra szánt műveket május 28-án és 29-én veszik át a Nemzeti Szalonban, mig a műtárgy-felvételi zsüritt a május 20-án tartandó közgyülés állapitja meg. — Dr. *Felvinczi Takács Zoltán*, a Hopp Ferenc keletázsiai művészeti muzeum igazgatója e hó 15-én pénteken délután bemutatja a Nemzeti Szalonban a japáni festőművészeti

Áldor János Lákló
festő

Kiállít a Műcsarnok őszi tárlatán, melyben a Bencsúr-társ. 20 éves fennállását ünnepli. Ennlítve fekete ruhás női portréja.

Új Magyarság 1942. X. 11.

Áldor János László

Kiállít a Thűcsarnok őki tárlatán, említve „Firenze környérén", „Kabos Endréné" művei.

Esti Kurir 1942. x. 14.

Áldor János László festőművész

A Nemzeti Szalon dijkiosztó bizottsága a " Mention Honorable" -val tüntette ki " Tavasz Firenze környékén" c.művét.

Pesti Hirlap 1931.X.6.

Áldor János László festőművész

A Nemzeti Szalon igazgatósága és dijkiosztó bizottsága "Mention Honorable"-val tüntette ki " Tavasz Firenze környékén" c.müvét.

Nemzeti Ujság 1931.X.6.

Áldor János László festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével vett részt / szép tájképei/

Pesti Hirlap 1931.IX.20.

Áldor János László festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel

Ujság 1931.IX.20.

Ábrahám

Részt vesz a Műcsarnok harmadik nemzeti képzőművészeti kiállitásán.

8 ó.ujság 1935.III.24.

Áldor János Lánló

A Műcsarnok 1927-es tavani tárlatán a Benczur-Társaság tagjaként szerepelt.

? 1927. IV. 1.

Áldor János

Kiállít

Művészet 932 X. 30.

ÁLDOR János festő M.D.K.

az akadémista u.n. mücsarnoki festők közé tartozott

Genthon-Végvári-Németh-Zádor: Magyar müvészet 1800-1945. Bp. 1958 406.l.

MDK

Áldor János festőművész

Az elkészült diszletek előtt a "Fészek"-ben rendezett müterembál előkészületei közben.

Képes Pesti Hirlap 1938 febr.12.

MDK

Áldor János László

Naplemente, of.

KMTárs. 1928/29. téli kiáll. kat. 3.1.

MDK

Áldor János László

L. Hollós Juci arcképe, of.

KMTárs. 1928/29. téli kiáll. kat. 4.l.

Áldor János László MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállítás

MDK

Áldor János

-p-: Téli tárlat a Műcsarnokban. Pest, 1943.
MV. 20.

MDK

Áldor János László "Barta Károly"-dij
Fekete bundás nő

Kézdi Kovács László: A Műcsarnok kiállításai.

Évk. KMT. 1928. 60 l.

MK

Áldor

Sz. I: Öt gyűjteményes kiállítás az őszi tárlaton.
Nemzeti Ujság. 1923. nov. 4. 9-10 l.

MDK

Aldor János László, 1895.

Kende Béla: Őszi tárlat a Műcsarnokban. Művészet, 1940. 36.sz. 101-102 l.

Áldor János László

Női profil

A Budapest-Szentimrevárosi kulturegyesület képzőművészeti és iparművészeti kiállitása. 1935. 1 l.

Barta Károly ifjusági dij

Áldor János László, Barta Károly ifjusági dij
Feketebundás nő

Képzőművészeti élet 1926-ban. Pesti Hirlap 1927 évi nagy naptára. 129 l.

Áldor János

Sárközi leány, olaj
Zenélő gyermekek, olaj

Alkotás Müvészház XVI. kiállitása. 1943.
aug. 1 1.

Áldor János László

Nyári nap Szolnokon, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 7 1.

MDK

Áldor János László festőművész.

Siklóssy L: Őszi tárlat a Műcs.-ban. Pesti Hirlap, 1943. okt. 2. 6 l.

MDK

Áldor János László
Batthyány-Strattmann Lászlóné hg.né, festm.

Képzőműv. Társ. 1941. arckép kiáll.

Áldor János László

Gödrös szolnoki utca, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 7 1.

Áldor János László

Vén cigány, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 18 l.

Áldor János László

Füzfák a holt Tiszánál, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 21 l.

Áldor J. L.

A Műcsarnok téli tárlatáról
festőnőnk szerepel.

Ujság, 1928. dec. 16

Ádor J. S.

A Mesemondó téli tárcatán
fiatiénye rovel.

Vasár, 1938. dec. 11.

Áldor János László MDK

Utcarészlet, olf.

Füzfás táj, olf.

A szegények utcája, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállítás

Áldor János László MDK

A nap utolsó sugarai, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállítás

Áldor János László MDK

A bátai alvégen, repr.

Műcsarnok 1927 őszi kiállítás

MDK

Áldor János László

Képzőművészet 1931. 141.l.

Áldor János László MDK

Falurészlet, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállítás

Áldor János László MDK

Decsi leány, olf.

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

Áldor János László

MDK

A nap utolsó sugarai, repr.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Áldor János László MDK

Vasárnap, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

MDK

Áldor János László

-rp-:"A magyar müvészetért" kiállitása. Magyarország 1940. dec. 14. 6.l.

M.DK

Álsor János László, festöm.

142. A nap utolsó sugarai. Olf, Mgt.

Szolnoki festök.

Képöm. Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat. 12.1.

Áldor János László

MDK

Füzfák a holt Tiszánál

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Áldor János László MDK

Nyári nap Szolnokon

Műcsarnok 1925 tavaszi kiáll.

Áldor János László

MDK

Gödrös szolnoki utca

Műcsarnok 1925 tavaszi kiáll.

Áldor János László festőm.

229. Utca-részlet. Olf. Dr.N.L.tul. 16.1.
230. Füzfás táj. "
231. A szegények utcája. K.J.dr.tul. 16.1.

Szolnoki festők.
Képzőm.Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat. 15.1. és 16.1.

MDK

Áldor János László, festöm.

Cigányasszony gyermekével. Olf.

Mücs.-OMKT. 1931-32.évi téli kiáll. dec.2o-jan.17. Kat. 6.1.

MDK

Áldor János László, festőm.

Faluvége. Olf.
Női arckép. "
Napkelemente a bogyiszlói cigánysoron.

Mücs.-OMKT. 1931-32.évi téli kiáll. Kat. 5.l.

[redacted]

MDK

Áldor János László, festöm.

a köv. dijak nyertese: HA.KTBK.BKTN.LK.
Halmi Artur, Képzöm.Társ.Barta Károly ifjusági dija, Barta Károly táj- és népéleti dij.
Lip.városi Kaszinódij.

Mücs. - OMKT 1931/32 évi téli kiáll. Kat. 26. l.

MDK

Álder J. László

Képzőművészet 1929. 24.sz. 223.l.

MDE

Áldor János László

Képzőművészet 1928. 8-9.sz. 89.l.

MDK

Aldor János László

Csipkekendős nő.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936.máj-jun. 13.1.

Áldor János László MDK

Szolnoki utca

Műcsarnok 1924 őszi tárlat

Áldor János László MDK

A nap utolsó sugarai, olf.

Műcsarnok 1926. Angol-magyar kiállitás

Áldor János László

MDK

Tócsák, olf.

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Áldor János László MDK

Arcképe, olf.

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Áldor János László MDK

Legelő a füzesben

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállítás

Áldor János László

MDK

A szürke Tabán

Műcsarnok 1924 őszi tárlat

M.D.K.

Áldor János László

A Képzőművész Bál sorsjegyével megnyerte a saját festményét, irja a lap a hasonló cimü képes riportban.

A szerencsés piktor, aki sorsoláson megnyerte a saját festményét c.
Szinházi Élet. Bp. 1935. febr. 17-23. XXV. évf. 8. sz. 46-47. lap.

Áldor János László MDK

Cigányasszony gyermekével, olf.

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

Aldor János László

Kiállít

E.K. 932. XII. 21.

Kér

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatás

Áldor János Lánló

Kiállít

P.H. 932. okt. 29.

pont meginditotta rotaprintes for-

ötéteként a

zőművészeti Élete"

nely a Közoktatásügyi Népbiztosság

Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es

kozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

adványai közül kapható

1954-55."

pont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

1956-58."

a Művészettörténeti Dokumentációs

Aldor János László

Kiállít

N. M. 932. XII. 20.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

on: . . . . . .

. . . . . .

Aldor János László

MDK

br. Prónay Györgyné, repr.

Műcsarnok 1939 dec-1940 január

Áldor János László

MDK

Stockholmi vasuti hid

Halászhajók

Műcsarnok 1939 dec-1940 január

Áldor János László MDK

K. Gy. arcképe

Mücsarnok 1939 téli tárlat

Áldor János László MDK

br. Prónay Györgyné

Micsarnok 1939 dec-1940 január

Áldor János László MDK

Faluvége

Női arckép

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

Áldor János László MDK

Naplemente a bogyiszlói cigánysoron, olf.

Hicsarnok 1931/32 téli kiállítás

Áldor János László MDK

Fekvő akt

Fehérruhás hölgy

Ivánka Bözsi

Gaál Béláné

Mücsarnok 1936 A nő a müvészetben c. kiáll.

Áldor János László MDK

Lorenz Márta

Szécsényi Márkus Rezsőné

Női profil

Ludwig Gyuláné

Műcsarnok 1936 A nő a művészetben c. kiáll.

Áldor János László

A Műcsarnok 1927-es tavani tárlatán szerepelt.

M. 1927. IV. 1.

Áldor János László MDK

Kaiser Márta, 1940.

Bogyiszlói cigányputrik, 1931.

Kislány a viznél, 1937.

Teregetés, szinvázlat, 1940.

Mücsarnok 1940 Őszi tárlat

Áldor János László MDK

Csend, 1936.

Zöld táj, 1937.

Női profil, 1934.

Három fa, 1940.

Mücsarnok 1940 Őszi tárlat

MDX

Áldor János László

Merengő, 1935.

Erdőszéle, 1940.

br. Prónay Györgyné, 1939.

Erdő tükre, 1936.

Hiccarnok 1940 őszi tárlat

Áldor János László

MDK

Horgászok, 1940.

Feketebundás nő, 1926.

Olasz táj, 1928.

Kazlak, 1940.

Műcsarnok 1940 őszi tárlat

Áldor János László

MDK

Dunaerdő, 194o.

Menyecske ünneplőben, 1933

Októberi táj, 1929.

Félakt, 1929

Mücsarnok 194o Őszi tárlat

Áldor János László

MDK

Ludwig Gyuláné, 1926.

Alvó Vénusz, 1930.

Dr. Halasy Nagy Endréné, 1940.

Borulat, 1940.

Műcsarnok 1940 Őszi tárlat

Áldor János László

MDK

Falu Tolnában, olf.

Műcsarnok 1940-41 A magyar művészetért kiáll.

Áldor János László

MDK

Fiesolei részlet, 1928.

Nagy Izabella, 1938.

Lejtős utca, 194o.

Legelő az erdőben, 1937.

Mücsarnok 194o Őszi tárlat

Áldor János László MDK

Tavasz Certosában, 1928.

Bátai udvar, 1937.

Mme Ferry Schejbalova, 1932.

Vasárnap, 1928

Mücsarnok 1940 Őszi tárlat

Áldor János László MDK

Reggel a Dunán, 1940. Falu Tornában, 1936.

Vöröshaju nő, 1937.

A nap utolsó sugarai, 1925.

Esthangulat, 1940.

Mücsarnok 1940 Őszi tárlat

Aldor János László

Szegények utcája, 1924.

Ősz a Zugligetben , 1929.

Női fej, 1933.

Legelőn, 1930.

Műcsarnok 1940 Őszi tárlat

Aldor János László

MDK

Tanulmány 1931.

Stockholmi részlet, 1939.

Önarckép, 1937.

~~xxxxxx~~ Szolnoki utcarészlet 1924.

Műcsarnok 1940 Őszi tárlat

Áldor János László.

A Nemzeti Szalon tavaszi tár-
latán munkája szerepel.

Nemzeti Újság, 1928 Jún. 21.

Áldor János László.

Pesti Hírlap, 1928. jún. 21.

— **Nyár a Nemzeti Szalonban.** Szezon záró kiállítást mutat be a Nemzeti Szalon. 240 műtárgy 105 szereplővel. Szinte ijesztő szám, de bátran vehetünk 10 szereplőt 24 műtárggyal. Ez a mathematikai trefa egyetlen vigasztaló a tárlat színvonaláért. Mert az ilyen nyári beköszöntő tulajdonképen a *vigaszversenyeket* helyettesíti a Szalon tagjai számára, azok részére, akik egyébként nem tudnák bemutatni, hogy mit tudnak. Vagyis így tudják bemutatni: mit nem tudnak. Most már azután bátran bevallhatjuk, hogy akadnak megszívlelhető képek is. Ilyen pl. *Áldor János László* bájos feje: a „Fátyolos nő". Azután *Szánthó Máriától* Stephen B. Vaughan képmása, *Müller Ágostától* a „Bözsi" igen bájos mosolygó feje, *Müller Méla* két komoly karakter-fejje, *Lengyel-Reinfuss Ede* „Kuruc előőrs"-e, *Halasi Horváth István* három igen friss tájkép-tanulmánya, *Horváth G. Andor* színes, nagy téli tája. *Gimes Lajos* napsütéses piranói vázlatai. *Gáspár Dezső* magastatrai pasztelljei *Klammer Mariska* és *Dolányi Ida* szép virágképei. *Gunscher Károly* figurális pasztellje. *Hessky Iván* két erőteljes aquarellje. *Maderné Lőrincz Magda* polychrom képmása vitéz Csuthy Mihályról, *Rudnay Miklóstól* a „Szőke hölgy", *Turmayer Sándortól* Turay Ida arcképe. *Messinger Illés* „Fáradt modell" című színes rajza, *Holló Alajos* „Füzes" című vízfestménye, *Pataky Ferenc* ceruzarajzai, *Marik Brigitta* női képmásai, *Horváth Sándor* két hangulatos tája, *H. Burián J.* pasztell arcképei. *Bálint Árpád* „Dante és Beatrix" kompozíciója, *Sasné Farkas Böske*, *H. Schuschny Erna*, *Sass Brunner Ferenc* és *Mészáros Mihály* munkái. *Velten Armand* képei. *Zierlich Rezsőtől* egy táncoló női szoboralak. Érdek-

lődést kelthetnek ezenkívül *Rothermere lord* és *Newton lord* portréi is, amelyeket a Magyar Ujságirók Egyesülete megbizásából *Bán-Kuszka Lilly* festett. Ez már több is, mint tiz szereplő. Az elhallgatott többi 80 kiállitóval talán jövő nyáron foglalkozunk. Addig fejlődjenek. *(k. k. l.)*

Áldor János László

MDK

Forgó Bébi

Műcsarnok 1940 Gyermek a művészetben c.kiáll.

MDK

Áldor János László

Szeles idő, of.

M. táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs. 1927. jan.

MDK

Áldor János László

Estszürkület, of.

Szépm.Muz. Új magyar képtárának kat. 1926.

MDK

Áldor János László

Őszi hangulat, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o.sz. Műcs. 1927. jan.

MDK

Áldor János László festő

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. Műcs.

1927. jan.

Áldor János László

MDK

Batthyány-Strattmann László herceg

Villányi Miklósné

ifj.dr. Halasy-Nagy Józsefné

Ilkcsarnok 1941 Arcképkiállítás

Aldor János László
festő

Kiállít a Műcsarnok tavaszi kiállításán, dísérőleg említve tájai és női portréja

Az Est, 1926. V. 16.

97

Áldor János László

Festményei kerepelnek a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

P.N. 1926. V. 16. (Pesti Napló)

M. kir. Postatakarékpénztár
Árverési Csarnokának
25.
Könyvaukciója

1942. junius 17-ig
junius 22-24

Katalogus: ko fill

Áldor János László

MDK

özv. Preysz Gusztávné

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Áldor János László

MDK

Batthyány-Strattmann Lászlóné hercegné

Micsarnok 1941 Arcképkiállítás

Áldor János László

Szigety Endréné

Dr. Szirmai Fóris László

Jánosi György

Műcsarnok 1941 Arcképkiállítás

Áldor János László

MDK

Csapó Erzsi a rokkánál

Mücsarnok 1941 Téli kiállitás

Áldor János László

MDK

Gyümölcsösben

Nicsarnok 1941 Téli Kiállítás

Áldor János László

Bathhyány-Strattmann Lászlóné harcegné, repr.

Műcsarnok 1941 Arcképkiállítás

ALDOR JÁNOS LÁSZLO

Aukción:

Janos Laszlo Aldor: Bauernmädchen.
Öl auf Leinw., 80x60 cm. Sign. und dat.:
/1/938.

WIEN, Dorotheum, Kunstabteilung
459. Kunstversteigerung Febr. 1982.
Kat. Nr. 2. S. 15. Abb.Taf. 28.

Áldor János László

Ludwig Gyuláné, repr.

Műcsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Áldor János László

MDK

Falu Tolnában

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Áldor János László MDK

Szeptemberi reggel

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Áldor János László

MDK

Gödrös szolnoki utca

Műcsarnok 1932. Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

Áldor János László.

Festményei szerepelnek a Műcsarnok téli tárlatán.

Magyarság, 1924. dec. 16.

MDK

Áldor János László

Gergely István, r epr.,of.

Képzőművészet. 1932. 52. sz. 151.l.

Áldor János László MDK

Csipkekendős nő, olf.

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Áldor János László

HDK

Csend, olf.

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

Áldor János László MDK

Waldman Ervin, olf.

Miscarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Áldor János László MDK

Kozma Ferencné, olf.

Micsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Áldor János László MDK

Falu a holt Dunánál, olf.

Műcsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Áldor János László

Menyecske ünneplőben, repr.

Mucsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Ajdor Jenos Lészló

Merrycoske Gunnpiöben, Trgr.

Áldor János László MDK

Fekvő akt, olf.

Műcsarnok 1934 Téli kiállitás

Áldor János László MDK

Falusi utca, olf.

Tanulmányfej, olf.

Mücsarnok 1934 Téli kiállitás

MDX

Áldor János László

Sattler Mihály, olf.

Műcsarnok 1934 Téli kiállítás

Áldor János László MDK

Patak a falu végén

Menyecske ünneplőben

Férfiarckép

Nemzeti Képzőművészeti kiállitás 1933.
Mücsarnok

Áldor János László.

Az Ernst-Múzeumban rendezett felszabadulási Szolnoki Művésztelep kiállításán művei szerepeltek.

Kis Ujság Budapest, 1952. Jún. 15.

Áldor János

MDK

Képzőművészet 1934. III.1.

Áldor János László MDK

Menyecske

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Áldor János László MDK

Gödrös szolnoki utca

Műcsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusa

Áldor János László MDK

Lorenz Márta, repr.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Áldor János László MDK

Bözsi a macskájával, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Áldor János László MDK

T.I.

Mücsarnok 1935 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Áldor János László MDK

Merengő

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Áldor János László.

A Műcsarnok téli tárlatán Hollós Jucivál
készített arcképe szerepel. (emlékre.)

Pesti Hirlap, 1928. dec. 19.

Áldor János László.

Müve szerepel az orsz. magyar képzőművészeti társulat téli kiállításán.

Esti Kurir, 1928. dec. 16.

Áldor János László.

Müve szerepel a Műcsarnok téli kiállításán.

Est, 1928. dec. 16.

Collector Name Here

Áldor János László.

Firenzei utiemlékeiről készített tájképe szerepel a Műcsarnok téli tárlatán. (említve.)

Magyarság, 1928. dec. 16.

Áldor János László.

a Mücsarnok téli tárlatán női portréja szerepel. (említve.)

Magyarság, 1928. dec. 16.

M.D.K.

Áldor János László

Tájképeiről beszél az őszi tárlaton "-ppp-" signaturával a beszámoló./Továbbiak megállapithatatlanok, mivel a lap hiányos./

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. okt. 18-24. III. évf. 42. sz. lapszám nincs.

Áldor János László MDK

Nagy Izabella

Mücsarnok 1938 Téli tárlat

Áldor János László MDK

Álom

Mücsarnok 1938 Téli kiállitás

Áldor János László

dr. P.G-né arcképe

Öcsényi kis kapuban

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

Áldor János László [redacted]

Forgó Bébi arcképe, olf.

[redacted]

Áldor János László

ifj. dr. Halász Jánosné arcképe, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

Áldor János László MDK

Bünbánat, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

Áldor János László

MDK

Apám, olf.

Műcsarnok 1931 őszi kiállitás

Áldor János László MDK

Női arckép, olf.

Mücsarnok 1931 őszi kiállitás

Áldor János László MDK

Falu a Bakonyban, olf.

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállítás

Áldor János László MDK

Menyecske, olf.

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Áldor János László MDK

Töth Vica pártában, olf.

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Áldor János László MDK

Augusztus

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

M.D.K.

Áldor János László

A kiállitó művész neve szerepel /kozma/ sign. val jelölt "Tavaszi Tárlat"c. beszámolóban.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. márc. 31.-ápr.6.
VI. évf. 15. sz. 2.lap.

MDK

Aláor János László, festőm.

A nap utolsó sugarai. Képr.

Némethy József dr.: Szalnok és művészete.
Ev.KMT 1929 55.l.

Áldor János László MDK

Báli emlék, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Áldor János László, festőm.

115. Gyümölcsösben.

KMTárs. 1941. dec.-1942. jan. téli kiáll. Kat. 8.1.

MDK

Aldor János László, festöm.

Holló Jucit ábrázoló ,artisztikus izléssel megfestett arcképe jó portré még az elsö teremben.

A VI. teremben olasz tájképei szerepelnek. 26.1.

A IX.teremben parasztmenyecskéje szineinek ragyogásával tünik ki. 26.1.

A Műcsarnok Téli Tárlata. -Festmények.
Képzömüvészet.1929. 16.sz. 25.1.és 26.1.

MDK

Áldor János László

Gy. Sándor József halála. Pesti Napló 1936. márc. 17.

MDK

Áldor János László, festöm.

Gaál Lászlóné.
Feketehaju leány.

Mücs.-OMKT. 1934, Emlék- és gyüjt.kiáll.
1934.márc.3.-ápr.2. Kat. 16.1.
Magy. Arcképfestök Társasága kiállitása.

MDK

Aldor János László, festöm.

Profil.

Mücs.-OMKT. 1934. Emlék- és gyüjt.kiáll.
1934.márc.3.-ápr.2. Kat. 17.1.
Magyar Arcképfestök Társasága kiállitása.

Áldor János László MDK

Kazlak, olf.

Mücsarnok 1926 téli kiállitás

Áldor János László MDK

Füzfák, olf.

Mücsarnok 1926 téli kiállitás

MDK

Áldor János László

Falurészlet

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 11.l.

MDK

Áldor János László

A nap utolsó sugarai, of.

KMTárs. 1927/28. téli kiáll. kat. 12.l.

Áldor János László

MDK

Décsi menyecske, olf.

Mücsarnok 1926őszi kiállitás

Áldor János László

MDK

Felhágói fasor, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Áldor János László MDK

A megáradt Duna, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Áldor János László MDK

Szeptemberi táj, olf.

Műcsarnok 1926. őszi kiállitás

Áldor János László MDK

Szürke hangulat, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

MDK

Aldor János János László, festőm.

A magy.kiáll. rendezősége olyan műveket válogatott ki, melyek vagy olasz földön készültek vagy olasz tanulmányutak alapján készültek.

/gy/.: A velencei nemzetközi kiállitásról

Képzőművészet. 1930. 32.sz. 163-168. l.

Áldor János László MDK

Augusztusi délután, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Áldor János László MDK

Estszürkület, olf.

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

Áldor János László MDK

Naplemente a bátai partokon, olf.

Műcsarnok 1927őpzi kiállitás

Áldor János László MDK

Faluvége, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Áldor János László MDK

Leányfej, olf.

Reggel az erdőn, olf.

Esti csend, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Áldor János László MDK

Tanulmányfej, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállítás

Áldor János László MDK

Félakt, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Áldor János László MDK

Félakt, repr.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Alder János László, festőm. MDK

Bátai partvidék. 19.1.

A Műcsarnok téli tárlata.
Képzőművészet. 1928.jan. - II.évf.6.sz. 19.1.

Áldor János László MDK

Fekete bundás nő, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

MDK

Áldor János László

Fekete bundás nő, of.

Fehér arckép, of.

Gaál Béláné arcképe, of.

Gergely István. of.

Arcképfestők. N.Szal. kiáll. 1930. okt.

MDK

Áldor János László

Tav. kiáll. Műcs. 1925. máj. 33. l.

MDK

Áldor János László

Vén cigány, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 18. l.

MDK

Áldor János László

Füzfák a holt Tiszánál, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 21. 1.

Áldor János László MDK

Erdőrészlet

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Áldor János László MDK

Lányok a zöldben

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat.

Áldor János László

MDK

Sárga házak

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Áldor János László MDK

A megáradt Duna

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Áldor János László

MDK

Felhágói fasor

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Áldor János László MDK

Szürke hangulat

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Áldor János László MDK

Decsi menyecske

Mücsarnok 1926. Őszi kiállitás

Áldor János László

K. Gy. arcképe

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Áldor János László MDK

L. Hollós Juci arcképe

Műcsarnok 1928/29 téli kiállitás

Áldor János László MDK

Naplemente, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

M.D.K.

Áldor János László

"A kiváló festő huszéves munkásságának jubileumára képeinek legjavát gyüjtötte össze."- irja /kozma/: "Áldor János László az őszi tárlaton" cimmel.
Báró Prónay Györgyné és Kaiser Márta portréjának repr.-ját, valamint "Vasárnap" c. festményének repr.-ját bemutatjaa a lap.
A cikk megemliti még a "Horgászok" és az "Alvó Vénusz" c. müvét.

Szinházi Magazin, Bp. 194o. okt. 2o. III.évf. 43. sz. 47. lap.

Áldor János László

MDK

Tavasz Certosában, olf.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállitás

Áldor János László MDK

Firenze környékén, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Áldor János László

MDK

Lány pártában, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Áldor János László

Dr. Jakabházy Zsigmond arcképe, olf.

Certosa, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállítás

Áldor János László MDK

Rignano sul Arno, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Áldor János László MDK

Certosai házak, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

MDK

Áldor János László

Mention honorable-lal tüntették ki
Tavasz Firenze környékén c. munkájáért

A N. Szal. őszi tárlatának dijai. Képzőművészet 1931. 43-44. sz. 208.l.

Áldor János László

Alvó Vénusz, olf.

Czigler Béláné arcképe, olf.

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállítás

Áldor János László MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Áldor János László MDK

Galffyné Margó Kata, olf.

Mücsarnok 1929/30 téli kiállitás

Áldor János László MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Áldor János László

Menyecske a tornácon, olf.

Hicsarnok 1930 tavaszi kiállitás

MDK

Áldor János László, festőm.

464. Decsi leány. Olf.

KMTárs. 1927. őszi kiáll. Kat. 17.1.

MDK

Áldor János László
Az 1926.évi febr.27.-én megynilt téli kiállitáson a Képzőművészeti Társulat "Barta Károly"-díját megosztva, Áldor János László "Fekete bundás nő" c. műve kapta,

Évk. KMT. 1928. 60.l.

Áldor János László MDK

Szeles idő, olf.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Áldor János László MDK

Legelő a füzesben, olf.

Mücsarnok 1927 Táj- és életképkiállítás

Áldor János László MDK

Őszi hangulat

Mücsarnok 1927 Táj- és életképkiállitás

Áldor János László MDK

A bátai alvégen, olf.

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

MDK

Áldor János László

Gödrös szolnoki utca, of.

Tav. kiáll. Műcs. 1925. máj. 7 l.

MDK

Áldor János László

Nyári nap Szolnokon, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 7 l.

Áldor Jánes László MDK

Szeptemberi táj

Mücsarnok 1926. Őszi kiállitás.

Áldor János László MDK

Tanulmányfej, olf.
Szeles táj, olf.
Masamód, olf.

Nemzeti Szalon 1922. május. Tavaszi tárlat

MDK

Áldor János László

Képzőművészet 1935. 8c. sz.

MDK

Áldor János László

Utca-részlet, of.

KMTárs 1927/28 téli kiáll. kat. 15.l.

MDK

Áldor János László

Füzfás táj, of.

A szegények utcája, of.

KMTárs 1927/28 téli kiáll. kat. 16.l.

MDK

Áldor János László, festö

Három fa.	Olajf.
Legelö az erdöben.	"

Műcsarnok. IV. Képzőműv. kiáll. "A Magyar Művészetért". 1943. máj. 16-30. Kat. 7.1.

Áldor János László: MDK

Női profil

A Budapest-Szentimrevárosi Kulturegyesület kiáll.
Bp.XI.Horthy Miklós ut 15/d. 1935.

MDK

Álder I.László,festö

1ooo pengös dijat kapott.

Balló Ede 5ooo pengös dijának nyertesei. -P.N.1936. okt.13.

MDK

Áldor János László, festö

Falusi patak. Olajf.

Tavasz Firenze környékén. "

Nemzeti Szalon.-Öszi Tárlat. 1931. szept. Kat.

MDK

Áldor János László, festö

a benczuristák csoportjából. Figyelemre méltó.

-r-: A Műcsarnok őszi tárlata. Esti Magyarország. 1942 okt.15. 4.l.

MDK

Áldor J.László festő

A szekszárdi képzőművészek kiáll.Szekszárdon.
Dunántul, 1927. dec. 6. 4.l.

Áldor János László. MDK

Késő délután

Miccarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállítás

Áldor János László

MDK

"orus idő

Műcsarnok 1943 nov.dec.
Téli kiállitás

Áldor János László MDK

Lekaszált rét

Mücsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Áldor János László MDK

Lányok a Dunánál

Mücsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Áldor János László MDK

Lorenz Márta
Szécsényi Márkus Rezsőnéé
Női profil
Ludwig Gyuláné

Műcsarnok 1936. okt.-nov.
A nő a művészetben, kiáll.

Áldor János László MDK

Fekvő akt
Fehérruhás hölgy
Ivánka Bözsi ünneplőben
Gaál Béláné

Műcsarnok 1936. okt.-nov.
A nő a művészetben, kiáll.

MDK

Áldor János László

OMKT-díj. Képzőművészet, 1935. 12.o.

MDK

Áldor János László

A Lipótvárosi Kaszinó díját "Alvé vénusz" c.olajfestményének ítélték oda.

Cikk: A Műcsarnok tavaszi kiállitásának dijai.

Pesti Hirlap 1930.márc.30. 8.o.

Áldor János László MDK

Nyár a Bakonyban, repr.

Műcsarnok 1930/31 jub. kiáll.

Áldor János László

MDK

Csipkekendős nő

Micsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

MDK

Aldor János László

Szerepelt a Fészek Klub kiállitásán

Női profil.

Cikk: Kiállitás a Fészekben

Pest 1940.dec.22.

MDK

Áldor János László

a Céh művésztagja, festő

Munkácsy Céh 8. repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

MDK

Áldor János László

Tanulmányfej, of.

Szeles táj, of.

Masamód, of.

N. Szal. tav. tárlat, 1922. máj.

MDK

Áldor János László festőm.

Gaál Béláné arck. KMT kitüntető elism,

Mücsarnok jub.kiáll. dijnyertesei. Magyar Hirlap, 1934. dec,16. 11.1.

MDK

Áldor János László

Gaál Béláné arcképéért a Képzm.Társ kitüntető elism.

Kiadták a Mücsarnok jub.kiáll.dijait. Nemzeti Ujság, 1934. dec. 16.

Áldor János László

MDK

Művész Kurir 1938. 1-2.sz. 7. l.

MDK

Áldor János László

M.Arcképfestők Társ. I.kiáll. Képzőmüv. 193o. 34.sz.
219 l.

MDK

Áldor János László, festö
/M.Arck.fest.Társ./

F.I.-né arcképe.

Vadász arckép. 7.l.

Mücs.-OMKT.Öszi Tárlat.1943.okt.2.-nov.1. Kat. 7.l.

MDK

Áldor János László, festö

Menyecske.

Mücs.-Az 1934.évi Magyar Kiáll. 1934.szept.27.-okt.28
Kat. 8.1.

MDK

Áldor János László, festö

Bözsi a macskájával 1.

Műcs.-Az 1934.évi Magyar Kiállitás. 1934.szept.27.-okt.28.
Kat. 9.1.

MDK

Áldor János László, festö
/M.Arck.fest.Társ./

B.L.-né arcképe.
dr.Richter Lászlóné.

Műcs.-OMKT.Őszi Tárlat. 1943.okt.2.-nov.1. Kat. 5.1.

MDK

Áldor János László,

Forgó Bébi.

Mücs.-OMKT."A gyermek a müvészetben" kiáll. 1940.II-III.
Kat . 24.l.

MDK

Áldor János László, festö

Csapó Erzsi rokkájánál.	11.l.
Firenze környékén.	"
Csipkefátyolos leány.	"
Legelö az erdöben.	"

Mücs.-KMTars.Öszi tárlat. 1942.okt.-nov.-Képes tárgym. keretében a Benczur Társ.jub.kiáll. -Vastagh Eva emlékkiáll.-Harangay Jenö gyüjt.kiáll.

MDK

Áldor János László, festö

Erdöszélén.	11.1.
Váraljai kislány.	"
Kertek alatt.	"
Kabos Endrene.	"
Falusi reggel.	"

Mücsarnok.-KMTárs.Öszi tárlat.-1942.okt.-nov. Képes tárgym.keretében a Benczur Társ. jub.kiáll. -Vastagh Éva emlékkiáll.-Haranghy Jvnö gyüjt.kiáll.

MDK

Aldor János László, festö

Vörösha ju nö. 4.1.

Mücsarnok.KMTárs. Öszi Tárlat. 1942.okt.-nov. -Képes tárgym.keretében a Benczur Társ.jub.kiáll. -Vastagh Eva emlékkiáll. -Hara nghy Jenö gyüjt.kiáll.

MDK

Áldor János László festő

KMTárs őszi tárl. 1938. nov. Mücs. 32 l.

Áldor János László festőművész

Ludwig Gyuláné repr.

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa 1936.Mücsarnok

Aldor János László festőművész

ifj.dr.Temple Rezsőné

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1936.

Áldor János László festőművész

Falusi utca

Jubileumi kiállítás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

Áldor János László festőművész

Gaál Béláné

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

Aldor János László festőművész

Lorenz Márta

Szécsényi Márkus Rezsőné

"A nő a müvészetben"kiállitás katalógusa.1936.Mücsarnok

MDK

Áldor János László

Képzőművészet 1931. 37.sz. 41. l. kép

MDK

Áldor.János László

Naplemente, repr.

Képzőművészet 1927. 4.sz. 18.1.

MDK

Áldor János László festő

Chroniqueur cikke. Képzőművészet, II.évf.6.sz.15.l.

MDK

Áldor János László festő

A Benczur Társ. kiáll. Képzőművészet, II.évf. 6.sz. 17-18 l.

Áldor János László festőművész

Ivánka Bözsi ünneplőben

Gaál Béláné

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok

Aldor János László festőművész

Fekvő akt

Fehérruhás hölgy

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok

Áldor János László festőművész

Női profil

Ludwig Gyuláné

"A nő a művészetben" kiállitás katalógusa. 1936. Műcsarnok

Áldor János László

MDK

Füzfák a holt Tiszánál, olf.

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Áldor János László

MDK

Vén cigány, olf.

Miscmok 1925. Tavaszi kiállitás

Aldor János László festőművész

Profil

1934.éviemlék- és gyüjteményes kiállitás tárgy-
mutatója. Műcsarnok.

Áldor János László festőművész

Gaál Lászlóné

Feketehaju leány

1934.évi emlék- és gyüjteményes kiállitás tárgymutatója.Műcsarnok.

Áldor János László festőművész

Gödrös szolnoki utca

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa 1934.

Áldor János László MDK

Nyári nap Szolnokon

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Áldor János László MDK

Gödrös szolnoki utca

Mücsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Áldor János László festőművész

Bözsi a macskájával

Magyar kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

Áldor János László MDK

Estefelé, olf.

Tavaszi Tárlat
Nemzeti Szalon 1921. junius.

MDK

Áldor János László

Stokholmi vasuti hid, of.

Horthy jub. kiáll. Mics. 1939. dec. 2o.1.

28
73

101

MDK

Áldor János László

Br.Prónay Györgyné, of.

Horthy jub. kiáll. Mucs. 1939. dec.
5 l.

Áldor János László

MDK

Fekvő női akt, of.

Árv. Csarnok 1o4. aukc. 1942. máj. 5.1.

MDK

Áldor János László, festö

Patak a falu végén.
Menyecske ünneplöben.
Férfi arckép.

MKT-Bp. Nemz. Képzőmüv.kiáll. 1933 ápr.19.-máj.25.
Mücs. Kép.tárgymut. 7.1.

MDK

Áldor János László

Gyümölcsösben

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mücs. 8. l.

MDK

Áldor János László

Csapó Erzsi a rokkánál

KMTárs kiáll. 1941. dec. Műcs. 9. 1.

MDK

Áldor János László

A nap utolsó sugarai, of.

Angol-magyar kiáll. Mücs. 1926. máj. 9. l.

Áldor János László

Tócsák, of.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj.
9. l.

MDK

Áldor János László

Arckép, of.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj. 11 l.

MDK

Áldor János László

Legelő a füzesben, of.

Angol-magyar kiáll. Mücs. 1926. máj. 24. l.

Ilvek az kortörténeti forrásmunkák:

Tanulmányok. Magyar Művészet. Bp.

M.D.K.

Áldor János László /1895-1945/

13. Esti szürkület. olajf. 40 x 50, vászon.
14. Falu a holt Dunánál. Olajf. 39 x 49.5, vászon

Háborus műtárgyveszteség-jegyzékek.I. füzet.
MUMOK. Bpest. 1952. 2.l.

MDK

Áldor János László, festő

42. Elmult a nyár. Olf..

Ep.Műcs.-"A Magyar Művészetért". Képzőműv.Kiáll. 1942.
Jun.6.-22. Kat.6.l.

346 dd.

M.D.K.

Áldor János László /1895-1945/

4. Gödrös szolnoki utca. Olajf. 75 x 105, vászon.
5. Alföldi táj. Olajf. 70.5 x 101, vászon.

/A füzet egyes müalkotásokról rövid leirást ad./

/A IV., füzet a Fővárosi Képtár háborus veszteségét tartalmazza./

/A müvek melletti számok-melyeket a füzet is feltüntet- kontroll szempontjából szerepelnek a cédulákon./

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet. 1.1.
Kiadja:Muzeumok és Müemlékek Országos Központja.

A további cédulákon MUMOK röviditéssel jelezve!

Bp. 1952.

MDK

Áldor János László

Kis csibész, of.

Aquarell festő, of.

Tabáni részlet, vf.

N.Szal. őszi tárlat 192o. szept. 4.1.

MD K

Áldor János László, festö

Gunda Jenö arcképe.	Of.
Csipkekendös hölgy.	"
Dr.Halasy Nagy Józsefné.	"
Önarckép.	"

Nemz. Szal. reprez.kiáll. - Arcképkiáll.
Magy. Arcképfestök Társ. 1937.okt.9-24. Kat.

MDK

Áldor János László, festö

Füzfák a holt Tiszánál. Of.

©MKT-Mücs. Tavaszi Tárl. és Gyüjt.Tárl. 1925 máj.-jun.
Kat. 21.1.

MDK

Áldor János László, festö

Gödrös szolnoki utca. Of.
Nyári nap Szolnokon.

MKT-Műcs. - Tavaszi kiáll. és Gyüjt. kiáll. 1925. máj. junius.
Kat. 7.1.

MDK

Áldor János László, festö

Vén cigány. Of.

OMKT-Mücs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925.máj.-jun.
Kat. 18.1.

MDK

Áldor János László, festö

105. Tarlón. 1933. Olf.

Bp. Mücs.-OMKT. Nemz. Képzömüv. Kiáll. 1934. ápr. 29.-jun. 17.

Kat. 8.1.

MDK

Áldor János László, festö

Lorenz Márta. 1934. Olf.

Bp. Mücs.-OMKT. Nemz. képzömüv. kiáll. 1934. ápr. 29-jun. 17.
Kat. 7. 1.

Áldor János László MDK

Profil

Mücsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

Áldor János László MDK

Tarlón, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Áldor János László MDK

Lorenz Márta, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Áldor János László MDK

Gaál Lászlóné

Mücsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

Áldor János László MDK

Feketehaju leány

Műcsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

Áldor János László

Kiákít

Mi M. 1942. IV. ig.

rgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.

9.650-51 Müvészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

rök utáni állapotát rögziti.

Müvészettörténeti Dokumentációs

Központ

M.D.K.

Áldor János László

"Dr. Grecsák Richárdné" c. portréjának repr.-
ját hozza a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1938. ápr. 16. XXVIII.évf.
17. sz. 72. lap

M.D.K.

Áldor János László

"Nagy Izabella" cimmel hozza a lap a müvésznek az operaénekesnőről festett képét a Műcsarnokban rendezett Téli Tárlat-ról.

Repr.

Szinházi Élet. Bp. 1938. febr. 6-12. XXVIII. évf. 7. sz. 3o. lap

Áldor János László

Olasz táj, olf.

Ifjsarnok 1932/33 téli kiállitás

Áldor János László MDK

Kalmár Juci

Micsarnok 1932. őszi tárlat

Áldor János László

Anyám

Miccarnok 1932.őszi tárlat

Áldor János László MDK

Női arckép, olf.

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Áldor János László

MDK

Zsuzsanna, olf.

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Áldor János László

MDK

Bogyislói cigányputrik, olf.

Mücsarnok 1932/33. téli kiállítás

Áldor János festő

Művészet, 1940

V. évf. 36. sz. 101. o.

Kerulo Béla: Őri tárlat a Mű-
csarnokban.

Táblakép. Gödrös szolnoki utca. Áldor János László.

Magyar Müvészet 1925. 169. o.

Festő, XIX sz.

KKÉ Kis Bálint /1802-1868/

Századok 1874.34-102 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

Áldor János László kiáll. Lipótvárosi Kaszinó 1925. nov. 5.

Magyar Müvészet 1925. 436. o.
Kiállitások.

Táblakép. „Fekete bundás nő," Áldor I.

Pesti Hirlap. 1926. ápr. 1. 10

a Műcsarnok Eli kiállításának díjai

Áldor János festő: épi tisz

Pásztortűz, 1928. 3 sz.
70 l.

Szoholay Béla: Budapesti kiállítások

Áldor János

festő

Művészet, 1938. III. évf. 16/17. sz. 46. l.

Erdélyi Árpád: Magyar művészeti kiállítás Rigában.

Áldor László festő

Magyar Művészet 1925.283.o.
Szélnokon....

Áldor János László festő

Magyar Müvészet 1925.169.o.

Festő /freskó/, XIX sz. e. f.

Kolbay Tivadar /1845 körül/

A rozsnyai székesegyház Szt. Vid - kápolnájának freskója

Századok 1874.84-1o2 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Áldor János tászló festőművész

8 Órai Ujság 1931. V. 14. 17.

Hír a Balló-pápadíjról

Aldor Lestó"

8 órai - Irsztáp

1924 okt. 26. 6. l.

Áldor János László festő

Pesti Hirlap. 1926. ápr. 1. 10

a Mücsarnok Téli kiállitásának dijai

Aldor Lestó

8 órai hjség

1925 máj 16.

Áldor László festő

Pesti Hirlap. 1924. jul. 13. 9-10

László celadás: Magyar festők között
a Tisza partján

Áldor János László MDK

Nyár a Bakonyban, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Áldor János László

MDK

Nyár a Bakonyban, repr.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Áldor János László

MDK

Alvó Vénusz, repr.

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Áldor János László

Alvó Vénusz, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Áldor János László MDK

Feketebundás nő, olf.

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Áldor János László MDK

Borus táj, olf.

Mucsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

MDK

Áldor János László

Tájkép, of.

Árverési Közl. 1938, 3.rk.sz. 29 l.

MDK

Áldor János László

Tájkép, of.

Árverési Közl. 1938. 3.rk.sz. 30 l.

MDK

Áldor János László, festö

Önarckép of.

Az Alkotás Müvészház XXXII. kiállításának katal. -a
"A Müvész Két Arca" .1947. III. 9-25.

MDK

Aldor János László, festő

Sárközi leány, of.

Zenélő gyermekek, "

Alkotás Művészház · XVI · Kiáll. – 1943. aug. – Jegyz.

Magy. Mesterek.

MDK

Áldor János László, festő.

Parantbeány, (Illustr.) of.

Jószag a vizben. "

Csevegés zöldben. "

Alk. Műv. Lász. - XIX. Kiáll. - 1943 okt. - Magyar Mesterek. - Jegyz.

MDK

Áldor János László

Mosolygó lány, olaj

N.Szal. és Bicskei Müv.telep kiáll. N.Szal. 1922. jan. 4 l.

MDK

Áldor J. László
Alkonyat

Szépmüv. Muz. uj szerzeményei kiáll. 1926-31. 1931.
4 1.

MDK.

Áldor János László, festö. Müvei:

"Ivánka Bözsi ünneplőben" of.
Dr. Grecsák Richárdné "
Női arckép "
Fenyő Ernőné "

Nemz. Szal. Müv. Egyes. - Magy. Arck.festők Társ.
repr. Arck.Kiáll. katal.- Bp. 1935. okt. 5-2o.-ig.

MDK

Áldor János László
dr.P.G.-né arcképe

KMTárs 1938. őszi kiáll. 11 l.

MDK

Áldor János László
Öcsényi kis kapuban

KMTára 1938. őszi kiáll.

11 l.

A

:Áldor János László

Téli délután, pasztell

A magyar akvarell és pasztellfestők egyesülete IX. kiállitása,1922.Nemzeti Szalon katalogusa

Áldor János László, sz. 1895.

Menyecske, festm.

Ernst Muz. 55. aukc. 1937. ápr.

3 l.

MDK

Áldor János László

Tájkép, of.

Tájkép, of.

Árverési Közl. 1938. 4.rk.sz. 85.sz. 13 l.

MDK

Áldor János László f. Horthy Miklós-ut 36

KMTárs 1929/3o. téli kiáll. 26 l.

MDK

Áldor János László festő

Siklóssy L. cikke. Pesti Hirlap, 1942. okt. 10.
5 l.

MDK

Áldor János László festőművész.

Ujjas A: Őszi Tárlat. Nemz. Ujs. 1942. okt. 11.
15 l.

MDK

Áldor János László

festőművész, a Benczur Társ. művésztagja

Benczur Társ. reprezentatív kiáll. 1936. okt. 4 l.
N.Saal.

MDK

Áldor János László

Merengő, olaj

Benczur Társ. reprezentativ kiáll. 1936. okt.

N.Szal. 11 l.

ÁLDOR János László festő

1913.-ban Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott

Réti: Nagybánya... Bp., 1954. 330.l.

MDK

Áldor János László

Tanulmányfej, olaj

Fehér Pálné, "

Benczur Társ. reprezentativ kiáll. 1936. okt.

12 l. N.Szal.

MDK

Áldor János László

Báta napnyugtakor, olaj

Benczur Társ. reprezentativ kiáll. 1936. okt.

12 l. N.Szal.

MDK

Áldor János László

Firenze környéke, olaj

Benczur Társ. reprezentativ kiáll.
N.Szal. 1936. okt. 15 l.

iszintes, 3 ablakos, klasszicista,

MDK

Áldor János László

Tarlón, olaj

Benczur Társ. reprezentativ kiáll.
1936. okt. 13 l. N.Szal.

lig kilépő toronnyal és copf kapuval.
lcszög három oldalával záruló szentély,
században, tornya 1796-ból. Renoválták

MDK

Áldor János László

Falusi templom, olaj

Benczur Társ. reprezentativ kiáll.
1936. okt. 15 l. N.Szal.

etes, (4 ablakos, barokk, átalakítva.

MDK

Áldor János László

Patak a falu végén
Menyecske ünneplőben
Férfi arckép

Nemz. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1933. ápr.
7 1.

MDK

Áldor János László

Téli délután, paszt.

M.Akv. és Paszt.festők Egyes. 9. kiáll.
N.Szal, 1922. ápr. 7 l.

Áldor László

Kiállít a zalnaki művéktelep IX. 14-én nyíló kiállításán mint a művéktelep nőrendére.

M. 1924. IX. 12. (Magyarság)

Áldor Tamás

festő

lásd

Lex Nagy Társ

10. 6. l.

A magyar társadalom lexikona. I. kiad. Bp. 1930. 10. l. 1. t. (arcképpel)

Dunaföldvár h. n. 47. 16.

1

Áldor János

festő

arck. nagy.

Lex Magy Tár

1. tábla.

vármegye.

)
mplom.
templom, falképek.

astély.

megírva

Áldor Tamás László

[és három [társa] már gyűj. kiall-
katalógusa [Pécs 1940]. —

[univers

BUDAPEST, 1933. február 9.

Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. Telefon: 690—01 és 680—99.
Külső iroda és csúzda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58.
Telefon: 686—15.
Folyószámla a Moktárnál.
Postatakp. sz.: ** 8625.

Gyula urnak,

Lenke tér 7.

MLA

brikett	à 5.50	P	5.50
q fa	à 5.10	P	1.27
eg	à 1.30	P	1.30
ámlabélyeg		P	-.02
			8.09
Összesen: P			9.37
			17.46

Teljes tisztelettel

SALY ÁRPÁD
SZÉN- ÉS TÜZIFANAGYKERESKEDŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

YOMDA RT. BUDAPEST.

Aldor János László

Csend (egy akt)

repr.

A Szép 1936. 1-2.

Vt. 5. l

Kiállítva a

Műcsarnok jub.

tárlatán

Tégla, torzrajzos római. VIII. 72

Áldor János László

életrajz

irod

Csókássy. 60. l.

Csókássy István:
A mű és alkotója
Bp. 1933. 60. l.

11536.

enézve és tojásdad medaillonban
alatt aláírásának másakép:

sy

Verlagsanstalt vorm. S. Schottlaender

apnak 23.3:15.5 cm.

1
5
494.

Déry Béla: Müvé-
szeti kiállítások kül-
földön az 1927. évben.
[Bp. 1928] 12, ~~40~~, ~~42~~,
99, ~~105~~, 140. l. ~~Koppel~~.
1927. évi
A ~~varsói~~, poseni és krakkói
magyar repr. kiállításokon nézzy
festmenyével vett rész

balra néz és
D[illegible] áll. Haja és szemöldöke ép-
úgy
úgy
úgy

Áldor János Lasiló

1927 dec. részvett
a szekszárdi képzőmű-
kiállitáson.

Dunántúl. 1927. dec.
11.

G. Barison.
1853 szeptember 6-án.
tása.
ltözött és balról elhelyezkedett
ájának őszi baraczkokat hozott.
ei közt ülő és babát szorongató
dig a jobbról álló és feléje fordult
daczosan utasítja vissza, mi alatt
elykujját szájába dugta. A gyer-
glalkozik és szék mellett ül, a
e. A földön, a nagyanyára néző
kosár és szekér van; a háttér-
y közelében, ruha lóg, középütt
és jobbról, a függöny mögött,
ünkbe. Jelzése alól jobbra: »G.

68·7 cm. — Lelt. sz. 3195. — Ér-
ermina ajándéka 1905 május 18-án
t elfogadta az 1906 május 22-iki
-906). — Bejelentetett 1906 feb-

III

416 (3195)
599 (30).

16

ajándék

ÁLDOR *János László*, festő és építész, szül. Nagyigmánd 1895 febr. 7. A bpesti József-műegyetemen 1919. építészi oklevelet nyert. 1913. Nagybányán Réti István, 1923—25. nyarán a szolnoki művésztelepen Fényes Adolf mellett dolgozott. 1926. Párizsban és Londonban, 1928, Olaszországban volt tanulmányúton. Estszürkület c. olajfestménye a Szépművészeti Múzeum Új Magyar Képtárában van. A festői naturalizmus híve.

Eg I 20. l.

Éber-Gombosi:
Művészeti lexikon.
I. Bp. 1935. 20 l.

1443.

[illegible]

[illegible]talis Visze köst balról diszedény [illegible] [illegible] emberfej[illegible], jobbra pedig [illegible]tó.

[illegible]mészkő

40 : 24. cm.

31-én az Iparmüvészeti Muzeumban helyez-
[illegible].)

[illegible]eur, Glisenti?

150 Kr

XVII^a Esposizione Biennale Internazionale d'Arte. Catalogo. [Venezia] 1930. 159. l. —
XVIII^a. [Venezia] 1932. 293. l. —

BUDAPEST, 1933. január 2o.

Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. Telefon: 690—01 és 680—99.
Külső iroda és csúzda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58.
Telefon: 686—15.
Folyószámla a Moktárnál.
Postatakp. sz.: ** 8625.

Gyula urnak,

Budapest.
Lenke tér 7.

MLA

q	brikett	à 5.5o	P	5.5o
q	fa	à 5.1o	P	1.28
teg		à	P	1.3o
	számlabélyeg		P	o.o2
				8.~~oo~~ 10

Összesen: P--- ---

Teljes tisztelettel

SALY ÁRPÁD
SZÉN- ÉS TÜZIFANAGYKERESKEDŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

NYOMDA RT. BUDAPEST.

Aldor János László

~~Az~~ életrajz

lásd

Karcragmagyállam

~~309, 311~~

310, 311. lásd

Karcrag Város

A magyar állam
élete. Bp. 1932.
310, 311. l.

V

Áldor János László

festő

Női portré,

repr.

Kavczagmagyállam

lapszám nincs.

Áldor János László

vód

Kende Béla: Őri tár-
lat a Műcsarnokban.
Művészet
1940. 101. l

39.

4

Márvány. Magassága 10 cm. Sérülések a hajfürtökön. Athénből való.

Csak vázlatosan van kidolgozva. Leginkább a hajon és a füleken tűnik ez fel. Föltehető, hogy festés egészítette ki az ábrázolást. A hajviselet a hajtekercsel a homlok fölött Apollon-szobrokon is előfordul — legismertebb példa a belvederei Apollon — és ha nem volna a nyak a mi szobortöredékünkön oly jellemzően nőies, Apollonnak is tarthatnók a fejet. Valószinűen a Kr. e. IV. századból való. Görög munka.

Paul Arndt: Weibliches Köpfchen. Mitte des IV. Jahrhunderts vor Christus. Original.

Áldor János László

Bátai partvidék
c. képe repr.

Képzőművészet

1928. 6. sz.
19. l.

atorcza

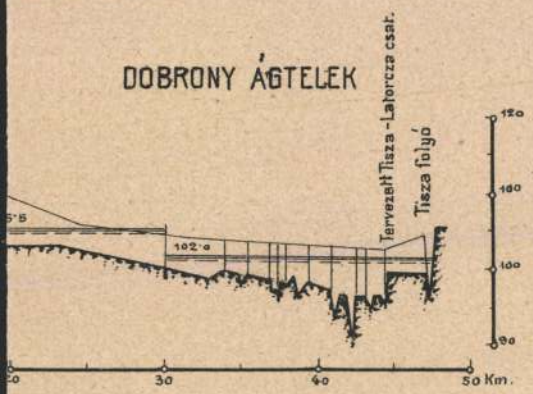

TER MISKOLCZ ZSOLCZA ONÓD

Sajó

Kaprónnivész
1931. 148 l.

SALY ÁRPÁD

NY. MIN. O. TANÁCSOS

TÜZIFA- ÉS SZÉNNAGYKERESKEDŐ

S/43.

Méltóságos
Nagyságos

Dr Szentivá

SZÁ

193 3. január *hó* 9 *n szállított* 1

o.25

1 drb köt

sz

Sa.

Fizetendő: **készpénzben.**

Érvényes fizetések csak hivatalos nyugtánk ellenében, vagy a M. kir. Posta útján eszközölhetők. Fizetési késedelmek esetén, bármily csekélyek is legyenek, havi 1 százalék kamatot számítunk.

Áldor Tanos László

Gergely István archépe
repr.
Képzőművészet
1932. 52. sz 151. l.

1174. Ismeretlen művész.
XVIII. századból.

1174. Palóczy László.

Derékig, ~~és~~ kissé jobl
tös haja rövid, bajusza hegy
retvált. Öltözete: körülcsa
hajtókával és egyelejű zsin
ben vésett betűkkel:
~~felül~~ PALÓCZY LÁSZLÓ.

~~Karimája és hátlapja~~

Ezüstös rézérem, méret
Havas Emil ajándéka 1907. ápr

Mélyitett véséssel

Áldor Jaims László

Kalmár Juci c.
képének repr.

Képzőművészet
1932. 55. 17.
221. l.

4214. Vit

Működött 148

Mária a gyermekkel

Párkány mögött állva
de olyképen van ábrázolv
párnán ülő gyermekét, a k
gelicze van. Mindkettejök
Jézusában egy kereszt is s

nyilt koronát, fehér fátyolt,
és brokátpalástot, Jézus pe
csuklóin gyöngyfüzért hord
Előttük jobbról nyitott kö
cseresznyeszem fekszik. M
ez előtt egy füzéren leve
A háttér hegyes vidék fell
erőddel. Jelzése a párkány s

OPVS:VICTORI

Fa, méretei 68 : 51 cm.
13000 K. — Néhai gróf Pál
vember 14-én (1429–908). —
hagyására vonatkozó adatoka
Bejelentetett 1913 márczius
Kifüggesztésére vonatkoz
ban. 1913 : 24. *Vittore Criv*

Jegyzet. Az e festményr

a) a törzskltárban (19
Crivelli : Madonna mit dem
mit Arabesken, Blättern, Guir
Bild rechts unten und oben

b) a leltári kivonatban
Crivelli : Im alten Rahmen, b
Jahre 1875. 63 hoch 47 br

c) a hagyományi jegyzé
Crivelli : Madonna a gyermel

d) az átvételi okmányb
Crivelli : Madonna a gyermel

Hagy. 1912.
Pálffy

Aldor János László

Szattler Mihály arc-
képe, repr.

Képzőművészet
1934. 57 l.

-12

F

~~28~~

~~32~~

~~31~~

Áldor János László

Gál Lászlóné arck.
vep.

Képzőművészet
1934. 84 l.
(Kesszel.) 85 l.

Képzőművészet
Gyugyei Nagy Zsiga
Hanna 1930. IV.

Áldor Tamás László

bécsi magy. kiáll

Künstlerhaus
Ungarische
Kunst-Aus-
stellung
Wien, 1937.

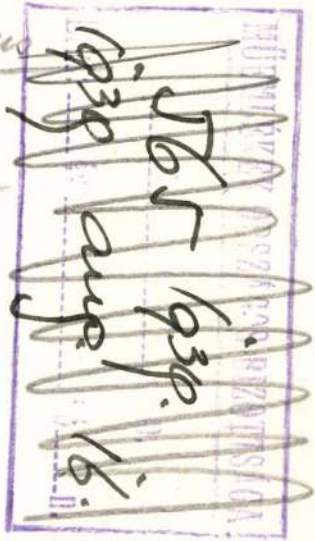

Künst Wien 1937

ető halottasházából augusztus 15.-én délután 5

közöttünk tovább él.

-u. 5. Tel. 188-555. Buschmann nyomda, IV. Molnár u. 37

35—37. Apostolok. A szegedi fogadalmi templom főhomlokzatának mozaik-képeihez. Szénrajz.
38. Kukán Géza: Márton Ferenc. Olf.

Márton Ferenc műveinek folytatása az V. számu teremben.

II. TEREM

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ.

Született 1895-ben, Nagyigmándon. Építőművészi oklevelet szerzett, majd teljesen a festőművészetre szentelte magát. Nagybányán Réti István, Szolnokon Fényes Adolf felügyelete mellett dolgozott, egyébként mint festő autodidakta. 1920 óta állandó kiállítója a Műcsarnok tárlatainak, ahol 1925-ben Halmi Artur díját, 1926-ban a Képzőművészeti Társulat Barta Károly ifjúsági díját, 1927-ben Barta Károly táj- és népéleti díját, 1930-ban a Lipótvárosi Kaszinó díját, 1934-ben kitüntető elismerést, 1936-ban pedig jubileumi emlékplakettet nyert. Több izben elnyerte Balló Ede ösztöndíját, amellyel számos külföldi tanulmányutat végzett.

1. Tanulmányfej. (1931.)
2. Stockholmi részlet. (1939.)
3. Önarckép. (1937.)
4. Szolnoki utcarészlet. (1924.) Dr. Nékám Lajos tulajdona.
5. Szegények utcája. (1924.) Dr. Kollarits József tulajdona.
6. Ősz a Zugligetben. (1939.)
7. Női fej. (1933.)

III. TEREM

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ.

8. Legelőn. (1930.)
9. Reggel a Dunán. (1940.)

10. Falu Tolnában. (1936.)
11. Vöröshajú nő. (1937.)
12. A nap utolsó sugarai. (1925.) Dr. Kollarits József tulajdona.
13. Esthangulat. (1940.)
14. Tavasz Certosában. (1928.) Magántulajdon.
15. Bátai udvar. (1937.)
16. Mme Ferry Schejbalova. (1932.) Magántulajdon.
17. A cigányok lova. (1940.)
18. Vasárnap. (1928.) A Kormányzó Úr Őfőméltósága tulajdona.
19. Fiesolei részlet. (1928.) Dr. Okolitsny-Szabó Zoltán tulajdona.
20. Nagy Izabella. (1938.) Magántulajdon.
21. Lejtős utca. (1940.)
22. Legelő az erdőben. (1937.)
23. Ludwig Gyuláné. (1926.) Magántulajdon.
24. Alvó Vénusz. (1930.) Magántulajdon.
25. Dr. Halasy Nagy Endréné. (1940.) Magántulajdon.
26. Borulat. (1940.)
27. Dunaerdő. (1940.)

IV. TEREM

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ.

28. Menyecske ünneplőben. (1933.) Gál László tulajdona.
29. Októberi táj. (1929.) Dr. Patay József tulajdona.
30. Félakt. (1929.) Özvegy Jerfy Adolfné tulajdona.
31. Horgászok. (1940.)
32. Feketebundás nő. (1926.) Miklós Árpád tulajdona.
33. Olasz táj. (1928.) Dr. Patay József tulajdona.
34. Kazlak. (1940.)
35. Merengő. (1935.)
36. Erdőszéle. (1940.)
37. Báró Prónay Györgyné. (1939.) Magántulajdon.
38. Erdő tükre. (1936.)
39. Csend. (1936.)

35—37. Apostolok. A szegedi fogadalmi templom főhomlokzatának mozaik-képeihez. Szénrajz.
38. Kukán Géza: Márton Ferenc. Olf.

Márton Ferenc műveinek folytatása az V. számú teremben.

II. TEREM

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ.

Született 1895-ben, Nagyigmándon. Építőművészi oklevelet szerzett, majd teljesen a festőművészetre szentelte magát. Nagybányán Réti István, Szolnokon Fényes Adolf felügyelete mellett dolgozott, egyébként mint festő autodidakta. 1920 óta állandó kiállítója a Műcsarnok tárlatainak, ahol 1925-ben Halmi Artur díját, 1926-ban a Képzőművészeti Társulat Barta Károly ifjúsági díját, 1927-ben Barta Károly táj- és népéleti díját, 1930-ban a Lipótvárosi Kaszinó díját, 1934-ben kitüntető elismerést, 1936-ban pedig jubileumi emlékplakettet nyert. Több izben elnyerte Balló Ede ösztöndíját, amellyel számos külföldi tanulmányutat végzett.

1. Tanulmányfej. (1931.)
2. Stockholmi részlet. (1939.)
3. Önarckép. (1937.)
4. Szolnoki utcarészlet. (1924.) Dr. Nékám Lajos tulajdona.
5. Szegények utcája. (1924.) Dr. Kollarits József tulajdona.
6. Ősz a Zugligetben. (1939.)
7. Női fej. (1933.)

III. TEREM

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ.

8. Legelőn. (1930.)
9. Reggel a Dunán. (1940.)

10. Falu Tolnában. (1936.)
11. Vöröshajú nő. (1937.)
12. A nap utolsó sugarai. (1925.) Dr. Kollarits József tulajdona.
13. Esthangulat. (1940.)
14. Tavasz Certosában. (1928.) Magántulajdon.
15. Bátai udvar. (1937.)
16. Mme Ferry Schejbalova. (1932.) Magántulajdon.
17. A cigányok lova. (1940.)
18. Vasárnap. (1928.) A Kormányzó Úr Őfőméltósága tulajdona.
19. Fiesolei részlet. (1928.) Dr. Okolitsny-Szabó Zoltán tulajdona.
20. Nagy Izabella. (1938.) Magántulajdon.
21. Lejtős utca. (1940.)
22. Legelő az erdőben. (1937.)
23. Ludwig Gyuláné. (1926.) Magántulajdon.
24. Alvó Vénusz. (1930.) Magántulajdon.
25. Dr. Halasy Nagy Endréné. (1940.) Magántulajdon.
26. Borulat. (1940.)
27. Dunaerdő. (1940.)

IV. TEREM

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ.

28. Menyecske ünneplőben. (1933.) Gál László tulajdona.
29. Októberi táj. (1929.) Dr. Patay József tulajdona.
30. Félakt. (1929.) Özvegy Jerfy Adolfné tulajdona.
31. Horgászok. (1940.)
32. Feketebundás nő. (1926.) Miklós Árpád tulajdona.
33. Olasz táj. (1928.) Dr. Patay József tulajdona.
34. Kazlak. (1940.)
35. Merengő. (1935.)
36. Erdőszéle. (1940.)
37. Báró Prónay Györgyné. (1939.) Magántulajdon.
38. Erdő tükre. (1936.)
39. Csend. (1936.)

Áldor János László

Lapszámok

1943. máj. magyar művészetek.
82, 86.

1943. okt.-nov. őszi tárl. 26, 42, 60,

1943. nov.-dec. téli kiáll. 2, 68, 70, 78.

1944. márc.-ápr. tavaszi tárl.
40, 50, 303.

tában, amit az alkotmányos államnak éppen olyan gondosan kell őriznie, mint amilyen féltve maguknak az egyetemeknek.

Az elmult évtizedek hagyományos szokásaitól, rendjétől és erkölcsétől való gyors elszakadás sok bizonytalanságot és forrongást támasztott a társadalmi és gazdasági életben egyaránt. Hogy az erkölcsi és gazdasági világrend között nincs meg a kellő összhang, hogy a szellemi és anyagi világ mennyire eltérő utakon járnak, azt híven jellemzi az egymásba ütköző világnézeti eszmék előttünk folyó zűrzavaros küzdelme, ami egyéneket, társadalmi rétegeket és nemzeteket állít szembe egymással. Az emberi kultúra két nagy értékét kell különösen óvni ezek romboló hatásától, az Isten házát: a templomot és a tudomány csarnokát: az egyetemet. Egyetemünk teljesíteni fogja e tekintetben is a maga kötelességét.

Áldor János László

Műcsarnok

1939 dec – 1940. jan
Horthy pub. kiáll

1940. febr. ~~12~~, ~~450~~, ~~452~~
A magyar művészetért

1940. dec – 1941. jan. ma-
gyar művészetért ~~4~~.

~~1940.~~ Szitáslai, ~~Koll. kiállítás~~

1941. febr – ápr. 80. e. pub-
kiáll – ~~133~~.

1941. nov. archép kiáll
~~87~~ – 91. ~~93~~, ~~106~~

1941. dec – 1942. jan.
téli kiáll ~~115~~, ~~121~~.

1942. ápr. maj. tav. kiáll
~~44~~, ~~49~~, ~~51~~, 61.

~~1942 – 1943 téli kiáll~~

1942 jun. magyar művé-
szetért ~~42~~

1942. őszi kiáll ~~30~~, ~~229~~ – ~~235~~. ~~238~~ 254

1943. márc. ápr. tav. kiáll
~~51~~. 93.

Sz. Lohwag Ernesztin: Gróf Festetich Izabella arcképe.

Áldor János László

1934. márc. apr. ~~3, 9, 23~~

1934. téli kiáll. jan. febr. ~~3, 37, 38~~, 90.

1934. nemz. képz. kiáll. ~~54, 105~~

1934. nemz. munkahét magy. kiáll. ~~53, 76~~.

1934. dec. – 1935. jan. M. Képrőm. Egy. 40 é. pib. kiáll. – III. ~~30~~. VIII. ~~14~~. IX. ~~17~~.

1935. téli kiáll. ~~41, 43, 47, 232~~.

1936. máj. – jun. 75. é. pib. kiáll. ~~79, 113~~.

1936. okt. – nov. Nő a Művészetben. ~~90 – 97~~.

1938. febr. – márc. téli kiáll. ~~6, 32~~.

1938. nov. – dec. Őszi tárl. ~~37, 39~~.

1939. jan. – márc. téli tárl. 119.

29 Hétfő		Tamás *Dávid*
30 Kedd		Dávid *Zoárd*
31 Szerda		Szilveszter *Szilveszter*
		Újév

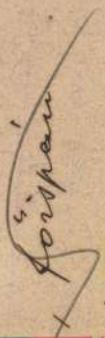

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

31 nap **DECEMBER** 53. hét

28 Vasárnap		Aprósz. *Kamilla*

Áldor Tamás László festő
Kelenhegyi út 12. Művésznők

(1929/30. téli kiáll. 46, 54, 318
326.
(1930. tavaszi k. 5, 6, 10.

1930/31 jub. kiáll 48, 64, 90, 111.

Benczúr Társaság
tag/c.

KMTÁRS művcsoptok
1931. febr-márc. kiáll.
VI. 13, 19, 32

1931. tav. tárl 8, 44, 56, 82
1931/32. téli kiáll. 2, 3, 11, 39
1932. febr-márc. kiáll 110.
M. Arcképfestők Társasága tag/c
1932. őszi tárl. II. 7, 40
1932/33. téli kiáll. 173, 185,
222, 714.
1933. nemz. képz. kiáll. 3, 4, 5

Áldor János László

Műcsarnok

1921. őszi kiáll. 452

1922. jub. kiáll. 517

1924. őszi kiáll. 57, 100

1925. tav. kiáll. ~~56, 58~~, 252, 303

1926. angol magyar kiáll. ~~84, 86~~, 116,

1926. téli kiáll. 30, 36, 89, 91, 303 ~~350~~

1926. őszi kiáll ~~1, 7, 15, 18, 275~~

1927. tav. kiáll. ~~430, 431, 432, 434~~ ~~441~~

1927. magyar táj. 320, ~~359~~, ~~697~~

1927. őszi kiáll ~~26~~, 30, ~~46~~, ~~224~~, 404

1927/28 téli kiáll. ~~142~~, ~~229~~, ~~230~~, ~~231~~

1928. tav. kiáll. ~~12~~, ~~398~~.

1928/29. téli kiáll. ~~11~~, ~~26~~, ~~258~~, ~~277~~ 397

1929. tav. kiáll. 302, ~~305~~, ~~311~~.

Áldor János László

Batthyány-Strattmann
László herceg arc-
képe, repr.

KMTárs. Arcképkiáll.
1941. nov.

A MAGY. KIR.
VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER
ÁLTAL RENDEZETT

III.
NEMZETI KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS

KÉPES TÁRGYMUTATÓJA

Áldor János László

Csend (női akt)
c. képe repr.

KMTárs jub. kiáll.
1936. máj. – jún.

Áldor János László

Báró Prónay György-né
archeje repr.

KMTárs Horthy jub.
kiáll. 1939-40.

Áldor János László

Gödrös szolnoki utca

1932 fév új szerzem. kiáll Mücsarnok

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ:

90. Lorenz Márta. Magántulajdon.
91. Szécsényi Márkus Rezsőné. Magántulajdon.
92. Női profil.
93. Ludwig Gyuláné. Magántulajdon.
94. Fekvő akt.
95. Fehérruhás hölgy. Magántulajdon.

12

96. Ivánka Bözsi ünneplőben.
97. Gaál Béláné. Magántulajdon.

KMTárs. A nő a mű-
vészetben. 1936.

okt.-nov.

Áldor János László

Vasárnap, repr.

Micsarnok 1928 tavaszi kiállítás

Áldor János László MDK

Naplemente, repr.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Áldor János László MDK

Merengő, repr.

Műcsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Áldor János László

Csend, repr.

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Áldor János László MDK

Kalmár Juci, repr.

Képzőművészet 1932. 221-222.o.

MDK

Aldor János

"Csend" c. festm.repr.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun.

MDK

Áldor János László

A bátai alvégen, repr.

KMTárs. 1927 őszi kiáll. kat.

MDK

Aldor János László

Feketeruhás nő, c.műve. Repr.

Évk KMT 1928. 181.l.

MDK

Áldor János László

Gergely István, repr.

Képzőművészet 1932. 52. sz. 151.1.

MDK

Áldor János László

A nap utolsó sugarai, of.,repr.

Képzőm. Társ. 1927/28 téli kiáll. kat.

MDK

Áldor János László

"Naplemente" c. kép repr.

KMTárs.1928/29. téli kiáll.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^1/_2$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Áldor János László

szül. 1895 febr. 7. Nagyigmánd.

vrod.

Ki-Kicsoda? ~~15. l.~~

Kortársak lexikona

Bp. é. n.

15. l.

NYOMTATVÁNY

Budapest

úrnak

Áldor János László

Vadászarchép,
repr.

Magyarország (Hongrie,
Hungary) II - III. sz.
19. l.

64—

264. Brouwer, Adriaen után: Falusi korcsmában. Vászon, olaj; 33 × 47 cm.

Ugyanannak tükrét mutatnak:

Maarlaghy 11. 385. arám

Magyar Művészet

1925. E 283. l.

(Szolnokon.)

egész alakban, ülv
zolt fiatal asszony, ki haját
telen gyermeke közül az ölbev
nagyobbat pedig jobbjával kar
abbanhagyta a hátradőlten alszi
szembenéz. Öltözete az anyána
tett szalag tart, ruhaderék é
jobbra! A. VAN AERSCHOT FONDEU
ATELIER 59 RUE L ABBAYE.

Bronce-szobor, magas
Vétetett az 1908. ja
ján 2625 K-án (184-908).-- Ki
(1933-908).-- Elszámoltatott

Áldor János László

Magyar Művészet
1925. ~~168~~, ~~169~~, ~~283~~, ~~436~~

1925.)
(Halmi Artur díj
Gödrös szolnoki utca
c. műve.

1925. Zoll. Ernst. a Lipótvárosi Kaszinóban

1929. 643. l (Magyar Arckepfestők Társasága)

Római agyagcsészék VI. 280

Márffy Oszkár dr

Magyar művészet a velencei kiállításon. A Műgyűjtő, 1930. 289. l.

ORSZÁGOS MAGYAR
TÖRTÉNETI MÚZEUM
IPARMŰVÉSZETI TÁR

BUDAPEST IX. ÜLLŐI-ÚT 33.

Áldor János László

Vasárnap c. képes
repr.

Művészeti Szalon

(Kolozsvár) 1928.

III. 8-9.

Áldor János László

írod

Nemesvári 7. l

Nemesvári Ernő: Magyar művészeti lexikon. Bp. 1938. 7. l. —

✓

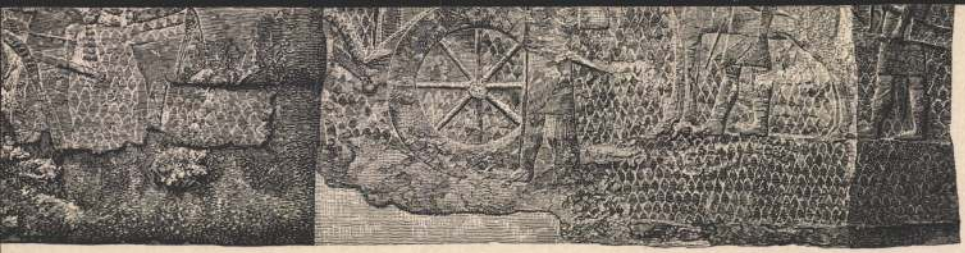

mm Laqis) im Lande Juda.

iveh). London, Britisches Museum.

Áldor Jaurs László

U. 4192

a Képzőmův. Társulat Barta Károly ifjusági díját nyerte Fekete-bundás nő c. Képével.

Nemzeti Ujság

1926. ápr. 1. (A Műcsarnok téli kiállításának díjai.)

Áldor János László

Csend (Fekvő nőt akt) c. képe repr

Őserő, 1936. II. évf. 7. sz. 14. l.

.-ső félévi

20.00

atalának

ség fejében

/1.esedékes

szerint 124.45

atalába

ók fejében 247.04

en: 1.895.04 670.17

dás: 670.17

915.VII.20-n 1.224.87

huszonnégy korona 87 fillér.-

évi julius hó 20-án.-

Brozek

várfelügyelő.-

Áldor János László

U. 3763

Női arckép,
fenti olajf.
Smešen repr.

Pesti Hírlap Vasárnapja
1930. ápr. 6.

e à Fontainebleau

273

(kal szent Katalin napján

léu, a fákhoz kötött lovak ~~körül~~, (élénk vásár

ortokban. Balra ~~egy~~ a kese-lábú pejló fogát mu-

lább a fák kötött ~~kikötött~~ lovak ~~[illegible]~~ allnak sorban; ~~[illegible]~~ kö-

szik a szürkére s a két dragonyoson túl a vevő

átsó lábát; ~~[illegible]~~ jobbra az ügető foltos szürkét szem-

t az alkusz veste körül; a ~~[illegible]~~ szélkől kikötött lo-

eknek egyikét ~~[illegible]~~ lovász üti pálczával, ~~[illegible]~~ a fiatal

ony ~~[illegible]~~ néregeti. A középütt alkudozók köze-

az előtérben balra egy talicska, a melyben sőp

münkbe. A háttérben hárak látszanak s ~~[illegible]~~

Balra a háttérfelé haladó úton ~~egy~~ asszony kö-

s lovász szürkéjét vezeti hátra, hol a hárak előtt a

h egbolt felhős. Jelzése alól balra: „J. Vey-

on, méretei 11 : 15,8 cm.

~~1881. II.~~ ~~Ara 2350 ft.~~

~~ép. 390.~~

~~ra 273.~~

~~: 12.~~

23

Áldor János László

u. 3790

Sokácz menyecske

c. olaff.

mineran repr.

Pesti Hirlap Vasárnapja

1930. sept. 28.

909. Károlyi Alajos gróf.

Derékig, szembe néz, tojá
ritott, szemöldöke és szeme barna, arcz
ros mellénye és prémes kabátja piros. M
sziti, az aranygyapjas rendet pedig nya

Vászon, méretei 37.2: 29.
Festette: Jakobey Károly.
Vétetett 1901: V. 9-én Ba

Elszámoltatott 1901: XII.
Az elszámolást elfogadta

(908/902)

a rendes javadalomból

Áldor János László

u. 3734

Aki a Mikulást
várja c. olajf.
színesen repr.

Pesti Hírlap Vasárnapja

1931 dec. 6.

1906.

...n. 7. Budapesten
...mber 23-án. L. sötét-

...alra fordul, de szembe néz. Rövid ha-
...kálla barna. Öltözete: vörös fez,
...ött nyakkendő, fekete kabát és vilá-
...és nagy gombokkal. Jelzése alól jobb-

...4.0 cm. (297-906)
...0-iki 11168 (és 1906: III. 6-iki 18218
...81-906)

-6 [illegible]

987.

-906

Áldor János László

Vica ünneplőben c.
képének szines repr.

A Pesti Hirlap Vasárnapja

1932 XI. 6.

Áldor János László

Női archép c. mű-
vének szines repr.

A Pesti Hirlap Vasár-
napja. 1933. okt. 15.

Áldor János László

Bál előtt c. képének

Amies repr.

A Pesti Hirlap Vasárnapja

1934. jan. 28.

Áldor János László

Bőzsi a macskával
c. képeinek rajzos repr.

A Pesti Hirlap Vasárnapja
1934. dec. 16.

32/0.L.P.-934

P.T.

BUDAPEST
1934. NOV. 30. 16.
1

Műemlékek országos
Biztságának,

Hivatalból
díj átalányozva.

Budapest
VI. állatkerti u. 1-4.

Áldor János László

festői tárgyiasság

Pipics Zoltán dr

Tárlatvezető - Bp

1940.

~~Műcs. kiáll, tól~~
Pipics 45. l. 109.
185. l. Kérpel

Áldor János László

Fél akt c. Eje
repr.

Rajtk. 111. l.

UJ IDŐK

Szerkeszti
HERCZEG FERENC

Áldor János László

Szül. Nagyigmánd 1895 febr. 7.

Irod

Révai XXI. 35. l.

Révai Nagy Lexikona.
Bp. 1935. XXI.

Áldor János László

l.

~~Az O. III.~~ Szépen Muz. Ert.

Kőszvári

VIII. 175. l

Bp. 1937

Falu a holt

Dunánál

a vall. a kozok

minterim vétte

a Szépen nyer

vesszel

1936 ban

ka költségvetési évben a Müemlékek
keletü kiadások várnak, melyekre
azt az 1947/48évi alapján állapit-

Áldor János László
(Adler László)
festő

azonos

Áldor Lászlóval

Tabáni verslet Szolnokon c. képe repr.

Szinházi Élet
1925. 39. sz.
(Kiállítás a szolnoki Művisztelepen.)

A szövegben Áldornak, a kép alatt Adler-nek írva. Sajtóhiba lesz!

Görgey Arthur:

Egész alak, lóháton. s
jával szürke lovának ka
Pápaszemet hord s öltözete: cs
ke nadrág börbonitással. De
segéde nyargal s a háttérben
ség élén parancsot oktogató

Olajfestés, vászon
Az 1848-diki e

Áldor János László

Áldor János: ifj. dr. Temple Rezsőné

Színházi Élet

1934. Karácsonyi szám

Áldor János László

ÉLI TARLATON:
ldor János László: Nádler Pálma.

Színházi Élet 1935.
48. sz.

Áldor János László

Szécsény Markus Rezsőné
arckéje

Repr.
Szinházi Élet

1936. 52. sz.

Esztergom város Idegenforgalmi

Aldor János László

Új Magyarság

VASARNAP, DECEMBER 16 1934

Kiadták a Műcsarnok jubileumi kiállításának díjait

A Képzőművészeti Társulat díjainak bíráló bizottsága *Nékám* Lajos dr. elnöklésével szombaton döntött a Műcsarnok jubileumi kiállításának kitűzött díjai felett. A Képzőművészeti Társulat nagydíját *Kövesdy* Géza „Petrovácz Gyuláné arcképe" című művének, a díj kitüntető elismerését *Aldor* János László „Gaál Béláné arcképe" című művének; a Képzőművészeti Társulat építészeti díját *Pogány* Móric kiállított műveinek, a díj kitüntető elismerését *Hajós* Alfréd „Stockholmi hídfő" című munkájának; a Rökk Szilárd-díjat *Horváth* József „Fürdő" című művének, a díj kitüntető elismerését *Udvary* Pál „Körmenet" című művének; a Ráth György-díjat *Visnyovszky* Lajos „Látzay-Fritz Oszkár" című arcmásának, a díj kitüntető elismerését *Haranghy* Jenő „Világvásár Velencében" című művének és végül a Benkő Kálmán-díjat *Eber* Gyula, a kassai kaszinó számára készített mennyezettervének, a kitüntető elismerést pedig *Kiss* Kálmán „Nyár" című művének ítélte oda.

Áldor János László

* **A Műcsornok díjai.** A Műcsarnok jubileumi kiállítása díjainak bírálóbizottsága most tartotta folytatólagos ülését. A 30 éven aluli festőművészek jutalmazására alapított Jellinek Gida-emlékdíjat Mezey Artur nyerte „Angyali üdvözlet" című kompozíciójával. Jubileumi emlékplaketteket kaptak: Áldor János László, Istokovics Kálmán, Krusnyák Károly, Merész Gyula, Mihalovits Miklós, Romek Árpád festők, felsőeőri Fülöp Elemér, Margó Ede és Vastagh Éva szobrászok és Thomas Antal műépítész. Kitüntető elismerésben részesült: Burián László, Dietrich Adolf, Csizik Gyula, Gál János, Gulyás Sándor, Jaschik Álmos, Komáromi Kacz Endréné, Pécsi Pilch Dezső, Rökk Károly, Sárkány Gyula, Viski János festők és Füredi Rikárd, Madarassy Walter, Sóváry János szobrászok.

Uj Magyarság
1936. június 14.

Wystawa Sztuki
Węgierskiej.
Kraków, 1927.

Aldor János László

Temple Rezsőné Preszly
Baba archépe, repr.
Vasárnapi Ujság A
Bpesti Hirlap képes
melléklete 1934
dec. 25.

Magy. Postatakarékpenztár
aukció kiáll.
1936. nov. 80 aukc.
Szolnoki templom of.

1940. okt. 95. auk.
Vasárnap délutan

1941. Szept. No. 99. auk.
Női arckép

1942. marc. 103.
auk.
Testvérek, of
~~Fekvő nő akt.~~

1943. maj. 107. sz.
Atkelés of

1943. dec. 110.
Sarganthás nő of.

SALY ÁRPÁD

NY. MIN. O. TANÁCSOS

TÜZIFA- ÉS SZÉNNAGYKERESKEDŐ

Nagyságos

S. 15o.

Szentiványi

Méltóságos
Nagyságos

SZÁ

193 3. január *hó* 2o *n szállított* 1.-

o.25

1 kö

PÁD

1.

Kereskedő

Kiés-ut

Fizetendő: Készpénzben,

Érvényes fizetések csak hivatalos nyugtánk ellenében, vagy a M. kir. Posta útján eszközölhetők. Fizetési késedelmek esetén, bármily csekélyek is legyenek, havi 1 százalék kamatot számítunk.

Áldor János László

Árverési Csarnok aukciós kat

34. sz. 1926. okt. Falusi utca részlet
37. sz. 1927 márc. Falusi táj
40. sz. 1927. dec. Falurészlet
41. nem szerepel.

négyszögletes háttérrel talapzatra he-
állámos hosszú haja vállaira omlik,
. Vértbe van öltözve s csipkevégű nyak-
Feliratai a kép alatt négy sorban:

er
hem
ant

c/m.

gen Kayser-Adlers Erster Theil. Das ist
lte Kayserl. Kriegshandlungen
e Hungarische Malcontenten. An

pag. 336

Áldor János Sándó

Árv. Csarnok

63. ank. 1932. okt.

Falusi laj, of.

Ha

holnap, tasá

rich-sörözö

Metalán kira

hétfön 9-10

valamelyikén

Nagyságos Ex

Áldor János László

Arv. kösl

70. n. 1934. máj

Falusi táj, olaf

demény.

Budapest, 1920 IX/24.
VI., Andrássy-ut 16.

Forster urnak Gyula urnak Helyben

S WOLFNER könyvkiadóhivatalából
BUDAPESTEN.

Ujdonságul.	Fizetendő Budapesten. Ord.		Netto	
lás szerint				
ve delemből	70	pelé.		
i szolgáltunk	2			
	68			
i kesztet	66			
adatott	2	pelé	16·80	K.

15165 Korvin Testv., Bpest.

Áldor Janos László

Arv. Kösl.

1934. febr. 1. rh. n.

69. n.

Falu vége, of.

M. KIR. KÖZPONTI ILLETMÉNYHIVATAL, BUDAPEST, I., VÁR.

Fizetési jegyzék

karácsonyi segélyről.

Az alkalmazottnak törzsszáma és neve	A kifizetendő összeg	Az átvételt elismerő aláírása
	P	
1746/b Vk. Magyar Nemzeti Múzeum Csekkszámla sz.112753.Műemlékek orsz.bizottsága. Budapest. IX.Rákos u.1.		
Vk.2279. Dr.Szentiványi Gyula	575,00	Dr Szentiványi Gyula

Áldor János László

Arv. Közl.

75. n. 1935. Okt.

Falurészlet, Of.

Dr Kent

Arena u

252 - 88 a Ne

Wirth felügyelő

1684. SZELENCE, ezüst, ivesen hajlo
gerippt. Französisch, e. H. XI

1685. FESTETT ZOMÁNCKÉP, szines
sz. — Malerèmailbild, Uferlands

1686. DOHÁNYSZELENCE, sárgaréz
dose, Messing, mit Gravierung.

1687. ZSEBÓRA, CHATELAIN-nel,
máncképecskékkel. Jelezve: „*W*
Chatelain. Gold, mit getriebene

1688. FÉRFIZSEBÓRA. arany, világ
pal. Jelezve: „*Berthoud* à Paris
à Paris."

1689. ZSEBÓRA, arany, opálsorral,
á Paris." Francia, XVIII. sz.
Landschaft in Email translucid

1690. ZSEBÓRA, arany (à deux cou
vázadisz. Jelezve: „*Veigneur*
couleur, mit Email und Schmu

1691. ZSEBÓRA, arany (á quatre co
— en camaieu — zománcképpel
uhr, Gold (à quatre couleur) m

1692. FÉRFIZSEBÓRA, arany, véset
London. Angol, XVIII. sz. — Tasc

1693. ZSEBÓRA, chatelainnel és csün
ban váza. Az óra jelezve: „*Will*

ban, födelében miniatürkép: Léda a hattyú-
t, in Gold gefasst, im Deckel Miniaturbild.

aranyfoglalatban, födelében ovális zománc-
e Dose blau emailliert in Goldfassung, im

ban, födelén ovális aranykeretben miniatür
e, grüner Lack, in Gold gefasst, am Deckel
h, E. XVIII. Jh.

öld zománcos, babérleveles keretben német-
VI. Francia, XVIII. sz. v. — Ovale Dose,
VIII. Jh.

, aranyfoglalatban, domboru födelén lakk-
Runde Dose, Schildpatt und roter Lack, in
i. Französisch, um 1800.

atban, födelén miniatür női mellkép. Fran-
n Gold gefasst, am Deckel Miniaturbildnis.

ban, födelén grisaille jelképes jelenet. Fran-
l gefasst, am Deckel Grisaillemalerei. Fran-

u, zománcdiszü keretében kétoldalt egy-egy
sef. Magyar, XVII—XVIII. sz. — Hänge-
e heilige Jungfrau und der heilige Joseph.

jelenettel: Ámornak áldozó nőalakkal. Csa-

Áldor János László

l. 1941. szept.
Arv. Csarn. 99. aukc. Eat.
" " 103. 1942. márc. " "
" " 104. 1942. máj. " "
" " 107. 1943. máj.
Atkelés 933. sz.
" " 110. 1943. dec.
Sarga mhás nő

Áldor János László

festő

Almásy-Tellki XIII. 1911.

3. Parasztmenyecske,

olajf. 500 P.

tovább

~~Agghány Gyula~~

Áldor János László

Mű és Régiségkeresk.
Vállalat
V. 1947. máj.

Légrott of

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

Gróf ZICHY JÁNOS
elnök

PRESZLY ELEMÉR
társelnök

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR HORVAI JÁNOS
FARKAS ZOLTÁN

Áldor János László. — Nemzeti Szalon

1920. Őszi tárlat.

Kis csibész,olajf.
Aquarellfestő,olajf.
Tabáni részlet,vízf.

1921.Tavaszi tárlat.

Estefelé,olajf.

1921.Őszi tárlat.

Női képmás,olajf.

Félakt,olajf.

1922.Tavaszi tárlat.

Mosolygó leány,olajf.

1922. Aquar és pasztel festők kiáll.

Téli délután,pasztell.

1922. Tavaszi tárlat.

Tanulmányfej,olajf.
Szelestáj,olajf.
Masamód,olajf.

1927. Egri kiáll.

Decsi menyecske,olajf.

Nyári este,olajf.
Esős november,olajf.

1927.Benczur társ.kiáll.

Zöldtáj,olajf.
Estiszürkület,olajf.
Bátai part,olajf.
Borulat,olajf.
Falusi utca.olajf.
Őszi táj,olajf.
Reggel a holt Dunánál.olajf.

1928.Tavaszi tárlat.

Fátyolos nő,olajf.

1930.Arckép festők I.kiáll.

Feketebundás nő,olajf.
Fehér arckép,olajf.
Gaál Béláné,olajf.
Gergely István,olajf.

1930.Őszi tárlat.

Falusi patak,olajf.
Tavasz Firenze környékén,olajf.

1935.Magyar Arckép fes.kiáll.

Ivánka Böszi ünneplőben,olajf.

dr. Grecsák Richárdné,olajf.
Női arckép,olajf.
Fenyő Ernőné,olajf.

1936.Benczur társ. kiáll.

Merengő,olajf.
Tanulmányfej,olajf.
Fehér Pálné,olajf.
Báta napnyugtakor,olajf.
Tarlón,olajf.
Firence környéket,olajf.
Falusi templom,olajf.

1937. Arcképfestők kiáll.

Gunda Jenő arcképe,olajf.
Csipkekendős hölgy,olajf.
dr. Halasy Nafy Józsefné,olajf.
Önarckép,olajf.

1939. Magyar tájak kiáll.

Falu Tolnában,olajf.
Cigány-putrik a holt Dunán,olajf.
Legelő a Bakonyban,olajf.

Aldor János László

Nemzeti Szalon

Áldor János László

1920. szept.

ki 11. Nemzeti Szalonban

Kis csibész, olaj. 25000.–
Aquarell festő, olaj. 1600.–
Tabáni részlet, vízf. 1800.–

1921. jun. n.o.
Estefelé, olaj. 6000.–

1921. szept. n.o.
Női képmás, olaj. 5000.–
Fél akt, olaj. 8000.–

Herczegh József, árvaszéki jegyző

V. 176.

Áldor János László

1922. téli

kiáll. Nemzeti Szalonban

Mosolygó lány, olajk.

7000. –

Zombori Takarékpénztár X. 162

Áldor János László

1922. ápr. - M. Akv. Pf. Egy
kiáll. Nemzeti Szalonban
Téli délután, vásznon 5000.-

Zambra Alajos dr.: A Direzione Generale delle Antichità e Belle Arti V. 50 – 52.

ÁLDOR JÁNOS, LÁSZLÓ

1	Zöld táj	Olajf.	450.—
2	Estszürkület	Olajf.	450.—
3	*Bátai part oldal napsütésben	Olajf.	1400.—
4	Borulat	Olajf.	1400.—
5	Falusi ucca	Olajf.	400.—
6	Őszi táj	Olajf.	450.—
7	Reggel a holt Dunánál	Olajf.	450.—

A Benczúr Társaság
IV. kiáll. kat.
1927.

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ

1	Fekete bundás nő	olajf.	1500.—
2	Fehér arckép	olajf.	2000.—
3	Gaál Béláné arcképe	olajf.	1500.—
4	Gergely István	olajf.	2000.—

Magy. Arckép. Társ.
1930
alapító tag
Repr. a katalogusban
mind a két kép.

II.

R-NÉMET
ÉSZ

*

NAEUM
NYOMDAI R.-T.
ADÁSA

II.

MAGY
RÉSZ

ATHEN
IRODALMI É
BUDAPEST

Áldor János László

1 Mosolygó lány. Olajfestmény. 7000.—

Nemzeti Szalon

Téli tárl.

1922. jan.

Aldor János László

4 arckép -

Nemzeti Szalon

M. Arcképfestők Társasága

repr. kiáll. kat.

1935. okt. 5-20.

SÁRNAP **17** t. A. Margit rot. Hedvig	N. k. 6 ó. 21 p. N. ny. 17 ó. 9 p.	
HÉTFŐ **18** t. Lukács ev. rot. Lukács	N. k. 6 ó. 22 p. N. ny. 17 ó. 8 p.	Izr. 13. Seni bőjt
KEDD **19** at. A. Péter rot. Lucius	N. k. 6 ó. 24 p. N. ny. 17 ó. 6 p.	
SZERDA **20** Kat. Vendel rot. Iréne	N. k. 6 ó. 25 p. N. ny. 17 ó. 4 p.	
SÜTÖRT. **21** t. Orsolya vt. rot. Orsolya	N. k. 6 ó. 27 p. N. ny. 17 ó. 2 p.	
PÉNTEK **22** t. Kordula sz. Prot. Előd	N. k. 6 ó. 28 p. N. ny. 17 ó. 0 p.	
ZOMBAT **23** t. Ignác pátr. ót. Gyöngyike	N. k. 6 ó. 30 p. N. ny. 16 ó. 58 p.	Izr. 18. S. Vajere

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ

4. ~~Falu Tolnában, olajf.~~
5. Cigány putrik a holt Dunán, olajf.
6. Legelő a Bakonyban, olajf.

Nemzeti Szalon

Magyar Tájak

1939. dec.

A

MAGYAR ARCKÉPFESTŐK TÁRSASÁGA

ÁLTAL

BALLÓ EDE EMLÉKÉRE

RENDEZETT

REPREZENTATIV

ARCKÉPKIÁLLITÁS

KATALOGUSA

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1937. OKTÓBER 9-TŐL 24-IG.

2 pld ber.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK:

Gróf ZICHY JÁNOS

TÁRSELNÖKÖK:

WEISS FÜLÖP PRESZLY ELEMÉR

ALELNÖKÖK:

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR HORVAI JÁNOS

FÁRKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ:

HUBAY ANDOR

PÉNZTÁROS:

LEHEL BÉLA

FŐTITKÁR:

KÉZDI-KOVÁCS ELEMÉR

TITKÁRNŐ:

V. CSERESNYÉS ERNA

MAGTAR ARCKÉPFESTŐK TÁRSASÁGA

Elnök :
BALLÓ EDE
1929—1936

Társelnök :
GLATZ OSZKÁR

Ügyvezető igazgató :
ZOMBORY-MOLDOVÁN BÉLA

Tiszteleti tagok :
LÁSZLÓ FÜLÖP ELEK
KARLOVSZKY BERTALAN

Rendes tagok :

Áldor J. László
Burghard Rezső
Benkhard Ágost
Brüll Aladár
Csók István
Czencz János
Éder Gyula
Endrey Sándor
Fényes Adolf
Frank Frigyes
Glatz Oszkár
Györffy István
Hatvany Ferenc báró
Halmi Arthur
Herman Lipót
Hosszu Márton
Istókovits Kálmán
Kandó László
Knopp Imre
Kunwald Cézár
Kövesdy Géza
Kunffy Lajos
Kemény Nándor
Márk Lajos
Merész Gyula
Müller Ágosta
Nádler Róbert
Prohászka József
Sárkány Gyula
Szüle Péter
Tatz László
Udvary Pál
Wellmann Róbert
Zádor István
Zombory Moldován Béla

A biráló bizottság tagjai :

Áldor J. László
Frank Frigyes
Knopp Imre
Zombory Moldován Béla
Nádler Róbert
Sárkány Gyula

A kiállítást rendezték :
Nádler Róbert, Knopp Imre

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK

JEGYZÉKE

Előszó.

A Magyar Arcképfestők Társasága nyolc évvel ezelőtt alakult meg. Létrehozta ezt az alakulást az a szükségszerűség, amely a különböző művészeti irányok kaoszából és ennek elmaradhatatlan kísérő tünetéből: a dilettantizmus térhódításából származott. A Közönség ma már nagyon nehezen tudja megvonni a határvonalat a dilettáns — és a hivatásos művészi munkák között és éppen ezért az Arcképfestők Társasága a hivatásos arcképfestők — illetve arcképfestés — védelmét és a művészet iránt érdeklődő nagyközönség tájékoztatását tűzte ki céljául.

Társaságunk egyetlen programmja — az arcképfestés művészetének művelése és védelme, „művész politikával" vagy még helyesebben: művészcsoport politikával nem foglalkozik. Ezt mutatják megalakulásának körülményei és összetétele.

A művészi arckép két feltétele a hasonlóság és az artisztikus előadás. A hasonlóság egy egyén lelkitulajdonságainak, jellemének külső formák útján való megérzése, illetve ugyancsak külső formák segítségével való visszaadása. Más a fénykép hasonlósága, amely sohasem tökéletes, amelyből hiányzik az átélés és amely ennek következtében nem adhat vissza egy ember karakteréből többet, mint amit egy esetleges pillanatban konstatálni tudott. Mint ahogy egy mozgást másként jellemez egy művész és másként ad vissza egy fénykép, kiszakítva a mozgás folyamatából egy momentumot. Más pl. egy járó vagy futó alak pillanatfényképe és egész másként érzi, rajzolja meg a művész. Csupán a hasonlóság visszaadása azonban még nem jelenti a művészi arcképet, ha ahoz nem járul művészi elrendezés és előadás. Kiállításaink ezen elvek demonstrálására vannak hivatva. Az Arcképfestők Társaságának jelenleg 37 alapító és rendes tagja van, kiállításain azonban helyet ad azon művészek mun-

káinak is, akik jelenleg még nem tagjai. Törekvésünk, — hogy taglétszámunkat fokozatosan kiegészítve — tagjaink sorába tartozzanak mindazok a festőművészek, akik kiállításainkon műveikkel feltüntek.

A jelen kiállítást nagy halottunk, néhai elnökünk, Balló Ede emlékének szenteltük. Kegyelettel és hálával emlékezünk meg Róla, aki alkotásaival és emberi nagyságával példát mutatott, ideálizmusával felemelt és a legmesszebbmenő anyagi áldozattól sem riadt vissza, amikor lelkesítésről, a vergődő művészet és a nélkülöző művészek megsegítéséről volt szó. Társaságunknak ő mutatta meg az irányt, amelyen haladnia kell és szelleme tovább vezet az úton, amelyet a művészet szeretete, a mérsékelt és egymás megbecsülésének határkövei jelölnek.

Budapest, 1937. október 5.

ZOMBORY MOLDOVÁN BÉLA,
a Magyar Arcképfestő Társaságnak
ügyvezető igazgatója.

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ

1 Gunda Jenő arcképe, olajf., mgt.
2 Csipkekendős hölgy, olajf. 1000.—
3 Dr. Halasy Nagy Józsefné, olajf., mgt.
4 Önarckép, olajf. 500.—

BALLÓ EDE

5 vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Úr Őfőméltósága arcképe, olajf. Budapest székesfőváros tulajdona
6 Várdai Szilárd arcképe, olajf. Képzőművészeti Főiskola tulajdona
7 Parocchi Cardinalis, a pápa vicecardnálisának studiuma, 1894, olajf., mgt.
9 Önarckép, 1902, olajf., mgt.
10 Vargha Gyula, olajf., mgt.
11 Hohenlohe Schillingsfürst Kaiserliche Statthalter Strassburg, 1892, olajf., mgt.
12 Női tanulmányfej, olajf., mgt.
13 Női tanulmányfej, olajf., mgt.
14 Női tanulmányfej, olajf., mgt.
15 Szilágyi Dezső arcképe, olajf., mgt.
16 Végh János arcképe, olajf. Országos Magyar Zeneművészeti Főiskola tulajdona
17 Tisza Kálmán arcképe, olajf., mgt.
18 Soldatits arcképe, olajf. Az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum tulajdona. 1892
19 Than Mór arcképe, olajf. Az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum tulajdona. 1896
20 Hegedüs Sándor arcképe, olajf., mgt.
21 Zselénski Róbert arcképe, olajf. A Nemzeti Kaszinó tulajdona

22 Női arckép, olajf. Wolfner Gyula tulajdona

BARDÓCZ ÁRPÁD

23 Gergely Vilmos arcképe, olajf., mgt.

BÁNOVSZKY MIKLÓS

24 Markos Mária arcképe, olajf., mgt.

BECK SCHWARC ELZA

25 Arckép, színes rajz 100.—

BENJAMIN HERMAN

26 Hajós Istvánné arcképe, olajf., mgt.

BENKHARD ÁGOST

27 S. F. úrnő arcképe, olajf., mgt.
28 l L. A. úrnő arcképe, olajf., mgt.
29 Dr. B. A. arcképe, olajf., mgt.
30 Önarckép, olajf., mgt.
31 V. T.-né úrnő arcképe, olajf., mgt.

BOLDIZSÁR ISTVÁN

32 Arckép, olajf., mgt.

BURIÁN LÁSZLÓ

33 Leányka, olajf. 300.—
34 Önarckép, olajf. 350.—

CZENCZ JÁNOS

35 Lin, olajf. 700.—

36 Kosztümös hölgy, olaj. 1500.—
37 R. Gy.-né arcképe, olajf., mgt.

EDVI ILLÉS ALADÁRNÉ

38 „Kató", olajf. 600.—
39 Önarckép, olajf., mgt.

ÉDER GYULA

40 Önarckép feleségemmel, olajf., mgt.
41 Blahó Nóra arcképe, olajf., mgt.

FENYVES EDITH

42 Marika, olajf. 180.—

FERENCZ IRMA

43 Leány arcképe, olajf. 300.—
44 Női fej, olajf. 300.—

GÁBOR MÓRICZ

45 Cyleen, olajf., mgt.
46 Dr. Benedek László egy. tanár arcképe, olajf., mgt.

GLATZ OSZKÁR

47 F. B. úrnő arcképe, olajf., mgt.
48 Ágai Béla arcképe, olajf., mgt.
49 Önarckép, olajf., mgt.
50 Szép Bözske arcképe, olajf. 480.—
51 Szép Bözske és Feri arcképe, olajf. 1200.—

S. GRÓSZ MÁRIA

52 Gyermekarckép, olajf., mgt.

GUSSICH JENŐ

53 „A vén bohém", olajf. 250.—
54 Ivette, olajf., eladó

HALMI ARTHUR

55 Gróf Zichy János portraitje, olajf., mgt.

HERMAN LIPÓT

56 Sulyok Mária művésznő arcképe, olajf., mgt.
57 Rátkai Márton arcképe, olajf., mgt.
58 Önarckép, 1905, olajf., mgt.

HIDAI FERENC

59 Pihenő fiú, olajf. 150.—

IDRÁNYI TIBOR

60 Arckép, olajf., mgt.

ISTOKOVITS KÁLMÁN

61 Arckép, tempera 600.—
62 Kékruhás nő arcképe, tempera 600.—
63 Ülő nő arcképe, tempera 600.—
64 K. P. arcképe, tempera 1000.—
65 Önarckép, tempera 200.—

KÁSSA GÁBOR

66 Női profil, vízf. 200.—
67 Bőrkabátos férfi, vízf. 300.—
68 Kárpáthy J. festőművész arcképe, vízf., mgt.
69 Egy festőművész arcképe, vízf., mgt.

KISS FARKAS IMRE

70 Tanulmány, olajf. 200.—

KNOPP IMRE

71 Kis önarckép, olajf., eladó
72 Vernei Kromberger Emilné arcképe, olajf., mgt.
73 Önarckép, olajf., mgt.
74 Zenenövendék, olajf., eladó
75 Arckép, tanulmány, olajf., eladó

KONTULY BÉLA

76 Rényi Dezső polgármester arcképe, olajf. Budapest székesfőváros tulajdona.

KÖVESDY GÉZA

77 Horánszky Gyula arcképe, olajf., mgt.
78 Szilvássyné dr. Sz. M. arcképe, olajf., mgt.
79 Hermann Miksa arcképe, olajf., mgt.
80 Strasser Lilly arcképe, olajf., mgt.
81 Önarckép, olajf., mgt.

KUNWALD CÉZÁR

82 Dr. Mihályi Péter Pálné arcképe, olajf., mgt.
83 Önarckép, olajf. 500.—

LIGETI MIKLÓS

84 Balló Ede arcképe, bronz. Az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum tulajdona

MÜLLER ÁGOSTA

85 Önarckép, olajf., mgt.
86 Arcképtanulmány, olajf., mgt.
87 Női arckép, olajf., mgt.
88 Arcképtanulmány, olajf., mgt.

NAGY VILMOS

89 Dr. Modi M.-né arcképe, olajf., mgt.
90 Folyovich József arcképe, olajf., mgt.
91 Önarckép, olajf. 500.—

NÁDLER RÓBERT

92 Szikszay Andrásné arcképe, olajf., mgt.
93 Önarckép, olajf., mgt.
94 Sirdar Umrao Sing Sergil, olajf., mgt.
95 Özv. Kokesch Lajosné, olajf., mgt.
96 Gálocsy Árpád arcképe, olajf., mgt.

PAP DOMONKOS

97 Leányarckép, olajf., mgt.
98 Női arckép, olajf., mgt.
99 Önarckép, olajf. 300.—

PILÉNYI PILLITZ OSZKÁR

100 Kis leány, olajf. 600.—
101 Cz. O. úrnő arcképe, olajf., mgt.

PROHÁSZKA JÓZSEF

102 Kis leányom, olajf., mgt.
103 Dr. vitéz Svöy Kálmán altábornagy arcképe, olajf., mgt.
104 fáy Fáy István főispán arcképe, olajf., mgt.
105 Dr. Petráss Andorné arcképe, olajf., mgt.
106 Önarckép, olajf., mgt.

K. RÓNA KLÁRA

107 Hocker Vera arcképe, paszt., mgt.
108 Dr. Gyárfás Józsefné arcképe, olajf., mgt.

RÓZSAFFY DEZSŐ

109 Férfiarckép, olajf., mgt.

110 M. E. úrhölgy arcképe, olajf., mgt.

SÁRKÁNY GYULA

111 W. E. arcképe, olajf., mgt.

112 Gáll Endre v. koronaügyész arcképe, olaj., mgt.

113 Önarckép, olajf. 800.—

SOMOGYI ISTVÁN

114 Önarckép, olajf., mgt.

SZAPUDI LAENDLER ISTVÁN

115 Jerney Cilike arcképe, olajf., mgt.

116 Öreg szüle, olajf. 300.—

117 Édesanyám, olajf., mgt.

118 Önarckép, olajf., mgt.

119 Dr. Bánhegyi Jób arcképe, olajf., mgt.

B. SZÉKELY ERZSÉBET

120 Napsütésben, olajf. 300.—

TELCS EDE

121 Arckép, olajf., mgt.

UDVARY PÁL

122 Anyám arcképe, olajf. 300.—

VÁRKONYI FERENCZY LÁSZLÓ

123 Kis leányom arcképe, olajf., mgt.

VESZPRÉMI RÓZSI

124 Basilides Mária arcképe, olajf., mgt.

WELLMANN RÓBERT

125 Serédi Jusztinián arcképe, olajf., eladó

ZÁDOR ISTVÁN

129 Önarckép a szolnoki műteremben, olajf., mgt.
127 Löhr Lilian arcképe, olajf., mgt.
128 Fodor Oszkárné arcképe, olajf., mgt.
129 Rézkarcolók a szolnoki műteremben, olajf., mgt.
130 Szüts Jenőné, arckép, olajf., mgt.

ZOMBORY MOLDOVÁN BÉLA

131 Siklódy Lőrinc arcképe, olajf., mgt.
132 Reisinger Gyula arcképe, olajf., mgt.
133 Önarckép, olajf., mgt.
134 Évike és az óra, olajf., mgt.
135 Feleségem arcképe, olajf., mgt.

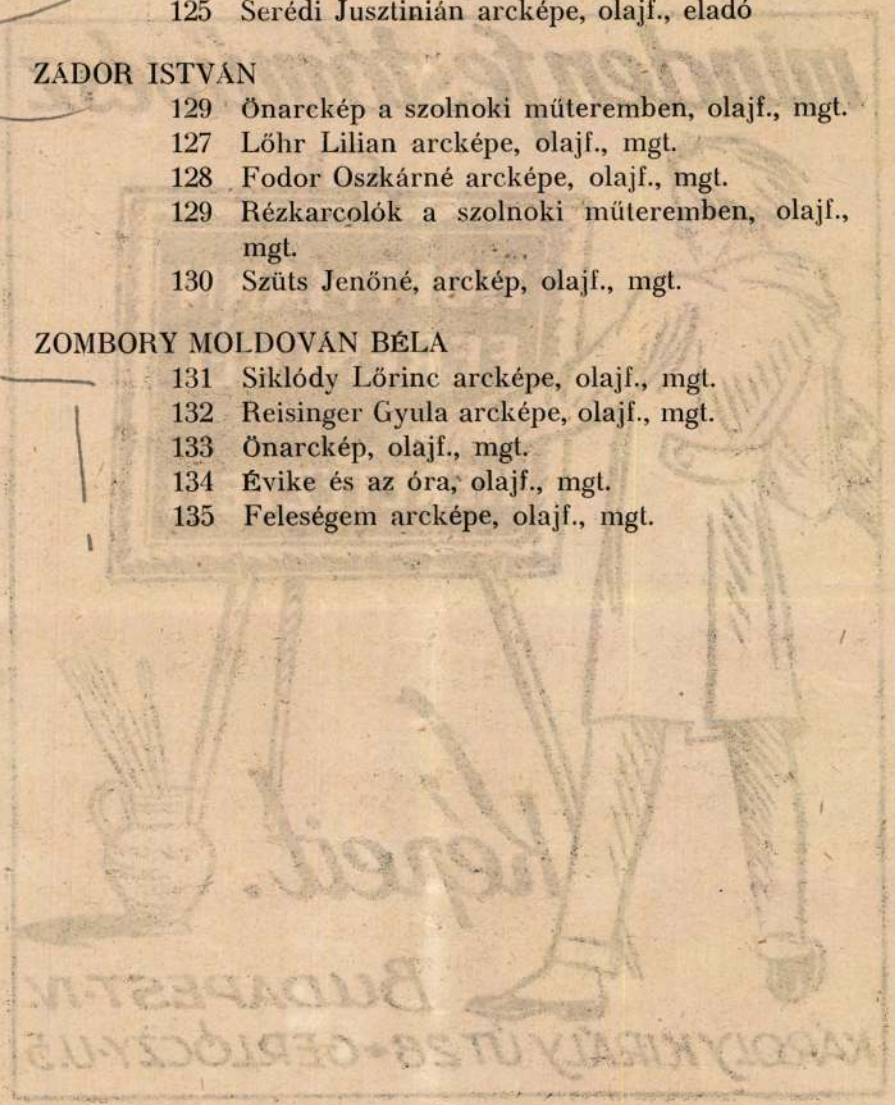

minden festőművész
HOFFMANN
FERENCNÉL
KERETEZTETI
képeit.
BUDAPEST·IV.
KÁROLY KIRÁLY ÚT 28 • GERLÓCZY·U.5

~~Áldor, akki tőbb~~ Ának hamar
sikerült egyéni festőstílust ~~at-~~
~~kotnia kötnia~~, teremtenie, ~~amel~~
amely több magyar mester hatá-
sa alatt alakult, de mindvé-
gig az övé maradt. Naturalis-
ta ~~volt~~ volt, de ~~tájképei~~ im-
pressionista ~~[illegible]~~
Bellemben festette számos
tájképét, melyeket fimonan
szürt, ezüstös szinei tettek
kedvel tekkel. Képeiből
életörömárad, a szinek soka-
ságát harmoniában tudja
tartani, jó kolorista. Pá-
lyájának elején közelebb
áll a természethez, s női
arcképein sikerrel juttatja
kifejezésre ~~[illegible]~~ a fiatalság,
báját és rokonszenves egyé-
niségét. Később egyre jobban
alkalmazkodik megrendelői
ízléséhez, akik arcképeinen
nebbek ~~[illegible]~~ a való-
~~[illegible]~~ tiszteletet parancsó-

lobbar akomar lenni a való-
ságnál. Hideg előkelősséggel,
kőhönyös arckifejezéssel tekin-
tenek le a képekből a felma-
gasztalt nők, gondosan ügyel-
ve arra, hogy valódi lényük-
ből valamit eláruljanak.
Népéletképem szirupba
mártott cesettel falusi pri-
madonnákat fest, mert Táj-
ez tetszik a Körönségnek. Táj-
képei is egyre regényesebbek
lesznek, kerezetekre, való-
színűtlenebbekre válnak.
Dé nemcsak a Körönséget tudta
megejteni műveivel, ha-
nem a ~~pályadíjak~~ pályazatok ~~bírá~~
zsűriját is, s egy-re-másra
nyerte a pályadíjakat, kitün-
tetéseket. A komoly kriti-
ka azonban mindvégig
tartozkodó volt vele szem-
ben. ~~Látta~~ Eszrevette ~~s~~ különösen az arc-
képeken, ~~beállítás~~ a modell be-
állításban, az előadás sablon-
szerűségében ~~az antonina is-~~
~~meretek fogyatékosságában~~

s a fejlődéskepesség hiá-
nyaban mutatkozó
~~univer~~ fogyatkozásokat
s nagyon takarékosan
bánt az elismeréssel:
— Áldor a kiállítá-
sokon következő mü-
veivel vett részt:

24. VASZARY JÁNOS: Kert.
25. TORNYAY JÁNOS: Gazdátlan park.
26. MAGYAR MANNHEIMER GUSZTÁV: Őszi est Körmöcön.
27. KOSZTA JÓZSEF: Tájkép.
28. G. LUX ALICE: Zsitvay tábornok. Mgt. Patinázott gipsz.
29. DUDITS ANDOR: Kaaba. Tempera.
30. TELCS EDE: Arcmás. Bronz. Mgt.
31. KOSZTA JÓZSEF: Faluvége.
32. BALLÓ EDE: Férfiarckép.
33. MÁRTON FERENC: Hargita.
34. TORNYAY JÁNOS: Napsütés a parkban.
35. SZLÁNYI LAJOS: Kalvin-tér.

Áldor János László

(Koll. kiáll. a Műcsarnokban)

Áldor János László képei — a kiállítási helyiség közepén — méltán kötik le a látogatók érdeklődését. A népéletből vett képeiben és nagyvilági képmásaiban kitűnő koloristának bizonyult. Vásznain nyoma sincs a kor idegességének; nyugalom és báj az, amire sikerrel törekszik. Örömmel fedeztük fel szép figurális képei mellett a természet őszinte szeretetéről tanuskodó tájképeit.

Siklóssy László

Három kiállítás

Pesti Napló

1940. okt. 15

T.

Süss Nándor cégnek,

Budapest.

V. Vigadó u. 1-2.

Áldor János Lajos

l.

Szepeltlex : 117. l.

Szentmiklóssy Géza dr

A magy. pelt. lexikona.
Bpp. 1930. 117. l.
Kovet

veszik az áldozat javát és hogyha az áldozat egy részét az áldozó az oltár mellett költi el, akkor azzal az érzéssel teszi, hogy a szentélyben Istennel közösen eszik, az ő társaságában van. Amit a hívő ad, az Isten tulajdonává válik, benne az Isten maga adja magát a hívőnek s az étkezés következtében a közös étel élvezetében vele a szellemi kapcsolatnál sokkal bensőbb, valósággal testi közösségbe jut. Az Istennel való testi egyesülésnek a gondolata oly erős a vallásokban, hogy még a kereszténységben is vezető szerepe van.

Majdnem valamennyi primitív és kultúrnép folyton mutatott be áldozatokat. Az áldozatok anyaga természetszerűen összefügg azzal a gazdálkodási és termelési renddel, amelyen valamely nép áll. A vadászó és halászó és az állattenyésztéssel foglalkozó ember állatáldozatokat mutat be istenének. Az áldozatul kiválasztott állatot odaviszi, ahol azt reméli, hogy az isten átveszi tőle ezt az ajándékot. Amely vallásokban az isteneknek helyhezkötött kultuszuk van, ott az áldozatokat az isteneknek szobrai vagy képei közelében, az előttük felállított oltárokon mutatják be; a föld alatt lakóknak képzelt istenek vagy szellemek részét a földbe ássák, más részüket pedig az áldozók egy áldozati ünnepség vagy ünnepi lakoma keretében elfogyasztják. A földművelő népek terméseik zsengéit, gyümölcsöket, majd virágokat áldoznak, italáldozataikat pedig úgy mutatják be, hogy minden italukból valamit az oltár kövére öntenek vagy még egyszerűbben a földre loccsantanak.

A vallásos primitívség háttérbe szorultával ezek az áldozási formák lassanként megfinomulnak: a szellemieknek elképzelt istenek nem lelik örömüket a véráldozatokban, hanem szellemi adományokat: jóságot, engedelmességet, hálát, ragaszkodást, Isten akaratának vagy törvényeinek a teljesítését, önfeláldozást, ételektől vagy italoktól, vagy nemi érintkezéstől való tartózkodást, világtól való elvonulást, önmegtartóztató életet, szegénységet vagy szűzességet és a legrosszabb esetben is csak virágokat, tömjént vagy más jóillatú füstölőszereket kívánnak híveiktől. Híveik sem igyekeznek nekik mást nyujtani.

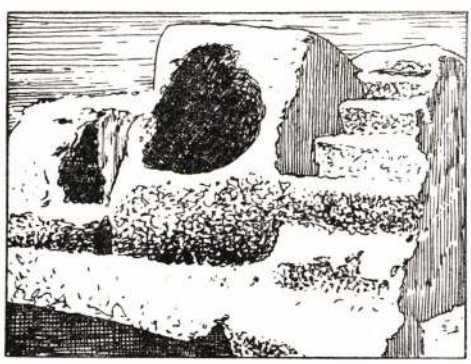

Áldozati oltár Izrael előtti időből, Petra mellett

A legfeltűnőbb áldozati tárgy az *ember*. Az emberáldozatban jut legközvetlenebbül kifejezésre az a gondolat, hogy az ember az áldozatot önmaga helyett adja. Embert emberért, életet azért, hogy életet és áldást kapjon. Az emberáldozás szokását szerte a világon meg lehet találni. Nem volt ismeretlen sem Babilonban, sem a kánaánitáknál. Vannak nyomai a bibliában is. Jefta fogadalma beváltásaként a leányát áldozta fel, Ábrahám fia feláldozásának a történetéből pedig az emberáldozatokról az állatáldozatra való áttérés indokolását látjuk. Maga Isten parancsolja Ábrahámnak, hogy áldozza fel egyszülött fiát, de azután az elhatározó pillanatban ő maga helyettesíti a fiút kossal, vagyis kifejezésre juttatja benne azt a szándékát, hogy az állatáldozatot embert helyettesítő vonatkozásban is elfogadja. Áldoznak embert a görögök is. Európa barbár népeinél, a germánoknál és a szlávoknál, ha nem is mindennapos, de mégis nagyon elterjedt szokás. Szerte a világon rengeteg sok hadifoglyukat áldozták fel a primitív népek, amelyek közül ez a szokás a fejvadászatok formájában a batakoknál és Polinézia egyes emberevő törzseinél a mai napig is fenmaradt. De sehol sem öltött az emberáldozás akkora méreteket, mint Amerika két nagy kultúrnépénél, a peruiaknál és Mexikóban, ahol hadifoglyok ezrei, előkelők gyermekeinek a százai kerültek oltárra, mihelyt az istenek valamely különös kívánságának a teljesítéséről volt szó. Ennek a két népnek a vallása valósággal tobzódott az emberáldozatokban.

Az emberáldozatok egyik sajátos formája az a szokás volt, hogy előkelő halottakkal együtt temették el a feleségüket vagy szolgáikat. Királyok temetése ilyen áldozatok egész sorába került. A szumir Urban egy királynővel vagy ötven áldozatot földeltek el, szittya fejedelmek temetésén szolgák százait ölték le, a herrbergi halomban nyolc áldozat került egy sírba a felettük elhelyezett úrral s ennek a szokásnak az emléke él a Lehelről szóló magyar mondában, aki maga ütötte le kürtjével a császárt, hogy előtte menjen és neki szolgáljon a másvilágon. Teljes áldozat helyett azonban egyes tagokat

ben visszatért a tanári pályára, először a temesvári főreáliskolához nevezték ki. Temesvárott vállalta a *Délmagyarország* c. magyar napilap szerkesztését, de közben Budapesten megjelenő politikai hetilapot is szerkesztett. Hajthatatlan igazságkeresése és szókimondása, noha egyike volt a leggavallérosabb felfogású férfiaknak, többször sodorta társadalmi összeütközésekbe, ami többszörös áthelyezést vont maga után. 1909-ben nyugalomba vonult s legutóbb Cegléden lakott. SZIKLAY J.

Áldor *János*, építész és festő, szül. 1895 febr. 7-én Nagyigmándon. Építészi oklevelet nyert, majd a nagybányai és szolnoki művésztelepeken tanult. Estszürkület c. tájképe a Szépművészeti Múzeumba került. ÉBER L.

Aldorf, jelenleg Aldorf néven Romániához tartozó község a régi Beszterce-Naszód vármegyében.

Áldott fű, *pápafű, áldott halovánka (Cnicus benedictus* L.), a Fészkesek családjába tartozó növény. Helyenként ültetik és el is vadul. GREGUSS P.

Aldovrandi Marescotti di Viano *Luigi* gróf, olasz diplomata, szül. 1876 okt. 5-én Bolognában. Diplomáciai pályáját 1903-ban Bécsben kezdette. 1908—1909-ben követségi tanácsos Caracasban, 1912-ben Olaszország képviselője a Vöröskereszt washingtoni nemzetközi konferenciáján, 1913-ban a balkáni államok új alakulása folytán Párisban összeült pénzügyi és gazdasági nemzetközi bizottság titkára. 1914 novembertől 1919 június végéig Sonnino külügyminiszter kabinetfőnöke, 1919 januártól júniusig a párisi békekonferencián az olasz küldöttség főtitkára s a szövetségesek legfőbb tanácsában Olaszország képviselője volt. Ezután 1920-ban mint olasz meghatalmazott Berlinben működött, majd hágai, szófiai, kairói követ és buenos-airesi nagykövet lett. 1926-ban berlini nagykövetté nevezték ki, de 1929 okt. meglepetésszerűen visszahívták, állítólag azért, mert ellopták a nagykövetség titkos chiffrekulcsát. BALLA M.

Aldoximok, színtelen, gyenge szagú, éterben oldható folyadékok. Aldehidokból keletkeznek, közönséges hőmérsékleten sósavas hidroxilamin és nátriumkarbonát hatására.

Áldozás, Krisztus testének az Oltáriszentségben magunkhoz vétele lelki táplálékul. Az első századokban a hívek két szín alatt áldoztak, a XII. sz.-ban jött szokásba a latin egyházban, hogy a hívek csak kenyér színe alatt áldozzanak, amit azután a konstanci zsinat 1415 jún. 15-én törvénybe iktatott s a tridenti zsinat is jóváhagyott, míg a legtöbb keleti egyház a két szín alatt való áldozáshoz ma is ragaszkodik. Az első századokban a hívek mindennap áldoztak, az 1215-iki lateráni zsinat a húsvéti áldozást kötelezőleg rendelte el. Az első századokban a gyermekeknek keresztség után mindjárt a szentáldozást is kiszolgáltatták, ez a XII. századtól kezdve kiment a szokásból, ma rendesen az elemi iskola harmadik osztályából vezetik a gyermekeket az első szentáldozáshoz. A szentáldozáshoz a kegyelem állapotában kell lenni, aki tehát halálos bűnben van, szentáldozás előtt a bűnbánat szentségében kell, hogy megtisztuljon; azonkívül a mai fegyelem szerint éjféltől kezdve éhgyomorral kell lennie. Az egyházi törvénykönyv 866. kanonja szerint keleti szert. katolikusnak is szabad kovásztalan, latin szertartásúnak kovászos kenyérrel áldoznia. HUSZÁR E.

Áldozat, a vallástörténetben minden olyan adomány, amelyet a hívő istenének szánt és meghatározott formák között ad át neki. Majdnem valamennyi vallás ismeri és gyakorolja az áldozatok adásának szokását, aminek az a gondolat az alapja, hogy az Isten és az ember között bizonyos kölcsönösségi viszonynak kell fennállania. Azért a sok jóért, amit az Isten vagy az istenek az embernek juttatnak, az embernek hálásnak kell lennie és ezt megfelelő adományokkal kell kifejezésre juttatnia. Amit az Isten vagy az akaratát nyilvánító papok és varázslók követelnek, azt habozás nélkül meg kell hoznia áldozatul. Fel kell áldoznia embertársát, családját vagy az önmaga életét is. Áldozatul kell adnia vagyonának legértékesebb tárgyait, termése zsengéit, barmainak legszebb sarjait. Az ellenséges isteni hatalmakkal szemben megint csak az áldozat az egyetlen védelem. Hogy csapások ne érjék, hogy az istenek meg ne irigyeljék a szerencséjét, hogy betegség, nyomorúság vagy szerencsétlenség ne jöjjön rá, szívéhez legközelebb eső dolgokkal kedveskedik istenének, ezeket nyujtja neki önmaga helyett.

Az áldozat segítségével lép az ember Istennel benső érintkezésre. Az áldozat olyan adomány vagy szolgáltatás, ami primitív hit szerint mindig kölcsönösségen alapszik. Ha az Isten az áldozatot elfogadja, akkor azért viszonzással tartozik. Ez az elv nemcsak a számító rómaiaknál alapja a vallásos viszonynak, hanem a romlatlan négereknél is, ahol a felháborodott hívő megveri és kidobja a fetist, hogyha várakozásában csalódik. A kölcsönösségből fakad az a hit is, hogy áldozás alkalmával az istenek jelen vannak, magukba szívják az áldozatok füstjét vagy illatát, magukhoz

Gutenberg Lex. II. k.

Áldor János László

építész

Szül. Nagyigmánd 1895.

Oklevelet nyert 1919.

Műegyetem 3 l

mit dem Betrag unserer Rechnung

Hochachtungsvoll

D. Schreiber & Söhne

Klein Gross.

Áldor János László

U. 4192

1926

Feresebundás nő

c. olap

Barta kartj-díj

Erdélyi főúri viselet IV. 130

Áldor János László

l.

Dery 1927

12, 40, 42, 99, 105,
140-l-

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Áldor János László

Archép fehérben
c. képe repr.
Déry 1927

140 l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Áldor J. Jánló

festő

Úrod

= Mabi

EGYETEMI NYOMDA

31 nap **OKTÓBER** 41. hét

6 Vasárnap		Brunó hv. *Brunó*
7 Hétfő		R.-fűzér kir. *Amália*
8 Kedd		M. Nagyassz. *Etelka*
9 Szerda		Dénes pk. *Dénes*
10 Csütörtök		B. Sz. Fer. *Gedeon*
11 Péntek		Placidia *Brigitta*
12 Szombat		Miksa *Miksa*

Nagy Margit,
a m. kir. Operaház «Figaro lakodalmá-
nak» reprizén, a grófnő szerepében.

Legujabb szőrmék

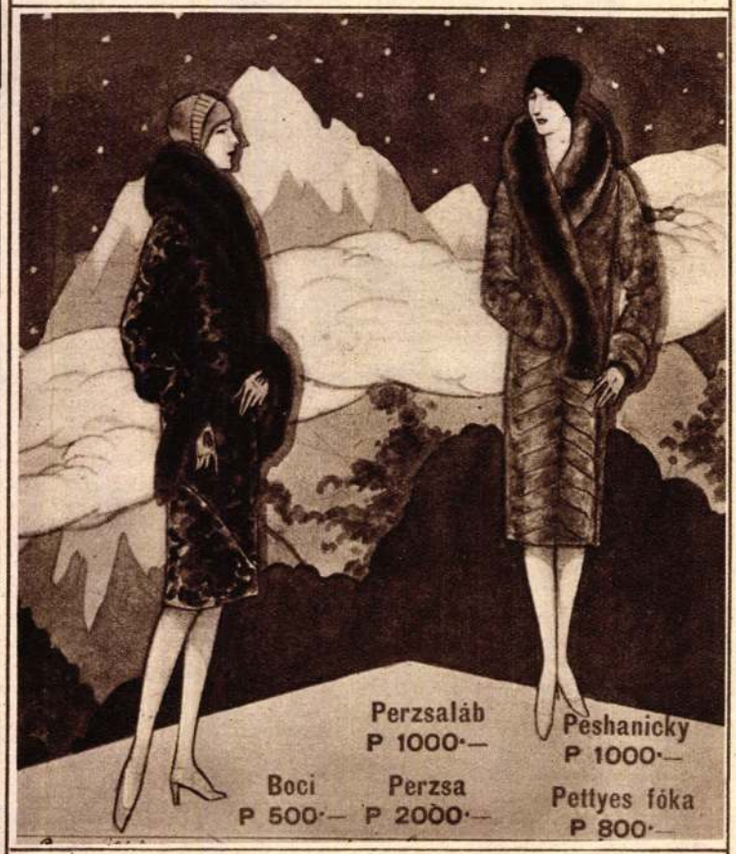

DÁN TESTVÉREK
m. kir. udv. szücsök (Dorottya-utca 5.)

Siró Anna,
a Városi Színház tagja.

Dobos Anna,
a Fővárosi Operettszínház tagja.

Vigh Bertalan: Vágyódás.

Áldor László János: A falu rossza.

Iványi Grünwald Béla: Somogytur.

Komáromi Kacz Endre: Viharos táj.

Mutatványképek a

SOLYMOSI KÉPSZALON

(Kossuth Lajos-u. 13.)

karácsonyi képvásáráról,

ahol 65 ismertnevü magyar kiállitó müvésznek több mint 1200 drb festményéből és több mint 2000 grafikai müvéből választhatja ki az igényeinek megfelelő, karácsonyi ajándékul alkalmas képet, s azt 12 havi részletre is megvásárolhatja. Azok részére, akiknek ez is nehézséggel jár, Solymosi azt a kedvezményt nyujtja, hogy a részletek fizetését csak 1929 február 1-én kezdhetik.

Az eszt-orosz határ. A sorompón tul a vörös boldogság hazája. (Csekey J. felv.)

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat mélynyomása.

Áldor János László

nincs cód.

29. XI/18.

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

FELVIDÉKI UJSÁG (Kassa)

Lap: .....

1943 JÚL. 5.

Megjelent: .....

Nyitva: 9-1-ig és 3-8-ig

Kassa kultúrális eseménye a TEM-ben (Fő-u. 78) megnyilt nagyszabású

KÉPKIÁLLITÁS

melyen a magyar képzőművészet élgárdája vonul fel

300 válogatott vászonnal.

Radnay Gyula, Komáromi Katz Endre, Edvi Illés Aladár, Gaál Ferenc, †Vastagh Géza, †Katona Nándor, Krusnyák Károly, Czencz János, Szánthó Mária, Szüle Péter, Áldor János László, Romek Árpád, Dudits Andor, Mihalovits Miklós és még 100 festő.

BELÉPŐDIJ NINCS! **3 és 8 havi részlet!** TEKINTSE MEG!

90

Va

A fasiszta nemzeti p
Velencei Palotában legu
Duce beszédet mondott.
fasiszta párt bejegyzett
mára, majd hozzáfüzte,

Bp. 1929. XII/9.

Az ⊙ Londonban 84/8
Elkészítendi a paritás t
árfolyam d-ért v

84/8, 84/9, 84/10, 8

27·60 3756·48

28·20

85/7, 85/8, 85/9, 85/

27·60

Áldor János Lászlé, festő

L.: Csontvázy

Németh L.: A Csontvázynak .... 1003-1013.

Jelenkor, Pécs, 1980. nov. XXIII/11.

Áldor János László

Áldor János László festőmű-
vész, XI. Kelenhegyi-út 19

258 — 135

Budapest 1940. sept.

Grafikai Szemle 1936-1939.

Áldor János László

festő

(választják)

1939. ügyvezető igazgatója

a Benczur Társaságnak

A Benczur Társaság október hó 3-án tartotta meg rendes évi közgyűlését. Elnökké ismét **Dudits Andort,** igazgatóvá **Tolnai Ákost,** ügyvezető-igazgatóvá **Áldor János Lászlót** és főtitkárrá **Dr. Ecker Ferencet** választották.

Képzőm. Közlöny

1939. 2. sz.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Műemlékek Orsz.

R Ajánlott

Budapest 4

Bp. 4 3010 /d

Hivatalból
Közszolgálati ügyben

DÍJ ÁTALÁNYOZVA

Központi borítékok 1

Aldor Tamás László

1930 évi Biennalen

Primavera nei dintorni di Firenze, Ponte sull'Arno a Vignano és Ruscello presso un villaggio c. Lepei

1932. Biennalen

Ruscello c. Lepei akkitótalu

fiom hangulatu
tosz kánai taj Lepei

BUDAPEST, 1933. február 27.

Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. Telefon: 690—01 és 680—99.
Külső iroda és csarda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58.
Telefon: 686—15.
Folyószámla a Moktárnál.
Postatakp. sz.: ** 8625.

entiványi Gyula urnak,

MLA

Budapest.
I.,Lenke tér 7.

q briketta	à 5.5o	P	5.50
q fa	à 5.1o	P	2.55
tagfa	à 1.3o	P	1.30
számlabélyeg		P	o.o2
Összesen: P			9.37

Teljes tisztelettel

SALY ÁRPÁD
SZÉN- ÉS TÜZIFANAGYKERESKEDŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

OMDA RT. BUDAPEST.

Áldor János László

Gödrös szolnoki utca, olajf. v.
75 x 105 cm

Alföldi táj, olajf. v.
70.5 x 101. cm

Föv. Képt. lett.
1948

10227.

zobor, kissé balra nézve. Diademája,
kköves. Felirata a talapzat elején két

OOSTERNYK
on Hongarye.

k. 12.7:7.8 cm.

4-99
-18.

Aldor János Lantó

XI. Kelenhegyi út 12

Tel. 258-135.

Byrtárb. 1942. jan

EGYETEMI NYOMDA

31 nap **JANUÁR** 2. hét

5 Vasárnap		Jézus sz. n. *Simon*
6 Hétfő		Vízkereszt *Vízkereszt*
7 Kedd		Lucián *Attila*
8 Szerda		Szörény *Szörény*
9 Csütörtök		Julián *Marcell*
10 Péntek		Vilmos *Melánia*
11 Szombat		Higin *Ágota*

el-elsurran a közelgő ősz hűvöskés hír-

borították ekkor már a mezőket. A lel-
ideg fátyla.
t Erős Vas
dett magá-
ge.
nem orvos,

hogy most
udta, hogy
ogy szemé-
legjobb, ha
ra két sír
kíméletlen
ép és egy-
élet azon-
nül és vá-
S akkor
i fájásnál
szívén egy
ságot tépő
volna az

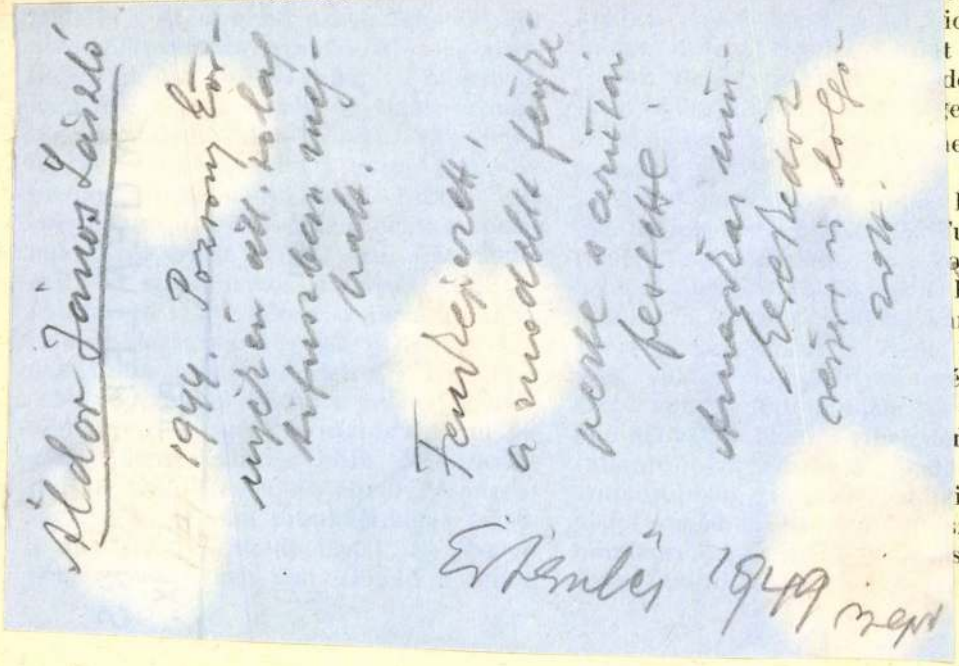

Áldor János László

1944. Pozsony Eör-
nyékén ett. kolag
kitusszban meg-
halt.

Fenkejezett,
a modellt fénké-
pezte s azután
festette.

Amazokat mu-
Eredeti
szerint is dolgo-
zott.

Értemlő 1949 szept

Asztalos Emlékül

határt szétvető sírás... az a felséges sodó, szótlan beszéd, amiben minden szó értelme világít... a lélek beszéde ez a sírás, ami találkozott az élet örök mélysége fölött csillogó fénnyel... az ítélet örök szavával...

A föld azokra marad Gábor... akik jobban megérdemlik, mint mi!

A beteg ember rettenetes erőfeszítéseket tett. Fel akart emelkedni, egész semmivé lett életével kínlódott, hogy ezt az utolsó, legsúlyosabb ütést megfelelje... De amint a régi, síró, gyönyörű asszony vonásai a visszahozhatatlan idő mélyéből a homályon át is eléje derengtek, úgy érezte, hogy ez az asszony most is az, aki egykor mindene volt... hogy mi sem változott meg az életük ígéretéből, abból a szépségből és jóságból, ami mind, mind az övé volt... az övéké... Csak nem így kellett volna!...

Élet s Halál peremén jártunk,
Nekünk nem uj e gondolat.

Kit elsodor e zagyva éjjel,
Ki megmarad fészek-rakón.
De miközülünk játsszék csinján
Mindenki a tárogatón.

Mi másoknál messzebbről jöttünk
És örök, amit akarunk.
Ha ugy akarja a muszályság,
Jól van, jól van, hát meghalunk.

De az a mi gyönyörüségünk,
Hogy, ha minden reped, szakad,
Bőcsületes szegény legények
Pihennek a romok alatt.

Megállott, de lehet folytatni
A jó szemek, a szép szemek
Érdemes örült látomását.
Az Életet, az Életet

Adv Endre

M.D.K.

Áldor László

Kép "A művésztelepen" cimmel./Fényképfelv./
A cikk cimét nem lehet megállapitani, mert a lap hiányos, a fényképen a művészkolónia néhány tagja. A cikket Vig György irta, de nem tudni melyik művésztelepről van szó.

Szinházi Élet. Bp. 1928. aug. 19-25. XVIII. évf. 34. sz. 31. lap.

Áldor László

(1.)

Lipsich Gusztáv, új főispán 1899 jún ban ígeretet tesz a közművelődés és közizlés terjesztésére
- A „Műcsarnok" lap műtermek építését kéri
- Bihari Sándor, Boruth Andor, Fényes Adolf Hegedűs László, Kernstok Károly, Katona Nándor, Mednyánszky László, Mihalik Dániel, Pongrác Károly, Szlányi Lajos, Vaszary János neveben Olgyay Ferenc, memorandumot ad át Wlassics Gyula miniszternek - művésztelep létesítését kérik
- lekötelezik magukat - évente egy szolnoki kiállítást rendeznek
- 1901. ápr. 28. án megalakul a Szolnoki Művészeti Egyesület
- első feladat művészterem építése.
- 1902. jún 29-én átadják a művésztermet a honfoglaló festőknek: Bihari Sándor, Fényes Adolf, Hegedűs László, Mihalik Dániel, Olgyay Ferenc, Pongrác Károly, Szlányi Lajos, Zombory Lajos.
- Szolnok jó témát nyújtott az akkori festészethez - itt dolgoztak azelőtt osztrák és német festők is.
- magyar művészek közül itt festett Stern Károly, Böhm Pál, Agghazy Gyula, Deák Ebner Lajos, az 1900 as évektsen visszatér festeni
Bihari Sándor a telep alapítótagja és tív művésze haláláig
Fényes Adolf az első hórszakban a „Szegény

Áldor László

emberek" sorozatát készíti el - azután is ki-
jár nyaranta Szolnokra
- Szlányi Lajos, Olgyay Ferenc és Mihalik Dá-
niel a szolnoki táj rajongói
- Zombory Lajos főleg állatfestőként ismert
- Szülc Péter portrékat, alakos kompozíciókat
készít
- Zádor István rézkarcolókat foglalkozik
- gyakran megfordult Szolnokon a század
elején Koszta József - Nagybányáról költo-
zött ide és később Szentesen telepedik le.
- Barta Ernő, Zádor István, Pólya Tibor
és Iran plakátokkal segítették a Tanács-
kormány célkitűzéseit.
- 1919 visszahívják a művészeket a telepre
ahol kórházat rendeztek be.
- a két világháboru között, elentős szerepet
vállal a két Pólya testvér.
- Aba Novák Vilmos művészetét is hasznos
évek kapcsolják Szolnokhoz
- az ingonnan érkezettek az első években
Fényes Adolf és Szlányi Lajos tanítványai
- 40 és években Galle Tibor tanítványai
- ehhez az időszakhoz tartozik meg Ud-
vary Dezső, Klék János, Vidovszky Béla, Já-
ros Pál, Olgyay Ferenc tevékenysége
- az alkotók többsége csak nyáron van a
telepen.
- évenként közostárlatokat rendeznek.
- 1926 óta tagja a telepnek Chiovini Fe-
renc
- a 30-as évek végétől, Pátzay Pál, Gáborjani
Szabó Kálmán, Mattioni Eszter, Basilides

Barna, Bernáth Aurél, Borbereki Kovács Zoltán

(3)

1943-ban Kerényi Jenőt vendéglaggá fogadja a kolónia.
- a háboru után kimarad a telepről: Fényes Adolf, Révész Péter Pál, Aldor László, Forstner Dénes
- nagyon lerombolodnak az épületek
- 1948-tól kezdenek visszaköltözni a műtermekbe: Chiovini Ferenc, Benedek Jenő, Bólos Sándor, Patay Mihály
- 1953-58 között itt fest P. Bakó János és a telepen kívül itt dolgozik Baranyó Sándor
- 1956-tól helyreállítják a telepet - 12 teremben folyik a munka
- Ekkor költözik a telepre: Antal Hona 1967-ig, Palicz József és Gácsi Mihály 1974-ig
- Mészáros Lajos 1971-ig
- mai szolnoki művészek: Chiovini Ferenc, Baranyó Sándor, Berényi Ferenc, Bokros László, Fazekas Magdolna, Meggyes László, festők és Nagy István, Simon Ferenc, Szabó László szobrászok, Bokros Júlia keramikus
- A művésztelep nem közös vonások hiálakításával jeleskedett, de otthont adott a művészeknek

Egri Mária: Művésztelep Szolnokon

Múzeumi Magazin 1977/2 34 [illegible]

Áldor László

Áldor János László, festőművész

a Nemzeti Galéria földszinti teremsorában rendezték meg: „a szolnoki művésztelep 75 éve" c. kiállítást: a művész Nagybányáról telepedett át Szolnokra.

Wágner István: Jubiláris tárlat a Galériában.
Magyar Hírlap, 1978. márc. 8.

Áldor János László festő

Önarcképét és feleségje arcképét juttatta el Budapestre. (említve)

Dutka Judit: Hazatért képzőművészeti alkotások. Magyar Hírek, 1976. febr. 28.

Áldor János László

"Április elseje a szinházaknál" cimmel hat müvész rajzát hozza a lap, amelyek rövid, kedves, szinházi, áprilisi tréfákat illusztrálnak:
Feiks Jenő, Merényi Rudolf, Hermann Lipót, Áldor János László, Gedő Lipót és Byssz Róbert.
Repr.-ók.

Délibáb, Bp. 1932. ápr. 2. VI. évf. 14. 12-13. lap.

Áldor János László

"A nagy komédiás" cimmel Vig György verse Chaplinről, amelynek illusztrálására nyolc művész vállalkozott: Scheiber Hugó: „Chaplin", Feiks Jenő: "Karikatura", Byssz Róbert: "Sziluett", Gedő Lipót: "Karikatura", Hermann Lipót: "Rajz", Sebők Imre: "Chaplint Rembrandt igy festette volna", Áldor János László: "Rajz", Toncz Tibor rajzötlete: "A néma Chaplin". Repr.-ók.

Délibáb, Bp. 1931. márc. 28. V. évf. 13. sz. 10-11. lap.

Áldor János László

"Hat festő, egy modell" cimen hat festőművész készit rajzot, tanulmányt arról, hogy "Milyennek látják a festők Bajor Gizit."
Feiks Jenő egy krokit, Áldor János László egy rajzot, Scheiber Hugó egy tanulmányt, Márffy Ödön egy vázlatot, Hermann Lipót egy rajzot, Iványi Grünwald Béla egy tanulmányt készitett a művésznőről.
Repr.-ók.

Délibáb, Bp. 1931. január 3. V. évf. 1. sz. 8-9. lap.

Áldor János László

Scheiber Hugó, Hermann Lipót, Csók István és Iványi Grünwald Béla művészek nyilatkoznak leghiresebb modelljeikről. Nagy Károly: "A modell karrierje" cimmel közli a lap számára kért kis történeteket, amelyeket minden művész saját modelljéről készült rajzával illusztrál.

Repr.

Délibáb, Bp. 1930. márc. 22. IV. évf. 12. sz. 27. lap.

Áldor László

A lap körkérdést intéz a müvészekhez "Mennyből az angyal lejött hozzátok" cimmel. A müvész nyilatkozik első festményéről.
A lap hozza a müvész arcképét.
Repr.

Délibáb, Bp. 1928. dec. 22. II. évf. 51. sz. 4-6. lap /?/ nem biztos a lapszám./

Áldor János László

"agybányáról telepedett át Szolnokra. A MNG tárlatán a szolnoki művésztelep 75 éve c.n szerepelt.

Mag yar Hirlap 1978-57-6
Wagner: Szolnok multja és jelene

ALDOR JÁNOS LÁSZLÓ

/ 1895 - /

Aukción:
Janos Laszlo Aldor: Schlafende Schönheit.
Öl auf Leinw., 85x70 cm. Sign.

Wien, Dorotheum
632. Kunstaukktion, Mai 1981.
Katalogus 292.sz. 42.old. Kép: Taf. 109.

ÁLDOR János László festő (1895-1974)

RÚL 1. 224.

al.

Mihály ügyes

tele emberi

ókk boltozatos

kal. Szentélye

ély félpillérén:

foglal még helyet a múzeum anyagában. Gazdag metszetgyüjtemény ád fogalmat S. Pietro alakváltozásairól és az ősi templom egyéb viszontagságairól.

Magában a *Vatikán* gyüjteményeiben kevés változás esett. Csak a szobormúzeumban mozdult el egy-egy szobor az eredeti helyéről. Uj helyet kapott egyebek közt a Cnidosi Aphrodite szobra is.

Nagy változások mentek végbe Róma állami szoborgyüjteményében, a *Museo Nazionale Romanó*-ban (Museo delle Terme). Ez az intézmény uj igazgatót kapott, a kitünő Roberto Paribenit, ki a múzeum anyagát, legalább is annak nagyobbik és fontosabbik részét, teljesen újra rendezte el. Ugyanő megírta végre ennek a múzeumnak régóta nélkülözött jó katalógusát is. Az uj rendezés a háború előtti évtized legnevezetesebb uj szerzeményét, a Fanciulla d'Anzió-t mintha kisebbre taksálná a réginél, amelynek idejében a bájos márványleányzó egymaga állott a termében, ünnepélyes és egyben titokzatos hangulatot keltő hatalmas bársonyfüggöny előtt. Akkor köröskörül szemügyre vehető volt; most abban a négyszögü kis szobában, amelybe áttolták, csak a szemköztes nézete érvényesül.

Nagyot változtatott az uj rendezés a földszinti Ludovisi-Boncompagni-anyag elhelyezésében is. A gyönyörű „Vénusz trónusa" most külön kis szobába került a „Furia addormentátá"-val és a Ludovisi-Juno-fejjel. Ugyancsak a földszint egyik hajdani barátcellájában pompázik a múzeum legújabb szerzése, a cirenei Aphrodite Anadyomene. 1914-ben ásták ki ezt a fejetlen, karatlan remekművet Cirenaicában, Olaszország frissen meghódított afrikai provinciájában. Olasz archeológusok valamely Praxiteles előtti szobrászban látják a mesterét, olyan művészben, ki a IV. század elején, de talán az V. század végén működött. Fejetlen mivoltában a szobor kicsit zömöknek hat, nem olyan nyulánknak, mint Praxiteles alakjai. A tenger habjaiból kikelt istennőt nyilván abban a pillanatában ábrázolja, melyben nedves fürtjeit szétteríti vállán. Különös varázsa ennek a műnek, hogy talán az egyetlen restaurálatlan Vénusz-szobor. Formáit nem csiszolták le, vésővel az epidermiszét meg nem dolgozták. Gyönyörű teli alak, részlet mintha nem is volna rajta, annyira egybefoglalt. Finom arányú, szép és nemes a két lábszár. Alul, a bokánál sem érnek össze s ez, valamint a karoknak föltehetően szabad mozdulata bronzeredetre mutat. De márványba átvitt kópiának is mestermű a szobor. A közvetetlen természettanulmányozás üdesége árad belőle. Misem jellemzőbb ennek a hatalmas kiterjedésü múzeumnak rohamos fejlődésére, mint hogy uj, emeletes szárnyat építenek hozzá. Uj szárnyépületet kap Róma etruszk múzeuma is, a III. Gyula pápa gyönyörű villájában 1911-ben megnyílt *Museo di Villa Giulio*. Ebben a múzeumban szintén nagy változások mentek végbe. Természetesen gazdagodott az anyaga, még pedig nem csupán az uj ásatások eredményéből, hanem más állami gyüjteményekből áthelyezett tárgyakkal is. A Museo Kircheriano etruszk művészeti anyaga például mind átkerült beléje. Át a többi tárggyal a híres Cista Ficoroni is, a hatalmas bronzdoboz, amelynek falára vésett mitológiai ábrázolatok talán a vázafestés emlékeinél is tisztábban megőrizték a görög rajzoló és komponáló művészetnek eredeti zamatát. A múzeum gyöngye azonban egy archaikus Apollo-szobor. Három-négy évvel ezelőtt ásták ki a hajdani Veii területén. Életnagyságúnál nagyobb, nagyot lépő színes terrakotta-alak. Két karja persze hiányzik s egyéb csonka részei is vannak a szobornak, amely valamikor nyilván kutat díszített. Nagyszerű darab, az archaikus szobrászatnak talán egész Olaszországban legmegragadóbb példája. Nem érzik rajta semmi etruszk fanyarság, keserűség, szárazság. Nyugodtan beválnék eredeti görög munkának. Talán az is.

Csak néhány percnyi járás a Villa Papa Giuliótól egy nála is újabb keletű múzeum, a *Galleria d'Arte Moderna*. Voltaképpen csak a hajléka új: az 1911-iki nagy nemzetközi művészeti kiállítás óriási olasz-palotája. Via Nazionalebeli hajléka most időszaki művészeti kiállítások bemutatóhelye. Uj és téres palotájában a régi anyag, mely a tizenkilencedik és huszadik század olasz művészetét foglalja magában, igen jól érvényesül. A múzeum igazgatója, Ugo Fleres, szépen rendezte el a festményeket és szobrokat. *(e. a.)*

KIÁLLÍTÁSOK.

AZ OSZTRÁKOK. A Nemzeti Szalón katalógusa azt mondja, hogy „Az első Budapesten rendezett osztrák reprezentatív képzőművészeti kiállítás". Miért? Semmi sem „első" nálunk, ami Bécsből jön. Ha osztrák művészek jönnek hozzánk, akár öregek, akár fiatalok, ismerősöket üdvözlünk bennük.

Ime, mit is hoztak most a bécsiek hozzánk? *John Quincy Adams* Lichtenstein-arcképében még ott él a régi Lawrence-Amerling-hagyomány. *Erhard Amadeus-Dier* sokalakos kompozíciója (Bűnök árja) élénken emlékeztet arra, hogy a bécsi Kunsthistorisches Museum legnagyobb specialitása a Brueghel-szoba. Az erősen postimpresszionista *Ferdinand Ludwig Graf* „Golgotája" Grünewald szuggesztív hatása alatt készült. *Edwin Grienauer* kellemes kisplasztikája (Daphne) a késő renaissance stílusába kapcsolódik. *Albert Janesch* kedves női arcképe a Fendik és Eyblek biedermeier császárvárosának emlékét eleveníti fel. *Rudolf Jettmar* aktjaiban fölfedezhető Ingres hatásá-

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: GÖDRÖS SZOLNOKI UTCA.
A Képzőművészeti Társulat kiállításából.

val együtt a Rahl-iskola hagyománya is *Christian Ludwig Martin* „Walpurgis éjszakája" élénken emlékeztet Feuerbachra. *Oskar Larsen* művészete (Lót futása Sodomából) úgy fogható fel, mint a Rubens-Canon-hagyomány egyik késő kilobbanása. *Fritz Rajka* női képmása Makartot és Romakot, *Franz Wacek* Schwindet, *Josef Dobrovszky* Rethelt idézi fel a multból.

A visszatekintők mellett azonban itt vannak a tegnapi és mai nap emberei is. *Ferdinand Schmutzer* magyarországi képecskéiben azonban, melyek még a Pettenkofen-iskolához számíthatók, mi nem is a multat látjuk.

A Cézanne-hatás persze nagyon élénk szomszédaink művészetében is. *Josef Flach, Felix Harta, Josef Rumbold* festményei tanuskodnak róla. *Anton Kolig, Robert Payer-Gartegen* és mások munkáiból kitűnik, hogy Matisse tanítása szintén rányomta bélyegét az osztrák fiatalok művészetére. Picasso kubizmusa sem hiányzik *(Maximilian Reinitz)*, jóllehet mérsékelt, kompromisszumos osztrák kiadásban. Nem szabad csodálkoznunk természetesen azon, hogy Kokoschka hívei és elvbarátai tekintélyes helyet foglalnak el. Ezek közt *Max Oppenheimer* a legérdekesebb, de figyelemreméltó *Fritz Schwarz-Waldegg, Cari Hauser és Lilli Steiner* is. *Johannes Fischer* „Olajfakert"-jéről látjuk, hogy *Van Gogh* festészete mellett sem haladtak el érzéketlenül szomszédaink. *Berthold Löffler* és *Ferdinand Kitt* Hodler iránt fogékonyak. *Karl Steirer* a finn Gallénra emlékeztet. *Heinrich Krause* „Szt. Sebestyén"-jén ráismerünk Egger-Lienz iskolájára. *Ferdinand Opitz* „Gyászoló asszonyai" (fafaragvány) erősen összefoglaló formáikkal Barlach hasonló szellemű alkotásaira utalnak. Egy kis táncosnőt ábrázoló szobor *Anton Endstorfertől* meg éppen azt bizonyítja, hogy a mi Kalmár Elzánk sem dolgozott észrevétlenül éveken át Bécsben. Rodin iskolája is megtette ott a magáét, amint az *Josef Riedl* „Fájdalom" című bronz szobrocskáján látható.

Budapesti vendégszereplésében ismerjük a sok alakkal szellemesen, tartalmasan és mesterien komponáló *Oskar Lasket* és *Albert Gütersloht*, ki most itt egy kőrajz-sorozattal szerepel, amelyben nekünk egészen új formában mutatkozik be. Ezek a rajzok archaisztikusak. Olyan ékítményes stiluskeresés nyilatkozik meg bennük, amilyen gyakori ma német területen. Gondolatok híján különben egyáltalában nincs Gütersloh művészete, őt mindig tartalmas embernek ismertük. Jól esik viszontlátnunk *Anton Faistauert* is, Cézannera támaszkodó mérsékelt expresszionizmusával. *Anton Kohlig*, aki a bécsi „Neukunst" budapesti látogatása alkalmából legtöbb festői fantáziát mutatott, most festői ösztönösségét, amint látszik, elméletekkel zavarja. *Robin C.*

l. képpel 169. l. (Díjkiosztás az O. M. Képzőm. Társ. tavaszi kiállításán)
Magyar Művészet
1925.

Áldor János

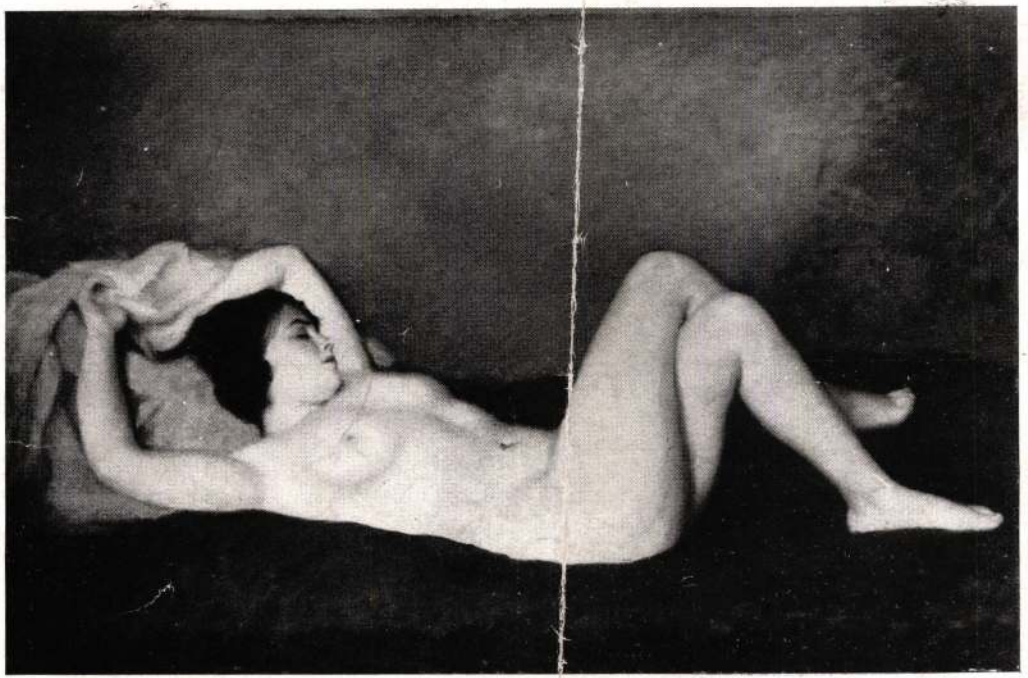

Áldor János László: Csend.

Barkász Lajos: Békásmegyer hóban.

DÜRER BÖLCSŐJÉNÉL.

Irta: MILOTAY ISTVÁN.

A Dürer-centennárium alkalmával egy német úr, valamelyik nürnbergi múzeum igazgatója, azt kérdezte tőlem Békésgyulán, miközben a régi vár omladékait szemlélgettük, vajjon miért van az, hogy oly sok nagy magyar művésztehetség külföldre kerül s közülök talán éppen a legnagyobbak, mint Dürer, Liszt vagy Munkácsy, félig vagy egészen el is szakadnak hazájuktól? Olyan gazdag Magyarország nagy tehetségekben, hogy megengedheti magának ezt az exportot, vagy ellenkezőleg, olyan szegény, hogy az igazán nagyoknak és legnagyobbaknak nem tud idehaza otthont és az érvényesülésre módot adni?

A professzor úr kérdésére válaszul az évszázados, viharvert falakra mutattam, az elomló bástyákra, amelyeket befutott a repkény s a gótikus ablakok itt-ott épségben maradt márványkereteire.

— Látja, kérem, itt legalább még megmaradt valami, egypár mohos faltöredék abból a Magyarországból, amely négyszáz esztendővel ezelőtt építészetben, szobrászatban és egyéb művészetekben is semmivel sem maradt el az úgynevezett nagy nyugati kultúrországoktól. Ez a gyulai vár talán éppen olyan építészeti műremek volt, mint akármelyik német vagy francia középkori várkastély s míg amazok még most is állnak a városokkal együtt, amelyeket valaha oltalmaztak, a gyulai vár, sokszáz testvérével együtt, a kastélyokkal, templomokkal, művelt és gazdag városok nagy sokaságával együtt, amelyek valamikor az Alföldet és a Dunántúlt benépesítették, ilyen mohos kőhalmazzá omlott. De a többiekből, amelyek a magyar mult nagyságát, a magyar építészeti vagy művészeti kultúra fejlettségét hirdetnék, az Alföldön legalább, semmi sem maradt meg. Elpusztultak a székesegyházak, a várak, az erődített városok, úgyhogy kő kövön nem maradt belőlük s a legtöbbet puszta hamvaiból kellett két-háromszáz

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: ŐSZI HANGULAT.

esztendő multán életre támasztani. Ha százötven éven át nem kellett volna vérzeni egész Nyugat-Európáért a török hódítás veszélyével szemben, ha nem kellett volna a véső és az ecset helyett mind a két kezünkbe kardot fogni, nekünk is lehetnének Nürnbergjeink. . . . .

Én sohase tudok Ausztriában, vagy Csehországban a régi városok falai között irígység és elkeseredés nélkül járni. Az évszázados mult építészeti emlékei, amelyek már a magyar határtól pár kilométernyire is oly érintetlen szépségben és épségben megmaradtak, mindig azt a gondolatot kényszerítik rám, hogy mindez csak úgy volt lehetséges, mindez csak úgy maradhatott meg, hogy mi vérző testünkből állítottunk védőfalat, amelynek biztos oltalma alatt tőlünk pár kilométernyire békés polgári munka folyhatott évtizedről-évtizedre és évszázadról-évszázadra, megszakítás nélkül, polgári jólét és vagyonosodás halmozódhatott össze s a nyugati civilizáció nyugodtan hajthatta álomra fejét, miközben mi romhalmazról-romhalmazra az életünkért viaskodtunk s országunknak több mint egyharmad része a Nagy Lajos- és Mátyás-kori virágzás magaslatáról és jólétéből az ős-Ázsia és ős-Balkán nomád sivárságába esett vissza. Az arab és mór invázió, amely ugyancsak évszázadokig feküdte meg Spanyolországot, egy ragyogó keleti kultúra építészeti csodáit hagyta maga után, mikor hatalma megtört és visszavonulásra kényszerült. Nálunk a nomád ozmánság nyomán csak üszök, pusztulás, mocsár és homoksivatag maradt.

Erdélyi Múz. 1928.

ALFÖLDI VÁROSÉPÍTÉSZET.

IRTA: DR. MILOTAY ISTVÁN.

Miért tesznek az alföldi városok olyan kedvezőtlen, legtöbbször egyenesen lehangoló benyomást az emberre? Nemcsak azért, mert a falu és a város jellege keveredik bennük, a külső városrészek sokszor náddal fedett falusi háztengert jelentenek, míg a főutcák és a főtér körüli részek a hirtelen támadt modernség vívmányaival dicsekednek s a pár évtizedes városi fejlődés, a modernség malterkülsőségeivel. Az egészben amerikai és balkáni vonások házasodnak össze. Sokszor emlékeztetnek a földből kinőtt szibériai városokra, vagy azokra az amerikai új vasútvonalak mentén gombamódra benépesülő ugyanilyen telepekre, amelyeken a hirtelenség s a mindent standardizáló lélektelen egyformaság hagyta rajta a maga bélyegét. A történelmi mult lezárt, kiforrott karaktere, vagy a történelmi fejlődés évszázados folytonossága éppúgy hiányzik belőlük, mint az a bizonyos valami, amit a táj, a földrajzi környezet lelkének szoktunk nevezni s ami annyira megérzik, akár a finn, akár az orosz, akár az olasz vagy a tiroli városképeken. Oly ritka egy-egy épület, a templomon kívül, amelyről száz esztendőnél távolabbi kor szólana hozzánk. Olyan városrészlet, tér vagy utca, amely régi időknek sajátságos helyi vagy történeti stílusát őrizné, még kevesebb. Az ember ezeket az úgynevezett modern, amerikai vagy szibériai háztípusokat látva, fölteszi magának a kérdést, miért nem alakulhatott ki nálunk egy magyar vagy alföldi karakterű városi építkezés? Hiszen igaz, ezek az alföldi nagy kommunitások még csak félszázaddal ezelőtt is csak nevükben viselték a városi címet. Alapjában véve mezőgazdasággal foglalkozó óriási nagy faluk voltak s egyszerre, mint ilyenekre tört rájuk az úgynevezett városi fejlődés rohamtempója, amely importstílusokkal, gyári patrónokkal dolgozott, de se ideje, se ösztöne nem volt hozzá, hogy ezt az alföldi magyar karaktert keresse, vagy az itt-ott adott magból kifejlessze. Ki gondolt volna erre nálunk, ki törődött ilyen kérdésekkel? Emlékszem arra a nagy vitára, melyet a millénnium körüli években Hermann Ottó folytatott azokkal a magyar tudósokkal, akik még azt is kétségbe vonták, hogy a magyarság a falusi paraszthaz típusát is maga teremtette volna meg, saját igényei, szükség-

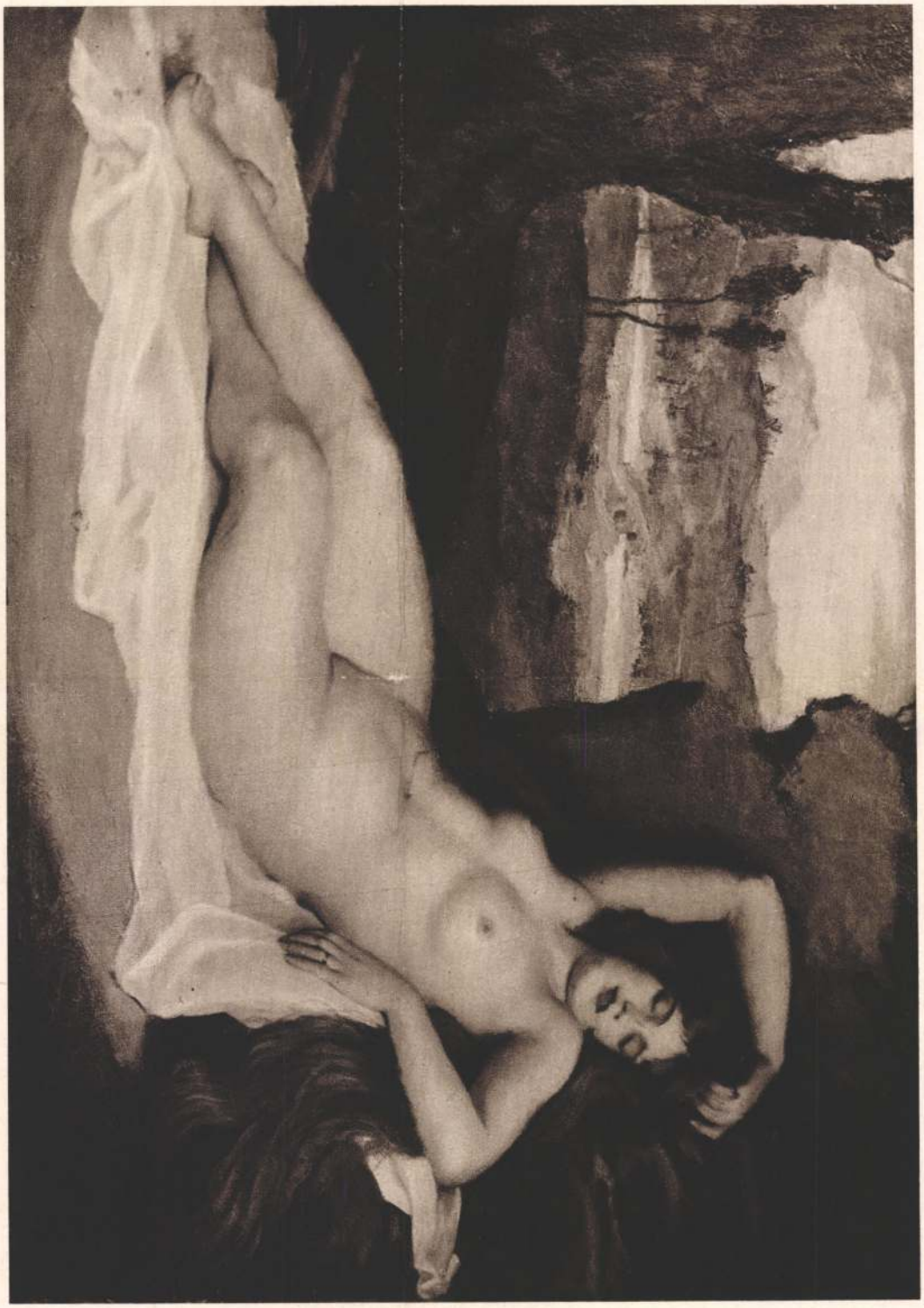

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: VÉNUSZ.

Évk. Kut. 1930

KÉZDI KOVÁCS LÁSZLÓ: SÜRÜ NYÁRFAERDŐ.

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: FEKETEBUNDÁS NŐ.

törekedni nem lehet. Igy is van. Senki sem bujhatik ki a bőréből. Senki sem változtathatja meg alapkarakterét. De nevelésről azért mégis csak lehet beszélni. A nevelésnek mégis van szerepe és hatása. S a faji karakter jobban kifejlik, életmagra kap, ha nekivaló nevelést kap. Ez áll egyáltalán egész nevelő és oktató eljárásunkra, de különösen áll a képzőművészeti nevelésre. Egy magyarabb szellemű képzőművészeti nevelés, mely a magyar fiú átöröklött lelki alkatához igazodik, mely sohasem téveszti szem előtt, hogy a magyar ember nemcsak az európai népek nagy közösségének, hanem azon belül egy szűkebb családnak, a magyar fajnak is tagja, lelki alkatának az általános európai lélektől eltérő, egyéni vonásai is vannak, melyeknek minél teljesebb kifejtése új árnyalatokkal gazdagítja az európai kultúrát is, egy ilyen művészeti nevelés nagyon sokat tehet képzőművészetünk faji jellegének kivirágzására.

A magyar meglehetősen keverék nép, de a törzsökös magyarság minden beolvadás dacára is, nagy asszimiláló erejénél fogva eléggé megőrizte a maga eredeti, faji jellegét. Különösen áll ez az alföldi és dunántúli parasztságra, melynek ethnikumát az európai civilizáció nivelláló hatása kevésbbé érintette, mint a középosztályt. Éppen azért képzőművészeti politikánk nagyon jó úton jár, ha a népi eredetű tehetségeket minél inkább fölkarolja. A magyar nép, a parasztság az az őstalaj, mely a maga lappangó energiáival leginkább szárba szökkentheti faji művészetünk kultúrnövényzetét.

Evk Kmt. 1928

Áldor János László

Áldor János László: Fehér arckép
Áldor Giovanni Ladislao: Ritratto bianco

Budapest 1914. Singer és Wolfner kiadása. VI, Andrássy-ut 16.

II.

Fent az asszonyszobában jószagú cserhasábok pattogtak a cserépkemencében. S a kemence előtt, bőrrel bevont karospadon ül a szépséges Trencsényi Menyhártné, a várkastély úrnője. A kemence kiáradó fénye szelíden simogatja halovány arcát. A patyolat kendő, amelyen az imént öltögetett, ölébe dobva pihen s a pad karjára könyökölve, szomorú violaszín szeme a kéménybe felfutó lángokra feletkezik.

Lába előtt, alacsony zsámolyon ül a kulcsárné, akinek száraz keze pihenés nélkül pörgeti a guzsalyt. Csak akkor áll meg, mikor felpillantva, meglátja asszonya elrévedő arcát.

Áldor J. L.: Merengő (Nemzeti kiállítás)

— Ismég emészti magát lelkem, nagyasszonyom! Most is olyan, akár a lankadt viola. Pedig negyednapja hozta a staféta a hírt, hogy Trencsényi uram jóegészségben vagyon. Hiszen igaz, keserves az asszonynép sorja egyedülvaló árvaságban, de . . .

— Elég szomorkodnivaló a haza szomorú állapotja . . . — szakította félbe a nagyasszony. — Gondold el, Trézsi, esztendők óta pusztul az ország, ömlik a magyar vér! Csak a kegyelmes Isten tudja, mi lesz a vége . . .

Elhallgatott s riadtan figyelt kifelé: A garádics kőkockáin kemény lépések koppantak s mielőtt szólni tudott volna, felpattant az ajtó. A kemence fénye egyenest a jövevény arcába világított. Az asszony holtravált arccal meredt a belépőre. — Gábor, — lehelte, de hang nem jött ki a torkán.

— Békességet adjon az Úristen, — szólalt meg a strázsamester, kardját a padolathoz csörrentve. — A ház gazdájának kívánom tudtul adni, hogy a hadi reglama szerint, embereimet beszállásoltam. Talán akad számunkra falatnyi étel . . .

— Isten hozta, kegyelmeteket, — rebegte az asszony, a pad támlájába kapaszkodva, aztán erőt véve magán, intett a kulcsárnénak.

— Trézsi, gondoskodj, hogy a vitézek semmiben ne lássanak hiányt.

Nehéz csend ülte meg a szobát, amint egymásra meredtek. Akkor már a férfi is megismerte az úrnőt.

— Ilonka, — szakadt fel valahonnan nagyon mélyről a vitéz szava. — Hát csakugyan . . . Trencsényiné lett, húgomasszony . . .

— Én vagyok, Gábor, — hallatszott halkan. — És kigyelmed . . .

— Tegnap a szabadság katonája, ma üldözött vad, aki az ítéletidő elől fedél alá menekült . . . Kifosztott koldus, akinek egyetlen kincsét: a hitét is elrabolták.

— Gábor, hallgasson meg!

— Mit mondhatna nekem? Itt áll előttem. Elérhetetlen messzeségben. Más hitvese lett. Jobb is így, hiszen talán a gazdagság vonzotta, talán a vére hajtotta. Mindegy . . .

— Nemesember, katona nem sértegethet védtelen hölgyet, — emelte fel hangját az asszony.

A férfi keserűen felnevetett.

— Ne maskarázzunk, szép húgomasszony . . . Háború van és én kóbor kuruc vagyok. Akinek ellenség földjén minden szabad préda . . .

Szemében gonosz fény villant meg és kezét az asszony derekára téve, magához rántotta.

Ilona arcából eltünt minden vér, s felkapva az asztalon heverő ollót, mellének szegezte.

— Meg ne illessen kigyelmed, mert lelkemre mondom, magamba döföm, — sikoltott az asszony hangja.

A férfi pillanatig farkasszemet nézett vele, aztán meghátrált és tenyerébe födte arcát. Az asszony lángoló arca lassan enyhült.

— Gábor, hallgasson meg! — kezdte könnyeivel küzdve. — Nem sokkal azután, hogy maga elment, meghalt az apám. Magáról semmi hírt nem kaptam . . . Akkor jött Trencsényi Menyhárt és a mostohám hozzá kényszerített . . . Majd a szívem szakadt meg! De mit tudhatja kigyelmed, mennyire vártam én, hogy megszabadít! És azóta nincsen a napnak olyan órája, hogy meg ne siratnám gyászos életemet . . .

A férfi odaállt az asszony elé.

— Ilonkám! Ha szeretsz, még mindent jóra fordíthatsz. Ez órában elviszlek magammal. Soha senki nem fogja megtudni, hová. És minden gyászt elfelejtünk egymás szerelmében . . .

Az asszony arcán rémület suhant át s rimánkodva kulcsolta össze kezét.

— Ne szóljon többet, Gábor. Késő! Asszony

Élet. 1935. ápr. 7. (14. sz.)

vagyok, az én uramnak hites asszonya és — ha a szívem beleszakad is — az fogok maradni a sírig . . . Ha érez még kigyelmed egy szikrányit irántam, kérem, menjen innen még ez órában . . .

— Félsz tőlem Ilonka? — hallatszott a férfi rekedt hangja.

— Őszinte leszek, Gábor, — mondta az asszony végtelen szomorúsággal a hangjában. — Nem magától, magamtól félek! És arra a szerelemre, amit valaha érzett irántam, kérem, hagyja meg számomra a becsület méltóságos nyugalmát. A boldogtalanságot csak Isten segíthet elviselni. És Isten csak azt segíti, aki méltó reá. Én méltó akarok maradni . . .

— Jól van, Ilona. Ha így akarod, elmegyek, — suttogta lehajtott fővel a férfi.

Ilona a kezét nyujtotta.

— Isten áldjon meg, Gábor. Imádkozni fogok érted, — mondta szilárdan.

A férfi ráhajolt a jéghideg kézre, aztán némán kifordult az ajtón.

III.

A huszárok ázott gúnyájukat szárogatva, körül állták a gőzölgő kondérokat s nagyokat nyelve várták a rég áhított ételt. Egy részük átalagokkal hordta a bort, mások a tágas pajtában illatos szénából készítettek fekhelyet.

A strázsamester keményen megállt mögöttük. Hangja úgy suhogott, mint az éles penge:

— Orbán, a lovamat! Indulunk.

A vén tizedes kicserzett ábrázata kérdőjellé meredt s csak nagysokára tudta kinyögni:

— Ki se fujták még magukat, strázsamester uram. Hova hajszoljuk a nyavalyásokat ázottan, éhesen?

A strázsamester szemében szikrát vetett az indulat:

— Szót se, mert vasra veretlek, — mordult rá a vén huszárra. — Nyergeltess tüstént. Ebben a minutában indulunk.

A vén tizedes sarkon fordult, intett a kürtösnek:

— Riadót! Talpra legények!

Békétlen mormogás hallatszott a pajta felől:

— Lelketlenség! Négy napja nem láttunk meleg ételt. A ruha csuromvizes rajtunk. Legalább addig várjunk, amíg a hús megfő.

A strázsamester eléjük lépett. De akkor már a két kezében pisztolyt szorongatott.

— Legények, aki mukkanni mer, golyóbist röpítek a fejébe. Kétszer nem mondok semmit! Nyergeljetek . . .

A huszárok feltápászkodtak. A strázsamester a kapubálványhoz dőlve nézte, mint száll szótlanul nyeregbe az utolsó legény is. Fertályóra mulva csendesen kikocogtak a várkastélyból. Gábor a kapubolt alól pillanatra visszanézett s úgy tűnt neki, mintha ott fenn, a halványfényű ablakban egy sötét karcsú nőalak integetne utána. Az éjtszaka hamar elnyelte őket, csak a lovak tompa dübörgése hallatszott keresztül az eső kopogásán. S amikor az a halvány világ is végkép beleveszett az őszi éjtszaka sötétjébe, valahol az élen felbúgott a tárogató panaszos hangján: «Őszi harmat után» . . . «. . . piros csizmám nyomát hóval lepi bé a tél», — sírt elhalón az ének s messziről felelt rá az erdő visszhangja.

Gábor még egyszer visszanézett, aztán lova nyakára hajolva, vágtatni kezdett . . .

TÉMÁK-PROBLÉMÁK

Az élet törvénye mindig erősebb, mint mesterséges, kiagyalt «emberi akaratok», amelyek tulajdonképen nem is fakadnak meggondoltságból, jóhiszeműségből, hanem nem mások mint az emberi gonoszság, a kényelmes ösztönök durva játékai. Ilyen «emberi akarat» volt az is, amely magyart és szlovákot egy évezredes együttlét után lelkileg akart elszakítani egymástól s beoltotta mindegyikük szívébe az egymás elleni haragot és gyűlöletet. Őszintéknek kell lennünk, mert csak így kereshetjük az igazságot s ez az őszinteség elvezet bennünket annak megismeréséhez, hogy hibáink, sőt bűneink vannak a szlováksággal szemben, még most sem akarunk tudomást szerezni arról, hogy egy fiatal nemzet követel bebocsátást a dunavölgyi népközösségbe, ez a nép: *a mi testvérünk*. De a másik oldalon is rátalálunk a hibákra; az államfordulat után sok szlovák helyről a megnemértés áradt felénk s elmúlt hibáinkért jóhiszemű szlovákok is azzal akartak büntetni, hogy szinte kirekesztenek bennünket e népközösségből s úgy akarják berendezni életüket, mintha mi nem is léteznénk. Volt s van félreértés mindkét részről bőven, *de az élet törvénye erősebb*. Amikor egész Európában a szélső sovinizmus dühe terjeng és el akarja árasztani a Kárpátok medencéjét is szörnyű miazmáival, az élet gyökerei fellázadnak és tiltakoznak az ellen, hogy továbbra is a gyűlölködés szelleme hassa át az itt lakó kis népeket, akik bár más nyelvet beszélnek, egymástól elütő a színük, de közösek a gyökereik, közös a múltjuk, nincs az az emberi hatalom, mely kapcsolataikat szétszakíthatná.

Egy kis könyv fekszik előttem, a címe: «*Hegyország hangja*» és a legújabb szlovák költők magyar versfordításait tartalmazza. Egy kisebbségi magyar kiadóvállalat: a kassai Kazinczy adta ki, s a költemények *Darvas* János fordításában kerülnek elénk, aki már megbecsülhetetlen szolgálatot tett a szlovák irodalom átültetésével. Ebből a könyvből már az élet törvénye szól. Bevezetőjében ilyen szavakat olvas-

hangulatos kép. *Uher* Arisztid női feje karakteres. *Senyei* József férfi arcképe komoly, jó munka. *Áldor* János László női arcképe közvetlen hangulatot áraszt. *Zombory* Lajos „Üldözött csődör" című képe drámai erővel komponált farkaskaland, mely friss erőben mutatja be az öreg mester művészetét. *Szegedi Kovács* Ágoston „Förgeteg" című képe a tárlat egyik legjobb darabja. Rajza lendületes, színei tartalmasak, a kompozíció hatásosan robbantja ki a jelenet alakjait. *Vitéz* Mátyás templom-interieur-je a színek finom analizisének szép példája. *Pap* Emil zsáner-képe kedves, jól alakított, csak egy kicsit konvenciózus. *Igaly* István „Műértő közönség" című képe színes, tehetséges. *Vass* Ferencné akt-tanulmánya festői. *Littkei* Antal pasztelljei hatásosak. *Pádua* Kálmán hangulatos tájképet állított ki. És végül *Józsa* Károly két képét kell kiemelni. A Leány vörös fejkendővel dekoratív színfoltjai és „Félakt"-jának finom vonalvezetése dícsérik a piktor tehetségét.

DÉRY BÉLA: ESTHANGULAT AMSTERDAMBAN

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

II.

Céhbeliek.

A Tavaszi Tárlat meglepetése a céhbeliek együttese. Tavalyi szereplésükkel össze sem hasonlítható, erős kiállítási anyagot sikerült összehozniok. *Balló* Ede három mesteri portréja mellett ott van *Glatz* Oszkár klasszikus zsánere, a Bakancstisztitás és *Déry* Béla pompás amsterdami esthangulata. *Edvi Illés* Aladár az utóbbi évek tárlatain mind meggyőzőbb erővel igazolja, hogy egyike a magyar piktura legmélyebb színköltőinek. Ő a szürke színek ihletett poétája. Nincs nálunk senki, de a külföldön se, aki annyi költészetet tudna érezni a szürke színek mondhatatlanul finom árnyalatai gyöngéd analizisében. A tárlaton szereplő három képe — „Havas Tabán", „Est" és „Tópart" — Edvi Illés Aladár színköltészetének legszebb, leglélekbehatóbb darabjai. Az ezerárnyalatú szürke, mély színek moll-akkordjainak szép és szomorú sóhajai.

Szlányi Lajos téli tájai a mester ismert és sokszor méltányolt kvalitásait reprezentálják. *Kunffy* Lajos két spanyol figurája ízes, életes alkotások. Túl a festői kvalitásukon van bennük még valami, egy darab lélek, ami a művészet magasabb régióiba emeli ezeket a karakterképeket. *Góth* Móric bretagnei képeiben a fölényes tudás érvényesül, *Várady* Gyulának az „Erdőtisztás" című képén sikerült elfogni a hangulat percét, *Baranszky E.* László egyik tihanyi képe nagyon jó, *Kövesdy* Géza portréja disztingvált ízlésre vall, *Jaschik* Álmos szellemes rajzai a nagyon tehetséges illusztrátor munkásságából adnak ízelítőt. *Nádler* Róbert „Fiatal festőnő" című képe gondosan leszűrt, tónusaiban rendkívül finom munka. *Kunwald* Caesar Lobmayer dr.-ról festett arcképe portrénak is, képnek is egyaránt kiváló munka. Nagy aktja harmónikus, rajzban, színben kiegyensúlyozott. *Nyilassy* Sándor verőfényes plein-airjei és színes népviseletű figurái ezúttal se tévesztik el a hatást. Életörömet, napfényt lehelnek. *Gábor* Móric kellemes tanulmányfejekkel, *Mérő* István egy érdekesen beállított aktstudiummal szerepel. *Hornyai* Ödön csendéletei rutinos képek, gróf

Batthyány Gyula kétsíkú panneau-i ennek a zsánernek érdemes képviselői.

Az együttes szobrásztagjai állják a versenyt a festőkkel. *Telcs* Ede stilizált Szent Flórián szobra a vallásos legendák költőinek naiv áhítatát leheli finom mintázású alakja köré. Mestermű. Prof. Hoffmannról és báró Wodianer Tivadarról készített nagy plakettjei ennek a műfajnak legszebb példái. *Szentgyörgyi* Istvánnak

III.

Szövetség.

Ez a kis művésztársaság minden évben erőssége szokott lenni a tavaszi tárlatoknak. Most is kitűnő formát mutatnak, holott egyik legnagyobb erősségük, Éder Gyula hiányzik a tárlatról. Itt van mindjárt *Szent-Istvány* Gyula hatal-

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: VASÁRNAP
A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

„Pajtások" című csoportja a mintázás hihetetlen finomságával, decens formáival tűnik fel. Erőteljesen szerepel *Petri* Lajos is, akinek „Fésülködő leány" című gipszszobra gazdag a szobrászi megfigyelés értékeiben. Női portréja elüt a sablónfejektől, vonalaiban karakteres, mintázásában egyéni. Kútrészlete harmónikus, szépmozgású dekoráció. *Moiret* Ödön hármas női szobra, melyeket a „Nő szentélye" emlékmű-tervezet első alakjainak szánt, nem csupán eszmeileg, de szobrászilag is mélyen járó plasztikák. Dr. *Farkas* Zoltánnak kis bronzfeje eredeti útakon mutatja ezt a tehetséges, fiatal művészt.

mas vászna, a „Bányászhalál". A jelző nem annyira a méretre, mint inkább a mű megrázó erejére vonatkozik. Courbet monumentális naturalizmusa találkozik itt az impresszionistarajz drámai feszültséget adó karakterével. Láttunk már Szent-Istvány Gyulától tartalmas, szép képeket, de ez a kompozíciója eddigi munkásságának chef d'oeuvre-je. A csoport másik fókuszpontja, a nagytehetségű *Brüll* Aladár érdekes technikájú és karakterű, szép portréja. Kompozíciója is értékes munka. Nagyméretű vásznakkal szerepelnek még Kampis János és Rakssányi Dezső. *Rakssányi* Dezsőt csak kevesen ismerik

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: ALVÓ VENUS

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

nek különös figyelmet. A plakettek között *Berán* mester mellett feltűnnek *Tóth* Gyula sajátos technikájú finom művei, *Sződy* Szilárd Anyám c. áhítatos rajzú plakettje, *Poór* Lilly Sződy Szilárdról készített aremása, *Farkas* Zoltán finom mintázású Astrik püspöke, *Técsy* László Tornay Cecilről mintázott plakettje, *Madarassy* Walter sok helyütt naiv, de azért tehetséges munkái, *Baranyai* Ilona kisplasztikája és *Szánthó* Gergely ügyes plakettjei. Az üvegszekrényben *Horváth* Béla Labdarugója és *Kayser* Lajos Jó bor ugy-e sógor c. mulatságos kompoziciója az átlag fölé emelkedő művek. *Somló* Sári Szent Imre tanulmánya, *Zilzer* Hajnalka fayence-ai és *Schäffner* Rózsa kerámiái igénylik még a megemlítést. *(gy.)*

IV.

A második teremben gyülekeztek a *Benczur Társaság* tagjai. Éppen ennél a csoportnál kell megállapítani, hogy a mai magyar piktura még őrzi azt a nivót, amelyre a világviszonylatban is jelentős értékben jutott. A művészetnek azonban vannak állomásai, amelyeknél találhatunk értékálló, örökbecsű alkotásokat, de ezek a fix pontok nem ismétlődhetnek az azonosság alapján, fejlődés haladás nyomát kell hogy viselje, különben beáll a stagnáció. Ilyen nyugvó ponton áll ma az egész magyar művészet. A haladás jegyében hadakozó irányok épp úgy megálltak, sőt visszafelé mentek saját útjaikon, mint ahogy a magyar művészet másik nagy táborában is minden csendes. A Benczur Társaság, amely a legjelentékenyebb művészeink egy csoportját foglalja magába, hivatott lenne arra, hogy köréből induljon ki az a friss vérkeringés, lüktető művészeti élet, mely meghozná az egész magyar művészet megujhodását.

A Társaságnak csaknem minden tagja itt van. Portré, táj, zsáner, biblikus tárgy, freskó váltakoznak, s az ember szivesen időzik a teremben. *Udvary* Géza freskó- és gobelin vázlata teljes művészi erejében mutatja a mestert. *Katona* Nándor sürű oxigénes levegőjű képeinél, úgy érzi az ember, hogy a nagymultú, beérkezett művészet köszönt előre a fiatal *Jeges* Ernő Borus táj c. képe felé. Ami Katonánál áhitat, az Jegesnél fölény, s ez teljesen jellemzi a két korszak közötti különbséget. *Áldor* János László Alvó Vénusza ismét hatalmas bizonyitékot szolgáltat ennek az elismert művészünknek nagy tehetségéről. A tájképi háttérbe komponált, klasszikus hagyományokat eleven valósággá varázsló aktja ennek a tárlatnak egyik legjelentékenyebb műve. Portréja is a művész választékos izlésének és ábrázoló erejének dokumentuma. *Udvary* Pál Vaszary Gábort ábrázoló portréja ennek a fiatalon beérkezett művészünknek talán legteljesebb műve. Formaképző színfoltjainak expressiós ereje tökéletes. *Burghardt* Rezső tájképei ezúttal is az ő magas nivóján állanak. *Tolnay* Ákos tájlátása tisztul. Most olyan horizontmélységet érzékeltet, amit nem alföldi róna ábrázolás hoz magával, hanem aminek erdő áll útjában, s mégis érezzük a

Képzőművészet
1930. IV. évf. 29. sz. 97. l.

ENGLERTH EMIL: ARCKÉP

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

messzi távlatot, az erdő nagyságát. Önarcképe kitünő. *Gimes* Lajos tájain teli erővel ragyog a nap. Gimes a magyar tájképfestésben egyre előbbre tör. *Hentz* Henrik érzi, hogy a huszadik század ájtatossága nem ad patinát a biblikus tárgyakhoz, visszamegy kifejezési módjával oda, ahol a materiális kutatás helyett a rendületlen hit uralkodott. Madonnája ebből a technikából sarjadt. *Kunwald* Caesar hideg előkelőségű portréja, Gy. *Sándor* József tökéletes hangulatfestései, különösen a téli képek bravúrja, *Krusnyák* Károly tartalmas genre-jei mellett *Lányi* Dezső ötletdús, életigenlő Szüret című kútcsoportja és egy lélekrajzú férfi feje, *Ligeti* Miklós poézisteljes ragyogó mintázású Elveszett paradicsoma és *Margó* Ede hatalmas költői alkotása, a Tulsó part képviselik a plasztikai művészetet.

A *Paál László Társaság* az ötödik teremben tisztes számú anyagot gyűjtött össze. Szembeszökik *Feszty* Masa két női képmása, mind a kettő abból a művészetből fakadt, amelyet a művésznő az architektura tanulmányaiból, a szerkezetteljesség névvel szerzett meg. Édesanyám című képe tömör érzés. *Biró* József hideg levegőjű képeivel most már erősen jelentkezik a szélesebb színfelület technikája. Portréja finom rajzával excellál. *Vesztróczy* Manó szinte revellál, friss, lendületes, bátor. *Belányi* Viktorról a kiállított önarcképe nem ad tiszta képet. Melyik *Belányinak* higyjünk? Annak a forrongó, kereső

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: GAÁL BÉLÁNÉ

Az Arcképfestők Társasága kiállításáról

közönség már régóta értékel a Műcsarnok kiállításairól. Ezek: *Darvassy* István, *Endrey* Sándor, *Gaál* Ferenc, *Gimes* Lajos, *Gulyás* Sándor, gyügyei *Nagy* Zsiga, *Heyer* Artur, *Istók* János, *Kárpáthy* Jenő, *Kézdi-Kovács* László, *Klammer* Mariska, *Kunffy* Lajos, *Páldy* Zoltán, *Prohászka* József, szentgyörgyvári *Gyenes* Lajos, *Udvary* Pál, *Vitéz* Mátyás. Egy-egy jó kép alatt láttuk: *Albert* Ferenc, *Avedik* Félix, *Borsos* István József, *Bundschuh* Ottó, E. *Hevesi* Margit, *Elekes Engel* Marianne, *Héya* Zoltán, *Jaksa* István, *Kézdi-Kovács* Elemér, *Krem*

rendezői munkájáról, mellyel lekötelezettjévé tette művészeinket és magát a minisztert is, akinek a különböző irányzatokat összebékéltető elgondolását a rendezői zsenialitás váltotta valóságra. A rendezői hozzáértés még soha nem állt nehezebb feladat előtt és még soha nem oldotta meg feladatát több sikerrel. Csánky Dénes bebizonyította, hogy a modern képek színessége és merészsége nem üti agyon a nyugodtabb szemléletű képeket és ezek hatása nem árt azok tárgyilagos szemléletének. Élvezet volt gyönyörködni az egyes falak összhangjában és fokozatosan illeszkedő képek egymást kiegészítő hatásának tudatos összefoglalásában. Csánky Dénes rendezése önálló művészi produkciója ennek a kiállításnak.

Mitrovics Gyula.

Foto Filmiroda.

Szőnyi István: Álom
A II. Nemzeti Kiállításról.

I.

Az *első terem* sűrítetten tükrözi a kiállítás gyönge és erős oldalait. Könnyen sebezhető pontja a kiállításnak, hogy a márkát jelentő nagymesterek jelentékeny része feltűnően gyenge képekkel jelent meg ezen a reprezentatív tárlaton, viszont a rangsorban lejebb következő mesterek és a fiatalabb generáció jó formát futott ki. Ennek talán az is az oka, hogy az aranyérmes mesterek nem estek a zsűri bírálata alá, míg a kiállítás másik anyagát a zsűri az idén jóval erősebben rostálta meg, mint tavaly Ezernégyszáz kép közül ezer képet utasítottak vissza. Nem állítjuk, hogy a zsűrinek ez a drákói szigora egyben az igazság döntése is volt minden egyes alkalommal, sőt bizonyára nem egy esetben volt téves a zsűri ítélete; tény azonban, hogy ezen a kiállításon a tavalyihoz arányítva, sokkal kevesebb gyenge képpel találkoztunk akár a jobb-, akár a baloldalról. Annál kínosabb hatást tett ránk, hogy mindjárt az első teremben olyan kiváló mesterek, mint *Csók* István és *Vaszary* János képeit kell erősen kifogásolnunk. Csók István balatoni vásznai, vagy Vaszary János tengerparti kis képei meg sem közelítik ezeknek a mestereknek színvonalát. Ezúttal *Karlovszky* Bertalan sem áll az ő általunk minden esetben elismert magas színvonalán. Szalay Gábor portréján inkább a díszlet, a staffázs az, ami él, a modell maga egy pergament álarc alatt merevedő lárva. Ezzel szemben szívesen ismerjük el, hogy *Edvi Illés* Aladár Alföldi tája a mester csodálatos szürkéitől kap élményerős életet. *Rudnay* Gyula lírai hevületű kompozíciója, *Szlányi* Lajos friss tavaszi tájképe, *Iványi Grünwald* Béla folthatásokra épített érdekes cigányképe, *Bosznay* István nagyméretű tónusos tájképe, *Dudits* Andor freskóvázlatai, *Fényes* Adolf világteremtő stilizálásai, *Glatz* Oszkár tavaszi üdeségű genrejei, *Balló* Ede reprezentáló arcképe, *Knopp* Imre lendülettel festett egyik aktja, ezek mind a mesterek színvonalán álló művek. *Mattyasovszky-Zsolnay* László egy franciás ízléssel készült tájképe szuggerálóan szép vászon, kár, hogy rajzban kissé üres, ezzel ellentétben *Magyar Mannheimer* Gusztáv két szürkébe hangolt tájképét a rajz bűvös ereje élteti és a színakkordok muzsikája diszkréten kíséri a vonalak szólóját. *Márk* Lajos interieurje színnel, fénnyel itatott látomás. *Ligeti* Miklós két bravúrosan mintázott fejet állított ki. *Telcs* és *Szamosi Soós* fejei is szépen mintázott karakterfejek. *Lux* Elek mellszobra a finom művésznek is egyik legbensőségesebb portréja. A fiatal *Kocsis* Andor terrakottája megérdemelte az első terem kitüntető helyezését. Tanulmányfejének formaképzése tehetséges művészre vall. *(gy.)*

Áldor János László: Lorenz Márta
A II. Nemzeti Kiállításról.

II.

Bele kell szokni ebbe az új tárlatrendezési metódusba, amelynek sok minden előnye és haszna lehet — de bizony nehezen szokja meg a szem stilusok és festői látások e végletes ellentéteit, ilyen szoros egymásmellettiségben. Nem könnyű, hogy miután a szemünk néhány pillanatra megpihent *Edvi Illés* Aladár „Istálló sarká"-nak két lován, *Pállya* Celesztin birkáin, az aprólékos valóságábrázolás nyájas játékaival, vagy *Dudits* Andor széles ornamentikával s nagy méretekre számító Rákóczi pasztelljén — egyszerre és váratlanul *Berény* Róbert vakmerően más világába lendüljünk át, annyi idő alatt, mint amennyi alatt a szemünk látszöge alig egy méterrel tovább tolódik egyetlen rebbenéssel. De ez az ellentétjáték nem is olyan riasztó és egyik fél sem vallja végül kárát. *Berény* sem, akár nyári kertjének fáradtan izzó színessége, akár a „*Tyúk*" sajátos ízű képkompoziciója váltja fel szemünk előtti emlékeit. *Kontuly* Béla puritán és szigorú rajzú két portréja között *Istókovics* Kálmán *Víziója* sok jó értékben még mindig valamikép a valóság és a teatrálisság között viaskodik. *Magyar Mann-*

Képzőművészet
1934. 110. l.

Áldor János László

Áldor János László: T. I. arcképe

A III. Nemzeti kiállításról

Foto Seidner

minőségileg. Erre mutat, hogy minden kicsinyes, rossz tulajdonság gyakran hatványozott mértékben meg van benne. Ha pedig arra teremtetett volna, hogy az emberek felett álljon, elsősorban ezektől kellett volna mentesíttetnie. Mert hiszen soha, egy ember sem tekintheti maga fölött állónak azt, akiben a maga hibáit oly kirívó vonásokkal szemlélheti.

Mindezek után felvethetjük a zárókérdést? Mi a lángész sorsa az emberiség előhaladásában? Sajnos, az „emberiség előhaladása" igen

Áldor János László: Ifj. dr. Temple Rezsőné
A Magyar Képzőművészek Egyesülete Műcsarnoki Jubiláris Tárlatáról
Foto Seidner

előadásban. Ilyen romantikus átérzéseket lehel *Molnár* József Karavánja, *Lotz* Károly Hazatérése, egyike a nagymester egészen fiatalkori műveinek, a pestiek közül *Madarász* Viktor Dózsa Györgye, *Telepy* Károly Gallénára falu című vászna, *Than* Mór néhány gazdag kompozíciójú történelmi csoportja, *Székely* Bertalan valamennyi vászna, *Toth* László Villa *d'Estéje*. Felfogásában romantikus Odalyskja, de már az odaadó pikturális gyönyörűségben, amellyel készült, megszületett egy stílusokon, formanyelveken felülemelkedett nagy színköltészet leheletszerű gyöngédsége. Pompás genre Munkácsy Mihály két családja.

Világkorát éli ezidőtájt a portréfestészet. A portré elismert mesterének, Benczur Gyulának nem egy kiváló vászna díszíti a falakat. De talán valamennyi közt legérdekesebb egy csoportportré, Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság ülése. Nem is szólva a kompozíció szerencsés megoldásáról, a sok kis egymás mellé tömörült fej szinte mind egy-egy miniatür karaktertanulmány. Abszolut festőiség, gyöngéd színek melegsége oldódik szinte lírává Liezen-Mayer Sándor gyönyörű női képmásán, Pállik Bélának A művész felesége című portréja bensőséges lélekábrázolás. *Stetka* Gyula Bajor parasztasszonya finom, gondos munkájú tanulmányfej. Markáns jellegzetességet ad *Hollósy* Simon Férfiarc-

Képzőművészet
1935. 5. l.

képe, *Barabás* Miklós, *Tornai* Gyula, *Vajda* Zsigmond, *Lotz* Károly női arcképei szintén a portrégyűjtemény értékei közül valók. Teljessé teszik a retrospektív együttest *Basch* Gyula, *Roskovics* Ignác, *Kelety* Gusztáv, *Kéméndy* Jenő, *Komlósi* Ede, *Ujházy* Ferenc (egy igen szép csendélet), *Feszty* Árpád, *Horovitz* Lipót, *Kimnach* László, *Jankó* János, *Vágó* Pál, *Deák Ébner* Lajos, *Papp* Henrik, *Zemplényi* Tivadar, *Pataky* László és *Böhm* Pál vásznai.

Néhány szobormű is van a teremben. Kiemelkedik közülük *Fadrusz* János monumentális Mátyás király feje, *Szárnovszky* Ferenc erős törté-

Basilides Sándor: Fel

A Magyar Képzőművészek Eg
Tárla

Foto Seidner

nelmi pátosszal megformált gróf Pálffy Jánosa és Strobl Alajosnak néhány gonddal mintázott karakteres szoborportréja.

A III. teremben mai festők reprezentatívebb vásznai kerültek kiállításra. *Czencz* János Műteremben című figurális képe meleg színeinek bájos hangulatával ragad meg. Impozáns vászon *Kövér* Gyula Ezüstruhás nője. Típusa az elegáns előadású, elmés megoldású, szintétis portrénak, *Karlovszky* Bertalan Samorjay portréja a karaktert erősen megfogó aprólékos gondú kidolgozás mesterműve. Finom nyugodt tónusú *Kunwald* Cézár Dohnányi portréja. Bravuros, életteljes *Kukán* arcképe Pásztor János szobrászművészről. Rembrandti hangulatot lehel *Szüle* Péter gyö-

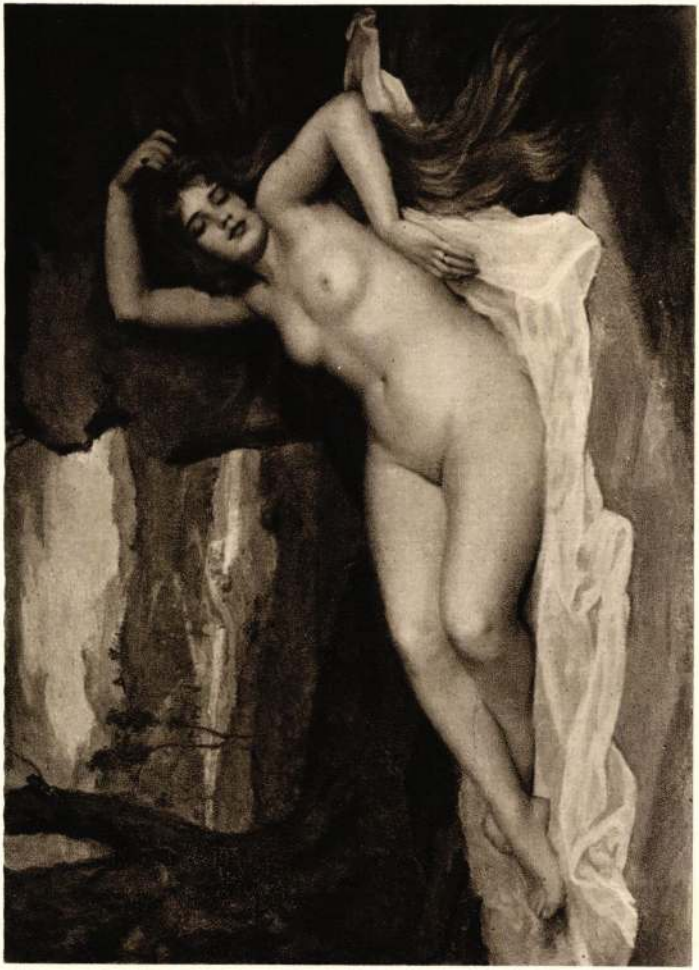

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: ALVÓ VÉNUSZ

Képzm. Tan.
1930. Jan. Kiáll

Áldor János László

Áldor János László

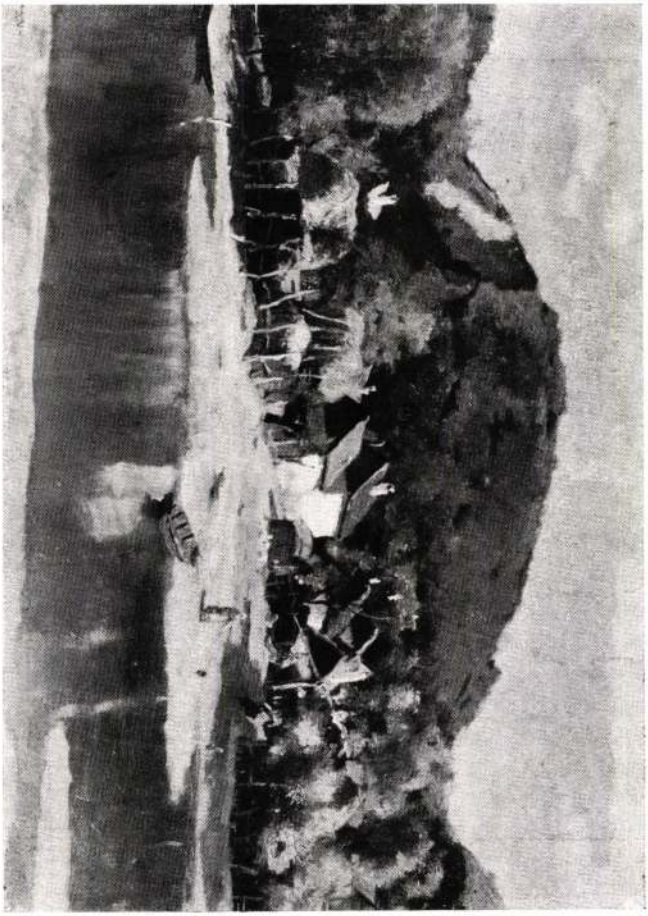

Képzőművészet

1928. 6. 28.

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: MERENGŐ

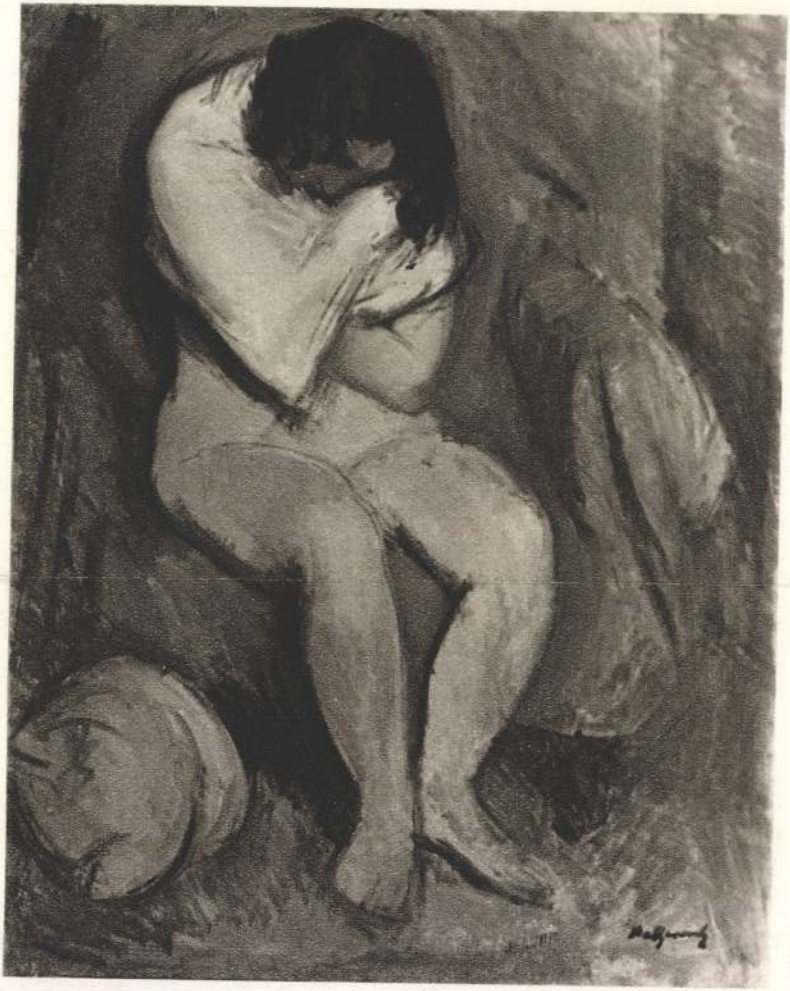

MATTYASOVSZKY ZSOLNAY LÁSZLÓ: TÖRÜLKÖZŐ NŐ

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: LORENZ MÁRTA

Nemzeti képzőm. Kiáll.

VASZARY JÁNOS: KORZÓ

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: NAPLEMENTE

ROMEK ÁRPÁD: AZ ŐSZ

Áldor János László

Kultúr. 1927. őszi kiáll.

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: A BÁTAI ALVÉGEN

tékokat is meg kell őrizni.

4./ Május 3-án a szósz
tésre kapott boritékot nem hoz

útján kiküldendő képes tájékoztató
ésére.

és leányiskoláiban tanitó hitoktató
közelebbi hittan órán, hogy a saját
vigyen ki 10-12 drb pontos cimre
a hivekhez ujabb kérelmet intéz az
imnáziumra adományukat a boritékban

tkező fiuk és leányok felirják a ne-
a pontos adataikat, melyet még ugyan-
visszaadnak a hitoktatónak, aki azo-
en azonnal, de legkésőbb május 9-én
házmegye gazdasági hivatalába.

kat a megjelölt 10-12 cimmel együtt,
olva minden hitoktatónak május 10-14
etleg a hittanóráról egy gyermeket
d a Kálvin térre, aki a boritékokat
spénzét fizetjük,ha szükséges/.

agy boritékjára a gyermekek maguk ir-
z-mellékelt névlistáról s lehetőleg
5-7-ig a cimzettek lakására kiviszik.
s alkalmas/. A gyermekek ünneplőbe
sátják őket, kérjék meg, hogy szeret-
nak személyesen átadni, mert az na-
Ha a cimzettnek nem adhatják át,mond-
volna a cimzettel beszélni, de a le-
a beszélnek vele, mondják el kedvesen,
ium épitése ügyében. A levélben min-
A gyermekek semmi körülmények között
rmekek legyenek kedvesek, illedelmes

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: VASÁRNAP

ARADI EDVI ILLÉS: TÁJKÉP

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: A NAP UTOLSÓ SUGARAI

SPÁNYI BÉLA : FACSOPORT

Áldor János László

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: FÉLAKT

Képzm. Tan. 1927. tav.
Kiáll. Eat.

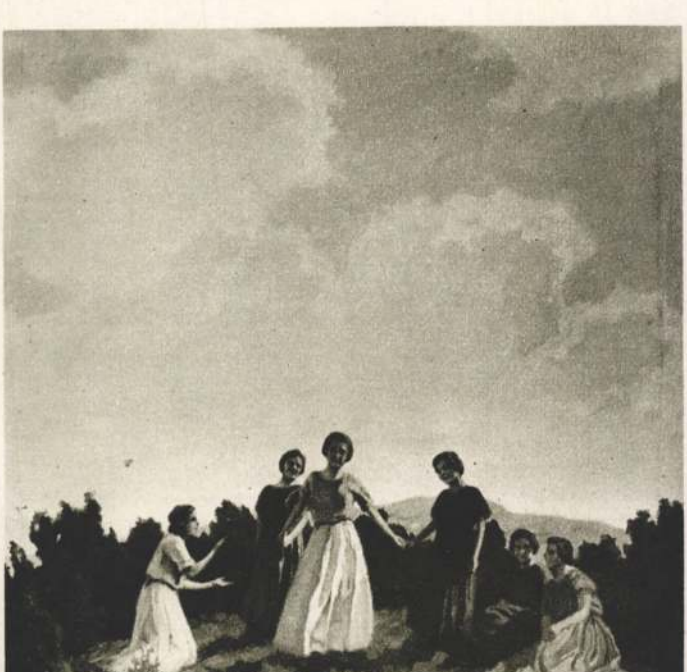

BARKÁSZ LAJOS: LEÁNYMULATSÁG

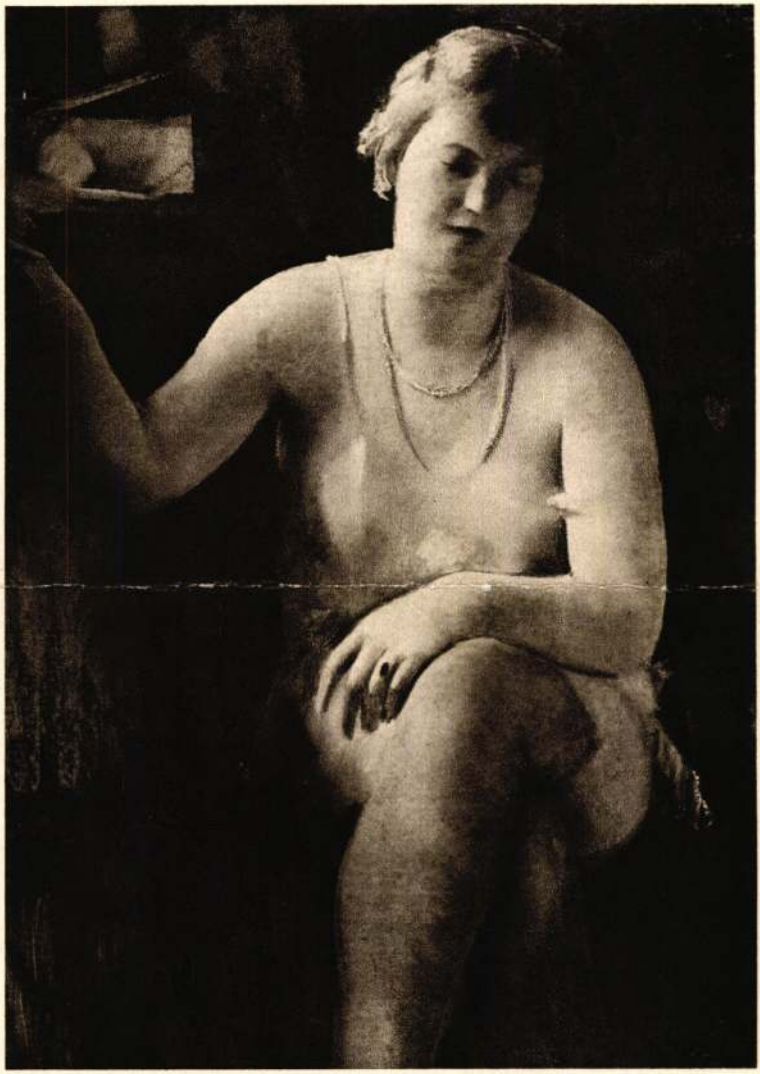

BÁRÓ HATVANY FERENC: ÜLŐ NŐ

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: MENYECSKE ÜNNEPLŐBEN

Nemzeti képzőm. kiáll. 1933

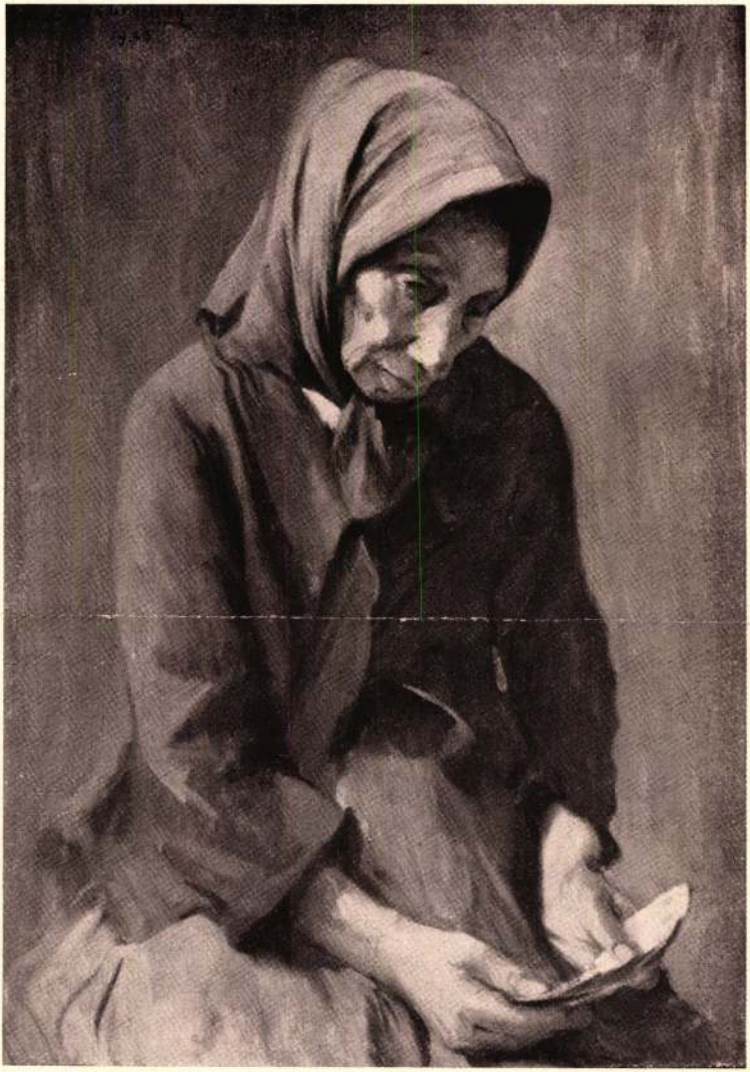

Benkhard Ágost: Cigány Mari.

Áldor János László: Ludwig Gyuláné.

K. M. Társ. A nő a művészetben
1936.

Áldor János László: Kabos Endréné

KMTdrs 1942. őszi tárl.
Eat.

Basilides Barna: Gobelin-terv

Áldor János László

Áldor János László: Nagy Izabella.

Múvész Kurír 1938. 1–2. sz. 4. R.

tévelyegnek, hogy higyjenek az Örökszép soha el nem múlásában és támpontot nyujtunk a tétovázóknak, akik az igaz utat keresik s a sok téves út között nem találják meg azt.

Reményt nyujtunk a reménytvesztetteknek, akik nem biznak az igazság feltámadásában és idegenül nézik a mai, a művészetek körül dúló chaotikus zür-zavart.

A hamiscsengésű valuta helyett igazi aranynyal fizetünk és az érdeklődők táborának megmutatjuk az utat az igazi műértékekhez.

Nagy és nehéz munkára vállalkoztunk. Fel kell, hogy szántsuk a magárahagyott és a sok szenvedésben elfásult emberi lelkek ugarját az érdekkeltés ekéjével.

Rá kell mutatnunk arra a visszaélésre, mely a művészet cégére alatt hamis fogalmakat csempészett be a magyar képzőművészetbe.

Rá fogunk mutatni, hogy a művészetet napi divattá süllyesztették s az Örökszép fogalmát meghamisították.

És mint a jó kertész, nyesegetjük, oltogatjuk az emberi lelket és termékennyé tesszük a szép eszmék befogadására.

Erős a hitünk, hogy munkánk nem történik hiába s a nemes mag, melyet elvetünk, dúsan megtermi áldásos gyümölcsét.

A nagy és nehéz munkának megfelelő lendülettel, fanatikus hittel és erős elhatározással folytatjuk munkánkat, a jelszavakon felülálló, a nemes hagyományokat megbecsülő, igaz örök művészet érdekében. Tudjuk, hogy rögös a pálya, mely az emberi közönynek hegyóriásain visz keresztül, de magunk előtt látjuk a szent célt s

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ:
Gergely István

1930 okt.
Arcképfestők

Aldo Janos Laszlo

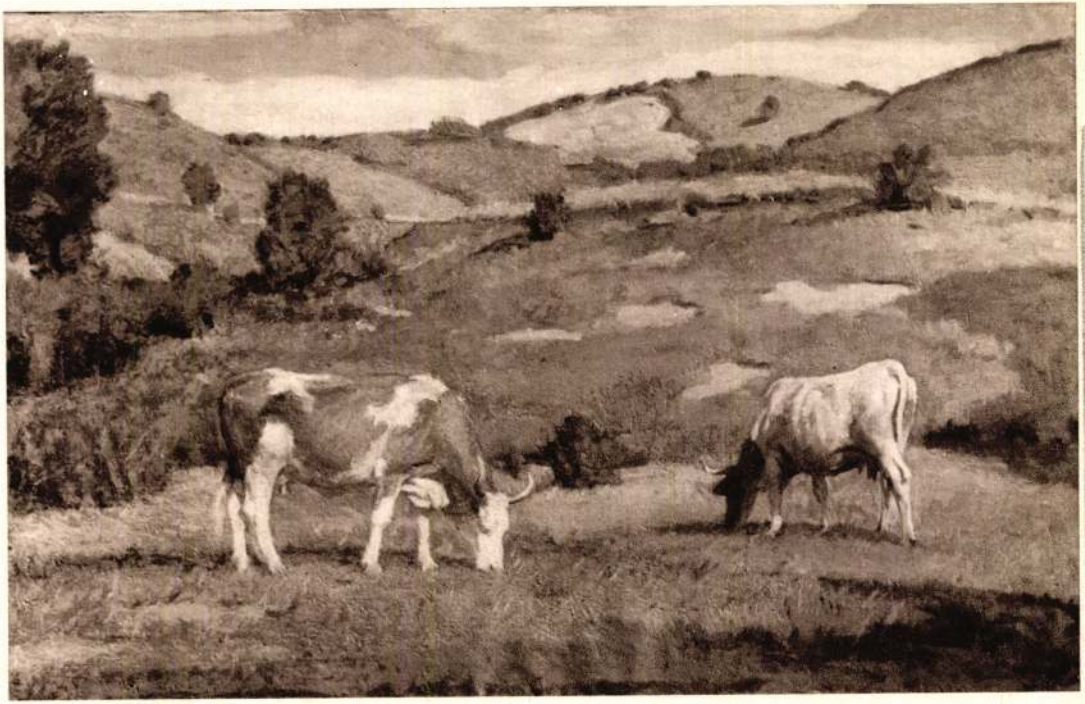

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: NYÁR A BAKONYBAN

GY. SÁNDOR JÓZSEF: LICITÁCIÓ

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ:
Gaál Béláné arcképe

1930
Arcképfestők Okl.

Áldor János László

1938
I. 2. 7

MAGYAR NEMZETI MŰVÉSZET

A Magyar Képzőművészek Egyesületének hivatalos lapja

Szerkeszti: Szász Károly István

A tartalomból:

Szerk. cikk: A velencei kiállításról
Sz. K. I.: A rézmetszés művészete
Szász István: Kritika a kritikáról
Szerk. cikk: Kiállításokról
Szerk. cikk: Művészekről

Irodalom:

Hidjed Erzsébet: Egy szavadért
Palecskóné Kálniczky Vilma: Szülőfalum
Kató A. János: Üzenet ősz felé
Cz. M. Szabó Magda: Kék és fehér
Walleshausen Éva: Szinfolt a nyárból
Paleta Éva: Szonett a hegyen

Áldor János László: Női portré.

Egyes szám ára 1 pengő

Áldor János László

MAGYAR NEMZETI MŰVÉSZET

A Magyar Képzőművészek Egyesületének hivatalos lapja

1. év, 2. szám — *1938. augusztus—szeptember*

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Izabella-tér 5. VI. 1.
Hivatalos órák: Hétfőn és csütörtökön 5—7-ig.
Távbeszélő állomás száma: 135-214.

Előfizetési árak: egy évre 10 P, Egyesületi tagoknak 8 P, külföldre 3 dollár, vállalatoknak és jogi személyeknek 40 P. Egyes szám ára 1 P.

Főszerkesztő: *Szász Károly István*

Munkatársak: *Kató A. János, Dr. Makk József, Mártonfi Marinovits László*

A Magyar Képzőművészek Egyesülete részéről kiküldött szerkesztőbizottság:

Szász István főmunkatárs
gy. Németh Gyula
Pap Domokos
festőművészek

Karl Ferenc József
szobrászművész

ifj. Gyenes Lajos
építőművész

Krusnyák Károly
Szabó Dezső
Viski János
festőművészek

Nagy István
szobrászművész

Györgyi Dénes
építőművész

A kliséket a Sokszorosító Kliségyár k. f. t. készítette.

Felhivás!

A Magyar Nemzeti Művészet, a Magyar Képzőművészek Egyesülete hivatalos lapja célul tűzte ki a magyar képzőművészet és képzőművészek érdekeinek védelmét, a közönség irányítását, felvilágosítását minden művészeti kérdésben.

Ezen célunk elérésére nagy nyilvánosságra van szükségünk, mert csak a magyar értelmiség bevonásával tudjuk a sikert biztosítani, hogy így összefogva képzőművészek és közönség közös erővel küzdjünk az izléstelenség, a nemzetrontó tulzás és felburjánzó álművészet ellen.

Képzőművészeti iróktól és művészektől származó szakszerü irásokkal tájékoztatjuk előfizetőinket és olvasóinkat a képzőművészetet érintő minden aktuális kérdésről, világot gyujtunk a sötétségben, melyet eloszlatni kötelességünk.

A képzőművészek érdekeiért harcba szállunk minden tényezővel, mely az egészséges fejlődés útján haladó művészet ragyogását elhomályosítani törekszik.

Értékelünk minden komoly tudást és művészi törekvést, de küzdünk a közizlést megmételyező idegen tulzások ellen.

Kritikáink és hozzászólásaink mindenkor a tárgyilagos igazság hangján közlik mondanivalóinkat.

A mai válságos időkben, a létért való küzdelem elforditotta a közönség érdeklődését a szép kultuszától. E nagymérvü közöny és részvétlenség veszélyezteti a képzőművészeti kultura továbbhaladását is, szükséges tehát egy orgánum mely az érdeklődést ébren tartja, a képzőművészetet ismét a közönség szeretetébe plántálja, mert ezzel szolgálatot tesz a közönségnek, a művészetnek, a nemzetnek.

Felkérjük a magyar művésztársadalmat valamint a nagyközönséget, hogy ezen törekvésünkben nagybecsü előfizetésükkel bennünket támogatni sziveskedjenek, hogy így közös erővel a képzőművészet szent ügyét diadalra vigyük.

Évi előfizetés 10 P, a Magyar Képzőművészek Egyesülete tagjainak évi 8 P.

Tisztelettel

a kiadóhivatal.

Áldor János László

MAGYARSÁG Képes mell.

1934. ápr. 29. Az előző

Áldor János László: Lorenz Márta

	Leinen	/
GORKI,M.	WIE EIN MENSCH GEBOREN WARD und andere Erzäh	
	gen. Leinen Malik Verlag	/
" "	DIE MUTTER.Das meistgeliebte und höchstgeschä	
	Werk d. Dichters. Leinen	/
" "	DAS BLAUE LEBEN und andere Erzählungen. Mali	
	510 Seiten. Leinen	/
HURST,Fannie	MANNEQUIN. Preisgekrönter Roman Geb.	/
INBER,Vera	DER PLATZ AN DER SONNE.Russ.Roman Leinen	/
LOTHAR,Ernst	DER HELLSEHER. Roman. Leinen	/1
NEUMANN,R.	DAS SCHIFF "ESPÉRANCE". Roman. Leinen	/
" "	DIE MACHT. Ein bedeutender Roman d. mod. Lit	
	1932. Leinen	/1
PERUTZ,Leo	HERR ERBARME DICH MEINER! Novellen.Leinen	/
PILNIAK,Boris	DIE WOLGA FAELLT INS KASPISCHE MEER. Der gr	
	Roman des neuen Russlands. Leinen	/
RI TOKKO	DAS AUTOMATEN ZEITALTER. Ein prognostischer	
	man 900 Seiten Leinen 1931.	/2
ROTH,Josef	RADETZKY MARSCH. Roman Geb.	/1
SALTEN,Felix	SIMSON. Das Schicksal eines Erwählten. Roman.	
	Leinen 1928.	/1
" "	MARTIN OVERBECK. Roman eines reichen jungen M	
	nes. Leinen	/

Bosznay István: Fasor

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: A NAP UTOLSÓ SUGARAI.

KOHNER IDA BÁRÓNŐ: LEGELŐ SERTÉSEK.

MŰVÉSZET ÉS VILÁGNÉZET.

Írta: HEKLER ANTAL.

A művészet, az ember szellemtörténetének ez a legérzékenyebb hangszere mindenkor nemcsak optikai, hanem lelki állásfoglalást is jelent, állásfoglalást az embert szüntelen foglalkoztató és a kérdésföltevés lényegében mindig azonos lét problémáival szemben. A művészet mindenkor hitvallás az élet értékéről és jelentőségéről. Az értékfelfogás korszakonként való változását és eltolódását a művészet éppoly hiven tükrözteti, mint az emberi szellem egyéb megnyilatkozásai: a költészet, a zene és a filozófia.

Az ember állásfoglalása a lét problémájával szemben alapjában két világnézettípusra redukálható. Az egyik az anthropocentrikus-pozitivisztikus világnézet, mely a lét problémáinak a megoldását a látható és érzékelhető valóságban keresi; a másik a kozmikus-metafizikai világnézet, melynek lelkisége a végtelenbe ívelődve elfordul a földi valóságtól és szomjasan fürkészi az érzékfölötti, örök igazságok kozmikus rendjét. Az előbbi világnézettípusnak a filozófiában a pozitivizmus és materalizmus, a művészetben a naturalizmus felel meg, az utóbbinak ellenben a filozófiában a spiritualizmus, a művészetben pedig az idealizmus és expresszionizmus a párhuzamos jelensége. Az emberiség egész multjának minden világnézeti küzdelme lényegileg tulajdonképpen ennek a két ellentétes világnézettípusnak a pólusai között való ide-odaingadozásra egyszerűsíthető. Hasonlóképpen a művészettörténeti korszakok alapjellegét a naturalisztikus és expresszionisztikus törekvések ingamozgásszerű váltakozása határozza meg. A lengés iránya a létkérdések állandó azonosságának megfelelőleg mindig ugyanaz, a kilengés távolsága azonban változó.

A nagy történeti stílusoknak a világnézettípusokkal való szükségszerű kapcsolatáról s ezeknek a stílusváltozások szempontjából való jelen-

ŐSZ 1940
A MŰVÉSZETBEN

Foto: Wachter Klára.

Vasárnap.
Áldor János László olajfestménye.
Műcsarnok, Őszi Tárlat.

Részletek az Uránia filmszínház „Egy királynő szive" c. karácsonyi nagy filmjéből.

ARCKÉPTANULMANY.

Amerikai foto.

BÁL ELŐTT.

(Aldor János László festménye.)

A P. H. VASÁRNAPJA
1934 XII. 16.

BÖZSI A MACSKÁVAL

(Aldor János László festménye.)

HORTOBÁGYI CSIKOS.

(Kálmán István fényképe.)

kivül önálló munkái a következők: „Gyulai Rudolf élete“ (Komárom, 1907.), Kultsár István 1760—1828.“ (1911), „Komárom vármegye és az utolsó nemesi felkelés“ (1910), „Komárom vármegye nemes családai“ (1911), „Komárom vármegye levéltárának középkori oklevelei“ (1917), „Bübájosok és boszorkányok Komárom megyében“ (1914), Brigetio, a római katonaváros (1916), „Az illetőség jogvitája“ (1924), „Jókai Emlékkönyv“ (1925), „A szülőföld Jókai regényeiben“ (1925), „Kultsár István és könyvtára“ (1928), „Magyar dicsőség. Történeti elbeszélések“ (1927). Szerkesztette a következő lapokat és tudományos folyóiratokat: „Muzeum-Egyesületi Értesitő“ (1903—1909), „Komáromi Ujság“ (1900—1912), „Komárom“ (1913—1916), „Levéltárosok Lapja“ (1913—1916), „Magyar Vasárnap“ (1931).

Alapy Henrik dr., igazgató főorvos, c. rk. egyetemi tanár. Nyirbogdányban született, 1859-ben. Középiskoláit Nyiregyházán és Ungvárott, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte és a tudományegyetemen 1882-ben orvosdoktori diplomát nyert.

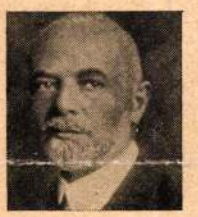

Oklevelének megszerzése után a Zsidó-kórház sebészeti osztályán kezdte meg orvosi müködését. Később az I. sz. sebészeti klinikára került. Klinikai müködése alatt a Beneösztöndijat nyerte el, melyet a német-, angol- és franciaországi különböző gyermekklinikák tanulmányozására használt fel. Hazatérve, 1897-ben a Bródy Adél-gyermekkórház sebészfőorvosa lett. 1898-ban a budapesti tudományegyetemen az „urológiai sebészet“ c. tárgykörből magántanárrá habilitálták. 1911-ben főorvos lett a Zsidó-kórház sebészeti osztályán. 1914-ben c. rk. tanárrá nevezték ki. A világháboru alatt katonai szolgálatot telesitett és a háboru befejezése után mint II. osztályu főtörzsorvos szerelt le. Háborus kitüntetései: a vörös kereszt I. oszt., Ferenc József-rend tiszti keresztje a vitézségi érem szalagján. 1927-ben m. kir. e. ü. főtanácsosi kinevezést nyert. 1926. év elején a pesti izr. hitközség kórházának igazgató főorvosává választották. Tudományos kutatásai, cikkei, előadásai és dolgozatai, főleg az urológia és a rákos megbetegedések tárgyköréből származnak, ezenkivül a sebészeti mütéttanról irt nagyszámu cikkei különböző hazai és külföldi orvosi és tudományos szaklapokban jelentek meg. A hólyag felszivó képességéről irt dolgozatával egy évtizeden át vitatott fontos kérdést döntött el. A rákbetegség kutatása terén európai hirnévre tett szert. A Deutsche Gesellschaft für Chirurgie tagja, az Orsz. Orvosszövetség alelnöke és még számos orvosi és tudományos egyesület tagja.

Albert Géza dr., orvos. Született Szalacson, 1897-ben. Középiskoláit Debrecenben, egyetemét Budapesten végezte és 1926-ban kapott diplomát. 1915-ben bevonult katonának és mint hadnagy szerelt le. Csapatszolgálatot teljesitett az olasz- és orosz harctéren. Kitüntetései: bronz Signum Laudis, a bronz vitézségi érem, Károly csapatkereszt és sebesülési érem. 1918 decemberében leszerelt. Tanulmányait folytatta, mig diplomát nyert. 1926-ban Szalacsra került orvosnak 1931-ig, 1931 óta közkórházi bejáró orvos.

Albrecht királyi herceg, a felsőház tagja. 1897-ben született, Pozsonyban. Frigyes királyi herceg és Croy-Dülmen Izabella hercegnő fia. Pozsonyban nevelkedett s ugyanott vizsgázott magyar iskolákban.

A gimnáziumi érettségi után katonai tanulmányokat végzett és 1916-ban hadnagy lett a vadászoknál. Harctéri szolgálatának nagyobb részét az olasz fronton teljesitette s több ütközetben kitüntette magát, amiért számos elismerésben is részesült. 1918 tavaszán nevezték ki főhadnaggyá. Az összeomlás után rövid időre tescheni, majd magyaróvári birtokára vonult vissza, később pedig követte atyját Svájcba, ahol azonnal felvette az érintkezést a vörösuralom megdöntésén fáradozó magyar ellenforradalmi körökkel. A diktatura bukása után hazatért s a magyaróvári gazdasági akadémiát végezte el. Ez idő alatt rendkivüli közvetlenséggel vett részt a gazdászifjuság egyesületi életében s mint az egyesületek védője, erőteljesen támogatta müködésüket. Az akadémia elvégzése óta Budapesten él és buzgó munkása majdnem minden hazafias és jótékonysági mozgalomnak. Védője a Vörös Kereszt Egyesületnek, amelynek müködését a legnehezebb viszonyok között fellenditette s amelyet az ifjuság bevonásával jelentősen kibővitett. Védnöke az Országos Gyermekvédő Ligának és a Cserkész Szövetségnek is.

Áldássy József, h. államtitkár. Született Budapesten, 1883 november 6-án. A budapesti Pázmány Péter tudományegyetem jogi fakultásán folytatta tanulmányait, melyek befejezése után jog- és államtudományi doktorrá avatták. Diplomájának megszerzése után az állam szolgálatába lépett s a belügyminisztériumban nyert beosztást. Nyolc esztendőn keresztül a belügyminisztérium különböző osztályaiban müködött, majd 1906-ban a kivándorlási osztályban nyert beosztást, előadói minőségben. Később az osztály vezetésével bizták meg. 1928-ban h. államtitkárrá nevezték ki. A kivándorlási törvény megalkotá-

sánál és a kivándorlók érdekeinek megvédésében nagy érdemeket szerzett. Több izben tanulmányozta a Délamerikába szakadt véreink helyzetét és viszonyait.

Áldor János László, festőművész, oklev. épitész. Született 1895-ben Nagyigmándon, Komárommegyében. Középiskoláit Szekszárdon végezte. Majd a Müegyetemre, Nagybányára került Réti mester mellé, 1919-ben nyert épitészi oklevelet. A világháboruban részt vett, mint 306-os hadnagy az orosz és olasz frontokon volt. Kitüntetései: kiseziist, arany tiszti érdemkereszt, Károly csapatkereszt és német katonai érdemérem. 1918-ban szerelt le. 1919-ben elvégezte a Müegyetemet. Majd a szolnoki müvésztelepre került és Fényes Adolfnál korrigált. Elsőizben 1920-ban állitott ki a Nemzeti Szalonban, 1921 óta pedig a Mücsarnokban is. Megnyerte 1925-ben „Gödrös szolnoki utca" cimü képével, mely a főváros tulajdona, a Halmy Artur dijat, ugyanez évben a Barta Károly ifjusági dijat „Fekete bundás nő" c. képével. 1926-ban megnyerte a III-ik tájképdijat „Őszi hangulat" cimü képével. Ezt a képet Prónay György báró vette meg. 1930-ban „Alvó kém" cimü képével a Lipótvárosi dijat, 1931-ben Balló Ede tanulmányfejre kitüzött diját nyerte el. Részt vett számos külföldi reprezentativ kiállitáson. Képei fellelhetők a Képzőmüvészeti Muzeum, Uj Magyar Képtárlat, a Székesfővárosi Muzeum, Horthy Miklós kormányzó, Tolnavármegyei Muzeum, Nemzeti Bank, Hadtörténeti Muzeumban és számos bel- és külföldi mügyüjtő birtokában. Tanulmányuton volt Londonban, Párisban, 1928-ban Olaszországban. Tagja a Képzőmüvészek Társulatának és választmányi tagja a Magyar Képzőmüvészek Egyesületének, a Benczur Társaságnak, Magyar Arcképfestők Társaságának és a Munkácsy Céhnek.

Alex Miksa, belügyminisztériumi segédhivatali c. főigazgató. Született Bonyhádon, 1865-ben. Középiskolai tanulmányait ugyanitt végezte. Működését 1895-ben kezdte meg a belügyminisztériumi kiadóhivatalnál. Itt működött 1915-ig, amikor is a közélelmezési minisztérium segédhivatalának a vezetésével bizták meg. 1924-ben visszarendelték a belügyminisztériumba és itt két éven át működött, mint a belügyminisztérium segédhivatalának vezetője, 1926-ban történt váratlan elhunytáig. Számtalan miniszteri elismerésben részesült. A munka embere volt, aki fáradhatatlan ügybuzgalommal látta el feladatát.

Alföldy Béla dr. *(nemes-mililitsi)*, m. kir. egészségügyi főtanácsos, v. országgyülési képviselő, az OTI alelnöke. Temesváron született, 1877-ben. Középiskolai tanulmányait szülővárosában és Budapesten végezte. Orvosi diplomáját 1901-ben szerezte. 1903—1918-ig Bácsmegyében működött, mint hatósági, illetve, mint tisztiorvos. Bácsmegye törvényhatósági bizottságában helyet foglalt. A bácsalmási kerületben két izben választották meg egységespárti képviselővé. Közegészségügyi és szociálpolitikai kérdésekkel foglalkozik. A m. kir egészségügyi főtanácsosi cimet 1924-ben, a közegészségügy terén kifejtett eredményes munkássága elismeréséül kapta meg.

Alm Ede, ny. MÁV. főfelügyelő. Budapesten született, 1859-ben. Középiskolai tanulmányait a budapesti II. ker. főreáliskolában elvégezve, rövid ideig a főváros szolgálatában állott (1877—1882), majd két évig Bukovits müépitész magántitkára volt. 1884-ben államvasuti szolgálatba lépett s a balparti üzletvezetőséghez nyert beosztást, s az államositásnál mint osztrák államvasuti tisztviselő a zárszámadások átkönyvelési munkálataiban s a nyugdij és nyugbéralap ügyeinek intézésében kiválóan közremüködött. Nyugateurópában hosszabb tanulmányutat tett. 1920-ban 36 évi érdemdus szolgálat után, mint számosztályfőnök, vonult nyugalomba. A kir. Természettudományi Társulat, a Földrajzi Társaság, a TESz. és Vasuti és Hajózási Klub tagja.

Almásy Alajos gróf, országgyülési képviselő. Született Gyulán, 1895-ben. Főiskolai tanulmányainak befejezése után hosszabb tanulmányutat tett, melynek során beutazta Orosz- és Törökországot, Egyiptomot és Palesztinát. Résztvett a világháboruban és 1916-ban az orosz hadszintéren hadifogságba esett, ahonnan csak 1918-ban tért haza. Több katonai kitüntetés tulajdonosa. Békés vármegye közéletében élénken résztvesz; tagja a megyei törvényhatósági bizottságnak és Gyula város képviselőtestületének. Helyet foglal Békésvármegye Gazdasági Egyesületének választmányában, tagja az OMGE-nek és több ármentesitő társulatnak. A nagyszalontai kerület választotta egységespárti programmal országgyülési képviselőjévé.

Almássy Dénes gróf *(zsadányi és törökszentmiklósi)*, a felsőház tagja. Született a békésmegyei Kétegyházán, 1863-ban. Tanulmányai befejezése után nagyobb külföldi utat tett s bejárta Európa legnagyobb részét. Tagja volt a főrendiháznak. 1891 óta cs. kir. kamarás, 1911-ben pedig megkapta a valóságos belső titkos tanácsosi cimet. Kiváló gazda. Kétegyházi félvértenyészete európai hirü. A gazdálkodás mellett rendkivül bő-

Áldor János László

Báró Prónay Györgyné Áldor János László olajfestménye.
Műcsarnok, Téli Tárlat

Tél a művészetben.
(Bpest 1940.)

Rábamenti magyar ház.
Baranski E. László vízfestménye Műcsarnok, Téli Tárlat

UJ IDŐK SZERKESZTI: HERCZEG FERENC

XXXII. évfolyam. 46. szám
Budapest, 1926. november 14

Decsi menyecske. Áldor János László festménye a Műcsarnok kiállításán

Kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrássy-út 16. sz.

Ára 7000 korona

Áldor Jenő László

Az Uj Idők könyvtára

Az UJ IDŐK könyvtárában van regény, elbeszélés, társadalmi rajz, könnyed filozófiai elmélkedés, színmű, művészeti munka de valamennyinek együttvéve és külön-külön az a törekvése, hogy szórakoztasson és ahová eljut, igaz jóérzés fakadjon a nyomában. — A kötetek kiállítása, formája izléses, vonzó, bekötése diszes és az egyes sorozatok csinos tokban minden otthon diszére válnak.

12 havi részletfizetésre — **A legkisebb havi részlet 2 pengő = 25.000 kor.**

ELSŐ SOROZAT:

1. *Herczeg Ferenc:* Aranyborjú. Színmű
2. *Bródy Sándor:* Imre herceg. Elbeszélések
3. *Bíró Lajos:* Nyári zivatar. Színmű
4. *Krúdy Gyula:* Víg ember bús meséi. Elbeszélések
5. *Csathó Kálmán:* A nők titka. Elbeszélések
6. *Bret Harte:* Yerba Buena. Regény
7. *Bónyi Adorján:* Szomjúság. Regény
8. *Lengyel Menyhért:* Róza néni. Színmű
9. *Perutz-Frank:* A mangófa csodája. Regény
10. *Emőd Tamás:* Dicséret, dicsőség. Versek

A tíz kötet ára díszes kötésben 56 P = 700.000 korona.

MÁSODIK SOROZAT:

1. *Lyka Károly:* A képírás újabb irányai
2. *Kenedy Géza:* Irások és tanulmányok
3. *Végh Gyula:* Képrombolók
4. *Mulford:* A győzedelmes élet } 1 kötetben
5. *Mulford:* A kicsinyes élet }
6. *Dr. Bród:* A szépségápolás művészete

A hat mű ára öt díszes kötetben 28 P = 350.000 korona.

HARMADIK SOROZAT:

1. *Conan Doyle:* Eltünt világ. Regény
2. *Bíró Lajos:* Don Juan három éjszakája. Regény
3. *Pásztor József:* A múzsa csókja. Regény
4. *Szomaházy István:* A csipkeverő leány. Regény
5. *Elinor Glyn:* Halcyone. Regény

Az öt regény ára díszes kötetben 25 P = 315.000 korona.

NEGYEDIK SOROZAT:

1. *Ohnet:* Pierre lelke. Regény
2. *Mathers:* Mignon. Regény
3. *Croker:* Két férfi. Regény
4. *Adam:* Galahad. Regény
5. *Courths-Mahler:* Liselotte házassága. Regény

Az öt regény ára öt díszes kötetben 28 P = 350.000 korona.

ÖTÖDIK SOROZAT:

1—2. *Farkas Imre* költeményei I—II.
3. *Szabolcska Mihály:* Dalok hazulról
4. *Boross Sándor:* Tánc
5. *Kozma Andor:* Próza

Az öt vereseskönyv ára öt díszes kötetben 22.40 P = 280.000 korona.

HATODIK SOROZAT:

1. *Boodkin:* Beck Pál. Regény
2. *Krúdy Gyula:* Andráscsik örököse. Regény
3. *Berczik Árpád:* Nyári feleség. Regény
4. *Perutz-Frank:* A mangófa csodája. Regény
5. *Csathó Kálmán:* Blanche, avagy a szegény rokon. Regény

Az öt regény ára öt díszes kötetben 25 P = 315.000 korona.

HETEDIK SOROZAT:

1. *Heltai:* Mese az ördögről
2. *Bródy:* Húsevők
3. *Bíró:* Harminc novella
4. *Herczeg:* Tüz a pusztában
5. *Lőrinczy:* Kék ember
6. *Erdősi:* Emberi írások
7. *Tormay:* Viaszfigurák
8. *Hegedüs:* Pézsmaszagú ember
9. *Bársony:* Az erdő könyve
10. *Pekár:* Aranykeszty ús kisasszony

A tíz elbeszélés-kötet ára tíz díszes kötetben 56 P = 700.000 korona.

NYOLCADIK SOROZAT:

1. *Fielding:* A rejtély
2. *Izwolszky Helén:* Rasputin
3. *Orczy Emma bárónő:* A vörös Pimpernel
4. *Ludwig Wolff:* Garragan
5. *Ludwig Wolff:* Csak hat hónap az élet

Az öt regény ára díszes kötésben 28 P = 350.000 K.

KILENCEDIK SOROZAT:

1. *Hall Caine:* A tékozló fiú
2. *Heer:* Havasok ura
3. *Stratz:* Az óriás ökle
4. *Sudermann:* A rókaút
5. *Williamson:* Az ördög sípja

Az öt regény ára díszes kötésben 34 P = 425.000 K.

Az UJ IDŐK könyvtárának fűzött sorozatai:

TIZEDIK SOROZAT:

1. *Benes:* Tavaszi vihar
2. *Benoit:* A sóstó
3. *Herzog:* Az élet dala
4. *Lagerlöf:* A császár
5. *Jack London:* Farkasvér
6. *Tormay Cecil:* A régi ház
7. *Williamson:* Az oroszlán egérkéje

A hét regény ára fűzve 26.40 P = 330.000 korona.

TIZENEGYEDIK SOROZAT:

1. *Laurids Bruun:* Az igéret szigete
2. *Gyp:* Napoleonette
3. *Hamsun:* Viktória
4. *Marriman:* Rózsaszínű levél
5. *Mathers:* Mignon

Az öt regény ára fűzve 14.40 P = 180.000 korona.

TIZENKETTEDIK SOROZAT:

1. *Bethlen Margit grófnő:* Majd. A város
2. *Dánielné-Lengyel Laura:* Medici lőrincné a Hattyú-uteában
3. *Dobosi Pécsi Mária:* Antoni Dániel
4. *Dobosi Pécsi Mária:* Persephone elrablása
5. *Szederkényi Anna:* Patyolat
6. *Szederkényi Anna:* Lángok — tüzek

A hét regény ára fűzve 12.80 P = 160.000 korona.

TIZENHARMADIK SOROZAT:

1. *Eje:* A mesterfogás
2. *Moly Tamás:* Bluff
3. *Moly Tamás:* A mester
4. *Moly Tamás:* Álarcosjáték
5. *Moly Tamás:* A szenzáció

Az öt izgató detektívregény ára fűzve 16 P = 200.000 korona.

TIZENNEGYEDIK SOROZAT:

1. *Kádár Lehel:* A három galamb
2. *Kádár Lehel:* Bagdadi vasút
3. *Móricz Pál:* Pusztuló világ
4. *Moly Tamás:* Álarcosjáték

A négy regény ára fűzve 14.40 P = 180.000 korona.

RENDELÉSI SZELVÉNY

SINGER ÉS WOLFNER IRODALMI INTÉZET RT.

Megrendelem Önöknél a következő müveket:

Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

A ..... *kötetből álló müvek ára összesen* ..... *K, amely összeg 192* ..... *évi* ..... *hó* ..... *tól kezdődően* ..... *koronás egymásután következő havi részletekben Önöknél Budapesten fizetendő. A szállitási, levelezési és postaköltség engem terhel. A részletfizetési kötelezettség elmulasztása esetén a részletfizetési kedvezmény megszünik és az egész hátralékos vételár azonnal esedékessé válik. Bármely be nem fizetett összeget jogositva vannak költségemen postai megbizással beszedni. A könyvek a vételár kiegyenlitéséig a cég tulajdonát képezik. Tudomásul veszem, hogy a szállitás alkalmával az első részletet, csomagolási és szállitási költséget utánvéttel fogják felvenni.*

Lakhely .....

Kelt .....

Sajátkezü aláirás .....

Állás és foglalkozás .....

Áldor János László

Műcsarnok II. Nemzeti Képzőművészeti Kiállításról

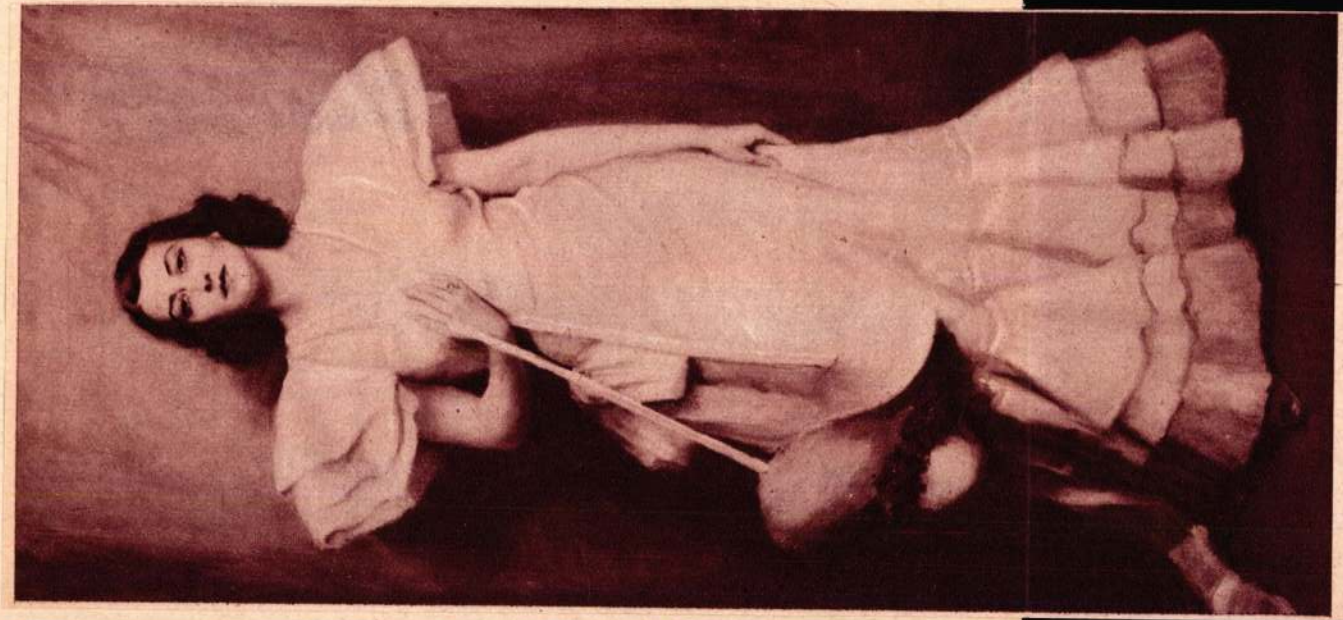

Áldor János László: Lorenz Márta

M.2

Áldor János László: Parasztleány, olajfestmény.

125. Udvardy Pál, Sáros út	olajf.	P	1.200.—
126. Vigh Bertalan, Kékkendős nő	„	P	1.000.—
127. Vigh Bertalan, Zöldruhás nő	„	P	1.000.—
128. Wagner Géza†, Balaton	pasztell	P	1.200.—
129. Wallburg Egon báró, Terelés	vízf.	P	750.—
130. Zórád Ernő, Leány almával	„	P	600.—
131. Zórád Ernő, Szántás	„	P	850.—
132. Zórád Ernő, Téli táj	„	P	1.000.—
133. Zórád Géza, Falurészlet	„	P	650.—
134. Zórád Géza, Mosás a szabadban	„	P	650.—
135. Zeller Mihály†, Esti ima	„	P	4.500.—
136. Zombori Lajos†, Tehén	„	P	2.000.—

Áldor János László

festő

ALKOTÁS

KÉPZŐMŰVÉSZET

1 9

4 1

IPARMŰVÉSZET

SZÖVETKEZET

F. k.; Bende János. Andrási József nyomda Budapest.

1

Áldor Péter

Született 1940-ben. Karikaturista.

Tanulmányai: Műszaki Egyetem,

Budapest. 1947. Az A.F.P. és a Ringer

Verlag zürichi cégnek dolgozott.

Fekete Márton: Prominent Hungarians

Home and Abroad, München, 1966.

3341 11 l.

Irodalmi Ujság

EDVI ILLÉS ALADÁR festőművész, akit még Székely Bertalan tanított a Képzőművészeti Főiskolán, 86 éves korában elhunyt. Az ősz mester a magyar táj szerelmese volt, még tavaly is csaknem harminc képet festett Dömösdön meg a Hármashatárhegyen s nem sokkal halála előtt készült önarcképe is friss erőben tükrözi művészetét.

*

BAYREUTHBAN kiállítás nyílt „Wagner Richárd műve a jelenkor színpadán" címmel. Díszlettervek illusztrálják, mennyire hatott a bayreuthi stílus más színpadokra is. A kiállítást szeptember végén zárják, hogy azután Amerikában is bemutassák.

*

ORBÁN DEZSŐNEK, a neves magyar emigráns festőművésznek könyve jelent meg Ausztráliában „Bevezetés az alkotóművészetbe laikusoknak" címmel. A magyar művész, aki a „Nyolcak" századeleji művészcsoportjának volt tagja, jelenleg művészeti főiskolát vezet.

*

KORUNK KERESZTÉNY MŰVÉSZETE címmel reprezentatív kiállítás nyílt meg a salzburgi dómban. A kiállításon Ausztria, Német-, Olasz- és Franciaország mellett az USA, Kanada és számos délamerikai állam is résztvesz. A kiállítást kétévenként megismétlik.

*

NEMZETKÖZI KULTÚRKRITIKUS KONGRESSZUST tartottak Münchenben. Az éles és színvonalas viták közben a szemlélet két főirányzata került szembe egymással: a természettudományos biológiai felfogás képviselői a szellemtörténeti-morális irányzat híveivel.

*

ALDOR PETER, a kiváló magyar politikai karikaturista Columbia fővárosában, Bogotában telepedett meg. A New Yorkban megjelenő Time című folyóirat közlése szerint Aldor szerződést kötött Dél-Amerika szinte valamennyi államának egy-egy jelentősebb napilapjával, melyekbe ezentúl ő rajzolja a politikai karikatúrákat.

TRAVEN HALÁLHAJÓ című könyvét a német UFA filmgyár megfilmesíti. Horst Buchholz játssza a művészen tengerészt. A filmet Georg Tressler rendezi.

*

A SZURREALIZMUS ATYJA, Giorgio de Chirico, olasz festőművész július 10-én ünnepelte 70-ik születésnapját. A századunk első évtizedeiben Chirico döntő hatással volt az európai festészetre, noha őmaga már 1924-ben elfordult a szürrealistáktól, elítélte az absztrakt festészetet, sőt 1948-ban panaszt emelt, amiért a velencei biennálén korábbi szürrealista munkáit kiállították. Pereket is indított, hogy fiatalkori, szignált képeit hamisítványoknak minősítsék.

*

MAGYAR ZENEI SIKER BÉCSBEN. Frigyay Ferenc, a közönség lelkes tetszésétől kísérve, vezényelte Kodály Psalmus Hungaricusát és Rossini Stabat Materét.

*

RUBENS ISMERETLEN FESTMÉNYÉT fedezték fel Aix-en-Provence-ban, a Szent Magdolna templomban. A kép Pál apostol mártír halálát ábrázolja; eddig egy kevésbé ismert flamand festő alkotásának tartották.

*

PICHLER KÁROLY magyar keramikus újabb, sikeres kiállítást rendezett Sao Paulóban. A kiállításon taldekoráció-modelljeit is bemutatta, amelyek egy most épülő Sao Paulo-i templom számára készített.

*

DÖMÉNY LÁSZLÓ festőművész rövid szenvedés után Londonban elhunyt. Dömény egykor Ferenczy tanítványa volt. A két világháború közt Európa szinte minden nagyvárosában sikeres kiállításokat rendezett. A második világháború előtt Angliában telepedett le.

FARKAS GYULA professzor, a göttingai egyetem finn-ugor tanszékének vezetője tragikus hirtelenséggel elhunyt. Farkas professzor régebben Berlinben, 1948 óta Göttingában élt és a magyar nyelv és magyar irodalom ismertetése terén múlhatatlan érdemeket szerzett.

*

A PHILHARMONIA HUNGARICA két bécsi koncerttel ünnepelte fennállásának első évfordulóját. Doráti Antal vezényelt mindkét alkalommal. A bécsi kritika mindkét alkalommal nagy elismeréssel nyilatkozott a zenekar teljesítményéről és a vendégszereplő Szigeti József mesteri hegedűjátékáról.

*

NÉGYEZER ESZTENDŐS VÁROS maradványait fedezte fel Dél-Spanyolországban Antonio Arriba professzor, a barcelonai régészeti múzeum igazgatója s kutatásai alapján felvázolta a város hajdani térképét is.

*

MONTREUX ZENEI HETEIBEN számos kiváló karmester között a magyar származású *Solti György* is vezényel.

*

AZ ÉVIANI NOVELLADÍJAT a fiatal *Mathieu Galey* nyerte „Az ecet vitaminja!" című elbeszélésgyűjteményével, amely kritikusai szerint csípős és lendületes novelláival nem hazudtolja meg címét.

*

APOLLINAIRE-NAPOKAT tartanak *Stavelotban* augusztus 2-án és 3-án, hogy a költő halálának negyvenedik évfordulóját megülje. Az ünnepség a Hotel Luxembourgban kezdődik, ahol a költő 1899-ben tartózkodott, majd az akadémia díszgyűlését nemzetközi Apollinaire-szakértők előadásai, a költő műveinek felolvasása, hangversenyek és kiállítások követik.

FRANCIAORSZÁG KRITIKAI NAGYDÍJÁT ez évben Yves Régnier nyerte el, „Le royaume de Bémol" című művével. A könyv az álom és az utópia rendkívül érdekes keveréke; szereplői ideákat testesítenek meg. Régnier francia kultúrattasé volt, majd szabadságoltatta magát a diplomáciai szolgálatból és Nantes vidékén tyúkfarmot vásárolt, ahol gyümölcsfákkal, spárgaültetvénnyel és keleti filozófiával foglalkozik.

*

SEIBER MÁTYÁS, a magyar származású, világhíres zeneszerző „Csellóra és zenekarra írt három művét" július 18-án mutatták be a cheltenhami fesztiválon. Cheltenhamben az a szabály, hogy új műveket nem szoknak bemutatni; ezúttal azonban, Seiber kedvéért, eltértek a tradíciótól. (Seiber e három művét egyébként tavaly már előadták Baden-Badenben.) Az angol kritika a legnagyobb elismerés hangján ír Seiberről és három opuszát, kivált a középsőt, egyhangúan mesterműnek mondja.

*

EPIDAUROSZ AMFITEÁTRUMÁBAN ez év nyarán is megrendezik az antik dráma ünnepi játékait és előadják Aiszkhülosz, Szofoklesz, Euripidész és Arisztofanész műveit.

*

A ROKOKÓ SZÁZADA címen impozáns kiállítás nyílt meg Münchenben. A kiállítás a XVIII. század képzőművészete mellett a felvilágosodás korának enciklopédiáit csak úgy bemutatja, mint a kései barokk változatos hangsgazeit, a kor divatjait, szokásait, felületes természettudományos kísérletezéseit és a mindennapos életet.

*

KÁLMÁN IMRE életéről filmet készítenek a Német Szövetségi Köztársaságban. Néhány felvételt Siófokon forgatnak majd. A film zenéjét Kálmán Imre Károly nevű fia állítja össze.

*

BÁRDI ÖDÖN színművész, a Vígszínház nagy nemzedékének egyetlen élő tagja, Budapesten 81 éves korában elhunyt.

*

LEHÁR, STRAUSS ÉS KÁLMÁN VESZÉLYBEN. A közművelődésügyi minisztérium elhatározta, hogy vizsgálat alá veszi a magyar színházakban „túlságosan gyakran" előadott színpadi műveket, nincsenek-e bennük „arisztokratikus tendenciák". Szavahihető forrás szerint ezúttal is, csak úgy, mint Rákosi rémuralma idején, arról van szó, hogy Kálmán, Lehár és Strauss műveit akarják leültani a színpadról.

*

„A SZENT ÖRDÖG" címen új operát mutattak be Kentucky fővárosában, Louisville-ben. Az opera zenéjét Nicholas Nabukov, szövegkönyvét Stephen Spender írta; maga az opera Rasputin életének utolsó napjait viszi színre.

*

KÉRJÜK MOLNÁR TIBOR színművész urat, hogy — az Angol Állami Filmintézet felkérésére — sürgősen közölje jelenlegi címét lapunk szerkesztőségével.

A FILM NEM ÁRU; jelentette ki XII. Pius pápa a nemzetközi katolikus filmhivatalhoz intézett szavaiban, a film szellemi táplálék és a szellemi és erkölcsi nevelés iskolája. A pápa élesen elítélte a felületes és gyakran frivol filmreklámot.

*

ÚJ KÖNYV JELENT MEG BARTÓK BÉLÁRÓL AMERIKÁBAN. A könyv Bartók életének utolsó szakaszát, az Amerikában töltött éveket eleveníti fel, szerzője: Agatha Fassett, címe: „The Naked Face of Genius".

*

CHAPLIN ÚRHAJÓFILMET tervez, amelynek cselekménye a holdban játszódnék. A hírek szerint Chaplin új filmjében ismét felölti jólismert kosztümjét.

*

BENYOVSZKI RUDOLF kiállítást rendezett Bécsben. A kritika elismeréssel nyilatkozott a tehetséges magyar festőről.

FUTTAM MINT A SZARVASOK...

(Folytatás a 3. oldalról.)

höz és Villonhoz. Villonhoz ő is, mint Révai. Csak nagyobb történelmitisztelettel.

A forradalmár költő magánszabadságának tágabb értelmezéséig látszólag Révai is eljutott. Rousselot s az ő tanulmánya ott fordul szembe egymással, ahol a francia író a pszichoanalízist s az őrületet bevonja József Attila megvilágításába. Az apátlan fiú számtalan versének hátterében ott dereng a freudi családi körkép: a gyáván megugrott, ismeretlen szappanfőző apa, a hősiesen helytálló mosónő anya, két kemény nővére s a három nő között a felnőtni nem tudó, örök kamasz, a mániákus öngyilkosjelölt, aki négyszer-ötször próbált végezni magával, már fiatal párttag korában átesett az első pszichoanalitikus kezelésen s kevéssel a halála előtt, abban az időben, amikor Révai szerint is legnagyobb (s legijesztőbb) versei születtek, 170 oldalas tanulmányában elemezte szét magát egy orvosnő utasítására.

Mert József Attila sohasem volt keménykötésű, harcos lélek. Nem volt neki könnyű, ahogy a viráglelkű, törkoskodó, de ujja hegyéig költő Eluardnak se volt könnyű agyarakat és körmöket eresztení a harchoz. A gyöngéd és játékos költő csak végzetesen túlfeszített akarattal tudta magát proletár harcossá edzeni, egyik híres verse el is árulja, hogy természete ellen fordulva öltözött könyörtelen pártosságba:

Futtam, mint a szarvasok,
lagy bánat a szememben.
Famardosó farkasok
úznek vala szivemben.

Agancsom rég elhagyám,
törötten ing az ágon.
Szarvas voltam hajdanán,
farkas leszek, azt bánom.

Ezt a remegő szívű és iramodó lába szarvast szimatolták meg a taplós szívek és fűrészporos agyvelők, Révai „szektásai" József Attila vékony farkasbőre alatt és kitaszították maguk közül. Addig is mosástendő, hiteles pártköltészete az [illegible] lombosodott szét a nagy freskóversekben, amelyek a költő immár gátlástalan vallomásai Marxról, Freudról, Európáról, édesanyjáról s a kezelő orvosnők, akiket olykor összezavart az édesanyja emlékével. Hiszen amikor szörnyű csalódásában átkokat szórt egyik szerelmére (orvosnőre persze), a freudizmusból ismert jellegzetes lelki tévedéssel imádott halott anyja ellen is fordult egy szemrehányó másik versben! Nem volt bolond? Fájdalom, az volt. Éppen a biztos őrület elleni megrendítő küzdelem vonja be tragikus fénnyel az utolsó esztendőket. Elvérzett, mint Gerard de Nerval az értelem egyensúlyától vívott reménytelen haroban, írja Rousselot, teljes igazsággal egy gyermeklelkű másik tébolyult költőre gondolva.

Elképesztő, hogy a francia s a magyar tanulmány jobbára azonos versidézetekkel jut el a hiteles, illetve hamis, tehát ellentétes eredményig. (Egy helyen még Victor Hugo idézetük is összevág!) De a furcsa találkozás csak addig elképesztő, amíg a két írás eredete mögé nézünk. Gara László megírta az Irodalmi Ujság 1957 december 1. számában, hogy József Attila ötvenedik születési fordulója annakidején készülődésnél érte a párisi Magyar Intézetet. Kérésükre Gyergyai Albert s az ő nyersfordítása alapján, huszonhét nekilelkesült, neves francia költő bevonásával 1955 októberére elkészült az első francia nyelvű József Attila antológia. Negyvenhét vers volt benne; a „Mama" négyféle tolmácsolásban. S a hazai hatóságok rosszindulatú gáncsoskodása ellenére a kötet 1955 decemberében meg is jelent a jónevű Seghers-cégnél, Tristan Tzara előszavával. Világirodalmi ütőérés volt a vékony kötet, akkor vetette meg lábát József Attila egyik napról a másikra Nyugaton. A letiltással fényegetőző kommunista hatóságok hirtelen beállak sütkérezni a sikerben, és kegyesen hozzájárultak, hogy a fellelkesült Rousselot Gara László segítségével most már testes kötetben mutassa be a költőt a franciáknak, ugyanabban a sorozatban, amelynek Corbière, Poet, Reverdy is feldolgozta. Ekkor vetette el magát a József Attila irodalomra s utazott Magyarországra, hogy kegyhelyekként meglátogassa a költő élete nyomait. S már elkészült a magisztrális bemutató tanulmány, amikor lecsapott egy magyarországi agitprop vagy protlehult fellegvárból a parancs — Gara László közjezésével a *szatócskodó árukapcsolás* —, hogy József Attila szerző jogai csak Révai József bevezetőjével együtt kaphatók! Mert a ferdítő tanulmány, amely a Kortárs júniusi számának széljegyzete szerint a Magyar Helikon képes dokumentumkönyve elé van szánva s magyarul hamisítja meg József Attilát, eredetileg nemzetközi hamisításra volt szánva, milliók által érthető francia fordításban, a Seghers-féle kiadvány elé! Az antológiának, több mint százötven verssel, 1957 decemberében kellett volna megjelennie. Hogy mifele harc folyt le a színfalak mögött a költőgyilkos magyarországi pártható ságok s a költő párisi magyar és francia barátai közt, a jövendő irodalomtörténetre tartozik, egyik ötvágyrontó irodalompolitikai fejezetébe. A harc mindenesetre az utazó *költő* részleges győzelmével végződött s Rousselot kötete a hatvanoldalas tanulmánnyal és Gara László nyersfordításával kerülhetett ugyanakkor jelent meg franciául a szerző kiadásában, amikor Révai tanulmánya a Kortársban. Révai sötétező olvasmány, de csak a hatpróbás párttagoknak, azoknak pedig úgyis elvesztek a magyarság s a költészet számára egyaránt. Rousselot tanulmánya önkéntes olvasmány a költészet szeretőinek. József Attila igazi barátainak, olyan nyelven, amelyen fiatal korában maga is szeretett rímesen elmélyülni, olyan nyelven, amelyet Sa gontól Bukarestig ma is beszélnek. Habent sua fata libelli, még ha olykor a sors Sztalin visszakísértő maszkjában próbál is a halott költő és élő olvasói köré furakodni.

*

Elhangzott a BBC magyar szászában július 6-án.

A. FALUDI
férfi és női mértékutáni szabósága
Készpénz árban, részletre is készítek méret után kontinentális és olasz formát. Alakítást, javítást is vállalok.
Telefon: BAY 4146.
90, Ledbury Road, London, W. 11.

Hogyan lehet előfizetni az Irodalmi Ujságra?

Angliai olvasóink postahivatalokban kapható 10, illetve 20 shillinges postal ordert küldjenek kiadóhivatalunkba.

A következő országokban terjesztőinknél lehet előfizetni:

Argentínában: Dr. Girsik Géza, Lavalle 361. c/o. Dr. Girsik Magyarság, Buenos Aires. Ausztráliában: Globe Book Co., 173, Pitt Str., Sidney, Ausztrália: Gellért Lívia, Wien, III. Sim[illegible]siangasse 2/19. Belgiumban: [illegible]nce Presse Europa, Ixelles 1. Bo[illegible] postale 98. Brazíliában: Livraria [illegible] Landy, Rua 7. de Abril 292, Caixa Postal 7943, Sao Paulo. Dániában: Vásárhelyi Géza, Norre Alle 7[illegible]40, Kobenhavn. Franciaország: [illegible] Méri Margit, Poste Restante, Paris 17. Annexe 1. Hollandiában: Havay János, Nieuwe [illegible]sengracht 97 IV. Amsterdam Post. Irországban: L. P. [illegible] 32, Brighton Square, Ra[illegible], Dublin. Izraelben: Gondos [illegible] könyvkereskedése, Herzl tér, [illegible] Hakranot, Haifa. Kanadában: [illegible]s László, 5390. Decelles Ave [illegible] 9. Montreal. Mexikóban: L[illegible] Europea, Avenida Gutenberg [illegible]0. Mexico 5, D. F. Németországban: Irodalmi Ujság Verlag, Hamburg 13. Postschliessfach [illegible]. Norvégiában: Volent 2, [illegible] Brynsveien 110. Sandvika—Oslo. Olaszországban: S[illegible] Trizsnya, Via B. Pontelli 5, [illegible] Sváje-ban: Kakorelly Fa[illegible] Rue Beauregard, Geneve. Spanyolországban: Magda Hámori, [illegible]stigen 17, Stockholm-Lidingö. Svájcban: Kiss N. Béla, Buenos Aires, Montevideo. USA-ban: [illegible]k Zoltán, 2251, Loring Pl. N. Y. 58. N. Y.

Az itt fel nem sorolt országokból a lapot megrendelő külföldi nemzetközi postautalvány útján lehet. Kérjük, közöljék előfizetési szándékukat, levelezőlapon is kiadóhivatalunkkal, mert a nemzetközi postautalvány nem szerepel a befizetési [illegible]

Az Irodalmi Ujság ára:

Anglia: 1 shilling, Argentína: 6 peso, Ausztria: 6 penny, Ausztráliában: [illegible] shilling, Belgium 7 francs, Brazília: 4 crusero, Dánia 1 korona, Egyiptom: 45 márka, Franciaország: [illegible]0 francs, Hollandia: 60 [illegible], Izrael: 300 pruta, Kanada: [illegible], Magyarország: 1 forint, Mexikó: [illegible]3.15 peso, Németország: 60 [illegible], Norvégia: 1 korona, Olaszország: [illegible]70 líra, Svédország: 80 [illegible]60 centimes, Uruguay: [illegible], USA: 25 cent, Venezuela: [illegible]. Félévi előfizetési árunk tízszeresa, egész szám húszszorosa.

Légipostán p[illegible]ként 20 US dollárcentnek megfelelő összeg számítandó az el[illegible].

Magyar Írók Szövetsége Külföldön
IRODALMI UJSÁG
Kiadja az Irodalmi Ujság Rt.
Megjelenik minden hónap elsején és tizenöt[illegible]
Szerkesztőbizottság: Faludy György (felelős szerk.), Acrél Tamás, Cs. Szabó László, Enczi Endre, Kovács [illegible]öczi-Horváth György, Szabó Zoltán, Vámos
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 14, St. George Street, [illegible], W.1.
Telefon: MAY 3224.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk [illegible].
Published by the Hungarian Literary Gazette Ltd., 14, St. George Street, London, W. 1
Printed by the Waverley Press, 79, Cambridge [illegible], W. 6.

ÁLDOR Péter

Molor Péter

Kolumbiában telepedett le. Albuma:
„In the Shadow of the Soviets."

Fekete Morton: Prominent Hungarians
Home and Abroad, München, 1966.
334 l 11 l

nagyvá

Áldor Péter

1.

Világ

1946. maj. 22.

(Áldor Péter rajzkiállítása az Officinában)

Áldor Péter
festő

1944

Áldor Péter rajz-sorozata

Áldor Péter, a kivételes tehetségű grafikus, akinek rajzaival a *Kossuth Népe* hasábjain is találkozhatott az olvasó, szépkiállítású albumba foglalva adta ki rajzait, amelyek az elmult szörnyű esztendő — 1944 — emberi drámájának egy-egy jelenetét idézik fel és örökítik meg a jövendő számára. A jövendő talán már értetlenül áll szemben azokkal a borzalmas látomásokkal, amelyeket ez a sorozat elévetít — mint mi a goyai Caprichos döbbenetes lapjaival —, de nekünk, kortársaknak, Áldor Péter rajzai az életünk egy-egy sötét élményét, legvégzetesebb esztendőnknek szinte minden egyes napját elevenítik meg. Nem túlzás tehát, ha azt mondjuk, hogy ezzel a rajz-sorozattal mindnyájunk 1944-es naplóját írta a művész, a grafika nyelvén és a művészi kifejezés tökéletes eszközeivel. Kortörténeti dokumentum Áldor Péter e rajzos könyve és egyuttal művészi alkotás: az 1944-es magyar élet Infernója. A könyv elé, melyet a művész *Szerb Antal* és *Vághidi Ferenc* mártiremlékének ajánlott, *Fodor József írt* bevezető sorokat.

(f. j.)

munis
számé
csonk
A
érte e
bilis
mérté
hálta
publi
L
lapja
példá
Hirlap
Pakot

segédszerkesztője volt a Pesti Hirlapnak. Pakots majdnem hetenként irt egy novellát a Pesti Hirlapba és igéles és kedves

Kossuth Népe 1945. jún. 15.

rendelkezésre állt, soha semmiféle munkát nem sokalt és Légrády Imrével együtt a lap minden részébe szorgalmasan dolgozott. Kitüntetése nagy örömet keltett a sajtóban és Lenkey Gusztávot a kollégái elhalmozták gratulációkkal. Lenkey Gusztáv ezt a tisztét mind e mai napig megtartotta. 1924-ben ünnepelék a Pesti Hirlap munkatársai Lenkey Gusztáv tizéves szerkesztői jubileumát, amely alkalommal a kiváló szerkesztőt a politika, a közélet, a társadalom, az iró- és ujságiróvilág számos jeles reprezentánsa üdvözölte.

A nagy véráldozat hiábavalónak bizonyult, a nagy reménységek összeomlottak, a háboru elveszett s kitörtek a forradalmak. A Pesti Hirlap már a Károlyi-forradalom idején erős ellenforradalmi hangokat ütött meg, ennek lett a következménye, hogy a Pesti Hirlap kiadóhivatalát egy napon a forradalmárok teljesen összetörték, butorait, könyveit és berendezéseit kidobálták az utcára, vagy pedig elhurcolták. Légrády Imre e sulyos

Romok között, a Balaton mentén...

(A Szadadság kiküldött munkatársától.)

Haragszik a Balaton. Zúg és morajlik a tó, zöldes hullámokat fodroz a szél a hátán. A zalai parton sürü, fekete fellegek ülik meg a hegyek ormát, a szél süvít, nád, sás hajladozva borul a tarajos vízre. Lidérc jár az ingoványon között, de kilopakodik a partra is, az elhagyott falak, a lakatlan romházak és romépületek közé. Bugyok, denevérek húzódnak meg a rózsaszínre és halványkékre festett, egykor üde házak faltörmelékei között, csak a gólyák meg a fecskék nem hagyják zavartatni magukat. A gólyák most is felköltöztek a régi kéménytetőre, ami csonkán mered a romok közül az égnek és a fecskék elegendő épségben maradt ereszre találtak, ahol fészket verhettek maguknak.

Egyébként árva a Balaton környéke, ami nem abból a szempontból jelentős, hogy elmaradtak azok a fürdőzők és nyaralók, akik a siófoki kaszinóban és a földvári játékteremben „üdültek", hanem abból a szempontból, hogy a náci-hordák vandalizmusa és a nyilas szolgahad barbársága olyan pusztulást és pusztítást okozott a Balaton körül, amit évekig nem lehet — legalább is emberi számítás szerint nem lehet — újjáépíteni.

Az aláaknázott és felrobbantott műút

Kezdjük a műúttal, ami a fővárosból a Balatonhoz vezet. Ez a műút sosem volt igazi autóút, a szó nagyvonalú értelmében, mert keskeny volt, hiszen csak a luxusautók számára készült, de út volt, jobb a rossznál, több a semminél. Most már ez sincs, illetve Székesfehérvár előtt húsz kilométerrel csupán az emléke él egy-egy rövid darab aszfalt-maradványban. Minden ötven-hatvan méter távolságban aláaknázták a nácik a balatoni műutat és velükszületett gonoszsággal robbantották fel maguk mögött, vagy maguk előtt, ahogy éppen eszükbejutott.

De a műúton mégis van közlekedés, mert az orosz felkészültség és gondoskodás provizórikusan megjavította az utat, a hidat, a viaduktot, a vasúti átjárót és a kis csatornát. Ahogy van Ferenc József-híd, úgy van balatoni műút is, a különbség csak annyi, hogy az utóbbin édes-kevés a forgalom.

Fonyódtól délre és Siófoktól északra

Nincs régi értelemben vett forgalom a balatoni műúton, mert nincs régi értelemben vett balatoni élet A pusztulás különösen Fonyódtól délre és Siófoktól északra, illetve Siófoktól Székesfehérvár irányában lesujt. A siófoki híd, mely a Sió felett ívelt át a községtől a telep felé, nincs. A siófoki telep nagyszállodái és nagy penziói meglehetősen keveset szenvedtek, de ezen a nyáron szünetel az üzem. *A bennszülöttek legtöbbje romházban lakik, nyaraló még véletlenül sem bukkan fel, legfeljebb olyanok nyaralnak Siófokon, akik már ott is teleltek.* Általában ez a helyzet a somogyi parton végestvégig, mindenütt. És ez az általános helyzet juttatja eszünkbe, hogy alkalomadtán nem ártana egy komoly kirándulásra indítani politikai rendőrségünket a reakció bujdosói és szökevényei után a Balaton körül. Igaz, a legtöbb helyen figyelnek a Nemzeti Bizottságok és *különösen a munkáspártok éber szemmel vigyáznak a gyanus elemekre,* de honnan tudhatják, hogy kiben mi lakozott, mielőtt ott ütötte fel sátorfáját a Balaton mentén? Itt-ott láttunk nyilas munkásszázadokat, illetve szakaszokat, mert századnyi létszámot egyik csoport sem tett ki, szakasznak is inkább félszakaszok voltak. Barnára égette bőrüket a nap, *tejet, zsemlyét vásároltak a piacon, sokalták a tizenhatpengős tej árát és a hárompengős zsemlyét, ami kétszer akkora volt, mint a mi pesti zsemlyénk.*

Balatonlellén egy penzióra is akadtunk, mely — csodák csodája — üzemben volt. *Személyenként és naponta 240 pengő a penzió ára,* de ha valaki kétszer paprancsol naponta húst, akkor magasabb, napi háromszori húsfogyasztással még magasabb. Közel s távolban nem találtunk más üzemben lévő penziót a Balaton somogyi partján. Akik a túlsó part életét ismerik, azt mondják, ott ilyen szempontból *még sivárabb a helyzet.* Kenesénél még nem épült meg a vasuti alagút, vonat se jár arra, nincs aki a tíhanyi visszhangot kipróbálja az idei nyárban és nincs forgalom a kecskekörmökben, se a fehér, se a fekete kecskeköröm-piacon.

Múlt, jelen és jövő

A Balaton múltja? Csak maga a tó képviselt reális értéket. Ami körülötte épült, létesült, — kevés kivétellel — kezdetleges volt, sivár volt, márvány helyett gipsz, kő helyett mészhabarcs. Inkább szemfényvesztésnek tünt az egész, mint komoly valaminek és az „idegenforgalom", amit a Balatonnal kapcsolatban oly hangos üdvrivalgással emlegettek és harsonáztak, nem idegenforgalom volt, hanem annak silány karikaturája. Nem baj. Nem siratjuk. Akik élvezték, megérdemelték, hogy a pénzükért ne kapjanak mást, mint amit a természet adott: a napot és a vizet, hiszen a szó szoros értelmében azt fizették meg, annyira nem kaptak más semmit. A Balaton jelenje? Ahhoz, amit eddig elmondtunk, kevés a hozzáfüzni való. A szántódi kompközlekedés állítólag rövidesen megkezdődik, a kis fehér gőzhajók egyik-másika is elindul a két part között.

Nincs kizárva, hogy már a vonat is megáll a földvári állomáson. Ha nem ma, akkor holnap. (Tegnap még nem állott meg.)

Világoson, Szabadiban, Siófokon és másutt is mindenütt elkezdik lassan-lassan az újjáépítést, legalább is a bennszülöttek. A halászok is foldozgatják már a hálókat és javítják az öreg ladikokat. A Balaton népe fel fog támadni a sír széléről, ahová a nácik és nyilasok taszították, de a Balaton problémája nemcsak ennyi.

A Balaton jövője világos és tiszta, mint a tó vize, szélcsendes időben, nyári napsütésben, közel a parthoz. A Balatont ki kell emelni a régi, hamis ál-dicsőségből, mely megelégedett annyival, hogy „magyar tengernek" hirdette, éppen úgy, mint Budapestet „a Duna királynőjének", holott a Balaton nem volt tenger (tudományos értelemben véve sem!) és Budapest sem volt királynő, legfeljebb pünkösdi értelemben. A Balaton jövője — az új magyar jövő. Komoly építőtervet és kivitelezést követelő munka, amit azzal kell elindítani, hogy a Balaton a dolgozó ország fürdője, üdülője, nyaralója, pihenőhelye legyen.

Röviden és még érthetőbben úgy is mondhatnám, azok számára kell a Balatonkörnyékét felépíteni és kiépíteni, akik mostanáig el voltak tőle zárva!

Lestyán Sándor

Budapesti jegyrendszer mintájára látják el élelemmel Dorog, Tatabánya és Tokod dolgozóit

Budapest lakásaiban villany ég, a kültelkek lakóinak nem kell órákhosszat gyalogolniok munkahelyükre, az üzemek szenet kaptak, hogy ne álljon le a termelés — mindezt Dorog, Tatabánya és Tokod bányászainak köszönhetjük, akik talpnélküli bakancsban tapossák a bányavizet, teljesen lerongyolódtak és asszonyaikkal, gyermekeikkel együtt éheznek.

Vas Zoltán polgármester most magához kérette a bányavidékek megbizottai s a megbeszélések következtében elhatározta, hogy a budapesti jegyrendszer mintájára nehéz testimunkás, testimunkás- és hivatalnokjegyeket kap a bányavidék lakossága. Addig is, míg ez bekövetkezik, nagyobb élelmiszerszállítmányokat juttatnak az éhező bányászoknak. Az első élelmiszerszállító teherautók már el is indultak.

Budapest lakossága örömmel és hálával veszi tudomásul a polgármester intézkedését, azt a főváros hálamegnyilvánulásának tekinti azokkal szemben, akiknek füstölgő gyárkéményeinket, közlekedésünket és világításunkat köszönhetjük.

AZ ÚJ „RONGYOS GÁRDA" A DEMOKRÁCIÁHOZ FELLEBBEZ

Mezítlábas, ruhátlan honvédek közt az összekötő vasúti hídnál

A napokban jelent meg Vörös János nyilatkozata a honvédség demokratikus átszervezéséről. Szép tervek, demokratikus elgondolások szerepelnek ebben a nyilatkozatban, melynek minden szavát egy erőskezű katona jószándéka hatja át. Éppen erre a jószándékra támaszkodva jelentkezünk kéretlen segítőként és számolunk be azokról a nagyon furcsa visszásságokról, amelyeket a nyilatkozat megjelenése előtt félnappal, tegnap délelőtt saját szemünkkel láttunk...

Három szakaszvezető ül a szerkesztőségi szobában, Békeffy József, Prokop Gyula és Györky Pál. Az V. vasútépítő zászlóalj emberei. 254 bajtársuk nevében jöttek el segítséget kérni a Szabadsághoz: menjen ki valaki a munkahelyükre, nézze meg: mit dolgoznak és milyen körülmények közt élnek és mondja el a nyilvánosság előtt, hogy miért szöktek meg az utolsó napokban harmincan közülük, harminc önként jelentkezett ember, aki már nem bírta tovább.

Amíg az összekötő vasúti híd felé döcög velünk a villamos, lassan tisztázódnak az előzmények. A zászlóalj tagjai részben önként mentek át annakidején a Vörös Hadsereghez, részben hadifogolyként kerültek táborba, de még januárban jelentkeztek építőmunkára és így kerültek ki orosz egységekkel együtt előbb Ukrajnába, majd Szlovákiába, ahol több alagutat, vasútat és hidat hoztak rendbe. Nagyon meg volt elégedve velünk az orosz parancsnokság, — meséli az egyik szakaszvezető, — mondták is, hogy az a két és fél millió munkaóra, amit ledolgoztunk, jó pont lesz az egész katonaságnak. Sokat is dolgoztunk, de szívesen csináltuk. Aztán hazajöttünk. És most...

És most? A híd pesti részénél vagyunk, alig lehet átlábolni a hepehupás, hulladékos talajon. A part közelében törődött, piszkos emberek járkálnak: ketten-ketten kis deszkadarabokon követ szállítanak. Legtöbben mezítláb vannak, néhányukon ócska bakancs maradványa, de abból is kilóg a sarkuk. Testükön rongyok, agyonfoltozott, elviselt nadrágok, inget alig látni egy-két emberen. Nem vándorcigányok, nem is internált gonosztevők: az V. vonatépítő zászlóalj legénysége.

Egy perc alatt körülveszik az ujságírót és megindul a lavina. Nem panaszkodnak, nem okolnak senkit, csak azt kérdezik, hogy mi lesz velük és miért kell ilyen körülmenyek közt sínylődniök. — Mi vasútépítők vagyunk, önként jelentkeztünk munkára, részt akarunk venni az újjáépítésben, de itt fölösleges munkát végzünk — mondják. — Köhordáshoz nem kell műszaki zászlóalj — magyarázza egy barnarasült férfi —, mit csinálnak a nyilasok és a többi gonosztevők? — Ezer kisnyilast hazaengedtek — szól közbe egy hang hátulról, mire kitör a zúgás. Alig lehet megnyugtatni a kedélyeket azzal, hogy ezek „kisnyilasok" voltak és szabadonbocsájtásuk nem ellenkezik a demokráciával, sőt — egyetlen válaszuk az, hogy az ő sorsuk ellenkezik vele. És ebben — legyünk őszinték — igazuk van.

— Mezítláb nem lehet dolgozni, utcán járni, minden reggel utánunk néznek a járókelők, amikor kijövünk munkára, hogy ugyan miféle vademberek ezek? — szól közbe egy öreg honvéd. A rajtalevő egyetlen ruhadarabot alig lehet nadrágnak nevezni, de kiderül, hogy ez is kölcsönholmi, mert neki még ilyen sincs. — Tudjuk, hogy szegény a kincstár és az ország, de mi se járhatunk csupaszon! — mondják többen. Bakancsok emlegetnek fel a földről: talp helyett nagy lyukak, helyenként kis darab bőrfoszlánnyal köztük. Meg kell állapítani, hogy itt az új „rongyos gárda", ezúttal demokratikus honvédségünk kebelén belül.

Alig lehet elmenni közülük, annyi panaszt akarnak még elmondani. Otthon férfi nélkül kűzd a család, nem tudják, mi lett a földosztással, — Cservenák Pál őrmester azt panaszolja, hogy otthon, Újkígyóson 3 holdat utaltak csak ki családjának nagykeservesen, mert a Földosztó Bizottság szerint kötél jár annak, aki még nem jött haza és katonáskodik, — a családok január óta nem kaptak egy fillért sem, csak hébe-korba jutott valamelyiknek 70 pengő, aggódnak és elkeseredettek.

— Mikor hazajöttünk Szlovákiából, az orosz vezetőség megígérte, hogy átadás után leszerelhetünk. Nem szereltek le, de nem bánnánk ezt se, ha csakugyan az újjáépítésben dolgozhatnánk, és főleg nem ilyen koldusnak is rossz rongyokban — foglalják össze mégegyszer kérésünket.

A Timót-utcában laknak. A hosszú hálóteremben se ágy, se szalmazsák: az egésznapos nehéz testi munka után a puszta föld várja őket. Akinek van köpenye, arra fekszik, de legtöbbjüknek az sincs. Két cukrosládán háztetőre való bádoglemez; ezen fekszenek a betegek, se pokrócuk, se párnájuk. Apatikusan meredtek maguk elé, — oedéma, mandulatályog, vesebaj — orvos helyett egyetlen fiatalember áll rendelkezésükre, aki valaha orvosnak készült és így semmiféle segítséget sem jelent. Vízvezeték nincs, mellékhelyiség nincs, az udvar közepén árválkodó tűzcsap szolgáltat vizet majdnem háromszáz ember számára.

Abrudbányai századosért az egész legénység lelkesedik. — Derék, igaz ember — mondják róla —, mindent megtenne értünk, dehát... — Éppen e dehát miatt kérnek segítséget, annak lehetőségét, hogy a helyzetet feltárhassák a nyilvánosság előtt. És ami csak demokráciában fordulhat elő: a százados úr napiparancsban bizta meg embereit, hogy kövessenek el mindent egymás helyzetének megjavítására.

— Ugy-e, nem haragszik százados úr? — kérdezi az egyik szakaszvezető, amikor a küldöttség az ujságíróval ott áll a századirodában. Dehogyis fiam, — hangzik a válasz, — magam mondtam, hogy vegyétek kezetekbe a sorsotokat, hátha tudunk segíteni magunkon. Az országnak éppen elég baja van, kiki segítsen magán, ahogy tud.

Igen, szép ez a belátás, de a dolog nem maradhat annyiban. 254 magyar honvéd — falusi emberek, szegény parasztok, kisiparosok — a demokráciához fellebbez, mert nem akarják elhinni, hogy most rosszabb dolguk lehet, mint az előző rezsimben volt. Nem akarják, hogy napirendre kerüljenek a szökések, hogy munkaerejük és jószándékuk elfecsérlődjön. Nyiltan beszélnek, mert úgy tudják, hogy a demokrácia elsősorban a nép védelmét jelenti.

A Timót-utcai vasútépítők segítséget kérnek és mi közvetítettük szavukat.

Székely Beáta

Hírek a rendőrségről

A főkapitányság Gróf Vigyázó Ferenc-utcai épületéből *a bűnügyi és sérülési osztály Nádor-utca 12. szám alá költözik.* A Gróf Vigyázó Ferenc utcában marad továbbra is az életvédelmi osztály és a panasziroda. A megsérült szobákat a detektívtestület veszi igénybe. A hivatalos ügyek intézése és a felek fogadása a költözködés ideje alatt sem szünetel.

★

Kedden délután a Teleki-téren az ügyeletes detektívek figyelmessé lettek egy gyanusan viselkedő fiatalemberre, aki nyilvánvalóan lopásból származó dolgokat kínált eladásra. Előállították a főkapitányságra, ahol kiderült, hogy a magát eleinte álnéven igazoló fiatalembert Csatlós Mihálynak hívják és egész sor betörést követett el. Lakásán százezer pengő értékű lopott holmikat rejtegettek. Csatlóst letartóztatták, büntársait keresik.

★

Néhány nappal ezelőtt Vermes László iparművész feljelentést tett a rendőrségen, hogy távollétében álkulccsal behatoltak lakásába és onnét különböző értékes holmikat vittek el. A nyomozás megállapította, hogy csak ismerős követhette el a betörést. Kihallgatták Vermes ismerőseit és közöttük megtalálták a betörőt, Benkő Ottót, aki rajzolóként szerepelt az üzleti ügyekben többször járt Vermesnél. Látogatása közben viaszlenyomatot vett a zárról, álkulcsot csinált és így követte el a betörést. Benkőt letartóztatták.

★

A Dembinszky-utca 46. számú házban lakik Weisz Andor kereskedő, aki kedden, amikor hazatért, lakásának fürdőszobájából gyanus motoszkálást hallott. Felnyitotta az ajtót és legnagyobb meglepetésére ott találta szomszédját, Szilágyi Lajos állítólagos kereskedőt, aki nemrégiben költözött mint albérlő a házba. Szilágyi különböző ruhaneműeket szorongatott kezében. Weisz lármát csapott, lefogta Szilágyit és átadta az előhívott rendőrnek. A főkapitányságon kiderült, hogy Szilágyi Sándor régi, ismert betörő, aki már számos lakást fosztott ki. Letartóztatták.

★

Nemrégiben megírtuk, hogy a politikai rendőrség Pécs mellett elfogta a budai nyilashóhér-triumvirátus harmadik tagját, Monos Józsefet. Monos Bokorral és Megagyával együtt garázdálkodott Budán és ők hárman gyilkolták meg a Városmajor-utcai kórház ápoltjait. Ügyükben befejeződött a vizsgálat. Monos áldozatainak a száma 351. A három gyilkos rövidesen Népbíróság elé kerül.

Ma reggeli csarnoki árak

A ma reggeli piac nagy felhozatalla indult. Paradicsom 160—180, zöldpaprika 1—6, kukorica 6, főzőtök 4—6, gyalult 20, zöldbab 8—22, sóska 24—30, zöldborsó 40—46, paraj 22—24, kalarábé 16—24, kel 26—36, retek 8, zöldség 36, sárgarépa csomója 14, petrezselyem 2, uborka 16—20, vöröshagyma 24, zöldhagyma 3, tavalyi burgonya 11, újburgonya 15, káposzta 24—32, gomba 150, meggy 68, ribizke 20, málna 68, egres 20, sárgabarack 24—32, őszibarack 20—48, édesalma 16, rétesalma 24—32, asztrahán 48, körte 30—48, vörösszilva 32, sárgadinnye 80, tojás 14—15, tej 60—70, vaj 68—72, tejfel 160—180, olaj 400, csirke 300—700, liba kilója 460, kacsa kilója 480, libamáj 800, apró halak 80—100, süllő 280, fogas 320.

* **Halmos János** népszerű operák nagyáriáit énekli csütörtökön az Angolpark művészestjén, amelynek műsorán sok zene, ének, tánc, vídám jelenet szerepel. Az Angolpark igazgatósága a szezón hátralévő részében minden csütörtökön vídám tarkaestéket rendez a Zenepavillonban.

Szerszámgépek szerkesztésében jártas szakembereket keresünk

Esetleg csak délutáni elfoglaltság is lehetséges. Érdeklődők írjanak „Nagy iparvállalat" jeligére.

FOG-sorok szájpadlás nélkü művészies kivitelben
FOG-színű koronák hidak, arany és platina pótlófémből
FOG-fömés, húzás fájdalommentesen
Vidékiek soronkívül
Drucker Nándor
fogorvoslásra jogosított fogász
Drucker Dezső
fogtechnikus, laboratórium
VIII., Népszínház-utca 46. I. em.

KATHERINE HEPBURN Eszményi asszony Holnapiól CORSO **CHARLES BOYER**

Dr. Minkin, a Vörös Hadsereg őrnagy-ügyészének előadása az orosz bűnvádi per alapelveiről

A honvédelmi minisztérium büntető jogi osztályának felkérésére *Minkin* dr., a Vörös Hadsereg őrnagya, katonai ügyész, a Kúria tanácstermében előadást tartott *az orosz bünvádi per alapelveiről.*

Minkin dr. előadásában ismertette az orosz büntető bíráskodást, amely *az élet realitásán és a demokrácián nyugszik.* Az orosz alkotmány előírja a *teljes nyilvánosságot,* amelyet csak diplomáciai érdekből, vagy a közerkölcsiség megóvása érdekében zárhatnak csak ki a tárgyalásokról. A tizennégyéven aluli gyermekek semmilyen tárgyalást sem hallgathatnak. *Az ítélet csak a szóbeliség elhangzottak alapján hozható meg.*

A szovjetdemokrácia nem engedheti meg azt a fényűzést, hogy ártatlanokat ítéljen el, ilyesmi csak a fasiszta országokban volt lehetséges. A bünperek ügyész és védő nélkül is letárgyalhatók. A katonai bíróságok ítélkezhetnek polgári egyének felett is, abban az esetben, ha a vád hazaárulás, kémkedés vagy szabotázs. Az előadó a hozzá intézett kérdésekre kifejtette, hogy a szabadságvesztésbüntetés legmagasabb ideje húsz évi börtön, a halálos ítéletet agyonlövéssel hajtják végre és az akasztást csak a tábori bíráskodás ismeri.

A magyar nyelven tolmácsolt előadásért az elnöklő Schulteiss Emil hadbíró-alezredes mondott köszönetet.

HÉTKÖZI POLITIKAI EGYVELEG

Az Ideiglenes Nemzetgyűlés politikai bizottságának hétvégi ülését sokan várják izgatottan. Körülbelül

száz nagybirtokos

kéri, hogy 300 holdat hagyjanak meg a tulajdonában. Persze, mind arra hivatkozik, hogy élete kockáztatásával ellenállt a fasisztáknak.

★

Lényegesen fontosabb dolga is lesz a politikai bizottságnak, mint a birtokosztogatás.

Három minisztert választanak

a kormányba: igazságügyi, pénzügyi és közélelmezési minisztert. Az elsőnek kell megteremtenie a demokrácia törvényes alapját és kereteit. A másodiknak kell biztosítania a demokratikus Magyarország pénzügyi egyensúlyát, az újjáépítés gazdasági lehetőségét. A harmadikra vár az egész ország közellátási problémájának megoldása, mert az ő megbízatásával egyidőben megszünik a fővárosi kormánybiztosság is.

A betöltésre kerülő miniszteri tárcák minden időkben elsőrendű fontosságúak voltak, jelenlegi körülmények között éppenséggel sorsdöntő, hogy kiket jelölnek a pártok, s hogyan állják meg helyüket az új miniszterek.

A pártvezérek teljes tudatában vannak a három tárca jelentőségének. Éppen azért húzódott a kormányválság megoldása, hogy minnél tökéletesebbek legyen. Nyilvánvaló, hogy azok, akiket a pártok most beküldenek a kormányba, eddig a pártjaikban és a közélet egyéb őrhelyein végeztek rendkívül fontos munkát. Ezek elvégzésére is új erőket kellett keresni, még az új miniszterek kinevezése előtt. Ries István dr.-nak legalább tíz helyen kell utódot állítani, hogy nyugodtan elmehessen igazságügyminiszternek.

Politikai körökben biztosra veszik, hogy újabb kormányválság egyhamar nem zavarhatja az alkotó munkát. Nem kétséges ugyanis, hogy az új tagokkal a kormány demokratikus jellege úgy erősödik, hogy a reakciónak nem lesz többé alkalma meggátolni a haladást és az építést.

★

Július 15-én megjelent a közoktatásügyi minisztérium hivatalos lapjának, a Köznevelés-nek első száma. A lap bejelenti, hogy a nyáron

tanári átképzőtanfolyamokat rendeznek.

Ezeknek a tanfolyamoknak nem továbbképzés lesz a célja, hanem átformálás és irányítás. Az előadási anyag összeállítása olymódon történik, hogy alkalmas legyen a hallgatók világnézetét és szociális magatartását döntően befolyásolni.

A nyári átképző tanfolyamokat egyébként nemcsak a tanszemélyzet, hanem minden pedagógus, sőt az érdeklődő nagyközönség is látogathatja.

★

(Illetéktelen helyen megkérdeztük, mit csinál majd Faraghó Gábor, miután lemondott a közélelmezési miniszterségről. Ezt a választ kaptuk:

— Folytatja irodalmi működését.)

Sz. S.

MI UJSÁG A SZOVJETUNIÓBAN?

A Szovjetunió az egész földkerekségen az első helyet foglalja el a vizi hajtóerő terén. Átlagos évi teljesítményét 280 millió kilowattra becsülik, ami a földkerekség vizi erőforrásának 35 százalékát jelenti. Az erőművek építése különösen a szovjet forradalom után indult meg hatalmas lendülettel az egész Szovjetunióban. A német fasiszta betolakodók a megszállt területeken lerombolták az erőműveket. Igy felrobbantották a hatalmas dnyeperi erőművet is. A lerombolt telepek újjáépítése azonban nyomban megkezdődött, mihelyt egyik vagy másik körzetből kitakarodott az ellenség. A volkhovi erőművet ellenséges bombazáporban állították helyre. 1942-ben, jóval a leningrádi ostromgyürü szétszakítása előtt, ez az erőmű újra megkezdte Leningrádnak villanyárammal való ellátását, mégpedig a Ladogató-tó fenekére fektetett vezetéken. A többi lerombolt vagy megrongált erőmű helyreállítása is gyors ütemben folyik. Yurinov, a szovjet villanyerő-forrás központjának főnöke kijelentette, hogy a jövő esztendőben új erőművet építenek a Szovjetunió középső részében, Leningrád környékén, Örményországban s egyebütt a legkisebb teljesítményü állomás is 100.000 kilowatt erőt termel.

—

A moszkvai rádió jelenti: Milyen volt a helyzet Fehér-Oroszországban a német megszállás alatt, — arról híven beszámol a legújabb szovjet film. Külön érdekessége a filmnek, hogy beleilleszteltek németektől zsákmányolt fehéroroszországi felvételeket is. A német fasiszták ugyanis annakidején nem csináltak titkot abból, sőt dicsekedtek vele, hogyan zsákmányolták ki Fehéroroszországot s hogyan gyilkolták a fehérorosz népet. Az egyik német filmfelvétel például bemutatja, amint vigyorgó német katonák élelmiszert „szereznek", vagyis rabolnak egy fehérorosz faluban. Aztán monoklis SS-tisztek láthatók mosolyogva egy fa alatt, amelyen fehérorosz partizánok függnek. A szovjet film természetesen nem elégszik meg a német gazságok bemutatásával, hanem megkapó felvételeket mutat be a német megszállók hátában hősiesen harcoló partizánok életéből is.

A budapesti

kávéméró és kifózó

(espressó) tulajdonosok kenyérigénylés végett **azonnal** jelenjenek meg az ipartársulati helyiségben. Az igénylést e hó 20-ig, péntekig **kell leadni.**

A Horváth Miksa Szőnyegipar Rt

Magyar Uacuum Cleaner

Budapest, V., Visegrádi-utca 62. sz. céghez a Budapesti Nemzeti Bizottság az Igazoló Bizottságot kiküldte. Az Igazoló Bizottság felhívja mindazokat, akik az igazolási eljárás alá vonandó személyek olyan magatartásáról vagy cselekményéről tudnak, mely a magyar nép érdekeit sértette vagy sérti, úgy azt írásban a bejelentő nevének és lakcímének feltüntetésével az Igazoló Bizottság elnökéhez: Kádár László V., Rothermere-u. 22. a jelen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül juttassák el. Az igazolási eljárás alá vont alkalmazottaink névjegyzéke cégünk telephelyén: Visegrádi-u. 62. sz. alatti irodánkban, valamint a Magyar Magánalkalmazottak Szabad Szakszervezeténél, Eötvös-u. 25/a. betekinthető.

Az Igazoló Bizottság.

Péntekbetét dáridója

XXIII.

Muster ohne Werth

Rezsőháza, kedves kis község az áldott torontáli földön. Alig háromezren laknak a faluban, de a háromezer között nincs egyetlen szegény se. Csinos, szép ház van feltük, dúsan termő, jó föld mögöttük. Járod a kis falu tiszta, kedves utcáit és véletlenül sem hallasz — magyar szót. Svábok élnek itt is, mint sokfelé még a közelben, Torontálban és a Bánátban. Hordják a sváb viseletüket, viselik a sváb nevüket és nem tanulnak meg magyarul. Nem is akarnak megtanulni... Minek? Nyitva előttük minden, megvan az érvényesülési lehetőség és — övék a föld! A gyerekek egyrésze otthonmarad és folytatja a gazdálkodást, más része tanulni vágyik és a dús föld megtermi a tanittatási költségeket. Válogathatnak a közeli nagy városokban: Kikinda, Szeged, Szabadka, Temesvár. Tanulhatnak, ahol a kedvük tartja.

Ebből a torontálmegyei kis faluból indult el Werth Henrik, m. kir. titkos tanácsos, gyalogsági tábornok, a m. kir. honvédvezérkar volt főnökének élete. A rezsőházai föld jóvoltából a bécsi hadapród-iskolában tanult és 1901-ben, amikor felavatták zászlóssá és az egri cs. és kir. 60. gyalogezrednél megkezdte szolgálatát, alig néhány mondatot tudott magyarul. Később sem tanult meg kifogástalanul, beszédén mindig érzett az idegen akcentus és tele volt germán mondatképzésekkel. Aminthogy nem lett hűtlen német nevéhez sem... Mindez perszе nem jelentett hátrányt a K. u. K. hadseregnél... Sőt!

A katonai ranglétrán biztosan haladt előre. 1902-ben már hadnagy, 1907-ben főhadnagy és mint vezérkari tisztet a — honvédséghez osztják be. 1911-ben vezérkari százados, a háború végén alezredes és 1918-ban, amikor meginog a talaj a monarchia alatt, Werth Henrik sietve helyezkedik. Ebben az időben nap-nap után együtt van Bleyer Jakabbal, akivel vállalja a feladatot, hogy megszervezi a magyarországi német kisebbséget, megveti alapjait a később olyan szomorú és hírhedt nevezetességre vergődött Volksbundnak.

Azután megint változik a filmkocka s Werth Henrik ott van az 1920-as nemzeti hadseregben, a fővezérségnél. Vezérkari ezredessé léptetik elő, a hadiiskola tanára, majd — már mint tábornok — a hadiakadémia parancsnoka. Kitölti szolgálati idejét és 1936-ban nyugalomba vonul. Csak rövid időre, mert két évvel később a honvédvezérkar élére: az egyik legfelelősségteljesebb posztra kerül. Itt kellene kemény akaratú, széles látókörű, a magyar érdekekért harcoló katonának állni és ezen a poszton — Werth Henrik terpeszkedik. A született sváb, a volksbundista eszméktől átitatott, a németeket kiszolgáló és a nácizmusban hívő. A hitlerista Németországnak egyik legmegbizhatóbb előretolt magyarországi őrszeme, aki minden döntő tanácskozáson következetesen és energikusan hangoztatja, hogy Magyarországnak minden felkészültségével Németország mellett kell állnia. A honvédvezérkar főnökének katonai „képességeit" mindennél kifejezőbben bizonyítja az, hogy — hitt a német győzelemben.

Barthákkal, Werthekkel és Szombathelyiekkel volt tele a magyar honvédség. És Hellebrontokkal, meg Beregffyekkel. A magyar nangzású nevek viselői mögött is ott lappangott a sváb eredet. Ezek gátlás nélkül megfujták a harci riadót, amikor arról volt szó, hogy megtámadjuk azt a Jugoszláviát, amellyel három hónappal előbb örök barátsági szerződést kötöttünk. Tajtékozva sürgették, hogy a Szovjetunió elleni háborúban részt kell vennünk és követelték, hogy ez a részvétel minél erőteljesebb legyen. Ezek a Werthek 1944 március 19-én odaálltak a németek mellé, ahelyett, hogy — lesz, ami lesz — ellenük fordultak volna. 1944 október 15-én pedig pillanat alatt elfeledték régi esküjüket és elfogadták a zöldinges új vezért.

A diszes galériának, amely a magyar honvédség irányítását a sorsdöntő időkben kezében tartotta, — Werth Henrik egyik legjellegzetesebb mintapéldánya.

Muster — ohne Werth...

p. l.

Művészet * Irodalom

A színész, az író is táplálkozni akar...

Vas Zoltán polgármester elvi fontosságú döntése

Vas Zoltán polgármester időszerű és mindenekelőtt humánus rendelkezést léptetett életbe. Intézkedett, hogy a város kezelésében álló Városi Színházban se esti, se nappali játékhoz játékengedélyt a hatóságok addig ne adjanak ki, amíg a szereplő művészeknek járó honorárlumot a játékot rendező szervek nem helyezték letétbe.

A polgármesteri közbelépésre az adott okot, hogy az utóbbi időben tömegesen rendeztek beléptidíjas színházi estéket s matinékat anélkül, hogy a szereplő művészek tiszteletdíjára gondoltak volna a rendező társaságok s egyesületek. A művészek: muzsikusok, zeneszerzők, színészek stb. néha az ügy iránti lelkesedésből, néha azonban kénytelen-kelletlen vállalták az ingyen szereplést, amelynek most véget vet a polgármesteri rendelkezés — egyelőre a Városi Színházban.

Jó volna, ha a polgármesteri kezdeményezést országossá tennék és jó volna, ha nemcsak az előadó művészek munkájának a védelméről gondoskodnának az illetékes szervek. Az alkotó művészi munka: *az írói termék jogvédelme Magyarországon nagyon hiányos.* Az író verse, novellája, színpadi jelenete jóformán köztulajdonnak számít. Tiszteletdíjhoz jut az előadó művész, aki elszavalja a verset, a zeneszerző, aki megzenésítette a verset, csak a költő, az író honorálásáról feledkeznek meg.

Remélhetőleg *Vas* Zoltán első, határozott lépése a művészi munka érdekvédelme terén serkentően figyelmezteti az illetékes szerveket arra, hogy a művész, az író is táplálkozik, ruházkodik — ha van miből — és a sokat hangoztatott magyar kultúrnívóhoz s kultúrfölényhez tartozik az is, hogy az állam megszünteti állampolgárai: költők, írók jogszokássá vát jogfosztottságát. Ahol beléptidíjat szednek a költők, az író müveinek az élvezetéért, ott indokolt s jogos az író követelése, hogy alkotásaiért őt is megfizessék, ne csak az előadót, a kellékest, a jegyszedőt és a helyiség tulajdonosát.

1944

Aldor Péter rajzalbuma hamar ismertté vált Pesten. Az utóbbi időben szeretik azt mondogatni, hogy az embereknek elegük van a borzalmakból, valami mást kívánnak már. Hogy ez ebben az esetben nem vált be, annak oka az, hogy Aldor Péter igazat mond. Igazat mond természetesen nemcsak a szó históriai, vagy ujságírói értelmében, hanem elsősorban művészi értelemben.

A tizenhét rajz **1944 Magyarországát** ábrázolja. Azt is lehetett volna címül adni, hogy Bün és bünhődés. A rajzok nemcsak megdöbbentőek, izgatott lesz tőlük az ember. A pánik, a düh, a gyülölet és a kétségbeesés minden skáláját át kell élni bennük. Aldor Péter a rajzaiban három vonás jellemzi.

Először a feltétlen művészi hitel. A bünösök arcán nemcsak az állati vadság sötétedik, hanem néha a mérhetetlen ostobaság is. És a szenvedők ritkán hősök, akik meggyőződésükért esnek el, legtöbbször a vak gyülölet játékszerei. A rajzok másik sajátsága az undor és a gyülölet ereje. Ez teszi az ábrázolást olyan kertelés nélkül nyerssé és élessé. A harmadik sajátság a megvetésből és a művészi fölényből származó férfias szatíra, amely néha maró gúnnyal ömlik el a képeken. Ez a legerősebb fegyvere.

Az album nagyon **szép dokumentum,** őszinte művészi munka.

—r —f

Előadások

A Magyar Keleti Társaság (Reáltanoda-utca 13—15.) dr. Juhász Vilmos „Az új indiai alkotmány"-ról, július 24-én Gergely Sándor: „A dehkánok földjén (Üzbegisztán)" és július 31-én dr. Agárdi Ferenc: „Jogos-e Japán háborúja" címmel tartanak előadást. Az előadások díjtalanok és délután 6 órakor kezdődnek.

Szerdán 6 órakor a Gyermekbarátok Országos Egyesületének rendezésében IX., Ipar-utca 8. alatt Horváth Márton: Az újjászülető Európa. — A Magánalkalmazottak Szakszervezetében d. u. 6 órakor dr. Antos István: Az ipari átszámítás új rendszere.

Pénteken 6 órakor IX., Ipar-u. 8. alatt Gergely Sándor: A Szovjetunió a gyermekért. — A Független Kisgazdapárt külügyi osztályának rendezésében d. u. 5 órakor a Semmelweis utca 1. alatt dr. Wagner Ferenc: A csehszlovák-magyar jóviszony előfeltételei.

o-o-o

* **Három a kislányt,** Berthé Schubert zenéjére készített népszerű operettjét, az Állatkertben adták elő Pataki Kálmánnal Schubert szerepében, Raffay Erzsi, Szilvássy Margit, Sarkadi Aladár, Lendvay Andor közreműködésével a többi főszerepben.

* **Shakespeare „Tévedések vígjátéka"** című művét mutatja be július 21-én a Madách Színház. Július 28-án pedig Makay Margit „Társszerzők" című darabjára kerül sor.

Molnár Ferenc „Hattyu"-jának felújítása szombaton, július 21-én a Vígszínházban. Főszereplők: **Benkő Gyula, Halasy Mariska, Lehotay Árpád, Tolnay Klári, Vizvári Mariska.**

* **A MADISz filmosztálya** Balassa Ferencnek, a Magyar Keskenyfilm Szövetség főtitkárának kezdeményezésére elvállalta, hogy a Mafirt laboratóriumaiban most redukálásra kerülő orosz hangos keskenyfilmeket saját vetítőgépein való bemutatás útján eljuttatja az összes budapesti üzemekbe és háztömbökbe. A terv eredményes keresztülvitelét a Szakszervezeti Tanács, élén Kossa István főtitkárral, valamint a pártok hathatósan támogatják.

A legnap és a ma dramaturgiája

A Munkás Kultúrszövetség *„Színház és Társadalom"* című előadássorozatában Kárpáti Aurél tartott előadást *„A tegnap és a ma dramaturgiája"* címmel. Meghatározta a dramaturgia fogalmát, célját és feladatait, majd a dráma kialakulásának tükrében mutatta fel a különböző dramaturgiai elméleteket. A Szofoklesz, Shakespeare és Ibsen müveivel illusztrált előadás Kárpáti egyéni dramaturgiai alaptételén épült fel, amelynek lényege abban foglalható össze, hogy a tragikus hös drámája mindig lelki sikon játszódik le, a hös széthasadt énje: a szociális és individuális ember között. A drámai hös tragikuma az, hogy az individuális ember legyözi benne a szociális ént, de mert a szociális közösségből büntetlenül kiszakadni nem lehet, tragikus bukása szükségképen teljesedik be. A nagysikerü előadást érdekes vita követte.

* **A Szovjetunió filmszínházaiban** most mutatják be a Moszkvában június 24-én megtartott győzelmi díszszemléről készített filmet. A film legmegkapóbb része azt a jelenetet örökíti meg, amint a Vörös Hadsereg 200 katonája a Németországban zsákmányolt 200 lobogót, közöttük Hitler lobogóját elhelyezi a mauzoleum lábánál.

* **Szombaton, a Nemzeti Segély napján** 5 órakor az Angolparki Gyermekszínházban, fél 5 órakor másik színpadon a legnépszerűbb budapesti művészek lépnek fel. Az ünnepi müsort délután fél 7 órakor tartandó hangverseny teszi változatossá.

* **A londoni Old Vic** színtársulat előadta Shakespeare III. Richárdját a párizsi Comédie Francaise-ben. Első ízben ért idegen színtársulatot az a megtiszteltetés, hogy a francia nemzeti színházban vendégszerepelhet. A megszállás alatt a németek birtokukba vették ugyan a színházat és játszottak is benne, természetesen meghívás nélkül.

* **A Szinnyei-társaság** tagjainak akvarell- és grafikai kiállítása a napokban nyilt meg a Bibliotheca könyvüzlet emeleti kiállítóhelyiségében. Az aránylag kisméretü kiállítás akvarellistáink legjobb darabjait foglalja össze. Két álomhangulatú Szönyi-akvarell mellett kiemelkedően szép Berény Róbert női feje, Elekffy, Matteoni és Molnár C. Pál néhány képe.

* **Meghalt Kalmár Tibor** zeneszerző, számos népszerü dal komponistája.

Robert Taylor, Walter Pidgeon, Ruth Hussey:

Akik az eget szántják

PALACE

Vásárolunk

zongorát

e

pianinót

(bombasérültet is)

legmagasabb napi árban.

„MUSICA"

VII., Erzsébet-körút 43. (Royal)

A nűrnbergi per szenzációs vádirata a 3. oldalon

1. év, 83. szám Budapest, 1945 október 10, szerda Ára 6 pengő

Világosság

Ma délben Budapestre érkezett a magyar háborús főbűnösök második csoportja

Antal István, Kolosváry-Borcsa, Hubay Kálmán, Rátz Jenő, Kiss Ferenc, Basch Ferenc, Szombathelyi Ferenc, Beregffy-Berger, Baky László, Hain Péter a magyar rendőrség fogságában

Háromnegyedtizenkét órakor a mátyásföldi repülőtéren a felhők között megjelent egy hatalmas kétmótoros bombázó, azokkal a háborús bűnösökkel akiket az amerikaiak Szálasiék után adtak ki. Öt perc mulva a gép leszállt a repülőtéren, ahol már a politikai rendőrség főnöke, Péter Gábor vezetésével felvonultak az Andrássy út 60 emberei a rabomobillal, géppisztolyos rendőrökkel és detektivekkel.

A repülőgép beállt a betónra és néhány perc mulva Grandville amerikai hadnagy megjelent a nyitott ajtóban. Bejelentette, hogy meghozták a háborús bűnösöket. Névsoruk: Csia Sándor, Szász Lajos, Budinszky László, Szakváry Emil, Antal István, Kolosvári Borcsa Mihály, Hubay Kálmán, Rácz Jenő, Kiss Ferenc, Basch Ferenc, Szombathelyi Ferenc, Beregffy Berger, Hain Péter, Pálffy Fidél, Baky László, Fiala Ferenc, Gera József, Buócz Béla volt vidéki főkapitány és még néhányan. Összesen 18 háborús bűnös érkezett meg a bombavetőn.

Először Csia Sándor szállt ki, kopott viharkabátba. Utána Szász Lajos következett, aki megtörve, gyűrött lódenkabátjában lépett ki a repülőgépből. A hetyke Budinszky László, a nyilas igazságügyminiszter, ijedten nézte, amint megbilincselik. Szakváry Emil kalap nélkül, borotválatlanul állott a detektivek elé. Pálffy Fidél zöld kalapban, megtörten nézte, hogyan csatolják fel kezére a bilincset.

Ezután Baky László és Hubay Kálmán következett, akik az egész repülőutat egymáshoz bilincselve tették meg. Percekig tartott, míg a bilincset sikerült levenni róluk. Hubay összeszorított szájjal, meredten nézett maga elé és megrándult, amikor a bilincset ismét rácsatolták. Remek bilgeri-csizma, nagyszerű vastag lódenkabát, vörös nyakkendő volt rajta. Baky László megbilincselése után, Szombathelyi Ferenc következett civilben.

A volt vezérkari főnök piszkos szürke ingben, kopott szürke kalapban sportharisnyában lépett a főkapitányhelyettes elé. Hirtelen megjelent a repülőgép aljában Beregffy-Berger teljes tábornoki díszben. Nem nézett sem jobbra, sem balra, csak a bilincset nézte kimeredt szemmel.

Fiala Ferenc v. sajtófőnök után Kolosvári Borcsa lépett le a lépcsőn. Sárga bőrkabátban, sportruhában állott, szakálla rövidebb, mint azelőtt, bajusza is csapzottan simult a szájára.

A volksbundista vezér vörös bőrkabátban állott a bilincselő detektivek elé. Majd utána Hain Péter, a svábhegyi Gestapó főnöke következett.

— Szervusz Péter — üdvözölték az ottlévő detektivek — hány embert öltél meg?

— Egyet se — felelte Hain Péter —, sőt az alantasaim sem.

Buócz Béla vidéki főkapitányhelyettes civilruhában szállott ki, majd mellette megjelent Rácz Jenő, a volt honvédelmi miniszter, a Magyarság vezércikkírója és a nyilaskeresztes párt egyik legfőbb vezetője. Gallér nélkül, nyakkendő nélkül állott a rendőrfőkapitányhelyettes elé.

Megjelent az ajtóban egy szemüveges, ijedtarcú, reszketőfejű ember: Antal István, a volt propagandaminiszter.

Majd legvégül mosolygós keppel, mintha filmfelvételn lenne, megjelent — Kiss Ferenc, aki a helyzet komolyságát csak akkor vette észre, amikor kezén megcsörrent a rézbilincs.

Néhány perc mulva a rabomobil a díszes társasággal megindult az Andrássy út 60 felé.

Zsolnai László

103 munkáspárti mandátum Budapesten

A városházán ma délben elkészültek a mandátumok végleges elosztásával. A Nemzeti Parasztpárt 5, a Radikális Párt 2, a Dolgozók Egységfrontja 103 a Független Kisgazdapárt 121, a Polgári Demokrata Párt 9 mandátumot kapott. Az erdményt a pestkörnyéki eredményekkel együtt szerdán hirdetik ki hivatalosan.

A törvényes rendelkezések értelmében *30 napon belül összeül Budapest törvényhatósága.* A törvényhatóság összehívása a törvényhatóság elnökének feladata.

A törvényhatóság ülésén titkos szavazással választják meg Budapest új polgármesterét, alpolgármestereit és tanácsnokait.

Pesterzsébeten a munkáspártok 52 mandátumot kaptak az 1 nemzeti parasztpárti, a 6 kisgazdapárti és az 1 demokratapárti mandátummal szemben.

Pestszentimrén *a munkáspártnak 22 mandátum jutott,* míg a közös listán induló Kisgazda- és Demokrata Pártnak *összesen 8. Budafokon, Kispesten, Rákospalotán, Újpesten és Soroksáron is többséget kapott a munkáslista.*

A válogatott tizenegy (balról jobbra): *Imrédy, Endre, Reményi-Schneller, Bárdossy, Jaross, Szöllősi, Kunder, Kassai, Gömbös, Hellebront,* (középen ül) ***Szálasi***

Megtalálták Németországban

a zagyvapálfalvai üveggyár berendezését

Az iparügyi minisztérium kiküldöttje *megtalálta Németországban a zagyvapálfalvai üveggyár teljes felszerelését és gépi berendezését.* Az iparügyi minisztérium most lépéseket tesz, hogy az amerikaiak minél hamarabb engedjék meg az üveggyári gépezetek hazaszállítását.

Elfogták a hadifogoly-hozzátartozók szélhámosát

Kalácsi József állítólagos hadifogoly több mint ötven embert károsított meg azzal, hogy *hírt hozott a kecskeméti fogolytáborban lévő hozzátartozóikról.* Tegnap délután felismerték *Kalácsit*, aki éppen újabb „üzletszerző" körúton volt. *Letartóztatták.* Akit becsapott, az jelentkezzen *Pap* rendőralelnökségi titkárnál, Nádor utca 12. II. em. 29. szám alatt.

Gyilkosság a Kisfaludy utcában

A Kisfaludy utca 29. számú ház előtt tegnap a járókelők két civilruhás férfira lettek figyelmesek, akik idegen nyelven — *görögül vagy románul* — hangosan vitatkoztak egymással. *A vita hevében az egyik férfi revolvert rántott és három lövéssel agyonlőtte társát.* Üldözőbe vették a gyilkost, aki azonban *eltűnt.*

Eisenhower: A jómódú nemzeteknek segíteniök kell a nélkülözőket

Eisenhower tábornok rádióbeszédet mondott New Yorkban. Beszéde során felhívta amerika népét a szükölködő európai népek támogatására és kijelentette, hogy *a jobb sorban élő nemzetek kötelessége segíteni a nélkülözőket.*

Elindult az első szénszállító villanyvonat *Budapestre*

Hétfőn adta át a forgalomnak *Pozsgay Gyula* kereskedelmi államtitkár a Budaörs és Felsőgalla között helyreállított villamos vasútvonalat. A vonal megnyitása után a gőzmozdonyt *villanyvonat váltotta* föl és ez vitte tovább az ünneplő közönséget Felsőgallára, ahonnan *ünnepélyes keretek között indították el Budaörsre az első szénszállító villanyvonatot.* A szépszámú közönség előtt a munkásság képviselői és *Pozsgay* államtitkár méltatták annak jelentőségét, hogy a 680 km hosszú Budapest—Hegyeshalom villamosvasútvonal *70 km-es szakaszán helyreállott a közlekedés.* Az első vonat harminckét kocsiban 850 tonna szenet szállított. A MÁV a vonal helyreállításán dolgozó munkások között *400.000 P jutalmat osztott ki.*

Ausztriában engedélyezik a szakszervezeteket

Bécsből jelentik, hogy az ausztriai Szövetséges Ellenőrző Tanács hétfői ülésén elhatározták:

engedélyezik a szakszervezetek működését Ausztria egész területén.

A munkások érdekképviseleteinek ezentúl jogukban áll kollektív szerződések megkötésére vonatkozó tárgyalásokat folytatni a munkáltatókkal.

KIT KERES?

A Világosság bécsi szerkesztősége segít felkutatni az ausztriai és németországi deportáltakat és hadifoglyokat

Jelentettük már, hogy bécsi szerkesztőségünk az Osztrák Vöröskereszt bécsi központja útján Ausztria és Németország, valamint Csehszlovákia különböző helységeiben székelő hadifogoly- és deportáltkutatóirodákkal összeköttetést létesített és ilymódon lehetővé tette, hogy ezt a nagy emberbaráti szervezetet szolgálatába állítsa mindazoknak, akik hozzátartozóikat keresik a határon túl. Ma, amikor még a postai forgalom rendezetlen, a Világosság szerkesztősége magára vállalta a feladatot, hogy rendszeres kurirjárat útján a deportált- és hadifogolykutató szolgálatot olvasói rendelkezésére bocsátja és mindenkit hozzásegít ahhoz a lehetőséghez, hogy eltűnt hozzátartozóit a Világosság külföldi kurirszolgálata útján kutathassa.

Aki külföldi kutatószolgálatunkat igénybe óhajtja venni, két példányban, azonos szöveggel ellátott kutatólapot juttasson el szerkesztőségünkbe és ezen a következő adatokat kell jól olvashatóan, lehetőleg gépírással közölni:

1. A keresett személy neve, születési helye és éve, foglalkozása.
2. Hogyan került külföldre? (Deportálás, munkaszázad, kényszerkitelepítés, katonai szolgálat, stb.)
3. Pontosan meg kell jelölni, hogy mikor és honnan érkezett utoljára a keresett személyről valami értesítés. Ez azt célozza, hogy a kutatásnak legyen kiindulópontja.
4. Ki kéri a kutatást lefolytatni, azaz a kutatás eredményéről ki kéri az értesítést.

A Világosság a beérkezett kutatólapokat hetenkint egyszer kurir útján külföldre eljuttatja és egyben gondoskodik arról is, hogy ez a szolgálat ugyancsak hetenként egyszer visszahozza Budapestre a kutatás eredményéről szóló értesítéseket.

Letartóztatták Palatinus Józsefet, a szabadkőművesek feljelentőjét

Amikor a politikai rendőrség átvette a „Hűség Házát", az egyik szobában tömegével találták meg azokat a könyveket és iratokat, amelyekből *Palatinus József* az uszító náci-lapokban állandó szemelvényeket közölt. Főleg a nyilas „Magyarság"-ban ismertette Palatinus József a magyar szabadkőművesség történetét, listákat közölt *és a listákon szereplő szabadkőműveseket a Defenzív Osztálynál fel is jelentette.* Rengeteg ember került így ártatlanul a német Gestapo kezére, akiknek a sorsa még ma is bizonytalan. Palatinus Józsefet rövidesen átszállítják a népügyészségre.

Beváltják a sóutalványokat

Az élelmiszerkereskedők sóutalványait legkésőbb október 11-ig munkások be érvényesítés céljából az élelmiszerközpontban.

A bolgár radikális párt megindította pártlapját

(Szófia.) A bolgár radikális párt, amely néhány nappal ezelőtt csatlakozott a hazafias arcvonalhoz, *hétfőn jelentette meg pártlapjának első számát.*

Felfüggesztették állásától a városházi tüntetés két vezetőjét

Hétfőn délelőtt a választások eredményének közzététele után egyes, az uccáról behatolt idegen elemek tüntetést rendeztek a Városházán.

A tüntetők Kővágó alpolgármester elé vonultak és kisgazda jelszavakat hangoztattak.

A tüntetés két vezetőjét: ifj. dr Della-Donna Mihályt, aki a VIII. kerület elmozdított elöljárójának rokona és segédfogalmazó a városnál, valamint Dongó Kálmán irodatisztet azonnal felfüggesztették állásától.

Több tisztviselőt, akik a tüntetésben résztvettek, *fegyelmi úton* áthelyeztek.

Hírzárlatot rendeltek el a politikai rendőrségen *a Szálasi-ügyben*

A politikai rendőrségen tovább folytatják a magyar háborús főbűnösök kihallgatását. Ezzel kapcsolatban az egyik délutáni lapban olyan cikk jelent meg, mely szerint *Szálasi megőrült volna, illetve szimulálja az őrültséget.* Úgy értesülünk, hogy ez a hír azért terjedt el, mert Szálasi Péter Gábor főkapitányhelyettestől papirt és ceruzát kért, hogy vallomást tegyen.

A vallomás viszont a tőle megszokott Kárpát-Duna Nagyhaza" és „vérrögvalóság" stílusgyakorlatokat tartalmazta,

ami érthetetlen volt Szálasi kormányzása idején is és természetesen érthetetlen most is. *Innen terjedt el Szálasi „megőrülésének" álhíre.*

A politikai rendőrség legfőképpen *Imrédy Bélát, Bárdossy Lászlót, Jarosst* és *Endre Lászlót* hallgatta ki, miután ezek kerülnek leghamarabb a népbíróság elé. *Bárdossy* kormányzati ténykedéseit, *a hadüzenettel kapcsolatos jegyzőkönyveket* s a parlamenti felszólalásait ismertette.

Endre Lászlót, a kérlelhetetlen zsidóüldözőt arról hallgatták ki, hogy *mi lett a sorsa az ő általa deportált sokszázezer vidéki zsidónak.*

Endre érdekes felvilágosítást adott egyébként a szocialista munkásmozgalom elleni tevékenységéről is.

Imrédy Béla részletes vallomást tett az első zsidótörvény idejéről, valamint *a Hitlerrel kapcsolatos nagyfontosságú tárgyalásairól.*

Jaross Andor a felvidéki visszacsatolás körülményeit tárta fel.

Természetesen mind a négy háborús bűnös menteni igyekszik magát és úgy állítja be saját szerepét, hogy *mindenben kénytelenek voltak a németeknek engedelmeskedni.*

Szálasi kihallgatása a legérdektelenebb.

A felettes hatóság egyébként a nyomozás érdekében Szálasiék ügyében *egyelőre hírzárlatot rendelt el.*

Lezuhant a sérült ház kapúja. A Marx tér 9. sz. ház előtt sétált *Gárdonyi Sándor* 52 éves tisztviselő, amikor *a bombasérült ház kapuja hatalmas recsegéssel kiszakadt a falból és leütötte a tisztviselőt*, akit életveszélyes állapotban szállítottak a Bókus kórházba.

Az amerikai hadügyi államtitkár és Harriman moszkvai USA-nagykövet átutazott Budapesten

A Világosság értesülése szerint, hétfőn illusztris amerikai vendégei voltak Budapestnek. Mc Cloy, hadügyi államtitkár és Harriman, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete utazott át a magyar fővároson. Délben a Park Klubban a Szövetséges Ellenőrző Bizottság díszebéden látta vendégül az amerikai államférfiakat.

A Nemzetközi Vöröskereszt adománya a Nyugatról hazatérők támogatására

Hans Weyermann, a Nemzetközi Vöröskereszt magyarországi megbízottja hétfőn délután a Magyar Vöröskereszt vezetőségének kíséretében megjelent *Millok Sándor* hazahozatali kormánybiztosnál és tudomására hozta, hogy a Nemzetközi Vöröskereszt a Nyugatról hazatérők támogatásának, étkeztetésének és felruházásának céljára *30 millió pengőt bocsát a kormánybiztos rendelkezésére.* A kormánybiztos az összeg legnagyobb részét a vele együttműködő *Magyar Vöröskereszt* útján fordítja a rászorulók segélyezésére. A Nemzetközi Vöröskereszt delegátusa kilátásba helyezte, hogy ha ez az összeg elfogy, *további támogatást is tud majd nyújtani.* A kormánybiztos a Nemzetközi Vöröskereszt nemes elhatározásáért *a magyar kormány nevében köszönetét fejezte ki Hans Weyermann-nak.*

London nem erősíti meg, de nem is cáfolja az újabb hármas találkozó hírét

A világsajtóban felröppent hírekkel kapcsolatban, hogy újabb Sztálin—Attlee—Truman-találkozó áll küszöbön, londoni illetékes helyen kijelentették, hogy ezeket a híreket nem erősíthetik meg, de nem is cáfolják.

Az apácák és a szakszervezet.

Polgármesteri rendelet értelmében az apácák nem kötelezhetők, hogy belépjenek szakszervezetbe, viszont fizetésük azonos a többi kórházi ápolóéval.

A NÉMET NŐK *alaptalan vádjai szövetséges katonák ellen*

Az amerikai sajtó érdekes új adatokat közöl a német lakosság szabotázskísérleteiről. Az egyik amerikai parancsnokságnál például egy csoport nő arról panaszkodik, hogy a faluban állomásozó amerikai katonák elrabolták őket és erőszakoskodni akartak velük. Amikor az ügyet kivizsgálták, kiderült, hogy a nők a legkülönfélébb társadalmi osztályokból kerültek ki és a merényletből egy szó sem igaz. A további nyomozás bebizonyította, hogy a *nők összebeszéltek és kaholt vád keltésével akartak amerikai katonákat hadiörvényszék elé juttatni*, mert tudták, hogy az amerikai katonai törvények értelmében halálbüntetés várt volna a vádlottakra. Az alaptalanul vádaskodó nőket letartóztatták.

Mindazok, akik 1944 október 16—29 között a

Rombach uccai templomban

voltak bezárva, vagy ott munkaszolgálatot teljesítettek és így az ott elhúnyt édesanyámról,

Márkus Simonné

(ezelőtt özv. Blumenthal Lipótné) halálának körülményeiről és elszállításáról, esetleg eltemetésének helyéről tudnak, értesítsenek. Nyomravezetőnek a

szokásosnál nagyobb jutalmat adok

Dr Blumenthal Tivadar, V. Pannónia u. 28.

Átmenetiek a budai vízellátási bajok

A budai lakosság egy része panaszkodik, hogy a vízszolgáltatás, különösen *a magasabb fekvésű házakban*, esetleg az alacsonyabban fekvő házak *felsőbb emeletein* az utóbbi napokban részlegesen szünetel. Különösen

a Sashegyen, a Mártonhegyen és a Németvölgyben

van hiány a vízszolgáltatásban. Illetékes helyen érdeklődtünk ez ügyben s a következő felvilágosítást kaptuk:

— A Vízművek tudatában van annak, hogy *Budán, a magasabb helyeken és a felsőbb emeleteken átmeneti zavarok álltak be az állandó vízszolgáltatásban.* Ez azt jelenti, hogy a nap egy bizonyos szakában ezeken a helyeken le kell zárni a vízszolgáltatást. Sajnos, az akadály kiküszöbölése a Vízműveken kívül álló feladat, mert

villanyáram kérdése.

Most rövidesen megkezdődik majd a villanyáramszolgáltatás és ez egyidejűleg megszünteti a még szórványosan előforduló, úgynevezett vízbajokat is, mert *a Vízműveknél jelenleg hiányzó bizonyos árammennyiséget az Elektromos Művek meg fogják tudni adni.*

Egyébként illetékes helyről felhívják az érdekelt lakosság figyelmét arra, hogy *a vízlezárás időpontja felől a házmegbizottaknak, illetve a tömbmegbizottaknak kötelességük hivatalos helyen érdeklődni* és

a lezárás időpontját a lakosság tudomására kell hozniok,

hogy azok megfelelő vízkészletet tárolhassanak.

Mezőgazdasági eszközöket gyártanak

Házi Árpád, Pest vármegye alispánja érdekes akciót kezdeményez. A pestmegyei gazdák nagy hiányt szenvednek *mezőgazdasági eszközökben.* Az alispán tárgyalt a gépgyárakkal kapák, kaszák, boronák, ekék, ekevasak, patkók stb. sürgős szállítása érdekében.

A gyárak meg is kezdik a fontos szerszámok gyártását,

kívánságuk azonban az, hogy *munkásságukat a gazdák lássák el élelmiszerekkel.* Az alispán most ezt közölte a pestmegyei községek lakosaival és rövidesen megkezdik a mezőgazdasági gépeket gyártó gyárak munkásai számára az élelmiszergyűjtést.

Örökbefogadásra keresnek vidékre gyermekeket

A falu és város egymásra találásának újabb beszédes bizonyítéka az a tény, hogy a Nemzeti Segély központjához vidékről több megkeresés érkezett, amelyekben kisebb gyermekeket keresnek örökbefogadásra. Főleg 3—10 év közötti gyermekeket szeretnének. A Nemzeti Segély központja (VI., Munkácsy Mihály-u. 19.) készséggel segíti elő ezt az akciót.

Egységesítették a bőrgazdálkodást

Az Iparügyi Minisztérium részvételével a Közellátásügyi Minisztériumban új szervezetet létesítettek, amelynek feladata valamennyi bőrgazdálkodási kérdésnek egységes intézése. A hivatal véleményező szerve a Bőrgazdálkodási Tanács, amelyben úgy a szakszervezetek, mint a munkaadók képviseltetik magukat. Ugyancsak az ipari érdekképviseletek és a szakszervezetek egyúttal *bőrgazdálkodási szövetkezetet* is létesítenek, amelynek az lesz a feladata, hogy a hivatal rendeleteit gyorsan és bürokráciamentesen hajtsa végre.

A IV. francia köztársaság reformtervei

Demokrácia, angolbarátság, határkiigazítás Itáliával szemben

Öt évvel ezelőtt ezeken a májusi napokon indultak döntő rohamra a német tankhadosztályok Franciaország ellen. Hollandia és Belgium már a nácik lábainál hevert; Gamelin és Weygand bukott hadvezérek. Párisra hullanak a gyilkos bombák és az első háromszáz polgári halott temetése egyetlen tiltakozás az embertelen barbarizmussal szemben. Rövid pár hét múlva porba hull a francia trikolor és a Compiégneben gőgös germán tisztek diktálják a feltételeket. . . .

Azóta Franciaország ismét feltámadt és éppen napjainkban láthatjuk újjászületésének legbiztosabb jeleit. Elfoglalta nagyhatalmi pozícióját: *egyenrangú, ötödik nagyhatalomként* vesz részt, mint állandó tag, a nemzetközi bizottsági tanácsban. A francia fegyverek dicsőségesen harcoltak a végső leszámolásnál és máris újabb hadosztályai *várják a bevetési parancsot a japánok elleni küzdelemre.*

A de Gaulle vezetése alatt kibontakozó IV. francia köztársaság mélyreható, átfogó nagy reformokra készül és a lezajlott választásokon a francia nép egyetemlegesen bizonyságát adta feltétlen ragaszkodásának a demokratikus eszményekhez. A fogságból hazatért államférfiak közül az arra méltók ismét helyet kapnak a kormányzásban és a széles alapokra fektetett demokratikus köztársaság már csak mint elmúlt rossz álomra emlékszik a Pétainek és Lavalok vichyi sötét korszakára.

Franciaország igyekszik kiépíteni nemzetközi kapcsolatait és diplomáciai körökben küszöbön álló *francia—angol szerződés megkötéséről* tudnak. Az új kormányzat is híven a hagyományokhoz, külpolitikájának alapköveként a *szoros együttműködést kívánja a brit birodalommal.* Egyes területi kérdések is tisztázásra várnak és Franciaország közölte igényét az *Olaszországgal szembeni határkiigazításra.* A békeértekezlet lesz majd hivatva eldönteni a végleges francia—olasz határt.

A Margit-körúti katonai fogház lesz a budai internálótábor

A budai kerületi kapitányságok az eddig szétszórtan működő I., II., III. és XII. kerületi internálótáborok egyesítésére tettek előterjesztést a belügyminiszternek és terv szerint a Margit-körúti hírhedt emlékű volt katonai fogház aránylag épségben maradt épületében állítják fel a központi budai internálótábort. A volt katonai fogházban mintegy 5000 internált részére volna hely, ahol a budai nyilasok és egyéb bűncselekmények miatt internáltak kerülnének elhelyezésre.

A jelenleg Apostol-utca 20. szám alatt működő II. kerületi internálótábor helyébe 100 személyes rendőrségi üdülőtelepet létesítenek, mivel az ott fogva tartott internáltak az épületet teljesen rendbehozták, úgyhogy azt új rendeltetésének azonnal átadhatják.

Késik a budai villamos!

A 83-as megindult, de a Tabánban még vezetékoszlopok sincsenek . . .

A napi munkájukba Budáról Pestre járók ezrei hetek óta kapják az erősítő injekciókat: *indul már a villamos Budán.* Tíz nap mulva, egy hét mulva, jövő héten, szombaton, szerdán, kedden — mindegyik ujsághír mást mond.

Ezzel szemben *mi a valóság?*

A legkevésbbé megrongálódott *hüvösvölgyi* és *zúgligeti* vonalon csörtörtökön reggel indult meg a 83-as és 81-es. Ezeknek főközönsége a budakeszi és máriaremetei batyuzó svábok. Jár a 19-es is a Gellérttől Kelenföldre és hétfőn indul Óbudára a 72-es. Ugyanekkor a legfontosabb vonal a *Budán végigvezető* Zsigmond-tér—Margit-körút—Széll Kálmán-tér—Krisztina-körút—Horthy-körtéri járat lenne. A Margit-híd gyakori lezárása miatt ezreknek kell *Óbudáról a XI. kerületbe* gyalogolniok, hogy hídhoz érjenek.

Ezen az útvonalon az egyik sinpárt még régebben rendbehozták s most szénszállító vonatok közlekednek rajta. A másik sinpár azonban végig a Krisztinában és a Tabánban súlyosan megrongálódott. Azonkívül pedig nemcsak a felsővezeték, de *a Tabánban nagyrészt még a tartóoszlopok is hiányzanak.*

Naponta figyeljük ezt a vonalat s egyelőre mégcsak *kísérletet sem látunk, hogy hozzáfognának a kijavításához.*

Mikor indul meg itt a villamos?

Amíg ez késik, sok-sokezer ember napi munkája előtt és után, ráadásul hosszú kilométereket kénytelen gyalogolni. (—r)

Az idők jele

Egy bankutcai fűszeresbolton a következő felírást láttuk: „Rongyos ezerpengőst is felváltjuk, ha nálunk vásárol."

„MY DEAR"
kávéház és étterem Petőfi Sándor-utca 12.
saját cukrászat
reggeli — ebéd — uzsonna — vacsora
Kisteremben 4–9 óráig CSÁKVÁRY zongorázik

Túlóráznánk, ha volna lakás . . .

Máv tisztviselők megszívlelendő kérése

Az ország legnagyobb vállalatának, a MÁV-nak üzembehelyezése döntően befolyásolja a helyreállítás kérdését. Ebbe a témakörbe tartozik

a MÁV bérházainak a kérdése.

Ezekben a házakban ugyanis túlnyomórészt *öreg nyugdíjasok* laknak. Már a lakáskiutalások is teljesen antidemokratikusak voltak annakidején. Első feltétel volt, hogy *csak érettségizett tisztviselő* kaphatott ezekben lakást. Hiába volt valaki máskülönben igényjogosult és ugyanolyan tiszti vizsgákon átment tisztviselő, ha nem volt érettségije, nem kaphatott lakást.

Most, amikor a nehéz közlekedési viszonyok következtében a dolgozó és aktív fiatalabb tisztviselők csak nagy nehézségek árán juthatnak hivatalukba,

erősen megérződik a lakásprobléma hatása a munkateljesítményre.

A MÁV tisztviselői közül sokan készséggel vállalnának a hivatalos idő után a délutáni egész estig terjedő *többletmunkát.* De itt van a lakás kérdése! Mire a hivatalos idő után a Kőbányán, Rákoson és másutt a külső perifériákon lakók hazaérnek, megebédelnek, képtelenek újra begyalogolni hivatalukba, hogy ott túlórázzanak.

Ezeknek a dolgozni akaróknak nyujtana segítséget, ha a MÁV új vezetősége revízió alá venné az említett lakáskérdést. Az öreg nyugdíjasnak igazán csak kényelmi szempont, hogy bent lakik a város szívében. Ha Pest környékén telepedne le, ez a mai nehéz élelmezési viszonyok közepette egyenesen előnyt is jelentene számára. A dolgozók és dolgozni akarók részére pedig a bentlakás elintézésével

megoldható volna a délutáni önként vállalt túlmunka kérdése.

A kérdés megoldása sürgős. Igen sok érdekelt várja a gyors, megértő és közérdekű elintézést. (—ő —k.)

Egy kis helycsere készül a váci fegyházban

Népbíróság elé kerülnek a váci politikai foglyok kínzói. *Horváth Kálmán* volt fegyintézeti főtisztet és *Kenéz Imre* fogházőrparancsnokot Vácott letartóztatták és a budapesti politikai rendőrségre kisérték. Horváth és Kenéz voltak a váci fegyházba került politikai foglyok kínzói már évtizedek óta. Ők találták ki a legszörnyűbb fegyelmi büntetéseket, kínzásokat és koplaltatásokat. A többi között *Vas Zoltán* és *Rákosi Mátyás* is Horváth és Kenéz gonosz bánásmódjának volt részese. Valószínűleg rövidesen a váci fegyházba kerül mind a kettő.

Százötven év előtt

1795 május 20-án végezték ki a Vérmezőn, a királyi méltóság és a közjó ellen irányzott összeesküvésért és lázításért fő- és jószágvesztésre ítélt Martinovics Ignácot, gróf Sigrayt, Szentmarjayt, Laczkovicsot és Hajnóczyt. Ez az öt férfiú a magyar demokrácia első vértanuja volt. Hősi emlékük örökre él minden igaz magyar szívben.

— **Az Ellenállási Mozgalomban** hősi halált halt dr. *Messik János* hadnagy és *Széchenyi Pál* zászlós tiszteletére, akiket a honvédelmi miniszter előterjesztésére századossá, illetve főhadnaggyá neveztek ki, a 207/2 légvédelmi ágyúsüteg legénysége pünkösd hétfőjén d. e. 10 órakor a Kerepesi-temetőben, Messik hadnagy sírjánál bajtársi ünnepséget rendez. Gyülekezés az I. számú kapunál.

Habig kalap
Kossuth Lajos-u. 1.
BEREGI JÓZSEF ÉS TÁRSA
e héten megnyílik.

Malthausen foglyai

akik most már útban vannak hazafelé, megérdemlik, hogy néhány sorban előre is szeretettel üdvözöljük őket. Az első, akinél megáll a tekintetünk: *Andorka Rudolf* nyug. követ neve. Jól ismertük harcos nekilendüléseit, ravaszul megfogalmazott allegoriáit, amelyek mindig telibe találtak. *Bakai Szilárd* altábornagy és *Balázs Győző* őrnagyfogorvos előtt meghajtjuk az igaz magyarok elismerő lobogóját. A képviselők közül *Buchinger Manó, Györki Imre, Peyer Károly* és *Rassay Károly* nevével találkozunk. Felesleges jellemezni őket, vagy akár egyetlen szóval is méltatni történelmi jelentőségű munkásságukat. Idekívánkozik dr. *Domokos József* ügyvéd neve, aki többek között *Rákosi Mátyás* védője volt. Itt említjük meg a fiatalos szívű nyugalmazott főispánt, a Kisgazdapárt tagját: *Szent-Iványi Lajost* (akinek nevét megtalálták e sorok írójának noteszében és ez is egy „vádpont" volt a Gestapo-kihallgatás során).

Bálint Imre, Hevesi Endre, Nádas József, Nyikos Zsigmond, Várnai Dániel, Rátkay Károly és *Millok Sándor* képviselték Malthausenben az író- és hírlapíró-kollektivitást. A hazatérők névsorában találjuk *Parragi Györgyöt, Lajos Ivánt*, a „Szürke könyv" szerzőjét is. (—y)

— Megtalálták két eltűnt pap holttestét. Még márciusban történt, hogy a németek és nyilasok által megszállva tartott Gyékényes község katolikus hívei egy nap hiába várták a templomba plébánosukat: Berkovics Józsefet és P. Hajnal Zénó nagyatádi szentferenc-rendi házfőnököt, aki ott ezekben a napokban a templomban napról-napra szentbeszédet tartott. Hiába kutattak a két pap után, semmi sem derült ki sorsukról. Most aztán a tavaszi mezei munkák folyamán a község határában megtalálták holttestüket.

Egy „gáztámadás",

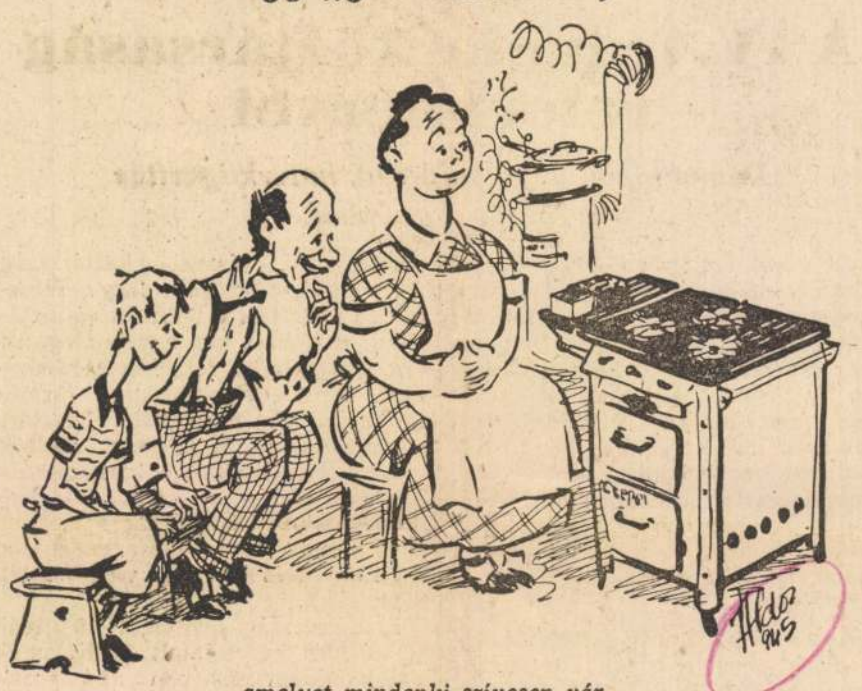

amelyet mindenki szívesen vár.

„Csak halotti levél, vagy 45 fokos láz..."

Több munkaszolgálatos feljelentése alapján a rendőrség kézrekerítette *Katona Ernő* tartalékos hadnagyot, aki a 101/309. számú kisegítő munkásszázad parancsnokhelyettese volt. Katona Tápiósülyön tanfolyamon vett részt, ahol részletes oktatást kapott a munkaszolgálatosokkal valóbánásmód tekintetében.

Századával a legkegyetlenebbül bánt, *ütötte, rúgta embereit*, a betegeket nem engedte orvos elé, mert nála *„csak halotti levél vagy negyvenöt fokos láz"* számított. Az adatok szerint a munkaszolgálatosokat éheztette, csomagjaikat ellopta és sokakat feljelentett a munkácsi, valamint a szombathelyi kémelhárítónál, ahol besúgó volt. Az ilyen szerencsétleneket azután úgy összeverték, hogy örökre viselni fogják ennek nyomait. A tanuvallomások szerint dr. *Biener Ernő* munkaszolgálatost télen, tizennyolc fokos hidegben *meztelenre vetkőztette, megkötözte és össze-vissza verte.* Utána egy ablaktalan, fűtetlen helyiségbe záratta, majd átadta a német SS-eknek, akik aztán Bienert agyonlőtték.

Súlyosan terhelő tanuvallomások Gáspár Jenő ellen

A Népbíróság *Pálosi*-tanácsa szombaton délelőtt folytatta *Gáspár Jenőnek*, a Sajtókamara igazgató-főtitkára ügyét.

Lázár Béla író elmondotta, hogy Gáspár Jenő antiszemita beállítottsága szinte hihetetlen, mert *fiatal korában zsidóktól nagy segítséget kapott.* Sokáig nagyon szerényen viselkedett, 1942 után azonban megváltozott.

Márer György hírlapíró, a *Kossuth Népe* munkatársa elmondotta, hogy a főtitkár a Kamara határozatain és a fennálló törvényeken is *túlmenően, egyénileg üldözte a zsidó és a jobboldal számára politikailag megbízhatatlan ujságírókat.*

Dr. *Fenessy Ferenc* népügyész újabb bizonyítási indítványt tett. Dr. *Markovits Jenő* védő kérte, hogy hallgassák ki *Berecz Sándor* hírlapírót és hogy *Jeszenszky Sándor* miniszteri tanácsost — kit Németországba hurcoltak — visszatérése után idézzék be tanunak.

Egységes étkezési jegy

A polgármester június 1-től egész Nagy-Budapest területére egységes *„étkezési jegy"* bevezetését rendelte el. Az étkezési jegy szelvényei Nagy-Budapest területén a hatósági főzőhelyeken, vállalati étkezdékben, vendéglátóüzemekben stb. *egytál ételre*, vagy *10 dkg kenyérre* válthatók be.

A hatósági élelmiszerkészletek szétosztására számokkal és betűkkel ellátott *„közellátási jegyek"* kerülnek szétosztásra. A 14 éven aluli gyermekek *másszínű közellátási jegyet kapnak, mint a felnőttek.*

Felelős szerkesztő: FELKAI FERENC
Felelős kiadó: HADÁCSY REZSŐ
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 78. sz
Légrády Testvérek R.-T. nyomása.
Felelős nyomdavezető: Jánosi Péter.

APRÓHIRDETÉSEK

Zongorák, pianinók olcsón. Vétel, eladás. Reissman Imréné, Rákóczi út 55.

Üröklakás 1, 2, 3 szobás, beköltözéssel eladó. Iroda, Szív-utca 16., egytől háromig.

Veszek brilliáns ékszereket, ezüstöt, aranyat, rossz órákat. Frivaldszky Ferenc ékszerkeresk., Karpfensteinutca 2/b., II. 25.

Külföldi
ZONGORÁK
7000 P-től, FENYŐNÉ zongoraszalonjában, Erzsébet-krt. 26. II. em.

Zaka Budai Lakásforgalmi irodája, Bocskay-út 13. Azonnalra kapható egyszobás összkomfortos, egyszobás cselédszobás, kétszobás, háromszobás hallos, garszon, albérleti szobák, üzlethelyiség, raktár.

Gépész nagy gyakorlattal cséplést keres. Cubulka Gyula, Bpest, III. Zsigmond kir.-út 68. f. 4

Takarítunk
lakást, üzletet, irodát! Fővárosi takarítási vállalat, VI., Király-utca 54. I. emelet 4.

Cipőtűzőgépeket jó állapotban sürgősen vennék. Ajánlatokat Nagydiófa-utca 27. II. 3.

Öröklakásokat, családiházakat keres nagyszámú ügyfeleinek Szőke iroda, Dessewffy-u. 6.

Lakásokat, lakrészeket, szobákat keres bútorral, költségtérítéssel, sérülten is, nagyszámú ügyfeleinek Bertók iroda, Dessewffy-utca 6.

László Ernő mérnököt 1944 okt. 21-én a nyilasok elvitték lakásáról. Csepeli 25-ös mérnökszázadban volt, nov. 12-én Óbudáról adott utoljára életjelt. Aki bármit tud róla, nagyon kérjük, értesítse aggódó családját. Túri Pálné, Budapest, Tátra-u. 26.

Jól számoló tisztviselőnő többéves irodai gyakorlattal elhelyezkedne „Minél előbb" jeligére kiadóba.

Rozenfeld Zsigmond és Mátyás Manó hozzátartozói hírt kaphatnak Horváth József vendéglősnél, Németvölgyi-út 96.

Hálószoba bútor olcsón eladó. Zugligeti-út 53. Érdeklődni házfelügyelőnél.

Szép, parkos, gyümölcsöst keresek bérbe 1—2 évre, csak villamossal elérhető helyen. „Ha lehet, víz közelében" jeligére kiadóba.

TEXTILNAGYKERESKEDÉSNEK alkalmas
üzlethelyiséget
keres részv.-társ., lehetőleg Sas-, Wekerle S.-u., Erzsébet-tér környékén. Leveleket „Közvetítőt honoráljuk" jeligére Leopold Cornél hirdetőirodába, Teréz-körút 3. kérünk.

Segédházfelügyelő felvétetik, aki fűtéshez ért. Petőfi Sándor-utca 6., házfelügyelőnél.

Kétszobás hallos öröklakás Kőrternél 180.000. Fogasnál 600 öl villatelek olcsón. Lengyel, XI., Fadrusz-u. 18.

Mindent veszek, menyasszonyi ruhát, szmokingot kölcsönzök. Tavaszmező-u. 1.

Kötöt és fejelőnöt sima gépre felveszek. Dupsky Újpest, Vasváry Pál-utca 33.

Szabó Ilonkát
Dunai Rep.-ből keresi fivére. Teréz-körút 46. 1/a, d. e. 9—10-ig. *

Könyvelővé hetek alatt felelősséggel képzi főkönyvelő, gyakorlatról gondoskodom. Bezerédi-utca 11. földszint 9.

Eltűnt hozzátartozóit, értékeit kinyomozza Szabó, Rákóczi-út 47.

Középkorú nő szobaasszonyi vagy házvezetőnői állást keres. Pacsirtamező-u. 32. segédházfelügyelőnél.

Eladók: mod. dióháló, 3-as fehér előszobaszekrény az Olaszfasorban, 3 HP benzinmotor, 60—100 v., 1 kv. dynamó, méhvisasz (mézért), cserébe is 100—125 cm³ motorkerékpár motorjáért v. kerékpárért. IV., Kecskeméti-utca 7. I. emelet.

A Hartmann Vilmos-féle Papíripar és Papírforgalmi R. T.-hoz a Nemzeti Bizottság által kiküldött igazolóbizottság megalakult. Az igazolóbizottság ezennel felhívja mindazokat, akik a vállalat alkalmazottainak olyan magatartásáról vagy cselekményeiről tudnak, amelyek a magyar nép érdekeit sértették, vagy sértik, mind ezt, mind vonatkozó bizonyítékaikat az igazolóbizottság elnökéhez (Szteskál Imre, V., Csáky-u. 73.) címzett levélben közöljék. Az írásbeli bejelentésnek a bejelentő nevét és lakcímét tartalmaznia kell, névtelen bejelentésekkel a Bizottság nem foglalkozik.

Fekete István
műszaki és villamossági váll., Izabella-u. 82. I. 12., mindenféle árut, szerszámot, műszert, rádiót, gramofont veszek és eladok. Bizományi megbízásnál előleget adok.

Tegyen egy próbát
mielőtt eladja aranyát, ezüstjét, Borbély ezüstművesnél, Német-u. 5. (Körútnál.)

Négyszobás hall. öröklak., Budán és Pesten villa, Velencei-tónál villa és gazd. telkek, bérháztelektömb stb. Dr. Horváthné, XI., Horthy Miklós-út 30.

Magányos úrhoz házvezetőnőnek ajánlkozik középkorú nő, vidékre is. — Pestszentlőrinc, Nagyvárad-u. 11. Heffler Jánosné.

10 raktárban
100 készítő
1000 iroda-lakás bútora.
UNIVERSAL
iroda és műbútorgyár
VII., Wesselényi-u. 8. Bútort, szőnyeget, függönyt veszünk. Portálokat javítunk.

Takarításért szobát, ellátást adok magányos nőnek. Vág-utca 2/b. II. 1.

Magánkönyvtár kitűnő állapotban lévő szépirodalmi kötetei eladók. Megtekinthetők délután 4-től. Liszt Ferenc-tér 5. II. 3. *

Futballabda, kerékpár, tizedesmérleg eladó. Pesterzsébet, Gömbös Gyula-utca 47.

EZÜSTRÓKA
olcsón SZEMERE szűcsnél Erzsébet-körút 26.
Második emeleten!

Férjhez menne fiatal leány. Kereskedő vagy kisiparos előnyben „Benősülés" jeligére kiadóba.

Szász Antal mozdonyvezetőt és Srci Zoltán honvédet keresi Szász Antalné, Raposka, Zala m., u. p. Tapolca.

Nerzcapes
hosszú, olcsón eladó. Sándor-utca 36. I. Lengyelné. Háromkor.

Kerékpáralkatrészek
szerelés, karbantartás. Gerő Sándor, VI., Ó-utca 21.

GANZ ÉS TÁRSA R. T. budapesti céghez (Waggongyár, Törzsgyár, Villamossági gyár és Hajógyár) a Nemzeti Bizottság által kiküldött Igazoló Bizottság működését megkezdte. Elnök: Wisnovszky Antal, VII., Cserhát-u. 13. I. 7. A Bizottság ezúton felhívja mindazokat, akik a vállalat összes alkalmazottainak (felügyelőbizottsági és igazgatósági tagok, tisztviselők, munkások, altisztek, külső szakértők, tényleges és nyugállományban) fasiszta-, németbarát, vagy reakciós tevékenységeiről, valamint a magyar nép érdekeit sértő, magatartásukról tudomással bírnak, hogy az erre vonatkozó bejelentéseiket, adatokkal alátámasztva az Igazoló Bizottságnak nyolc napon belül nyujtsák be (olvasható aláírás és pontos cím) az alábbi címekre: Wisnovszky Antal, VII., Cserhát-u. 13., Závodszky József, VIII., Ludoviceum-u. 10. Névtelen bejelentésekkel a Bizottság nem foglalkozik. A tárgyaláson panaszainak előadására bárki megjelenhet. Az igazolás alá vonandók névjegyzéke és a tárgyalás napja a vállalat valamennyi üzemében és irodájában közszemlére van téve és a hivatalos órák alatt megtekinthető. Az Igazoló Bizottság.

Pázsit üdülő
Tul. dr. Belohorszkyné,
PASARÉTEN, II., Pázsit-u. 9
Kitünő ellátás. Napozóterraszok. Pormentes, tiszta levegő. Sétautak. Kirándulóhelyek. Fiatal lányokat felügyelettel vállal.

Idősebb nőt háztartásba felveszek. Dupsky, Újpest, Vasváry Pál-utca 33.

Két testvér középkorú tisztv., fizetéssel, lakással férjet keres 50-ig. „Magánhirdetés" jeligére kiadóba.

SZŐLŐ ELADÓ
Budapesttől főútvonalon 46 km. Felvilágosítást szívességből Vámosi, Csáky-utca 49., II. 1., d. u. 3—5.

Üzlethelyiséget keresek. Költséget térítek. Sípiutca 5. I. 6. Ugyanott tricikli bérbeadó vagy eladó, 4 perzsabőr, 6 méter ballon anyag, 6 méter gyapjúszövet, 42-es egész cipő — új — eladók.

FREUND
és Társa ismét vesz új és használt férfi, női ruhát, fehérneműt, írógépet, szőnyeget, textilárut legmagasabb árban
MOST: Károly-körút 5. üzlet

Kereskedők beszerzési forrása!
„BABÉR"
nagykereskedés, Bpest, VI., Ó-utca 42. sz., a régi helyén. Gomb-, rövid-, díszmű- és divatáruk, gyermekruhák.

Kitünő, forgalmas üzlethelyiségem raktárral, jutalékra átadom. „100.000-en felüli tőkésnek" kiadóba.

Irógépműszerészt,
gyakorlattal keres Dixi Irodagépüzem, Podmaniczky-utca 1.

Irógépet, számológépet
vásárol Dixi, Podmaniczky-utca 1.

Kereskedők!
Imprimé, mindenféle textil áru, férfi sokni, ingek, rövidáruk, tenniszoknik stb. Káldi, Izabella-u. 69. 8—1-ig.

TELKEK:
Zsóflaligeten 207 □-öl 25.000. **Rákoscsabaújtelepen** 220 □-öl 30.000. **Dunakeszin** 150 □-öl 40.000. **Monori erdőn** 300 □-öl tölgyes 60.000. **Horthy-körtérnél** 320 □-öl bérháznak 700.000.

CSALÁDIHÁZAK:
Rózsavölgyben 330 □-öl gyümölcsös kétszobás házzal 50.000. **Gyömrőtófürdőn** 328 □-öl gyümölcsös kétszobás melléképületekkel 100.000. **Albertfalván** négyszobás komfortos 300.000. **Horthy-körtérnél** négyszobás komfortos, 500 □-ölön 700.000.

BÉRHÁZAK:
Kőbányán 300 □-öles, kétlakásos 250.000. **Király-utcai** 3 em. bérházrész 400.000. **Mária Terézia-térnél** tizennégylakásos 800.000. P. **Horthy-híd** budai hídfőnél négyemeletes, 19 lak. 1 millió.

ÖRÖKLAKÁSOK:
Marcibányi-térnél adóm. I. em. utcai egyszobás összkomf. 160.000. **Rudolf-térnél** adóm. egyszobás hallos összkomf. 160.000. **Tabáni** parkra nézó, adóm., I. em. háromszobás hallos, beköltözhető 220.000. **Horthy-úton** beköltözhető I. em. háromszobás összkomf. 250.000, kedvező fiz. felt. **Horthy-úton** öröklakás 60.000, kedvező fiz. felt. **Ferenc-körút 24. Harrach.**

A gödöllői fogolytáborban volt március 10. után
KOCSIS JENŐ
aki tud róla, értesítse aggódó nővérét. Szent István-körút 17. IBUSz-pavillon. *

Gyakorlott
kézikötőnők
jó fizetéssel felvétetnek! Jelentkezés reggel 9 és 10 óra között. Bp., IX., Zsir-utca 7. I. 1. *

ÁTADÓ KIADÓ ?
raktár, iroda,
üzletek, üzemi
helyiségek közvetítése. Fellner, Szent István-körút 30.

Ruhaüzletbe varráshoz értő kisasszonyt, jómodorú tanuló leányt magas fizetéssel felvesz. Tavaszmező-utca 1.

Kocsma berendezéssel, hordókkal, Buda legforgalmasabb helyén eladó. Lengyel, XI., Fadrusz-u. 18.

ZONGORÁK
olcsón bérelhetők! Vétel, eladás. Szállítás. **Kernács, Rákóczi-út 13.**

Zaka Budai Forgalmi irodája, Bocskay-út 13. Eladók kétszobás, háromszobás öröklakás, kétszoba hallos, felülött öröklakás olcsón, közműves telkek.

A fővárosban és környéken több alkalmi
bérház, öröklakás, villa és telek
eladására és vételére kaptunk megbízást. — Előd ir., Váci-út 39.

Szobafestőminták, hengerek, etetők, kitünő, békebeli minőségben ismét kaphatók. Sebestyén László, VIII., Csobánc-utca 8.

Vidéki úrnak szoba. Bástya-u. 5., fszt. 4.

2 szoba hallos lakás kiadó. Széna-térnél. „Nyugati" jeligére kiadóba.

Értéket, mű-dísztárgyat veszek. Reggel 10-ig, este 6-tól. Kulcsár, Rákóczi-út 6.

ESZTERHÁZY LUJZA GRÓFNŐ Kállai Zsuzsával decemberben Britannia szállodából ismeretlen helyre távoztak. Felvilágosítást kér Kállai, Bpest, Szinnyei Merse-u. 19.

Bécsi ZONGORA
eladó. Teréz-körút 46. I. 1/a, d. e. 9—10-ig. Ugyanott írógép is. *

Kossuth Népe

MEGJELENIK HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL MINDEN NAP

I. évfolyam 24. szám | Főszerkesztő: Felkai Ferenc | 1945. május 29, kedd

Köszönjük

„...Olyan nagy férfiút, amilyen Bajcsy-Zsilinszky Endre volt, csak olyan nép adhatott, amelynek joga van a függetlenségre, az önállóságra, nemzeti kultúrájának felvirágzására..."

Komoly szavak, nagyjelentőségű megállapítások. Egy nemzet megismerése és elismerése ragyog belőlük s olyan időkben, mikor ez a nemzet egy reá kényszerített, tőle idegen háború szenvedései után csaknem ájultan fekszik s legmélyebb valójából alig-alig tud mutatni valamit. Hisz szinte csak vágyaiban és emlékeiben él.

Ám valaki ebben a félájultságban is meglátta ennek a népnek értékeit s levonva a felismerés következményeit, véleményét fennhangon meghirdette. S nem kicsi ember tette ezt, nem felelőtlen, még csak nem is magyar. Az idézett mondatot a hatalmas Szovjetbirodalom követe, *Puskin* mondotta Bajcsy-Zsilinszky Endre vasárnapi temetésén.

Meghatottan hallgattuk s meghatottan mondunk érte köszönetet. Meghatottan, mély hálával és mély csodálkozással.

Meghatottan, hisz mi, akik Európának ezen a keserves posztján, ahol ezer esztendőn keresztül mindig idegen — és mindig germán — érdekekért kellett vérezznünk — és hányszor és mennyit! — és kultúránkat, lelki valónkat jóformán mindig csak harc közben építhettük, soha egyetlen elismerő szót nem kaptunk attól az Európától, amelyért annyit véreztünk és amelyért nem egyszer csaknem elvéreztünk.

Mély hálával köszönjük, hisz e kijelentéssel szinte egy átkos burok szakad le rólunk s ezer esztendő után végre igaz arcunkkal állhatunk a népek tekintete előtt.

S mély csodálkozással, mert íme, amire Nyugatnak tíz évszázad nem volt elegendő — megismerésünkre —, arra egy Kelet felől jött orosz férfiúnak, felelősnek és hivatottnak, elég volt néhány hét. Mélyünkre látott, megismert bennünket s nem késett e megismerés után hangosan meghirdetni az élethez való jogunkat és méltó életrangunkat.

Soha el nem felejthetjük ezt, hisz szinte csoda történt ott nemzetünk e legfrissebb mártirjának koporsója előtt: egy kétszázmilliós nagy és egy kilencmilliós kis nép lélekben találkozott, felfedezte és megismerte egymást s a nagy, amely győzött, nem tombol és nem gázol győzelmi mámorában, hanem egy nép lelki és szellemi adottságainak, igaz cselekedeteinek alapján megához méltónak ismeri el a legyőzöttet, a kicsit.

Ítéletet mond s ítélete felemel s megad minden életjogot. Köszönjük...

Bajcsy-Zsilinszkyt csak olyan nép adhatott, amelynek joga van a függetlenségre és az önállóságra — mondotta Puskin orosz követ

A Nemzet Halottjának utolsó útja — Mezei virágos koporsó, amely némaságában is vádol — Minden párt tulajdon halottjaként búcsúztatta a vértanut

Ez az út, Bajcsy-Zsilinszky Endre utolsó útja: végtelen hosszú Sopron-Kőhidán kezdődött és — kisebb-nagyobb stációk után — Tarpán fog végződni. A Hűség Városának fegyintézete oltotta ki életét (de erről nem tehet a Hűség Városa) és kuruc Tarpa földje fogadja be porait, örök pihenőre. Kilométerekben és időtartamban is szokatlanul hosszú Bajcsy-Zsilinszky Endre utolsó útja. De ezt a hosszú utat, még haló poraiban is, meg kellett tennie, mivelhogy minden városban és faluban élnek igaz magyarok, akik imádságos könyvükbe írták be a nevét és akik halottan is vezérüknek tekintik . . .

Az érckoporsó, a Kossuth-szobor előtt, némán csillogott a májusvégi napsütésben. Rózsák és mezei virágok koszorú-erdeje hímezte színesre a gyász fekete drapériáját. Lobogva égtek a gyertyák és a kandeláberek, mintha erőtlen lángjuk versenyezni akarna a napsugárral. Gyászoló magyarok tízezrei zarándokoltak a katafalk köré, hogy kegyeletes könnyekkel áldozzanak a Nemzet Halottjának.

És ebben a csillogó csöndben, a bakacsin-posztók temetői némaságában mintha megszólalt volna az érckoporsó . . . Magyar szívében mindenki érezte a szörnyű szavakat, amelyek úgy kopogtak a lelkiismeret dobhártyáin, mint vádbeszéd, amit mindnyájunknak meg kell hallgatni.

Ez az érckoporsó a leghangosabban és szinte átkozódva vádolta azokat, akik vakságukban és aljasságukban idegen hatalmi téboly megszállottjai lettek. Akik megbecstelenítették és fertőbe taszították tulajdon hazájukat. Akik elárulták Magyarországot, azt képzelvén, hogy idegen moslékon kövérre hizhatnak. Akik csatlósai voltak egy vérgőzös rémuralomnak, mert perverz érzékük konjunktúrát szimatolt abban, amit józan eszüknek el kellett volna vetnie. És akik gyalázatos embertelenségben és szadista kinzásban túllicitálták még azokat a „mintaképe"-eket is, akiket már régen ki kellett volna irtani az emberi közösségből.

Bajcsy-Zsilinszky Endrének vértanu-halált kellett halnia, mert néhány gyászmagyar vállalta a hazaáruló gyalázatos szerepét. A tarpai sír, amely már kitárva várja szerelmetes fiát: örök vád szimbóluma lesz a magyar éjszakában. A vértanu Bajcsy-Zsilinszky Endre vádbeszédét pedig minden igaz magyarnak meg kell hallania.

Megkondulnak Budapest harangjai

Vasárnap reggelre gyászpompát öltött a magyar főváros. A magyar nemzet nagy vértanúját a Parlament főbejárata előtt felállított, fekete leplekkel bevont emelvényen ravatalozták fel. Nemzeti színű lepellel letakart érckoporsóját elborították a koszorúk. Ezzel szemben állott a szónoki emelvény és mellette két díszpáholy. Az egyikben *Bajcsy-Zsilinszky Endre* özvegye és a gyászoló család tagjai, a másikban *Zsedényi Béla*, az Ideiglenes Nemzetgyűlés elnöke és *dálnoki Miklós Béla* miniszterelnök foglalt helyet. A szónoki emelvénytől balra a külföldi missziók tagjai, jobbra pedig a kormány tagjai helyezkedtek el. Megjelentek a magyar demokratikus pártok vezetői, *Vas Zoltán* polgármester, a város főtisztviselői és a magyar közélet sok más vezető személyisége. Ott volt a gyászolók között a másik két vértanú, *Kiss János* és *Tarcsay Vilmos* özvegye is.

Ezután *dálnoki Miklós Béla* miniszterelnök mondott gyászbeszédet.

— Tudjátok-e, ki volt Ő? — mondotta többek között a miniszterelelnök. — *Az a férfiú, akiről a magyar szabadság leghívőbb költője álmodott, az az ember, akire a jellem legtisztább eszménye, amit valaha a földön író megfogamazott, betű- és szószerint ráillik.*

A beszéd további részében történelmi visszapillantást vetett az elmúlt esztendők hősies küzdelmeire.

— Amikor itt, a nemzet színe előtt, a nemzet nevében búcsúzunk Bajcsy-Zsilinszky Endrétől, tudjuk, hogy az *Ő koporsója jelképezi mindazokat a halottakat is, akik vele együtt a szabadságért, a demokráciáért a magyar földön hősi halált haltak.* Aki azóta Bajcsy-Zsilinszky eszméjéért pusztult el a magyar hazáért, annak függetlenségéért, az igazságért és demokráciáért, az hasonló vértanúja a magyar ságnak.

A miniszterelnök után *Tildy Zoltán*, a Független Kisgazda- és Földmunkás Polgári Párt országos elnöke búcsúztatta a párt nagy halottját.

— A második szó, — mondotta beszédében, — amely kicsattan ebben a temetési órában: *a vádnak a szava. Mert vád ez a koporsó. Magyarország legjobb, legbátrabb fiát takarja ércölében. Vád ez a koporsó a német fasiszta barbárság ellen. Vád az elvetemült itthoni árulók ellen, akik a törpék és hitványak vakmerőségével rá merték tenni kezüket a magyar szabadság legnagyobb harcosára.* Elvették ezt a drága életet, amelyre olyan nagy szüksége lett volna még ennek a szegény nemzetnek.

„Bajcsy-Zsilinszky álmai most valóra váltak" — mondotta Puskin követ

Ezután

Puskin orosz követ

lépett a szónoki emelvényre és a következő beszédet mondotta:

— Egybegyűltünk Bajcsy-Zsilinszky Endre ravatalánál, hogy kegyelettel adózzunk a hős magyar hazafi emlékének, akit meggyilkoltak a fasiszta hóhérok.

Bajcsy-Zsilinszky Endre egész életét a népéért, a magyar demokráciáért vívott harcnak szentelte. Világosan látta, milyen halálos veszedelmet jelentett Magyarország számára a reakció, a fasizmus és gazdájuk, a hitlerista Németország. A sajtóban, parlamenti beszédeiben mindenütt Bajcsy-Zsilinszky szava harcra hívó vészkiáltás volt a hazáját fenyegető veszedelem ellen. Világosan felismerte a történelem tanulságait és helyesen értékelte népének évszázadokon át vívott harcát, a magyar nemzet hőseinek: Rákóczinak és Kossuthnak harcát a német hódítók ellen. Bajcsy-Zsilinszky megértette a mély történelmi igazságot, hogy a német imperializmus és magyarországi csatlósai elleni harc elválaszthatatlan a demokráciáért vívott harctól. Megértette, hogy igazi hazafi csak az lehet, aki harcol az ellen a politika ellen, amely Magyarország nagy nemzeti érdekei ellen irányul. Bajcsy-Zsilinszky megértette, hogy a reakció és a fasizmus szövetsége Magyarország állami önállóságának elvesztését, függetlensé-

Ára: 2 pengő

gének Németország által való megsemmisítését jelenti. Megértette, hogy Magyarország megmentésének útja a demokrácia útja, a reakció és a fasizmus elleni harc útja, életre-halálra menő harc a Németországgal való szövetség politikája ellen. Bajcsy-Zsilinszky ingadozás nélkül úgy lépett erre az útra, hogy élete végéig soha többé le ne térjen róla. Amikor a hitlerista Németország hitszegő módon a Szovjet-Unióra támadt, de főképpen, amikor Magyarország háborút indított a Szovjet-Unió ellen, Bajcsy-Zsilinszky határozottan és bátran fellépett ez ellen a háború ellen. Az a követelése, hogy a magyar csapatokat vonják vissza a frontról és állítsák bíróság elé a háborúért felelős magyar kormányt, vádirat volt azoknak nemzetvesztő politikája ellen, akik az országot annak érdekei ellenére háborúba hajszolták.

— Bajcsy-Zsilinszkyhez a szovjet népet a gyűlölt fasizmus, a hitlerista Németország elleni közös harc fűzi. Ebben a harcban megismertük Bajcsy-Zsilinszkyt, nagyra értékeltük bátorságát, kitartását és következetességét. Ebben a közös harcban Bajcsy-Zsilinszky személyében nemcsak szövetségesre, hanem a Szovjet-Unió barátjára is találtunk.

— Bajcsy-Zsilinszky Endre mindig arról álmodozott, hogy népe szabad, független legyen. Álmai most valóra váltak. Nem adatott meg neki, hogy nagy tudását és képességét a demokratikus Magyarország szolgálatába állítsa. Erejének teljében akkor költözött el az élők sorából, amikor politikai nézetei véglegesen kialakultak, amikor nagy államférfiúvá lett.

— Bajcsy-Zsilinszky hősi magatartása a halállal és gyilkosaival szemben méltán váltja ki legnagyobb csodálatunkat. Így csak az az ember viselkedhetik, aki rendületlenül hisz ügye igazságosságában, akit eltéphetetlen szálak fűznek népéhez. Másrészt olyan nagy férfiút, amilyen Bajcsy-Zsilinszky Endre volt, csak olyan nép adhatott, amelynek joga van függetlenségre, önállóságra, nemzeti kultúrájának felvirágzására. Meg vagyok győződve róla, hogy a magyar nép hős harcosának, Bajcsy-Zsilinszky Endrének emlékét nem fogják elhomályosítani a múló évek. Nevét együtt fogják emlegetni a magyar nép hőseinek: Rákóczinak és Kossutnak nevével. Örök dicsőség Bajcsy-Zsilinszky Endre emlékének!

Puskin követ orosz nyelven elmondott beszédét *Grigoriev* követségi tanácsos tolmácsolta magyar nyelven, majd a Szociáldemokrata Párt nevében *Szakasits Árpád* búcsúztatta Bajcsy-Zsilinszky Endrét, a munkáspárt nagy barátját.

— A magyar szabadság és függetlenség kardja erős kézben forgott — mondotta *Szakasits Árpád*. — Bajcsy-Zsilinszky Endre tömör gránitalakja maga volt az erő, az elszántság és az akarat. Benne a legszebb magyar erények testesültek meg. *A szegény magyarok bizakodással és hittel néztek feléje. Mennyi barátja volt a szociáldemokrata munkások, a gyárak emberei, a munkás-ifjúság között.*

A Magyar Kommunista Párt nevében *Kállai Gyula* búcsúzott a nemzet halottjától.

— Bajcsy-Zsilinszky Endre, nem éltél hiába! — mondotta beszédében. — *A nemzetünkre kent gyalázat egy részét életed feláldozásával már letörölted.*

Ezután *Kovács Imre*, a Nemzeti Paraszt Párt nevében, *Supka Géza* a Polgári Demokrata Párt nevében, *Csaplár Péter* a szakszervezetek nevében, végül *Kiss Sándor* az ifjúság nevében búcsúztatta a nemzet vértanuját.

Elindul a gyászmenet...

A Szózat eléneklése után megalakult a temetési menet. Egyik honvéd vitte *Bajcsy-Zsilinszky Endre* fejfáját. Ezután ment a koszorús és a halottas kocsi. Emögött haladt a gyászoló család, a Nemzetgyűlés elnöke, a miniszterelnök a kormány tagjaival, továbbá a honvéd tiszti és altiszti küldöttség, valamint a külföldi missziók tagjai, a temetésen megjelent közéleti személyiségek, a Kisgazda Párt különböző szervezetei, végül a gyászoló közönség. Lassú ünnepélyességgel vonult a menet a Blaha Lujza-térig.

A Blaha Lujza-téren a Nemzeti Színház fekete drapériás homlokzata előtt koszorúkkal borított tehergépkocsi várta a nemzet halottját. *Kemény Lajos* búcsúimával útjára bocsátotta a nagy halottat. Felhangzott a Himnusz és a halottat vivő gépkocsi elindult, hogy utolsó nyugvóhelyére, Tarpára szállítsa a nemzet vértanuját.

Miért nem váltják be a gyógyszertárak a társadalombiztosítók receptjeit?

Havi 4000 pengőbe kerül egy középsúlyos cukorbeteg insulin adagja

A fasiszta rablógazdálkodás, a háború pusztításaival járó anyaghiány következtében beállott termelési nehézségek természetesen fennakadásokat okoznak a gyógyszerellátás terén. A nehézségekhez hozzájárul az is, hogy a budapesti gyógyszertárak

nem szolgáltatnak ki orvosságot a különböző társadalombiztosítók vénykönyveinek receptjeire,

ha azok valamilyen nehezebben beszerezhető gyógyszerre szólnak, nem szolgálják ki akkor sem, ha van a raktárukon és pedig azzal a megindokolással, hogy még nincs megállapodásuk a társadalombiztosítókkal, sokan pedig őszintén kijelentik, hogy a kért gyógyszert a békeár tízszereséért feketén vásárolták, a társadalombiztosító viszont csak négyszeres árat térít vissza, nem kívánhatják tehát tőlük, hogy a különbséget a sajátjukból fedezzék.

A kitünő magyar gyógyszeripar már dolgozik ugyan, de természetesen még soká nem fogja elérni békebeli teljesítőképességét, a külföldről való behozatal — nyilván már csak rövid ideig — de még szállítási nehézségekbe ütközik, átmenetileg tehát kénytelenek vagyunk az országban lévő gyógyszerkészletekre szorulni, amelyek *legnagyobbrészt a fekete piac üzéreinek birtokába kerültek*. Megközelítőleg sem lehet megállapítani, mennyi gyógyszert rejt a fekete piac, de különböző jelek arra vallanak, hogy nem jelentéktelen mennyiséget. A gyógyszerrel feketézőkkel szemben a hivatalos álláspont természetesen nem lehet más, mint a fekete piacra vonatkozólag általában — vagyis egyelőre nem célszerű büntető szankciókat alkalmazni, mert ezek csak az árú eltünését és újabb drágulást vonnának maguk után, pedig már ma is sokaknak szinte elérhetetlenül drága. Például egy középsúlyos cukorbeteg heti insulin adagja (200 egység) 1000 pengőbe kerül, vagyis

havi 4000 pengőt kell inzulinra elköltenie,

egy kúrához szükséges (5 gr.) *Salvarsan 600 pengő* s az orvosoknak annyira szükséges alkohol literje 1000 pengő... stb. Nagy hiány mutatkozik még a fekete piacon is jódban, kininben és koffeinban, nagyon nehezen kapható evipan és morfium és majdnem teljesen hiányzanak a különböző hormonkészítmények, amelyeknek belföldi gyártása jelenleg kilátástalan. Mindez persze csak egy kiragadott rész a hiányokból.

A bajokon gyökeresen *csak a külföldről jövő behozatal fog segíteni*, amelynél nem lesz akadály a valamikor világhírű német vegyiipar nyilvánvaló kiesése.

Visszás és még nem tisztázódott a helyzet a társadalombiztosítók receptjeinek kiszolgáltatása körül. A békebeli árak *négyszeresét*, mint előírt árat, a közelmultban a közellátási kormánybiztosság állapította meg. Természetesen senki sem kívánja, hogy a gyógyszerész ráfizessen, amikor azonban átlag minden gyógyszernél a békebeli ár tíz-tizenkétszeresét számítja, meg kell jegyeznünk, hogy *pillanatnyilag senki ellenőrizni nem tudja, a kérdéses gyógyszerész tényleg feketén vásárolta-e az általa ilyennek minősített árut s ha igen, mennyiért?* Megállapítottuk, hogy a gyógyszereknek általában nincs egységes áruk, a gyógyszerészek különféleként kalkulálnak. Rá kell mutatnunk arra, hogy a patika nem közönséges üzlet, hanem „hatóságilag engedélyezett közegészségügyi intézmény", gyógyszerésznek lenni bizonyos értelemben nemcsak foglalkozás, henem hivatás is — a gyógyszerészeknek tehát tekintettel kell lenniök a gyógyszerellátás terén pillanatnyilag fennálló rendezetlen helyzet nehézségeire s a kereset kikalkulásánál kellő mértéktartást tanusítaniuk a közönséggel szemben.

Andor Leon

— **Megjelent a „Ludas Matyi" második száma.** A közönség szívesen vásárolja a szellemes viccekkel, adomákkal és ötletes jól sikerült rajzokkal töltött vicclapot.

— A Magyar Mérnökök és Technikusok Szabad Ezakszervezete építészcsoportjának ülésén május 30-án, szerdán ½4 órakor a Reáltanoda-utca 13—15. sz. alatti helyiségében Süveges Imre „A telekértékadó az újjáépítés szolgálatában és Békeffy József: „A megrongált épületek helyreállítása" címmel előadást tart.

— Szily Aurél szemészprofesszor a Magyar Orvosok Szabad Szakszervezete szemorvosi szakosztályának felkérésére május 26-án, szombaton d. u. 4 órakor előadást tart a „Sympathiás szemgyulladás"-ról a fogászati klinika tantermében VIII., Mária-u. 52.

— A Társadalomtudományi Társaság előadássorozata keretében május 30-án d. u. 4 órakor Kassák Lajos és Herrmann Imre tartanak előadást „A beteg népélek gyógyítása" címmel a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében (V., Szemere-u. 6). Az előadás nyilvános, belépődíj nincs.

Másfélmilliárd pengővel segítik az ipart

A kormány az iparvállalatok megsegítésére, illetőleg az üzemek megindítására július 31-ig a pénzintézetek útján 1500 millió pengő kölcsönt folyósít. *Takács Ferenc* iparügyi miniszternek ezt az előterjesztését a minisztertanács elfogadta.

A kölcsönben részesedő iparvállalatok ellenőrzését a minisztertanács a Pénzintézeti Központ hatáskörébe utalta. Ugyancsak az iparügyi miniszter javaslatára határozta el a minisztertanács, hogy gondoskodni fog az ipari munkavállalóknak élelmiszerrel való ellátásáról.

Gerő Ernő kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter javaslatára hozzájárult a minisztertanács, hogy a MÁV részére 189 millió pengő hitelt folyósítsanak, a kiskereskedők részére pedig a pénzintézetek útján 15 millió pengőt szavaztak meg.

Elfogták Mihajlovicsot

Páris, május 28.

A római rádió közlése szerint Drazsa Mihajlovicsot a szövetségesek foglyul ejtették. (MTI).

A világrészek hírei

Eisenhower tábornok Frankfurtba érkezett és ott az I. G. Farbenindustrie hétemeletes palotájában rendezte be főhadiszállását. Eisenhower főhadiszállása február óta a franciaországi Rheimsben volt.

Szombaton reggel robbanás történt a párisi Gnome—Rhone repülőgépmotorgyárban. A robbanásnak sok áldozata van. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Hamburg kikötőjében a legközelebbi napokban befejeződnek a helyreállítási munkálatok, úgyhogy június elején újra megindul a hajóforgalom a legnagyobb német kikötőben.

A londoni rádió jelentése szerint a fegyverletétel után most jelent meg az első náciellenes pásztorlevél Németországban. Freiburg érseke pásztorlevelében megállapítja, hogy soha még népet úgy nem csaptak be, mint a nemzeti szocialisták a németeket. Az árja faj felsőbbrendűségéről szóló tan, a háborúra való állandó uszítás és az ifjúságnak a szülők ellen fordítása mind hozzájárult a német nép erkölcsének lezüllesztéséhez, — írja pásztorlevelében a freiburgi érsek.

Oslói jelentés szerint a „hazaárulók mintaképének" Quisling volt norvég miniszterelnöknek előzetes kihallgatása véget ért. Quisling a kihallgatáson nem tanusított semmi megbánást és hangoztatta, hogy ő mindig csak hazája érdekét tartotta szem előtt.

A Norvégiában állomásozó szövetséges erők parancsnoksága közölte a norvég kormány küldöttségével, hogy véleménye szerint tanácsos volna, ha Haakon norvég király arra az időre halasztaná visszatérését, amikor a norvégiai német csapatok lefegyverzése már kellő mértékben előrehaladt. Valószínű, hogy a király már június elején hazatérhet.

Az ausztriai Gastieg helységben egy csűr padlója alatt az amerikai 7. hadsereg csapatai tizenegy zsákot találtak elrejtve. A Himmler nevével lepecsételt zsákokban a külföldi munkások fizetésére szánt idegen bankjegyek voltak mintegy kétmillió font értékben. A bankjegyek a legkülönbözőbb országokból származnak, vannak közöttük magyar bankjegyek is.

A milánói rádió közli, hogy a fasiszta bűncselekmények megtorlására kiküldött bizottság eljárást indított Graziani tábornagy ellen.

A Doolittle tábornok parancsnoksága alatt álló amerikai 8. légi hadsereget a csendesóceáni hadszíntérre vezényelték át.

Aranyat, ezüstöt ... ismet
veszek, eladok. Jegygyűrűt készítek. Javítást vállalok. Schwarz aranyműves, Dohány-utca 22., I. emelet 4.

Áldor Péter

rajzai

Új élet indul címmel

repr.

Képes Figyelő

1945. I. évf. 5. sz.

Áldor Péter

A Reggel 1945. jún. 26.

Franco: *Még állok, de már találva érzem magam...*

(Áldor Péter rajza)

3274. Francisco José de Goya y Luci
Sz. Fuente de Todos-ban 1746 m

Marques de Caballero.

Térdig látható, balrá
zével ~~ezembjára~~ támaszkodik,
ken e szöveget olvassuk: Exmos
Gracia y la Justicia &c. &c. M
~~bőr selyemszalagjával~~ a III. K
Rövid haja és barkója őszbeve
jusza és szakálla leberetvált.
~~bőz hasban~~ ~~piros~~ mellény gazd
~~[illegible]~~ párnázott. Jelzés
Vászon, mér. 105.0:84.
Vétetett 1906. február
(191-906).

Vét. 39088-96

Sz. n. 49-906.

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

Budapest

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

1935. október hó 19-én (szombaton) délután fél 6 órakor a Magyar Nemzeti Múzeum Baross-utcai előadótermében (VIII., Baross-utca 13.) tartandó

SZÉKELY BERTALAN-EMLÉKÜLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

Elnöki megnyitó.

Dr. SZENTIVÁNYI GYULA: Székely Bertalan emlékezete. (Vetített képekkel.)

Utána választmányi ülés.

Gerevich Tibor
elnök.

Vendégeket a Társulat szívesen lát.

Áldor Péter

Karikatúrája
az Új Magyarország
1946. május 14.

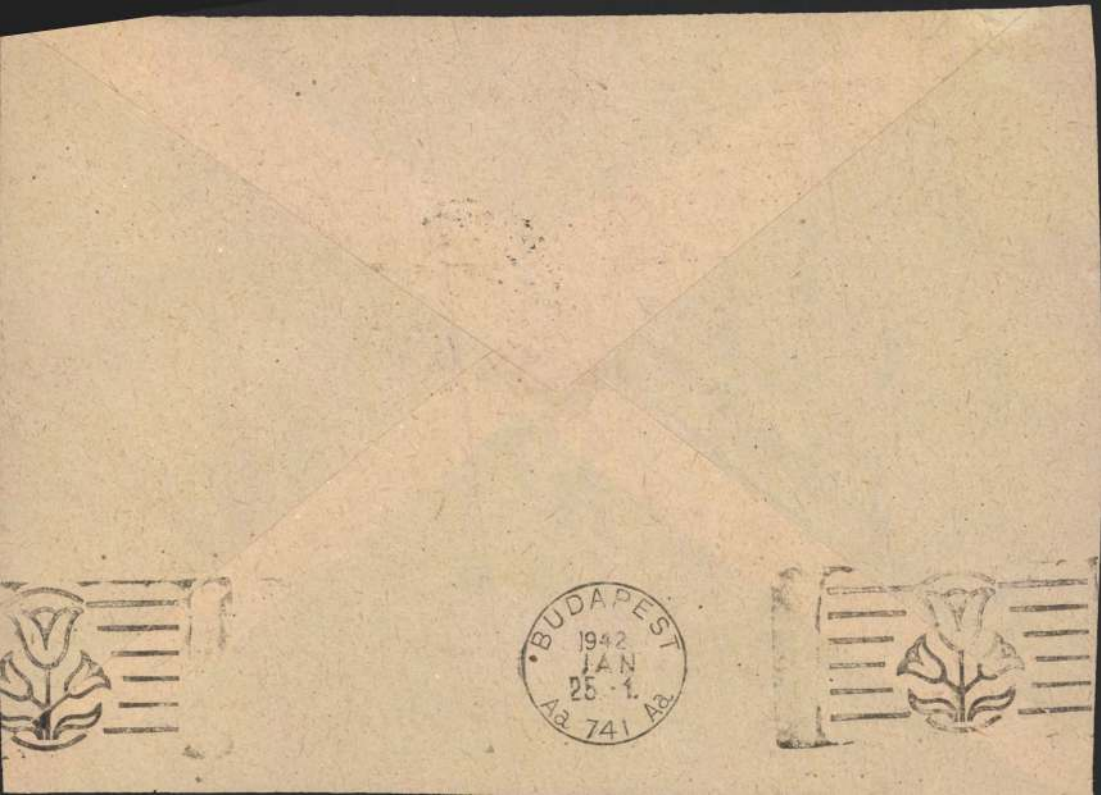
BUDAPEST
1942
JAN
25
Aa 741 Aa

Áldor Péter

illustrációk a

Budapest 1936. II. évf.

1. számában.

173.

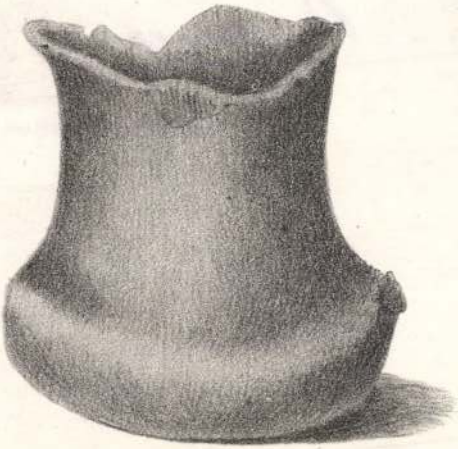

BIBLIOTHECA OFFICINA

ELŐADÁSOK-KIÁLLÍTÁSOK

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 47.

Áldor Péter
tertős

BIBLIOTHECA ÚJ KIADVÁNYAI:

SIEGMUND FREUD:
EGY ILLUZIÓ JÖVŐJE

TOLNAI GYÖRGY:
A MAGYAR KAPITALIZMUS TÖRTÉNETE

*

AZ OFFICINA ÚJ KIADVÁNYAI:

LÉVAI JENŐ:
FEKETE KÖNYV
a magyar zsidóság szenvedéseiről

LÉVAI JENŐ:
SZÜRKE KÖNYV
magyar zsidók megmentéséről

NYOMTATVÁNY

Dr. Szentiványi Gyula ur.
főtitkár

Budapest

XI. Lágymányos u. 16

1/21

MEGHÍVÓ

ÁLDOR PÉTER

RIPORT-GRAFIKAI KIÁLLITÁSÁNAK

MEGNYITÁSÁRA

1946 MÁJUS 18-ÁN, SZOMBATON
DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

✷

MEGHÍVÓ

FALUDY GYÖRGY

AMERIKAI BESZÁMOLÓ

C. ELŐADÁSÁRA

1946 MÁJUS 18-ÁN, SZOMBATON
ESTE 6 ÓRAKOR

✷

EZ A MEGHÍVÓ BELÉPŐJEGYÜL SZOLGÁL

(Áldor Péter)

„Jesso"
Paris
cikke

( ) Hogyan lesz a
földgolyóból tühör-
tojás és a lövé-
dékből mezei po-
loska. Párisi
tudósítás a szür-
realista kiatli-
tásról. Hétfő.

1947. júl. 28.

ÁLDOR Péter grafikus

María Moors Cabot díjat kapott. 1967-ben

Bogotá legnagyobb napilapjának az „El Tiempo"-nak a karikaturistája.

= Irodalmi Újság, 1967. nov. 15. 12.

-kompe

20 años de caricaturas. Bogotá, 1968

Pontosan 12 órakor a kolostor portáján voltunk. — Ott ebéd vár ránk; együtt ettünk egy szintén ott időző vendég hölggyel. „Egyip tológus", aki éppen előadásokat és vetítéseket tart a kolostorban az óegyiptomi ásatásokról. — Ebéd után hozzánk jött Lily, azaz Mag dolna nővér. Nagyon vidám volt, és roppant boldog a kolostorban. — Még meglátogattam Lichtenstein Ildefonsot, megnéztem ott 2 beteget. Azután következett a vesperás[1] „Magdolnával". Majd megkezdődött a rendelés a klauzúrán belül, kb. 6—8 beteg. Utána kaptunk egy ko lostori teát, és jött az apáca, aki a korintusi levélről szóló képemet festi. — Hazafelé még meglátogattuk a fehringi temetőt, ahol bete günk, Ehrentrudis nyugszik.[2] Imádkoztunk ott egy kicsit, azután időn ként esőben, jó hűvös időben este 8 órakor megint megérkeztünk Körmendre.

Július 23. péntek

Délelőtt rendelés. Azután elhatároztam, hogy ma Lacikával elme gyek Bécsbe. — Karli és Franci autón elkísért Molnáriba. Ott Laló és én beszálltunk a vonatba, és egy jugoszláv fülkében üres helyeket találtunk. —

Először elővettem a müncheni orvosi folyóiratomat és átolvas tam, azután officium, rózsafüzér, és nem tartott soká, be is futottunk Bécsbe.[3] —

MDK

Áldor S.László

Holt Duna mentén

Képeket vásárol Tolnamegye. Dunántul, 1927.dec.16. 5.l.

1992. 10. 24.

NÉPSZAVA

Puska a lichthófban

Áldori Vendel rajzai

Hajnalban a rajz megszólalt. Napok óta hallgatott. Még előző este is. Konokul ellenállt. Hiába volt minden. *„Én vagyok az apád, sőt az anyád is!"* – mondta neki magában a rajzoló. És még fémhegyű tollát is fölé emelte. Mint egy merénylő, előkészítette a terepet. A papírlap közepe táján üresen hagyott részre tervezte. Hogy majd ott üt rajta. Azon, amit szántszándékkal szinte sose tudott előcsalogatni. Csak csellel, és mindig új fortéllyal.

Öt óra körül riadt fel. Holtfáradtan, visszaaludni mégis képtelenül. Rádiót, tévét az ég szerelmére, ne! Semmilyen újságot sem. Fél-állat, fél-angyal állapot. Álomfoszlányok, s a távolban a praktikus élet hideg visszfényei.

Az asztalon a rajz magában beszélt *„Egy idegen katona jött be a lakásba. Idegen kabátja és idegen szaga volt, nem kapkodott."* *Áldori Vendel* félálomban nézte saját rajzát. *„A negyedik emeletről lógattak le egy puskát madzagon, éppen itt himbálódzott a lichthófban, a WC-ablak mögött. Az Erzsike néni azt mondta,*

hogy érzi a Malacha Maved leheletét. A házból minden férfit elvittek a Kerepesi temetőbe, de estére visszaengedték őket, mert a házban lakó orosz asszony beszélt a Halál angyalával."

Ebből se lett iskolai rajzfeladat. Helyette apukát kellett festeni, amint konszolidáltan felvonul május elsején családjával. *„Gyerekek mártogassatok bőségesen a pirosba, amikor zászlót színeztek!" Zsdanov* elvtárs különrepülőgéppel, ejtőernyővel dobatott le név szerint minden kispajtásnak gombfestéket. Egy egész élet kevés lesz lemosakodni!

A Köztársaság téren a fák rajzoltak az égre keserű titkosírással rejtélyes üzeneteket. A csupasz ágak hallgattak – és tanítottak.

Aztán egy éjszaka kitört egy fej a falból. Iszonyatos üvöltéssel, mint akit elevenen befalaztak, és utolsót vonaglik. Ilyenkor legjobb gyorsan felébredni, amennyiben van rá mód. *„Jól van, nyugalom. Nincs a kezem összedrótozva, nem a hasamon fekszem és különben se csináltam semmit, noha ezt bizonyítani nem tudom"* – nyugtatja magát a rémálmodó.

Délelőtt az ember szórakozottan nézegeti a falat. *„Szépek a hajszálrepedések, ha lehet applikálni majd ezt a felületet a kép-*

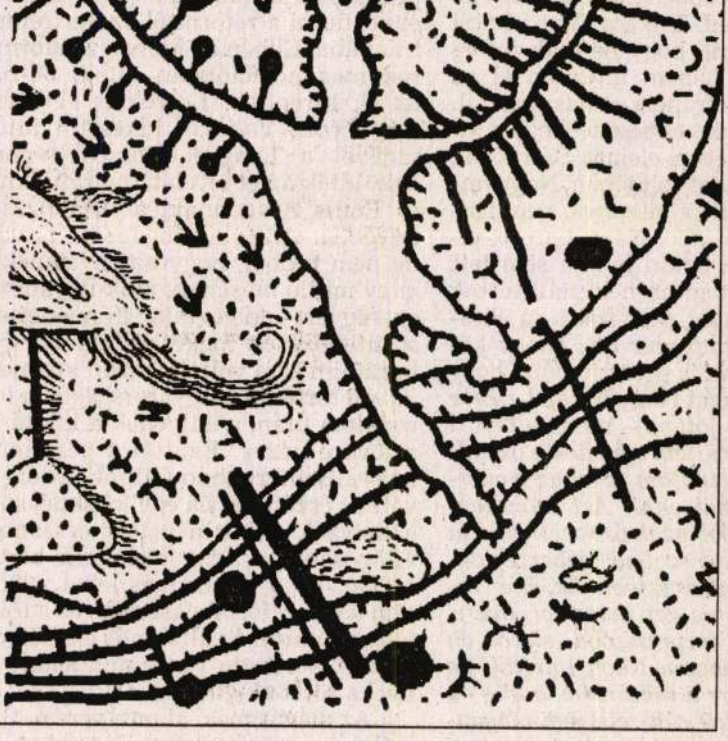

be" – gondolja, mert természetesen ki akarja rajzolni azt a bizonyos szorongást. Utánaolvas, irodalmazik, magán-történelemórát vesz. Nem azért, hogy leckét mondjon föl. Illusztrálni meg aztán végképp nem akar. *„Kétes indíttatású kultúraimitáció, díszelgés"* – dohog ingerülten.

Archív fotókat nézeget. Áldozatok, bűnösök. Közös bennük a halandóság. Ez a közhelyes felismerés újra és újra lenyűgözi. Legszívesebben beolvasna a latroknak: *„Szerencsétlen ostoba nyomorult te, meg te is!"* Aztán csak fúj egyet. Tollat fog, papír fölé hajol.

„Nem tudom, miért rajzolok, mikor csak úgy, magamnak" – mondja, s láthatóan vonakodik, hogy mappáit, vázlatfüzeteit önfeledten kitárja a külvilág felé. *„Van, amit szégyellek is, nem azért, mert rossz rajznak gondolom, hanem mert olyan lények kandikálnak ki, akik ellenemre vannak, noha én segítettem napvilágra őket. De hát úgy látszik, ez is én vagyok, vagy legalábbis nem tagadhatom, hogy közöm van baljós hatalmakhoz is."*

És rajzol tovább, egyszerre jegyzőkönyvet és emlékművet, indulattal és közönyösen, pátosszal és iróniával; az éjszaka fegyelmezetten szerkesztett rajz hajnali sikolyára riadva, reménykedve, hogy egy majdani számvetéskor jóváíratik a kétségbeesett fohász is.

Szerényi Gábor

NÉPSZAVA

t alagút...

najom című interjúregényéből

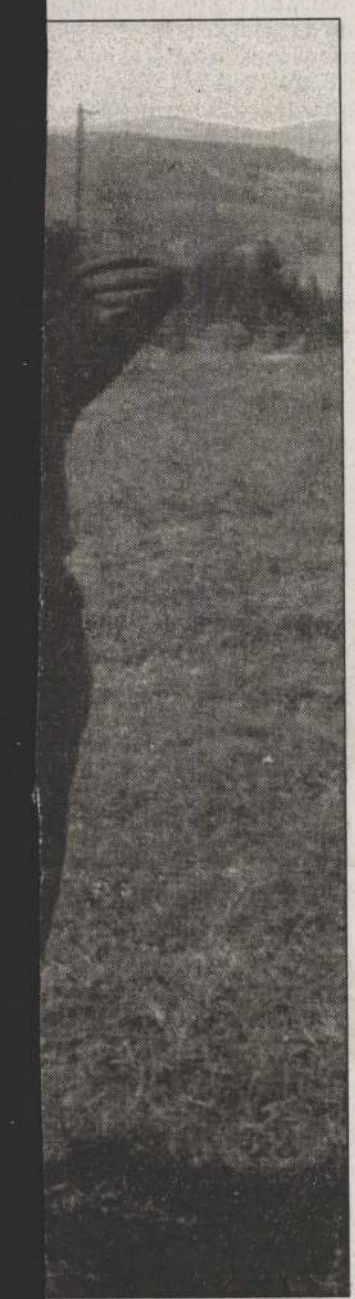

n okos és túljárna az eszünkön"

naszkodott Miklós. – *Ha az nnyira kíváncsiak Heller énye*re, *miért nem őt hív*válaszolta az ávós – ez volt b dicséret, amit életemben *ert túlságosan okos és túlinkön."* Az én ávós kalandanas évektől kezdődtek. 56 aklatták sem Hermannt, Lehetséges, arra gondolg minket meg lehet nyerni. *Kolakowski* Magyarországy barátját, *Andrzej Woro*ro Prostu tudósítóját, még ben. Elmondtam neki a véforradalomról. Ők intézték anak meg engem két hétre gy közvetlenül informálel értelmiségieket az elbualomról és a kilátásokról. kiadta az emlékiratait a adalomról, engem álnéven t benne, most, 91-ben újra e, s ebben megírta, hogy az fed. Lukács Gyuri bácsi zzal, hogy ne csak infork, hanem intézzem el az t a francia és olasz párttal. nközt elmesélte, hogy a juetségen eleinte Szántóval, *rddal* volt jóban, Nagy Imvolt a viszonya, nem igaett vele. Nagy Imre is elle, aztán módja sem lett ert miután kiszállították éppel, nem sokra rá elkűzántó már ott, ahogy kéban is presszionálta, hogy nagát Nagy Imrétől. *„Erre e jöttem* – mesélte Gyuri *átültem egy másik asztaln tudtam ezzel az emberlnál enni. Azt mondtam sőbb az ávósoknak is: »Ha nint szabad ember Budatál, és szivarozik, és én te, és azt mondom, gyere, y eszpresszóba, akkor én magam Nagy Imrétől, de mre a rabtársam, addig én ikai szót róla sem magánem nyilvánosan mondani legkevésbé maguknak.«"* ncos Gáborék mellé, és a ak gyerekeivel foglalkoezzel izolálta. Szántó gyaerepelt később a Nagy Imállomást tett Nagy Imre elácsi ezért többé szóba sem csa etikája volt: Egyik oltot nem szabad elárulni, maradni hozzá a párttal mert *„a legrosszabb szocia, mint a legjobb kapitaliz*abtársamat nem árulom el ta államnak. Gyuri bácsii tisztesség és a kommunisolyan furcsán keveredett ogy időnként tökéletesen a esség abszolút álláspontjálett, máskor pedig a komizmusára. Patrícius volt. hívták Weimarba egy ün*omas Mann-nal*, ők külön asztalnál ettek, mert *Walter Ulbricht* látta vendégül Thomas Mannt, Gyuri bácsit azonban a kisebb szobába küldte a másodrangúakkal. Megkérdeztem, hogy beszélgettek-e Thomas Mannal? Ő ugyan nem kereste meg Thomas Mannt, aki az Ulbrichttal együtt ebédelt. *„Miért"? „Patrícius vagyok, mint ő. Ilyet csak plebejusok csinálnak."* Patrícius módon viselkedett Nagy Imre dolgában is. *„Akkor inkább akasszanak föl, de a rabtársammal szemben nem mondok semmit"* – így beszéltek a magyar urak. Ezt egy régi kommunista nőtől tudom, aki együtt ült börtönben magyar arisztokratákkal, és amikor az arisztokratákat levitték a légvédelmi óvóhelyre, a kommunista lányokat pedig nem, akkor az egyik *Andrássy* gróf azt mondta: *„Amíg a kommunista kisasszonyok fönnmaradnak, én is fönnmaradok."* Gyuri bácsi is úriember volt. Romániai magyar smasszert küldtek rá, hogy rábeszélje őt az elhatárolódásra. Próbálta a smasszert filozófiára oktatni, aki teljesen feleslegesen igyekezett őt meggyőzni. Később fölvitették Bukarestbe, hogy találkozzon a magyar küldöttséggel: visszaengedik Magyarországra, ha engedményeket tesz, ha önkritikát gyakorol, ha Nagy Imrét nyíltan megbírálja. Három napig győzködték. *„Nem, nem, nem, én visszamegyek a rabtársaimhoz, én nem akarok itt maradni, visszamegyek hozzájuk Snagovba."* Egy hasznát vette a bukaresti intermezzónak: *„Vásároltam magamnak egy nagyszerű überzihert, hideg volt, és egy kitűnő überziher kabátot vettem magamnak Bukarestben."* Még 1970-ben is igen elégedett volt vele, mert amikor Jánossy Mária el akarta cipelni télikabátot vásárolni, így ellenkezett: *„Nem kell nekem télikabát, mert én 56-ban egy olyan nagyszerű überzihert vettem Bukarestben, hogy az még ma is nagyon megfelel."* A makacssága kifizetődött. *„Többé önkritikát nem gyakorolok! Elég volt! Tudja, Ági, ha én tudtam volna a Rudas-ügyben, hogy engem akkor nem végeznek ki, mint Rajkot, én akkor sem gyakorolok önkritikát. Nem tudtam, hogy a moszkovitákat nem börtönzik be, és nem végzik ki. Most már okosabb vagyok, több cső nem lesz."* Ezt a kifejezést megszerette.

– A fordulat lassan állt be: lassan ölik meg az embert, ráérős, kimért tempóval vágták le a fejeket: szalámitaktikával. A terror 57 telére állt be teljes mértékben: akkor kezdtek akasztani. *Obersovszky Gyula* és *Gáli József* először egy-egy évet kapott, és a följebbvitelnél pedig halálos vagy életfogytiglani ítéleteket hoztak. Az ügyvédek lebeszéltek a fellebbezésről. 57 tavaszán még kiengedték az embert. Varsóban találkoztam Leszekkel, s aztán az ő révén *Zygmund Baumannal, Brusszal:* szociológusokkal, közgazdászokkal. Neves lengyel értelmiségiek, akik még a hatalom központjában álltak. *Gomulka* kezdett elmozdulni a reformtól az antireform irányába. Ebben az időben a reformerek még pozíciókban ültek, 68-ban lettek kirepítve. Leszek is egyetemi tanár volt. *Volickin* keresztül jutottam el a Lengyel Írószövetséghez. Elküldték a két levelet Togliattiéknek és Louis Aragonnak, a tiltakozások ügyében. Állítólag foganatja is volt, de nem tudom, hogy az enyémnek-e, vagy millió másénak, akik ugyanezen az ügyért dolgoztak, mindenesetre a tiltakozások megérkeztek. Lengyel barátaim arra voltak igazán kíváncsiak: mi történik Magyarországon a forradalom után, s milyenek a kilátások a jövőre nézve? Ezúttal a pesszimizmussal szinkronban álltunk. Eddig az volt az érzésünk, ha egyikünknél sötét a helyzet, akkor a másik országban világosabb. A lengyelek sem bíztak abban, hogy náluk más lehet. Náluk sem lesz a reformból semmi: ez a tökéletes szinkron az általános elsötétedés érzését borította ránk: mindenkit elnyel a sötét alagút.

– Az alagút más, mint a verem. Személyes sorsomat veremnek éreztem. Az alagút az egész országot nyelte el. Az egész ország zakatol befelé a sötét alagútba, amelynek egyszer talán vége lesz, csak azt én nem fogom megérni. Hosszú ideig is tartott, nagyon hosszú ideig: 89-ig. És sokan nem is értek ki a világosságra. Egy rossz verset szavaltam a török hódoltságról, amire csak töredékében emlékeztem. Nem tudom, ki írta, még gimnazista koromban tanultam Erzsi nénitől, ő is politikai célzattal szavalta a hitlerizmus idején. *„Éjszaka jön, százötven éves éj és aki éjben születik, az mit csináljon, dolgozzon, imádkozzon, tűrjön, várjon, míg... könnyből fakadt kenyerét megette, mert változnak a csillagok felette..."* Rossz vers, gondoltam, „a csillagok változnak felettünk", az alagútnak vége lesz. Alagútlakóként fejezem be ezt az életet.

Kőbányai János

ÁLDOZÓ JÓZSEF

naívfestő

kiállítása

BUDAPEST

1971

ERNST

MÚZEUM

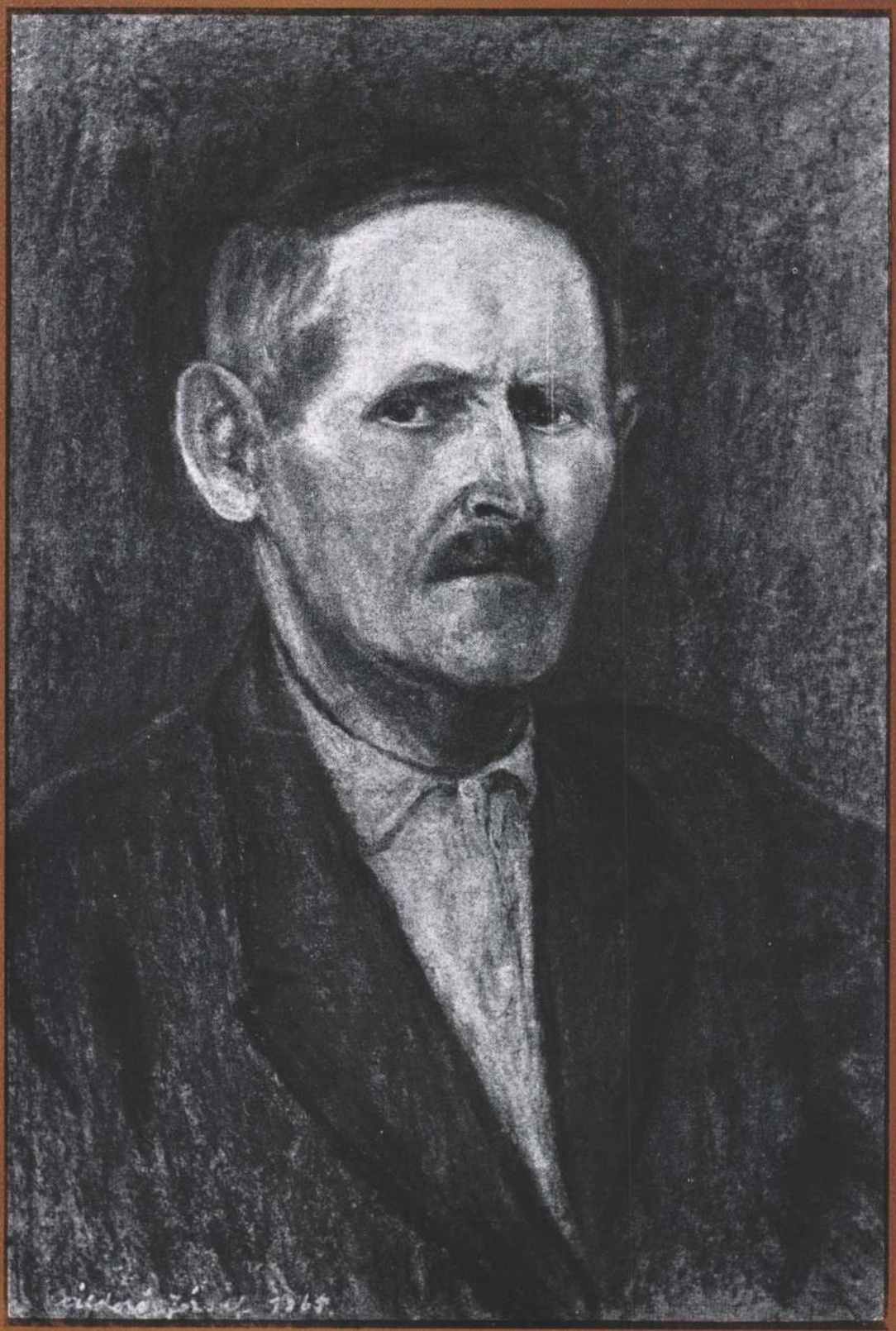

ÖNARCKÉP
1965.

A magyar parasztfestőket, rajzolókat – naívfestészetünk egészét – látszólag számbavették. Régi mulasztásokat igyekeztek jóvátenni, amikor Süli András, Benedek Péter vagy Győri Elek életmű-kiállítását megrendezték, amikor a Sárköz, vagy Galgamácsa rajzolóasszonyainak a múlt néphagyományait rögzítő művészetére napjainkban különös gonddal figyelnek. Közben feltárták a magyarországi naívfestészet nagyon gyéren folydogáló erecskéjének történetét is, a harmincas évek úgynevezett őstehetségeinek igazi, „termékeny" korszakát. Ám a folyamat előtörténetét, meg a negyvenes évektől kezdődő elapadását, annak okát nem kutatta senki. Ezek a sokszor kiemelkedő tehetségű alkotók, ha véletlenül nem kerültek egy, az igazi művészetet támogató ember vonzáskörébe, menthetetlenül elvesztek. Pusztán tehetségük nem óvhatta meg őket az elszürkülléstől vagy a festészettől történő teljes elfordulástól. Amelyikben pedig az alkotásvágy mégis erősebb volt az élet kényszerénél – de a létezés szükségszerűségéből adódóan falujába kellett visszatérnie – mint valami mutogatni való mániákust tartották számon, akinek el kell viselni festői-művészkedő bolondériáját. Még jó, ha nem lett az állandó gúnyolódás céltáblájává –, mert ez a sors is megérintette egyikük-másikukat.

A sorsuk közös volt, csak az elismerés mértéke változott.

És ebben a közös sorsban volt, és a majdnem megkésetten érkezett elismerésben van része most Áldozó Józsefnek.

A 79 éves parasztfestő a világtól elvonultan él a Kisalföldön, falujában, Himódon. Élete – páréves budapesti tartózkodáson kívül – falujában múlik felette a megroggyant falú házacskában, a nyaranta virágokkal pompázó kertben egyre csendesebben. Sorsa – bár ifjúkorában lázadozott ellene, s akart „köréből el-kivándorolni" – végül is visszalökte szülőhelyéhez. 1932 óta él megszakítatlanul Himódon. Míg Pesten tartózkodott – 1925 és 1932 között – gyakorta szerepelt gyűjteményes tárlatokon az Ernst Múzeumban, a Nemzeti Szalonban; ezidőtájt szerezte meg Csók István barátságát, aki Áldozó Józsefben éppen azt a paraszti őserőt, azt a harmóniával párosult valóságszemléletet fedezte fel, ami a korabeli magyar festészetből hiányzott, ami egyúttal a népből jött „őstehetségek" alkotásainak lényegét jelentette: a célszerűség és a szépség együttes jelentkezését.

A falusi lét – ha néha a kitörés lázától volt is fűtött – határozta meg mindig festészetét. Nem a nagy kataklizmák, de nem is az ünnepi percek megörökítésére törekedett. Ezért is vált el útja az úgynevezett naívokétól, akik a valóság és a képzelet együttes jelentkezését valósították meg művészetükben, műveikben, a hétköznapok látványát mindig megtoldották a csodavárók álomvilágával.

Ő erősebben kötődött a valósághoz; őt a mesék és a népi mítoszok helyett inkább a hétköznapok szigorúbb törvényű világa fonta körül. Erről bizonykodik Önarcképe is. A fiatalos, de elszánt akarat vilian felénk minden vonásából, határozott szembenézéséből, a zárt formából, a szinte mozdulatlannak tűnő, a legősibb portrékra emlékeztető megközelíthetetlenségéből. Az Önarckép azt a világot idézi, amelyikben él; nemcsak környezetrajzával, de emberi habitust meghatározó voltával, a falu áthághatatlannak ható törvényeivel.

Ám mégsem az Önarckép legjellemzőbb alkotása, hanem szép, hangulatos pasztelljei. Ezeken a műveken sejlik fel előttünk az az élet, amelyikben él: a falu nagyon is kicsinek tűnő világa, ahol a születés és a halál közt tova röppenő időt a munka, az állandó küzdelem jelenti. Ezért nem véletlen, hogy képein a munka legjellegzetesebb pillanatai öltenek formát: az aratók, a pásztorok szép mozdulataival, a határ, a falu határa közeli horizontjával, az egyre burjánzó természet, az állatok szépívű foltjai és testvonalai – és néha megjelenik testközelben az ember is, amint éppen „teszi a dolgát".

Nem széles gesztusok, nem parádés beállítás, nem hivalkodó környezet, hanem a falu egyszerűsége az, ami körülveszi alakjait. Róluk is az az ősi mozdulatlanság árad, mint Áldozó önportréjáról: a befelé élés, a munka közben is a létezés titkain vagy éppen értelmén-értelmetlenségén töprengő-gondolkodó ember elmélyült bemutatása.

Aki először látja az idős Áldozó József rajzait, olajképeit, felületesen impresszionista művésznek is nevezhetné, olyan alkotónak, akit közben megérintett más hatás is, talán azoknak a mestereknek a sugallata – Csók Istvánra, Rudnay Gyulára vagy éppen Szüle Péterre gondolunk –, akik közvetlenül is foglalkoztak vele a faluból a fővárosba kerülése idején.

Alaposabb töprengés, valamint a képek elmélyültebb vizsgálata után azonban felismeri, hogy Áldozó József realisztikus igénye lírizáló hajlammal párosult, és ez abból a vonzódásból és vágyból fakad, ami őt a faluhoz, annak emberéhez köti. Ő a falu emberének vágyait nem a megálmodott világ meseszerű naiv formájában, eszközeivel, jelrendszerével mondja el, hanem lírává nemesít mindent képein. A valóság megragadása így találkozik az emberben élő természetes vággyal, amelyik a földhöz láncoló vaskosság és könyörtelenség béklyóit igyekszik eltépni, és megmutatni a falu emberét körülvevő lét élhetőbb formáit, megmutatni, hogy az a sokat és sokszor emlegetett harmónia megvalósítása a kicsi, a parányi közösségek körében is lehetséges.

Ezek a képek vallomások. Vallomások egy életútról, amely mégsem a magánemberi lét pillanatait rögzítette, hanem a magyar faluét, annak is dísztelen hétköznapjait, csak annyi lírát villantva fel belőle, amennyit az egyszerűséget óhajtó ember beleképzel életébe, amennyi a folyton-folyvást végzett munkához elengedhetetlenül szükséges, mert másképp az lélektelenné válik.

És vallomások a paraszti élet két háború közti formájáról is, amelyiknek naponta ismétlődő küzdelmét csak az a finoman lírizáló kedv tudta elviselhetővé tenni, ami Áldozó József képein őszintén, egyszerűen, a természetből áradóan tűnik elénk.

Z. SZABÓ LÁSZLÓ

KRUMPLI VÁLOGATÓK
1943.

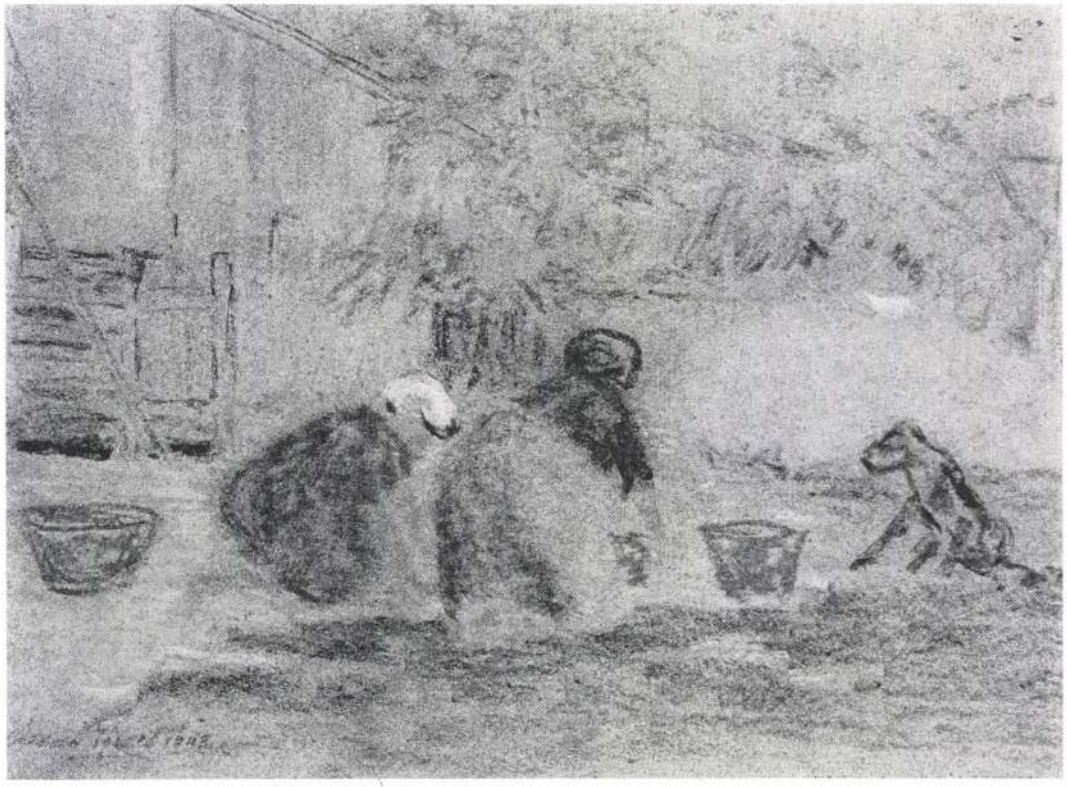

festmények

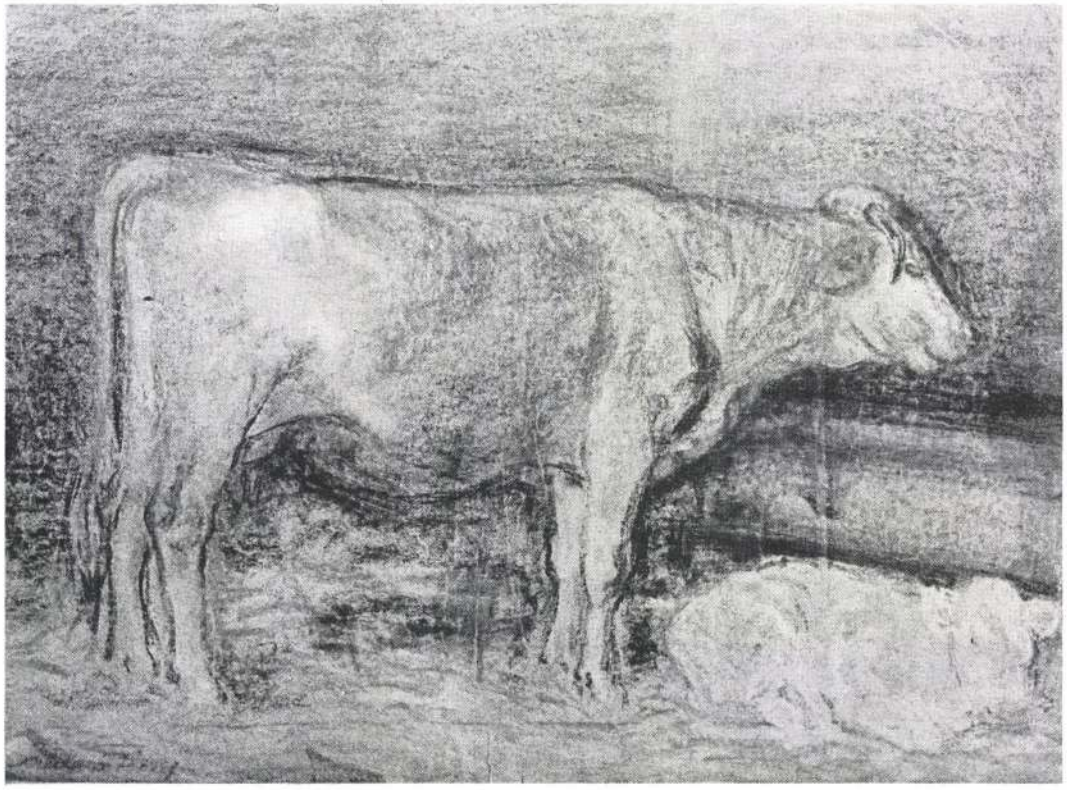

ISTÁLLÓ
1961.

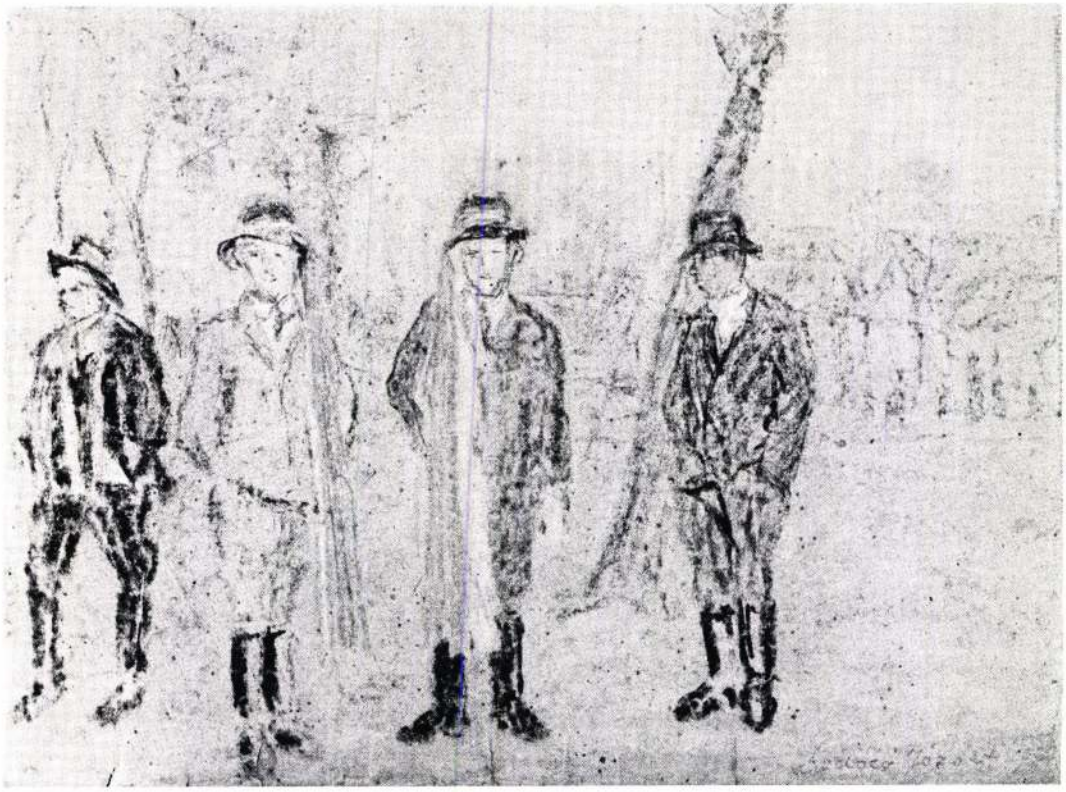

REGRUTÁK
1955.

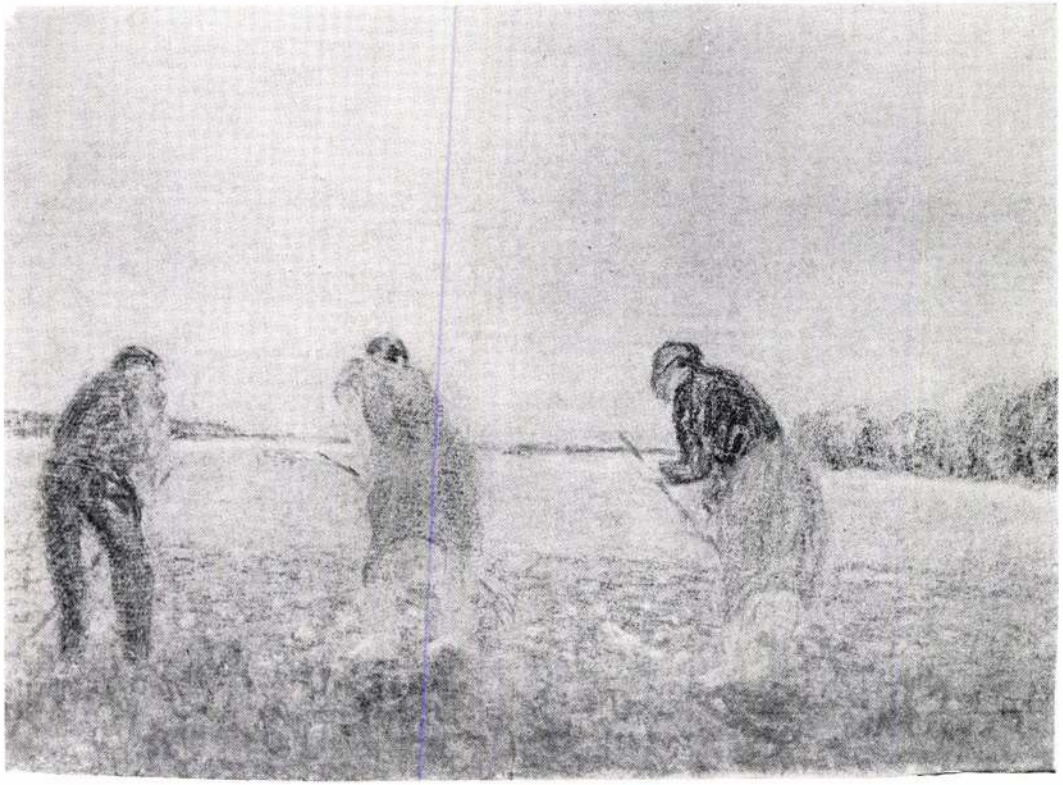

KRUMPLISZEDŐK II.
1956.

KRUMPLIHÁMOZÓ
1943.

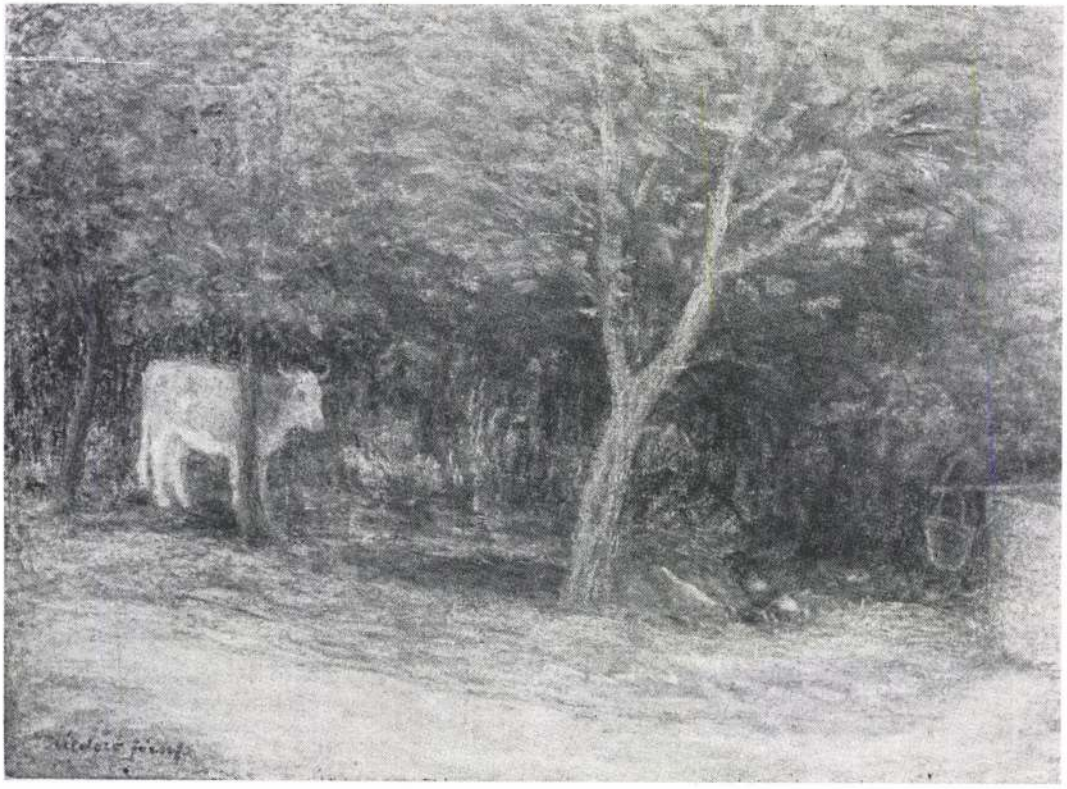

FALUSI UDVAR
1968.

A SZOMSZÉD
1961.

MÁKFEJTŐ
1943.

SZUNYÓKÁLÓ
1943.

TŰZHELYNÉL
1929.

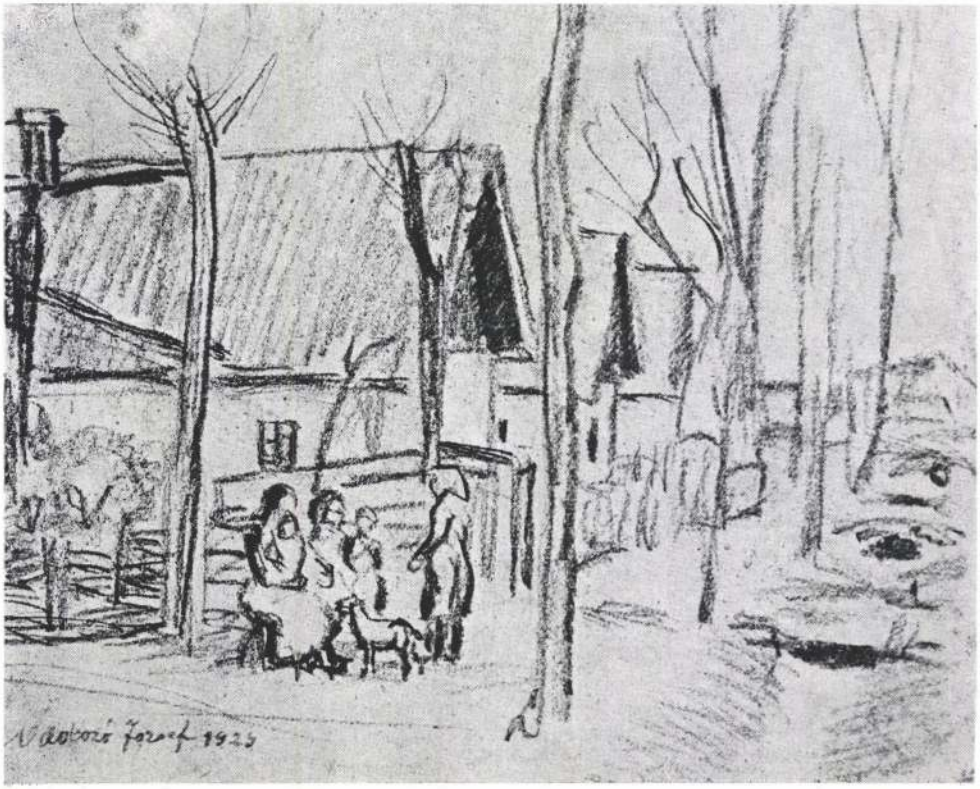

UTCARÉSZLET
1929.

UTCAI KOLDUS
1927.

grafikák

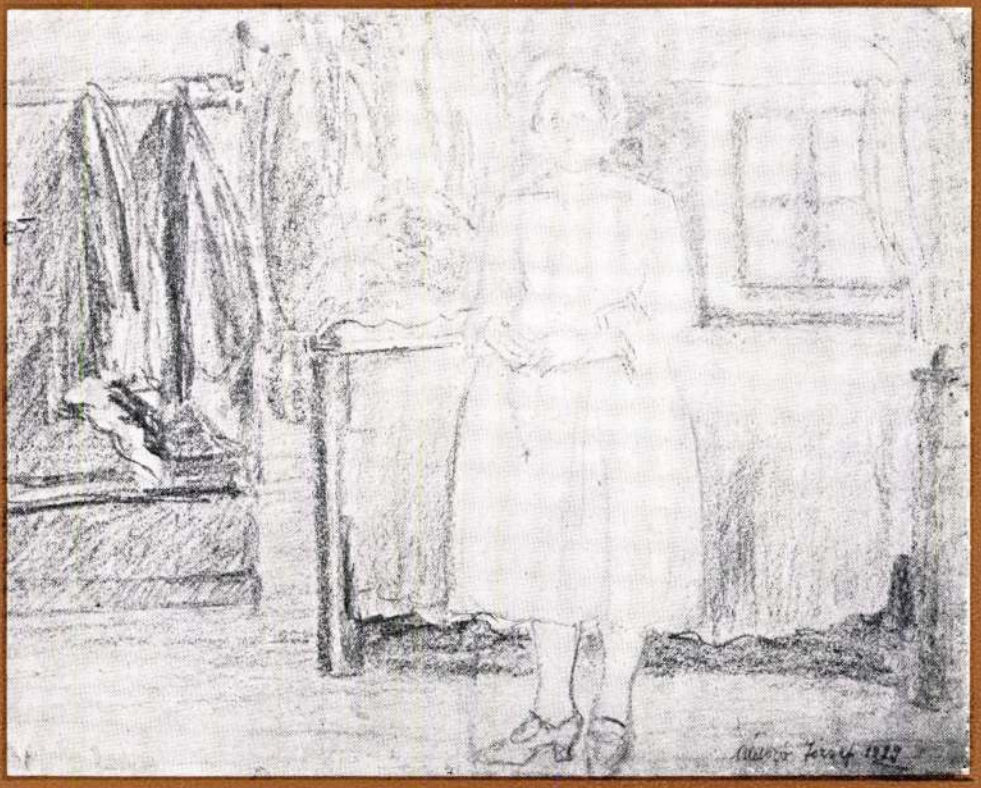

VASÁRNAP
1929.

VIGADOZÓK
1930.

SZEKÉR
1961.

Katalógus

festmények

1. **LAKODALOM,** 1929.
   pasztell, 25x38,5 cm

2. **VIGADOZÓK,** 1930.
   pasztell, 32x47 cm

3. **ÖNARCKÉP,** 1941.
   olaj, 79x60 cm

4. **ÖNARCKÉP BARÁTOMMAL,** 1942.
   olaj, 79x60 cm

5. **MÁKFEJTŐ,** 1943.
   pasztell, 32x47,5 cm

6. **KRUMPLIVÁLOGATÓK,** 1943.
   pasztell, 32x47,5 cm

7. **LEÁNYVÁRÓ,** 1943.
   pasztell, 31,5x47,5 cm

8. **SZUNYÓKÁLÓ,** 1943.
   pasztell, 47,7x32 cm

9. **FALUSI UDVAR IV.,** 1943.
   pasztell, 31,5x47,5 cm

10. **KRUMPLIHÁMOZÓ,** 1943.
    pasztell, 32x47,5 cm

11. **ASSZONYOK,** 1943.
    pasztell, 31,5x47,5 cm

12. **ESTI PIHENŐ,** 1943.
    pasztell, 32x49,5 cm

13. **PÁSZTORLÁNY,** 1943.
    pasztell, 31,5x47,5 cm

14. **REGRUTÁK,** 1955.
    pasztell, 32x41 cm

15. **KRUMPLISZEDŐK II.,** 1956.
    pasztell, 42x58 cm

16. **SZEKÉR,** 1961.
    pasztell, 32x47,5 cm

17. **ISTÁLLÓ,** 1961.
    pasztell, 42x59 cm

18. **A SZOMSZÉD,** 1961.
pasztell, 47,5x32 cm

19. **TEHENEK,** 1964.
pasztell, 41x60 cm

20. **KONYHA,** 1964.
pasztell, 31,5x47,5 cm

21. **KUKORICAMORZSOLÓ,** 1964.
pasztell, 47,5x31,5 cm

22. **BORONÁLÁS,** 1964.
pasztell, 31,5x47,5 cm

23. **SZÉNÁSSZEKÉR,** 1965.
pasztell, 31,5x47,5 cm

24. **KECSKEPÁSZTOR,** 1965.
pasztell, 36x51,5 cm

25. **ÖNARCKÉP,** 1965.
pasztell, 47x33 cm

26. **ARATÁS,** 1965.
pasztell, 36,5x50,5 cm

27. **SOPRON,** 1966.
pasztell, 42x59,5 cm

28. **LEGELŐ,** 1966.
pasztell, 37x52 cm

29. **SOPRON II.,** 1966.
pasztell, 42x60 cm

30. **TAVASZI TÁJ,** 1966.
pasztell, 36,5x51,5 cm

31. **BETAKARÍTÁS,** 1966.
pasztell, 36,5x51 cm

32. **ARATÓK,** 1966.
pasztell, 36,5x50,5 cm

33. **ARATÓK II.,** 1966.
pasztell, 36,5x51 cm

34. **DELELÉS,** 1967.
pasztell, 37x52 cm

35. **PITVAR,** 1967.
pasztell, 42x59,6 cm

36. **VARJAK,** 1967.
pasztell, 42x59,5 cm

37. **FALUSI UDVAR II.,** 1967.
pasztell, 42x59,5 cm

38. **FALUSI UDVAR III.,** 1967.
pasztell, 41,5x59,5 cm

39. **CSÉPLÉS,** 1968.
pasztell, 36x52 cm

40. **FEHÉR TEHÉN,** 1968.
pasztell, 42x59 cm

41. **FALUSI MUNKA,** 1968.
pasztell, 42x59 cm

42. **KRUMPLISZEDŐK,** 1968.
pasztell, 40,5x60 cm

43. **FALUSI UDVAR,** 1968.
pasztell, 35x49,5 cm

44. **HIMÓDI HÁZ,** 1969.
pasztell, 41x59,5 cm

45. **KAPÁLÓ,** 1969.
pasztell, 42x59,5 cm

46. **TAVASZI UDVAR,** 1969.
pasztell, 42x59,5 cm

47. **VIRÁGOS UDVAR,** 1969.
pasztell, 42x56 cm

48. **T. SZ.,** 1970.
pasztell, 41,5x59 cm

49. **FALUSI KERT,** 1970.
pasztell, 42x57 cm

50. **VIRÁGCSENDÉLET,** 1970.
pasztell, 59,5x42 cm

51. **A SZOMSZÉD HÁZA,** 1970.
pasztell, 42x59,5 cm

52. **HIMÓDI HATÁR,** 1970.
pasztell, 39x59,5 cm

53. **VIRÁGOS UDVAR,** 1970.
pasztell, 42,5x59,5 cm

54. **ALMASZEDŐ,** 1970.
pasztell, 41x59 cm

rajzok

1. **PIHENŐ ASSZONY,** 1927.
   ceruza, 21x28 cm
2. **HARMONIKÁS,** 1927.
   ceruza, 19x27 cm
3. **UTCAI KOLDUS,** 1927.
   ceruza, 12x16 cm
4. **KOLDUS,** 1927.
   ceruza, 13,5x20,5 cm
5. **VÁSÁR,** 1927.
   ceruza, 20,5x30 cm
6. **BÚCSÚ,** 1928.
   ceruza, 22x31,5 cm
7. **TANULMÁNYFEJ,** 1928.
   ceruza, 23x17 cm
8. **NAGYMAMA,** 1929.
   ceruza, 27,5x36 cm
9. **SUMMÁSOK,** 1929.
   ceruza, 27x40 cm
10. **UTCARÉSZLET,** 1929.
    ceruza, 27,5x38,5 cm
11. **SZOBÁBAN,** 1929.
    ceruza, 28,5x37,5 cm
12. **FIATALOK,** 1929.
    ceruza, 22,5x31,5 cm
13. **TŰZHELYNÉL,** 1929.
    ceruza, 28,5x36,5 cm
14. **TISZTA SZOBA,** 1929.
    ceruza, 28,5x37 cm
15. **KÉT LÁNY,** 1929.
    ceruza, 27,5x37,5 cm
16. **VASÁRNAP,** 1929.
    ceruza, 27,5x38,5 cm
17. **KONYHASAROK,** 1929.
    ceruza, 31x24 cm
18. **ESTE,** 1929.
    ceruza, 19x24 cm
19. **BESZÉLGETŐK,** 1930.
    ceruza, 28,5x39 cm
20. **TEMETÉS,** 1934.
    ceruza, 17,5x29 cm
21. **ÖNARCKÉP,** 1961.
    ceruza, 20,5x14 cm

ÁLDOZÓ JÓZSEF

festőművész kiállítása

1971. április 24-től május 16-ig

Ernst Múzeum, Budapest

A KIÁLLÍTÁST BARANYI JUDIT RENDEZTE – A KATALÓGUST KISS ÁGNES TERVEZTE – A FÉNYKÉPEKET KOVÁCS FERENC KÉSZÍTETTE – FELELŐS KIADÓ: DR. BUKOVSZKY REZSŐ – 71 12 826 NYV BALASSAGYARMAT 500 FÜZET – FELELŐS VEZETŐ: BEDNÁR KÁROLY – (MAGYAR HIRDETŐ)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1961 SZEP 9.

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ EMLÉKKIÁLLÍTÁS nyílt Szekszárdon. A megnyitó ünnepségen részt vett a mártírhalált halt művész özvegye is. A tárlaton a művész mintegy 40 alkotását láthatják az érdeklődők.

1021

Áldor János

Nyugtató művészet

Festőművész. Mint ahogy más ember asztalos, földműves vagy gyári munkás. Fest e hivatás minden póza nélkül, azzal a természetességgel, amely az ősi közösség munkamegosztását jellemezhette. Fest, mert ehhez van tehetsége, erre érzett kedvet ifjúkorában, és a tehetség kedvvel párosulva elegendőnek bizonyult egy életre, egy élet minden keserűségére és dicsőségére.

Megfakult papírlapot mutat, szálkás írástól értékes papírt. Olvasom: „Áldozó József himodi lakost (Sopron m.) a nálam bemutatott rajzai, festményei alapján — jóakaró pártfogásba ajánlom. Kelt Budapest, 1924. okt. 27. Rudnay Gyula".

— Azért mentem hozzá, mert képezni akartam magam. Idős voltam már az iskolára. Itthon próbálkoztam, nagy örömöm tellett benne.

— Rajzolt?

— Festettem. Bár a rajzzal kellene kezdeni. Rajz nélkül semmire sem megy az ember.

Tenyérnyi papírszeletet tesz elém. Ceruzával készített sematikus rajz, de nem ez a fontos, hanem a rajzon keresztül húzott összetartó egyenesek.

— Rudnay magyarázta a perspektívát. Amikor Pesten éltem, sok festővel megismerkedtem. Egyikhez éppen akkor toppantam be, amikor aktot festett. Mondom, finom munka lesz, mire ő dühösen kifakadt, hogy elrajzolta. A festőnek sokat kell gyakorolnia, hogy meglássa az arányokat.

— Ha elteveszti?

— Az említett festő észrevette, hogy hibázott. Kijavította. Én is akárhányszor újrakezdem a képet. Aki nem veszi észre, hol hibázott, megreked, nem fejlődik.

Belelapozok a régi prospektusokba. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Jubileumi Kiállítása 1930 december—1931 január. Azok között tüntetik fel a nevét, akik négy díjjal büszkélkedhetnek.

— Mindig hirdettek valamilyen pályadíjat. Meg vásároltak is mecénások, a pesti polgármester.

A Munkácsy-céh II. reprezentatív kiállítása. Arcképkiállítás 1941-ben. Külön teremben a régi nagyok. A „Ma élők" cím alatt Áldozó József is szerepel. Négy pasztelljét állították ki a Nemzeti Szalon Őszi Tárlatán 1931-ben. Rettentő szűknek érzem a himodi szobát.

— Mennyi idős?

— Öreg már, hetven is elmúltam.

— Nem látszik.

— Nem-e?

Kuncog hitetlenkedve és most valóban nem látom hetvennek. Annyi vidámság bújkál a szemében, attól tartok, irigylem érte.

— Pesten utoljára 1958-ban állítottam ki, utána gyűjteményes kiállítást szerettem volna Pesten. Engedélyezték, de ahogy írták, helyhiány miatt vidéken. Győrben volt.

— Emlékszem rá. Láttam.

Kérdőn néz, de nem kérdez. Leakaszt a falról egy bekeretezett képet. A címe keménypapírra tussal írva a kép sarkában.

— Ez ott volt. Éppen csak néhány vonás. Könnyű színek. A tehenek szinte szépek. Szeretem az állatokat. Festeni is. Vannak művészek, akik nem tudnak állatot festeni. Nem szeretik őket.

— Mindig csak azt festette, amit szeret?

— Igen. Hogy örülni tudjak a munkámnak. Másként nem csinálnám.

— Boldogan élt?

— Sok nélkülözéssel. Rudnay annak idején nemcsak tanított, kevéske pénzzel is segített. Elfogadtam. Ő igazán tudta, mit jelent festőnek lenni. Nem engedtem el magam. Amikor iskolában nem tanulhattam a festést, akkor sem. Egyszer Csók István így biztatott: „Nem baj, hogy az iskolából elkésett. Van akiben nagyon bíznak, mégse lesz semmi belőle, van akiben nem bíznak, mégis sokra viszi". Kézdi-Kovács László meg azt mondta, nagyon sokat kell rajzolni. Örömmel rajzolok, megnyugszom tőle. Boldogan éltem.

— Most mi készül?

— Valamilyen mező lesz, valamilyen libákat őriznek. Nagyon szépek ezek a dolgok, a sárga libák tavasszal a zöld mezőben.

Zavartan mondja. A rajzlap még vakítóan fehér. Egyetlen figura, ülő lány készült el a képből. Olyan színes, mint azok a babák, amiket a gyerekek megálmodnak. Azok mindig szebbek, mint amit a boltban kínálnak.

— Az élet tele van eseménnyel. Annyi irka-firka hever a szekrényben. Ahogy láttam Pesten az utcán egy apró termetű koldust, lerajzoltam. Itt egy férfi a bajuszával játszik, ez én lennék még, huszonnyolcban. Ezt a kórházban rajzoltam. A beteghez látogatók érkeznek, ők itt ketten, az ágyon a beteg, ő a másik beteg, hallgatja, mit beszélnek. Különös ember volt, bárkinek jött látogatója, ment hallgatózni.

Halk beszédű, szikár arcú ember. Rajztáblája támlásszéken áll, az ablak, a fény felé fordítva, a szék előtt kopott zsámoly. Másik széken doboz, tele színes krétával.

— Örülök, hogy meglátogattak.

A Művészeti Lexikonban írják róla:

„Áldozó József (Himod, 1892. aug. 10.) festő. Az ún. 'őstehetség'-ek, a naiv festők közé tartozott. 1929—43 között több kiállítást rendeztek műveiből. A felszabadulás után is részt vett kiállításokon. A Nem. Gal.-ban több pasztellja van. Himodon él".

Maros László

„Szülőföldünk, a Kisalföld"

1967. okt. 11.

Bartovics lövése.

m ezzel az NB II. nyugati csortjának első helyét is.
Góldobók: Kiss 7, Varga V. 4, llium 2, Lengyelné 1.

*

Pécsi sikerrel végződött a Pécsi ózsa—Magasépítők NB II-es férfi érkőzés is. Mindkét csapat ré-

ítés

őrött

zoros, fej-fej melletti verseny lakult ki, pedig a feladatok ehezek, sokrétűek voltak. ogy a háromévi kiképzés em volt hiábavaló, azt a jó elkészültség, fegyelmezettség, lelkes hangulat bizonyította. jó eredményekben nagy észük van a szakaszokat felészítő körzeti orvosok lelkiismeretes munkájának.

A verseny befejeztével ünepélyes díjkiosztásra került or. A díjakat *dr. György Erőné*, a Vöröskereszt megyei itkára adta át. Az első három helyezett szakasz értékes árgyjutalomban részesült.

A megyei verseny legjobbja Győr város szakasza volt. A második helyre Hédervár, a

Ezen a fontos mérkőzésen vajon miért nem **Tompa Zoltán** edző irányította a győri csapatot?

A KÉZILABDA NB I. ÁLLÁSA

FÉRFIAK

1.	Bp. Honvéd	24	447:340	39
2.	Bp. Spartacus	23	383:301	37
3.	Gy. Textiles	24	351:276	36
4.	Elektromos	24	380:355	27
5.	TFSE	24	415:380	24
6.	Pécs	24	420:406	23
7.	Csepel	24	413:424	23
8.	Győri ETO	24	391:393	20
9.	U. Dózsa	24	416:440	20
10.	Debrecen	23	432:435	18
11.	Tatabánya	24	400:469	18
12.	Ózd	24	410:480	18
13.	Bp. V. Meteor	24	374:385	17
14.	Martfű	24	389:517	14

NŐK

1.	Bp. Spartacus	24	210:157	40
2.	FTC	24	182:108	37
3.	Bp. Vasas	24	239:167	33
4.	Pécs	24	223:167	32
5.	TFSE	24	188:175	26
6.	Veszprém	24	184:188	23
7.	Gy. Textiles	24	156:161	23
8.	Ózd	24	199:215	22
9.	BGSC	24	118:148	20
10.	Csepel	24	174:194	19
11.	Bp. Postás	24	140:162	18
12.	Goldberger	24	162:206	18
13.	Híradó	24	150:230	13
14.	Tatabánya	24	157:204	12

Labdarúgó játékvezetői tanfolyam Sopronban

A soproni labdarúgó játékvezetők tanácsa a téli hónapokban tanfolyamot rendez. A tanfolyamon a 18. életévüket betöltöttek vehetnek részt. A jelentkezéseket

Mérkék, a [illegible] kére — külföldi cseretúrákon Ausztriában, Csehszlovákiában és Bulgáriában fordultak meg az STC természetjárói. Az **asztaliteniszezők** 1966-ban még kis létszámot foglalkoztattak — most a Sportiskola bekapcsolódásával 7 csapatot indított a városi bajnokságban. A férfi csapat negyedik helyen áll a megyei bajnokságban, a városi női bajnokság két első helyét a textiles asztaliteniszezők foglalják el. Gond a teremhiány, ami miatt kevés az edzési lehetőség. A **tekézők** a megyei és városi bajnokságban indítanak csapatot. Az idei megyei bajnokságban az élcsoportban helyezkednek el. A **tornászok** szép sikerekkel önvendeztették meg az egyesület tagságát. A férfi csapatok a szövetségi bajnokságban indultak. Egyénileg **Kondor Antal, Scheer Ernő, Hollósi Gábor** szerepelt legjobban a serdülők közül, Or-

vezetőit és [illegible] Az újon[illegible] zetőség el[illegible] elnökhely[illegible] ügyvezető[illegible] dor, gaz[illegible] Imre jel[illegible] meth [illegible] Mészége[illegible] Régner [illegible] Margitt[illegible] Szenczi[illegible] Szukits[illegible] bizotts[illegible] Bizott[illegible] Ringh[illegible] Vitek[illegible] A [illegible] laszt[illegible] roly[illegible] Józ[illegible] Jenőné, [illegible] zsef, Kustor Ferenc[illegible] hály, **Németh Imre, Szukits Gyula, Szép Antal.**

Fábján Lajos

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
KISALFÖLD
1967 OKT 12

Serdülő I. és II. osztályú fiú—leány megyei tornász csapatbajnokság

Élénk érdeklődéstől kísérve rendezték meg a Soproni Selyemipar tornacsarnokában a serdülők I. és II. osztályú fiú, és leány tornász csapatbajnokságát. Eredmények:

Fiúk: II. osztály: 1. Soproni Textiles Club 206.5, **Egyéni 1. Major Zoltán** (STC) 44.1, 2. Zotti József (STC) 40.8, 3. Kákonyi Lehel (STC) 40.5.

I. osztály: 1. Soproni Textiles Club 265.9. **Leányok:** II. osztály: 1. Soproni Textiles Sportiskola 174. 2. Soproni Textiles Club (C) 170.3. 3. Győri Textiles (B) 163.1, 4. Győri Textiles (A) 168, 5. Soproni Textiles Sportiskola (B) 160. 6. Soproni Textiles Club (B) 158.

Egyéni: 1. **Trieber Mária** (STC) 35.6, 2. Kiss Margit (STC) 35.6, 3. Reiner Katalin (Győri Textiles) 34.7, 4. Horváth Edit (STC Sportisk.) 34.6, 5. Bugledics Anna (STC Sportisk.) 34.5, 6. Varga Mariann (STC Sportisk.) 34.3.

I. osztály: 1. Győri Vasas ETO 179.9, 2. Győri Textiles 178.8, 3. Soproni Textiles Club 178.4, 4. Soproni Textiles Club Sportiskola 168.7.

Birkózás

Hat egyesület negyven versenyzőjének részvételével vasárnap Zircen rendezték meg a terület[illegible]

Eredmények, súlycsoportonként:

45 kg: 1. Nils Attila, 53 kg.: 3. Medei Tibor, **57 kg.:** 1. Danka Gyula, 3. Várallyai László, **67 kg.:** 3. Rapkai Kálmán. **Nehézsúly:** 1. Kocsán László, 2. Juranics Péter, 3. Csáktornyai Imre.

m

stílusát vették át és ekkor sok helyzetet elrontottak. Az 5. Postás kosárdobói: Bakk 24, Albertné 9, Weiszné 8, Szerelem és Lökösné 6—6.

F.

FÉLSIKER ZALAEGERSZEGEN

A Soproni Textiles Club férfi és női NB II-es kosárlabdázói Zalaegerszegen vendégszerepeltek. Az STC férfi együttese nagy küzdelemben 58:56 arányú győzelmet aratott a ZTE felett. A soproni textilesek jelenleg a tabella ötödik helyét foglalják el. — azonban egy mérkőzéssel kevesebbet játszottak, mint az őket egy-egy ponttal megelőző, 2—4 helyezett Szombathely, Pét és Székesfehérvári Vasas. A vasárnapi STC—Pét mérkőzés rangadónak számít és nagy küzdelmet ígér.

Az STC női csapata a Zalaegerszegi Előré-től **41:27-re szenvedett** vereséget.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA
1971 MAJ 6 -

Áldozó József

1021

6

Finom vonalú rajzok, hangulatos pasztellek

Áldozó József képei az Ernst Múzeumban

Negyven évvel ezelőtt, 1931. szeptember 20-án *Budapesten*, az *Ernst Múzeum* egyik termében egy már nem éppen fiatal ember, *Áldozó József* parasztfestő műveiből nyílt kiállítás.

A képek témája erősen kötődött a valósághoz, a hétköznapok látványaihoz. A falvak életét, hangulatát lopták be néhány napra az Ernst Múzeum kellemesen hűvös termébe. A Kisalföldről, *Himód* községből érkezett 1925-ben Pestre Áldozó József, magával hozva a színek és formák ösztönös érzését, látását. Tanulni szeretett volna, bejutni a *Képzőművészeti Főiskolára.* Nem sikerült. Időnként dolgozott, s ha összejött egy kis pénz, festett. A Pesten töltött hét év alatt akadtak önkéntes tanítómesterei. Tehetségét látva nem kisebb festőművészek foglakoztak vele, mint *Csók István, Rudnay Gyula, Szüle Péter.*

A megélhetés, a létezés szükségessége 1932-ben visszakényszerítette falujába, Himódra. Azóta megszakítatlanul ott él. Még pesti tartózkodása idején több kiállítása volt, azután beburkolta a falu csöndje, úgy látszott, elkallódik, elfelejtődik.

Áldozó Józsefben azonban erős volt az alkotásvágy, s a festést, a rajzolást egy pillanatra sem hagyta abba. Kukoricát vetett, krumplit ültetett, malacokat etetett, fáért járt az erdőre, s amikor késő nyári délután, vagy korán leszakadó téli alkonyaton a szegre került a kapa, illetve a tuskóba vágva pihent a fejsze, elővette ecseteit, ceruzáit.

*

Hat évvel ezelőtt — soká, nagyon soká, de még nem későn — megérkezett a régen megérdemelt elismerés. Ennek első jeleként önálló kiállítása nyílt *Győrött*, majd 1967-ben tagja lett a *Képzőművészeti Alapnak*. 1968 novemberében jártam nála Himódon. Vén, fehérre meszelt házának utcai ablaka alatt csupasz barackfa állt dermedten, az udvaron a száraz fűre sárcsomók tapadtak. A lakásban tiszta, mázolt földpadló szaga fogadott, a falon petróleumlámpa. A szoba képekkel tapétázva, még a földre is jutott belőlük, ott álltak bekeretezve az egyik sarokban, egymásnak támasztva. Beszélgettünk, néztük a képeket, amíg odakint be nem sötétedett.

— *Legjobban annak örülnék, ha még egyszer kiállíthatnék Budapesten* — mondta.

Biztattam, hogy kérvényezze, s kicsit nehéz szívvel váltam el az akkor 77 éves festőtől. Egy cikkben, a Népszavában, megírtam beszélgetésünket. Néhány nap múlva féloldalnyi levelet kaptam tőle. *„A kiállítást még nem kérvényeztem, mert nem vagyok egészséges mostanában. Ha jobban leszek, akkor megteszem."* — írta.

A napokban egy kiállítási katalógust és egy meghívót hozott a postás. A sárgásbarna hátsó borítólapon ez állt: *Áldozó József festőművész kiállítása 1971. április 24-től május 16-ig, Ernst Múzeum, Budapest".* Elérkezett hát a várva várt pillanat, mire harmadszor virágzott ki beszélgetésünk óta az ablak alatt álló barackfa, megnyílt a pesti kiállítás. Éppen negyven év telt el, s az Ernst Múzeum falain ismét Áldozó-képek láthatók. Ötvennégy festmény és huszonegy rajz.

*

A megnyitóra a festő Budapestre utazott. Élénk volt és vidám.

— *Nem fáradt?* — kérdeztem, amikor a megnyitó utáni napon beállított a szerkesztőségbe.

— *Fáradt? Sohasem vagyok. Én nem ismerem a fáradtságot* — felelte, s csipetnyit hunyorított hozzá a szemével.

Minden érdekelte, figyelt, kérdezett, a taxisofőrt arról faggatta, hogyan tud ilyen nagy forgalomban vezetni. A hetedik emeleti lakásra azt mondta: ilyenben szívesen lakna.

— *Csak egy kicsit lennék fiatalabb. Kimennék külföldre, nézegelődni, rajzolgatni. Meg idehaza is mászkálnék. Azelőtt szerettem összejárni a megyéket. Merre milyen házak vannak, kikkel találkozhatik az ember, ez nagyon érdekes. Emlékszem, 1935-ben, Zala megyében láttam olyan házat, hogy kéménye nem volt, csak úgy az ajtó alatt dűlt ki a füst.*

Sokat és szívesen mesélt, mindenre részletesen emlékezett. Beszélgettünk az életéről és a festészetről is. Az utóbbiról így szólt:

— *Festek olajjal, meg rajzolok ceruzával is, de legjobban a pasztellt szeretem. Azt könnyű hordozni is. Képeket én úgy nem szeretek csinálni, hogy valami alak, ember, vagy állat ne legyen rajta. Hadd éljen az a kép!*

*

Az Ernst Múzeumba napok óta mennek a látogatók. Megállnak a finom vonalú rajzok, a hangulatos pasztellek előtt. A vásznakat, a lapokat az egyszerű hétköznapok jelenetei, alakjai, tárgyai töltik ki. Itt van a *Mákfejtő*, a *Szekér*, az *Aratás*, a *Falusi udvar*, a *Szomszéd*, a *Cséplés*, a *Himódi ház*, a *Varjak* és a többi.

Áldozó Józsefet a megismerés, a magának való újbóli felfedezés sarkallja. Rácsodálkozik mindenre, a legegyszerűbb dolgokra is. Ez a rácsodálkozás belopózott a képekbe, kisüt belőlük, nem is tudja pontosan az ember, hogy mi ez, amikor nézi, csak azt veszi észre, hogy maga is rajta felejti a szemét az apró részleteken. Azon, hogy a tyúkok milyen nyugodtan kapirgálnak az álldogáló ökrök hozzájuk viszonyítva oszlopnyi lábai mellett, vagy a jászol alatt fekvő kisborjú mint rejti puha, nedves orrát mellső lábai mögé. A képeket nézve újra és újra felfedezzük mi is a körülöttünk levő mikrovilágot, falusi gyermekkor vagy vidéki nyaralások ízei, hangulatai támadnak föl bennünk, orrunkban frissen érezzük a nyári zápor mosta akácok illatát, a sajtárba csurranó habos tej semmihez sem hasonlítható szagát.

Szabályos kritikába illő jelzőket nem tudok most leírni, hogy Áldozó József szép képeit dicsérjem. Színei frissek, újak, fényesek, megtelünk derűvel, ha ezeket a képeket nézzük.

Mátyás István

A patinás Herendi Porcelángyárban fokozatosan új égetési technológiára tértek át. A hagyományos fatüzelésű kemencéket modern, francia gyártmányú, gáztüzelésű égetőkemencékre cserélték át. Az új égetőterek műszerezettsége biztosítja az állandó optimális hőmérsékletet és a megfelelő atmoszférát, így az égetett porcelán minősége jelentősen javult. Az új technológia előnye még, hogy az égetésre szánt porcelán öt nap helyett 24 óra alatt kerül ki a kemencékből. Képünk: félautomata berakógép szállítja a kemencéhez a nyersárut

(MTI Fotó — Kovács Sándor felvétele)

Traktorok „keresztezve"

Csongrád megyében az idén is izgalmat okoz a megöregedett, elhasználódott mezőgazdasági géppark. *A becslések szerint az erőgépek 25, a munkagépek 35, a permetezőgépek 40 százaléka működésképtelen most, a tavaszi munkák kezdetekor.*

Különösen a legfontosabb eszközökkel, *a traktorokkal van baj*, az elavultnak számító MTZ 5 és a Super Zetor típushoz *alig kapni alkatrészt*. Pedig ezek az erőgépek alkotják a megye törzsállományát. A legnehezebb talajmunkára alkalmas SZ 100-as, DT lánctalpas vontatók közül sok tétlenül hever. Beszereletlen az SZ 100-asok 329 forintot érő egyik tömítőgyűrűje... A DT 54-eshez nincs futókerék, miabroncs. *A gépek árához képest filléresnek számító alkatrészek miatt használhatatlan a traktor, az autó.*

Szükségmegoldásként a javítókban *visszaszerelik a hibás, kopott alkatrészt*, vagy két rossz traktorból, illetve alkatrészeiből „kereszteznek" egy jót...

A növényvédelem sem rendelkezik jobb feltételekkel, a megyében levő lekkel, a megyében levő Rapidtox gépcsalád Az AGROKER nem tudja beszerezni a szükséges mennyiségű új gépet az MGM debreceni gyárától. A frissítés nagyon elkelne: az elmúlt években talán *a permetezőgép-állomány romlott a legjobban.*

Ha néhány klasszikus hiánycikk le is került a listáról, felmerül a kérdés: a helyi telep hogyan készült fel az idén. Annyi bizonyos: 1971-ben *nagyobb* tételt vásárolt az alkatrészekből. Azaz anyagi erőforrásait bátran felhasználta. Amint *Dunai Árpádtól*, az AGROKER szegedi telepének osztályvezetőjétől megtudtuk, 1970 első negyedévében 31 millió, az idén pedig az első negyedévben 39 millió forintért bővítették alkatrész-készletüket. Az igényekhez képest ez is kevés, ráadásul az AGROKER szegedi telepe a megrendelés ellenére *mintegy 3 millió forint értékű gépalkatrészt nem kapott meg.* Ebből 1 millió forint értékű alkatrész a traktorokhoz kellene.

Csongrádban a helyzet rosszabb, mint az elmúlt esztendőben volt. *A hátrány főként az állami gazdaságokat, termelőszövetkezeteket érinti*, ahol kiterjedt területen foglalkoznak a szántóföldi kultúrákkal. Így a makói, szentesi járásban gazdálkodó mezőgazdasági üzemeket.

A gépjavítás szezonja lassan a végéhez közeledik, s a jelekből ítélve gyökeres változásra, sajnos, nincs kilátás.

Matkó István

---

húzódó ügy lesz belőle, tíz meg tíz tanút felzaklatva, a gyerekkort alig túllépő kis bűnösöket bírói pulpitus elé citálva?

Ilyeneket is láttam... És paradox mód hasonlókat, amikor a gyerekember-segédmunkást, aki órát emelt ki egy barátja zsebéből, nem vonták felelősségre az üzemben az első bűne után, hanem *„nagyon kell a segédmunkás"* jeligével hónapokig még csak nem is figyelmeztették. Persze, hogy vérszemet kapott, hecc-nek vette a szekrények dézsmálását. Azt kérdezte végül, már a bíróságon, az egyik tanútól, kollégájától: *„Miért nem*

lyen minden kiderül. A sebész kése alatt — és a tárgyalóteremben. Annak a 10 ezer népi ülnöknek, aki — hároméves „váltásban" — közelről, a bírói emelvény mögül láthatja a társadalmi árnyoldalakat, roppant nagy szerepe van, a tiszta igazság felderítésében.

Csak — kevés az ülnökök között az aktív dolgozó. A nyugdíjas ülnökök mellé több fiatal is kellene! Akik két, három évtizede dolgoznak, nagy az élettapasztalatuk. Őket is szeretnék behívni a bí-

1971 MÁJ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

1971 MÁJ – 4

1021

NÉPSZABADSÁG

1971. május 4, kedd

Parasztfestő és népművészet

Áldozó József és Perczel Erzsébet kiállítása az Ernst Múzeumban

Utak vezetnek a népművészetből és utak vezetnek a népművészethez napjaink kultúrájában. A felfedezett naivok a század festészetét és szobrászatát, a népi kultúra tárgyi emlékei pedig az iparművészetet gazdagítják. A szakmailag iskolázódó ösztönös alkotók a városi kultúrához közelítenek, a tudatos művészek pedig ihletért vissza-visszatérnek a parasztművészethez. Az *Ernst Múzeum* termeiben *Áldozó József* „naiv festő" képei és *Perczel Erzsébet* textíliái érzékeltetik ezt az ellentétes folyamatot; mindkét művész valamilyen módon kapcsolódik a népművészethez, noha el is különül attól.

Különös módon a naivként számon tartott Áldozó József festészete tér el inkább a megszokott népi formavilágtól és eszközrendszertől. A Sopron melletti Himódon, magányban, vasárnaponként festeget, de nagy tanítómesterek emlékképe tér vissza minduntalan a szénrajzokon és a levegős pasztelleken.

A harmincas évek magyar őstehetségeket felfedező mozgalma Áldozó József művészsorsán sem könnyített sokat, mint ahogy a többi „paraszt piktor": *Győri Elek, Benedek Péter, Gajdos János* sem futhatták meg a tehetségük szabta igazi utat. Torzítottan értékelték bontakozó művészetüket, és fejlődésüket a nemzeti-faji ideológia, valamint az idegenforgalom szempontjai szerint kívülről irányították.

Áldozó József tehetségének helyes értékelését is elmulasztották a Műcsarnok, a Nemzeti Szalon és a Faluszövetség tárlatai idején. Pedig fel kellett volna ismerniük az egykori „földmíves" valódi adottságait, melyek éppenséggel nem a folklórral és egyéni bájjal átitatott közép-európai naív festészethez közelítik művészetét.

Rudnay és Csók észrevették ugyan lírai fogékonyságát, útmutatásuk eredményes is volt, de a sutaságot megbocsátó, ám őserőt és víziós látásmódot követelő nagyközönség és kritika átsiklott a sokat ígérő színharmóniákon és az impresszionistákra emlékeztető előadásmódon. S mivel a „tudat alatti világ flóráját" hiába keresték művészetében, Áldozó Józsefet is hamarosan elejtették, mint „parasztzsenit". Hivatástudata azonban később sem csökkent, és hetvenkilenc éve során lassan megtanulta mindazt, amit más szerencsésebb sorsú festők a főiskolán sajátítottak el. A hatvanas években készített falusi udvarok, házak, tehenek és virágok élénk koloritja, erőteljes kompozíciója már nem „őstehetséget", hanem kiművelt alkotót sejtet. (*A fehér tehén, A szomszéd háza, Házam kertje.*) A kiállított műveket épp ezért lett volna érdemes időrendbe sorakoztatni, hogy a néző világosan érzékelje, miként váltja fel a szakmailag bizonytalan, félénk rajzocskákat a már tudatosan szerkesztett képek természetközeli, hangulatos világa.

Perczel Erzsébet, az iskolázott iparművész vállalja, mert vállalni akarja rokonságát a népművészettel. A Brnóban, Párizsban, majd Budapesten végzett textiltervező több évtizede a tudós alapossságával tanulja Sárköz, Baranya, Heves szőtteseit. A népi munkákat elemeire bontja, hogy mindazt felhasználhassa, ami az ipari társadalom változó körülményei között nem erőltetett és korszerűtlen.

Szövőszékén felidézi a magyar vidékek arányosan felépített, zenei ritmusú textíliáit, úgy hogy mégis a saját elképzelései válnak alkalmazott művészetté.

Szőtteseiből *Nádor Vera* és *Lendvai I.* tervezett ruhákat, *Barta Éva* pedig modern ékszerekkel tette teljessé a hatást. A felöltöztetett, felékszerezett bábok így „össz-kézműipari" remekké váltak, olyanformán ahogy Perczel Erzsébet a Szőttesről írt kis könyve írja: „a népi viseletnél a díszítés mindig szerves egészet képez a ruhadarabokkal, a vonások mentén díszítettek, nyaknál és ingvállon, szoknya alján."

Ezek a ruhák mégsem jelmezzé, hanem az öltözködéskultúra divatos, megvalósult darabjaivá váltak. Nemcsak a szabásvonal városias, hanem a színek összeválogatása is. Lilát párosít mélykékkel, nyersszínt fehérrel, hogy aztán a tónuskontrasztokat az ellentétek merész színkontrasztjaival egészítse ki. Szellemesen váltogatja a sima és durva, fényes és matt felületeket, mindig ügyelve az anyag hordhatóságára is.

Perczel gyárakban leszövött textíliái pedig élményszerűen győzik meg a látogatót arról, milyen erős és szükséges kapcsolatba kerülhet a népművészet, iparművészet és ipari művészet napjainkban.

P. Szücs Julianna

Áldozó József

NÉPSZABADSÁG

GYORSLISTA

a május 3-án megtartott LOTTÓ jutalomsorsolásról, amelyen a 14. heti lottószelvények vettek részt.

A gyorslistában az alábbi rövidítéseket használtuk: külüd = külföldi üdülés; ut = vásárlási utalvány; tv = televízió; mag = magnetofon; lemj = lemezmejátszó; fg = fényképezőgép; vg = varrógép; mkp = motorkerékpár; moped = moped; ó = karóra; autura = ismerd meg hazádat autóbusztúra; labut = Bútor és lakberendezési tárgyak ut.; but = bútor-ut.; éut = éléskamra-utalvány; r = rádió; mosg = mosógép; htg = hűtőgép; ruh = ruházati cikkek ut.; hg = háztartási gépek utalvány; ltex = lakástextil ut.; máru = méteráru ut.; ofut = OFOTÉRT-utalv.; kmv = Ki mit választ utalv.

0 005 652 tv, 0 008 030 kmv, 0 010 930 éut, 0 014 710 éut, 0 015 063 tv, 0 015 632 éut, 0 016 688 mosg, 0 021 181 ruh, 0 027 607 hg, 0 039 022 hg, 0 048 240 ruh, 0 053 988 moped, 0 055 456 kmv, 0 055 457 kmv, 0 055 912 éut, 0 061 365 éut, 0 064 490 kmv, 0 068 400 ó, 0 090 097 htg, 0 091 056 ruh, 0 093 115 tv, 0 101 840 tv, 0 114 283 éut, 0 129 038 labut, 0 130 077 hg, 0 134 276 kmv, 0 139 477 ltex, 0 175 499 hg, 0 180 751 but, 0 181 385 kmv, 0 181 387 kmv, 0 183 416 éut, 0 185 439 ruh, 0 205 335 labut, 0 207 692 hg, 0 209 919 hg, 0 216 968 éut, 0 218 010 máru, 0 240 254 éut, 0 251 002 mag, 0 252 614 éut, 0 255 582 ut, 0 262 361 éut, 0 264 258 kmv, 0 265 092 háztart. gép, 0 267 895 but, 0 273 110 tv, 0 278 551 ut, 0 280 165 ruh, 0 282 941 éut, 0 285 598 ut, 0 294 971 éut, 0 309 481 ruh, 0 317 112 kmv, 0 322 475 ofut, 0 323 334 ut, 0 333 552 ut, 0 332 460 ruh, 0 337 279 ut, 0 337 858 **Budapest, I. kerület, Csalogány utca 22—24. sz. alatt** felépülő társasházban az I. em. 7. sz. alatti háromszobás (egyik kisméretű), étkező-hallos öröklakás, 0 343 277 r,

3 497 810 htg, 3 507 556 ofut, 3 519 943 kmv, 3 534 738 labut, 3 542 002 ofut, 3 551 244 hg, 3 552 049 ofut, 3 552 613 ruh, 3 559 178 ut, 3 568 022 ruh, 3 569 492 éut, 3 587 231 labut 3 588 233 htg, 3 595 646 tv, 3 603 826 máru, 3 610 779 tv, 3 616 750 htg, 3 625 341 kmv, 3 625 438 labut, 3 632 422 ofut, 3 639 417 hg, 3 642 224 hg, 3 665 005 máru, 3 665 144 kmv, 3 665 778 mosg, 3 667 219 tv, 3 668 219 htg, 3 670 288 kmv, 3 671 125 ut, 3 678 746 r, 3 679 912 éut, 3 689 465 tv, 3 703 497 ruh, 3 706 576 kmv, 3 716 542 kmv, 3 726 660 éut, 3 727 561 hg, 3 728 228 kmv, 3 731 893 éut, 3 742 318 ruh, 3 743 932 htg, 3 745 080 hg, 3 754 514 mosg, 3 757 389 kmv, **3 781 143 Skoda S. 100 típ. személygépkocsira utalvány,** 3 782 286 htg, 3 787 858 fg, 3 788 469 máru, 3 789 761 autura, 3 790 180 fg, 3 801 223 tv, 3 813 260 labut, 3 813 212 mosg, 3 818 348 tv, 3 818 444 tv, 3 822 496 ut, 3 827 739 ut, 3 839 630 tv, 3 845 147 tv, 3 853 383 kmv, 3 859 078 tv, 3 863 148 ut, 3 863 622 mkp, 3 865 807 hg, 3 874 568 r, 3 887 321 éut, 3 899 157 kmv, 3 901 248 ut, 3 908 174 but, 3 922 072 ut, 3 922 531 tv, 3 929 245 ruh, 3 929 788 tv, 3 934 777 ó.

4 004 065 kmv, 4 004 854 ofut, 4 012 343 **POLSKI FIAT 1500 típ. személygépkocsira utalvány,** 4 017 652 ltex, 4 019 001 tv, 4 023 573 tv, 4 034 353 éut, 4 034 505 lemj, 4 054 996 ut, 4 059 240 éut, 4 067 278 htg, 4 072 559 labut, 4 075 229 tv, 4 077 092 hg, 4 080 479 hg, 4 089 188 hg, 4 114 566 éut, 4 117 041 kmv, 4 122 313 ofut, 4 122 338 tv, 4 131 050 kmv, 4 135 787 ut, 4 143 867 mosg, 4 164 060 éut, 4 182 284 tv, 4 183 607 külüd, 4 187 054 autura, 4 189 411 ruh, 4 199 235 máru, 4 204 571 kmv, 4 207 457 tv, 4 236 605 ut, 4 240 632 tv, 4 248 022 kmv, 4 251 841 ruh, 4 274 011 kmv, 4 286 088 mosg, 4 292 478 autura,

htg, 6 756 934 ruh, 6 759 019 kmv, 6 770 992 moped, 6 771 177 autura, 6 781 247 máru, 6 790 142 hg, 6 792 690 éut, 6 794 673 tv, 6 813 544 but, 6 818 438 htg, 6 853 631 ruh, 6 867 286 televízió, 6 868 632 tv, 6 868 798 tv, 6 875 758 ut, 6 877 841 ut, 6 897 807 éut, 6 911 457 kmv, 6 920 843 htg, 6 933 091 but, 6 947 786 hg, 6 949 886 ruh, 6 975 348 éut, 6 980 998 kmv, 6 982 202 máru, 6 983 350 éut, 6 990 061 autura, 6 990 170 éut.

7 022 402 hg, 7 009 249 éut, 7 024 382 máru, 7 035 130 éut, 7 036 364 htg, 7 039 031 ofut 7 042 177 kmv, 7 055 778 ut, 7 065 136 autura, 7 067 515 éut, 7 071 469 ruh, 7 089 376 éut, 7 089 109 but, 7 108 035 vg. 7 111 685 mkp, 7 115 862 tv, 7 124 901 kmv 7 133 422 ltex, 7 135 806 labut, 7 145 007 kmv, 7 149 062 tv, 7 154 751 r. 7 156 330 ltex, 7 165 978 tv, 7 172 504 mag 7 173 693 r, 7 178 791 ut, 7 191 417 ofut, 7 235 638 ut, 7 242 776 kmv. 7 248 358 kmv, 7 258 147 r, 7 265 161 autura, 7 267 036 autura, 7 268 796 kmv, 7 269 962 éut, 7 279 625 éut, 7 284 205 autura, 7 293 583 éut, 7 295 616 ruh, 7 295 983 ó, 7 297 749 vg. 7 300 159 hg, 7 303 037 mosg, 7 305 918 kmv, 7 307 534 kmv. 7 318 911 ltex, 7 322 124 kmv, 7 322 925 ruh, 7 338 537 ofut, 7 341 234 tv, 7 343 111 labut. 7 343 196 ruh, 7 349 050 éut, 7 350 326 éut, 7 357 940 kmv, 7 374 700 kmv. 7 374 717 kmv, 7 381 749 hg, 7 382 715 ruh. 7 388 388 ruh, 7 396 730 kmv. 7 399 766 ruh, 7 413 124 ruh, 7 429 459 kmv 7 433 598 éut, 7 456 320 ut, 7 462 387 tv, 7 462 809 kmv, 7 465 088 autura. 7 470 782 lemj. 7 470 820 éut, 7 472 313 ofut, 7 474 010 fg, 7 477 010 éut, 7 496 675 r, 7 497 533 hg. 7 507 034 autura, 7 510 988 vg, 7 511 145 labut. 7 517 908 kmv, 7 536 398 tv. 7 544 874 kmv, 7 550 325 fg, 7 553 411 kmv; 7 553 638 fg, 7 556 127 mosg. 7 573 426 hg, 7 574 180 but, 7 578 402 r, 7 579 778 ut, 7 586 487 but.

8 003 569 mosg, 8 012 216 ruh, 8 025 871 kmv, 8 025 876 éut, 8 029 275 but, 8 035 347 tv, 8 035 698 ut, 8 036 219 autura, 8 053 530 tv. 8 053 927 tv, 8 056 627 autura, 8 059 635 éut, 8 090 233 fg, 8 093 182 kmv, 8 099 400 tv, 8 099 778 ruh, 8 110 156 htg, 8 114 419 éut, 8 118 881 ut, 8 134 149 éut, 8 139 778 éut, 8 156 981 éut, 8 162 111 autura, 9 177 332 külüd, 8 182 635 ut, 8 184 111 hg, 8 196 051 moped, 8 197 593 mag, 8 198 121 éut, 8 208 754 külüd, 8 216 111 htg, 8 227 324 but, 8 232 793 fg, 8 256 339 labut, 8 259 982 tv, 8 267 837 mag, 8 271 350 éut, 8 277 419 kmv, 8 278 051 ut, 8 298 972 ut, 8 302 232 éut, 8 316 711 hg, 8 346 766 htg, 8 346 898 éut, 8 354 254 htg, 8 378 352 kmv, 8 381 777 éut, 8 394 594 fg, 8 394 807 ut, 8 397 412 máru. 8 401 738 éut, 8 403 859 but, 8 409 797 éut, 8 457 701 hg, 8 504 106 kmv, 8 519 641 ut, 8 520 328 mosg, 8 537 925 kmv, 8 538 893 ruh, 8 544 199 ruh, 8 549 737 ut. 8 552 749 fg, 8 552 830 autura, 8 556 502 éut, 8 556 536 tv, 8 573 033 fg, 8 574 676 tv, 8 614 531 r, 8 630 692 r, 8 634 861 vg, 8 640 445 autura, 8 663 153 tv, 8 664 147 ut, 8 672 625 éut, 8 676 952 fg, 8 677 247 ltex, 8 715 231 r, 8 722 383 ut, 8 722 818 ruh, 8 725 129 kmv, 8 729 352 ofut, 8 730 089 tv. 8 740 435 tv, 8 740 436 ut, 8 750 779 ut. 8 750 819 tv, 8 765 309 r, 8 769 233 htg, 8 777 999 hg, 8 785 961 külüd, 8 790 939 kmv. 8 816 574 éut, 8 819 650 ltex, 8 852 703 tv, 8 854 964 éut, 8 870 660 ruh. 8 882 911 hg, 8 884 502 htg, 8 887 620 autura, 8 892 605 htg, 8 909 302 tv, 8 912 907 éut. 8 916 839 tv, 8 923 117 külüd, 8 938 122 éut, 8 942 481 but, 8 959 692 éut, 8 967 001 külüd, 8 967 029 vg, 8 970 129 r. 8 976 196 tv, 8 986 352 kmv, 8 991 048 éut, 8 992 667 éut, 8 992 999 ut, 8 993 469 fg, 8 995 472 ruh.

9 015 367 ut, 9 033 734 éut, 9 099 113 máru, 9 043 551 kmv, 9 070 256 htg, 9 072 079 mosg, 9 089 901 kmv. 9 090 685 kmv, 9 093 625 ltex. 9 093 627 ltex, 9 095 756 hg, 9 096 787 éut, 9 101 756 hg,

Áldozó József

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

1971 MÁJ 14

Áldozó József naiv festő kiállítása az Ernst Múzeumban

Halk szavú képek. Pasztellek, ceruzarajzok. Párás tájképet ábrázolnak, semmibevesző búzaföldeket, vagy lassan haladó szénásszekeret. *Áldozó József* nem népesítette be ezt a tájat a naiv festőkre jellemző mesefigurákkal, képzeletszülte lényekkel. Nem festi egyszínű zöldre a mezőt: színek és formák megőrzik valóságos értéküket. Művészetéből hiányzik mindaz, ami a naiv festők képeit játékossá teszi: a falusi mesélők túlzásai, nagyotmondásuk, csapongó fantáziájuk. És hiányzik ezek hatása, meggyőző ereje is.

Egy kisalföldi, félreeső faluban, szülőfalujában él az idős festő, Hímódon. Eltekintve attól a néhány esztendőtől, amit 1929. és 1932 között Pesten töltött, változatlanul egy helyen. Témáit a falusi élet adja: mindennapos teendők, mezei munkák. Lakodalmat, temetést vagy vásárt — a falusi életnek ezeket az eseményeit — ki tudja miért, egyet sem festett. Talán tudatosan, talán ösztönösen, témái is inkább pasztellszerűek. Pasztelljein azonban ezek az egyszerű, hétköznapi műveletek sajátosan líraivá válnak. Embereit, tájait egyaránt párába burkolja, a kontúrok elmosódnak, a színek egymásba olvadnak. Átköltí a látottakat — de ellentétben a többi parasztfestővel — nem a népmesék törvényei szerint.

Csendes, szemlélődő Gondolkodása, festészete is mindvégig kapcsolatban marad a valósággal. Csak a valóság minősége változik meg a képein. Mert részletesen leírja ugyan a környezetet, az udvart, a határt, a tarka macskát a tűzhely alatt és leírása mindig hiteles is. De súlytalan: a mozdulatok könnyebbé válnak, az emberek is légiesebbé, mint a valóságban. A munka is könnyebb lesz képein. Az *Aratók* című pasztelljén az alakok félkörben állnak. A mozdulat hátulról indul, egyik kaszáló férfi a karját lendíti. Ez a lendület folytatódik a mellette lehajoló marokszedő lány félig oldalra, félig előre néző testhelyzetében, majd újabb lendületet kap a következő kaszás suhintásából és megnyugszik a sor végén az elsővel ellentétes ponton, egy másik marokszedő asszony alakján. A pontos koreográfia azonban csak a jellegzetes mozdulatok ritmusát, szépségét írja le, és semmit sem a hátat görbítő, derekat sajgató kaszálásból.

A rajzok, pasztellek közül azok az igazabbak, amelyek 1929 és 32 között születtek. Később szívesebben keresi a „szép" témákat, s ezek a képei egyre színesebbek. Az utóbbi években már valóságos festményeket készít, pasztellkrétával virágzó kerteket, lombok közül elővillanó háztetővel. Kár, Igazi [illegible], hogy tehetsége, amelyet fokozott néhány nagyszerű önarcképe bizonyít — nem jutott el — nem juthatott el? — az igazi beteljesedésig.

Fekete Judit

ságí ter
Anglia
rárpiac
alapelve
nál a k
keket r
Végül
való an
tékét i
döttség
a fran
előterje
új mó
ennek a problémának a meg-
oldására.

Párizsból jelenti az *AFP:* A „hatok" külügyminiszterei csütörtökön délután újabb értekezletre ültek össze: ezúttal Párizsban, s megbeszélésük témája a tagországok külpolitikai együttműködése.

Egy korábbi határozat értelmében a külügyminiszterek félévenként összeülnek a tagországok külpolitikájának egyeztetésére, megtárgyalva a fontosabb nemzetközi kérdéseket. A jelenlegi megbeszélés két fő témája az európai biztonság kérdése és a közel-keleti helyzet.

ondott
ügyminisztere
ydemokraták
kat követelnek

egyetért ugyan a legutóbb hozott gazdasági döntésekkel, de látja a nagy nehézségeket, amelyek az egyes tárcák anyagi természetű kívánságai miatt keletkeztek.

ció-
t a
emek
ovjet
atala

jav
kap

UPI
isolt
gnak
sítse
— je-
lentette csütörtökön osztrák külügyminisztériumi források

A külpol

◇ *(Párizs, Reuter)* A párizs Vietnam-értekezlet 113. ülése előtt Xuan *Thuy*, a VDK Párizsban tárgyaló küldöttségének vezetője nyilatkozott a sajtónak abból az alkalomból, hogy három évvel ezelőtt rendezték meg először a párizsi négyes értekezletet.

◇ *(Moszkva, TASZSZ)* Provokációs jellegű szovjetellenes cikket közölt a jobboldali finn körök lapja, az *Uusi Suomi*, s a cikkben ferde megvilágításba helyezte a balti szovjet köztársaságok helyzetét. A helsinki szovjet ideiglenes ügyvivő, kormánya nevében, nyilatkozatot tett a finn külügyminiszter előtt, s ebben kifejtette: a Szovjetunió elvárja, hogy a finn kormány elítéli a lap cikkét és megfelelő lépéseket tesz a hasonló provokációs megnyilvánulások meggátlására.

◇ *(Genf, MTI)* Az Egészségügyi Világszervezet csütörtökön tárgyalta az NDK tagfelvételi kérelmét. A felvételt támogató — 20 tagállam által aláírt — határozati javaslatot a magyar küldöttség vezetője, dr. *Farádi* László, az egészségügyi miniszter első helyettese terjesztette elő. Az Egészségügyi Világszervezet közgyűlése csütörtökön másodszor is úgy döntött, hogy egy évvel elhalasztja az NDK tagfelvételének megvitatását.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUN 4

Magyar Hirlap

Áldozó József festő-művész

Áldozó

Öreg, málladozó zsellérház, zeg-zugos udvar. Nagyon szegény és nagyon idős házaspár otthona. A férfi 81 éves, az asszony 84. Az öregembernek gyönyörű neve van. Így hívják: Áldozó József. És gyönyörű színei vannak: a haja ezüstösz, az arca almapiros, a nadrágja kék. Nem olyan élénk kék, mint a pasztellképeken a júniusi ég, vagy a kazalrakó parasztemberek inge. A kombájnosok és a szerelők viselnek olyan színű nadrágot, mint Áldozó József festőművész.

„Tiszta szívből gratulálunk önnek a csodálatos tiszta piktúrához, amelyben oly sokáig gyönyörködtünk. Egy festő, aki festő mert maradni!" (Idézet egy vendégkönyvből, amely Áldozó József legutóbbi Ernst-múzeumi kiállításával kapcsolatos véleményeket őrzi.)

A vendégkönyvi bejegyzések lehetnek rajongók, gyűlölködők, hűvösen szakszerűek. De ritkán mérvadók. A képek azonban mindig. A rozoga padlásfeljáró tövében, foltos szalmazsákra teregeti ki műveit Áldozó József. A kontraszt szinte fizikai fájdalmat okoz: a tündökletes pasztellek és ez a nyomasztó környezet...

Valaki azt írta róla, hogy bár bravúrosan bánik a pasztellel, többet kellene olajjal dolgoznia. Az lenne az igazi.

— Szeretem a pasztellt — mondja —, de azért nem egészen rajtam múlott, hogy ez lett a legfőbb kifejező eszközöm. A körülmények is beleszólnak az ember terveibe. Először is az olajfesték, a vászon nagyon drága. Aztán, ha ismeri a falusi életet, megérti, hogy én itt nem mászkálhattam festőállvánnyal, vászonnal, palettával. Az túlságosan nagy csoda lett volna. Így is eleget furcsállkodtak, nevettek rajtam, különösen a kezdet éveiben. A pasztell leegyszerűsíti a dolgomat. Hónom alá csapom a vázlatfüzetet, viszek magammal egy csomó színes krétát, leülök az erdőszélen vagy egy kazal tövében, és nyugodtan dolgozom.

Naiv festő — írták róla egy időben. Talán mert a Győr-Sopron megyei Himódon: szülőfalujában él. És tényleg naiv, amennyiben küzdelmes évekkel, igazi eredményekkel a háta mögött a legnagyobb szegénységben és elhagyatottságban is úgy vélekedik, hogy a művész ne az érvényesülés után fusson, hanem rajzoljon, fessen, szobrászkodjék. Naiv, amennyiben azt hiszi, hogy ő, Áldozó József, a földtelen himódi zsellérek varázslókezű unokája hozott már annyi áldozatot a művészetért, hogy elvárhatja a megkülönböztetett figyelmet. Könyörgés nélkül, kérvények nélkül. Naiv, hiszen még nyugdíjat sem harcolt ki magának, mert azt gondolta, majd csak eszébe jut ő is valakinek. Szóval, csak ilyen értelemben naiv Áldozó József, mert a művészete egyáltalán nem az. Nincstelen zsellér fia volt, de tudatosan készült a művészi pályára, s olyan mesterek tanították, mint Rudnay Gyula és Csók István. Hét évet töltött a fővárosban (1925-től 32-ig), volt része koplalásban, nyomorban, hiszen egyik napról a másikra élt hónapossZobájában, de akadtak emberek, akik felismerték tehetségét, és segítették. Rudnay, Csók, Szüle Péter, Márton Ferenc, Bajcsy-Zsilinszky Endre... És kiállított a Műcsarnokban, a Nemzeti Szalonban, az Ernst-múzeumban, s közben keményen tanult, szorgalmasan látogatta a rajziskolát, a nagy mesterek műtermeit, hogy elsajátítsa a mesterségbeli tudnivalókat. Haza, Himódra is elsősorban azért költözött, mert a falut, a falusi emberek életét akarta festeni. Tudatos művészi programmal érkezett, s ezt többé-kevésbé meg is valósította. Csak azért, mert valaki a falusi életből meríteti témáját, még senki sem lett naiv festő. Még akkor sem, ha mint Áldozó Józsefnek, időnként napszámosmunkát kellett végeznie vagy részesaratást vállalnia a megélhetés végett.

Mintegy tíz képe van a Magyar Nemzeti Galériában, tagja a Képzőművészeti Alapnak.

Az elmúlt huszon-egynéhány évben összesen nem keresett tízezer forintot a műveivel.

És most megrendezték gyűjteményes kiállítását a győri Xantus János Múzeumban, de még ezelőtt 18 pasztelljét megvásárolta a megyei tanács 30 000 forintért. Kiállításának sikere van, a művész jókedvű.

Megmozdult érte a szülőföld, itthon is „beérkezett".

Szapudi András

ra lőrinci munkahelyre alkalmazunk. Gyorsszolgálat Szöv., VI., Révay u. 4. Lendvai.

A KÖZÉPTISZAVIDÉKI VIZUGYI IGAZGATÓSÁG
gépüzeme,
Szolnok,
Vörös Hadsereg
u. 34. sz.

FELVESZ

KOTRÓ,
FÖLDNYESŐ,
FÖLDTOLÓGÉPRE
nehézgépkezelői jogosítvánnyal rendelkezőket,

változó munkahelyre,
főleg
Szolnok
megyében.
18 éven felüli dolgozókat
SEGÉDVEZETŐI
és
KENŐI
munkára,
akik megfelelő gyakorlat után **nehézgépkezelői iskolára kerülnek.**

Jelentkezés:
Mihályi Józsefnél,
az üzemelés
vezetőjénél.

osztályvezetőhöz.

Több éves gyakorlattal rendelkező gyors- és gépírót titkárnői beosztásba keresünk. — Fizetés kollektív szerint. Cím: MAFILM, Bp. XIV., Lumumba utca 174. II. 229. 8—4 között.

A KÖZÉPTISZAVIDÉKI VIZUGYI IGAZGATÓSÁG
Géptüzeme,
Szolnok,
Vörös Hadsereg
u. 34. sz.

FELVESZ

MATRÓZOKAT,
ÚSZÓ
MUNKAGÉPRE
úszni tudó
18 éven
felülieket
MATRÓZTANULÓKENT is ALKALMAZUNK.

Jó kereseti
lehetőség.

Jelentkezni
lehet:
Mihályi Józsefnél,
az üzemelés
vezetőjénél.

iparban.

Jelentkezés:
MAFILM
pire- és fegyvertechnikai osztály,
munkanapokon
8—10 óra között
személyesen,
vagy 831—750/
165-ös telefonon.

Érettségizett fiatalokat időszaki laboratóriumi munkára felvesszünk. Jelentkezés: Merényi György, OMMI, Bp. II., Keleti Károly u. 24. Telefon: 152—660.

ÁLLAMI NYOMDA
azonnali belépésre

FELVESZ

MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐT
(vagy aki jelenleg végzi)
CSOPORTVEZETŐT
beosztásba.

Jelentkezni
lehet
a vállalat
munkaügyi
osztályán,
Budapest, I.,
Kapisztrán tér 1.

kiadóba.

REKLÁM
vállalat
azonnali belépésre

KERES

fiatal munkatársat GÉPÍRÓ-ADMINISZTRÁTOR munkakörbe.

Jelentkezés:
8-tól ½5 óráig
185—933 telefonon.

A Magyar Cirkusz és Varieté műszaki telepe keres sofőrt, mikrobuszhoz. Jelentkezés: 8—15 óráig. XIV., Hungária krt. 215.

Iparvállalat
sürgős belépésre

KERES:

gyakorlott
könyvelőt,
könyvelési csoportvezetőt,
gépírni tudó
adminisztrátort, számlázót és bérelszámolót.
Jelentkezés
írásban a
Felszabadulás téri
hirdetőbe
»Fejlődési
lehetőség 5241« jeligére.

írásban. »Számítástechnika 4671« jelig. Felszabadulás téri hirdetőbe.

Élelmiszernagykereskedelmi vállalat

FELVESZ:

RAKTÁROSOKAT, GÉPIADATELŐKÉSZÍTŐKET, SZÁLLÍTMÁNYKÍSÉRŐKET, RAKTÁRI FIZIKAI DOLGOZÓKAT.

Jelentkezés:
Budapest,
X. ker.,
Ceglédi út 28.
Budapest,
IX. ker.,
Dimitrov tér 13.
Budapest,
IV. ker.,
Dugonics u. 15.
Budapest,
IV. ker.,
Temesvári u. 7—9.
Budapest,
VII. ker.,
Dohány u. 40.

FŰSZÉRT,
munkaügy,
— szombat
kivételével.

szakmunkásokat. Felvételre keresünk segédmunkásokat, takarítónőket. Jelentkezés: Mirkóc, Bp. X., Kőbányai út 49/b.

A Budai Cipőipari Szövetkezet

FELVESZ

női munkaerőket cipő kikészítésre, cipész szakmunkásokat, fiókvezetőket cipőjavító üzleteibe.

Érdeklődni lehet
a 359—717
telefonon, vagy
személyesen
Budapest, XII.,
Csaba u. 8. sz.
alatt
a személyzeti
vezetőnél.

szaki osztályán.

A GYÓGYÁRUÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
budapesti
munkahelyre

ALKALMAZ:

GYORS-GÉPÍRÓNŐKET,
érettségizett,
gépelni tudó
fiatal lányokat
ÁLTALÁNOS
ADMINISZTRÁTORI
munkakörbe,
SZÁMLÁZÓKAT.

Jelentkezni lehet
a vállalat
munkaügyi
osztályán,
Budapest, V.,
Garibaldi u. 3.
II. em. 4. sz.
Szombat kivételével,
7.30—16 óráig.

Budapest
II., Keleti
u. 18.
központi
IBM Co
berendez
gyakor
GÉPÍRÓ
RETUSC
KÉZBESÍ
valam
kelenfö
nyomdaü
(Budapest
Thán K
u. 12
OPSZI
GÉP
MESTERI
GÉP
KEZELŐ
KÖNY
KÖTÖS
BERAKÓ
VILLAN
SZERELŐ
SEGÉD
MUNKÁS
TAKARÍT

Jelentke
Budape
II., Keleti
u. 18.
Személyze
munkaügyi

Áldozó József

79 éves; 40 éven át Szimódon élt; Csók István és Rudnay Gyulával való barátsága da-czára művein nyomát sem találjuk a két mes-ter hatásának.

- Bozóky - „Naive" painter and textile designer".

Daily News, Budapest, 1971 május 30.

Áldozó József

Tájképei némi hasonlatosságot mutatnak fel Egry József műveivel. Ismert képei: „Csépléś", „Varjúk", „Parántudvar", „Moronálás", „Tehenek", „Falusi kert", „Virágzó kert".

-bozóky-: Naive painter and textile designer. Daily News", Budapest, 1971 május 30.

- Áldózó József

Közölt reprodukció fekete-fehéren „kunyókáló parasztasszony."

- Cozóky -: „Naive" painter and textile designer. Daily News, Budapest, 1971. máj. 30

21

Áldozó József

Műveit legutóbb az Ernst múzeumban mutatta be.

-bozóky-: Naive painter and textile designer. Daily News, Budapest, 197. VI. 30.

Áldozó József

7, Leányváró, 1943.
8, Sunyóháló, 1943.

Áldozó József naivfestő kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldozó József

5, Mákfejtő, 1943.
6, Krumplixválogató, 1943.

Áldozó József naivfestő kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldorá József

3/4 Önarckép, 1941.
4/4 Önarckép barátommal, 1942.

Áldorá József naivfestő kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldoró József

1, Lakoskalom, 1929.
2, Vigadorók, 1930.

Áldoró József naivfestő kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldozó József

Szekér, 1961., repr.

Áldozó József naivfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múzeum.

Áldozó József

Vigadozók, 1930, repr.

Áldozó József naivfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múzeum.

Áldozó József

63, Summások, 1929.

64, Utcarészlet, 1929.

Áldozó József naivfestő kiállítása

Bp. 1971. Ernst Múzeum.

Áldorá József

Regruták, 1955., rézp.

Áldorá József naivfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múz.

Áldoró József

Istálló, 1961, repr.:

Áldoró József naivfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múz.

Áldoró József

Krumpliválogató, 1943., repr.

Áldoró József naivfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múz.

Áldozó József

Önarckép, 1965, rézm.

Áldozó József mainfesti kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múzeum.

Áldozó József

75., Önarckép, 1961.

Áldozó József mainfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múzeum.

Áldoró József

73, Beszélgetők, 1930.

74, Temetés, 1934.

Áldoró József mainfestő kiállítása

Bp. 1971. Ernst Múzeum.

Áldozó József

71, Kanyhasarok, 1929.

72, Este, 1929.

Áldozó József nainfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múzeum.

Áldozó József

69, Két lány, 1928.

70, Vasárnap, 1928.

Áldozó József naivfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múzeum.

Áldozó József

67, Tűzhelynél, 1929.
68, Tiszta szobe, 1929.

Áldozó József naivfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múzeum.

Áldozó József

65.) Szobában, 1929.

66.) Fiatalok, 1929.

Áldozó József naivfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múzeum.

Álóczó József

Vasárnap, 1929, repr.

Álóczó József naivfestő kiállítása
Bp. Ernst Múz. 1971.

Áldozó József

Utcai részlet, 1927., vegyes

Áldozó József naivfestő kiállítása
Bp. Ernst Múz. 1971.

Aladár József

Utcarészlet, 1929., rézm.

Aladár József naivfestő kiállítása
Bp. Ernst Múz. 1971.

Áldozó József

Türkelyűel, 1929., repr.

Áldozó József naivfestő kiállítása
Bp. Ernst Múz. 1971.

Áltoró József

Sunnyókáló, 1943., repr.

Áltoró József naivfestő kállítása
Bp. Ernst Múz., 1971.

Áldozó József

Mákfejtő, 1943., repr.

Áldozó József naivfestő kiállítása
Bp. Ernst Múz. 1971.

Áldoró József

A szamszést, 1961., repr.

Áldoró József naivfestő kiállítása
Bp. Ernst Múz. 1971.

Áldoró József

Falusi udvar, 1968., repr.

Áldoró József naivfestő kiállítása
Bp. Ernst Múz. 1971.

Áldozó József

Kumpliháromozó, 1943., vejn.

Áldozó József návfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múz.

Áldozó József

Kunyliszedő (II., 1956., repr.

Áldozó József naivfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múz.

Áldozó József

61, Tanulmányfej, 1928.

62, Nagymama, 1929

Áldozó József naivfestő kállítása

Bp. 1971. Ernst Múz.

Aladár József

59, Vásár, 1927.

60, Brüsszel, 1928.

Aladár József naivfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múz.

Áldozó József

57., Utcai Zoldus, 1927.

58., Kolodus, 1927.

Áldozó József naivfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múz.

Áldozó József

55., Pihenő asszony, 1927.

56., Harmonikás, 1927.

Áldozó József naúfestő kiállítása

Bp. 1971. Ernst Múz.

Áldoró József

53, Virágos udvar, 1970.

54, Almasvető, 1970.

Áldoró József naivfestő kiállítása

Bp. 1971. Ernst Múr.

Áldoró József

51, Annonsárt háza, 1970.

52, Hirnódi Határ, 1970.

Áldoró József nánfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múz.

Áldoró József

49, Falusi kert, 1970.

50, Virágcsendélet, 1970.

Áldoró József naivfestő kiállítása

Bp. 1971. Ernst Múz.

Áldozó József

47., Virágos udvar, 1969.

48., T. Sz., 1970.

Áldozó József naivfestő kiállítása

Bp. 1971. Ernst Múz.

Áldozó József

45., Kopáló, 1969.

46., Tavaszindva, 1969.

Áldozó József naivfestő kiállítása

Bp. 1971. Ernst Múz.

Aladár József

43, Falusi udvar, 1968.

44, Hímzői lány, 1969.

Aladár József naivfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múz.

Áldozó József

41, Falusi munka, 1968.

42, Kumpliszerlő, 1968.

Áldozó József naivfestő kiállítása
Bp. 1971. Ernst Múz.

Aladár József

39, Csépelés, 1968.
40, Fehér telken, 1968.

Aladár József festőművész kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Aladár József

37, Falusi udvar II., 1967.

38, Falusi udvar IV., 1967.

Aladár József festőművész kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Aladár József

35, Pitvar, 1967.

36, Varjak, 1967.

Aladár József naivfestő kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldozó József

33, Avatás II., 1966.

34, Delelés, 1967.

Áldozó József naivfestő kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldozó József

31/ Betakarítás, 1966.

32/ Aratók, 1966.

Áldozó József naivfestő kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldozó József

29., Sopron II., 1966.

30., Tavaszutó, 1966.

Áldozó József naivfestő kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Aldozó József

27, Sopron, 1966.

28, Legelő, 1966.

Aldozó József naivfestő kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldozó József

25., Önarckép, 1965.
26., Anatás, 1965.

Áldozó József naivfestő kiállítása
1971. Bp., Ernst Múz.

Áldozó József

23, Szénásszekér, 1965.

24, Kecskepásztor, 1965.

Áldozó József naivfestő kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldozó József

21, Kukoricamorzsoló, 1964.

22, Boronálás, 1964.

Áldozó József naivfestő kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldozó József

13, Tekercs, 1964.

20, Konyha, 1964.

Áldozó József naivfestő kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldozó József

17, Istálló, 1961.

18, Anonsiést, 1961.

Áldozó József naivfestő kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldozó József

15, Kumpliserdő II. 1956.

16, Szekér, 1961.

Áldozó József naivfestő kiállítása.
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldozó József

13, Pásztorhány, 1943.

14, Regrutál, 1955.

Áldozó József naivfestő kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldoró József

11, Asszonyok, 1943.
12, Esti pihenő, 1943.

Áldoró József naívfestő kiállítása
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldoró József

9, Falusi udvar, 1943.

10, Kumplihàmoró, 1943.

Áldoró József naívfestő kiállítása.
1971. Bp. Ernst Múz.

Áldozó József, parasztfestő

— PARASZTFESTŐ KIÁLLÍTÁSA. A Győr-Sopron megyei Hímod községben élő Áldozó József paraszt festő munkáiból nyílt kiállítás szombaton a mosonmagyaróvári Hanság Múzeumban. Az idős festő évtizedekkel ezelőtt Rudnay Gyula tanítványa volt, és szülőfalujában a falusi élet epizódjait örökíti meg. Néhány képe a Nemzeti Galéria állandó kiállításán is szerepel.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975 jún. 15.

Áldozó József

himódi parasztfestő munkáiból nyilt kiállitás
junius 12-én a mosonmagyaróvári Hanság Muzeumban.
Az idős mester Rudnay Gyula tanitványa volt.

Magyar Hirlap 1975/164 13.o.

Áldozó József

parasztfestő válogatott müveiből nyilt kiállitás IV.12-én a győri Xantus János Muzeum képtárában.

Magyar Hirlap 1974/lol 8.old.

102

1971. IV. 28. Kossuth 19.oo /6/ Ár

Esti Krónika I.

Áldozó József

Egy érdekes kiállitásról számol be a most következő interjuban Szatmári Ilona.

- Bemutatom az Esti Krónika hallgatóinak Áldozó József 79 esztendős parasztfestőt, aki a világtól elvpnultan a Kisalföldön, egy istenhátamögötti falucskában Himódon él.

Élete talán legboldogabb napja a mai, hiszen 4o esztendő múltán, ismét Budapesten az Ernst Múzeumban sorakoznak t szta-szép hangulatos pasztelljei, ceruzarajzai.

Paraszti életképek, a paraszti munka, paraszti hétköznapok ábrázolásai, amint az ember éppen teszi a dolgát.

Áldozó Józsi bácsi most 197o tavaszán önálló tárlattal lep meg bennünket. Azért kell hangsúlyoznom, mert 4o éve, 1931-ben majd 1932 ben a magyar őstehetségek, ~~magyarx~~ női festők akkori együttes kiállitásán szerepelt.képeivel.

Most viszont több mint félszáz kép sorakozik az Erhst termeiben hogy újból felfedeztük őt.

Józsi bácsi önálló gazdálkodó volt gondolom ?

- Azt mondja csak, hogy munkás ember váltam. Eddig úg ye nem volt

gazdaságom , annyit nélkülöztem, hogy az csoda. Aztán tanulgattam miegennek, akartam szintén többrt is tanulni mindennel, de ha az ember nek nincsen kitartása, hiába, nehéz dolog.

- Az itt kiállitott 54 akvarellje az mind otthonról került, a kis falusi házból ide föl Budapestre ?

- Igen, meg aztán több helyről is. Mert vannak ugye régebbiek meg frissebbek is vannak.

- Melyik akvarelljét szereti a legjobban ?

- Az e mbr ugye azon volt, hogy minden egyeset megcsináljon, hogy jó legyen, tetszetősen.

Ahol lakom, ugye, eseket a dolgokat csinálom. Ilyesféléket, ilyen falusi jelenetekből, amit meglátok valami érdekeset azt csinálom.

- Ha most visszamegy Himódra, mit fog rajzolni, mit fog festeni. Van e már új témája ?

- A tavasz.

- A tavsz nagyon szép, gyönyörüek a falusi virágos udvarjai.

- Itt van az orgonavirág, azt is nagyon szeretem festeni.

Agtán kint a szabadban, erdő is mező i,s, minden, ahogy dolgoznak az emberek, akkor az ember szinte megfrissül.

Mindjárt jobb kedvvek dolgozik.

- Hát reméljük, hogy a kiállitás után még jobb kedvvel fog dolgozni, Áldozó bácsi.

- De most gondoljanak arra, hogyha nem kell nélkülözni, akkor az embernek mindjárt jobb kedve van.

- Hát reméljük, hogy most a kiállitás után, lesznek majd vásárlók is

- Bok-sok képet elkel majd, és Áldotó Bácsit ujból felfedezik.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kisalföld

1974 ÁPR 18

Áldozó József festőművész
/1021

Kisalföld 1974

Két alkotás a kiállításról.

Tisztaság, értelem, becsület

Áldozó József festőművész kiállítása

Ritka sikere van a győri Xantus János Múzeum képtárában Áldozó József kiállításának, amely a 82 éves, országos nevű művész első gyűjteményes tárlata szűkebb hazájában. Legutóbb az Ernst Múzeumban aratott hasonló sikert tiszta, értelmes, becsületes piktúrája, amely úgy jeleníti meg a magyar falut, ahogy talán csak Szabó Pál tudta az irodalomban.

Legutóbb Himodon egy foltos szalmazsákon láttam ezeket a pasztelleket, amelyek most bekeretezve, üveg alatt sugározzák a kék tekintetű derűt a barokk teremben. A csontos arcú, nagyon szerény, nagyon szegény, de értékeit tökéletesen ismerő, művészi hivatását tudatosan valló művészről akkor a többi között azt írtam, hogy az elmúlt huszon-egynéhány évben összesen nem keresett tízezer forintot a műveivel. Pedig országos neve, s mintegy tíz képe van a Nemzeti Galériában, olyan mesterek alkotásai mellett, akiknek szobrot állítottak Magyarországon. Ma már ezt nem írhatnám le, hiszen azóta tizennyolc pasztellt vásárolt tőle a megyei tanács harmincezer forintért, s ezek a művek ugyancsak itt vannak a tárlaton, a mester legszebb alkotásai közül valók.

Áldozó József hét évet töltött (1926-tól 32-ig) a fővárosban, ahol volt része koplalásban, nyomorban, de akadtak emberek, akik felismerték tehetségét, és segítették. Rudnay, Csók, Szüle Péter, Bajcsy-Zsilinszky Endre. Már akkoriban kiállíthatott a Műcsarnokban, a Nemzeti Szalonban, az Ernst Múzeumban, s közben keményen tanult, szorgalmasan látogatta a rajziskolát, a nagy mesterek műtermeit, hogy elsajátítsa a mesterségbeli tudnivalókat. Ezután tért vissza Himodra, szülőfalujába, és elsősorban azzal a céllal, hogy a falut fesse, a falusi embereket: véreit. Tudatos művészi programmal érkezett.

Ezt a programot — gyűjteményes kiállítása tanúsítja — megvalósította. Talán amiatt írták róla egy időben, hogy naiv festő, s talán amiatt is, hogy Áldozó Józsefnek időnként napszámosmunkát kellett végeznie, vagy részesaratást vállalnia a megélhetésért. Azt hiszem, ha anyagilag független lehetett volna, szívesebben fogja a kapanyél helyett is az ecsetet, a színeskrétát, de őt valahogy elkerülték a díjak, a pénzesborítékok, s nem is zúgolódott emiatt. Rajzolt, festett. Legfőbb erőssége a kimeríthetetlen gazdag színvilág, s mindent tud: tájat, figurális kompozíciót, portrét. Grafikáján, pasztelljein, olajképein egyaránt félreismerhetetlenül Áldozó.

Nagy sikere van. Méltán.

Jó érzés tudni: a himodi Áldozó József Budapest után szűkebb pátriájában is otthonra lelt.

(Szapudi)

Selyemgyár

z álló gépek aránya. Szor-
almas kísérletsorozattal si-
erült megoldaniuk a terje-
elmesített fonalak vetülék-
ént való szövödei feldolgo-
ását. Megkezdték a Duna-
ett cikk nagyüzemi gyártá-
át is. A Mambo-cikkekből
atalmas mennyiséget gyár-
ottak szovjet exportra. Ezt
s a gyártástechnológiai újí-
ás tette lehetővé.

A Soproni Selyemgyárat az
973. évi kitűnő eredményei-
ért a Magyar Selyemipari
Vállalat a napokban tüntette
ki az „Élüzem" megtisztelő
címmel.

(u.)

áró vállalatai

*gyei Állatforgalmi és Hús-
ipari Vállalat, a Győr-Sop-
ron megyei Gabonafelvásárló
és Feldolgozó Vállalat, a
Győri Szeszipari Vállalat.*

Elismerő oklevelet kapott
*a Nagyszentjánosi Állami
Gazdaság és a Kisalföldi Er-
dő- és Fafeldolgozó Gazda-
ság.* A Szakma Kiváló Bri-
gádja megtisztelő címet a
megyei Gabonafelvásárló és
Feldolgozó Vállalat *soproni
malmának Kossuth Lajos
Szocialista Brigádja* nyerte el.

Csibenevelő átalakítással

*A rábapatonai termelőszö-
vetkezet* felmérte lehetősége-
it: hogyan alakíthatná ki az
állattenyésztő ágazaton belül
a csibenevelést. Nos, a két,
száz férőhelyes szarvasmar-
ha-istálló padlása, amely ez-
előtt raktárul szolgált, a rak-
tárkapacitás bővítése révén
felszabadult. A termelőszövet-
kezet építőbrigádja hetekkel
ezelőtt fogott hozzá a padlás-
terek átalakításához, s né-
hány nap múlva megkezdi a
téesz a csibenevelők betele-
pítését. A két, padlásból át-
alakított nevelőben nyolche-
tes váltásokban egyszerre
15 000 csibét nevel húsnak a
közös gazdaság. A napos jó-
szágokat a Győri Baromfifel-
dolgozó Vállalat adja a té-
esznek, s a vállalat vásárolja
meg a felnevelt húscsibéket.

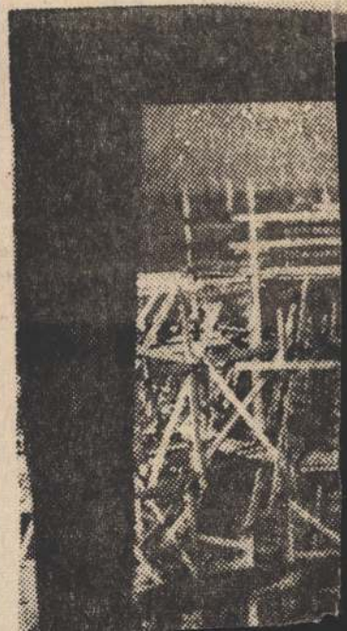

Kisalföld

MI SZÉP AZ EMB

Az ember testalkata biológiailag megha-
tározott, nem önmaga választhatja meg sze-
me színét, arcformáját, testmagasságát.
Mindezek a külső jegyek a társadalom
számára valójában közömbösek, még ha az
egyén számára olykor kisebb-nagyobb elő-
nyöket jelentenek is.

Sem a társadalom, sem az egyén szá-
mára nem mindegy azonban, hogy a bioló-
giai alkat *milyen tulajdonságokat, képes-
ségeket* hordoz, az ember miként tudja
megvalósítani önmagát.

Minden korban megvoltak a példaképek,
eszmények, s természetes, hogy a mi tár-
sadalmunkban intézményesen, de egyéni-
leg is keressük, formáljuk azt az eszményt,
azt az embertípust, amelyhez szüntelen
mérhetjük magunkat, amely összegezi
egyéniségében mindazt, amit a tovatűnt
évszázadokban az ember felmutatott önma-
gából. Miért feltételeznénk, hogy ha körü-
löttünk lévő tárgyi világ szakadatlan fej-
lődésben van, akkor éppen a legértelme-
sebb lény, az ember ne változnék szünte-
len? Alkatának lényege, hogy miközben az
állandó változtatáson fárad, önmaga is vál-
tozik.

Kétségtelen, hogy minden korban vannak
intézményesen népszerűsített életeszmé-
nyek, emberi ideálok. *Társadalmi rendünk*
előrelendítő, hatalmas ereje éppen abban
rejlik, hogy nem csak egy kis rétegnek, ki-
vételes helyzetben lévő csoportnak kíván
önmegvalósító lehetőséget adni, de *minden
ember számára kínál tartalmasabb, telje-
sebb életet.* Társadalmi, gazdasági törvé-
nyeink mind arra irányulnak, hogy az em-
bert megszabadítsák azoktól a terhektől,
melyek viselése ma is még fizikai fájda-
lom, kínlódás. Az ember a testi erejével
azonban ma már ... ezebben tud-
... n, értelmével
... észet erőinek.

... gazi emberi
... s—leninizmus
... den vonatko-
... kommunista
... adalom, a lé-
... feladata ál-
... jutásunkat, s
... ek, képzőmű-
... mber értelmi
... ható példák-
... beri viszony-

... önmagukban
... termelőszö-
... n s egyéb
... *a személyes*
... ebb-nagyobb
... nek példaké-
... személyek,
... ódnának. Ez
... elszínes, sok-
... más esetek-
... rik magukat,
... többet fel-
... *értékrend*
... nem is min-
... önmaguknak
... a gyárban,

a harcot, a
Az ilyen em
vadnak, ha
ja, bátorítja

Sok közöss
gosan, de le
döttet játssz
is. Sokan úg
ez a magata
révén nem s
lemre, még
őket, irányuk
egyszer érde
kapnak az ar
jék őket, kin
a furcsa hel
hogy éppen
nyeikként el

Ismert az
mindenkivel
a főnökkel.
nem kímélve
dologról meg
aztán határ
kem erről a
tartják, s m
nul, hogy az
könnyebb el
tési kategóri
ha ilyen em
életeket éri
bármilyen
igazgató, a
győződés né
lenebb mun
készséggel a
nem írtam,
embernek r

Hasonlóan
az ellenkez
amikor nem
vetni, hogy
den esetben
emberek jól
tető" baráts
nagy ovácid
vezetőt, ha
mennek vel
lássák. Még
nak, hogy a
fonbeszélget
ember előtt
Azt hiszem,
megmosolyo
mittáló is a

Sokáig le
gyobb emb
gatartású t
lenségeket.
szívesen, a
Kommunist
adták azért
az igazságo
emberi jelle

Naivság l
az igazságn
ma nincs s
kiállására,
aki szót em
sok, megala
kommunistá
az adja, ho

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZABAD FÖLD

Áldozó József

1021

1964. FEBRUÁR 2.

FESTŐ-PORTRÉ — sötétedéskor

Még Kapuvárig fagyosan is kényelmes, jó futású az út; csak ahogy onnét lekanyarodik, s nem sima betont fed többé rajta a hó, akkor lassul meg és lesz igazán kellemetlenül síkos-zötyögős... A hírek nem kerekeken szaladnak, szárnyukat sem dermeszti meg a szeles tél, mégis, ebbe a kicsiny Győr megyei faluba, *Himódra* néha késve jutnak el. Legalábbis könnyedebben röppennek ki onnét, mint visszafelé ugyanoda. Lám, *Áldozó* József is tőlünk, látogatóitól tudta meg: otthoni tervezgetéseit a minap hírül vitte a távirati iroda; e híradás nyomán kerestük is fel őt egy kora-sötét januári késő délután.

Az időpont ilyenkor nem a legszerencsésebb. Hiszen a himódi Áldozó József: festő, s képeket, színeket csodálni világosban kell. Ha máskép nem, hát villanyvilágnál. Áldozó József házában azonban csak egy sötét narancssárga petrólámpa ég, amelynek fénykörén, míg öregszik a délután, mind kívülebb és kívülebb kerül a megnéznivaló, a négy olajfestmény, itt szemközt a falon, az újságpapírlapok közé gonddal elrakosgatott seregnyi pasztellrajz. El is árultuk hát, hogy a szoba, ahol Áldozó József egymagában él, ahol tűzhelyén melegít, ahol hál, ahol rajzol, míg tart a rövid téli nappal — *nem műterem*. Műterme neki nem is volt. Amíg Áldozó bácsi annyit is elért, hogy végre hetvenévesen, mint tervezi, kétszázvalahány alkotását, az életművét *önálló fővárosi kiállításon bemutathatja majd;* addig egész hosszú életében alig volt módja arra, hogy a szó megszokott értelmében piktornak érezze magát.

Helybeli napszámosszülők gyermekének látta meg a világot, s *látta* már igen korán, nemcsak nézte is. Bár az az akkori világ őnéki nem láttatott sok vígasztalót. Ami kevés szépségben része volt, azt próbálgatta megfogni és megőrizni magának, az emlékezetének, ügyeskedésből, szórakozásból. Elgondolkodott a természet gyakori látványain, az állatok testének tökélyén, a formák harmóniáján, s kedves tanítójának kifaragott fából, ajándékul egy szarvast. Cseléd lett, lerajzolta magának az uradalom ökreit, s amikor a rajzra nézett, azt képzelhette, hogy gazda. Egyszer valami jegyzőféle meglátta a rajzait. Már dicsérte volna, amikor megtudta, hogy ki a szerzőjük. Hát inkább nem szólt semmit rá.

Aztán cukorgyárba került munkásnak Áldozó József, ott egyik frissíben-ismerős társa vízfestéssel próbálkozott szabad időben. Kölcsönkérte tőle Áldozó a szerszámait, lemásolt egy nyomtatott színes képet, megmutatta, a nála értőbbek azt mondták rá: „jó fogalmazás"... Festéket vásárolt, papirost szerzett, s „fogalmazott", festett, de nem másolt többé: az eredeti természetet, a természetes ismerős arcokat fogalmazta a képeken újra, ahogy azóta is teszi, még máig is, hetvenévesen is, amikor télen nehezen mozog már, s odahaza délután már olvasni se lát.

Először *Kapuvárott*, egy kiállításon nyert oklevelet. Majd dolgozni Pestre segédött, ahol kijárt egy rajziskolát közben, műveit szívesen mutogatta meg annak, akit érdekelt; de sokáig maga sem tudva biztosan, hogy jó-e, amit fest. 1929-ben két alkotását kiállították — s ez már szakmai elismerést jelentett — a *budapesti Ernst Múzeumban*. Az építkezést, ahol dolgozott, később odahagyva, a fővárostól is elbúcsúzott, s azóta, ha ecsetet, pasztellt vesz kezébe, legtöbbnyire odahaza, Himódon. Az elsőt követően rendszeresen szerepel különféle tárlatokon, munkáiból olykor vásárolnak is, állami szervek vagy magángyűjtők. A felszabadulás neki is földet juttatott, két esztendeje nyugdíjasa a helyi termelőszövetkezetnek. Van egy leánya Pesten, ha néha meglátogatja, végigjárja a múzeumokat, kiállítóhelyiségeket: kíváncsian látni, folytonosan tanulni akar, tájékozódni, és szemmel követni valahogyan a hazai festészet legújabb útjait, a képzőművészeti életet, amelyen kezdettől fogva lényegében kívülrekedt, s amellyel kapcsolatba igazán csak nemrég, egy rövid művésztelepi tartózkodás alkalmával került.

Áldozó József: Önarckép

És a falu? A saját faluja? Modelljeit, ha arcképet készít, földijeiből válogatja ki, már amelyik az ilyesmire ráér, s vállalkozik. Áldozó József munkásságáról viszonylag nagyon keveset tud legszűkebb környező közössége, Himód; tevékenységét még a vezető emberek is afféle *magánügynek* tekintik, amely után, a gondjairól, a segítenivalókról érdeklődni mintha valamiféle tapintatlanság volna.

A szobafalon, épp a petrólámpa alatt egy újságból kivágott soproni utcakép, Raszler Károly túsrajza. Odább Áldozó bácsi képei: leánya elmélyült, szeretetteli olajportréja és önarcképek: ugyanaz a markáns, hol a maihoz közeli korú, hol évtizednyivel még fiatalabb, de egyformán megbarázdált, egyszerre alázatosan és nagyonöntudatosan figyelő arc; az életformájában művésszé válni sohasem tudott parasztemberé, aki ugyanazzal az áhitattal, a mindennapi kapcsolat teremtette rokonérzéssel nyúl a föld színeihez, mint munka közben magához a földhöz, nem gondolva a színekre.

Áldozó József festői világlátása világéletében realista volt; mintha nem is tudva szinte más eszközök létéről, stílusát olyan változatlanul természethűnek őrizte meg, amilyen már legelső képein is volt. *Az igazságot* kereste és akarta megfesteni a valóságban, tájakban és emberi arcokban. S olyan következetességgel, töretlen hittel tette ezt mostanáig, hogy akármennyire valószínű is: ez az idős paraszt-ember nem adott a maga tetteivel messziható irányt a mások művészetének — neki; magának a művészet megadta azt a tartalmat, amellyel egy élet hét évtizedét érdemes volt — áldozatokon, fáradságokon át — megtöltenie.

Képei majd együtt, azon a — remélhetően közeli — gyűjteményes kiállításon, tiszteletreméltó arcmását adják festőjüknek, Áldozó Józsefnek.

Hárs György

Az NDK tudományos akadémiájának mezőgazdaságtudományi intézetében sokrétű kutatómunka folyik. A münchebergi szántóföld- és növénymüvelési intézet egyik kutatója ezúttal azt vizsgálja, hogy a talajban levő szénelemeket, miként hasznosítják a növények.

A Gazdasági Együttműködés Nemzetközi Bankja

Az új esztendő első munkanapján Moszkvában megkezdte működését a *Gazdasági Együttműködés Nemzetközi Bankja* az alapító országok által befizetett 300 millió rubel alaptőkével.

A bank megalakítását 1963 júliusában a *KGST-országok* második csúcsértekezletén határozták el. A határozat abból a felismerésből fakadt, hogy a nemzetközi szocialista együttműködés új, magasabb színvonalára való áttéréshez *elengedhetetlenül szükség van* a kétoldalú kapcsolatok sokoldalúvá tételére, valamint a termelési együttműködés és a nemzetközi szakosítás folyamatának meggyorsítására. Mindennek elsődleges feltétele egy olyan bank életrehívása, amelyen keresztül a sokoldalú elszámolást le lehet bonyolítani, s amely a nemzetközi *szakosítást meggyorsító* közös beruházásokat is pénzügyileg fedezze.

Eddig az országaink közötti államközi elszámolásokat szinte kizárólag kétoldalúan bonyolították le. Ez az áru és fizetési forgalomnak az országok közötti kétoldalú egyensúlyban tartását kívánta meg. A sokoldalú elszámolásra való áttérés feleslegessé teszi, hogy két KGST-ország kölcsönös fizetései feltétlen egyensúlyban legyenek. Csupán azt kell biztosítani, hogy *a KGST bármely tagországának az összes többi tagországgal szemben egy naptári évben keletkező fizetései egyensúlyban legyenek.* Például, ha mi tartozunk a *Német Demokratikus Köztársaságnak* háztartási kisgépek importjáért, nekünk viszont *Lengyelország* szerszámgépekért, viszont a Német Demokratikus Köztársaság alapanyagokért Lengyelországnak, akkor a bankon keresztül az egyszerű átírással *kiegyenlíthető, míg eddig mindhárom ország külön-külön elszámolással egyenlítette ki* tartozását.

Az elszámolás transzferábilis rubelben történik. (A transzferábilis rubel aranytartalma 0.987.412 gramm színarany.) A bank tevékenységét általában a bank tanácsa irányítja. A tanácsban a részt vevő országok mindegyike legfeljebb három tagot delegálhat. Minden tagországnak azonban *csak egy szavazata van,* függetlenül a képviselők számától, vagy az alaptőkéhez való hozzájárulás mértékétől. Ez az intézkedés meggyőzően mutatja, hogy *a KGST bankja a tagországok teljes egyenlőségének, nemzeti függetlenségi és nemzeti érdekeik legszigorúbb tiszteletben tartásának alapjaira épül.* A bank tanácsa ugyanebből az elvből fakadóan csak egyhangú határozatokat hozhat. A bank tanácsa legalább negyedévenként ülést tart. A bank operatív vezetését az ügyvezetőség intézi, a tanács határozatainak megfelelően.

A bank működésének első időszakában a tagországok egymás közti elszámolási rendszerének zökkenőmentes kialakítása áll előtérben. A bankról kötött egyezmény és a bank alapszabálya azonban több olyan rendelkezést tartalmaz, amelyek a jövőben *széles lehetőséget* biztosítanak a tőkés országokkal, mindenekelőtt a függetlenségüket nemrég elnyert fejlődő országokkal való pénzügyi kapcsolatok kiszélesítésére. Éppen emiatt *angol* gazdasági és politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak a KGST-banknak. E körökben azt várják, hogy a nemzetközileg elfogadott fizetési eszköz megteremtése nagyban fellendíti majd a Kelet—Nyugat közötti kereskedelmet.

A KGST-bankról a Daily Express tudósítójának egy angol üzletember kijelentette: *„Ez olyan fontos lesz a világkereskedelemre nézve, mint az atomcsendszerződés a világpolitikára nézve."*

Bögös László

traktor, egyszer Bulgáriában

gyorsan fejlődött a műtrágyagyártás, amit behozatallal egészítettek ki. Amíg az 1948-as esztendőben 100 hektár megművelt területre 469 kg műtrágya jutott, addig 1960-ban ugyanennyi területen már 11,925 kilogrammot használtak fel.

A mezőgazdasági lakosság városba vándorlása fokozottan előtérbe helyezte a gyomirtó vegyszerek használatát. Ma már széles körben használják fel a szántóföldi növénytermesztésben a nálunk Hungazin néven ismert vegyszer bolgár változatát nemcsak a kapás kultúrákban — így a kukoricában —, hanem a szőlők gyomtalanítására is.

B. A.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Kisalföld

Áldozó József festő

1975. MÁJUS 30., PÉNTEK — Kisalföld

1029

Áldozó Józsefnél Himodon

Az udvara nagyon szép. Erős gyep, melegszínű virágok szeszélyes elrendezésben, mintha saját elhatározásukból foglalták volna el helyüket. És néha — úgy érzem — helyet cserélnek. Elindulnak a színek egymás felé, találkoznak, összeborulnak, aztán szétválnak megint. A zöld és a különböző sárgák, kékek, pirosak szinte átitatják a házat is.

Az épület kis méreteihez képest szinte monumentálisnak hat a padlásfeljáró. Aki azon jár, annak nem döng a lépte. Kicsi, sovány öregember, 30 éves korában sem lehetett döngő járású. Most pedig már 83... Nemigen jár a padlásra. A konyhában sparhelt, szék, kisasztal, rajta rengeteg újság. A szobában egy ágy (a felesége januárban halt meg), szekrény, a tetején hatalmas paksaméta rajz. Van köztük negyven éves is. A falak csupaszok. Legutóbb önarcképeit láttam itt, de mostanában nem pihennek itthon a festményei. Ide-oda vándorolnak, mint pasztellképein a virágok — legutóbb Sopronban volt sikeres kiállítása, most pedig Mosonmagyaróvár készül fogadni a Kisalföld legidősebb festőjét.

„Már nyolcvanhárom" — súgta mosolyogva, mintha titkot árulna el.

Nyolcvanhárom. Persze. Hiszen tudtam, hogy túl van a nyolcvanon, és nem is mondom, hogy nem látszik az arcán. De a szívén — a pasztelljei mutatják —, s a kezén — amely könnyedén, biztosan mozog a fehér lapon —, nem látszik meg.

Kis széken ül az udvar közepén, kalapban. A rajztáblának használt keményfedelű mappa a térdéhez támasztva, ölében pasztell-készlete. Így ül évtizedek óta. Itt, az udvar közepén, ahol a növények, a tárgyak neki és róla beszélnek; vagy kinn a határban, dűlőutak akácillatában, aratásra érett gabonatáblák kemény fényében, az övéhez hasonló gádorok kukoricahalmai tövén, levélzizegésben, mesék között. Itt, Himodon, művészi világának kellős közepén.

Nem hagyta magát zavartatni. Sem a provincia értékrendjétől, sem mástól. Az anyagiak sohasem izgatták. Kevéssel beérte: élete javát napszámos sorban élte, s akkor is szegény maradt, amikor már gazdag is lehetett volna. Hű maradt önmagához, Himodhoz, ahol még most sem tudja mindenki róla, kicsoda. Amikor a felesége meghalt, lánya kérte, költözzék hozzá, Budapestre. Néhány hetet ott töltött. Aztán hazajött. Mint a harmincas években, amikor úgy érezte, kijárta a pesti iskolákat.

Tudta? Vagy csak a művészi ösztön sugallatára választotta annak idején a szülőfalut, amikor pedig már sikerei és pártfogói voltak Budapesten? Mindegy. Amit választott, az az ő világa. Ezt már tudja, mint azt, hogy azért is olyan tökéletesek a pasztelljei, mert olajfestékre, vászonra csak igen-igen ritkán volt pénze.

Fekszem a fűben és nézem, ahogy dolgozik. Ez sem zavarja. Hang nélkül dúdol magában, s az az érzésem, mindenkinél jobban tudja, mit ér az életműve. Akár rendezzenek neki kiállítást a távoli városok, akár hallgatnak róla.

Miután elbúcsúzom, egy pillanatra még visszahív a kapuba. „Nem kell idegeskedni, rohangálni, dühöngödni" súgja, mintha titkot árulna el.

Mindent tud ez az öregember.

Szapudi András

hlatunk:
glalás

etöltött szerepének
úlyozása, majd
ezeknek a főhö-
k egy másik kötet-
ttatott epizódsze-
ra enged követ-
i, hogy nincs is
nképpeni fósze-
a főhös maga a
lés müve ténysze-
zságaival keserü
lmi tanulságokat
ző, őszinte kor-
rajzoló dokumen-
gény.

A Dunántúli Vízügyi Épitő Vállalat
soproni
épitésvezetősége

FELVESZ

soproni munkahelyre

kubikosokat.

JELENTKEZÉS
az épitésvezetőségen,
Sopron, Halász u. 38.

mviteli osztályvezetői munkakörbe
gazdaságtudományi egyetemet
vagy
mviteli főiskolát végzett munkaerőt
AZONNAL FELVESZÜNK.

Fizetés megegyezés szerint.
iszer-kisker. Vállalat, Sopron, Kőszegi u. 1.
Telefon: 12-133.

MZ

TS 125

Az MZ motorokat motorkerékpárosok tervezik motorkerékpárosoknak.

Az új MZ TS 125-ös minden része a motoros gyakorlat jó ismeretéből tesz tanúbizonyságot.
Egyhengeres, kétütemű motor, 11 SAE LE teljesitmény, 6000—6300 percenkénti fordulatnál; négyfokozatú sebességváltó, sajtolt lemezváz, teleszkópvilla elöl, 185 mm-es rugózás, lengőkarok hátul, 105 mm-es rugózás.

Abroncsok:
elöl, 2,75 x 18 hátul, 3,00 x 18
Onsúly (szárazon): 109 kg.
Uzemanyagfogyasztás: 2,3—3,6 l/100 km.

TRANSPORTMASCHINEN EXPORT-IMPORT
VOLKSEIGENER AUSSENHANDELSBETRIEB · DDR 108 BERLIN

Az Eszak-dunántúli [illegible] Vállalat
megvételre keres
kevésbé használt
T—174. típ, Weimár rakodógépet.
Ajánlatokat a vállalat központjába, Győr, Rákóczi Ferenc u. 34., irásban vagy telefonon kérjük megadni. Telefon: 11-463.

A Magyar Hűtőipar Győri Gyára
FELVÉTELRE KERES
női munkaerőt zöldség-gyümölcs feldolgozásra, továbbá férfi munkerőt gőzkezelő és vízmü gépész **munkakörbe**, valamint D. vizsgával rendelkező gép**kocsivezetőt.**
FELVETELRE KERESÜNK
továbbá az iskolai szünidőre 16 évnél idősebb lányokat és fiúkat szezon munkára, kettő, ill. három müszakba.
JELENTKEZES Hütőház, Győr, munkaügyi osztály

„Gyilkosság" másodkézből

20 KILÓ ZSÁKMÁNY ARANYBAN ☆ SZOVJET FILM
A GYŐRI RÁBA FILMSZÍNHÁZ MÜSORÁN JÚNIUS 2—4.

KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 MÁJ 1
Kisalföld

Áldozó József festőművész

1021

Tudományos tanácskozás

A soproni Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet, a Geodéziai és Kartográfiai Egyesület kedden és szerdán kétnapos szemináriumot tartott a soproni kutatóintézetben az analitikus fotogrammetria tárgyköréből.

A szemináriumon öt összefoglaló előadás hangzott el. Az előadásokat vita követte, amelynek keretében a geodéziai és térképészeti feladatok megoldásának alapját képező alappont rendszerek matematikai és műszeres úton történő korszerű meghatározását vitatta meg a szeminárium ötven résztvevője.

● **A napokban nyílt meg a soproni Liszt Ferenc Művelődési Központ II. emeleti dohányzójában a Himodon élő festőművész, Áldozó József kiállítása, amelyet május 12-ig tekinthetnek meg az érdeklődők. Képünkön: részlet a kiállításról, a kép bal oldalán az idős mester önarcképe látható.**

(Lobenwein T. felv.)

MÁJUSI ÜDVÖZLŐ

ódás

ntetést

kájukat azonban látványosan tükrözi a tavaly átadott sok szép objektum, létesítmény színvonala.

Sok egyéb között erről beszélt tegnap délután *Bondor József* építésügyi és városfejlesztési miniszter, amikor a Győr megyei Állami Építőipari Vállalat tevékenységét méltatta és átadta a megyei építők közösségének a szorgalommal kiérdemelt Kiváló Vállalat kitüntetést. Köszönetét fejezte ki a vállalat dolgozóinak nagyszerű munkájukért, s mint mondta, kétszáz vállalat közül érdemelték ki a kitüntetést, büszkék le-

(Folytatás az 1. oldalról.)

A munkások a tettek emberei. Legőszintébb érzéseiket mindig a cselekedetek jelzik. Így van ez most is, mikor pártunk XI. kongresszusának határozatából adódó feladatok megvalósításához fogunk hozzá. Mindenekelőtt egységes hozzáállást és cselekedetet kíván a IV. ötéves terv hátralévő részének teljesítése, amely egyben az V. ötéves terv alapját is képezi. Most erre kell irányítani a fő figyelmet, ezt kell szolgálnia a szocialista munkaversenynek, a dolgozók kezdeményezésének. Ehhez kell biztosítani a feltételeket, hogy a munkakedv, a sokoldalú és széles körű szocialista munkaverseny lendülete tovább fejlődjék, amely kiapadhatatlan forrása előrehaladásunknak.

Tovább kell erősíteni a munkásosztály hatalmának jellegét úgy, hogy az eddiginél is kedvezőbb feltételek bontakozzanak ki a munkások és minden dolgozó alkotó kezdeményezésében, a munkás—paraszt szövetség további szilárdításában. Biztosítani kell a szocialista demokratizmus érvényesülését minden fő terü[illegible]

A társadalom minden rétegében szélesíteni szükséges a szocialista ideológia terjesztését, erősíteni minden tevékenységben a szocialista eszmei hatást. El kell érni, hogy közművelődési céljaink megvalósuljanak és minél jobban szolgálják a szocialista gondolkodásmód és a szocialista embertípus kialakítását.

Legfontosabb feladatunk, hogy valóra váltsuk a párt XI. kongresszusának határozatait, megvalósítsuk nagyszerű programnyilatkozatát, hogy felépíthessük hazánkban a fejlett szocialista társadalmat. Töretlen szolidaritásunk mellett ezzel segíthetjük legeredményesebben a világbéke megőrzését, a nemzetközi munkásosztály, az agresszív imperialista erők ellen küzdő népek emberhez méltó szocialista jövőért vívott küzdelmét.

A megye dolgozói követik pártunk útmutatását, politikáját, és részt vállalnak megvalósításában, de látják, hogy még nagy feladatok várnak ránk a jövőben is.

Ezek végrehajtásához kívánunk [illegible]
séget a munkában, a szocialista

1971 MAI

Naiv festő?

Áldozó József kiállítása Budapesten

1021

Áldozó József

Azok közé tartozom, akik most először találkoznak *Áldozó József* képeivel: a budapesti Ernst Múzeumban. És azok közé, akik számára boldog rácsodálkozás ez az élmény; kettős értelemben is meglepetés. Egyrészt tehetsége ragad meg és sodor, hajt gyorsan körbejárni a termeket — egyik kép szebb, mint a másik —, másrészt egy dinamikus ellenérzés ellenőrzési ösztöne. Az tudniillik, hogy miért nevezi a meghívó, a katalógus, s mi több, a lexikon is naiv festőnek Áldozó Józsefet?

Ismétlem, szinte szaladok, tekintetemet is futtatva képről képre, s keresem a naiv festészet valamelyik ágának jegyeit (sajátos fantázia, „billegő" kompozíció, elrajzolások, egyéni térfelosztás, a perspektíva hiánya stb.) — de nem találom. Eltekintek tehát attól, amire információim felkészítettek, *s átadom magam a műnek: egy kitűnő realista festő rajzainak és pasztelljeinek.* — Akinek tehetsége Csókhoz, Rippl Rónaihoz, Fényes Adolféhoz mérhető, s tisztasága is velük rokon.

Nem tudom dokumentálni, de az a lírával átszőtt lelki finomság, mely munkáinak legszembetűnőbb sajátja, azt az érzésemet igazolja, hogy egyetlen összetevő akadályozta meg Áldozó Józsefet abban, hogy a nagy mesterek között emlegessük és ismerjük nevét és művét. Egy kegyetlen, de elengedhetetlen velejárója a művészetnek: megharcolni érte. Vállalva minden nehézséget: megszerezni „istenadta" tehetségéhez azt a keveset, ami szükséges önnön képességeinek maximális kibontakoztatásához. Azt a keveset, ismétlem, mert így, az ösztönös közvetlenül alig befolyásolt térmegosztó készsége, arányérzéke, rendkívül finom vonalvezetése a ceruzarajzain (bár néhány „árulkodik" közülük arról, hogy a fővárosban töltött évek idején, beállított modell után, műteremben készült), s még inkább színérzéke így is *a legnagyobbakat juttatja a néző eszébe.* Egyik-másik pasztellje úgy lángol, mint Van Gogh napraforgói. Csak lágyabbak, szelidebbek a színei, tónusai: *fehér, rózsaszín, világoskék uralkodik csendéletein, s szeretetet, a simogatás finomságát lehelik falusi életképei* (a bőséggel sorolhatók közül talán a legszebb az 1968-ban készült *Falusi udvar*).

Minden képének lelke van, hangulata, levegője: a falu (Himod), a falusi ember vizuális élményanyaga — *táj, ember, állat harmonikus közösségének békéje.* S az ihlet forrását is érezni: gyönyörködés. Áldozó számára szép, egyre szebb, a legszebb az őt körülvevő világ. Nem érzi hát a fantázia vagy bármilyen jellegű rafinéria „dúsító" hozzáadásának szükségét. Így majdnem pontos hitelességgel örökíti meg a magyar falut. A „majdnem" egyetlen szűrőt jelent: azt a többletet, amennyivel erőteljesebb Áldozó líraisága, mint a „mindennapi" falusi emberé.

Hogy a falusi ember zárkózott, befelé él, keveset beszél, de „meglepően" pontos meglátásokról, észrevételekről tanúskodik — ezt a látleletet ma már jobbára az irodalom közvetíti, adja át a fiatalabb generációnak. Eszünkbe kell jusson azonban önarcképei előtt. *Határozott, majdnem szigorú, öntudatos, fegyelmezett.* Csupa ellentéte pasztelljei finom színeinek, érzékeny formaoldásának, leheletszerű virágainak, fehér teheneinek. De hogy ez végső soron mégsem ellentét, hanem egyensúly, arra fél évszázados alkotópályája a megfellebezhetetlen bizonyság: megvalósított feloldása belső összefogottságának, keménységének.

M. I.

SZABAD NÉP
BUDAPEST, IX., Üllői út 6.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD
Győr

az embert

Közeleg a KISZ VIII. kongresszusa. Igaz, néhány hónap hátravan még decemberig, de aki az ifjúság közelében él, aki minduntalan tanúja a föl-fölforró vitáknak, tanóra közi szünetekben, klubokban vagy taggyűléseken — az már érzi a kongresszus előszelét.

Az országban megkérdeztünk néhány fiatalt, mit mondanának el ők a kongresszuson, ha ott lennének. A riportalanyok (akiket véletlenül, mindenféle előzetes meggondolás, válogatás nélkül kérdeztük meg), különösebb töprengés nélkül, szívesen mondták el, miről beszélnének.

Vitatéma „föntről”

Elsőnek *Tamási András* harmadikos gimnazista szavait idézzük:

— A politikai viták-
ról szólnék; mert
ményem szerint a
tartalma, színv
rendkívül jelentős
dolkodási rendszer
értékítéleteink és á
ban egész világnéze
kialakulása szempo
ból. Sajnos, ma vala
a viták sok helyütt,
a mi KISZ-szer
tünkben is, erőltet
színtelenek, nem is
zi viták. Talán mert
tudunk vitatkozni?
nem érdekelnek ber
ket a politikai k
sek? Ez nem így
Hiszen nap nap
utcán, strandon, p
ban úgy kell ben
ket „lelőni”, és meg
mondjam, a lehető
ritkábban beszé
ilyenkor szexuális
désekről... Mi szí
politizálunk, néha
többet is mint kel
úgy értem: szava
Talán hihetetlen, d
Vietnamról sokkal
kesebben szoktunk v
kozni a folyóparton
a parkban, mint a K
szervezetünkben.
van ez? Szerintem a
mert felülről „előírt
tatémát kapunk. D
már ez a rend, ak
legalább olyan kérd
ket „dobjanak be”, a
lyek érdekesek, ill
éppen akkor érdeke
bennünket. Nemrég
dául a X. pártkongr
szusról rendeztünk
tát. De nem a benn
ket érdeklő ifjúságp
tikai határozatról v
az oktatási problém
ról, hanem a gyári
általános fejlődésé
töménten sok szá
adattal. Erre az egy
osztálytársam megkö
káztatta, hogy jó vol

zépiskolás KISZ-esek-
nek. Félreértés ne essék,
tudom, hogy a tanár az
tanár, a diák pedig diák.
Ezt a függő helyzetet
nem lehet, nem is volna
helyes megszüntetni. De
az osztály is más, és a
KISZ-kollektíva is más.
A KISZ-ben ne a tanár
mondja meg, ki lesz al-
kalmas például titkár-
nak, mert mi azt jobban
tudjuk. Azért, mert va-
laki kitűnő tanuló, nem
biztos, hogy ifjúsági ve-
zetőnek is megfelel. A
saját alapszervezetem
példáját említem. A
legutóbbi választáskor
osztályfőnöki sugalma-
zásra leváltottuk a régi
vezetőket, s most van
egy titkárunk, aki okos,
rendes, barátságos, csak
éppen nem KISZ-titkár.
Továbbra is a régi veze-
tőségre hallgat az osz-
tály, bár az ő felfogásuk
a tanár úr szerint sok
mindenben helytelen és
a magatartásuk is kifo-
gásolható. Miért? Mert
iskolán kívül is össze

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD

1970 AUG 9

1021

A művészet áldozója

A PARASZTFESTŐ

A Művészeti Lexikon első kötetében Aldor János László és Aldus Manutius között található egy név, mellette egy szerény bejegyzés, egy munkásélet erősen kivonatos rezüméje: „Az ún. östehetségek, a naiv festők közé tartozott. 1929—43. között több kiállítást rendeztek műveiből. A felszabadulás után is részt vett kiállításokon. A Nemzeti Galériában több pasztellje látható. Himodon él."

A himodiaknak, a megye képzőművészeti életében eligazodó műértőknek aligha kell magyarázni, hogy a bejegyzés Áldozó Józsefre vonatkozik, aki remeté hírében áll. Csakhogy a remeteségnek van egy mindenki által ismert velejárója: az egyedüllét. Áldozó mester viszont társas életet él. Felesége éppen palacsintát sütött, amikor beléptem az akár skanzenbe is illő, meszelt falú konyhába. A sütés asszonyi műveletének a mester kiakasztott pasztelljei voltak a néma tanúi. Eszembe sem jutott, hogy a képek nem a takaréktűzhely fölé valók, annyira megosztották a teret az öregséggel, s ha úgy tetszik: a szegénységgel.

Ha hinnék az antropológiai jegyek és a különböző foglalkozások sorsszerű összefüggésében azt kellene mondanom, igazolva érzem magam. A festő kezén több a gyerekes, kamaszos vonás, mint általában a paraszti végtagokon. Kézfogáskor érezni véltem a köröm felé vékonyodó ujjakban a teremtő tehetséget, a kor nélküli dinamizmust. Az apró, szúrós szemben pedig a dolgok mögé látás művészi erejét.

A kicsiny, *jellegtelen szoba háló, műterem és múzeum is egyúttal. Körben a falon pasztellek: túlnyomórészt paraszti jelenetek. Pillanattá, történelemmé merevült fiatalkori benyomások, úgy, ahogy Áldozó József „ars picturájához" hiven megfogantak. Ars pictura?*

Budapesten még a húszas években felkereste Csók Istvánt, mert kételkedett saját munkáiban. Csók megkérdezte tőle, mivel foglalkozik. Hiába is tagadta volna, summás volt tetőtől talpig, a vére egészséges, sűrű paraszti vér. „Van egy francia festő" — mondotta a hires mester, s közben elővett egy arcképet, amely Millet-t, a barbizoni szabadtéri iskola jeles képviselőjét ábrázolta. „Ez legyen a bibliája, nézze meg mindennap!" Hogy miért mondta ezt Csók István a himodi festőnek, arra Millet élete és munkássága a válasz. Normandiai parasztcsaládból származott. Festészetében első helyet foglaltak el a paraszti témák. Nyomorban halt meg, s — idézem a lexikont — „jóval halála után kezdődött a megbecsülése".

Csók Istvántól aztán más tanácsokat is kapott. Menjen ki Lágymányosra, sok szegény ember van ott. Szabad ég alatt mosnak, főznek. Hozzon be rajzokat. Áldozó ment, rajzolt, és megtelt a szive szomorúsággal. Mappába gyűjtött grafikái százával panaszolják a „prolik" nyomorúságát, millióknak néhány ezer által törvényesített kizsákmányolását. Rudnay Gyula hasonló útravalóval látta el a kiforrásban levő „östehetséget".

Áldozó sok embert megörökített vázlatkönyvében, s ebben nem is a „sok", hanem az „ember" a lényeg. Az ember él: táncol, mulat, burgonyát szed, tehenet őriz, mákot fejt, varr, pihen a képein, a grafikákon és a néhány olajon csakúgy, mint a remegő finomságú, vagy éles kontúrjaival hivalkodó krétarajzokon.

Nagy út volt, amelyet Áldozó József a zinndorfi cukorgyártól (ott kapott kedvet a rajzolgatásra egy lakatostól) a Nemzeti Galériáig megtett. Soha nem volt gazdag. A Művészeti Lexikon bejegyzését megtoldanám azzal, hogy élete egészen a mai napig a tehetség bőkezű kibontakoztatása volt anélkül, hogy ezt anyagiakkal bárki is elismerte volna.

Rendszeresen részt vesz ma is tárlatokon. A Képzőművészeti Alap meghívó, tájékoztató levelei állandó vendégek a csornai járás kis községében.

Nagy ember *az Áldozó — beszélik a faluban. Mások meg azt mondják: „Milliomos lehetne, ha jobban élne a tehetségével." A szerény házikó, a pazarlást, fényűzést talán elvből nem ismerő filléres életvitel valóban ellentétben áll a jól kihasznált, szakértők által is elismert alkotóerővel. Mégsem állitanám azt, hogy a himodi festő szegény ember. A forintokra nem váltható belső gazdagság, az alkotás felett érzett, irigylésre méltó öröm adja életének szerény csillogását, a földtől el nem szakadt vágyainak mindenkori teljesülését.*

Pákovics Miklós

Áldozó József

legy „Állandóan eszik. Szek-
letével és a gyomrából ki-
öklendezett táplálékkal min-
dent beszennyez. Három pár
lábán két-két karom és

ugyanannyi tapadókorong
van, amelyeken ragadós anya-
got termel. Ezért könnyen ka-
paszkodik mindenhol, min-
den testhelyzetben.

Sétál az üvegen, pihen a
mennyezeten, és átbújik a
legszűkebb repedéseken is.
Undorító, mindenbe beleta-
pogató szívókorongjával az
edény belső falán kapaszko-
dik, és belekóstol a fedetle-
nül hagyott edényekbe.

Petéit az istállók szemet-
jébe, a trágyadombokba, a
falusi árnyékszékekbe, a sze-
métládákba rakja, és lárvái
a korhadó, rothadó szerves

gukkal cipelik a kórokozók
millióit, a fertőző betegségek
előidézőit.

Nyár van. Pusztítsuk a le-
gyet légyfogóval, vegyszer-
rel! Ne tűrjünk a lakásban
semmiféle repülő élőlényt!
Feszítsünk az ablakokra szú-
nyoghálót, lógassunk az aj-
tókra függönyt! Mossuk meg
a gyümölcsöt!

Kíméletlenül irtsuk a be-
tegségek eleven terjesztőit, a
legyeket!

válasszunk
a szoknyá
dunk lefe
darabot, r
esztétikus.

Rajzunko
alakítási ö
adunk, a
egyszerűek
mégis diva
hákat lehe
niből varázsolni.

Kivágott, ujjat-
lan mini ruhán-
kat kétféleképpen
alakíthatjuk át.
Ha nadrághoz

dalt sliccet nyi-
tunk a varrásnál.
Színben harmoni-
záló nagy gallért
és megkötött mas-
nit teszünk rá.

lenül a csípő fe-
lett és az eleje
közepén kiegészít-
jük, nagyon mo-
dern midi ruhát
nyerhetünk.

Hogy mik vannak?

Sivatagi csemegék

A sivatagban élők körében igen keresett élelmiszer a jól fejlett sáska. Ha a sáskafelhő megjelenik, családok aprajanagyja gyűjtőútra indul, hogy minél több falánk állat kerülhessen a konyhára és az éléstárba. Tűzön pirítva teszik ehetővé a sáskát, amit pedig nem tudnak azonnal elfogyasztani, azt megszárítják, hogy később sütéssel-főzéssel készítsenek belőle ételt.

A tevehúst szintén nagy becsben tartják a sivatagok lakói. Már a régi perzsáknál is csemegeszámba ment a tevesült, nagy ünnepekeiken egész tevéket tálaltak fel a díszvacsorákon. Az ínyencek versenyeznek az állat fejéért és farkáért, a csemegék csemegéjének pedig a tevemájat tekintik. Felszeletelve, sóval és borssal meghintve nyersen fogyasztják.

Az arab országok piacain üvegszámra vásárolható egy csemege, amelyet csak addig talál ízletesnek az idegen, amíg meg nem tudja eredetét. A gyér sivatagi növényeken tanyázó tevéltetvek édes nedve az „alapanyag", amely ha megszárad, cukros pehely formájában összegyűjthető.

Áldozó József

Lehetőségek kiállítása - a Nemzeti Szalon főbejáratával szemben levő külön helyiségben - munkáival vesz részt A soproni földmíves képei komoly értékei ennek a szép, ösztönös és termékeny népmüvészetnek.

Est
1935.VI.2.

Áldozó József, festő

Az idős falusi művésznek Győrött nyílt meg kiállítása.

— : Hír

6.

ESTI HR P

Bp. 1965. dec. 20.

Áldozó József parasztfestő

cikka 2. oldalon

„Áldozó Józsefről Hímodon"

Népszava 1969 január 24

Áldozó József festő

A hűsarnak Komarotermében

Kiállítása lesz

N. N.: Derkovits az NDK-ban és Csehszlovákiában

Esti Hírlap 1971 I. 19

Áldozó József,

Naiv művész földműves volt.
a Nemzeti Galériában rendezett Magyar
Naiv Művészet a XX. században c. kiállításon szerepelnek művei

Bajor Nagy Ernő: ~~Nagy~~ Naiv művészek komoly sikere.

Szabad Föld, Budapest, 1972. jún. 4.

Áldozó József, festő

2

Kiállításán – mely rajnálatosan elhanyagolja az időrendiséget – feltűnik „elénk kolorítja, erőteljes kompozíciója". („A fehér tehén", „A szomszéd háza", „A házam kertje.")

P. Szűcs Julianna: Parasztfestő és népszűvészet 7.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 4.

Áldozó József, festő

1

Az Ernst Múzeumban nyílt meg Áldozó József „naiv festő" kiállítása. Áldozót a 30-as években fedezték fel mint más parasztfestőt is, de helytelenül értékelték tehetségét s hamarosan elejtették. Áldozó körben tanult és 79 éves korára „kimüvelt alkotót" sejtetnek képei.

P. Szücs Julianna: Parasztfestő és népmüvészet

7.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 4.

Áldozó József, festő

Kiállítása az Ernst Múzeumban látható.

—: A hét végi kulturális programból

9.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 30.

Áldozó József, festő

„Naiv festő." Kiállítás az
Ernst Múzeumban.

—: A hét végi kulturális program(ok) 9.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 24.

1971 APR 2 81

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Áldozó József

tarthat az üdülőterületre érkező turisták érdeklődésére.

— **Kiállítás.** Áldozó József naív festő kiállítását ma délután fél hatkor nyitják meg az Ernst Múzeumban.

1021

Áldozó József, parasztfestő

Kiállít. (Nemzeti Galéria.)

Rózsa Gyula: Naivok, művének, naiv művének

7.

Népszabadság, Bp. 1972. jún. 17.

Áldozó József parasztfestő

Az Ernszt Muzeumban nyílt meg kiállítása a 79 éves festőnek, aki a Kisalföldön, Himódon él. „Krumplihámozó" – „Szomszéd" – „Önportré" – „Utcai koldus" – „Konyhasarok", – „Tűzhelyvél" – „Utcarészlet" c. képek (emulítve)

Vendégkönyv.

1971, máj. 3. Petőfi 13.03/11/Ár

Áldozó József festő

Az Ernst Múzeumban

Kiállítása nyílt

Pesti Műsor 1971 V. 20.

Áldozó József.

az Ernst Múzeumban lévő kiállítás-
án festményei szerepelnek.

Szabó György: Flemás krónika

Élet és Irodalom, Budapest, 1941. máj. 8.

Áldozó József festő

Kiállítása nyílt az
Ernst Múzeumban

Magyar Hírlap 1974 IV. 24.

Áldozó József

Az Ernst Muzeumban rendezett kiállitásáról Szabó György: Felemás krónika c. kritikájában ir. Kiemeli ön-portréit, melyek a müvész "személyes drámájáról" vallanak, majd megjegyzi, hogy "a két háboru közti, "őstevékenységeket" felfedező és megnyomoritó divat...volt az, mely a jól rajzoló tehetséget szivességből tanitgatni kezdte..és a féluton magára hagyta..."

Élet és Irodalom, Bp. 1971.május 8.
XV. évf. 19. sz. 12. lap

Áldozó József parasztfestő 1

Kiállítása nyílt az

Ernst Múzeumban

Népszava 1971 május 6

6. old.

Áldozó József

2

Foglalkozott vele Gál István,
Rudnay Gyula, Szüle Péter

Népszava 1971 május 6
6. old.

Aldozó József

3

„Mákfejtő"

„Szekér" c. tépés emlékve

Népszava 1971 május 6.

6. old.

Áldozó József

4

„Avatás"

„Falusi udvar" c. lépei emlitve

Népszava 1971 május 6
6. old.

Áldozó József

5

„Szomszód"

„Csöplés" c. Zépei emlékoe

Népszava 1971 május 6

6. old.

Áldozó József

6

„Hímódi ház"

„Varjak" c. Tepci emlékre

Népszava 1971 május 6

6. old.

Áldozó József, festő

Parasztfestő. 79 éves. 1932 óta Himódon él. Rövid pesti tartózkodása idején. (1925–1932) Csók István támogatását is megszerezte. Most az Ernst Múzeumban látható életmű-kiállítása. Képein a falu tárgyi világát mutatja be.

(b.m.): Öreg mester Himódról

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. máj. 15.

Aldozó József naiv festő

kiállítása az Ernst Múzeumban a mai napon zárul.

Kiállítások.

Magyar Nemzet, 1941. máj., 16.

Áldozó József naiv festő

Április 24.-én nyitják meg az Ernst Muzeumban rendezett kiállitását, mint a lap közli.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. ápr. 24.
XV. évf. 17. sz. 2. lap

Áldozó József naiv festő

Kiállítása nyílt az
Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet 1971 május 14
4. old.

Aldozó József naiv festő

Kiállítása nyílt április
28.-án az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet 1971 április 27
8. old.

Áldozó József festő

Az Ernst Museum Bau

Kiállítása nyílt

Kiállítási kalendárium

Szabadtéri Művészetért 1971 VI.

ÁLDOZÓ JÓZSEF

Naiv festő. Kiállítása nyílt az Ernst-Múzeumban.

MAGYAR HÍRLAP, 1971. ápr. 1.

Áldozó József festő

Ujság, 932. III. 27.

KÉPZŐMŰVÉSZET

** **Áldozó József, a földmives-festő.** A Faluszövetség uj művészt mutat be Báthory-utcai székházában. *Áldozó* József a zengveszóló neve s földmivessorból küzdötte fel magát. Évekkel ezelőtt szintén a Faluszövetség rendezett kiállitást a Nemzeti Szalonban egy másik földmivesfestő munkáiból, *Benedek* Péteréiből. A bemutatásnak ez a párhuzamossága is kihivja az összehasonlitást a két „pógár"-müvész között. Benedek a nemesebb, a finomabb és az igazibb talentum a kettő közül. Müvészetének megvannak a maga kezdetlegességei, különösen a mi a rajzát illeti. De vannak vele szemben olyan tulajdonságai is, amelyek komoly müvészeti kvalitások. Finom szinérzéke van, mellyel a természet szinjelenségeinek nuanceáit is megtudja látni és ragadni. *Áldozó* József a rajzban jóval erősebb Benedeknél, de a szinérzékenységnek kevés meggyőző jelét mutatja. Képei vagy tarkabarkák, vagy tehetetlenül sötétségbe ragadtak. Legkedvezőbben olyan munkái hatnak, melyeken szin nélkül, rajzolva igyekszik megfogni

Áldozó József festő

E.K. 932. IV

E.K. 932 IV/3

Áldozó József, a földművesfestő

A Faluszövetség Báthory-u. 24. szám alatt levő nagytermében került a főváros közönsége elé *Áldozó* József földmüves-festő munkáinak gyüjteménye. *Áldozó* József nem az a primitiv erő, akinek festői megnyilatkozására a naivság, az ősi tehetség és más hasonló megállapitás illik, azért, hogy buzditásul szolgáljon, azért, mert a kiváncsiság izgatja a lelket, hogy mivé, hová fejlődik az ilyen földből nőtt tehetség. Áldozó József festőmüvész, kiforrott erejü, tökéletes grafikus tudásu müvész, azokból a talentumokból való, akik a formatökély örök törvényeit alkalmazzák munkáikban. *Áldozó* Józsefnek nem kell tanulnia, csak önmagától, önmagából kell kitermelnie még mindazt, ami még benne van. Utját ismeri, vázlatai, impresszionisztikus felrakásai — összevetve az olajtechnikával készült képeivel — teljesen meghatározzák e kiváló tehetség további utját.

Áldozó József

— **Áldozó József földmives-festő kiállítása.** Érdekes kiállítás nyilik meg csütörtökön délben a Faluszövetség székházának nagytermében (V., Báthory-utca 24., földszint), *Áldozó József* földmives-festőművész mutatja be legujabb festményeit és rajzait. A földmives-festőművész különböző kiállításokon már figyelmet keltett képeivel, de a most bemutatásra kerülő, közel száz darabból álló gyüjteményes kiállításán teljes tehetségében mutatkozik be Áldozó József.

P.H.932.III.24

P.H.932.III.24.

Áldozó József festő

P.H.932.III.

PESTI HIRLAP 932. III. 25

— **Áldozó József földmives-festő kiállitása.** Néhány év előtt *Benedek Péter*, ma *Áldozó József*. Mindkettő faluról jött egyszerü magyar földmives, mindkettő kétségtelen, sőt feltünő tehetsége a festőművészetnek és amint — rövid csillogás után — letünni látszik az első, ugy joggal félhetünk, hogy ez a második is erre a sorsra jut. Áldozó József — akinek kiállitását a *Faluszövetség* Báthory-utcai székházában látjuk — ösztönösségében is több kulturát árul el festményein, mint Benedek Péter, akiben viszont több volt az ősi egyszerüség. Ki tudja, nem ott van-e mindkettőjük végzete, hogy a szerzett kultura lassan megöli bennük a velükszületett művészi szem és kéz ösztönösségét, amelyet azután nem pótol sem a tanulás, sem a gyakorlat: a látás és kifejezés ősi közvetlensége lekopik és helyén csak elsajátitott középszerüség marad. Pedig Áldozó Józsefért nagy kár volna. Egy-egy képe szinte megdöbbentő közvetlenséggel és frisseséggel mondja el, amit festője látott és érzett, olyan harmatosan, ahogy tanult festő csak ritkán tud látni és tolmácsolni. Különösen pasztelljein, amelyeknek krétatechnikája is érdekes és egyéni, amig a festő nem arra hallgat, amit mondanak neki, hanem önmagára. Egy téli tájón a hó puha kék napfoltjai, két lovas-kocsis pasztelljén a levegő éles, verőfényes földszagos mulatozási jelenetén

Áldozó Ernst
Pesti

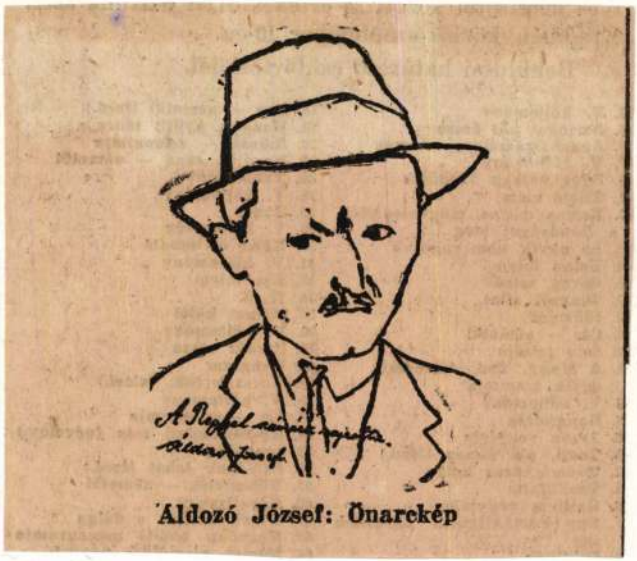

Áldozó József: Önarckép

A Reggel
1934 VIII. 27

Áldozó Tímf

Magyar Szabadtéri Kiállítás - Nemzeti Szalonban -
Kiállítás szerepel. Pompás impressionista

Nemzeti Újság
1934.VIII.19.

Áldozó József
földmüves festő

Magyar Őstehetségek Kiállitása - Nemzeti Szalonban - munkáival szerepel.

Ujság
1934.VIII.19.

Áldozó József

paraszt festő

Magyar Csendéletek Kiállítása - Nemzeti Szalonban - munkáival szerepel. Meglepő a földmives festő kollekciója, melyben Rippl-Rónai hatását látjuk. Ő is szines pasztellel rajzol és fest. Genre-képei között kiválik a Tele van a konyha képeimmel, a Látogatók jöttek, az Inodi lány cifraruhában. A falusi élet jeleneteit szorgalmasan festi, a lópatkolást, disznóperzselést, szénehordást, kapálást, kerti munkásságot.

Pesti Hirlap
1934. VIII. 18

Áldozó József MDK

Mákfejtők, pasztell

Falusi beszélgetők, pasztell

Főző nő, pasztell

Mücsarnok 1960. Képző- és Diszitőmüvészeti körök kiáll.

MDK

Áldozó József, festő

Kiállítása lesz a Műcsarnokban.

– : Derkovits az MDK-ban és Csehszlovákiában

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jan. 19.

Áldozó Józsi

paraszt-festő

Magyar Őstehetségek kiállitása - Nemzeti Szalonban - Egyed Zoltán hirlapiró Bálint Jenőről irott cikkében a kiállitókat sorolja fel. Ezek mind az ő sipaszavára bujtak elő rejtekeikből, ezeket ő kereste és ő találta meg, ő vezette és ő masiroztatta ide fel őket, az ország szivébe, erre a gyönyörü uj honfoglalásra..

A Reggel
1934.VIII.21.

Áldozó József

paraszt festő

Magyar Tehetségek kiállitása - Nemzeti Szalonban - munkával szerepel. A neoimpresszinisták leheletfinom érzéskörét képviseli. Földmüves, aki egy lakatosmestertől tudta meg, hogy festők is vannak a világon. Csupa könnyü már-már játékosan finom vonal és leheletszerüen felfuttatott szin, de a könnyü vonalak mögött robosztus erő, amely mindig bátran és habozás nélkül látja meg és fejezi ki a körülötte harsogó szines világot.

Ujság
1934. VIII. 22.

Áldozó József
75 L

— **Marschall Ferenc földmivelésügyi államtitkár a Magyar Ostehetségek Kiállításán.** Szerdán délben a Magyar Ostehetségek Kiállítását a Nemzeti Szalonban meglátogatta *Marschall* Ferenc földmivelésügyi államtitkár, a földmivelésügyi minisztérium *több magasrangu tisztviselője kiséretében. Marschall* államtitkár a földmivelésügyi kormány képviselőjeként a távollevő *Kállay* Miklós miniszter helyett jött el a kiállításra, ahol több mint másfél órát időzött. *Marschall* államtitkár a *legnagyobb elragadtatással* nyilatkozott a kiállításnak *nemzeti, művészeti és idegenforgalmi jelentőségéről,* majd a jelenlevő kiállító parasztművészek közül *Áldozó* Józseffel, *Győry* Elekkel, *Káplár* Milkóssal, *Nyergesi* Jánossal, *Oravecz* Imrével és *Csülök* Jenővel hosszan elbeszélgetett. Az államtitkárt *Lázár* Miklós országgyülési képviselő fogadta és *Bálint* Jenő, az Ostehetségek Kiállításának főrendezője mutatta be a kiállításnak gazdag anyagát.

Kemzeti ujság
1934 VIII. 23

Áldozó József

festő

Őstehetségek kiállitása - Erzsébet téri kiállitó helyiségben - képeivel szerepel

A Reggel
1934.VIII.27

Áldozó József

Magyar Ösztehetségek Kiállitása - Nemzeti Szalonban - képeivel szerepel.

Magyarság
1934.VIII.19.

Áldozó József

Sopronmegyei himódi földmives,az orthodox impresszionizmust képviseli.Csak éppen azt nem tudja,hogy mi az impresszionizmus.Szóval nem tudja,de ecsettel annál inkább.Véletlenül itt van a kiállitáson és beszélgetünk vele.Kérdezzük,hogy miért fest igy?Ilyen odavetetten,kihagyásokkal és ilyen szinekkel?Egy képre mutatunk,amelynek hátterében a fák szinte rózsaszinben játszanak. - Hol látott maga ilyen rózsaszinü fákat ? Nincs ilyen .- De van - mondja hittel.Hajnalban,mikor a nap felkel,van egy pillanat,amikor ilyen.Akkor gyorsan

azt a pillanatot kell megfesteni. Azért ilyenek a képei. Mégis tudja, mi az impresszionizmus.

Áldozó József

Magyar Ösztehetségek kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Az Est
1934.VIII.19.

Áldozó József

A 30-as években, mint ösztehetséget fedezték fel.

Mezei Ottó: Két naiv mester: Gajdos János és Györi Elek. Valóság IX. (1966.) 9. n. 85. l.

Áldozó József

Rózsaszín ház c. pasztellje (elvl.) szerepel a győri múzeumokban az alábbi táslaton

M. J.: A megyei ősi Tárlat

Kisalföld 1968 XI. 12

Áldozó József festő

N.U.932.III.

N.U. 932. III. 30

Áldozó József a földművesfestő kiállítása

Áldozó József parasztsorból küzdötte fel magát odáig, hogy mint festőművész számot tarthasson a közönség érdeklődésére és a kritika komolyságára. *Áldozó* József, akit kiállításai kapcsán már néhányszor méltattunk, nem tartozik amaz ősi egyszerüségből bokrosodó művészek közé, akik a technikai nehézségek zátonyain megrekedve, primitivségük esettlenségével, számításuk bátorságával dilettantizmusukat is érdekessé tudják tenni. *Áldozó* József kitünően rajzol, öntudatosan kezeli az anyagot, izléssel, szinte akadémikus fegyelmezettséggel keresi a szinharmóniákat és annyira korrekt, hogy multjában inkább valami festőiskolát, mint az ekeszarvát vélnénk felfedezni. De ez az előnye, tudásának és készségének ez a bizonyitéka egyuttal a hibája is, mert hiányzik belőle az a zamat, a népművészet ősi motivumainak, a népdalok mélységének az a zengése, amely a fajta egyéniségének egyszerü és tiszta naivitásában is megrenditő ébredezése. *Áldozó* József sokat tanult, de félő, hogy sokat is felejtett, a tudat világának bokrosodása mellett a tudatalatti világ flórája elvirágzott. Most már nincs megállás, még többet, a technikai kultura, a művészi rafinéria minden rekvizitumát meg kell hóditania, hogy végül vissza tudjon kanyarodni legbensőbb önmagához, ahhoz az eredetiséghez, amelyben nem a küzdelem hősiessége és nem a meglepő tanulékonyság, hanem a művészi intuició különös illatu mezei virága a legnagyobb érték. A kiállitást a Faluszövetség rendezte Báthory-utcai helyiségében.

szövegét részletes magyarázatokkal, a régi rendelet (6140/1923 M. E.) szövegével, ártáblázatokkal, illetékszabályokkal és az Országos Mezőgazdasági Kamarának valamennyi kamarához az egyezségi eljárás tárgyában intézett utasításának szövegével,kiadták: *Szilágyi* Arutr Károly dr. ügyvéd és *Tunyoghi* Szücs Lajos dr. miniszteri titkár. A magyarázat nemcsak a haszonbérlőknek és haszonbérbeadóknak, hanem a jogászközönségnek is teljes tájékoztatást nyujt a haszonbérrendeletekre vonatkozóan és eloszlatja a vitás kérdéseket, amelyek a rendelet nyomán felmerültek. Kapható bármely könyvkereskedésben, ára 2.40 pengő.

„A gyümölcsfák, kerti veteményes és virágok műtrágyázása" cimmel igen értékes mun-

Áldozó József

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban pasztelljei szerepeltek.

NM. 929. X. 20.

Áldozó József

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt

Egy új parasztfestőt is bemutatnak ezen a kiállításon, két érdekes pasztellel szerepel, *Áldozó József* a neve.

Mo. 929. X. 20.

Áldozó József

Munkácsy-cèh II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

Ujság 929. X. 20.

Áldozó József

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

Áldozó József pasztelljei („Lakodalom", „Mezőör") és a fantázia birodalmában járó *Weil Erzsi* rézkarcai egyformán megférnek.

PH. 929. X. 20.

Áldozó József

* **(Áldozó József kiállítása a Falu Szövetségben.)** A Falu Szövetség székházának nagytermében, a Báthory-utca 24. számú házban *Áldozó* József földmíves festőművész most állította ki festményeit. Áldozó már az elmult évben is kiállította képeit, amikor is a magyaros motivumú festmények nagy érdeklődést keltettek. Az idei gyüjteményes kiállításán határozottan haladást látunk, egyszerű eszközökkel és őszinteséggel érzékelteti festői mondanivalóit.

BH. 1933. V. 24.

Áldozó József

— **Áldozó József kiállítása.** *Áldozó* József, a magyar földmives-festőművész, akinek tavalyi kiállítása nagy feltünést keltett, a Faluszövetség székházának nagytermében (V., Báthory -utca 24.) május 25-én és a reákövetkező vasárnapon gyüjteményes kiállítást rendez. Áldozó József már tavaly is megmutatta, hogy magyaros motivumok, különösen pedig a falusi ember egyszerü életének kitünő ismerője és megrajzolója. Áldozó Józsefet a falusi élet minden mozzanata érdekli. A kiállítás csütörtökön délelőtt 9 órakor kezdődik és egész nap megtekinthető. A belépés dijtalan.

NN 1933. V. 23.

Áldozó József

Földműves festőművész

— **Áldozó József és Kerekes József kiállítása Székesfehérvárott.** *Áldozó* József és *Kerekes* József földmíves-festőművészek nagysikerű képkiállítást rendeztek müveikből Székesfehérvárott. A kiállítás *május* 7-én, ünnepélyes külsőségek között nyilott meg a városelőkelőségeinek jelenlétében. A két földmivesfestő képkiállítása május 13-ig, hétfőig marad nyitva.

Uemzeti Újság

1935 V. 10

	Bevétel		Kiadás	
	Pengő		Pengő	
sen				
	Le a bevételt... ...			
	Kifizetendő összeg			

30. sorsz. Könyv. minta. — Pallas nyomda, Budapest.

osztály:

.....

A fizetés $\frac{\text{készpénzben}}{\text{cheque kibocsátásával}}$ megtörtént

193..... cheque száma .....

A főpénztár:

.....

Áldozó József festő

élénkíteni a rajzot. A színeskrétákkal lerajzolgattam, amint a munkások ebédelnek, meg ahogy alusznak pihenőben és más ilyenféléket. Szerettem gyorsan dolgozni, nem sokat piszmogni, mert akkor már nem ment a munka. Arra is *vigyáztam, hogy a népek ne vegyék észre, ha föstöm üket, mert akkor odavigyáztak és más volt az arcuk.* Csak rájuk hunyorítottam, akkor már láttam, milyen a külsejük, aztán kanyarintottam egyet és már kész is volt a pasztell.

— Az olajfestéssel eleinte sok bajom volt, mert nem tudtam, hogy vászonra kell festeni: *rajzpapiron* próbálkoztam. De rücskös lett a kép, nem olyan szép sima, mint a képeslapokon. *Megpróbáltam késsel lenyomkodni a rajzpapir rücskeit, de ettül se lett jobb a festmény.* Később aztán rájöttem, hogy vásznat kell használni. Azóta egészen jól megy a munka.

Eddig szól *Áldozó* József életehistóriája, persze csak „az öregje", mert másképp hosszúra nyúlna a történet, mint minden ember története. Ez a történet azonban így, a saját szavaival, ahogyan elmondta, éppen olyan üde és eredeti, mint amilyenek a festményei. *Áldozó* József az élő szavával épp úgy megállítja az embert nagy és folytonos sietésében, mint a képei.

Németh Károly.

B. h. 932. III. 27

A magyar földműves művész,
aki feltalálta az olajfestés titkát: a vásznat

Kalandos életregény a Kaukázustól a cinfalvi répaföldeken át a Nemzeti Muzeumig — Áldozó József képkiállítása

A tehetség fejlődése mindig izgalmasan érdekes regény, de ennél sokkal érdekesebb a tehetség felbukkanása. Valahogyan titokzatosan, egyszerre csak feltünik és már meg is van, a nélkül, hogy igénybevette volna a kultúrának azokat a segítőeszközeit, amely a kisebb tehetségek, vagy egyenesen a tehetségtelenek részére is megkönnyítik gyakran az alkotás útját. Itt van most megint egy földmíveslegény, aki soha életében nem beszélt még élő festővel, festményt sem igen sokat látott és most *egyszerre csak előjön egy kiállítással, közel száz képpel, amelyek közt olyan értékek is akadnak, hogy érdemesnek tartotta megvásárolni azokat a főváros, a Nemzeti Múzeum, a Nemzeti Bank, számos közintézmény és egész sereg műértő.*

Áldozó Józsefnek hívják, világéletében földmíves volt, végigkóborolta az uradalmakat, néhány esztendő óta festeget és már kétszer ki is állított a *Nemzeti Szalónban*, egyszer pedig az *Ernszt Múzeumban*. A kritika mindannyiszor néhány elismerő szóval emlékezett meg róla. Most aztán összefestett vagy száz képet, feljött Pestre és a *Faluszövetség* tisztviselői, akik évek óta pártfogói, elhatározták, hogy jó husvétot csinálnak *Áldozó* Józsefnek: kiállították képeit a Faluszövetség Báthory-utcai helyiségének dísztermében.

A műkritikusokra tartozik eldönteni, milyen értékűek ezek a képek. Kétségtelen, hogy vannak színei, amelyek a laikus nézőt is megállítják. És az apjáról festett *Öreg paraszt* című képe tele van élettel: az öreg paraszt valóban él és pipázik. Az egyik pasztelljén disznót perzselnek. Ennek a jóízű foglalkozásnak egész közvetlensége benne van a képben, amelynek levegőjében ott érezzük a falusi udvart és a lángot kapott disznóbőrke jóízű, egészséges, biztató szagát. Pompásan merednek a semmibe jól megrajzolt ökrei, napsugaras nyári búza földjeire pedig olyan kék ég virít, amilyen kéket csak művész lát meg a világból.

Húsvét két ünnepén nyílik meg a kiállítás, olcsó árért vesztegeti *Áldozó* József a képeit, össze akar szedni néhány száz pengőt, hogy visszamenjen falujába öreg szülei istápolására. Pár száz pengőből kifutja vagy félesztendőre, addigra összefest megint néhány tucat képet, kiállítja valahol a vidéken, valamilyen mezőgazdasági, vagy népművészeti kiállításon, azután csak megveszik, mint ahogy az utolsó két esztendőben meg-megvették a képeit.

A *Faluszövetség* nagytermében néhány nap óta már ott vannak a képek, hogy megnézegessék előre a műértő urak. Ezek közt ácsorog *Áldozó* József is, köréjük settenkedik, hogy kihallgassa, amint dicsérik. Ha kérdezik, tisztelettudón felel, nincs zavarban, mert tisztában van a saját tudományával, vagy művészetével, azon túl pedig nincsenek úgynevezett művészi ambiciói. Nem akar mesterekhez járni tanulni, nem akar nagy pénzeket keresni, általában hiányzik belőle az autodidakták, a dilettánsok nagyigényűsége, tolakodó szerénytelensége. Figyelemreméltó sikere közben is megmarad annak, aminek született: derék, jóravaló parasztembernek.

Értelmes, zamatos magyar nyelven beszél, nem cifrázza művelten a szót, fesztelenül és okos egyszerűséggel adja elő: miként kezdődött nála a festészet.

— Hogy ne tartóztassam soká az urat, *csak az öregjét mondom el* a históriának. A 9 es huszároknál szolgáltam, orosz fogságba kerültem, megjártam a Kaukázust, voltam Tifliszben és Bakuban.

Inspirál a géplakatos

— Ott a muszkáknál megbetegedtem és amíg a kórházban voltam, unalmamban rajzolgattam. De ahogy *megigazodtam* a betegségből, munkára fogtak, aztán többet nem rajzoltam. Sokkal később, idehaza, amikor Cinfalván répamunkás voltam, egy vasárnap láttam, hogy az egyik géplakatos festeget. Odamentem hozzá, mondtam neki, hogy *én is nagyon kedvelem ezt a festészetet.* Megengedte, hogy egy képeslapot lemásoljak, de mondta, hogy csak *vigyázzak a festékre, ne nagyon herdáljam, mert drága.*

— Elmentem egy fa alá, lemásoltam a képeslapot, aztán megmutattam a géplakatosnak. Hosszasan nézegette és amiket mondott róla, annak *nagyon kedvező volt a fogalmazása.* Mindjárt meg is kérdeztem tőle, hol vette a festéket. Azt mondta, hogy Kismartonban. Nemsokára én is bementem Kismartonba és *tényleg kaptam festéket.* Néhány képeslapot lemásoltam, közben azonban a többi répamunkás rábeszélt, hogy *menjünk át osztrákba,* mert ott jobb kereset van. Elmentem, bár ne mentem volna. Nem kerestünk semmit, nem is igen festegettem, úgyhogy végül is visszajöttem.

— Idehaza egy dunántúli uradalomba elszegődtem hónaposnak, reggeltől estig dolgoztam a földeken, vasárnap pedig festegettem. Egyszer egy szép képeslapot másoltam, amin tehenek voltak. Gondoltam, megmutatom *az ispánynak.* Az ispány nézegette, megtetszett neki és valami kis pénzért meg is vette. De azt mondta: tudja, mit szeretek én? Olyan képet, amin szarvas van, mert én vadászember vagyok.

— Bementem hát Csornára és hosszas gusztálás után találtam is olyan levelezőlapot, amin szarvasok voltak. Lefestettem, odaadtam az ispánynak. Pár nap mulva hivat az ispány és azt mondja, tegnap itt volt a testvére, aztán az azt mondta, hogy *a tehenek kicsinek a bikához képest.* Mondtam, hogy ez azért van, mert a tehenek hátrébb vannak, azonkívül *a képeslapon is így volt.* De az ispány mégsem vette meg a képet, azt mondta, a testvérének sem tetszik, neki sem tetszik.

A határ a tehén háta felett

— Egyszer az istállóban vagyok, jön a gazdatiszt és azt mondja, látta az ispány úrnál, hogy *azt a képet elég helesen csináltam meg.* Mondta, hogy csak fessek tovább. A biztatás nagyon jól esett, ezért tovább festegettem. Ekkor azonban jött az ispányné és felszólított, hogy ne másoljak képeslapokat, hanem mennék ki a legelőre, mert ott mindenfélét csinálnak a tehenek: *dillének* (delelnek), heverésznek, szóval, hogy ilyesmit fessek.

— Kaptam egynapi szabadságot, hát kimentem. Alig kezdek hozzá a munkához, odajön egy ember és megkérdi, hogy: *festés lesz?* Rösteltem a dolgot, de szerencsére, szél jött és lekapta a vásznamat. Igy aztán odábbmentem.

— Letelepedtem egy boglya mellé és festegetni kezdtem a teheneket. Egyszer csak megijedtem. Nem tudtam, hogy *meddig kéne festeni a határt.* Mi mindent vegyek bele a képbe. Nézegettem félszemmel a tehén hátát, aztán *láttam, hogy körülbelül így két ujjnyi van a háta mögött* — mutatja *Áldozó* József a kezével is.

— Ebbe a két ujjnyi darabba belefért egy kicsi a távoli majorból, meg a hátralévő mindenségből. A képet bevittem Csornára, ott éppen ipari és mezőgazdasági kiállítás volt, az uraknak nagyon megtetszett a kép, *aranyoklevelet adtak érte.*

„Észre ne vegyék a népek..."

— Amint Csornáról megyek hazafelé, egyszer csak szembegyün egy jáger. Azt mondja, üljek le. Leülök. Azt mondja, hogy ki kéne tanulnom a festészetet, ne maradjak a földeken. Hát aztán *én gyüttem, mentem, nézegelődtem,* Pesten is voltam, itt a *Hangyánál* alkalmaztak, téglát és maltert hordtam és elhagytam a képeslapokról való festést. *Ezerkilencszázhuszonkilencben vásároltam egy skatulya szineskrétát,* mert azt mondták, hogy színesen kell rajzolni, sok színnel kell

Tiszával, aki újra — *immár negyedszer* adta be írásban lemondását s aztán éjjel órakor szép csöndben elhagyta a várost. nap reggel kilenc órakor kezdődött a me gyülés. A főispán felolvasta Tisza négy

Sangl japán offen ha Kína ne a japán k

Félbeszakították, majd újl tárgyalást — Japán a m nem törődik a Népszövetséggel

SANGHAI, márc. 26.

A sanghai fegyverszüneti megbeszéléseket *komoly nézeteltérések miatt félbeszakították* és már alig volt kilátás azok folytatására, midőn az angol követ barátságosan figyelmeztette a delegátusokat a módus vivendi életbevágó fontosságára. Ennek folytán *elhatározták a delegációk, hogy ma ujból összeülnek.*

Sirokava japán főparancsnok új támadással fenyegetődzik

TOKIÓ, márc. 26.

A Nishi-Nishi jelentése szerint *Sirokava* tábornok japán főparancsnok kijelentette, hogy *ha Kina a japán követeléseket rövidesen el nem fogadja, kormányától engedélyt kér offenzivára.*

A japánok megszállják Kantont?

MOSZKVA, márc. 26.

A *Tass*-iroda jelentése szerint *a japán admiralitás a legközelebbi napokban megszállja Kantont.* Kantonban a hatóságok *kihirdették a kis ostromállapotot.*

Japán most már komolyan ki akar lépni a Népszövetségből

TOKIÓ, márc. 26.

A vezető lapok a politikai helyzet komolyságának nyomatékos hangsúlyozása mellett Japánnak a Népszövetségből való kilépési szándékát fejtegetik. Hír szerint *a külügyminisztérium és a hadügyminisztérium már megegyezésre jutottak* ebben a kérdésben, ugy hogy a mostani jelentések már *semmiesetre sem tekinthetők csupán kísérleti léggömbnek.* A genfi tárgyalások megmutatták, hogy a Népszövetségben nincs kellő megértés a keletázsai kérdésekkel szemben. *Japán ezért tanácsosnak tartja a kiválást a Népszövetségből.*

A hadügyminiszter hasonló értelemben *bejelenti* Japáunak azt a szándékát, hogy *a mandzsuriai kérdést minél gyorsabban és alaposabban rendezze, a Népszövetség kívánságainak tekintetbevétele nélkül is.*

A hercegprimás purifikáló beszédének visszhangja képzőművészeti körökben

A magyar képzőművészet hetven kiválósága üdvözölte a hercegprimást abból az alkalomból, hogy védelmére kelt a magyar irodalmi és művészeti é.et erkölcsi tisztaságának

A *Budapesti Hirlapban* néhány nappal ezelőtt részletesen beszámoltunk *Serédi* Jusztmián dr. biboros hercegprimás nagy beszédéről, amelyet a *Szent István Társulat* közgyűlésén tartott. A hercegprimás a többi közt védelmére kelt a magyar irodalmi és művészeti élet erkölcsi tisztaságának. *A beszédnek ez a része nagy visszhangot keltett magyar képzőművészeti körökben:* a magyar képzőművészek kiválóságai közül mintegy *hetvenen* üdvözölték ebből az alkalomból a hercegprimást. Az üdvözlő iratot szombaton adták postára.

Az üdvözlő iratban többi közt örömüknek adnak kifejezést azért, mert az *Országos Magyar. Képzőművészeti Társulat* lobogója alatt vívott évtizedes harcaik tiszta értékelését vélik felismerni az elhangzottakban.

„Az érdekszövetkezetek képviselői rótták fel több mint egy évtized óta legfőbb bűnünk gyanánt a tradíció tiszteletét, — mondja az üdvözlő irat — amikor mi vezető tekintélyül ismertük el a multnak nagyjait s a küzdelmes jelennek közöttünk élő ama jeleseit, akiket az isteni adomány a tehetségnek senki által el nem vitatható erejével emelt irányítóinkká.

Tudjuk és hirdetjük, hogy a mult nagy eredményeinek s azon felépült jelen értékeznek rombolása csak azok érdekeit szolgálja, *részére a modernkedő tömeggyártmányaikat.*

A *Műcsarnok* kiállításainak osztályrészül legfeljebb fölényes tudomásulvétel, *legtöbbször az igazságtalan lekritizálás, vagy az annál is bántóbb, mert vitába nem vonható agyonhallgatás jutott azoknak az érdekszövetségeknek és tröszt ösített sajtójuknak részéről, akik így vélték megrendíteni és céltudatosan felőrölr a világszemléletben velük szemben állók kitartását . . .“*

Nauheim

A szívbetegségek v

Felülmulhatatlan sikereket mutat fel vényes, tüdőcsúcshurutos, hátgerinc- és ide kereső közönség

a természetes meleg, szén

csodálatos gazdagságát találja itt, továbbá kivanata szerint a szórakozások és sportbel nyugalom jótéteményét a fürdő páratlanul

Az elszállásolási lehetőségek kielégítik a leg

Kényelmes közlekedési lekvés, 40 p[illegible]nyire

Felvilágosításokat készséggel ad a [illegible] forgalmi irodája.

„ etc.)
, hogy
rendel-
gvesz-
fitog-
sültek.
t csak
erj őt!
Lajos
l: Fü-
téren

[illegible] országgyűlésen Beöthy Ödön nyiltan hazaárulónak mondotta őt. Így állván a dolog, Tisza egyszerűen kerülni akarta Debrecenben a vele való találkozást. Füzesséry azonban megszólította őt. Tisza erre azt felelte, hogy hazaárulóval nem áll szóba. Füzesséry tréfára vevén a dolgot, Tisza állát kezdé simogatni, mire aztán Tisza arcul ütötte őt. Ez az affaire hamar ismeretessé lőn. Bereg megye visszahívta Füzesséryt s helyébe más követet küldött az országgyülésre. Ezenkívül az alispáni tisztségből is kibuktatta őt. Bár az ellenzék Tisza fellépését hazafias cselekedetnek minősítette, s biharmegyei választóinak többsége is ezen véleményen volt, Tisza lemondott a követségről, valamint első alispáni tisztségéről is. Bár a megyei tisztújítás ideje csak több hónap mulva állott be, a közbeneső

Áldozó József

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JAN 31.

KISALFÖLD

Gyűjteményes kiállítás

Áldozó József himódi parasztfestő gyűjteményes kiállításra készült. A 70 éves parasztember 35 éve fest. Több képét Budapesten is kiállították. Az idén legjobb képeit, mintegy 50 alkotást gyűjteményes kiállításon mutatja be.

4024

Áldozó József, festő

A 70 éves parasztfestő, a himódi tsz nyugdíjasa, gyűjteménye kiállításra kérül. Témái: a vidékőri tájak, emberek.

—: Hír

6

ESTI HIRLAP

Sp. 1964. jan. 13.

KDK

Áldozó József festő

"soproni paraszt impresszionista"

J.A: Eset vagy karikásostor? Pesti Napló 1935. máj. 30. 12.1.

Áldozó József

Gyűjteményes kiállítása nyílik a győri műcsarnokban.

Kisalföld 1965. jul. 17.
15 kiállítás – 20 ezer néző

Áldozó József

MDK

Önarckép

Műcsarnok 1941 Arcképkiállítás

Áldozó József festőművész

Őszi tárlat a Nemzeti Szalonban - képével szerepel

Az Est 1931.IX.20.

Áldozó József

MDK

Önarckép

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállítás

Áldozó József festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével vett részt
/magyaros falusi témái/

Pesti Hirlap 1931.IX.20.

Áldozó József festőművész

Nemzeti Szalon - Őszi Tárlaton - képével vett részt

Nemzeti Ujság
1931. IX. 20

Áldozó Jézsef
himódi parasztfestő

MDK

Szerepelt a kiállitáson.

Dr. Gáspárdy Sándor: A soproni nyári művésztelep kiállitása.

KISALFÖLD. 1962. Aug. 26.

Áldozó József, festő

MDK

Győrött megnyitották kiállítását.
A 70 éves Limódi parantember 30 éves korában kezdett festeni. Csók István és Rudnay Gyula segítséget adtak neki.
(fénykép.)

2

– : Hetvenéves parantfestő

ESTI HIRLAP

Sp. 1965. dec. 28.

ÁLDOZÓ József fotóm.

K. 44: kiállításon

Művelt Nép 1955. 11. sz. 52 m. dec. 25. 4. c.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Áldozó József

KÉPES UJSÁG

1966 JAN 15.

PARASZTFESTŐ 102.1

A győri Műcsarnokban megnyílt a 70 éves Áldozó József kiállítása. A himódi parasztember harminc éves korában kezdett festeni. A tehetséges festőt Csók István és Rudnay Gyula segítette. Most megnyílt kiállításán 36 pasztell képe szűkebb hazájának, a Kisalföldnek paraszti életét ábrázolja. Képünkön: Áldozó József festés közben.

(MTI Fotó
Patkó Klári felv.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Áldozó József

ESTI HIRLAP

1965 DEC 28.

1021

HETVENÉVES PARASZTFESTŐ

Győrben megnyitották Áldozó József 70 éves himódi parasztember kiállítását. 30 éves korában kezdett a festészettel foglalkozni, ezekben az években kereste meg Csók Istvánt és Rudnay Gyulát, akik segítséget nyújtottak neki. Most megnyílt kiállításán 36 pasztellképe a Kisalföld paraszti életét ábrázolja. A kiállításon együtt szerepel Kiss Ernő népművészszel. Képünkön Áldozó József, mögötte önarcképe.

(MTI foto — Patkó felv.)

vizsgálták azt a
vajon

ELMERÜ

A Br... fú... katasztrófája

Öt halott, nyolc eltűnt, tizenkile...

London, december 28.

Öt halott, nyolc eltűnt és tizenkilenc kórházban fekvő életbenmaradott — ez a *Sea Gem* (Tengeri Ékkő) fúrótorony katasztrófájának legfrissebb mérlege. Azon a helyen, ahol az óriás lábakon álló, futballpálya nagyságú platform állott, egész éjjel kutattak az eltűntek után: időről időre

rakétákkal világitották meg a jeges, viharos tengert,

a mentőhajók reflektorokkal pásztázták a hullámokat — hiába. Kedd reggel újból felszálltak a helikopterek is, de senkit sem találtak: *alig van remény arra, hogy az eltűntek közül valaki életben legyen.*

Az előzmény: a *Humber* folyó torkolatának vidékén, az Északi-tengeren hétfőn délben váratlanul

összeomlott a British Petroleum társaság két és fél millió font értékű tengeri fúrótornya.

A fúrótorony félig hajó, félig pedig lábakon álló platform: úszva vontatják a kutatási területre, majd ott *óriás lábakat* bocsát le a tenger fenekére, s ezek segítségével rögzítik.

LT...

Aldozó József
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kisalföld

1985 DEC 17

1021

Egyperces kommentá

Torlódás

Európai festőművészet a XV—XVIII. században címmel kiállítás nyílik vasárnap délelőtt tizenegy órakor a győri Xantus János Múzeum képtárában. Megnyitó beszédet mond *dr. Soós Gyula*, a Szépművészeti Múzeum művészettörténésze.

Csupán egy a bökkenő: mint már a Kisalföld is közölte: ugyanaznap, ugyanabban az időpontban, ugyancsak Győrött nyílik a *műcsarnokban* egy másik képzőművészeti kiállítás, a városi tanács vb és a Kiállítási Intézmények rendezésében. *Áldozó József* festőművész és *Kiss Ernő* fafaragó népművész gyűjteményes kiállítását *Barabás László* festőművész nyitja meg.

Igaz, hogy egy-egy kiállítás sikerét, népszerűségét nem a megnyitón való megjelenés számszerűsége dönti el, mégis meggondolandó, hogy nem lenne-e helyesebb valamelyik ünnepélyes nyitás időpontját módosítani? Még megoldható. S mivel a műcsarnokban *megyei művészek* alkotásait adják át a közönségnek, ezt illene előnyben részesíteni.

A városi tanács vb művelődésügyi osztályán hétfőn rögzítik a műcsarnok következő féléves kiállítási „menetrendjét". Ha nem követi további egyeztetés más szervekkel, intézményekkel, később is előfordulhat rendezvénytorlódás.

— j —

ztó közgyűlés
edési SK-ban

zzal, hogy a tömegsport fellen-
lítése a sportkör legközvetlenebb
eladata. A győri Közlekedési SK
endelkezik azokkal a lehetősé-
gekkel, amelyek elengedhetetle-
ek a tömegsport kiszélesítésében.
Létesítményei otthont adnak a
sportot szerető embereknek. Fog-
alkozásuk természete is megkö-
veteli, hogy minél többen hódol-
janak a sportolás örömeinek.

A Győri Közlekedési SK elnö-
kévé **Berki Istvánt** választották.
Elnökhelyettesek: **Ströck Mátyás**
és **Zalka Alfonzné.** A sportkör
elnökségének tagjai **Lente Zoltán, Gergely Imre, Seres Imre és Me-
gyeri Pál.** A számvizsgáló bizott-
ság tagjai: **Horváth László, Deák
Márta és Nagy Béla.**

n és a KEK-ben
a Bp. Honvéd ellenfelei?

sapatok a pályaválasztók, záró-
elben a mérkőzéseken működő
ítékvezetők nemzetisége.

Bajnokcsapatok Európa Kupája:
Manchester United—Benfica
schszlovák, olasz),
Sparta Prága—Partizán (ma-
yar, bolgár),
Anderlecht—Real Madrid (skót,
rancia),
Internazionale—Ferencváros
panyol, nyugatnémet).

Kupagyőztesek Európa Kupája:
West Ham United—Magdeburg
rancia, belga),
Bp. Honvéd—Liverpool (osztrák,
vájci),
Celtic—Dinamo Kijev (nyugat-
émet, olasz),
Atletico Madrid—Borussia Dort-
mund (angol, magyar).

Az oda-visszavágó mérkőzése-
ket március 16-ig kell lejátszani.

MOST VÁSÁROLJON!

Magyar Hirdető·
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 DEC 21

MAGYAR NEMZET

Áldozó József

Áldozó József, a hetvenéves himódi parasztfestő munkáiból december 19-én nyílik meg az első gyűjteményes tárlat a győri műcsarnokban.

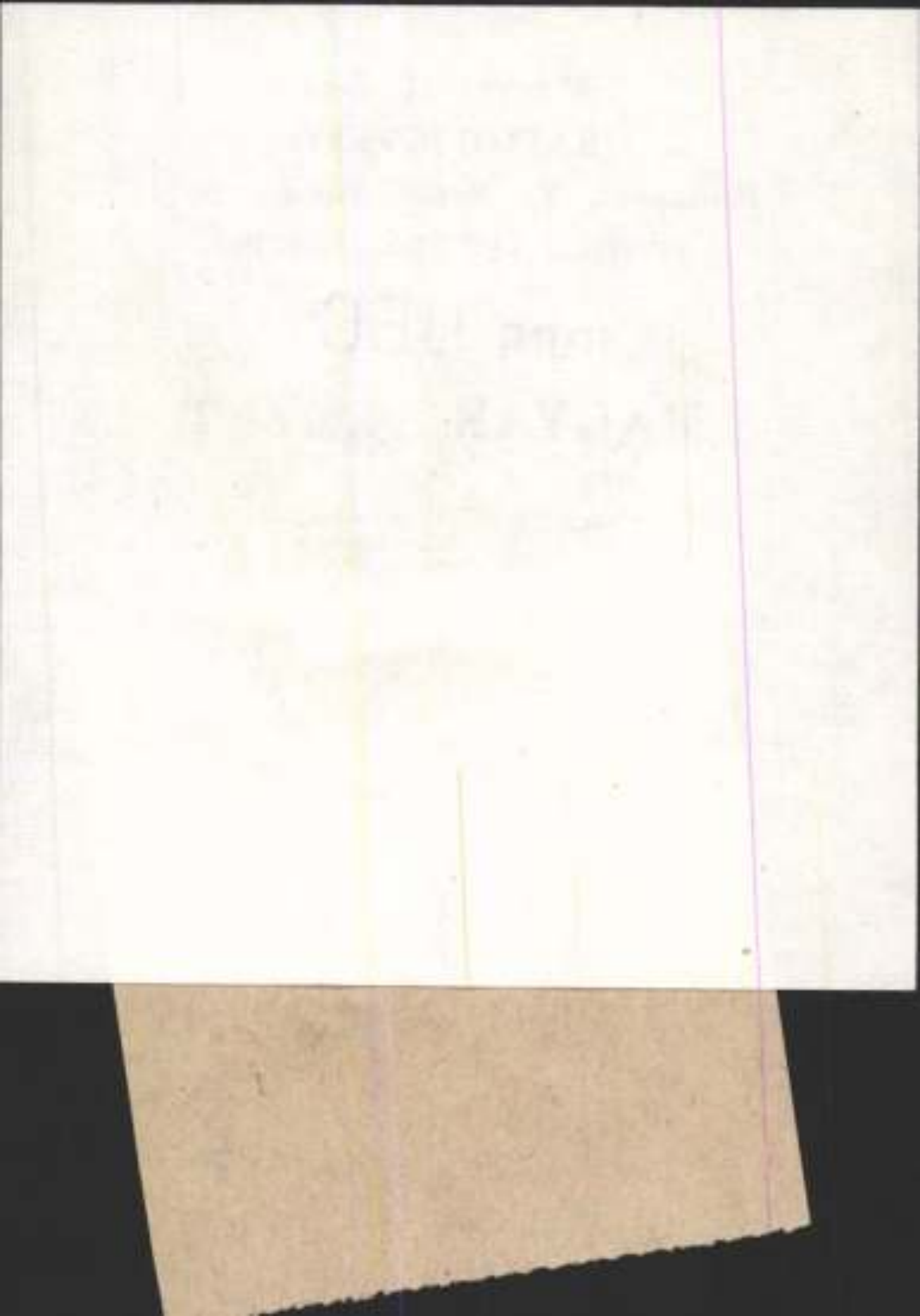

Àldozó József festő

Szöveszben említett művek: A.
Sz
K.
K
K

Repr: Ónasckèp /olaj/

Kiállítás
Források

1965 dec. 21. Kisalföld

satàs
enasakodàs
apàlàs
umplihàmozó
ukosicamoszsoló

ok a gyósi műcsarnoktan
k ès alkotàsok c. cikktől.

Àldozó József festő

Szovegy emlisi részvételé
részek" kiállítás

1966. dec. 20. Esti Hirlap

ī a györi Mücsarnok „Falusi mū-

pàn

1963 DEC 25
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Áldozó József

SZABAD FÖLD

1021

Falusi művészek győri kiállítása

Két idős falusi ember, *Áldozó József* festő és *Kiss Ernő* faragó művész mutatja be alkotásait a győri műcsarnokban rendezett kiállításon. Mindketten hosszú idő termékeny alkotómunkájáról adhatnak számot. Áldozó József himódi lakos szűkebb hazájának, a Kisalföldnek a világát tárja a nézők elé. Kiss Ernő több nagyméretű domborművel is feltűnést kelt. Most készül arra, hogy több faragott figurával bemutassa a szabadságharc történetét.

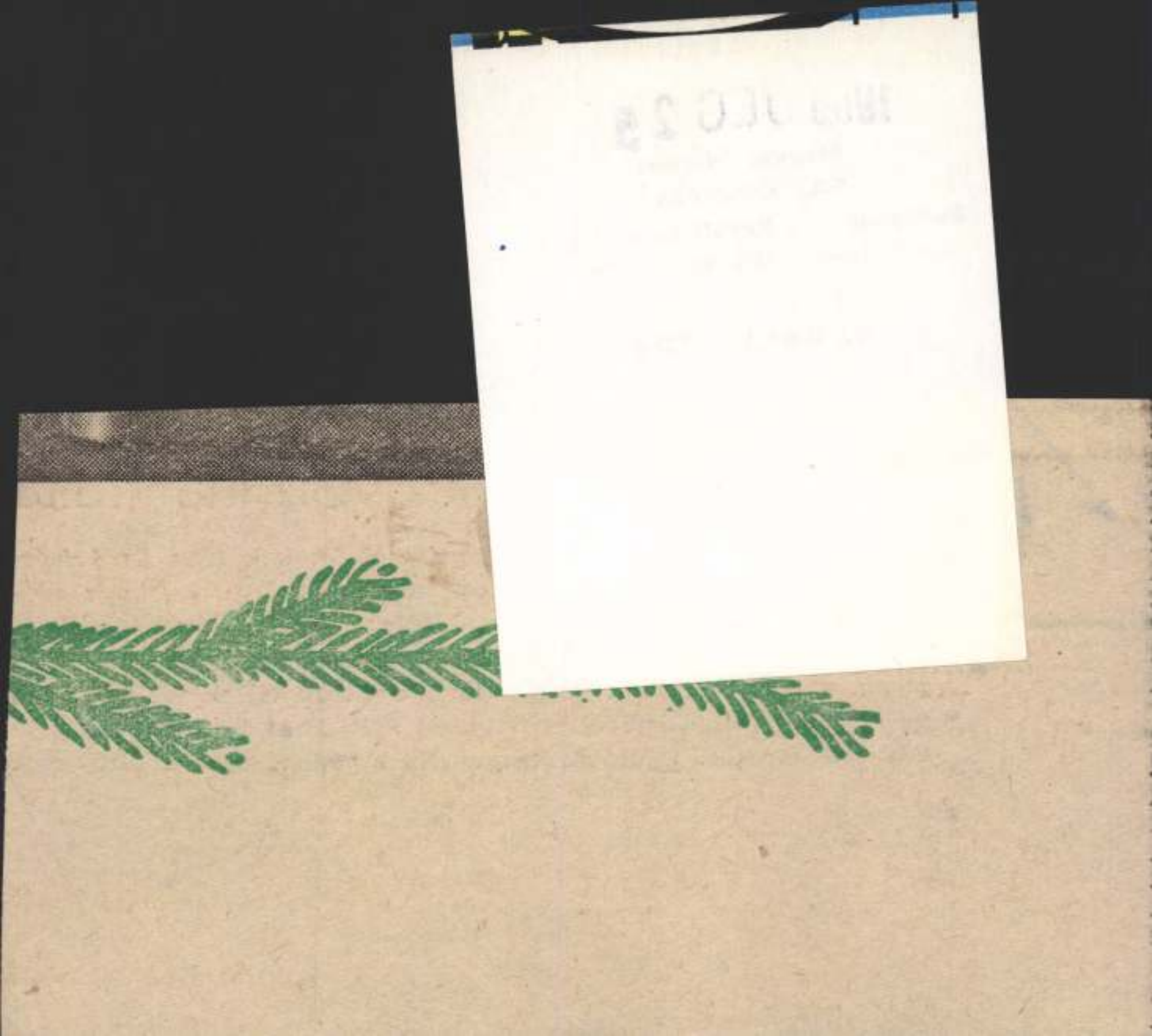

Áldozó József M.D.K.

70 éves himódi parasztfestő munkáiból az első gyüjt. tárlat Győrött

Napló

Magyar Nemzet 1965. dec. 2. 4.l.

Aldozó József M.D.K.

70 éves himódi parasztfestő munkáiból az
első gyűjt. tárlat Győrött

Napló

2. 4.1.

Áldozó József, festö MDK

Édes anyám.	Pasztell
Leányarckép.	
Lakodalom.	Pasztell.
Elpusztult tehén.	Pasztell.

Nemzeti Szalon.-Öszi Tárlat. 1931. szept. Kat.

Áldozó József, festő M Dk

A himódi festőművész alkotásaiból Kiállítás nyílt Kaposváron. Az idősb falusi művész alkotásai iránt nagy az érdeklődés.

—: Hír

12.

NÉPSZABADSÁG 1961. dec. 31. [Vidéki]

MDK

Áldozó József festő

Ösztöndíjasok kiáll. helyiségében. /Kossuth téri boltbelyiség?/ 1936.

MDK

Áldozó József festő

Magyar Őstehetség kiáll. katalógusa. 1935. jun. 1.

11. l.

MDK

Áldozó József festő

K. A: Magyar Őstehetségek Kiáll. Pesti Napló 1934. aug. 19. 4.1.

MDK

Áldozó József festő

Szüleim

Fonóasszony

Munka

Magyar őstehetségek szentistvánbeti kiáll. 1938.

Áldozó József MDK

Falusi ember, pasztell

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Áldozó József, faparagó
népművész

MDh

A képzőművészeti és díszítőművészeti körök kiállí=
tásán feltűnést keltettek ötletes és eredeti
faparagásai.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról

9. l

Népszabadság, bp. 1960. szept. 16.

M.D.K.

Áldozó József

"Ebéd után" c. rajzát közli a lap azzal a megjegyzéssel, hogy a Falu Szövetség uj, paraszt festőművészt fedezett fel. Foglalkozása földmüves. "Az uj festő ős tehetségü rajzait és festményeit a hivatásos kritika elragadtatással fogadta."-irja a lap.
A müvész fényképét is bemutatja.

Szinházi Élet. Bp. 1932. ápr. 1o-16. XXII. évf. 16. sz. 2o. 3o. lap

Áldozó József
festő

M.D.K.

Resit vett a tartalom.

Hamar Imre: Művészeti élet Győr-Sopron megjelen
Művészet, 1968. junius – 46 kap.

MDK

Aldozó József

Mezőőr. Pasztell.
Lakodalom. "

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI. A Munkácsy-céh
II.Reprezentatív Kiáll.Bpest.1929.Okt.hó
Kat. 10.1.

nagyrea

Áldozó József
festő
u. 3430.

Az Est. 1932.
marc. 27. (G.: Egy
földmivesfestőről.)

✓

Koll. kiáll. a
Falusszövetségben

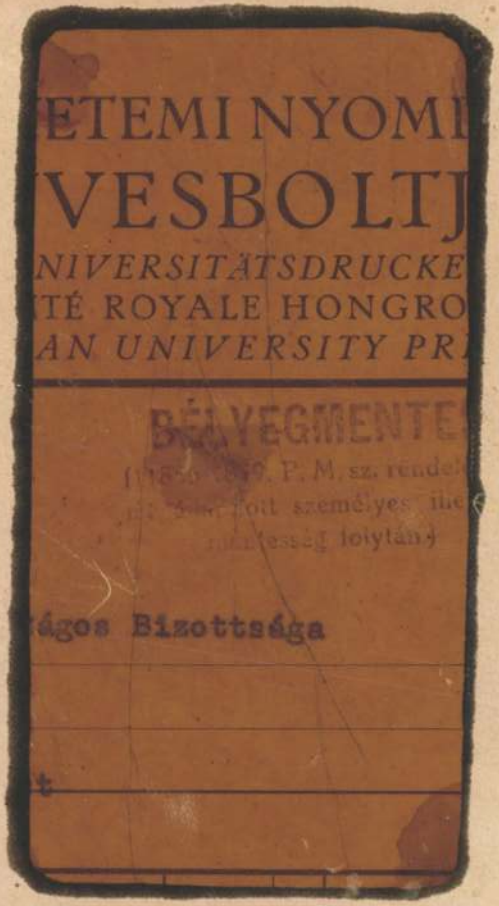
ETEMI NYOMI
VESBOLTJ
NIVERSITÄTSDRUCKE
TÉ ROYALE HONGRO
AN UNIVERSITY PR
BÉLYEGMENTE
ágos Bizottsága

Áldozó József

erő

Budapesti Hirlap

1934. szept. 16. (A magyar őstehetségek problémái. Tamási Áron és Németh László nyilatkozatai.)

28

Timoh Andor f. Szod-Rákos (323.)
Tornyay János f. Horánszky-utca 9. (25, 34, 211.)
Tóth Gyula sz. Podolin-utca 8. (132.)
† *Tóth István* sz. (129, 130, 153.)
Turáni Kovács Imre sz. Bajza-utca 23. (221.)

Udvary Dezső f. Stefánia-út 71. (202, 212.)
Udvary Pál f. Kelenhegyi-út 12. (93, 98, 328.)
Uher Arisztid f. Kristóf-tér 6. (316.)
Unghváry Sándor f. Kelenhegyi-út 12. (172, 173, 174.)

B. Vajda Klára f. Tigris-utca 10. (343, 347.)
Varga Ferenc sz. Lendvay-utca 3. (333.)
Varga Nándor Lajos f. Andrássy-út 71. (377.)
Vass Elemér f. Benczur-utca 35. (39, 40, 113.)
Vaszary János f. Atilla-körút, Bethlen-udvar (20, 24.)

ALDOZÓ *József, festő*, szül. Himódon (Sopron m.) 1892. Kerékgyártómesterséget tanult. 1924—27. Budapesten az Iparrajziskolában, majd Podolini Volkmannál tanult. 1932-ben a Falu Szövetség rendezett számára kiállítást. 1934. a „Magyar őstehetségek"-nek a Nemzeti Szalónban rendezett kiállításán vett részt.

özti fülkében, a gyermek
, egész alakban és fején

: 11 cm. — Lelt. sz. 1444.
Marinaritól 96 K-án (216–
mber 2-án (539–900). —
augusztus 26-iki 373 eln.

70

Aldozó József

nód

Magyarország
1937. márc. 25
(s. f. = 24 festőtehetséget termett a magyar föld.
A. himodi parzatfestő elmondja élete történetét.)

Gyula ig.és t.t.ur irta a fényképekre,rövid uton megkérdeztem ő excellenciáját,hogy a fényképek tulajdonképen hova volnának küldhetők.

Az ő nagyméltóságától szerzett felvilágositás alapján szerencsém van a fényképeket, mint a Müemlékek Országos Bizottságának irattárába tartozókat, Méltóságodhoz tisztelettel eljuttatni.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.február 9.

Dr. Balogh Jenő
főtitkár

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Áldozó József

Nemzeti Magazin

1934. aug. 19.

Közlekedés.

(Parasztfestők a Nemzeti Salonban.)

menet célja az, hogy esdeklő imáinkban és én
a magyarok Nagyasszonyához és nagy magyar
hoz, liliomos Szent Imre herceghez, Szent Lászl
hez, a szegények gyámolához és boldog Margit
csillagához.

Esdeklő imáinkban és énekeinkben könyörög
közöljék ki a mindenható Isten áldását magyar
fényességéből hajoljon a fájdalmak tengerén v
ismét régi nagyságában és fényében ragyogjon
az apostoli kettős kereszt.

A felszentelés ünnepét május hó 22., 2
templomban tartott ájtatosságok vezetik be, me
Bangha Béla Jézustársasági házfőnök és *Koud*
szentbeszédet.

Május 25-én reggel 9 órai kezdettel lesz
és fél órakor csendes szentmisék. Az új templ
érsek, a külső oltárnál *Horváth* Győző felszen
kalommal *Sugár* Jenő és *Topolánszky* Jenő dr.
mányosi énekkar működik közre.

Délután nagyszabású gyertyás körmenet les
ismertetése előtt tisztelettel felkérjük a Főtiszt
25-én a rendes májusi ájtatosságokkal kapcsolat
indokolással pedig, hogy mindenki résztvesz a
és ott hallgat szentbeszédet — beszéd mondás

Áldozó József

vid.

Magyar Őstehetség

1935 ~~jun.~~ aug. 1. (A Magyar Őstehetségek livres előörsei és parades ugoncai ...)

KIRÁLYI MAGYAR AUTOMOBIL CLUB

TELEFON: JÓZSEF 153-17, 153-18.
SÜRGÖNYCIM: AUTOCLUB, BUDAPEST.

Müemlékek Országos Bizo

Válaszolva 192

nb. átiratukra, hálás köszöne

községek müemléki nevezetessé

adatokat a Magyar Tura-Könyvb

Ujólag hálás k

Áldozó József

cvod

Magyarság

1934. aug. 19.

(F. J. = Magyarőstehetségek kiállítása a Nemzeti Szalonban.)

BUDAPEST, 192 7. február 4.
IV., Apponyi-tér 1.

ttsága nagytekintetü Elnökségének,

B u d a p e s t.

7 január hó 24-én kelt 11/1927 számu
ttel vettük a magyar városok és
geit feltüntetü jegyzéküket, amely
en jól fel fogok tudni használni.
öszönettel és mély tisztelettel

Áldozó József

Östehetség és a
többi kiállí-
lásd tovól

Munka

1934. szept. nám

Faustina érme VII. 137

— **Főpapok akciója a fővárosi gyermekek nyaraltatása érdekében.** Sipőcz Jenő polgármester felkérte az egyházi főhatóságokat, hogy legyenek segitségére a szegénysorsu és gyenge fővárosi gyermekek üdültetésében. *Glattfelder Gyula* csanádi püspök válaszában közölte, hogy első kötelességének tartja a gyermektömeg egészségi és szociális bajainak orvoslását és felhivást intézett egyházmegyéje papságához, hogy a főváros gyermeknyaraltatási akcióját a legmesszebbmenően támogassák és az iskolaépületeket ingyen engedjék át az akció céljaira. *Rott Nándor* veszprémi püspök szintén felhivást intézett papságához és hangsulyozta, hogy a nyomor a maga rettenetes valójában a nagyváros szegény népét sujtja. Mindenkinek legjobb tehetsége szerint kell tehát támogatnia ezt a mozgalmat, — irja, — mert az ország jövőjének biztositásán munkálkodunk, ha azon dolgozunk, hogy az ország szive: a főváros testileg-lelkileg egészséges legyen.

— **A husvéti árusitás.** A nagyhéten a vásárcsarnokokban és a nyilt élelmiszerpiacokon a következő időpontban lehet vásárolni: a kerületi vásárcsarnokokban nagycsütörtökön, nagypénteken és nagyszombaton reggel 6-tól 1 óráig, továbbá délután 4-től este 8-ig. A központi vásárcsarnokban nagycsütörtökön és nagypénteken reggeltől megszakitás nélkül este 6 óráig, nagyszombaton este pedig 8 óráig. A nyilt élelmiszerpiacokon reggel 6 órától este 8 óráig megszakitás nélkül lehet vásárolni. Husvét vasárnapján délelőtt 10 óráig, husvét hétfőn pedig déli 12 óráig szabad árusitani a vásárcsarnokokban és a nyilt élelmiszerpiacokon. Husvét vasárnapján azonban husneműeket árusitani nem szabad, halat, élő és leölt baromfit, füszerféléket és cukorkát délelőtt 9 óráig lehet beszerezni. Husvét vasárnapján a nyilt élelmiszerpiacokon, vásárcsarnokokban, a csarnokok előtti idénypiacokon, nyilt árusitási üzletekben, utcákon és tereken husvéti locsolószereket és illatszereket árusitani nem szabad. Gyógyszertárakban azonban az ott készitett rózsaviz és kölniviz husvét vasárnapján is kiszolgálható.

— **Ezredemlékünnep.** A volt 4. cs. és kir. közös huszárezred (Simonyi-huszárezred) hétfőn tartotta ezredemlékünnepét. A Ferenciek templomában az elesett bajtársak lelkiüdvéért szentmise volt. Délben a Tiszti Kaszinóban bajtársias ebédre gyültek össze.

— **Ingyenkönyvtár — a szabadban.** Olaszországból jelenti a Pesti Hirlap munkatársa: A Fasiszta Itália minden eszközt igénybe vesz, hogy a könyv szeretetét fokozza. Olasz, sőt fasiszta találmány az ugynevezett „könyvnap" vagy „könyv ünnepe", a *„Festa del Libro"*, amely pár év alatt az egész müvelt világon követésre talált. Most az Olasz Irók Szindikátusának vezetősége, melynek elnöke *Emilio Bodrero*, a volt kultuszállamtitkár, ujabb tervet igyekszik megvalósitani, hogy a könyvet, az olvasást népszerüsitse. A terv szerint a nyilvános kertekben és sétahelyeken *„könyv-kioszkokat állitanak fel:* olyanokat, aminőkben hüsitőket, trafikot, vagy csemegét szoktak árusitani. A könyv-kioszkokban mindezek helyett csak könyvek lesznek, amelyeket *ingyen* adnak kölcsön a sétaterek vagy nyilvános kertek látogatóinak. Az első ilyen ingyenkönyvtárt a szabadban Róma születésének napján, április 21-én adják át a használatnak Rómában, a „Giardino Borghese"-ben. A kijárat mellett a könyvtáros mindenkitől visszakéri a kölcsönadott könyvet és addig nem távozhat senki sem, amig vissza nem szolgáltatta. A tervek szerint, ha a kisérlet sikerül, nemcsak Róma, hanem Olaszország minden sétaterén és nyilvános kertjében felállitanak ilyen ingyen-könyvtárakat a szabadban.

— **Betörők jártak a bécsi Semperit-müveknél.** Bécsből jelentik: A Semperit-müveknek a Helfersdorferstrassen levő irodájában kedden éjszaka betörők jártak, akik közel 420.000 schilling készpénzt zsákmányoltak. A betörők a ház csatornázásán keresztül először a raktárba hatoltak be és azután a felvonótárnán keresztül jutottak el az első emeleten levő irodahelyiségekbe, ahol kinyitották a nagy páncélszekrényt.

— **A csendőrökre tüzelt, majd öngyilkos lett egy lopással gyanusitott vincellér.** Dunapatajon a csendőrök elő akarták állitani *Hajnal István* vincellért, mert lopással gyanusitották. Amikor Hajnal megtudta, hogy csendőrök közeledik, bezárkózott a házba és tüzelni kezdett a közeledő csendőrökre. Valóságos tüzharc fejlődött ki a csendőrök és a vincellér között. Hajnal egyszerre csak kidobta puskáját az ablakon, kirohant a házból, előkapta pisztolyát és mellbelőtte magát. Azonnal meghalt.

— **Életunt.** Özvegy *Székelyi Lajosné*, egy szekszárdi bognár özvegye, gyógyithatatlan betegsége miatt elkeseredve kiment a várostól távolfekvő szőlőjébe és ott a hegyen levő kutba ugrott. A szomszédok hallották a segélykiáltásait, de mire leereszkedtek a kutba, már megfulladt.

— **Szociálpolitikai vitaest.** A keresztényszocialista szakszervezetek téli kulturális programmjukat szociálpolitikai vitaest-sorozattal fejezik be, amely április 6-án kezdődik és május 4-én végződik. Az előadásokat minden szerdán este fél 7 órakor a villamos-alkalmazottak Beniczky-utca 3/5. sz. alatti székháza disztermében tartják meg.

A DUNAI TERV

— Régi cigányadoma nyomán. —

(Gáspár Antal rajza.)

TARDIEU: Na, most szóljatok: Melyikötök akar pénzügyi hitelt? Ki akar kölcsönt?

BENES (mohón kapkodja a többi elől és gyömöszöli a zsákjába): Én, én, én!

TARDIEU: Ki akar preferenciát?

BENES: Én!

— És ki ad preferenciát a másiknak?

BENES (megböki Walkot): Sóljon mán kend is, ne mindig én strapáljam mágámát . . .

Tél a tavaszban.

Sose láttam ilyen tavaszt!
Olyan mint a félénk kisasszony
Versben köszöntöm a legelső
Mosolyát — s rögtön elriasztom!

Vagy olyan, mint a hölgy — kihez
Kellenek acél idegek:
Hivatalosan itt van köztünk
S azóta egyre hidegebb.

(—kas.)

— **Magyar siker Londonban és Amerikában.** Magyar szempontból különös figyelemre méltó esemény színhelye volt szerdán az angol királyi külügyi intézet ülése. Az előkelő londoni társaságban egy kiváló képzettségü fiatal magyar közgazdasági iró, *Buday Kálmán*, az Ipari Jelzálogintézet titkára, tartott előadást az intézet fölkérésére a dunai államok pénzügyi válságáról. Az angol közönség előtt nem ismeretlen magyar szakember jelent meg az előadói emelvényen. Buday Kálmánt, akinek különben már több angol nyelven megjelent korábbi tanulmánya a külföldi tudományos és szakkörökben nagy feltünést keltett, legutóbb az a megtiszteltetés érte, hogy a legelőkelőbb angol sajtóorganum, a *Times, nagyobb cikket közölte.* Az érdekes tanulmány egyebek közt a magyar transzfermoratórium megoldására javaslatot ajánl. Ennek az a lényege, hogy a Magyarországon befizetendő nyolcmillió fontot és az Ausztriában esedékessé válható hatmillió fontot bocsássák kölcsönként Románia és Jugoszlávia rendelkezésére, ugy hogy ezek a nagy importra szoruló országok *áruszükségletüket megfelelő összegig Magyarországból és Ausztriából szerezzék be.* Buday cikkét *Mr. Cole* és *Mr. Gregor* tanár adta át a Times szerkesztőjének; a két elismert angol gazdasági szakiekintéllyel előzetesen megismertette a cikk anyagát mostani londoni tartózkodása idején, amikor különben rövid idő alatt megismerkedett az angol pénzügyi világ első kiválóságaival. Londonból Amerikába indul a kiváló magyar gazdaságpolitikus, mert egy előkelő amerikai társaságtól, a losangelesi „Passadena lectore court"-tól, amely a fiatal tudóst külföldön megjelent tanulmányaiból ismeri, meghivást kapott arra, hogy tartson előadást a középeurópai országok válságának időszerü problémáiról.

— **Továbbrobogott a gázoló motorkerékpár.** Március 20-án, vasárnap este háromnegyed nyolc és nyolc óra között egy oldalkocsis, piros szinü motorkerékpár, amelyben hármas ültek, a Soroksári-uton haladt *Pesterzsébet* felől *Budapestre* és a Soroksári-ut 95. számu ház előtt elütött egy férfit, majd megállás nélkül továbbhaladt. A főkapitányság kér mindenkit, aki az elmenekült motorkerékpárról, annak vezetőjéről vagy utasairól bármit is tud, kihallgatás végett jelentkezzék dr. *Gyöngyössy* rendőrkapitánynál, a főkapitányságon (II. em. 134).

— **Müteremkiállitás.** Farkasdy Zoltán tanár és festőművész olaj- és vizfestményeiből rendezett kiállitása március 29-ig, naponta d. e. 10—2 óráig van nyitva. (Damjanich-u. 43. szám.)

— **Letartóztattak tizenhét tüntetőt.** A vasárnapi Ürömi-utcai kommunista-tüntetések során előállitott 76 egyén sorsáról szerdán délben döntött a főkapitányság politikai osztálya. Közülök tizenhetet a bünügyi osztálynak adtak át, mert botot, kést, tőrt és egyéb fegyvert találtak náluk. A bünügyi osztályon letartóztatták őket. A letartóztatottak között idegen állampolgárok is vannak, akiket a toloncházba kisértek.

— **Akinek száz menyasszonya van.** *Gyömrőről* jelentik: Az ország különböző részein feljelentéseket tettek egy ismeretlen ember ellen csalás, sikkasztás és házasságszédelgés miatt. A különböző neveken szereplő egyén jómódu leányos házakhoz járt, udvarolgatott, bizalmát keltő viselkedésével kisebb-nagyobb összegeket csalt ki, azután megszökött. A sok feljelentés alapján megindult a nyomozás, amelynek eredményeképen a kiskunmajsai csendőrörs elfogta *Jónás Gyula* kolozsvári születésü, harmincéves, állásnélküli géplakatos-segédet, aki beismerte, hogy az ország területén mintegy száz menyasszonya van, akiknek családjától kisebb-nagyobb összegeket vett fel. Több csalást is beismert.

— **Április 4-én zárul a Műcsarnok kiállitása.** Karafiáth Jenő kultuszminiszter kérelmére a Műcsarnok művészettörténeti kiállitását egy héttel meghosszabbitották. Ezzel a Képzőművészeti Társulat alkalmat kiván adni arra, hogy a tanulóifjuság ezt a tanulságos tárlatot a husvéti szünet utáni héten tanárainak vezetése alatt is megtekinthesse, és benyomásairól a Műcsarnok diákpályázatán minél nagyobb számban számolhasson be. A pályázat uj határideje április 11. Egyébként a kiállitás nagypénteken egész nap zárva van. Nagyszombaton fél 10 órától 1 óráig, husvét vasárnapján és hétfőjén pedig fél 10 órától 2 óráig tekinthető meg.

— **Szegények lelkigyakorlata a Szent István-bazilikában.** A Lipótváros állandóan gondozott szegényei, számszerint háromszázharmincan, hétfőn, kedden és szerdán részesültek lelkigyakorlatokban. A szentbeszédeket *Ortvai Rezső* apátplébános intézkedéséből P. *Bárdos Norbert* karmelita szerzetes mondotta. A helyi karitász-szervezet *Dauner József* igazgató rendezésében reggelin látta vendégül a szegényeket.

— **Aldozó József földmives-festő kiállitása.** Érdekes kiállitás nyilik meg csütörtökön délben a Faluszövetség székházának nagytermében (V., Báthory-utca 24., földszint), *Aldozó József* földmives-festőművész mutatja be legujabb festményeit és rajzait. A földmives-festőművész különböző kiállitásokon már figyelmet keltett képeivel, de a most bemutatásra kerülő, közel száz darabból álló gyüjteményes kiállitásán teljes tehetségében mutatkozik be Aldozó József.

— **Bonyodalmak gróf Batthyány Elemér hagyatéka körül.** A 85 éves korában nemrég elhunyt gróf *Batthyány Elemér* után Kaas Ivor-utcai tehermentes palotája és a palota mütárgyakkal zsufolt berendezése maradt. *Végrendeletében* általános örökösévé gróf *Batthyány Lajos* volt fiumei kormányzót nevezte meg. Dr. *Hedry Aladár* közjegyző előtt most tartották meg a hagyatéki tárgyalást, amelyen gróf Batthyány Lajos képviseletében dr. *Párkány Frigyes* kérte a hagyaték átadását. Gróf Batthyány Elemér unokaöccse, gróf *Keglevich Pál*, jogi képviselője, dr. *Rajna Dezső*, ellenezte a hagyaték átadását, mert szerinte a végrendelet különböző okokból érvénytelen. A közjegyző egyezségkötésre tett kisérletet, miután azonban ez nem vezetett eredményre, ugy döntött, hogy az iratokat átteszi a hagyatéki birósághoz. A biróság fogja tehát eldönteni, hogy kié legyen gróf Batthyány Elemér hagyatéka?

— **A hősugarak fényképezése.** Londonból jelentik: Dr. *C. E. Moes*, az Eastman-féle Kodak-gyár kisérleti laboratóriumának igazgatója, az amerikai Optikai Társaságban tartott előadásában ismertette a *xenocyanin* nevü nemrég feltalált festéket, mely a fényképezőlemezeken a napvilágnál láthatatlan rendkivül rövid hősugarakat is lefotografálja. Ezek az úgynevezett vörösöninneni sugarak, melyek eddig még láthatatlanok voltak. Az uj készitmény már egyhuszezred hüvelyk hosszu sugarakra is reagál s ugyanolyan képeket ad, mint a közönséges kamerák a látható tárgyakról s százezerszer gyorsabban működik az eddig ismert lemezeknél. A találmány segélyével uj spektral-vonalakat fedeztek fel a fémekben s valószinüleg spiritisztikus kutatások terén is érdekes eredményekhez fognak vezetni.

— **Öngyilkos telekkönyvvezető.** Pap Kálmán 71 éves nyug. telekkönyvvezető a Ferenc-körut 36. sz. alatti házban lévő lakásán felakasztotta magát és meghalt. Betegsége miatt követte el végzetes tettét.

Az olcsóbbodás igazi utja

Nagy erőpróbája most az egész gazdasági életnek, hogy a termelés megtalálja a kapcsolatot a fogyasztással. A közönség teherbiróképessége kicsi és ezért kell az árakkal alkalmazkodni a viszonyokhoz. Ezt a feladatot, vagyis az áraknak a legszélesebb vevőkör változott jövedelméhez való hozzásimulását óhajtja elérni az az olcsóbbodási akció, amely felé most nagy és megérdemelt figyelemmel fordul a közönség. A *Neumann M. áruház* kezdeményezése, amely mind teljesebb visszhangra talál a fogyasztórétegekben, mutatja a helyes utat, miként lehet a legjobb árut és a legjobb minőséget valóban olcsón juttatni el a vásárlóhoz. *Nem az árleszállitás, hanem az uj ár az a módszer*, amelyet a *Neumann M. áruház* alkalmaz. *Nem régi árut ad olcsóbb áron, hanem teljesen uj árut*, amely kivitelben, minőségben, izlésben és divatban a legjobb igényeknek megfelel. Az utolsó napok eredményei bizonyitják, hogy ez az elhatározás teljes mértékben alkalmas arra, hogy az olcsóbbodás igazi és helyes értelmét érvényesitse, mert *csak az az olcsó, ami emellett jó és értékes is.* Már pedig a Neumann M. áruház mindenkor ilyen árut adott és most is uj akciójával ezt a régi elismert tradicióját szolgálja.

— **A „csehszlovák" népszámlálás.** Pozsonyból jelentik: Másfél évvel ezelőtt tartották meg a második „csehszlovák" népszámlálást. Csodálatos, hogy a népszámlálás adatai a mai napig sem kerültek nyilvánosságra, holott a statisztikai munkát a legmodernebb számológépekkel végezték. A cseh területekre vonatkozó adatokat már egy évvel ezelőtt nyilvánosságra hozták, de a felvidéki és ruszinszkói adatokat nem tették közzé. A prágai parlament magyar tagjai, közöttük dr. *Törköly József* is többször erélyesen sürgették az adatok nyilvánosságra hozását és így most végre megismerkedhetünk az eddig olyan gondosan titkolt számokkal. A statisztikai adatok összeállításából már az első pillanatban látszik, hogy politikai célokat szolgálnak. A kimutatás szerint Russzinszkónak 709.315 lakosa van, ebből csehszlovák 35.157, russzin 447.182, magyar 108.950, zsidó (?) 90.509, német 13.223, román 12.670, cigány (?) 1341, egyéb nemzetiségű 303. Vagyis a cseh adatok szerint a magyarok lélekszáma 1910-ben a lakosság 29.17 százalékát, 1921-ben 17.37 százalékát, 1930-ban pedig már csak 15.36 százalékát tette ki. A russzinok lélekszáma 1910-ben 56.16 százaléka volt az összlakosságnak, 1921-ben az arányszám felugrott 62.30 százalékra, 1930-ig azonban már csak 63.04 százalékra tudott felemelkedni. Nagyon tanulságos az utolsó tíz esztendő szaporulatának arányszámait vizsgálni, mert akkor megtudjuk, hogy *a csehszlovákok 77.79 százalékkal szaporodtak*, a russzinok 20.05 százalékával és a magyarok 5.07 százalékával szemben. Ezekhez az adatokhoz nem kell kommentár.

— **Napoleon kezei.** A francia történetbuvárok nagy buzgalommal foglalkoznak egy fogas kérdéssel, amely egyformán érdekli a színészeket is, a diktátor-jelölteket is. A kérdés ez: Mi a magyarázata annak, hogy Napoleon a képeken, amelyekről ismerjük, hol a bal, hol a jobbkezét akasztja a mellényébe? Conan Doyle azt bizonyitgatta, hogy Napoleonnak egyik karja elferdült és ezt igyekezett leplezni ugy, hogy mutatóujjának a mellényén keresett támasztékot. Más történetirók azt tanitják, hogy Talma, a nagy színész tanitotta meg Napolent erre a gesztusra, mert beszéd közben tulélénken használta a kezeit. (Ez a szokása különben megvolt Salamon királynak is, de rajta nem lehetett segiteni, mert abban az időben még nem viseltek mellényt.) Az Echo de Paris most a Talma-elmélet javára dönti el a vitát és megmagyarázza, hogy Napoleon miért váltotta a kezeit. A szolgálati szabályzat előirta, hogy a katonák a hónap első felében jobbra, a második felében balra gomboljják a mellényüket. Ez a rendelkezés takarékossági intézkedés volt, hogy a mellények tartósságát és tisztaságát védelmezze. A császár, mint mindenben, ezen a téren is igyekezett jó példával előljárni katonái előtt és igy esett, hogy egyszer a bal, másszor a jobbkezével kapaszkodott mellényébe.

— **Repülőgépbaleset.** A Magyar Királyi Légügyi Hivatal közli: Március 21-én délben *Gyenes János* és *Szabó Mátyás*, a székesfehérvári repülőtér pilótái, Dénesfa és Répcelak tájékán kényszerleszállást végeztek. Az egyik gép és pilóta sértetlen maradt, a *másik gép megsérült, pilótája pedig kéz- és lábtörést szenvedett.* A hivatalos vizsgálat folyamatban van.

— **A mulatság vége.** Hajdúböszörményből jelentik, hogy *Fehér Imre* és *Kiss András* munkások a Hunyadi János-uton levő olvasókörben mulatoztak. A késő éjjeli órákban beborozott fővel kimentek az udvarra, ahol összevesztek. Kiss kirántotta zsebkését és *Fehért nyakszirten szurta.* Fehér nyomban meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— **Agyonlövik a mexikói vasuti rablókat.** Mexiko-Cityből jelentik: *Calles* hadügyminiszter elrendelte annak a tiz rablónak agyonlövetését, aki vasárnap a Guanajuato államban levő Mariscala közelében kisiklatta a nemzetközi gyorsvonatot. A rablók kisiklatás után *hosszas tűzharcba kevereděk a vonat felfegyverzett kisérő személyzetével*, amelynek végül nemcsak sikerült a rablók támadását visszavernie, hanem foglyul is ejtette azokat.

— **Angol gimnázium és internátus.** Sárospatakon angol gimnázium és angol internátus nyilt meg a mult évben. Latin helyett angolt tanulnak. Cél az angol nyelv elsajátitása irásban és szóban. Teljesen uj, modern épület, 10-es (déli ablaku) háló-, tanuló- és játszó-termekkel. Külön vivóterem, tenniszpályák és játezótér. Tanulmányi felügyelet és sportirányitás. Ellátási dij évi 1300 pengő. Ezért teljes ellátást, ötszöri étkezést, fürdőket stb. kapnak. Azonkivül heti 6—6 angol, 2—2 francia (v. német) gyakorlóórát; 2—2 zene- (hegedü vagy zongora); 2—2 munka- (ja vagy vasipar) órát minden külön dij nélkül. Az internátus 15 kat. holdas, fásitott területen van. Részletes tájékoztatást készséggel küld és jelentkezéseket már most elfogad az angol internátus igazgatósága, Sárospatak

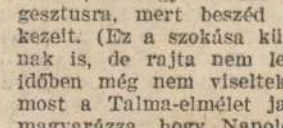

— **Egy elfelejtett lépcsőfok.** (Levél.) Mióta a Horthy Miklós-körtér közepén álló Szt. Imre-szoborhoz tartozó teret izlésesen rendezték és szépen ki is aszfaltozták, a Fehérvári-uton lakók azon járnak keresztül, mivel ott érik el a legnagyobb biztonságban az autobusznak a tér másik oldalán levő állomását. Sajnos, hogy esős időben teljesen lehetetlen az átjárás, mivel a lépcsőzetesen odavezető ut legalsó, alig egy méternyi széles lépcsőfokát elfelejtették kiaszfaltozni, illetve kikövezni s ezért ott olyankor bokán felül érő agyagos sár van. Kérjük ennek a kis mulasztásnak sürgős pótlását, ami most, mikor a kövezők a Horthy Miklós-uton dolgoznak, legkönnyebben megtörténhetnék. *(Aláirások.)*

— **A felekezeti tanitóság helyzete.** (Panaszos levél.) Igen tisztelt Szerkesztő Ur! A felekezeti tanitóság ma már elviselhetetlen helyzetben van. A terményjárandóságot élvező tanitók buzáját 21 pengőjével métermázsánként levonják állami segélyükből. Nem tulzás, ha azt mondom, hogy családjukkal a legnagyobb nélkülözések közt élnek. Nincsenek jobb helyzetben azok sem, akik államsegélyt kapnak, amelyet körülbelül 20—100 pengővel egészit ki az iskolafenntartó egyházközség. Azaz, hogy csak kiegészitene, ha befolynának az adók. Sok helyen 6—8 hónap óta nem kapnak a tanitók községi hozzájárulást és van olyan tanitó, aki 20—30 pengő havi államsegélyből tengeti életét családjával. Kérdezem, amikor otthon a feleség és a gyermek nélkülöz, nyomorog, fel tud-e emelkedni a nemzet napszámosa, tud-e lelkesiteni és kitartásra buzditani? A kötelességét sokszor erején felül is teljesitő felekezeti tanitóság kéri az illetékeseket, hogy segitsenek rajta. *(Aláirás.)*

— **Dollinger tanár előadása a hátgerincgörbülésekről.** Kedden este dr. *Dollinger Béla* egyetemi tanár előadást tartott „A hátgerincelgörbülésekről és azok gyógykezeléséről" cimmel. A professzor szerint a hátgerincelgörbülést nem pusztán kozmetikai hibának, hanem az egész test eltorzulásának kell tekinteni. Részletesen ismertette a hátgerincelgörbülés okait s különösen az angolkór és a serdülő korban fellépő késői angolkór kórokozó hatásával foglalkozott. Nagyon fontos — hangoztatta az előadó, — hogy a hátgerincelgörbüléseket már kezdetben felismerjük, mert a gyógykezelés ilyen esetben több eredménnyel jár, mint a későbbi idők során. A továbbiakban a baj megelőzésének jelentőségét hangsulyozta és ezzel kapcsolatban főképpen az egészséges iskola és az ezzel összefüggő kérdések célszerű megoldását sürgette.

— **Eltemették a pestszentlőrinci gyilkosok áldozatát.** Pápán szerdán délután nagy részvéttel temették el *Englerth Imrét*, az állatorvosi főiskola 22 éves hallgatóját, akit néhány nappal ezelőtt Pestszentlőrincen betörők agyonlőttek. A gyászszertartást az evangélikus templom udvarán *Schöck Gyula* lelkész végezte.

— **A ciklon pusztitása.** Londonból jelentik: Az amerikai ciklonkatasztrófa színhelyén eddig *háromszáz holttestet találtak. A sebesültek száma megközelíti a háromezret.* A kár meghaladja a kétmilliő dollárt. A katasztrófa sujtotta államok kormányzói gyüjtési akciót indítanak.

— **Akit tudtán kivül halálra itéltek.** Párizsból irják: Furcsa eset történt Francia-Marokkó *Fez* nevü fővárosának egyik gimnáziumi tanárjával. *Louis Fabre* tanár lakásán egy reggel rendőrtisztviselők jelentek meg és minden megokolás nélkül börtönbe cipelték. Itt, legnagyobb meglepetésére, megtudta a tanár, hogy 1921-ben, tehát több mint tiz év előtt, *hazaárulás miatt halálra itélte az orleansi hadbiróság.* A szerencsétlen tanár minden kérése és követelődzése hiábavaló volt, csak két hónap multával tárták fel előtte azokat az okokat, amelyek miatt tiz év előtt halálra itélték, két hónap előtt pedig váratlanul börtönbe vetették. Megtudta ekkor Fabre tanár, aki a háboru kitörésekor a 31. francia gyalogezredhez vonult be, majd Charleroinál német fogságba esett, hogy „hazaárulását" fogságának idején követte el. Mikor ugyanis a háboru véget ért és a francia hadifoglyok hazatértek Németországból, egyes fogolytársai feljelentették, azt állitva róla, hogy a limburgi fogolytáborban az a különös szokása volt Fabrenak, hogy az ujonnan érkező francia foglyokat kikérdezte afelől, mi ujság otthon, a fronton és a front mögött? A francia tanár ilyenformán — állitólag — a német táborparancsnok bizalmi emberévé vált, ami természetesen helyzetének lényeges javulásával járt volna. Miután a tanár a békekötés után sem tért vissza Franciaországba, a francia haditörvényszék *in contumaciam halálra itélte.* Fabre azonban egyáltalában nem volt szökevény, hanem a háboru végeztével kedvező tanári állást kapott Genfben, ahol tiz évig élt anélkül, hogy sejtelme lett volna „hazaárulói" mivoltáról és halálraitéltetéséről. 1928-ban gyanutlanul hazatért és csakhamar tanári kinevezést kapott a marokkói Fez francia gimnáziumába. A katonai hatóságoknak csak most jutott véletlenül tudomásukra, hogy Fabre francia földön él és még hozzá állami szolgálatban. Azonnal intézkedtek tehát letartóztatása iránt és most az ügyészség dolga lesz annak a kérdésnek eldöntése, hogy annyi idő multán végrehajható-e a halálos itélet, olyan emberen, akit kihallgatása nélkül, mindössze fogolytársainak pletykái alapján itéltek halálra.

— **Adományok.** Köocses György 50 pengőt, Kovács Ferenc 5 pengőt küldött a Pesti Hirlaphoz a kormányzóné segélyakciója javára. Az adományokat rendeltetési helyükre juttattuk.

AZ IDŐJÁRÁS.

A Meteorológiai Intézet jelentései március 28-án. Délben 12 órakor: A hideg levegőáramlás Közép-Európa felé még egyre tart, ott az időjárás derült és száraz jellegü. Ezzel szemben a Balkánon még mindig havazik.

Hazánkban kedden a nappali felmelegedés csak 4—5 fokkal haladta meg az olvadáspontot. Az északkeleti szél különösen az ország keleti felén helyenkint viharos erősségüvé fokozódott. Az éjszakai lehülés általában —2—5 fok között váltakozott, a Galyatetőn azonban —10 fokot is mértek. A déli és középső részeken kisebb havazások fordultak elő.

Hómagasságok: Dobogókő 8, Galyatető 21, Mecsek 16 cm. Budapesten 23-án délben a hőmérséklet 2 fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás pedig 762 milliméter.

Várható időjárás a következő 24 órára: Az évszakhoz viszonyitva továbbra is hideg és borus, főként az ország déli és délkeleti felén gyengébb havazásra hajló idő.

Este 10 órakor: Az északi eredetü hideg légtömegek teljesen elárasztották a szárazföldet. Közép-Európában az időjárás változóan felhős és hideg, csupán Franciaországban észlelhető erősebb felmelegedés. A Balkánon még mindig havazik.

Hazánkban a nappali felmelegedés 2—4 fokkal haladta meg az olvadáspontot, a Dunántul egyes részein azonban alatta maradt. Az időjárás országszerte borus, a déli és délkeleti részeken szintén fordultak elő kisebb havazások. A szél a nyugati határszéleu és keleten viharos erősségü.

Várható időjárás a következő 24 órára: Még tovább tartó és az évszakhoz viszonyitva hideg idő, főként délen és délkeleten kisebb havazások.

A szegedi egyetem meteorológiai obszervatóriuma jelenti a délvidék számára:

Továbbra is hideg idő várható csapadékhajlammal, s legfeljebb időnként a felhőtakaró felszakadásával.

Vizállást: A Duna Hofkirchen—Stein és Komárom-Esztergom közötti apad, masutt árad, alacsony vizállásu. Mai dunai vizállások: Passau 153, Struden 101, Stein —78, Bécs —102, Pozsony 50, Komárom 196, Budapest 132, Paks 17, Baja 94, Mohács 112, a Dráva Barcsnál —19.

A Tisza Záhonyig apad, lejebb árad. Vásárosnamenyig közepes, lejebb magas vizállásu. Vizállások a Tiszán: Vásárosnamény 416, Tokaj 560, Tiszafüred 476, Szolnok 472, Csongrád 523, Szeged 522.

A Szamoson: Szatmárnémeti 415, Csenger 418.

A Krasznán: Kismajtény 455.

A Körösökön: Békes 694, Gyoma 738.

A Maroson: Gyulafehérvár 310, Arad 402, Makó 302.

A Balaton Siófoknál 83.

ÉLELMISZERÁRAK

a fővárosi vásárcsarnokokban. Felsál 120—260, leveshus 80—240, borjucomb 220—340, vesés 140—240, bárány hátulja 140—220, eleje 100—180, sertéskaraj 160—240 tarja, comb, lapocka 136—170, oldalas 100—160, zsirszalonna 120—140, háj 126—150, zsir 130—148, csirke drb. 160—300, lud és ruca 500—1400, tisztitott nagyban: tyuk 130—150, csirke 150—180, pulyka 90—160, lud és ruca 160—200, kicsinyben: csirke 180—320, lud és ruca 180—250, teatojás 8—10, főző és apró 7—8, élő **ponty 120—220, jegelt és nem** élő 90—160, tej 32, tejfel 100—200, teavaj 400—480, tehéntúró 40—120, fehér kenyér 46—56, félbarna 32—46, barna 30—38, bab 19—58, borsó 28—70, lencse 30—88, vöröshagyma 58—66, fejeskáposzta 18—30, kelkáposzta 26—50, külföldi karfiol 80—100, rózsaburgonya 16—26, Ella 14—18, közönséges 10—12, tisztitott paraj 40—80, savanyu káposzta 24—40, kalarábé 18—40, zeller 50—65, fokhagyma 40—80, hollandi fejeskáposzta 28—38, alma 60—180, körte 70—240, narancs 70—**140 fillér.**

ELŐADÁSOK ÉS EGYESÜLETI HIREK.

— **Az Iglói Diákszövetség** ünnepségek között leplezte le az iglói főgimnázium nagynevü igazgatójának, *Fischer Miklósnak* arcképét. Az ünnepi beszédet dr. *Makra Zoltán* m. oszt. tan. tartotta. Az ünnepélyen, amelyen előkelő közönség jelent meg, szerepeltek még: *Cservenka Károly, Utry Anna* operaénekesnő és *Uray Margit* zongoramüvésznő, akik régi iglói diákdalokat adtak elő.

— **A Társadalom- és Munkásbiztositási Nyug. Alkalmazottak Országos Egyesülete** most tartotta első évi rendes közgyülését az Országos Társadalombiztositó Intézet székházában dr. *Schaller Sándor* elnöklete alatt. A közgyülésen a tagok nagy számban jelentek meg, köztük dr. *Györki Imre, Propper Sándor* és *Büchler József* országgyülési képviselők. Grünn Sándor főtitkár évi jelentésében vázolta az egyesület müködését. A közgyülést vacsora követte, amelyen az OTI vezetősége is megjelent. *Rády Sándor* társelnök felköszöntője után dr. *Pap Géza* államtitkár, az OTI vezérigazgatója, nagyhatásu beszédében az aktiv és nyugdijas kartársak közti egyetértés fontosságát hangsulyozta.

— **A Soproni Evangélikus Liceumi Diákszövetség** junius 6-án Sopronban egyetemes találkozót tart. A találkozónak különös jelentőséget ad az a körülmény, hogy a diákszövetség megalakulásának egyik legfőbb célja, a Liceumi Diákotthon létesitése, a közel jövőben megvalósul. A diákszövetség elnöksége felkéri mindazokat, akik a találkozón megjelenni szándékoznak, hogy erről a liceum igazgatóságát május 15-ig értesiteni sziveskedjenek.

A Magyar Gyermektanulmányi Társaság Iskolapedagógiai Szakosztálya március 30-án d. u. 6 órakor szakosztályi ülést tart az Attila-utcai Verbőczy-gimnázium rajztermében. Előadók: Baloghy Mária és Arató Amália.

— **A mezőgazdasági hitel előmozditása.** A Budapesti Közlöny március 24-iki számában a kormány közzétette a mezőgazdasági munkálatok elvégzéséhez szükséges hitel előmozditását célzó rendelkezések kiegészitése tárgyában kibocsátott 1790/1932. M. E. számu rendeletet. E rendelet azt kivánja lehetővé tenni, hogy a pénzintézeteken kivül a gabonakereskedelemmel foglalkozó cégek is folyósithassanak a mezőgazdáknak termelési hiteleket. Emellett különleges rendelkezések vannak még a rendeletben a kender, len, vagy kerti veteménymagvak termelésére kötött szerződésekre nézve.

— **Meya Baba.** Londonból jelentik: Március 25-én érkezik Angliába *Meya Baba* hindu bölcs, aki tanitványainak állitása szerint egy uj Messiás és Gandhi szellemi vezére. Meya Baba tanait egy Baba Jan nevü hindu szenttől vette át, aki nemrég halt meg Poona-ban 130 éves korában. Első találkozásuk után Meya Baba kilenc havi kataleptikus álomba merült, majd két évi teljes hallgatást fogadott, hogy missziójára felkészülhessen. Senkit sem akar más vallásra áttériteni, csak tanitásaival meg akarja könnyiteni az Isten keresését. Meg van győződve, hogy a túlságosan anyagias nyugati világ rövidesen meg fog undorodni a materializmustól. Meya Baba legutóbbi londoni utjára is elkisérte a Mahatmát, aki azt állitja, hogy ha egyszer megszabadult a politika igájától, Meya Baba szemináriumába fog tanulónak belépni.

— **Halálozás.** Dr. *Wittmann Ferenc*, a budapesti kir. József Müegyetem nyug. nyilvános rendes tanára, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, 72 éves korában elhunyt.

Fröhlich Géza, a Pénzintézeti Központ cégvezetője, 40 éves korában hosszas szenvedés után meghalt.

Kisborosnyói *Bartha János*, a debreceni üzletvezetőség kötelékébe tartozó MÁV főintéző, 60 éves korában március 18-án Debrecenben meghalt. Temetésén megjelent a debreceni üzletvezetőség és állomás egész tisztikara és mintegy hatszáz vasutas. A bucsubeszédet dr. *Papp Antal* mondotta. Az elhunytban kisborosnyói *Bartha Pál* szerkesztő bátyját gyászolja.

Gerlai Sándor 52 éves korában elhunyt. Halálát felesége, szül. *Bloch Margit* és *György* fia, valamint kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése holnap, 25-én, d. e. 11 órakor lesz a rákoskereszturi izr. temetőben.

Bordács Szilárd 79 éves korában Nagykőrösön meghalt.

Szomor Ferenc tekintélyes szentlőrinci kovácsmester 77 éves korában rövid szenvedés után meghalt. Halálát özvegye és fia, *Szomor Ferenc* szentdienesi körjegyző gyászolja.

Özv. *Rónyay Simonné*, született gyalókai *Gyalókay Mária* 95 éves korában március 16-án Mátraszőllősön meghalt. Fiatalkorában jól ismerte Kossuthot és Petőfit. Nagy részvéttel temették el; a gyászszertartást *Spanyár Iván* esperes végezte. Az elhunytban dr. *Rónyay Rezső*, a debreceni és pozsonyi egyetem volt első quaestora édesanyját gyászolja.

Özv. *Tihanyi Gusztávné* szül. *Eberling Laura* f. hó 20-án Budafokon elhunyt.

Dr. *Szauter József Emil* mentőorvost, — aki villamosszerencsétlenség áldozata lett, — március 25-én, Nagypénteken délután fél 5 órakor temetik a rákoskereszturi temetőben.

— **A Magyar Királyi Osztálysorsjáték** hivatalos főnyereményjegyzékét a főárusitók már elküldték ügyfeleiknek; aki ilyet nem kapott volna, bármely főárusitónál betekintést nyerhet a főnyereményjegyzékbe. Helyesen jár el, ha a 28. m. kir. osztálysorsjátékra szóló I. osztályu sorsjegyét mielőbb megveszi vagy megrendeli. Minden második sorsjegy nyer. A legmagasabb nyeremény szerencsés esetben ötszázezer aranypengő, összesen közel 8 millió pengő készpénznyereményt sorsolnak ki. A sorsjegyárak: Egész 24.—, fél 12.—, negyed 6.—, nyolcad 3.— pengő.

— **A közkedvelt alacsony számu** sorsjegyek 1—325-ig (negyedesek), pl.: 98, 135, 143, 204, 260 *kizárólag* és más sorsjegyszámok is kaphatók *Ittner és Társa* főárusitóknál, Teréz-körut 19. Tel. 28-7-43. Sürgönycim: „Ittnyer".

— **Miss Nurblond 1932.** A legszebb német szőkeség cimért a Nurblond Laboratoriumok (a természetes szőke haj speciális shampoonjának készitői) által rendezett választáson az első dijat: filmszerződtetést és 500 márka **készpénzt a 16 éves Ruth Eweler Plettenbergből nyerte el.**

Áldozó József

festő

koll. kiáll. a

Falunövetség wéh-

házában

U. 3429

Föleg pantelyei ide-

hesek és

egyéniek

Pesti Hirlap

1932. márc. 25

(f. j.: A. földmives-

festő kiállitása.)

Áldozó József

Pesti Napló.

1934. aug. 19.

(K.A.: Magyar őstehetségek kiállítása)

Áldozó József

Soproni parasit impresszio-
nista festő

Crod

Pesti Napló

1935 máj. 30.

Áldozó József

U. 3431.

Reggeli Ujság.

1932. márc. 29.

(Beszélgetés A.-val az újonnan felfederett parasztfestővel.)

A sopronmegyei Himód községben él, s dolgozik mint egyszerű parasztember. A háborut, mint huszár kürdötte végig, orosz fogságba került és 3 évig volt hadifogoly a Kaukázusban. fordits

.....szám

Főtisztelendő

N a g y I s t v á n

urnak

SOPRONBÁNFALVA

Áldozó József

Lőd

Szalatnai Rezső

Művészet és propaganda

Forum

1934. 287. l.

és

Nyugat

1934. szept. 1.

Kassák cikke

Nemzeti Halom 1934. szept

Magyar Ostrehetségek kiállítása

i festő.

ból.

szt. János.

~~[illegible]~~ néz~~[illegible]~~, de ég felé tekin~~[illegible]~~. Középütt
~~[illegible]~~ hoja vállaira omlik, szeme kék, szemöl-
~~[illegible]~~ kálla és bajusza ~~[illegible]~~ leberetvál~~[illegible]~~. Zöld
~~[illegible]~~nál korczos ~~[illegible]~~ piros köpenyét
~~[illegible]~~

etei 24:19 cm.
János László ajándéka.

Py 106.

Áldozó József

festő

lásd okv.

Révai XXI. 666. l.

1935

mento rettangolare di un altro tempio. Perciò essendosi progettata in quella località la costruzione di un grandioso edificio moderno di gran reddito, si era imposta ai costruttori la condizione di conservare in un ampio cortile i resti dei due templi. Ma quando, demolite le vecchie case, si vide che i templi erano quattro, e in molte parti ben conservati, e per il loro stile appartenenti all'epoca più antica della storia di Roma, sorse da parte di studiosi e di artisti il desiderio che tutta la zona venisse conservata nel suo aspetto archeologico e si rinunciasse alla progettata costruzione. I pareri furono discordi; molto inchiostro fu versato nell'aspra battaglia tra archeologi e uomini d'affari; si trattava invero, volendo rispettare quei ruderi gloriosi, di affrontare una spesa di almeno 15 milioni.

Áldozó József

cvód
2

Szentimrei Jenő -

Magyar östehetségek
kiállítása. Párizsban

1934. okt. 15

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

635
1927

Tisztelt Méltóságos Uram !

A M.Tud.Akadémia könyvraktárának rendezése közben egy fiókban tegnapelőtt találták meg és nekem most mutatták be a mellékelt fényképeket,amelyekről megállapitottam,hogy nem tartoznak Akadémiánk irattárába.

Minthogy a fényképek alján levő feljegyzésekből meggyőződtem arról,hogy a feljegyzéseket B.Forster

Áldozó József festő

1932. márc. 27.

KÉPZŐMŰVÉSZET

** **Áldozó József, a földmives-festő.** A Faluszövetség uj művészt mutat be Báthory-utcai székházában. *Áldozó* József a zengveszőlő neves földmivessorból küzdötte fel magát. Évekkel ezelőtt szintén a Faluszövetség rendezett kiállitást a Nemzeti Szalonban egy másik földmivesfestő munkáiból, *Benedek* Péteréiből. A bemutatásnak ez a párhuzamossága is kihivja az összehasonlitást a két „pógár"-művész között. Benedek a nemesebb, a finomabb és az igazibb talentum a kettő közül. Művészetének megvannak a maga kezdetlegességei, különösen a mi a rajzát illeti. De vannak vele szemben olyan tulajdonságai is, amelyek komoly művészeti kvalitások. Finom szinérzéke van, mellyel a természet szinjelenségeinek nuanceáit is megtudja látni és ragadni. *Áldozó* József a rajzban jóval erősebb Benedeknél, de a szinérzékenységnek kevés meggyőző jelét mutatja. Képei vagy tarkabarkák, vagy tehetetlenül sötétségbe ragadtak. Legkedvezőbben olyan munkái hatnak, melyeken szin nélkül, rajzolva igyekszik megfogni mozgása közben, vagy nyugvó állapotában az emberi vagy állati alakot. Gyors kézzel papirosra futtatott vázlatain már „techniká"-ról lehet beszélni. Mig Benedek Péter neve mellől bátran elmaradhatna az exótikus „földmives" jelző, Áldozó József nevének szüksége van erre a támaszra. Mert művészete átlagos művészet, a művészeti gyakorlatnak olyan foka, amelyre szorgalommal és némi képességgel sokan eljutnak. A nem mindennapi, sőt rendkivüli művészetében, hogy igazi tanulás nélkül, nehéz életmunkája közben, olyan környezetben és helyzetben tudta ennyire vinni, amely inkább arra alkalmas, hogy elsorvassza a művészi képességet. *(e. a.)*

Ujság. 1932. márc. 27.

MLUNG

sitz, Möbel des

AUS SZAPÁRY

ÓNAGY=sche

stgegenstände und Möbel aus
lerem Privatbesitz.

ig délelőtt 9-től délután 5-ig.
naponként délután ½4-től.
1929 von 9 bis 5 Uhr.
täglich ab ½4 Uhr Nachm.

1929.

, NAGYMEZŐ-UTCA 8.

PÁZMÁNY-EGYETEM
KER. KORI RÉGÉSZETI
ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
INTÉZETE

Áldozó József

2.

Áldozó József: Anya és gyermeke

Vasárnapi Ujság. A Bisperti Hirlap Képes mell 1934. VIII. 12

ősége: Imrő Erzsébet

Áldozó József

Arv. Gamal.

65. aukt. 1933. febr.

1. sk. n

Tanulmányfej,
nagytel
Ligetrészlet "

SALY ÁRPÁD

NY. MIN. O. TANÁCSOS

TÜZIFA- ÉS SZÉNNAGYKERESKEDŐ

SZÁ

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

dr. Szenti

Nagybecsű megrendelésére szállítottam:

193 3. március *hó* 24.- *n* 1.-- *q*

-.25

1.

További nb. megrendeléseit kérve, vagyok

Fizetendő: a számla vételkor,

Érvényes fizetések csak számozott, hivatalos nyugtánk ellenében, vagy a 8625. sz. m. kir. postatakarékpénztári csekkszámlánkra való befizetés útján eszközölhetők. Késedelmes fizetés esetén késedelmi kamatot számítunk.

Áldozó József

földmüves festő

kiállítása

1934. Nemzeti Szalon

1935. Őszhetsegek
kiáll. helyisége

1936. "

1937 "

1938.

Temesvár:

A Hunyadi vár látke

Olyképen van ábrázolva, ~~A~~ hogy az épület ~~egy~~ kap

~~tárul használja~~ ~~fegy~~

tya fokon, ~~még~~ egy- (egy ó

és sorompók tünnek

lad ~~az épület~~ a vár felé.

„K. K. ARTILLERIE -

IN TEM

vor der Belagerun

Könyomat, hosemérték

Lásza 45

Áldozó József, festő

Kender u. 33. Műcsarnok

1930/31. jub. kiáll. 276.

1941. nov. archeplkiáll. 538.

(Himod, Sopron m.)

1943. márc–ápr tav. kiáll 183.

Áldozó József

festő

Műcs. kiáll. 1930-tól

Pipics 109. C.

Áldozó József

Nemzeti Szalon

Alan Mason Chesney
Medical Archives

ÁLDOZÓ JÓZSEF

22. Tehenek nyári napsütésben, paszt. eladó
23. Lábtörlő készítők, paszt. eladó
24. Ülő parasztlány, paszt. eladó
25. Főzés közben, paszt. eladó
26. Reguta lett az egyik legény, paszt. eladó

Margitképiróka 1939

Alapitva: 1839.

rendi Porcellángyár

R. T.

GYÁRTMÁNYAI:

nagyar művészek műveinek reprodukciója,
művészi disztárgyak,
a világhirű herendi diszkészletek,
jutányos kézifestésű asztali készletek.

●

21 VILÁGKIÁLLITÁSON NAGYDIJ.

KÖZPONTI IRODA:

DAPEST, IV., VÁCI UCCA 37.

Telefon: 182—755.

Gyártelep:

HEREND

(Veszprém megye.)

Áldozó pénz

1934.

Nemzeti Szalon

1934. szept.
Magyar őstehetségek
kiállítása

Aldozó József

festő

Falusi udvar,
Beszélgetők, pásztor

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1930.

Hadjárat.

Wrbna csapatai a Kápolna
gal csapnak össze, mig a hátté
ta fölül középütt:

XXVI. Armee-Bul
jobbra az előtérben: V. Katzle
alól középütt: Verlags-Eigenth.
427. Vervielfaltigung vor
leiró szövegének kezdete: Der
és befejezése: Vom Feinde b
Platz.

Kny., mér. a vk. 24

Az angol király ma alamizsnát osztogatott a Westminster-templomban

Óriási előkészületek Angliában a husvéti kirándulások lebonyolítására

London, március 24.

Verőfényes idő jelzi a husvéti ünnepek közeledtét, amelyet az angol közönség ezúttal is a szabadban, de a *belföldön* tölt el. A *nagy utazási irodák szokásos kontinensi kirándulásai elmaradtak,* s a délivasút egyetlen különvonatot sem állít kontinensi szolgálatba. *Az útlevélirodák forgalma alig éri el a rendes forgalom 50 százalékát,* a menetjegyirodák kontinensi jegyforgalma pedig a *rendesnek alig 20 százaléka.* Ezzel szemben *a belföldi utazás hihetetlen mérvben fellendült.* A délivaspályatársaság

naponta négyszáz vonatot indít

Anglia különböző kiránduló- és fürdőhelyeire A nyugati vaspályatársaság úgynevezett

»meglepetés-vonat«-okat

indít, *amelyekről az utazóközönség csak útközben tudja meg, hogy melyik állomás az utazás végcélja.* Többezer motoros társaskocsit is forgalomba hoztak a kirándulók rendelkezésére, de

az utakon több mint hatszáz motor- és autójavítótelepet rendeztek be.

Az uralkodópár évek hosszú sora óta most először tölti a husvéti ünnepeket Londonban, a Buckingham-palotában szűk családi körben. A király ma személyesen osztotta ki a husvéti alamizsnát a Westminster apátság főtemplomában.

Nem bíznak a ma kezdődött japán-kínai tárgyalások sikerében

Sanghai, március 24.

A sanghai angol konzulátuson ma formaszerint is megkezdték a kínai-japán fegyverszüneti tárgyalásokat.

London, március 24.

Nankingi kormánykörök nem sokat bíznak a megbeszélések sikerében,

mert úgy tudják, hogy a japán katonai megbizottak ragaszkodnak ahoz a követelésükhöz, hogy a kínai csapatokat vonják vissza Kiang-Van és Vu-Szung környékéről.

Szilárd fordulat a határidőpiacon

(A Magyarország tudósítójától.) A nemzetközi gabonatőzsdéken kedvezőbbre fordult az irányzat, aminek a jele az is, hogy Liverpoolban ma délelőtt átlag 1.5 pennyvel magasabb búzaárakat jelentettek. Nálunk a külföldi szilárdság és az üzleti hangulat inkább fedezésekre ösztönzött. A forgalom csekély volt, az árak némi emelkedést mutatnak. Márciusi határidőre már csak a husvétutáni kedden lehet utoljára felmondani, tehát ma volt a visszavásárlásokra az utolsó alkalom. Ez a körülmény megszilárdította a márciusi árfolyamát is, a májusi búza 10, a júniusi 12 fillérrel emelkedett.

A *rozspiacon* a májusi 8, a tengeri piacon a májusi 10 fillérrel zárult magasabban. A gabonatőzsdén most négynapos szünet következik.

A határidőpiac mai hivatalos árfolyamai:

Búza márciusra 12.65, 12.88, 12.85, zárlat 12.76—12.78, májusra 13.36, 13.38, 13.40, 13.33, 13.32, 13.39, 13.36, zárlat 13.37—13.38 júniusra 13.70, 13.67, 13.66, 13.70, zárlat 13.69—13.70.

A különleges 80 kg-os tiszai búza 15.25—15.75 P.

Rozs májusra 16.38, 16.36, zárlat 16.36—16.37.

Tengeri májusra 15.25, 15.30, zárlat 15.30—15.32.

A készárupiacon drágult a búza és a rozs

(A Magyarország tudósítójától.) Külföldi ösztönzésre szilárdabb a készárupiacon a búza irányzata, a malmok érdeklődése minimális volt, csupán az egyik exportcég vásárolt néhány tétel speciális minőségű búzát. Mintegy 18 vagón cserélt gazdát 10—20 fillérrel magasabb áralapon.

A rozs kötés nélkül 5 fillérrel drágult, 16.65 pengőig menő pénzajánlatok voltak. A *takarmánypiac* lanyhult. Tengeriből mintegy 13 vagón kelt el 16.30—16.40 pengős árhatárok között, az árát 5 fillérrel mérsékelték. A zabpiac gyengült, a másodrendű 10 fillérrel olcsóbbodott. Az árpapiac csendes.

A *magpiac* üzlettelen.

A készárüzlet hivatalos árjegyzései: Búza, tiszai 77 kg-os 13.30—14.20, 78-as 13.45—14.35, 79-es 13.60—14.50, 80-as 13.70—14.60; felsőtiszai 77 kg-os 12.75—12.95, 78-as 12.90—13.15, 79-es 13.05—13.30, 80-as 13.15—13.45; jászsági és dunántúli 77 kg-os 12.70—12.90, 78-as 12.85—13.10, 79-es 13—13.25, 80-as 13.10—13.40; pestvidéki és bácskai 77 kg-os 12.80—13.10, 78-as 12.95—13.25, 79-es 13.10—13.40, 80-as 13.20—13.50.

Pestvidéki rozs 15.40—15.55, egyéb rozs 15.40—15.65, tak. árpa I. 17—17.50, II. 16.25—16.75, felv. sörárpa 18—20, egyéb sörárpa 17.50—18.25, zab I. 22.50—23, II. 21.75—22, tiszai és egyéb tengeri 16.30—16.45, korpa 13.50—13.75, 8-as liszt 15.75—16, repce 24.50—25.50, köles 13—16.50, lucerna 80—90, lóhere, ar. 160—170, tav. bükköny 26—28, lenmag I. 24—25, II. 22.50—23.50, tökmag I. 32—33, II. 28—30, napraforgó 16—24, kék mák 77—79, muharmag 17—19, csillagfürt 15—16, Viktória borsó 25—30, expressz borsó 23—26, fehér bab 18—19, fürjbab 25—29, lencse kis 26—30, nagy 33—49, sz. répaszelet 12.50—12.75, Woltmann étk. burgonya 7.80—8.10, ipari 5.50—5.75, Krüger étk. 8—8.30, Ella étk. 10.50—11, nyári rózsa 15.50—16.50, őszi rózsa 12—13.

A készáruüzlet mai kötései: Búza 300 mm karcagi 80 kg-os 14.20, 450 mm pusztaecsegi 80-as 14.85, 300 mm túrkevei 81-es 14.90, 300 mezőtúri 81-es 15.25, 150 mm medgyesegyházi 80-as 15.25, 300 mbánhegyi 80-as 15.25 pengő bpesti par.

Zab 150 mm msz. 22.00 pengő bpesti par.

Tengeri 150 mm 16.25, 150 mm 16.40, 150 mm 16.30, 150 mm 16.35, 150 mm 16.40, 150 mm 16.25, 150 mm 16.30, 150 m 16.35, 150 mm 16.30 pengő bpesti par.

Nagymalmok lisztárai: Ogg 40.00—41.00, Og 40.00—41.00, 2-es 39.00—39.50, 4-es 38.00—38.25, 6-os 35.00—35.50. Rozs 0-ás 40.00, 1-es 39.00, 2-es 31.00. Rozskorpa 14.00.

Tiszai kismalmok lisztárai: Ogg 37.00—37.50, Og 37.00—37.50, 2-es 36.00—36.50, 4-es 35.00—35.50, 6-os 32.00—32.50.

Dunántúli és egyéb kismalmok lisztárai: Ogg 36.00—36.50, Og 35.50—36.50, 2-es 34.50—35.00, 4-es 33.50—34.50, 6-os 30.00—31.00.

Mit játszik a mozim

ALKOTÁS MOZGÓ (Alkotás ucca 11. sz. Tel.: 553—74): Kadettkisasszony (Dolly Haas, Gustav Fröhlich). Angyalok a viharban (Anita Page) (½5, 6, ½8, 9). — **BELVÁROSI MOZGÓ** (Irányi ucca 21. sz. Aut. 883—29): Inspiráció (Greta Garbo). Hajnali őrjárat (Ramon Novarro) (Jobb terem 5, ½8, ¾10; bal terem ¼9). — **BODOGRÁF HANGOS FILMSZINHÁZ** (József körút 63. J. 384—76): Denevér (Anny Ondra, Petrovich Szvetiszláv). Párizs fantomja (John Gilbert) (½5, ½8, 10). — **CAPITOL FILMPALOTA** (Baross tér. Keleti p. u. mellett. J. 343—37): Ronny W. Fritsch, Nagy Kató). Mikroszkóp mint detektív. Híradó (4, 6, 8, 10). — **CORSO MOZGÓ** (Váci ucca 9. Aut. 874—02): Téves kapcsolás (Magda Schneider). A kutyafejű légió. Híradó (4, 6, 8, 10). — **CORVIN FILMSZINHÁZ** (József körút és Üllői út sarok. J. 395—84): Ronny (Nagy Kató, Willy Fritsch). Híradó (½6, ½8, ½10). — **CSIKÁGÓ HANGOS MOZGÓ** (István út 39. J. 321—75): A garnizon ördöge. A tenger démona (Lissi Arna) (5, ½8, ½10). — **DÉCSI MOZGÓ** (Teréz körút 28. sz. Aut. 213—43): Hurrá, apa vagyok (Georg Alexander). Híradó (4, 6, 8, 10). — **ELIT HANGOS MOZGÓ** (Lipót körút 16. sz. Aut. 161—51): K. u. K. Feldmarschall (Roda Roda). Cinci és a farkascsorda. Híradók (4, 6, 8, 10). — **FÉSZEK HANGOS MOZGÓ** (József körút 70. J. 460—40): Londoni kémnő (Charles Farrell). Rémhajó. Magyar rózsacsokor. Híradó (½5, ½8, ¾10). — **FÓRUM FILMSZINHÁZ** (Kossuth Lajos ucca 18. Aut. 897—07): Sanghai expressz (Marlene Dietrich, Anna May Wong). Híradó (5, ½8, ½10). — **IMPERIÁL MOZGÓ** (Dembinszky ucca és Aréna út sarok. J. 328—90): Tábornok úr inspiciál (Roda Roda). Denevér (Anny Ondra) (4, 7, 10). — **KAMARA MOZGÓ** (Dohány ucca és Nyár ucca sarok. J. 440—27): Az üldöző (Hans Albers). Híradók (4, 6, 8, 10). — **KORONA MOZGÓ** (Attila körút 15—21. sz. Tel.: 53—3—18): Kadettkisasszony (Dolly Haas, Gustav Fröhlich). Angyalok a viharban (Anita Page). Híradó (5-től folyt.). — **NYUGAT MOZGÓ** (Teréz körút 41. Aut. 271—62): Kadettkisasszony (Gustav Fröhlich). Hazudj, ha kell (Jenny Jugo) (¼4, ½7, ¾10). — **OLYMPIA MOZGÓ** (Erzsébet körút 26. J. 429—47): A nőgyülölő (Lilian Harvey). Dal a hajófeneken. Bimbó. Hiardó (4, 6, 8, 10). — **OMNIA FILMSZINHÁZ** (József körút és Kölcsey ucca sarok. J. 301—25): Hurrá apa vagyok (Georg Alexander). Híradók (4, 6, 8, 10). — **ORION MOZGÓ** (Eskü út 1. Aut. 831—02): Férfiak a viharban (William Boyd). Bimbó, a torreador. Híradó (½6, ½8, ½10). — **PALACE FILMSZINHÁZ** (Erzsébet körút 8. J. 365—23): Csókolj meg, édes (Rózsahegyi ,Somogyi Erzsi, Salamon, Rökk Marika). Nekünk beszélhet Afrika (Kohn és Kelly). Híradó (½5, ½8, 10). — **PÁTRIA HANGOS MOZGÓ** (Népszínház ucca 13. J. 456—73): Londoni kémnő (Charles Farrell). Rémhajó. Magyar rózsacsokor. Híradó (5, ½8, ¾10). — **RÁDIUS-METRO FILMPALOTA** (Nagymező ucca 22—24. sz. Aut. 220—98): Párizs fantómja (John Gilbert). Flippy és az árvíz. Híradók. Briand temetése (2—6-ig folyt., azután 6, 8, 10). — **ROYAL APOLLÓ** (Erzsébet körút 45. J. 419—02): A varsói bál (A poklok asszonya. Fősz.: Gustav Fröhlich, Charlotte Susa). Híradó (5, ½8, ½10). — **TIVOLI MOZGÓ** (Nagymező ucca 8. Aut. 230—49): Denevér (Anny Ondra, Georg Alexander). Szerelem a holdsugárnál. Félre bajusz, rúgást kapsz. Híradó (4, 6, 8, 10). — **TURÁN MOZGÓ** (Nagymező ucca és Mozsár ucca sarok. Aut. 264—20): A nőgyülölő (Lilian Harvey). A kisasszony valutája (Heinz Rühmann) (¼4, ½5, 7, ¾10). — **UFA FILMSZINHÁZ** (Teréz körút 60. Aut. 197—67): Boldog szívek (Magda Schneider) (5, ½8, ½10). — **URÁNIA FILMSZINHÁZ** (Rákóczi út 21. J. 460—45): Boldog szívek (Magda Schneider, Bársony Rózsi) és a kísérő műsor (5, ½8, ½10). — **VESTA MOZGÓ** (Erzsébet körút 39. J. 32—6—39): A tábornok úr, inspiciál (K. u. K. Feldmarschall, fősz.: V. Burian). Párizsi éjszakák. Cinci (¼4-től folyt.).

A mai hivatalos valuta- és devizazárlat:

PÉNZNEMEK: Angol font 20.75—21.15, belga 79.85—80.45, cseh korona 16.94—17.04, dán korona 114.20—115.20, dinár 9.91—9.99, dollár 570.50—573.50, francia frank 22.30—22.50, holland forint 229.65—231.05, lengyel zloty 63.95—64.45, leu 3.48—3.54, leva 4.03—4.19, líra 29.40—29.70, német márka 135.45—136.25, norvég korona 110.40—111.40, osztr. schilling —.—, svájci frank 110.70—111.40, svéd korona 112.20—113.20.

KÜLFÖLDI KIFIZETÉSEK: Amsterdam 229.85—231.05, Athén —.—, Belgrád 10.02—10.08, Berlin 135.55—136.25, Bécsi klíringárfolyam 80.454, Brüsszel 79.95—80.45, Bukarest 3.43—3.47, Kopenhága 114.40—115.20, London 20.78—20.98, Madrid —.—, Milánó 29.50—29.70, NewYork 571.—574.—, Oslo 110.60—111.40, Párizsi klíring-árfolyam 22.401, Prága 16.94—17.02, Szófia 4.08—4.19, Stockholm 112.40—113.20, Varsó 64.05—64.45, Zürich 110.80—111.40.

A mai zürichi árfolyamok

Zürich, március 24. *(Záróárfolyamok.)* Párizs 20.34¼, London 18.90, NewYork 518.12½, Brüsszel 72.25, Milánó 26.82½, Madrid 39.00, Amsterdam 208.60, Berlin 123.30, Szófia 3.75, Prága 15.35, Varsó 58.00, Belgrád 8.97½, Bukarest 3.09.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár *Metzler* Jenő dr. elnökhelyettes-vezérigazgató elnöklete alatt e hónap 23-án tartotta meg LX. évi rendes közgyűlését. Elnök kegyelettel emlékezett meg az intézet halottairól, elsősorban nagyérdemű elnökéről, *Wolfner* Józsefről, majd *Bangha* Gyula dr., *Szitányi* Géza és *Halász* Frigyes dr. elhunyt igazgatósági tagokról, kiknek emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvileg megörökítette. Ezután a közgyűlés elfogadta az igazgatóság összes javaslatait és elhatározta, hogy a kimutatott 1,066.001.07 pengő nyereségből részvényenkét 5%, azaz 2 *pengő osztalék* fizettessék ezévi március hó 24-től kezdve, a megmaradó 391.574.22 pengő pedig tartalékoltassék olymódon, hogy az a jövő év számlájára átvezettetvén: rendelkezésre álljon. Továbbá elhatároztatott, hogy a társaság alaptőkéje 100.000 darab, egyenként 40 pengő névértékű részvénynek visszavásárlása és megsemmisítése útján 12,000.000 pengőről 8.000.000 pengőre szállíttassék le. A megejtett választások folyamán az igazgatóságba *Hodossy* Sándor dr., *Pollack-Parnegg* Félix báró, *Pucher* István és *Surányi* Miklós dr. eddigi igazgatósági tagok újból megválasztattak. A *Fővárosi Közmunkák Tanácsának alelnöke, Czabalay* Kálmán dr. részvényes indítványára a közgyűlés az igazgatóságnak, a vezérigazgatónak és a hivatalnoki karnak a nehéz viszonyok között elért eredményért elismerését és köszönetét fejezte ki.

MAGYARORSZÁG

Uj festőtehetséget termett a magyar föld

Áldozó József himódi parasztfestő elmondja élete történetét

(A Magyarország tudósítójától.) A Faluszövetség Báthory uccai helyiségében *kiállítás* nyílik meg vasárnap. Nem falra aggatva, csak székeken, a földön, *70 darab pasztelkép és olajfestmény várja a közönséget.* A sajtónapon *zavartan álldogál a sarokban a képek festője, Áldozó József.* Egyszerű földmíves, de nem fél a városi szakértőktől, már megszokta a sikereket. Igaz, hogy ez az első kollektív kiállítása.

Benedek Péter felfedezése óta ő az első földmíves ember, aki istenáldotta művésztehetségével napvilágra került.

Az ujságírónak nincs könnyű dolga vele, hiszen *ez az első interjú, amit életében adott.*

— A sopronmegyei *Himód* községben születtem. *Már negyven éves vagyok.* Az apám is földmüves volt. Gyerekkoromban *nem igen volt ceruza a kezemben, a festészetről meg egyáltalán nem tudtam.* A soproni 9-es huszárokkal mentem a háborúba és

három esztendeig voltam a Kaukázusban hadifogoly. Itt kezdtem érdeklődni a rajzolás és faragás iránt.

Láttam, hogy *az oroszok fából, dobozokat, alakokat faragnak* és volt *egy német ember* a fogságban, aki *mércsigélt és rajzolgatott.* 1919 júniusában szállítottak haza az angolok a fogságból. Amikor hazajöttem a falumba, *elmentem aratni.* Azután, mert nem volt földem, a másik évben *cukorgyárba* mentem munkásnak. *Most már van valami földem is.* Egy hold vagyonváltság földet is kaptam.

Apám is kapott egy holdat. *Azelőtt mind a ketten cselédemberek voltunk.* A háború előtt

az ökrökkel bántam Esterházy hercegnél.

— És azután hogy kapott ismét kedvet a festéshez?

— *Volt a cukorgyárban egy géplakatos.* Vasárnaponkint festegetett — *képeslapról.* Érdeklődtem, hogy *hogy csinálja* és

azt mondotta, hogy festők vannak, akiknek ez a foglalkozásuk.

Én is kerestem egy levelezőlapot, amin olyan vízpartja meg fák és kis kacsa van. Ezt nagyon igen szeretem. Csak azt festem ma is, ami nekem tetszik. Elmentem egy világos helyre és vízfestékkel megcsináltam. »*Nem is rossz fogalmazás*« — mondta a géplakatos. *Én ezután*

fellelkesedtem és festegettem.

Halották ezt a faluban és a *jegyzőné kért két képet.* De azt mondta, *olajjal fessem meg,* hogy tovább tastson. Vettem festéket, a jegyzőné adott két levelezőlapot. Rajzpapiron próbáltam, de átitatódott és csak nem akart olyan síma lenni, mint a képeslapon.

Késsel nyomogattam, hogy elsimuljon.

Nem tudtam, hogy nem rajzpapirra kell az ilyent festeni. Ma is inkább pasztellel dolgozom. *Nem szeretem nagyon a fekete ceruzát.* Az első színes képeket *gyermekkrétával,* aminőkkel az iskolásgyermekek dolgoznak, csináltam meg.

Két óra alatt, sokszor még előbb elkészülök egy csinos rajzzal.

Egyet ráhunyorítok, megnézem és már húzom is a vonalat. Gyorsan megy. Az olaj már nehezebb. Van, amikor egy bizonyos szín csak nem gyün ki kevés festékből, *sok kell hozzá. És nagyon nehéz megtalálni azt a színt, amit akarok.* Később *hónaposnak szegődtem,* ekkor kezdtem komolyabban dolgozni. 1924-ben Csornán a gazdatiszt bevitte a kiállításra képeimet. *Arany oklevelet adtak rájuk.* Három évvel később a *Faluszövetség* Kapuvárott rendezett kiállítást. Itt látott meg Nagy Sándor igazgató, aki azt mondotta, hogy

foglalkoztam többet festészettel, ő majd felvisz engem Budapestre is.

Azután a Faluszövetség 1929-ben a nemzetközi falufejlesztési kongresszus alkalmával *Dunakeszi községben nagy kiállítást rendezett, ahol előkelő külföldi uraknak nagyon tetszettek a képeim.* Győrött, Sopronban is szerepeltem kiállításon. Ezután

szereztek a Hangyában zsákolómunkás állást.

és így kerültem Budapestre. A Nemzeti Szalónban és az Ernszt Múzeumban is szerepeltek már a képeim. *Eladtam vagy hatvanat belőlük, vett a székesfőváros is, a Nemzeti Múzeum is, meg sok bank és a publikum.* Most abból a pénzből élek, amit így összeszedek, azután *hazamegyek mindig dolgozni.* Már a hercegi tisztartóról *portrét is festettem.* Csak azokkal foglalkozom, akik körülöttem vannak, akik között leéltem az életemet. Tetszik látni, itt vannak — és ezzel rámutat a képeire — *A szép leány a faluból, A bikák, A leány és a legény évődése, A lakodalom, A fiatalasszony újszülött gyermekével.*

Parasztok, mint én vagyok.

A trágyahordás, a vadászat, amiket látok. De már fantáziából is festegetek, amikről hallok.

Áldozó József földmüves festő egyszerű falusi témáinak, kétségtelen rajztudásának, őstehetségének remélhetőleg a fővárosban is meglesz a méltó sikere. **(s. f.)**

Teleszky vezetésével amerikai stillhalte-tárgyalás kezdődik

A newyorkiaknak bemutattuk az angol egyezményt

(A Magyarország tudósítójától.) Az angol hitelezőkkel tudvalevőleg megegyezést kötöttünk, amely *augusztus 1-ig* biztosítja a rövideljáratú magyar tartozások kitolását. A kereskedelem és az ipar angol árutartozásaira vonatkozólag *külön bizottság* intézkedik, amelynek azonban nincs rendeletileg megállapított ügyrendje, úgyhogy *számos intézkedése megtepetésként éri a gazdasági világot.*

Most soron van az amerikai bankokkal való megegyezés.

A *Magyarország* értesülése szerint **az amerikai stillhalte-tárgyalásokat is Teleszky János fogja irányitani** és vele együtt résztvesz a külföldi hitelekre alakult bizottság is a tanácskozásokon. *Máris érintkezésbe léptünk a newyorki nagybankok szervezetével és ismertettük velük az angol stillhalte összes részleteit.* Ezzel vezettük be tulajdonképpen az amerikai tárgyalásokat, amelyek jórészt

azokon az alapelveken fognak felépülni, mint ahogy az angolokkal megegyeztünk.

Husvét előtt kissé elcsendesedett a magyar bankélet, *husvét után azonban gyorsabb tempóban meg fognak indulni az amerikai stillhalte tárgyalások.*

Korányi ma Karafiáth-tal tárgyal a kultusztárca költségvetéséről

(A Magyarország tudósítójától.) Az 1932—1933. költségvetés előmunkálatai mostanáig olyan mértékben előrehaladtak, hogy *Korányi* Frigyes báró pénzügyminiszter *ma már megkezdi a*

Korányi Frigyes

Karafiáth Jenő

közvetlen tárgyalásokat az egyes tárcák képviselőivel. Ma délután elsőnek *Karafiáth* Jenő kultuszminiszterrel fog tárgyalni a pénzügyminiszter, hogy

a kultusztárca költségvetésének végleges összeállítását megbeszéljék.

A pénzügyminiszter a *leggyorsabb tempóban* kívánja a költségvetést véglegesen lezárni és *a hét még hátralevő napjain is folytatja a közvetlen tárgyalásokat.* Egymásután kerül sor a kultusztárca után a többi tárcára is úgy, hogy

a költségvetés összeállítása, előreláthatóan, április első napjaira megtörténik

és a pénzügyminiszter azt április 15-ike táján már a képviselőháznak is beterjesztheti.

Tíz százalék kamatilleték terheli a magánhiteleket

Magántőkések is kötelesek elszámolást adni

(A Magyarország tudósítójától.) A *Magyarország* napokkal ezelőtt jelentette, hogy *a kormány rendelettervezetet készít, amellyel a magánhitelek bizonyosfokú megnehezítését, illetve megrendszabályozását kívánja keresztülvinni.* 120 millió pengőre tehető az az összeg, amely eddig közvetlenül jutott a magántőkésektől a kölcsönvevőkhöz. Ezek után az összegek után a *kölcsönadók semmiféle illetéket és adót nem róttak le.*

Most rendelettervezetet készítettek, amely

illeték alá vonja a magánhitelek kamatait

és ezzel megszünteti azt az előnyt, amit a magánhitel eddig élvezett. A rendelettervezet már teljesen elkészült és *a 33-as bizottság legközelebbi ülésén bemutatásra is kerül.* Olyan hírek is vannak, hogy *esetleg a 33 as bizottság ülését be sem várva, a kormány már a legközelebbi napokban ki fogja adni a rendeletet.* A rendelet címe:

A kamat-illetékekre vonatkozó jogszabályok kiegészítéséről szóló rendelet.

Megállapítja, hogy a mai időkben magánosok igen sűrűn kötnek hitelügyleteket és folyósítanak kölcsönöket. A rendelet akként intézkedik, hogy

a megjelenés után létrejövő olyan kölcsönök, amelyeket nem hitelügylettel iparszerűen foglalkozó cégek folyósítanak, a kamatösszeg 10 százalékát kötelesek lefizetni.

Kimondja a rendelet azt is, hogy azok a bankok és pénzintézetek, amelyek az általuk fizetett kamatok után már lerótták a kamatilletéket, az általuk kapott kamatok után nem kötelesek illetéket fizetni, továbbá, hogy *a magánhitelezők is kötelesek lesznek adósaiknak minden fizetésteljesítésnél írásbeli elszámolást adni.*

A newyorki Metropolitan Operát is becsukják?

NewYork, március 24.

A *Metropolitan Opera* a téli szezónban veszteséggel dolgozott, amely az intézet *tőkéjét és tartalékait 550.000 dollárral haladja túl.* Az operaüzem folytatásának eszközei e pillanatban nem állnak rendelkezésre, úgyhogy a *világhírű intézet működésének folytatása veszélyben van.*

X külföldi diplomatát négy suhanc megverte Berlinben

Nevét egyelőre titkolják

Berlin, március 24.

Az éj folyamán a Victoria Lujza téren *négy suhanc megtámadott egy külföldi diplomatát.* Eleinte koldulással akartak boldogulni: majd amikor beszédéről meghallották, hogy külföldi, *rávetették magukat és megverték.* A legközelebbi rendőrszem értesítése után nyomban rendőri razzia indult meg, amelynek során a négy verekedőt röviddel később kézrekerítették. *A diplomata nevét a rendőrség egyelőre titkolja.*

Felelős szerkesztő: MAGYAR ELEK
Felelős kiadó: SÜMEGI VILMOS
Szerkesztőség: VII. ker., Rákóczi út 54
Kiadóhivatal: VII., Erzsébet körút 18—20
KIADJA A MAGYARORSZÁG NAPILAP R.-T.
Szerkesztőség Bécsben I., Kohlmarkt 7
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. (Nyomdaigazgató: Wózner Ignác.)

Áldozó József

Krumpliszedés, pasztell.
36 x 50 cm

Kaszálok, pasztell
46 x 30.5 cm.

Regruta lett az egyik legény, pasztell,
47.5 x 31.6 cm

Beszélgetők, pasztell
45 x 31.5 cm

Önarckép, olaff. lemezp.
35 x 51 cm

Krumpliszedés, pasztell
47.5 x 31.5 cm

Föv. Kept lett.

1948.

1. – 59. ll.

Nagyvárad
Hügel ossó
1886

ALDOZÓ JÓZSEF

földmives festőművész

kiállitott képeinek jegyzéke:

1./ Pinehő /pastell/ . . . . . 25 P.
2./ Rakott kocsi lóval /pastell/. . . . 35.P
3./ Önarckép /olaj/ . . . . . 20 P.
4./ Falusi udva r /pastell/ . . . . . 25.P.
5./ Fiatal leány /olaj/ . . . . . .50 P.
6./ Piros kendős menyecske/olaj/ . . . . 50 P.
7./ Ebéd közben /olaj/ . . . . . 100 P.
8./ Önarckép /olaj/ . . . . . 80 P.
9./ Leány portré /pastell/ . . . . . 40 P.
10./ Magyar bika /pastell/ . . . . . .30 P.
11./ Favágók / Pastell/ . . . . . 30 P.
12./ Szénarakodás /pastell/ . . . . . 30 P.
13./ Beszélgetés /ceruzarajz/ . . . . . 10 P.
14./ Vasárnap délután /pastell/ . . . . . 20 P.
15./ Bika a jászol előtt /pastell/ . . . .20 P.
16./ Magyar bika . /pastell/ . . . . . .25.P.
17./ Leány és legény /pastell/ . . . . . .20 P.
18./ Beszélgetők / pastell/ . . . . . .30 P.
19./ Vadász zsákmány /pastell/ . . . . . .35 P.
20./ Krumpli hámozás /pastell/ . . . . . .30 P.
21./ Lakodalom /pastell/ . . . . . 35 P.
22./ Anya gyermekével /pastell/ . . . . . 30 P.
23./ Imádkozó ember /pastell/ . . . . . 30 P.
24./ Naplemente /pastell/ . . . . . 25 P.
25./ Ló csikalyával /pastell/ . . . . . 35.P.
26./ Pihenő ember /pastell/ . . . . . 40 P.
27./ Édes anyám /pastell/ . . . . . 40 P.
28./ Leány kép /pastell/ . . . . . 20 P.
29./ Hónapos munkások vasárnapi pihenője .25 P.
30./ Regruták a faluban /pastell/ . . . . .30 P.
31./ Téli tájkép /pastell/ . . . . . .40 P.
32./ Libapásztor /pastell/ . . . . . .30 P.
33./ Disznó perzselés /pastell/ . . . . . 35 P.
34./ Regruták /pasztell/ . . . . . .35 P.
35./ Asszonyok az udvarban /pastell/. . . .35 P.
36./ Elpusztult tehén /pastell/ . . . . . .35 P.
37./ Parasztfej ./pastell/ . . . . . .35 P.
38./ Madarak /pastell/ . . . . . 25 P.
39./ Aratás /pastell/ . . . . . .35 P.
40./ Mulatozás /pastell/ . . . . . .30 P.
41./ Konyha /pastell/ . . . . . .30 P.
42./ Lovak szántás közben /pastell/ . . . .35 P.
43./ Szánté négyesfogat /pastell/ . . . . .35 P.
44./ Krumpli-hámozó asszony /pastell/ . . .30 P.
45./ Tarka bika /pastell/ . . . . . .35 P.
46./ Leányka apja ölében /pastell/ . . . .35 P.
47./ Alvó asszony /pastell/ . . . . . .35 P.
48./ Legelésző tehén /pastell/ . . . . . .25 P.
49./ Hazatérés /Pastell / . . . . . .30 P.
50./ Trágyahordás /pastell/ . . . . . .35 P.
51./ Patak /pastell/ . . . . . .35 P.
52./ Felolvasás /ceruzarajz/ . . . . . .25 P.
53./ Leányok varrás közben /pastell/ . . .35 P.
54./ Tarka tehén jászol előtt /pastell/..30 P.
55./ Fiu kutyával /pastell/ . . . . . .35 P.

./.

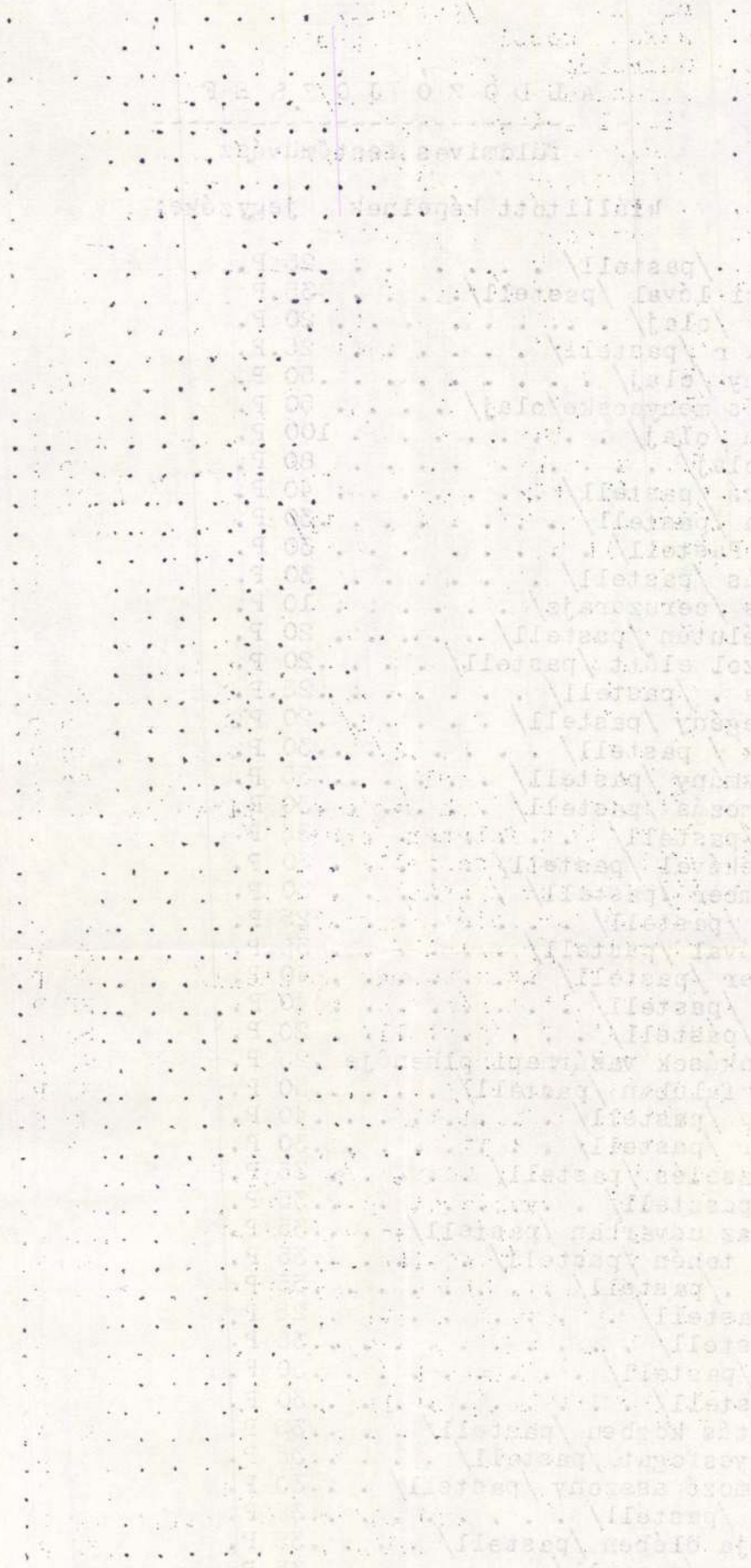

56./ Tere-fere /pastell/ . . . . . 30 P.

57./ Szoptató anya /pastell/ . . . .50 P.
58./ Lakodalom /pastell/ . . . . . 30 P.
59./ Vadászok pihenője /pastell/....55 P.
60./ Pipázó paraszt /olaj/ . . . . .60 P.
~~61./ Biblia-olvasás /olaj/ . . . . .60 P.~~
61./ Biblia olvasás /olaj/ . . . . .60 P.

Áldozó József földmives festőművész sopron-megyei Himót községben született 1892-ben. Apja földmives. Gyerekkorában festészettel egyáltalában nem foglalkozott, a háborut mint huszár a soproni 9-es huszárezredben küzdötte végig, orosz fogságba került és Kaukázusban volt három évig. A fogságban kezdett érdeklődni a rajzolás és festészet iránt.1919.juniusban haza-került a fogságból, hazament szülőfalujába. Ekkor kezdett komolyabban rajzolni és festegetni.Első munkáit 1927-ben bemutatta a Faluszövetség Kapuvárott rendezett kiállitásán, ahol már akkor feltünést keltett.A Faluszövetség 1929-ben a Nemzetközi Falufejlesztési Kongresszussal kapcsolatban a kongresszus előkelő külföldi vendégei tiszteletére reprezentativ kiállitást rendezett Dunakeszi községben,ahol Áldozó József képei nagy feltünést keltettek. Győrött és Sopronban rendezett kiállitásai nagy sikerrel jártak.A Nemzeti Salonban kétizben is voltak kiállitva képei,továbbá az Ernst muzeum is kiállitott képeiből.A székesfőváros, Nemzeti Muzeum,Nemzeti Bank,számos közintézmény,továbbá magánosok vásárolták meg Áldozó József képeit.A kritika a sajtó részéről mindig elismerőleg nyilatkozott nem mindennapi tehetségéről,melyet ezen kiállitása a maga teljességében juttat érvényre.

Áldozó József
festő

koll. kiállítása
hol és mikor,
mivel feltüntetve.

Életrajz!

Falunövetség
1932

Meghivó.

Áldozó József
földmives festőművész

gyűjteményes képkiállitást rendez, március hó 27. 28.-án, (husvét vasárnap és hétfőn) Budapest, V., Báthory-utca 24. földszint (Faluszövetség székháza), melyre Nagyméltóságodat / Méltóságodat / Nagyságodat és nb. családját tisztelettel meghivja a

Rendezőség.

Áldozó József festő 1932.

Nyitva: 10-től 1-ig.

Belépő-dij nincs.

Áldozó József egyike a falusi őstehetségeknek, aki megkapó egyéni művészettel eleveniti meg a falut, annak szokásait és embereit. A kiállitás megtekintése művészi élmény.

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrhölgynek
úrnak

Áldozó József

Stul. 1892 aug. 10. ~~[illegible]~~
Himodon (Sopron megye),
6 elemi Himodon az tán
kerékgyártó mesterséget
tanult. 1923 óta festéssel
és rajzolással foglalkozik.
1924–25 ben a Szerti fővárosi
~~[illegible]~~ ipovrajzi kolában tanult
1926–27 – tól Podolini
Volkmann rajzi kolányában
Még dilettáns, de
tán lesz belőle
valami.
Dolgást látta
1927 III. 1-ig a
Szépmivészeti muzeumban,
ahol akkor kitkér vettam

143

Zboro VI. 209

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Áldozó József

ESTI HIRLAP

1964 JAN 13.

1021

ÁLDOZÓ JÓZSEF 35 évi alkotó munka után gyűjteményes kiállításra készül. A 70 éves parasztfestő, a himódi termelőszövetkezet nyugdíjasa, még most is fest. Témáját a rábaközi tájak, a dolgozó emberek képezik.

Áldozó József, festő

1934-ben az őstehetségek első kiállitása, Szent István napján. Lázár Miklós nyitotta meg. Áldozó is kiállitott. 186-87. old.

Sz. Muraközi Ágota: A magyar parasztfestők és a népművészet viszonya 181. old

A Nyíregyházi Jósa András Múzeum évkönyve. XI. 1968. 1969

Áldozó József

Maros László: Megfejtő művészet (Áldozó József) - Kisalföld, 1967. okt. 11.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Szt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

81. l.

Áldozó József festő

Szerepel a téli tárlaton

Hamar Mure: Téli tárlat és grafikai kiáll. győrött

Művészet 1969 IV. n.

Áldozó József
festő

M.D.K.

Rosít vett a tárlaton

Hamar Imre: Téli tárlat és grafika kiállítás Gőrött
Művészet, 1969. április – 46 lap.

MDK

Aldozó József

Műveivel szerepelt a Magyar Képirók Tarsasága kiallitasan.

(K-f): Két kiallitas.

Az Est, 1939. apr.16. 10.1.

MDK

Aldozó József

Művével résztvett a kiállitáson.

KmTárs. 1943. márc. - ápr. tav. kiáll.
Kiállitó művészek névsora. 23.lap

ALDOZÓ JÓZSEF, festő

1974-ben a Csornai Helytörténeti Gyüjteményben idő-szaki kiallitasa nyilt meg Aldozó József festőművész nek. 328.old

DÁVID LAJOS: Jelentés a Győr-Sopron Megyei Múzeumi szervezet 1974.évi működéséről 315.old.

ARRABONA, A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1975. Győr.

ÁLDOZÓ JÓZSEF, festő

A megyei tanács 31000 Ft.póthitelt nyujtot Áldozó József 18 drb.pasztellképének megvasarlasához,amelyeket a kapuvári muzeumban helyeztek el. 319.old

DÁVID LAJOS: Jelentés a Győr-Sopron Megyei Múzeumi szervezet 1974.évi mukodéséről 315.old.

ARRABONA, A Xantus János Múzeum Évkönyve,Győr. 1975. Győr.

ALDOZÓ JÓZSEF, festo, grafikus

A Győri Xantus Janos Múzeumban 1974-ben időszaki kiállítása vólt Aldozó József festoművésznek. 327.old

DAVID LAJOS: Jelentés a Győr-Sopron Megyei Múzeumi Szervezet 1974.évi működéséről 315.old.

ARRABONA. A Xantus Janos Múzeum Évkönyve, Győr. 1975. Győr.

ALDOZÓ JÓZSEF, festő

1974-ben a Kapuvari Rábaközi Muzeumban Aldpzó József festőművésznek gyüjteményes kiallitasa volt. 337.old

DAVID LAJOS: Jelentés a Győr-Sopron Megyei Muzeumi szervezet 1974.évi müködéséről 315.old

ARRABONA, A Xantus János Muzeum Evkönyve, Győr. 1975. Győr.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 MÁR 11

KISALFÖLD

Áldozó József, festőművész

1021

Látogatóban Áldozó Józsefnél

Himódi otthonában kerestük fel kedden *Áldozó József* festőművészt. Kérdésünkre elmondotta, hogy alkotásait a múlt évben a soproni és a mosonmagyaróvári önálló tárlatain mutatta be. Azóta számos közös tárlatra kapott meghívást. A napokban például az V. Országos Akvarell Biennáléra.

Az idős mester jelenleg újabb, tervei szerint Budapesten megrendezésre kerülő önálló tárlatára készül, amelyen az utóbbi időben alkotott, mintegy hetven pasztell és olajképét állítja ki. Tervezi még, hogy a jövőben nagyobb méretű képek festésébe fog, amelyek művészetének egyfajta összefoglalásai lesznek.

általában a pályaválasztók nyertek, csak az újonc Gy. EPFU-nak sikerült az SKSE otthonából elhozni a két pontot.

Gy. Cárdo—Tatabánya 5:3 (2519:2415). — Psz.: *Veres* 448 fa, *Varga Gy.* 440 fa és *Antalics* 438 fa.

MÁVDAC—Ny. Viscosa 6:2 (2594:2462). — Psz.: *Morvay* 462 fa, *Palkovics* 445 fa, *Varga V.* 443 fa, *Töreki* 437 fa.

SKSE—Gy. EPFU 3:5 (2291:2353). — Psz.: *Nagy T.* 403 fa, *Horváth V.* 392 fa, *Bakó* 382 fa, illetve *Györi*

Áldozó József, naiv festő

L.: Buti István

P. Szücs J.: A falakon kívül 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. máj. 14.

Áldoró József
festő

Tavassal
~~[illegible]~~ a győri tanács művelődési
osztálya megvette a Hövelyen élő
Áldoró József munkáit 30 eser
forint értékben.

Szemann Béla: Győri panoráma — ...
Művészet, 1974. pelms – 7 lap.

ALDOZÓ JÓZSEF, festo

1975-ben a Kapuvári Rábaközi Múzeumban időszaki kiállitasa volt Áldozó József festőművésznek. 321.old

DÁVID LAJOS: Jelentés a Győr-Sopron Megyei Múzeumi szervezet 1975.évi működéséről 301.old

ARRABONA, A Győri Xantus János Múzeum Évkönyve, 18. Győr, 1975

Aldozó József

Naiv festő, 1934-től képei gyakran szerepelnek kiállitásokon.

Kortárs 1972/9 1507. old.

ÁLDOZÓ JÓZSEF

Morgvető

O.V. 31x45

30 Művészeti Képenkció
1973.

ÁLDOZÓ JÓZSEF, parasztfestő

Kapuvárott, a Rábaközi Múzeumban 1961-ben Áldozó József, parasztfestőnek gyüjteményes kiállitása volt. 235.old

ARAGÓ SÁNDOR: A Rábaközi Múzeum alapitása és első tiz éve 219.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVII.évf 97?. 3.szám

Áldozó József

Bálint Jenő kritikus kutatta fel egymás után az östehetségeket. 1934-től évente kiállítást rendezett „Magyar östehetség" címmel, ahol művei szerepettek.

Gergely Mihály: Náw művészetünk.
Kortárs, 1972. szept. (?) 1507. o.

Áldozó József

nave emlitve

Kerülgyártó István
„Hozzászólás a naiv festészet kérdéséhez" c. cikke a
30-31. oldalon

Kritika 1972 szeptember

Áldozó József

festő (1892-1983)

Farogó Sándor: Áldozó József

Soproni Gemle (~~XL.~~ XXVII) 1983, 363-366

ÁLDOZÓ JÓZSEF festő

FÖLD

A Rábaköz, a falusi élet, a magyar vidék képei

Kiállítás a múzeumban

Raskó György és Pamlényi Klára az Áldozó-kiállítás megnyitóján.

KAPUVÁR. A helyi Rábaközi Múzeumban a közelmúltban nyílt meg az Áldozó József festőművész emlékére rendezett kiállítás. A megnyitóra érkezetteket *Pamlényi Klára*, a múzeum igazgatója köszöntötte, a kiállítást *dr. Raskó György* országgyűlési képviselő nyitotta meg.

– Áldozó József munkáit csak az elmúlt években ismertem meg, s képeit csodálva meglepőnek tartom, hogy egy ilyen tehetséges művész csak kevéssé ismert a nagyközönség előtt. Ezért is üdvözölendő a múzeumvezetés kezdeményezése, hogy az 1983-ban elhunyt művész képeit tárja az érdeklődők elé. Áldozó József olyan festő volt, aki érezte azt az autentikus levegőt, mely a magyar népnek évszázadokon keresztül, s mind a mai napig munkát, életlehetőséget biztosított. Képein a magyar táj, ezen belül a Rábaköz jellegzetességei jelennek meg. Hűen tükrözi azt a falusi életet, ami ezen a vidéken a magyar falut jellemezte. Áldozó József élete kalandos volt, tele küszködéssel. Egy olyan élet, mely azt a magyar embert jellemzi, aki többre vágyik, aki megpróbált kiemelkedni a nehéz körülmények közül. Többet akart mutatni arról a vidékről, ahol élt, s meg akarta ismertetni a nagyvárosban élőkkel a falusi életet, annak minden problémájával együtt. Ezt nekünk külön is értékelnünk kell, s ezért is jelentős Áldozó József munkássága. Képein a derűt látjuk, az egyszerű életet mutatja be a maga optimizmusával, amely a magyar nép nagy részét jellemezte, s optimistán tekint a jövőbe, bízva abban, hogy a vetés, a fáradságos mezőgazdasági munka meghozza gyümölcsét. Bízom abban, hogy nemcsak a mai nap látják ilyen szép számmal ezeket a képeket, hanem az elkövetkezendő hónapokban is – fejezte be megnyitóját dr. Raskó György.

Az Áldozó József képeiből nyílt kiállítás szeptember 30-ig tekinthető meg a Rábaközi Múzeum kiállítótermében.

BÓDAI GYULA

...IOK ■ KÖZLEMÉNYEK

...neg az Arany-Gá-...el, barátokkal, is-...a vendégek, ame-...a gyerekek. A gá-...olt muzsikaszó és ...utatkozott. A mű-...kleveleket, serle-...próságok is meg-... az iskola 10. év-...t. A képen látha-...órakoztatta a kö-...16) Fotó: Szük Ödön

...ETTEL

...észet történetében, ...rténetesen egy férfi ...ogják meg az ecse-...anak neki egy olaj-... de működik. Akit ...ről érdekel, azt má-..., délután hat órakor ...őcsanaki Bezerédj-...abó J. Péter és Gömb-...lításának megnyitó-

■ AZ ISKOLASZÉK MUNKÁJÁRÓL

Az 1993-ban hatályba lépett közoktatási törvény életre hívta az iskolaszékeket és felruházta őket többféle jelentős jogosítvánnyal. A Magyar Iskolaszék Egyesület és a győri Sün Balázs Óvoda egy képzést szervez, melynek során szeretné felkészíteni a tagokat a munkára, megismertetni velük a jogi hátteret és kapcsolatot teremteni a területünkön működő iskolaszékek között.

A képzés május 14-én, csütörtökön délután fél háromkor kezdődik a Sün Balázs Óvodában (Győr, 9024, Örkény István u. 4.). A rendezvényen szó esik a pedagógiai programok megyei helyzetéről, a szülők szerepéről az iskolaszékben, az idevágó jogi szabályozások változásairól. A részvétel ingyenes. Jelentkezni és érdeklődni a *414-063-as* vagy a *431-695-ös* (Sün Balázs Óvoda) telefonszámon lehet.

■ MŰHELY BARÁTI KÖR

„A Biblia az irodalomban" címmel *Mártonffy Marcell* esztéta tart előadást kedden, délután öt órától a Petőfi Sándor Művelődési Központban (Győr, Árpád út 44.).

■ KÖNYVBEMUTATÓ

A pápai Jókai Mór Városi Könyvtár és a Kisalföldért Művészeti Alapítvány szervezésében május 13-án, szerdán este öt órakor a Jókai Mór Városi Könyvtár olvasótermében (Pápa, Várkastély) kerül sor *Salamon Nándor* „Kisalföldi művészek lexikona" című könyvének bemutatójára. A lexikont *Somfai Balázs* levéltáros mutatja be, az érdeklődők kérdéseire a szerző válaszol.

NÉVNAP

FERENC

● A Nap kél: 5 óra 13 perckor, nyugszik: 20 óra 9 perckor.
☾ A Hold kél: 19 óra 54 perckor, nyugszik: 5 óra 32 perckor.

ORVOSI ÜGYELET

■ **GYŐRÖTT:**
16 órától reggel 7-ig a Liezen-Mayer u. 57. sz. alatti körzeti orvosi rendelőben. Telefon: 412-221.
Gyermekorvosi ügyelet:
ugyanott 17 órától másnap reggel 7-ig.
Fogorvosi sürgősségi ügyelet:
ugyanott 19–7 óráig.

■ **SOPRONBAN:**
Sopron környékieknek 16 órától, soproniaknak 17 órától reggel 7-ig a Lenkey u. 5. sz. alatti központi ügyeleti rendelőben. Telefon: 312-011.

■ **MOSONMAGYARÓVÁR ÉS MÁRIAKÁLNOK:**
16 órától reggel 8 óráig. Telefon: 215-013.
Gyermekgyógyászati készenlét:
hétfőtől péntekig 16 órától másnap reggel 8 óráig.

■ **MOSONMAGYARÓVÁR VONZÁSKÖRZETÉBEN** található községek közös ügyelete (KHT): 17 órától reggel 7-ig a rendelőintézetben, a régi nyomda helyén (Fő u. 49. szám alatt). Telefon: 217-712.
Fogorvosi ügyelet:
hétfőtől péntekig 19 órától 23 óráig ügyelet, 23 órától másnap reggel 7 óráig készenlét a Karolina Kórház és Rendelőintézetben, a Régi vámház tér 2–4. szám alatt. Bejelentkezés a 215-013-as telefonon.

■ **CSORNÁN:**
18 órától reggel 8-ig a körzeti rendelőben, a Soproni út 62. szám alatt. Telefon: 261-222. Az ügyelet ellátja Csorna, Farád, Rábatamási lakosait.

■ **KAPUVÁRON:**
hétfőn 16.30 órától másnap reggel 7.30 óráig, kedden, szerdán, csütörtökön 15.30 órától másnap reggel 7.30 óráig, pénteken 14.30 órától másnap reggel 7.30 óráig. Az ügyelet ellátja Kapuvár város (Öntés kivételével), Vitnyéd és Csermajor lakosait. A gyermekháziorvosok saját körzetükben készenléti szolgálatot tartanak, mely Kapuvár városon kívül kiterjed Babót, Osli, Öntés, Szárföld, Veszkény és Vitnyéd településekre. Helye: központi háziorvosi rendelő, Kapuvár, Dr. Lumniczer Sándor u. 10. Telefon: (96) 241-163.

KÖTELEZŐ TÜDŐSZŰRÉS

MDR

ALDUS MANUTIUS velencei nyomdász

Módszereit a magyar könyvnyomtatásnál használták.

Soltész Zoltánné: A magyarországi könyvdiszités
a XVI. században.

Akadémiai kiadó Budapest 1961. p. 27.

Alegreti vagy Radovanov Mátyás, dalmát építész és kőfaragó; szül. a XIV. sz. végén Zárában, meghalt a XV. sz. közepe táján. A traui régi évkönyvek két érdekes építkezésével kapcsolatban tartották fenn emlékét. 1427-ben szerződést kötött Trau községgel, s 40 arany forintért kötelezte magát, hogy a traui székesegyház középhajójának első boltozatát megépíti. E munkát bizonyára el is végezte, miután a későbbi feljegyzések már a második boltozat építésére vonatkoznak, melyet a község velenczei építészekkel készíttetett. 1435-ben Bulsić Simon (l. o.) nevű társával együtt a traui herczeggel s a község előljáróságával szerződött a traui várban teljesítendő különböző munkák felett. Így magára vállalta a két mester 300 libarért a vár főerődjében levő szökőkút feletti boltozat megépítését, továbbá 200 libarért a várárkok északi és keleti falainak újjáépítését.

Kukuljević-Sakcinski, Ivan: Slovnik umjetnikah jugoslavenskih. Zagreb, 1858—1860. 3. l.

Alegretto di Marino da Trau, dalmát építész és kőfaragó. Dalmácziából került Velenczébe, hol 1421 körül halt meg.

Thieme—Becker: Allg. Lexikon der bildenden Künstler. Leipzig, 1907. I. 249. l.

Alegretto di Pietro da Spalato, dalmát kőfaragó. A XV. század elején Dalmá-

I

cziában született. 1460 táján Velencze szolgálatában állott.

U. o

ALE ILDIKÓ

1997. május 23. PÉNTEK

Színekből szőtt hangulatok

VAS NÉPE

Fotó: Kaczmarski Zoltán

Sárgába simuló magány, barnán ránk boruló álom, kéken hűvös és közömbös kapcsolatok. Alaktanulmányok — és mégsem pusztán azok. Színekből szőtt hangulatok keltik életre Ale Ildikó végzős főiskolai hallgató pasztellel és papíron született alakjait. Itt nem az arc a fontos, mert nem ez az érzések tükre, hanem a színek, melyek oly könnyedén és csalogatón bomlanak ki Ale Ildikó krétavonásaiból, mint bűvészkalapból a színes selyemkendők. A fiatal művész maga is mágus, aki vonalakkal és színekkel képes érzéseket rajzolni az egyhangú papírra. *(Ale Ildikó kiállítása szombatig látható Szombathelyen, a Savaria Tourist Galériában.)*

Szenvedés után sz

A 15. férfi kézilabda-világbajnokságon a magyar válogatott 23:20-ra legyőzte az olimpiai bajnok horvátokat.

Magyarország—Horvátország 23:20 (8:10). Góldobók: Éles 5, Bergendi, Pásztor 4-4, Gulyás 3, Mezei, Csoknyai 2-2, Sótonyi, Kertész, Rosta 1-1.

A kezdeti rontások ellenére az első játékrészben mégis a veszprémi világválogatott, Éles István vitte a hátán a csapatot, amely így kétgólosra szűkítette hátrányát a félidőig, márpedig a kézilabdában két gól nem előny.

A második félidőben a fegyelmezetten védekező magyar csapat 11:11-nél utolérte az olimpiai bajnokot. A továbbiakban felváltva estek a gólok, öt perccel a lefújás előtt pedig Mezei beállóból vezetéshez juttatta a válogatottat. A horvátok három perccel a találkozó vége előtt belőtték ugyan huszadik, egyben utolsó góljukat, de a magyarokat már nem lehetett feltartóztatni. Pásztor góljával 22:20-ra módosult az eredmény, a kegyelemdöfést pedig Gulyás adta meg (23:20).

❄❄❄

A mérkőzés után felhívtuk Vass Károlyt, az Elektromos elnökét, aki mellesleg a Magyar Kézilabda Szövetség szakmai alelnöke, civilben pedig testvére annak a Vass Sándornak, aki Japánban szövetségi kapitányként győzelemre vezette válogatottunkat a horvátok ellen.

— Végtelenül boldog vagyok, — kezdte a szakmai alelnök — hiszen ezt az eredményt már nemzetközi szinten is komolyan jegyzik. Az előbb beszéltem a testvéremmel telefonon, aki elmondta, hogy a nemzetközi edzőgárda, csakúgy mint ő, elsősorban a szenzációsan védő Szathmárinak tulajdonítja a horvátok elleni sikert. Természetesen az érdem a csapaté, hiszen nem egy ember harcolta ki a diadalt.

— *Minek tulajdonítható, hogy a világbajnokság mérkőzésein, nemcsak a magyarokén, rengeteg a technikai hiba?*

Otthon vesztett a Csépve

Schalke-öröm

M. D. K.

ALEITNER József kőforagó

1756. Győr, jezsuiták részére víztar-
pály készítése

Agghány: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 165. l.

Jurij Alexandrov, szobrász

1021

1980.XI.5.Televizió 2 Műsor 20.45 Dné
TV Hiradó 2

Az iréra az internacionalistára Zalka Mátéra emlékeztek tegnap délután a szovjet főváros Bauman kerületében. Ebben a házban élt és dolgozott 1921-től 5 esztendőn át a későbbi legendás Lukács tábornok, akinek érdemeit, életutját méltatta a kerületi tanács elnöke, Az emléktábla avatásának ünnepségére eljött Zalka Natália, ott voltak Zalka Máté harcostársai, tisztelői, mindazok, akik a szovjet-magyar barátság ápolását szivügyüknek tekintik. A tanács elnöke leplezte le az emlékmüvet, Jurij Alexandrov érdemes müvész alkotását.

Jurij Alexandrov

A szimpozion, találkozás, megbeszélés a maga természetességével vált és válik nemzetközi műhellyé, lendítve a bizonyos anyagokhoz kapcsolódó uj szobrászati elképzeléseket. Ennek jegyében alakultszintén 967-ben a siklósi szobrász szimpozion, az a nemzetközi alkotótelep, amely most Jurij Alexandrová, Bencsik István Jurij Cavula, Kigyós Sándor, Vuttorio du Muzio, Perre Székely müveit vonultatja fel, magyar szovjet, itáliai szobrászok alkotásait.

Losonczi Miklós; " Találkozás, megbeszélés, mühely
Müvészeti szimpozionok eredményei."

Hajdu-Bihari Napló 1983. aug. ~~1~~o. 9.

Aleksander A., horvát festő. 1870 körül Zágrábban született. Tanulmányait az 1890-es évek végén Bécsben a képzőművészeti akadémián végezte. Az 1896. évi millenniumi kiállításon a horvát-szlavon művészet csoportjában, Zsuzsanna a fürdőben, Arczkép és Önarczkép cz. olajfestményeivel volt képviselve.

Horvát- és Szlavonország a Magyarország ezeréves fennállásának megünneplésére Budapesten 1896. évben rendezett országos kiállításon. Zágráb, 1896. 1. l.

Aleksić, l. *Alexics.*

Aleksijev A n d r á s, építész és szobrász, l. *Alexii A.*

ALEKSIĆ. Dusan Jertó

Battonya, Ilon. 1880

DAVIDOV, Dinko: Spomenici Budimske eparhije. Beograd ; Novi Sad : Prosveta ; Matica srbska, 1990 288,310,p

PEINTRES SERBES DE BANAT AU XIXe SIÈCLE:

I. NIKOLA ALEKSIĆ (1808-1873)

ALEKSIĆ, Nicola pictor

Vukosava Popović

Le rationalisme du siècle des lumières se répandant rapidement hors des frontières de son pays d'origine — la France —, les pays de l'empire autrichien subirent, eux aussi, une mutation spirituelle significative à la suite de l'écho prolongé qu'il y avait éveillé. Dès la moitié du XVIIIe siècle, en effet, l'Université de Vienne devint le promoteur des idées rationalistes qui, transmises par l'intermédiaire de la philosophie et de la culture allemande, ne tardèrent à faire souche dans toutes les régions de cet Empire d'une grande hétérogénéité ethnique.

A Vienne, le peintre Friedrich Heinrich Füger (1751—1818), après un long séjour en Italie, se manifeste, dès 1783, comme le principal représentant du classicisme, pour devenir même, en 1795, le directeur de l'Académie viennoise. A Rome, il avait connu de très près Raphaël Mengs (1728—1779) et Franz-Anton von Zauner (1746—1835). De retour dans son pays, Füger a fortement influencé la vie artistique autrichienne — et notamment viennoise — son style baroque idéalisé et classique se maintenant en peinture jusqu'à ce que Johann Peter Kraft (1770—1856) lui imprimera un nouveau tournant.

Le style classique a trouvé son expression dans tous les domaines de l'art. En peinture, thèmes et formes lui sont redevables. L'idéal classique — la recherche de la beauté et de la perfection dans les formes — exerce son ascendant sur la peinture de manière rigoureuse et même pédante. Les jeunes peintres, pendant des générations, vont s'inspirer de la sculpture antique par la voie des moulages en plâtre qui devinrent, ainsi, inséparables de la conception du métier de peintre.

Dans ces conditions et sous l'influence de l'esthétique de Winkelmann et de l'admiration vouée par Mengs à la forme, prend naissance le groupe des peintres du Banat dont Arsenije Teodorović (1767—1826) en est le représentant le plus expressif. De formation classique, Teodorović s'acharne sur le dessin qui, chez lui, devient presque de la calligraphie empreinte de pédantisme. D'ailleurs, les iconostases qu'il a peintes, ainsi que certain usage qu'il fait des motifs iconographiques, sont tributaires à l'esprit classique.

La génération des peintres qui suivirent après Teodorović a vu dans le classicisme aussi autre chose à part l'expression esthétique archéologique de Winkelmann, ou la simple admiration de Mengs pour la forme; ils y trouvèrent l'expression plastique artistique de la jeune société des villes qui précisément faisait son entrée victorieuse dans l'histoire. C'est à présent la phase « héroïque » du classicisme, qui gagne les couches de la petite bourgeoisie et qui se concrétise dans les formes variées et puissantes du Biedermeier. Le Biedermeier devient le style caractéristique des villes allemandes et, en général, de l'Europe centrale depuis 1815 jusque vers 1848. En tant que dérivé du classicisme, le Biedermeier trouve son expression dans tous les domaines de l'art. Issu du classicisme, il perd avec le temps de la netteté et de la rigueur de ses formes pour s'orienter de préférence vers les formes plus souples de la décoration intérieure (draperies) et de l'orfévrerie (bijoux et autres objets d'ornementation).

Peu à peu, le peintre, en insistant sur la matière à laquelle il livre un continuel combat, renonce à la stricte ressemblance avec le modèle en faveur de l'idéalisation. Aussi, les thèmes du Biedermeier deviennent-ils plus tranquilles, s'attachent-ils surtout à l'atmosphère chaude et paisible du chez soi, à des coins de nature, aux portraits de fonctionnaires, négociants ou artisans qui, pour se hausser aux yeux du monde et marquer par là leur position sociale, voir même leur richesse, commandent volontiers leurs portraits.

Le nouveau courant atteindra Vienne et son ancienne conception plastique. Ses premiers signes, dans la capitale de l'Empire, se manifesteront dans la peinture de Johann Peter Kraft qui, lui aussi, se tournera, de

REV. ROUM. HIST. ART. Série Beaux-Arts, TOME XII, P. 106—112, BUCAREST, 1975

tout son cœur, vers les gens simples qui formaient le monde modeste d'une Vienne impériale et fastueuse et dont il remplira ses toiles ; vêtus de leurs plus beaux habits, ornés de joyaux, souriants, ces personnages recrutés dans les rangs de la petite bourgeoisie ne tarderont pas à introduire leur air de fête dans la pratique picturale de toute l'Europe centrale.

Pour la peinture du Banat, l'artiste le plus vigoureux de l'époque Biedermeier demeure le peintre Constantin Daniel (1803—1873). Mais, cette place primordiale, Daniel se l'assurera surtout par sa peinture religieuse dont la valeur plastique exceptionnelle ne cesse de rayonner, en dépit des portraitistes qui gardent envers les œuvres de Daniel une attitude pleine de réserve.

Nikola Aleksić (1808—1873) s'apparente intimement à Constantin Daniel par la vigueur du talent, mais il s'en éloigne par le caractère de son art. Il doit sa formation artistique à Arsenije Teodorović, le peintre qui, le premier, s'est détaché des influences du baroque pour adopter les caractères du classicisme naissant. Lorsque, en 1826, Teodorović est mort, Aleksić continua pendant quelques années, tout seul, à travailler comme peintre d'icônes, mais par la suite il se rendit à Vienne où — le 6 novembre 1828 — il s'inscrivit à l'Académie des beaux-arts. Il y suivit le cours de dessin antique du professeur Leopold Kupelwieser. Tout en obtenant des notes excellentes aux examens, il n'acheva son enseignement qu'à la fin de l'année, lorsqu'il quitta Vienne pour se rendre en Italie. Là, dans les garnisons de la Vénétie et de la Lombardie, Aleksić a peint ses portraits d'officiers autrichiens, alors que, dans les galeries de peintures, il s'est occupé de copier les œuvres des grands maîtres de la Renaissance et du baroque. Après un séjour de trois ans en Italie, Aleksić rentre dans son pays natal où il reprend son métier de peintre itinérant d'iconostases. Vivant et travaillant, pour commencer, à Chichinda (de 1837 à 1840), il s'installe par la suite à Timişoara. En 1841 il ouvre un atelier permanent à Arad, qu'il n'a pas cessé de diriger jusqu'en 1873, l'année de sa mort.

Il fut peintre d'icônes et portratiste et, de plus, l'auteur de trois compositions à thème littéraire. Pour autant que l'on sache aujourd'hui, il a peint plus de vingt iconostases et presqu'une centaine d'icônes. Ses iconostases ornent les églises de Fibiş (1837), Aranghelul-en-Banat (1838), Molu (1839), Gospodintzi (1840), Cuvin (1841) — restauré en 1964 ; les deux églises d'Arad (1845—1847), Sent Marton (1845), Elemir (1850), Cuman (1854), Noul Miloşev (1855), Radoiev (1858), Sent Peter (1860), Variaş (1862), Micul Bocicherec (1863), Ostoicev (1873).

Ce nombre impressionnant d'iconostases justifie pleinement l'opinion que Nikola Aleksić serait l'un des peintres les plus féconds de son temps. Seulement, il faut l'avouer, le souci de la quantité lui fait parfois sacrifier sur son talent : son œuvre de peinture religieuse n'échappe pas toujours à l'emprise d'une manière fade et conventionnelle qui répète sans cesse les mêmes gestes, voir les mêmes physionomies.

Les meilleures œuvres d'Aleksić dans le domaine de la peinture religieuse ont été exécutées sous une influence exercée par l'ainsi-nommé courant des « nazaréens » catholiques qui aspiraient à ce que l'art revienne « sur la voie de la Vérité », autrement dit à ce qu'il avait été au temps de la Haute Renaissance. De l'ardeur enthousiaste des « Nazarener » autrichiens, Aleksić s'en est empreint directement. Le charme prenant de ses ouvrages réside précisément dans la sobriété, l'éclat tempéré de sa palette. Le plus bel exemple nous en est donné par l'icône de la Sainte Vierge-Mère-de-Dieu de l'église de Mol où s'harmonise une conception académique de la forme avec un coloris de grande délicatesse, l'art d'Aleksić atteignant dans cet ouvrage une maîtrise de virtuose du pinceau, tout à fait inattendue. Nombre parmi les icônes du peintre, telles, par exemple, celles des iconostases de Noul Miloşev et d'Arad, sont l'aboutissement d'un état d'âme de parfaite sincérité avec lui-même, lorsqu'il laisse s'épancher sa fine sensibilité pour la couleur, en négligeant quelque peu la ligne rigoureuse du dessin.

Seul parmi ses contemporains, Nikola Aleksić a été doué de l'entendement, de la force expressive et de la palette vigoureuse exigés par la peinture murale. Il a orné de ses compositions les murs des églises de Melenţi, Cuman, Elemir, Mocrin, Variaş, Noul Cnejeveţ, Chichinda, Sent Marton, Ostiieţ et Arad. Cet aspect de son activité est également important parce qu'il découvre, chez Aleksić, un nouveau champ d'intérêt artistique. Mais, par malheur, exécutant ses thèmes à l'huile ou dans le meilleur des cas « al seco », plusieurs de

Fig. 1. — Nikola Aleksić, *Portrait de Catherine Kočin*, huile sur toile, 56 × 70 cm. Collection: Mihajlo Milin, Variaş, Roumanie.

Fig. 2. — Nikola Aleksić, *Portrait de Lenka Kočin*, huile sur toile, 70 × 55 cm. Collection: Mihajlo Milin, Variaş, Roumanie.

Fig. 3. — Nikola Aleksić, *Portrait de Maxim Manuilović, évêque de Timişoara*, huile sur toile, 82 × 111 cm. Collection: Le vicariat serbe de Timişoara, Roumanie.

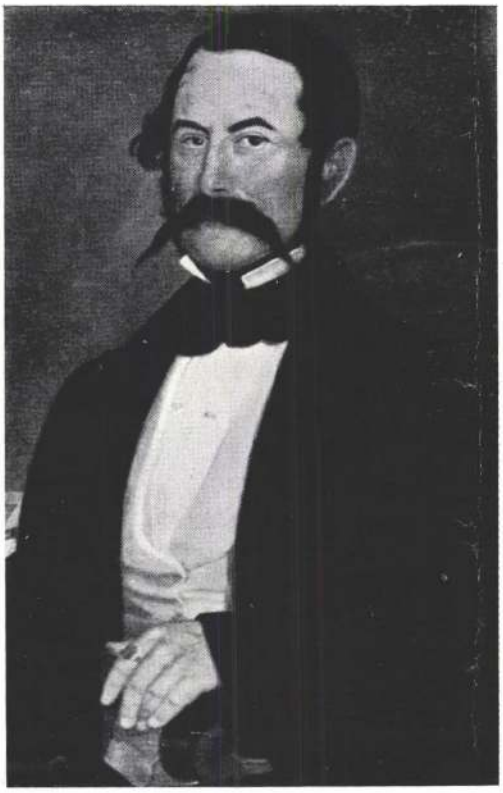

Fig. 4. — Nikola Aleksić, *Portrait de Christophore Sifman, philanthrope serbe*, huile sur toile, 58×73 cm. Collection: Dr. Georg Aćel, Comlosul Mare, Roumanie.

ses peintures murales ont subi les vicissitudes du temps, comme celles de l'église du quartier Mehala de Timişoara ou celles de l'église de Sînnicolaul-Mare. Dans les compositions murales isolées, il témoigne d'une manière qui lui appartient en propre en ce qui concerne le dessin des physionomies, qui tend à les idéaliser. Il se distingue aussi par un don tout particulier de l'ordonnance de la composition picturale, comme le prouvent avec évidence les peintures murales de l'église Sts. Pierre et Paul d'Arad.

Nous pensons ne pas nous tromper en affirmant que la peinture murale d'Aleksić est en quelques sorte redevable au programme des « Nazarener », notamment à Overbeck. Dans ce sens, il s'agit tout premièrement, ainsi que nous venons de le dire, de son art à *disposer* les groupes de ses compositions religieuses. Ce qui frappe et domine, c'est le dessin. Il commence par peindre deux groupes — en somme deux compositions — bien équilibrés l'un vis-à-vis de l'autre et placés, l'un, d'habitude le groupe de anges, dans la partie supérieure du tableau et l'autre en bas; celui d'en haut se réclame de la symétrie. Ensuite, ce qui rappelle encore Overbeck c'est la manière dont il se prend pour « éclairer » sa composition: il dénote un grand savoir-faire dans la projection de la lumière sur ses groupes et dans la mise en évidence de la source de lumière; le centre en est toujours illuminé, les figures du premier plan se trouvant dans l'obscurité, de sorte que le contraste entre l'ombre et la lumière devient prégnant. Quelques-unes de ses compositions murales isolées font preuve de son goût pour les coloris agréables et clairs: d'autres, cependant, ne craignent pas les tonalités grisâtres et ternes. Enfin, une très grande virtuosité de dessinateur caractérise ses peintures murales.

Mais, là où Aleksić semble être, le plus, maître de son talent, c'est dans les portraits. Aussi, la liberté du choix de ses thèmes était-elle plus grande: les chroniques de la vie sociale lui offraient toute une galerie de personnages qu'il a su fidèlement fixer sur ses toiles. La grande valeur artistique de la peinture d'Aleksić réside justement dans les plus de trois cents portraits qui lui sont attribués jusqu'à présent. On peut dire que son art a légué à la posterité l'image la plus fidèle de la société citadine de son temps.

Ses premiers portraits, il les a peints sous l'influence vigoureuse de son maître Arsenije Teodorović. Ce sont: le portrait du *Citoyen*, de *l'Officier*, de *Lenka Katić*. Quelque peu sombres et monotones, d'après l'usage qu'il fait de la couleur, ces toiles témoignent d'un fin modelage des traits. Tout en suivant la manière de son maître Teodorović, Aleksić, manque pourtant de sens de la monumentalité qui caractérisait son aîné de même que de cette flamme intérieure, expression d'une vie spirituelle, que Teodorović s'entendait si bien à mettre sur les physionomies qu'il peignait.

Une fois son ensiegnement à Vienne fini, le caractère des portraits d'Aleksić change. Abandonnant Teodorović, il tombe sous l'influence de Kraft et de Waldmüller, mais surtout du premier. Les portraits qu'il exécute immédiatement après sa rentrée de Vienne et d'Italie nous le montrent enclin aux coloris vifs et puissants, empreints de tempérament. *Zora Bibić*, le couple *Zvekeć*, *Dušan* et *Marie Aleksić*, l'*Officier autrichien*, *Vladimir Glavaški* se caractérisent par le coloris sombre des habits, les

Fig. 5. — Nikola Aleksić, *Le Baptême du Christ*, huile sur toile, 286×166 cm. Collection: L'Eglise serbe de Cianadul Mare, Roumanie.

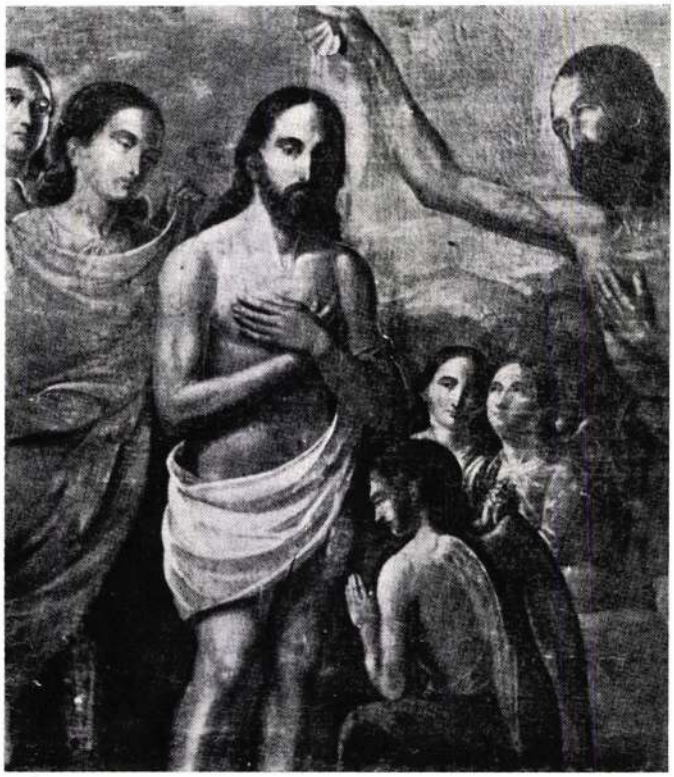

tons de rose de la carnation, la profondeur d'un fond de toile chaudement coloré. Son tempérament se fait sentir surtout dans les portraits de femmes où capelines ornés de fleurs et voiles mettent une note de douceur. Les personnages sont quelque peu rigides, dans une composition générale où domine le noir, le rouge, le blanc. Ce qui semble l'attirer tout particulièrement, c'est de rendre la délicate beauté des joyaux en or, des gemmes, des perles, du filigrane; dans ce sens, tout en n'étant pas aussi adroit que Constantin Daniel, il reste séduisant et fort intéressant par la manière dont il sait faire vivre l'or sur le fond sombre de ses toiles.

Peu à peu, Aleksić va se concentrer sur le dessin dans la composition picturale et vers 1845 il adoptera la peinture ton sur ton. Les portraits perdront du charme de la jeunesse et de la fraîcheur qui les avaient caractérisés; ce sera le cas des portraits de *Sultana* et *Ciro Katić*.

En pleine maturité, son œuvre témoigne d'une conception realiste très expressive des personnages; les toiles de cette époque restent le meilleur exemple de sa formation classique en peinture. Abandonnant les coloris pathétiques, empreints d'une certaine sentimentalité, il se consacre à un genre de grande finesse: modelés sur de grandes surfaces, les visages de ses portraits attestent son penchant pour le dessin précis des lignes. De quelques sombres tonalités, souvent il crée des figures et dans le calme de la couleur ton sur ton il applique deux ou trois accents: une émeraude qui brille au doigt, une broche ou une rose dans les cheveux (*Euphémie Vlaškalin, Milan Vlaškalin*). Ce modelage à l'excès lui est caractéristique et c'est à peine si l'ombre d'un voile noir se détache sur le fond blanc. Mais, ce qui frappe surtout dans ses portraits de femme, ce sont la pureté et la molesse des traits, l'une comme l'autre spécifiquement féminines. D'aucuns ont affirmé que le portrait pouvait être plus ancien, en déduisant cela des craquelures qui couvrent les visages. Si on le compare à Daniel, à coup sûr Aleksić semble plus rude et plus primitif, mais c'est précisément cela qui le fait échapper à toute mièvrerie.

Fig. 6. — L'Eglise des Sts. Pierre et Paul d'Arad, Roumanie.

Pour le classicisme yougoslave, Aleksić a créé une variété tout à fait à part du portrait, par la fusion des solutions les plus subtiles en matière de tonalité, allant jusqu'à la teinte unifiée, ainsi que par la maîtrise du dessin et la science du détail graphique.

Nikola Aleksić peignait quelquefois aussi des enfants, mais il défendait de la curiosité des regards adultes les petites œuvres qu'il faisait dans ce monde d'enfants. Il enveloppait le tout dans une buée transparente telle un voile léger cachant les corps des poupées, et qui de la sorte faisait penser plutôt à de l'abstraction qu'à une description bien sage des réalités enfantines. Le plus haut niveau du genre, il l'a atteint dans *Natures artistiques d'enfants*, merveilleuse composition qui n'est en somme que le portrait de ses deux fils, l'aîné et le benjamin. Pour l'exécuter, sa palette s'était faite presque pauvre: rien que du gris foncé et du brun foncé, fortement accentués de blanc.

Dans les portraits d'adultes, il s'est montré parfois la victime du goût de sa clientèle, en se conformant à la conception artistique de celle-ci. Pour satisfaire ses clients, il a accepté de les peindre toujours en tenue d'apparat, ornés de bijoux, parés de fleurs, assis dans les lourds plis de draperies somptueuses, le tout se détachant sur un fond de colonnes en marbre ou sur un faux paysage d'une grande platitude (portrait de *Nina Savić et de son enfant)*.

Son activité a la portée et la signification d'un travail de pédagogie artistique. Encore de son vivant, il a suscité des imitateurs soit parmi ses éleves, soit parmi ceux, qui, sans l'être, aspiraient néanmoins à se hausser à sa maîtrise en l'imitant. De nombreux jeunes peintres travaillant dans son atelier l'ont aidé à peindre les iconostases. L'un d'eux, Jovan Subotić, l'aida à peindre l'iconostase de l'église de Aranghelul bănățean (1838) et ses compositions murales de l'eglise Sts Pierre et Paul d'Arad (1847). Signalons encore parmi ses disciples son propre fils — Dušan Aleksić — et Ljubomir Aleksandrović, le peintre d'églises par excellence, qui est venu de Sent Marton en 1840 pour travailler sous sa direction. Aussi, lui sera-t-il toujours tributaire de la vigueur de ses lignes dessinées avec le maximum de précision et de la magnificence de sa palette chromatique.

Notes

[1] Veljko Petrović et Milan Kašanin, *Srpska umetnost u Vojvodini*, Novi Sad, 1927.

[2] Ivan Aleksić, *Nikola Aleksić, slikar*, Petrovgrad, 1935.

[3] *Enciklopedija likovnih umetnosti*. 1.A-Cus. Zagreb, 1959, p. 50-51.

[4] Aurel Cosma, *Nikola Aleksić, Pictura românească din Banat*. Timişoara, 1940.

[5] Ion Frunzetti, *Pictorii bănăţeni din secolul al XIX-lea*. Bucureşti, 1957.

[6] Vukica Popović, *Katalog izložbe Nikole Aleksića, Narodni Muzej Zrenjanin Kikinda*, octobre-novembre, 1965.

[7] Dr. Dinko Davidov, *Psihološki portret. Slikar Nikola Aleksić*, in *Dnevnik* (Novi Sad), 13 mai 1962.

[8] Dr. Dejan Medaković, *Izložba slika Nikole Aleksića u Zrenjaninu*, in *Književne novine* (Beograd), 5 mars 1966.

ALEKSIĆ, Stefan

ȘTEFAN ALEKSIĆ: UN AUTOPORTRET

de ILEANA PINTILIE

Fără a minimaliza, a vorbi despre pictura lui Ștefan Aleksić ar putea să stîrnească nedumerire, deoarece ea n-a alcătuit niciodată un fir conducător al istoriei artelor plastice din Banat, ci a contribuit modest la conturarea unui climat artistic, destul de șovăielnic încă la începutul secolului. Făcînd parte dintr-o familie de artiști de origine sîrbă, el este primul care renunță la pictura bisericească pentru a trata subiecte de gen, compoziții și portrete înclinate spre observații sociale. Bunicul său, Nikola Aleksić, a fost zugrav de biserici și portretist, contribuind alături de alții la laicizarea picturii bănățene. A activat la Arad și Timișoara, oraș în care s-a stabilit din 1840. Tatăl său, Dušan, a fost de asemenea pictor de biserici, trăind și lucrînd la Arad, unde s-a născut Ștefan în 1876. Moștenind înclinația pentru pictură a familiei, el studiază la Academia din München, stabilindu-se apoi la Arad, iar mai tîrziu la Modoș.

Ștefan Aleksić se situează, ca și Josif Ferenczy de altfel, pe linia unui realism cu tentă socială inaugurat în Banat de compoziția lui Ion Zaicu „Fierar odihnindu-se", însă pictura sa este dispersată în subiecte mărunte și mai lipsită de vigoare. În modul de tratare și-a însușit tușa de factură impresionistă așternută în trăsături ușoare de penel, dar departe de a lucra în *plein-air*, tablourile sale păstrează aproape invariabil un fundal întunecat, amintind de acel *sauce brune* criticat de artiștii impresioniști. Din numărul de pînze oarecum nediferențiate calitativ se desprinde una surprinzătoare prin incisivitate, o adevărată profesiune de credință a artistului. Este vorba de un autoportret în care artistul se reprezintă într-o tavernă, cu un pahar în mînă și ulciorul alături, iar moartea cîntîndu-i la ureche o melodie la vioară. În pictura lui Aleksić autoportretul nu este o temă rară, artistul pictîndu-se în repetate rînduri în mod obiectiv. Dar lucrarea despre care ne propunem să vorbim merită o atenție deosebită.

Pentru un observator din afară autoportretul este o destăinuire monologică a personalității creatorului sau a unui fragment de autobiografie, reprezentînd totodată vîrful subiectiv al unei specii de tablouri care cere de la artist cît mai multă înstrăinare în favoarea însușirii unei personalități străine. După considerațiile făcute de Wilhelm Waetzold în cartea sa „*Die Kunst der Porträts*" două ar fi funcțiile mai importante ale autoportretului și ar motiva necesitatea acestui gen: funcția artistică, în care autoportretul servește ca studiu pictural, și funcția psihologică, prin care artistul vrea să se cunoască pe sine și întreprinde un studiu autopsihologic; ea corespunde de asemenea unei necesități de exteriorizare a artistului. Capacitatea de autocunoaștere nu este dependentă de zestrea de obiectivitate a artistului, ci de gradul de experiență proprie de viață și de trăirile sale. Cu alte cuvinte, la maturitate și bătrînețe artistul devine mai tolerant, mai obiectiv, în consecință autoportretele sale devin mai adevărate.

Dar autoportretul nu este întotdeauna rezultatul unei capacități mai mari sau mai mici a artistului de autocunoaștere, propria apariție nu se rezumă la o „transcriere" a stării sale psihologice și fizice, ci dezvăluie mai degrabă importanța eului. Uneori artistul face cunoscut în autoportret gradul de prețuire proprie, dînd la iveală o imagine dorită despre sine.

STUDII ȘI CERCET. IST. ART., Seria ARTĂ PLASTICĂ, Tom 36, P. 79–81, BUCUREȘTI, 1989

Acesta ar fi şi cazul autoportretului lui Ştefan Aleksić, artistul punînd sub o îndoială autoironică propria sa personalitate, privită cu un ochi critic în timp ce se caracterizează ca un incurabil boem atras irezistibil de taverne şi acompaniat de o pereche lubrică. Dar ceea ce pare să dea o profunzime metafizică este apariţia morţii care îi cîntă la vioară. Acest motiv s-a perpetuat din evul mediu indirect, prin evocare simbolică, sub forma naturilor statice cu cranii, lumînări stinse, obiecte sparte etc. cunoscute sub numele de *Vanitas (Memento mori)* sau sub forma *Dansului morţii (Totentanz)* care afirma credinţa medievală în universalitatea şi omnipotenţa morţii ce nu iartă pe nimeni, indiferent de categorie socială, profesie, vîrstă. Un prim autoportret în dialog cu moartea este acela de la 1521 al lui Nikolas Manuel Deutsch care într-un astfel de dans al morţii se reprezenta pe sine în timp ce moartea îi smulgea pensula din mînă. Într-o mentalitate asemănătoare este construit şi dublul portret al lui Hans Burckmeir alături de soţia sa. Artistul stă în picioare în timp ce femeia şade lîngă el ţinînd o oglindă pe genunchi. În loc ca din oglindă să apară chipurile lor, de acolo se ivesc două cranii, substituţie simbolică amintind inevitabila moarte. De altfel despre aceasta vorbeşte şi inscripţia de pe tablou. Pe la sfîrşitul secolului al XVIII-lea Johann Zoffany dezvolta tema autoportretului legat de o alegorie a morţii. Artistul se pictează în atelier arătînd — cu un zîmbet resemnat — o clepsidră şi un craniu. Fundalul e ocupat de un fragment dintr-o pînză şi un ecorşeu, iar pe o carte stă inscripţia „*Ars longa — vita brevis*" exprimînd deci credinţa artistului că viaţa omului este scurtă, trecătoare şi măruntă în comparaţie cu arta în a cărei perenitate crede. Spre deosebire de tema dansului morţii în care orice este omenesc este ameninţat de nimicire şi chiar spulberat de moarte, demonstrînd astfel printr-o exprimare violent-expresionistă deşertăciunea destinului uman, această alegorie a morţii de la finele secolului al XVIII-lea exprimă triumful orgolios asupra morţii prin artă. Artistul are convingerea că va putea înfrunta timpul, dacă nu prin propria lui fiinţă muritoare, cel puţin prin nemurirea artei.

În secolul al XIX-lea vechea temă medievală a morţii apare mai rar şi mai estompat, menţinîndu-se în autoportret, artistul dialogînd cu un schelet care îi cîntă la vioară. În aceste autoportrete, destul de rare dealtfel (să amintim pe cel al lui Hans Thoma, Lovis Corinth sau pe cel al lui Arnold Boecklin) scheletul reprezintă simbolic moartea care trebuie privită aici într-un sens dinamic, acela de trecere dintr-o stare în alta, de introducere într-un „dincolo" şi de revelaţie în acelaşi timp. În sens esoteric, sens care îmbogăţeşte conţinutul acestei teme plastice, moartea simbolizează schimbarea profundă pe care o suferă omul prin iniţiere. În autoportretele cu moartea întreaga compoziţie pare să vorbească despre artist ca o conştiinţă superioară, marcată de un destin tragic, care nu pierde din vedere zădărnicia şi caducitatea vieţii omeneşti. El are capacitatea de a auzi ceea ce nu oricărui muritor îi e dat să audă şi anume ascultă şi se pătrunde de o stranie melodie pe care moartea i-o cîntă.

Şirul de autoportrete ale lui Boecklin au calitatea de a fi autentice mărturisiri proprii şi nu fixări obiective ale imaginii sale. Despre primul său autoportret din 1872, cel cu moartea, Meier Gräfe susţinea că moartea a fost pictată ulterior, atunci cînd pictorul, frapat el însuşi de figura sa gînditoare, care pare să asculte ceva, a adăugat-o ca pe un accesoriu. Pentru Wilhelm Waetzold acest amănunt pare nesemnificativ, remarcabilă fiind din punctul său de vedere expresia visătoare, interiorizată, ascultînd chemarea unei „voci interioare". În acest autoportret tînărul cu paleta într-o mînă şi pensula ridicată în cealaltă, pare că tocmai s-a întrerupt din pictat pentru a asculta cu mare atenţie ceva greu de deslușit. La această impresie conduce întreaga atitudine a artistului cu figura concentrată, capul întors uşor spre umărul stîng, privirea adîncită şi cuta dintre sprîncene. Dojenitor faţă de imprudenţa auditivă a artistului scriitorul Gotfried Keller, prietenul său, exprima referitor la acest tablou: „Lausche nicht so lang', o Mann!".

Următorul autoportret al lui Boecklin, datînd din 1873 exprimă aceeaşi interiorizare; artistul se reprezintă sprijinit de o coloană, cu braţele încrucişate peste piept, abandonat în contemplaţie. Privirea îngîndurată exprimă o neliniște care îşi găseşte exteriorizarea în cerul romantic înnourat, străbătut de păsări mari.

Spre deosebire de moartea din autoportretul mai sus pomenit, perfid insinuată în conştiinţa artistului, cea din autoportretul lui Aleksić este o apariţie mai degrabă hilară. Ea stă într-un tête-à-tête cu artistul petrecăreţ, îndemnîndu-l parcă să-şi uite de sine şi cîntîndu-i la ureche ca să-l „înveselească", de fapt ca să-i adoarmă conştiinţa, să-i domolească temerile. Încununată ironic cu

lauri, pare o intimă și favorită apariție, căreia artistul îi acordă credit maxim. În mod bizar veselia forțată a pictorului are un răspuns în rînjetul schimonosit al maxilarului gol.

Aleksić se pictează cu paharul în mînă sugerînd un moment de veselie, chiar dacă ea pare silită. Și aici analogiile se ivesc: este destul să privim autoportretul lui Boecklin din 1885, cînd artistul apare în plină maturitate, voinic, într-o atitudine impunătoare și puțin arogantă, cu o

mînă în șold și cealaltă ridicînd un pahar și închinînd. Pe o tăbliță se află scris numele său, vîrsta de 57 de ani și anul execuției tabloului. Lipsit de interiorizarea din anii tinereții, acest autoportret lasă impresia unei glorificări a anilor maturi, în care artistul și-a dobîndit siguranță și încredere în propriile forțe. Într-un alt autoportret, Wilhelm Busch apare din trei sferturi față, într-un moment de sinceră veselie, sărbătorit cu un pahar înainte. Atitudinea degajată, veselă, a artistului îl face să se deosebească de Boecklin care pare pătruns de gravitate și orgoliu, închinînd parcă în cinstea sa. În tabloul lui Aleksić paharul pe care-l ridică sugerează o incurabilă obișnuință. De altfel, el accentuează această idee prin scena de tavernă pe care o pictează ca fundal, cu masa și ulciorul, la fel și perechea lubrică care privește amuzată și curioasă spre artist și moarte. Dintre cei doi femeia este aspru caracterizată, lăsînd impresia că provine dintr-un mediu rău famat. Este planturoasă, cu o gură mare ce dezvelește niște dinți stricați și emană o senzualitate vulgară, iar bărbatul, masiv și el, are o față rotundă, buze groase, iar ochii îi sînt vicleni și iscoditori. Bărbatul pare un alter-ego al artistului, de care acesta se detașează ironic.

Întreaga compoziție este un „citat" al autoportretului cu moartea al lui Boecklin pe care Aleksić, format la sfîrșitul secolului trecut în mediul münchenez, probabil că l-a cunoscut, ca și tema în general folosită de alți pictori ai vremii. Lucrare de excepție în creația lui Aleksić, acest autoportret este o mărturisire în cel mai înalt grad a artistului, dezvăluind, în afară de anecdotice amănunte autobiografice, o necruțătoare autoironie, dar și o interogație neliniștită asupra destinului.

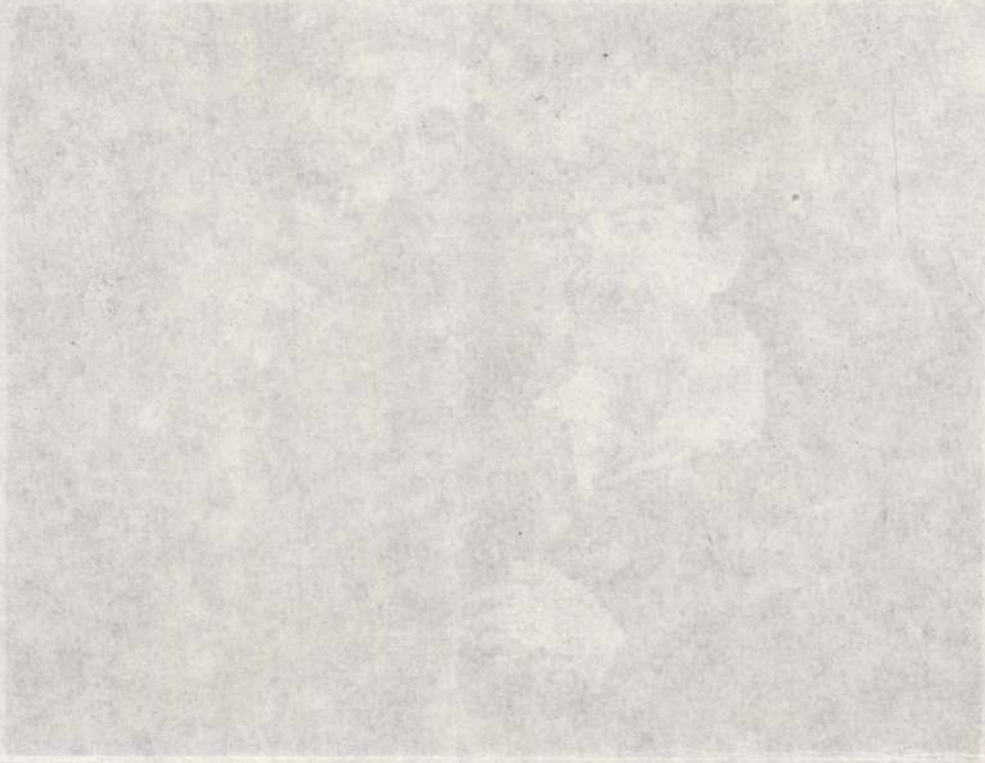

megírva

Alemannus Tamás

neimet fegyvergyártó

Bakócz Tamás szolgálatában 1495-ben Barvaskő várában.

Nagy Béni dr:

Eger ostroma 1552-ben

Békefi Emlékkönyv

Bp. 1912. 244. l.

Kandra Kabos:

Adatok az egri egyházmegye történelméhez.

II. k. 333-458. l

Eger, 1885-86.

Aleram József, beszterczebányai ötvöslegény F VII. 238. — Mátyás, körmöczbányai ötvös VII. 238. — Mátyás, beszterczebányai ötvöslegény VII. 238.

F Muz. és Kot. Ért.

Aleram József

megvan

megírva

Alleram Mátyás

másod vésnök 1804

l.

Körmöcb

82. l.

T. 4546.

etején épült várnak egyes
lőtérben lévő palánkon belül
viz folyik, a háttérben pe-
lül:

cm.

(Alleram)

Aleram Mátyás, ötvös. A XIX. század első felében Körmöcbányán élt. Fiai, *Mátyás* és *József* szintén ötvösök lettek. Mind a ketten atyjuknál kezdték meg inaséveiket és Beszterczebányán Rosenberger Ferenc ötvösnél (l. o.) fejezték be azokat. Mátyás 1846. jan. 11-én, József pedig 1849. júl. 29-én szabadult fel.

Mihalik József: Adalékok a beszterczebányai ötvösökhöz. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1913. 238. l.

Ferenc ötvös és

, hol a pénzverdében 1804. másod vésnök volt. Az 1828. évi országos összeírásban mint Körmöcbányai ötvös szerepel.

Kapossy János: Magyarországi ötvösök a XVIII–XIX. században. Bp. 1934. 33. l. — Körmöcbánya főbányaváros multja és jelene, bányászata és a magyar pénzverés története. Bp. 1909. 82. l. —

Allram (Alleram) Mátyás

Münzobergraveur der Münzstätte Kremnitz, geboren in Wien 1774, als Obergraveur zu Kremnitz pensionirt 1839, gestorben 10. Juli 1853. A bécsi Graveuracademien végezte tanulmányait 1796-ban. 1800-ban nevertéki harmadik vésnöké körmöcbányán - 1816-ban lett Obergraveur.

Katmünzen IV./1201. l.

Lelet, somlyói VI. 138.

Allvam

Szentiványi Gyula

(Allevam) Mátyás, éremvésző, szül. 1774. Bécsben, megh. 1853 VII. 10. Bécsben tanult, s aztán 1839. történt nyugdíjazásáig a körmöcbányai pénzverdében működött.

Alleram Mátk

ötvös

1828 Körmöcbánya

a rövidített keresztnév feloldása kétes:
Máté vagy Mátyás.

Kapmagyarországi ötvösök 33 l.

. 9.3: 7.7 cm.
gonétól az 1902: XII. 4-én kelt
kán. (856/902).

fantáziájának és rajzoló művészetének megkapó erejével illusztrálja.

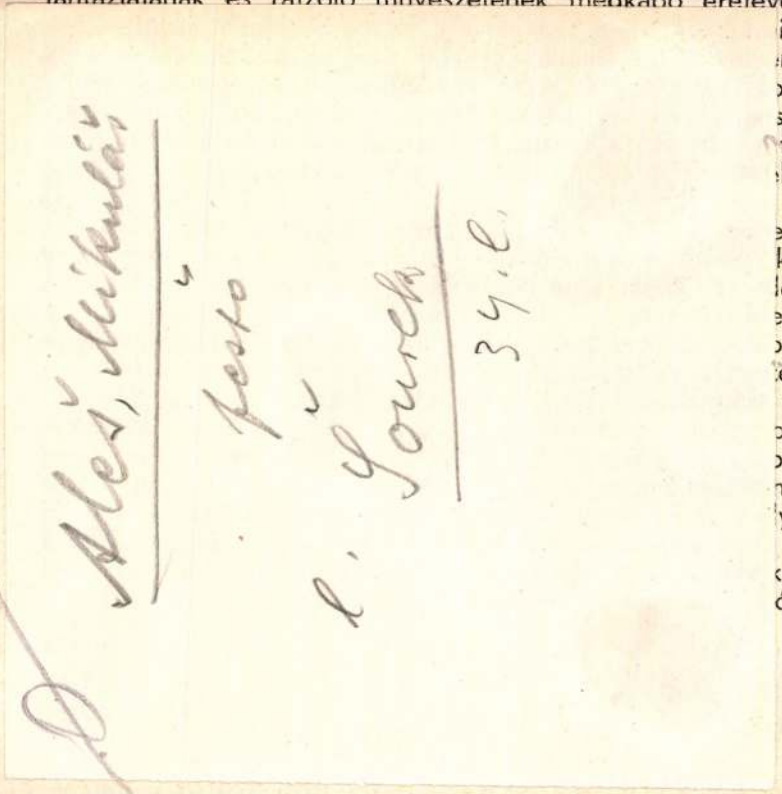

i, olyanok voltak
mbe, bársonyba,
máncozott címe-
szerű arcképével,
fekvő helyzetben
l takart könyvtár

emekek? Egy ré-
közvetlenül atyja
lenére mely köte-
tni ne engedje«,
jait magával vit-
ek meg.
vagy potom áron
példányt vitt ma-
os özvegye, köz-
mek munkáját, a
yet ma a madridi
várát megszállva
incsét juttatta né-
ódex került Bras-

Egykorú följegyzések szerint, Mátyásnak ez a 3—4 ezer kötetet tartalmazó könyvtára évenkint mintegy harmincezer arany forintjába, abban az időben a pénz értékéhez képest rengeteg összegbe került. Ez el is hihető, ha figyelembe vesszük, hogy a »Bibliotheca Corviniana« kéziratait, festményeit, nem kisebb művészek készítették, mint: Johannes Marcus Cynicus, Francesco del Chierico, Antonio Liberale, Girolamo da Libri s Giulio és Ghirlandajo tanítványa, az útólérhetetlen Attavante de Attavantibus, valódi nevén Vante di Gabriello di Vanti, az olasz könyvtestés királya. Ennek műterméből kerültek ki a Corvinák legszebb példányai, mint pl. Mátyásnak a Vatikánban őrzött Breviáriuma, a velencei Szt. Márk könyvtár Marcianus Capellája s a bécsi Philostratus, melyet Mátyás megbízásából Bonfini fordított latin nyelvre.

E hártyára festett könyvek lapjait virág és gyümölcskoszorús, színes alapú, aranybetüs felíratok ékesítik. Iniciálék nyitják meg a szöveget, az ezt szegélyező színpompás gyöngysorokkal, trofeumokkal, aranytól csillogó arabeszkekkel, füzérek köré fonódott keretekkel, konzolokon álló angyalokkal, Mátyás címerével, képmásával és királyi jelvényeivel.

Elképzelhetjük, milyen művészi produktum volt minden kötet, mikor az akkori idők legnagyobb szakértője: Brassicanus, ki néhány évvel Mátyás halála után nézte végig a világhírben állott könytárat, így nyilatkozik róla:

• NDK

M. Ales

Csehszlovák szobrász kiállitás a Mücsarnokban. A prágai és pozsonyi nemzeti Galéria anyagát állitják ki. Fenti művész munkái is részt vesznek.

Esti Hirlap 107 sz. 1958 máj. 9. 2 old.

Ales, Mikolás

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227—651, 221—285

SZ... 1956 JUL 17

1522 - Jókai-

Cseh festő és a Rákóczi-induló

Csehszlovákia művészeti körein kegyelettel emlékeztek meg nagy festőjük, Mikolás Ales születésének századik évfordulójáról. Ales, akit a cseh Delacroix-nak neveztek, művészete jelentős részét a magyar népnek szentelte. Magyar témájú képei közül legkimagaslóbb a Rákóczi-induló. Ales szabadságszeretetéből eredt az érdeklődés a Rákóczi-induló: a Habsburg-uralom elleni lázadás dala iránt. Ales ismereteit a magyarokról a múlt század hetvenes éveiben katonai szolgálata alatt szerezte, amelyet magyar ezrednél, a 25-ös gyalogezrednél töltött le. Itt szerette meg a magyarokat a nagy cseh festő, a prágai magyar ezred volt katonája.

rben fogyasztotta el estebédjét.
nott hangulatban ültek az asztal
posvár utcáin diákok és mester-
intézkedései ellen.

Alessandro carpentario

Ippolito d'Este megbízásából 1495-ben Esztergomban részt vett a románkori kathedrális portalejának díszítésében.

B I Firenze 204. l

Ez tévedés!

Carpentario = szekeres, legjobb esetben szekér készítő.

Ez nem vehetett részt a portale díszítésében

v. Mabuse) után.

ben. † Antwerpenben 1533
után.

hol a márványoszlop talap-
rissel megkoronázott Krisz-
blódó farizeus veszi körül,
nádszálat nyujt a Meg-
y kék turbánt visel, egy
kezével olyan mozdulatot
t ég felé emelte, kezeit
e tette. Hosszú haja, sza-
kát lelógó fehér gyolcs
ja el balról, a bolthajtásos
égbolt derült.

Lelt. sz. 4326. — Becsértéke
s hagyománya 1907 novem-
telre és az átvétel jóváhagyá-
316 lelt. számnál. — Bejelen-
-913).

atok a Szépművészeti Múzeum-
an Mabuse) után: Jézus ki-

atkozó egyéb adatok és pedig:
09. pag. 52. N° 908). *Johann*
gemälde im schwarzen Rah-
fzimmer);
577–909. pag. 10. N° 124).
ung. Ölgemälde, im schwarzen
h, 40·3 breit (Schlafzimmer);
ben (1894–912. N° III: 11).
igunyoltatása;
(2165–912. N° II: 11). *Jan*
oltatása. Fa, 51·2: 40·3 cm.

III
928 (4326)
975 (64)
II (2006)

Alessandro da Vedano

Egerben épitek zseniális védmüvet. Utóbb Sárospatakra került Perényi Péterhez.

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970. 55 l + 97 l

11 l

Alessando, Messer

Szászsebes XVI. 27.

Erod

Magg. Boll

I.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

megírva

Alessandro, Messer

úgy értelmezem
hogy Alessandro
mester.
Az M-be is be-
vettem.
Messer Francesco-
val Szászsebes
védőműveit ké-
szítette a XVI. század-
ban.
Gyalókay Bolletino
347. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

megnova

Alessandro da Urbino

A törököktől 1551-ben történt visszavétel után Castaldo megbízta fentit, hogy a bástyarendszer szerint alakítsa át Lippa várát. A megkezdett munka bevégzésére azonban már nem volt idő, mert a törökök 1552 ben rybol elfoglalták a várat. A vár lerombolását a XVIII. században a karlovitzi béke kötötte ki.

Maggiorotti, Leone – Andrea – Banfi, Florio: Le fortezze di Temesvár e di Lippa. Roma, 1933.

Ism. Gyalókay Jenő:

Századok 1934. 373. l.

VASÁRNAP

13

Kat. Husvét vas.
Prot. husvét vas.
Ó-g. 31. Virágvas.

N. k. 5 ó. 17 p. N. ny. 18 ó. 45 p.

Izr. 16. Passzah 2. n.

HÉTFŐ

14

Kat. Husvét hétfő
Prot. Husvét hétfő
Ó-g. 1. Ápr. Mária

KEDD

15

Kat. Anasztázia
Prot. Atala
Ó-g. 2. Titusz

4

SZERDA

16

M.D.K.

Alessandro da Vedano, olasz építész

Perényi Péter hívására érkezett Egerbe (Nicola da Milano-val együtt) s ott körzemüködött a vár szentély-bástyájának kialakításában, majd a hadi készülődéses nyomása alatt Patakra hívódott, akol „szabadosi rang jutalmarta müködését."

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó

56. old.

Alessandro de Vedani

MBK

olasz lőfaragó mester

Perényi Péter alkalmazta, Sáros-
patakon az erődítési munkálat
végezte.

Sárospataki vezető, Sp. 1957.

19.0

M. D. K

ALESSIO, Giovanni

Giovanni d'Allesso –

Lásd:

Nanni UNGHERO

Művészettörténeti Értesítő 1961.

2-4. sz. 128. l

Alessio
festő

MDK

Irott források említik, mint a fertődi kastély festőjét/ Operaház díszletfestőjét/

16.o.

Sallay Mariannа: A Fertődi Esterházy-kastély.
Bp. 1959.

megerica

Alessio, ~~epitaph~~ nobrar

Bartfan XVI n

laid

~~Alexander~~

~~alatt~~

l. Alexius

alatt

Alestál

Porsony megye
csaffókör.

1 db rajzt könyökitől. 1878 ból

távlati kép délről

alapraj 1:100

aptókeret 1:20

boltváll és bordaprofil 1:10

keret 1:10

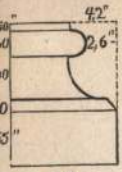

17.

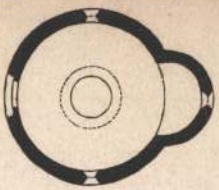

18.

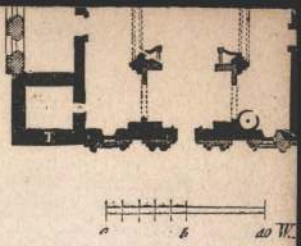

20.

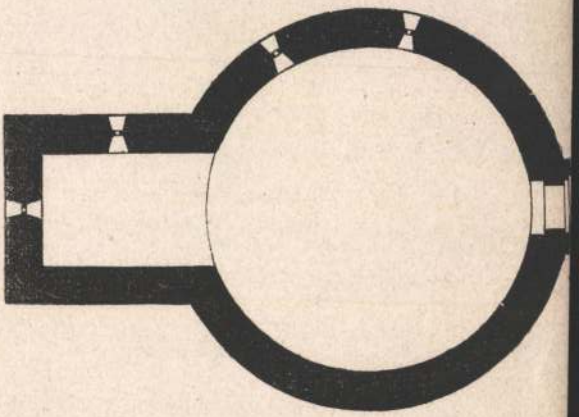

21.

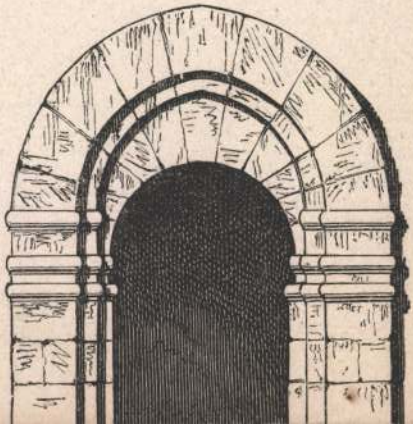

36.

Alex mester építén 16 n. M.D.K.

A bártfai városház építését kezdi el.

K. Divald: Old Hungarian Art. London
1931. 95.

ALEX grafikus

ld. Székely Alexander

Alex Károly Frigyes /Carole Frid. Alex, Carl Friedrich Alex/ 1758

1758 dec. 23áán kéri felvételét a céhbe

H.Mihalik Sándor: Besztercebányai ötvösök a XV-XIX. sz. ban. Muzeumi és Könyvtári Értesitő, 1918, 2.sz.
131 1.

Keszeg /Aggházy/ I
Rétsági járás.

Története: A török hódoltsá
zadban települt. 1715-ben m
magyar és 14 orosz tót háztartásá
szár-család birtoka volt.
Főutvonal melletti egyu

R.kat.templom. /Szt.Imre/
Története: Az 1746-os Canon
épittette 1706-ban. Koháry
tére. 1764-ben nagyobbitott
Jellege: Barokk.
Külseje: Homlokzat előtti t
vas ablak, választópárkány,
gulasisak. Egyenes oromfala
sebb, a hajóban kettő, majd
záródásu ablak. Az oldalhon
Szentélye a nyolcszög háro
Baloldalon sekrestye és ez
Belseje: Dongaboltozatos

megirva

Alex Károly Frigyes

ötvös

1758 Besztercebánya-

Kapmagyarországötvösök 14. l.

1749.-től Haller Sámuel besztercebányai ötvösnél tanult ~~1749–52. tól~~. 1752. felszabadult. Hat évig mint segéd valószínűleg külföldön vándorolt. 1758. felvételét kérte a besztercebányai ötvös céhbe, amit sulyos anyagi feltételek mellett teljesítettek. Ugylátszik fiatalon halt el Besztercebányányán.

Allert Mihály
zakarna

Mihalik Sándor:
Besztercebányai ötvösök
a XV–XIX. században
Muz. és Kat. Ert. 1918
131. l.

Csolnoki lelet IX. 55.

le (1891-1970). = Wien und die
schen Methode : Akten des XXV.
ir Kunstgeschichte. Bd. 1.
na Pippal. Wien : Böhlau, 1984

owicz, 1900-1983. = Műemlék-

Alex, Leon

DAUER András: Emlékkiállítás Nagyváradon.
Új Élet, 1992. július 15.

Nagyvárad, Kőrösvidéki Múzeum, Nagyváradi mártír
művészek kiáll, 1992

Tibor Ernő →
Barát Móric →
Alex,Leon
Grünbaum Ernő →

ALEX, Leon

Indig Otto: Az ismeretlen Leon Alex.
= Utunk, 1985. május 10. 7. ll

1945 c.

ALEXY Károly

FALUS János: Mátyás király érceben és kőben. In. Élet és Tudomány, XLV. évf.50.sz. 1990
1576.p.

megírva

Alexa, örmény

épitész

Rómában végezta tanulmányait. Mikor Szamos-újvár váramellett a szamosmenti Gerla falut jelöltek ki ~~az~~ a betelepült örmények új lakóhelyéül, az új örmény varostervét fenti kerszitette. Az új település alapkövét 1700-ban ~~fakták~~ le. Az új város az Armenopolis nevet kapta. A város hivatalos magyar neve Szamosujvár.

Felvinczi Takács Zoltán:

Örmény művészet Erdélyben. Europa. 1943.

1. sz. 21–22. l.

QUENTIN MASSYS: FÉRFIKÉPMÁS

Alexa, örmény származású térképrajzoló. A XVII. század második felében élt. Tulajdonképen mérnök volt s egy ideig Rómában tanult, vagy működött. Innen hívta haza, Szamosújvárra 1684-ben Verzereskul örmény püspök. A. készítette ez időben Szamosújvár helyzetrajzát.

Szongott Kristóf: Szamosújvár, a magyar-örmény metropolis írásban és képekben. Szamosújvár, 1893. 20. l.

Alexa

Werzar Oxendius,
aki alatt a város
kialakítása lejtajlott
a város epitészeti
formáit a becsi stilus
felé irányította.

Alexa

örmény mérnök
Verzereskul Oxendius förap
(avar-latára (?)) 1700. hivták meg
Rómából az örmény-
városi (Szamosujvár)
városterv elkészi-
tésére - E terv alap-
ján egyszerre épült
a város minden
utcája.

Lásd a továbbiak-
ban:

Kádár Szol Dob
VI. k. 149, 150 l.

crod
Armenia. 1899.
120-121 l.
és a további crodalmat is.

z: 43

Vegyes

1 köt. 8-ad r.

PERÉNYI

József dr.

Ős sirhalmokról.

Különnyomat

1.-24.11.

MDK.

Alexa Ferenc

Szobrát dijazták

Ganz Mávag 1965 ápr.2. lap -

Alexa Ferenc, szobrász MDk

Márc. 19-én kiállítása nyílt meg a BM klubjában.

– : Szoborkiállítás a Belügyminisztérium klubjában 10.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1966. márc. 20.

Alexa Ferenc

A Mednyánszky Teremben kiállít.

Műgyűjtő, 1972/II. sz. „Kiállítási naptár"

Alexa Ferenc

A vasutas képzőművész-körökneк volt tagja és fejlődött művésszé.

Losonci Miklós: Országos vasutas képzőművészeti kiállítás.
Pestmegyei Hírlap, 1974. júl. 11.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG
1966 MAR 2 0

Alexa Ferenc

1021

Szoborkiállítás a Belügyminisztérium klubjában

Belügyi alkotóművészek kiállítássorozata címen rendszeresen kívánja bemutatni a BM-nél dolgozó képző-, fotó- és iparművészek tevékenységét a *Belügyminisztérium Központi Klubja.*

A sorozat legújabb rendezvényét, *Alexa Ferenc* szoborkiállítását szombaton nyitotta meg a klubban *Kiss Nagy András* Munkácsy-díjas szobrászművész. A március 31-ig nyitva tartó kamaratárlaton jó néhány biztosan mintázott portré és gondolati-lírai kisplasztika bizonyítja a fiatal kiállító felkészültségét, szobrászi erejét.

nyolcvan éves

k, elemzésében, a veszprémvölgy
- apácák oklevele, a Halotti Beszéd
" és az Ómagyar Mária-siralom
t magyarázatában végzett legfő
- képp maradandót. *Ómagyar Ol*
m *vasókönyve* — amelyet Jakubo

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

Alexa Ferenc

meg.

— **Könyvheti ünnepséget tartanak** csütörtökön délután a Csepel Autógyárban. Író vendégek: dr. Czine Mihály egyetemi tanár és Nagy László Kossuth-díjas költő. Ez alkalommal Kocsis László egyetemi adjunktus bemutatja a közönségnek Alexa Ferenc kiállított szobrait.

— **Renoválják** 300 ezer forintért a vecsési felsőtelepi

3. Szige...						
4. Bia	10					
5. Zsámbék	10	4	3	3	19:13	1
6. Ráckeve	9	5	1	3	21:19	1
7. Halásztelek	10	4	2	4	10:15	1
8. Pomáz	10	3	2	4	14:14	

Alexa Ferenc
szobrász

M.D.K.

Kiállításán bemutatta az „Érik"
a „Ritmus" c. kompozíciót, „Eszter"
Fiúfej", a „Breskásparaszt" című
tanulmányait. „Érik" (repro)

Fóthy János: Három kiállítás.
Művészet, 1966. junius – 40 kep.

Alexa Ferenc
önarcképei

MDK

A Belügyminisztérium Központi
Klubjainak kiállítási termében
mutatkozott be. Fafaragványait
és önarcképeit mutatta be tárlatán.

Fóthy János: Alexa Ferenc
Művészet, 1966. június - 40 lap.

Alexa Ferenc
szobrász

M.D.K

„Fej"-e finom pleszlikai
ármyaltsági,

Fóthy János: Szárom kiállítás
Művészet, 1968. január – 40 kap.

Alexa Ferenc, szobrász

Újságíróként kezdte. Igazi hivatásának a szobrászatot érzi. Önképrészel érte el a művészi szintet az egykori uradalmi bognár fia, aki szereti a fát, s legszívesebben fából faragja ki műveit.
(Gyarcheja M.)

Héra Zoltán: Tiszta ezék 9

Nápszabadság Bp. 1968. okt. 27.

MDK

MDK

Alexa Ferenc

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 jan.p.4o.

Alexa Ferenc

Hobrázok fotói a

4. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1969 augusztus 31

Alexa Ferenc

"Öregasszony" c. képének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. juli. 25.
XIV. évf. 30. sz. 10. lap

Alexa Ferenc, szobrász

MDK

A Műgyűjtő c. kiadvány első számáról

nyilatkozik a riporternek.

(ty): A műpártolók örömére 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. ápr. 17.

Alexa Ferenc

Alexa Ferenc festőművész kiállítása. Bp. Belügymin. Központi Klubja. - Ism.: Fóthy János, Művészet. 1966. 7. évf. 6. s. 41. l.

As 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-204. l./

265. l.

Alexa Ferenc

Ő.F.: Egy fiatal romániai (Alexa Ferenc) –
Pest megyei Hírlap, 1967. máj. 7.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

79. l.

Alexa Ferenc

"Figura" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. január 17.
XIV. évf. 3. sz. 2. lap

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Alexa Ferenc

FEJÉRMEGYEI HÍRLAP

1971 MÁJ 4-

1024

Szobor a táborban

E hónap végén kezdődik az idény a velencei KISZ-vezetőképző táborban. Az első turnusban a mezőgazdasági és falusi alapszervezetek titkárai vesznek részt a továbbképzésen, őket pedig — szeptember közepéig — még tizenkét csoport követi. Az idén több, mint 1500 kiszest várnak a velencei táborba. Nyáron avatják fel a tábor névadójának Ságvári Endrének szobrát is, amelyet Alexa Ferenc szobrász készített.

sötét **KOMBINÁLTBU-TOR** eladó. Szfvár, Tompa Mihály u. 46/a. 1708

x 3 szobás, kertes **CSALÁDI HÁZ** eladó. Szfvár, Dráva utca 35. 1701

x Csóri úton **TELEK-RÉSZ** eladó, fele szőlő. Érdeklődni: Szfvár, Selyem u. 1. Szabó. 1680

— 430 négyszögöles telek eladó. Tihany-Gödrösben, a szabad strand

Alexa Ferenc

Fiúfej.

Szobor, reprodukció.

Napjaink, 1964 11. szám, 12. l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FÉNYSZÓRÓ

1970 DEC 10

1021

Alexa Ferenc

Akt

LOSONCI MIKLÓS:

Alexa Ferenc szobrászi törekvései

ALEXA FERENC kettős hivatást teljesít évek óta — újságíró és szobrász. Az összegyűlt élményeket és tapasztalatokat cikkekben és szobrokban rögzíti hosszú, érlelő várakozás után. Áhitattal faragja a követ, míg karakter és magatartás lesz belőle — bátran alkalmazza a közérthetőségen belül egyéni formáit. Kiindulópontja a természet eleve telített plasztikai ajánlatsorozata — aminek művészi fokozatait találékony és elmélyült ötleteivel maga alakítja. A változó gondolatiság gyülekszik a módosított anatómia formáiban az egyszerűtől a bonyolult eszmerendszerekig. Alexa Ferenc szobrászi törekvéseiben több irányú utat jár végig, s ahol váratlan eredményre bukkan — lábak közé záduló karok megrendülést kifejező alakzatában — azonnal véglegesíti a magától értetődő, megtámadhatatlan szobrászi formulával.

MŰVÉSZETÉNEK HATÁRAI kiterjednek az egyiptomi és modern plasztika magaslatáig — a tépelődést, magányt, kutató lendületet kezek és lábak párbeszédével, tömbös fegyelemmel és nyugalommal fejezik ki. Mindig valami alapvető indítékkal közeledik a megoldáshoz, s a szétnyitott végtagok medrében hatalmas karok monológjai egy könny nélküli zokogás idézetei a gyász évszakából. A megélt idő megrövidülései a szövevényes ritmus váratlanul felbukkanó hullámaiban rejtőznek el, s felmutatják az egyéniség ismételhetetlen báját is az általános törvényszerűség körvonalaiban.

Alexa Ferenc a szobrászat évezredek óta épülő városában a következő házat alapozza, valahol a műfaj határszéli közegében, nem ismétel, hanem folytat — s ezért vállalja az időnként felmerülő bizonytalanságot is. Nem feledkezik meg arról, hogy feladatunk az idő új eszményeinek szobrászi ábrázolása, nem a meglevő értékek ismétlésének szükségtelen unalma. Művei zárt egységben keringenek a szabad és független gondolkodás élő bolygóiként, s az öreg arc tikkadt szárazságában is méltóságot talál, akár Ságvári Endre diákosan friss tekintetében.

Az asszonyember szerelem-anyaság váltásait is odaadó figyelemmel vizsgálja. „Szigethalmi Vénusz"-a érett és sokszorosított domborulataival a nyári beteljesedés zavartalan örömszigetét gyűjti a feszes bőségű formák vonulatában, ahol a karok és mellek helyettesítésében a buckás táj szemérmes csöndje lép megmásíthatatlan asszonnyá — e szobor a nyárfás vidéket emberi magaslattá növeli. maradandó és kikezdhetetle egészség otthonhangulato áraszt, s a jövő boldogság re ményét hinti el a tér intellek tualizált körzetében.

SZÁMTALAN PORTRÉ, ön jellemzés, akt, formakezde ményezés tárházában arró vall Alexa Ferenc, hogy any nyi kutatás után még mindi maradt feltárnivaló kincs a emberi test újra megujuló vi dékéről, s a szobrász feladat megfigyelni, plasztikává hall gatni mindazt, amit a termé szet javasol.

Külön öröm, hogy Alexa Fe renc, aki őszintén bátor é tiszta karakterével évekig „Fényszóró" szerkesztőjeké szolgálta a tudatalakítás nag eszméjét — szobrászsá lépet elő, s művekben hirdeti-kere a megálmodott jövő harmó niáját.

Az autóbusz önsúlya	7 700 kg
Az autóbusz hasznos terhelése	8 300 kg
Az utánfutó önsúlya	1 350 kg
Az akkutelep súlya	4 050 kg
Megengedett összgördülősúly:	
autóbusz	16 000 kg
utánfutó	5 400 kg
Hossz: autóbusz	10 m
utánfutó	2,9 m
A hajtómotor: teljesítménye	108 kW = 147 LE
túlterhelhetősége	30%, 191 LE
Üzemi névleges feszültség	360 V
Max. sebesség	60 km/ó
Legmászó képesség	11%
Hatótáv egyszeri töltéssel	50 km

Hibrid-hajtás

Érdekes módon a Mercedes—Benz-gyár ugyanazzal a Bosch- és Varta-céggel szövetkezett elektrobuszának megalkotására, amelyek a már ismertetett MAN-programban is közreműködtek. Látni fogjuk, hogy a Mercedes és a MAN-koncepció alapvetően [illegible]mástól, de a Mercelakott külterületeken azonban a gépkocsivezető működésébe hozza az elektrobusz farában, a menetirányra keresztben épített 65 LE teljesítményű dieselmotort is, amely közvetlenül hajt egy váltóáramú generátort. Ez pedig menet közben tölti az akkutelepet. Természetesen most is az ak-

[illegible] képes rövid ideig, de 22 km/ó sebesség elér[illegible] tetemes teljesítmény[illegible]dés a „gázpedál", gyorsítópedál fokozott nyomására jön létre. [illegible]jesítmény már 16%-[illegible]kédő „megmászására" — természetesen kis[illegible] bességgel és gyo[illegible] Rendkívül előnyös. elektromotor 1600—48[illegible] dulatszám-tartományt[illegible]ja a 115 kW-ot.

Sok gondot jele[illegible] elektronikus impulzu[illegible] megvalósítása. A járművön természetesen nincs sebességváltó és tengelykapcsoló, de így tengelykapcsoló pedál sem. Ennek megfelelően fokozatmentes sebességváltást lehetett létrehozni, önműködő vezérléssel. Az egész elektromos rendszert a 3. ábrán látható blokk vezérli a gyorsító-, ill. fékpedál helyzetének függvényében. Ez az elektronikus impulzusvezérlési blokk a teljes gerjesztési mezőben dolgozik, és a forgórész áramának ingadozásai alapján határozza meg a kapcsolási időpontot, a bekapcsolási állapot időtartamát és az egyes pecsökkenő fordulatszám hatására; *d)* a járművezetőnek csak a gyorsító- és fékpedált kell „kezelnie", tehát több figyelmet fordíthat a forgalomra; *e)* menet közben is folyik az akkumulátorok töltése a dieselmotor-generátor áramfejlesztő egységgel, sőt a fékezési energia egy részét is az akkumulátorok kapják; *f)* az akkumulátorokat magán az autóbuszon helyezik el, ezért sem utánfutó kocsi, sem cserélő telephely nem szüséges; *g)* az akkumulátorokat 24 óra alatt csupán egyszer kell feltölteni, akkor is olcsó éjszakai árammal.

Rövid leírásunk bizonyítja, hogy a Mercedes-gyár elektrobusza lényegesen jobb megoldás, mint a MAN-gyáré, de még egyáltalán nem kielégítő. Tetemes javulás az akkumulátorok súlyának csökkentésével és egyben kapacitásuk növelésével érhető majd el. A belsőégésű motorok által okozott levegő-szennyeződés és zajártalom nagy gond az Egyesült Államokban és Angliában is. Alig néhány hónapja határozta el az Egyesült Államok kormánya, hogy 20 millió dollárt áldoz a mérgező égéstermékek és füst nélkül dolgozó elektromos, vagy más rendszerű „motor" megalkotásának elősegítésére. Angliában 8 millió fontot szántak kezdeti lépésként ugyanerre a célra. Reméljük, hogy a számtalan erőfeszítés hamarosan meghozza gyümölcsét, és a belsőégésű motortól megszabadult gépjármű kedves barátunk marad.

Hatos Géza

*

Tudjuk, hogy gyárunk milyen nagy mértékben kapcsolódik a közeljövőben az autóbuszprogram megvalósításába. Igaz, a különböző buszok fenékvázát Ikarus-konstrukció alapján fogjuk gyártani, de elképzelhető, hogy néhány éven belül Magyarországon is napirendre kerül az égéstermékek és füst nélkül dolgozó autóbuszok megvalósításának kérdése, és e munkában minden bizonnyal gyárunknak is közre kell működnie, valamilyen formában. Ezért tartottuk hasznosnak e két kísérleti jármű vázlatos bemutatását.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 JAN 1

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1021

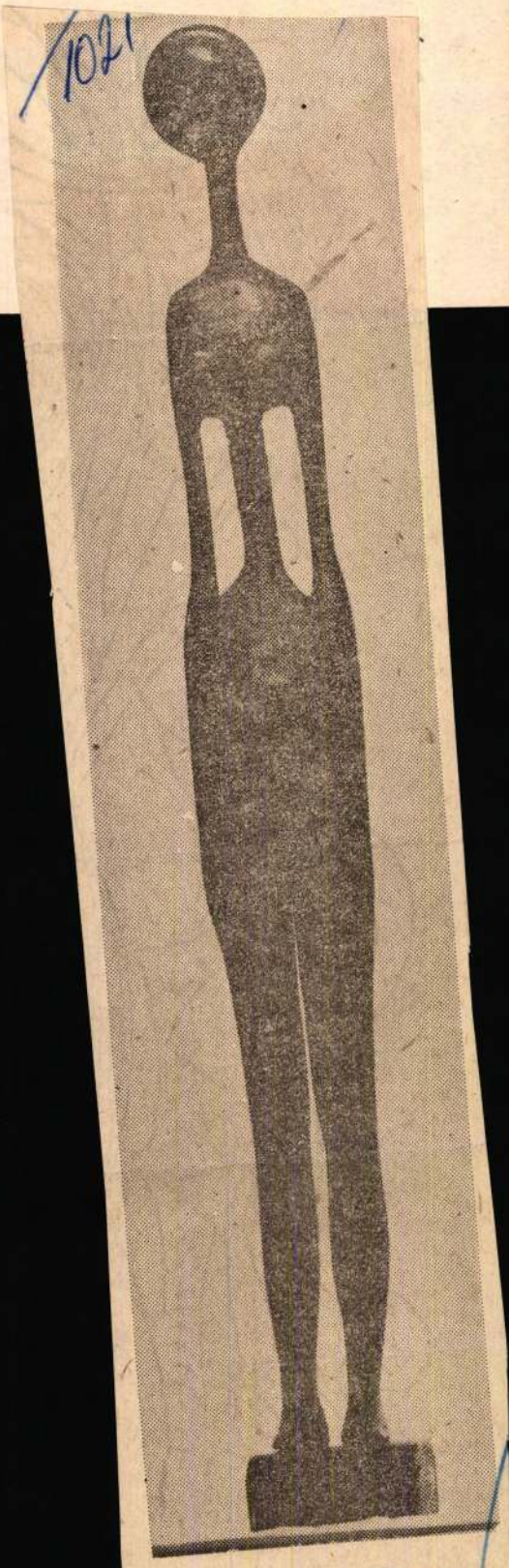

Alexa Ferenc: Figura

Alexa Ferenc

ÁRA 2.50 Ft

Alexa Ferenc

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1960 SEP 20

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1021

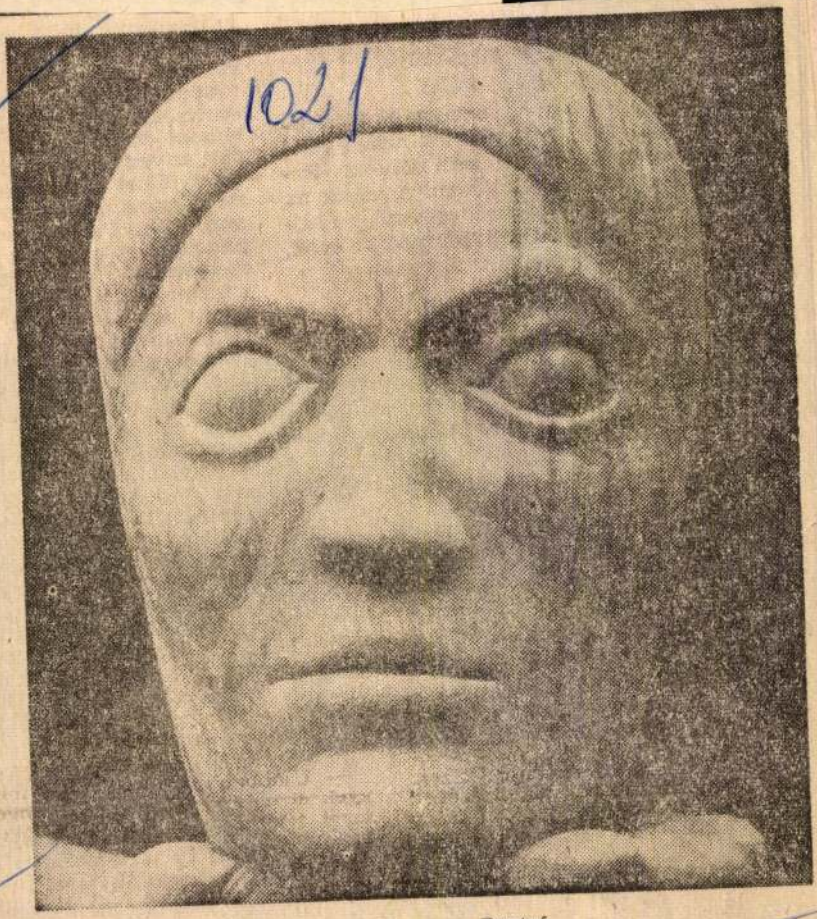

Alexa Ferenc: Portré

Megfürödtem. Kanda
telt szoba volt András

Ebéd után András íg

— Hát, Annuska, ha
san fáradt, akkor most
mi rendes ruhát. Ebber
zsiékhoz. Ez az első kik
hogy ha elvált feleségem
nálkozz rajta Rózsi előt
hogy férjed börtönben ü

Hangosan felnevettem:

— Ezt megigérem.

De hirtelen elkomorodt

— Muszáj új ruhát vennünk? Én nem kol
dulni jöttem Pozsonyba.

— Bízd csak magad rám. Tudom, mit csi
nálok.

Nemsokára megvolt az új ruha. Még ci
pő és selyemharisnya is került.

Eddig még nem is igen beszélgettünk. Tudtuk mindketten, hogy erre majd csak este kerülhet a sor, ha visszajöttünk Rózsiéktól.

Rózsiéknál egy csinos, a rövidlátástól kissé szúrós tekintetű fiatal, tizennégy év körüli kislány nyitott ajtót. Bözsi volt, Rózsi leánya. Mikor ránevetett Andrásra, szájából aranypánt ragyogott ki. Én először láttam

jövendő sorsa Rózsi mel
kony ennek az asszonyn
jesen áttetsző blúz áte
karja minden mozdulásá
tűnik, mintha két kígyó
ja helyett. Az arca csin
nem megejtő, ha a férf
szomjazza már a szerelm
tam, az egyetlen fegyvere
nak: kelletni magát, de
csak várni. Undor fogott
Ugyanakkor valami gon
rettem volna elkövetni:
rástól, hangosan, testvé
nem kell-e még egy kifli
odaadom a magamét. De
erről a gonoszkodásról.
négyszemközt.

Nemsokára vége volt a
zsi fejedelmi tartással vo
lyére, s mi többiek is
asztalról leszedte az edén
foglalt helyet szerényen k

Rózsi megkérdezte:

— Meddig szándékozol
zsonyban?

Elmosolyodtam:

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Alexa Ferenc

NAPJAINK
1964 NOV 1.

~~1102~~ 1

Alexa Ferenc. Fiú fej.

szi — a mű alapvető vonásainak igényét maga elé tűző drámai feldolgozást. S ezen a nehézségen nem változtat a dráma-teremtés hagyományos módjainak modernre cserélése sem, egyben bizonyítva azt, hogy a dráma esztétikai alapjait nem a drámai forma szabja meg, hanem a mű tartalma, az abban levő drámai ellentét, mely mindig emberekben testesül meg és csakis cselekvéseikkel képes eszméket tükrözni.

Piscatorék vonzó kísérlete azokhoz a tan-drámákhoz hasonló, melyek egyedüli és bevallott célja az olvasásra serkentés, egy-egy nagy mű ismertetésére való törekvés volt. Ezen túlmenően a feldolgozásban a feldolgozók kritikai szempontból is érvényesültek s a tolsztoji gazdagságból válogatva, tendenciózusan

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR RENDŐR
1966 MÁR 24.

KÉT KIÁLLÍTÁS

1021

A „Belügyi alkotóművészek kiállítássorozata" újabb eseményeként a Központi Klub félemeleti helyiségében szombaton nyílt meg Alexa Ferenc, a Magyar Rendőr munkatársa szobrainak kiállítása

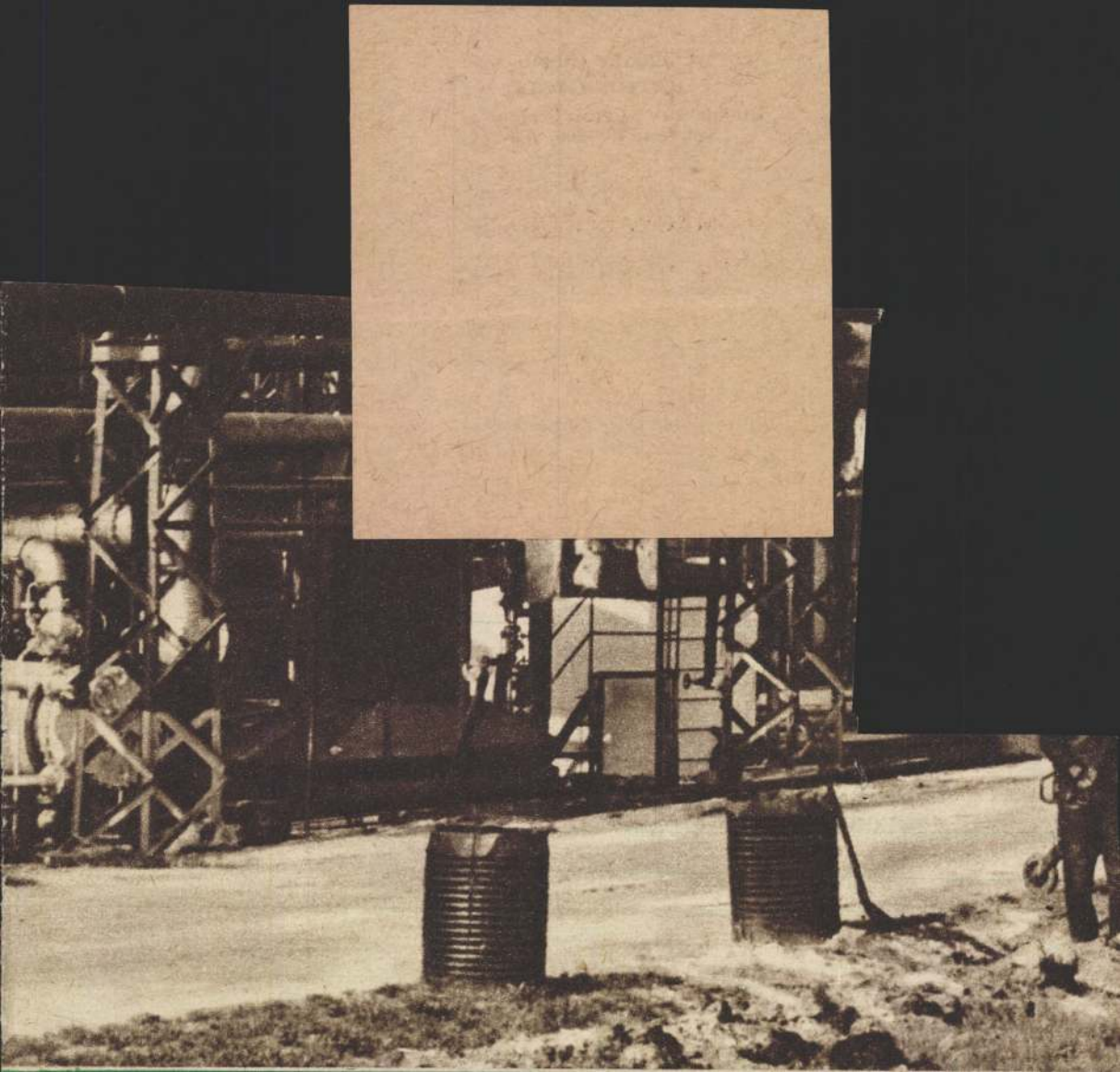

Alexa Ferenc

Bányán volt. Újságíró. Szovjetunióban végzett újságíró iskolás.
Önálló hállítása nem volt. Klubokban mutatkozott be, pl. a Népszabadság rákhoi klubjában.
Művei: Ritmus, Ének, Memento
Bronz hisplantika: Wagmama

Ő.F.: Egy fiatal szobrán
Pestmegyei Hírlap, 1967. máj. 7. 9.o.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

Alexa Ferenc

1961 MÁJ 7

Egy fiatal szobrász

Neve a szobrászok között még nem hangzik ismerősnek. A fiatal *Alexa Ferenc* ezideig mint újságíró szerzett nevet magának, bár a szobrászat iránti vágyat már a *Szovjetunióban* elvégzett újságíróegyetem évei alatt is hordozta magában.

— *Bányász voltam. Elhatároztam, hogy beszélni akarok bányásztársaim életéről, bajairól. Kerestem a kifejezési formát. Tudtam, hogy sok mondanivalóm van, de nem volt meg a nyelvem... Sokáig azt hittem, hogy a toll lesz az eszközöm. Ma már tudom, hogy az anyag... — így beszél magáról.*

Nyilvános kiállítása ez ideig még nem volt. Klubokban mutatta be munkáit, mint most is a *Népszabadság* székház klubtermében. Húsz kis szobor... Ez *Alexa Ferenc* eddigi életműve, összegezése a megtett útnak. A fiatal szobrász célja, hogy *legyőzze az anyagot és mondandójának eszközévé tegye.* Az eddigi munka: harc az anyaggal. Szobrainak nagyobb része fából készült. A fa nem olyan engedelmes, mint az agyag. Megőrzi saját anyagszerűségét, karakterét nem veti alá egyértelműen, az alkotó egyéniségének. Az lehet csak a kérdés: *hogyan tudja a szobrász legyőzni úgy az anyagot, hogy ne vegyen erőszakot rajta.* Ennek az érdekes küzdelemnek néhány érdekes és a szobrász fejlődését híven dokumentáló állomását láthatjuk ezen a kis tárlaton. A *„Ritmus"*, és *„Ének"* kitűnő stílusérzékről tanúskodó költői formabravúrok. Portréi már mélyebb jellemábrázolási törekvéseket mutatnak, különösen az utóbbi idők talán két legsikerültebb munkája a női fej és egy nyomozó portréja. Az útkeresésre, a fa által nyújtott lehetőségek maximális kihasználásának igényére mutat a *„Mementó"*.

Ólomszobrai már feladják a fa tömbszerűségét. *Mozgalmas formák* jelennek meg *Alexa* ólomszobrain, bár itt is jelen van az anyag karaktere: *súlyossága* talán csak az ülő kisfiú szobrán *oldódik* könnyeddé. Egyetlen bronz kisplasztikája a *Nagymama* már a mesterség tudása mellett kitűnő jellemábrázolási képességről tesz tanúságot.

Alexa fiatal szobrász. Legrokonszenvesebb benne az *őszinte hang*, a pózmentesség. Szobrai nem utánoznak semmiféle divatos irányzatot, fiatalságát *nem* az új divatok szolgai *másolásával*, hanem *egyéni hangjának* keresésével dokumentálja. Ezért rokonszenves, ezért figyelemre méltó.

Bízunk benne, hogy sokat hallunk még róla...

G. F.

Helyébe hozzák még könnyebb darabokat is, kelljen emelgetnie, mes amikor ballagunk Izbég föl az úton hozzájuk, haza lé.

— Tudja, szeretek be Most is, amikor betegállományban voltam, hiányzott a műhely.

A férje a másik üzemrészben marós. Szeretnek itt dolgozni. Sokszor jönnek hozzá munkatársai tanácsért, nála keresnek megértést.

— Margit néni, bajban vagyok az asszonnyal, nem egyezünk. Széjjel menjünk? Mi lesz a gyerekkel? — panaszkodott múltkor is az egyik.

S ő mondta neki, *felejtse el* a hirtelen rossz szavakat, legyen türelmesebb, engedékenyebb.

— Örültem, amikor néhány hét múlva megint jött, és újságolta, hogy rendbe jöttek.

Így van a gyárban. Ha betegeskedik, mennek föl hozzá még négyen is egyszerre. És *nem felejtik el* az anyák napját sem: minden évben köszöntik csokoládéval, virággal.

●

Porverő zápor után, napfényben fürdött a szép izbégi táj, amikor benyitottunk a kiskapun. Futott hozzá *Zsuzsa*, a kisebbik lánya. Magas, karcsú, szép arcú gyerek.

Lépkedne velünk be, de az édesanyja kint marasztalja.

— Maradj az udvaron, míg beszélgetünk a bácsival.

Tessékel a szobába, de ott *Ilonka* alszik, a nagylánya. Éjszakás, reggel jött haza *Pomázról*, a posztógyárból

— Bált rendez az üzem, meghívjuk rá a fiúkat is —, újságolja a kicsi.

Igen, a kis *Zsuzsa*, ő is sok örömet szerez az édesanyjának. Mindig négyes-ötös a bizonyítványa. Pedig nem tanul könnyen, csak erős akarattal. Külön jár németre, oroszra. Most hatodikos és *már a középiskolára gondol*, meg arra, hogy divattervező lesz, ebből nem enged. Ügyesen, szépen rajzol.

●

Megint az édesapára fordul a szó, arra, hogy itthon is mennyi sok dolga van. Ő műveli a kertet, ezerkétszáz négyszögöl. A nagyapáé a telek, szintúgy a ház is, aminek a hátsó szoba-konyhájában ők laknak. Az öreg már 76 éves, nyugdíjas erdész. Igaz, hogy önmagát ellátja, a mosnivalót a Patyolatba viszi és főz magára, de olyan finomakat, hogy sok asszony tanulhatna tőle.

Ahogyan beszámolnak mindenről, igazán érezni kedves, tisztaszívű, boldog emberek.

— Anya nemrég elvolt, három hétig *Harkány*-fürdőn a szanatóriumban. Nagyon hiányzott, *alig vártuk*, hogy hazajöjjön.

Pedig hát nem a gondoskodó munkáját nélkülözték, mert mindig kímélik őt. *Zsuzsa* is kimossa már a saját holmiját. *Ilonka* pedig mindent elvégez a ház körül. De hiába, ha ő

Budapest

1021

KÖNYVEK

A kassai Batsányi Kör
évkönyve
(Madách)

Jan Kott:
Kortársunk, Shakespeare
(Gondolat)

Szabó Ede:
Krúdy Gyula, alkotásai és vallomásai tükrében
(Szépirodalmi)

Krúdy — legendák nélkül

„Krúdy Gyula, alkotásai és vallomásai tükrében" — ezen a címen jelent meg az ARCOK ÉS VALLOMÁSOK sorozatban *Szabó Ede* Krúdy-biográfiája. A tükör ezúttal nem torzít, nem is színez; objektív, mint az íróról élete különböző szakaszában készült fényképek. Szabó Edének szerencsére sikerült elkerülnie a Krúdyról írók legtöbbjének közös hibáját, Krúdy stílusának átvételét. (1957-es tanulmányában, a Magyar Klasszikusok Krúdy-válogatásának bevezetőjében még ő is „krúdysta" hangon szólalt meg.)

A könyv, hasonlóan a sorozat többi kötetéhez, tulajdonképpen dokumentumgyűjtemény. Krúdy vallomásaiból, regény- és novellarészletekből, kritikákból és baráti visszaemlékezésekből, továbbá a szerző „Köztes" eszméiből megismerjük Krúdy Gyula negyven éven át felfelé ívelő írói pályáját. Fiatal prózaírók számára tanulságos, hogy hallatlan termékenysége ellenére Krúdy csak első *negyven* kötete megjelenése után, harminchárom éves korában találja meg egyéni hangját, a képmásai révén megszólaló stilizált önvallomást a Színdbád-történetekben. Két évvel később, 1913-ban megjelenik *A vörös postakocsi*, ez a „prózaizált és krúdysított, de mégis annyira belső versű Byron-hősköltemény" — hogy Ady meghatározását idézzem.

Örömmel olvasom, hogy Szabó Ede a szokásos értékelésektől eltérően Krúdy margitszigeti és óbudai tartózodása alatt írt műveit nem tekinti hanyatlásnak, sőt: szerinte itt sikerül az írónak szintézisbe hoznia „álom és valóság, képzelet és pontos megfigyelés, köznapi, apró realitás és szuggesztív látomás, epikum és meditáció, líra és emberábrázolás" korábban nem mindig egybeolvadó elemeit. (A *Zöld Ász*, az *Etel király kincse*, a *Purgatórium* és a *Rezeda Kázmér szép élete* című dércsípett remekművekben.)

A Krúdyról szóló tanulmányrengetegből a legjellemzőbb passzusokat idézi Szabó Ede, talán csak a „garabonciás", Hargitay Istvánnak és az utolsó évek tanújának, Kellér Andornak az írásai hiányzanak, az illusztrációk közül pedig Papp Oszkár kongeniális beleérzéssel készített rajzai.

Tasi József

A KASSAIAK ÉVKÖNYVE

Kassán a magyar műveltség sugárzója e század elejétől a második világháború végéig a Kazinczy Társaság volt. Most ezt a szerepet a Batsányi Kör látja el, mely csak néhány éve létezik. Kazinczy is, Batsányi is lánggal égő kassai hagyomány, radikalizmus és nemzeti hűség, forradalmi magatartás és szeplőtlen műveltség. Már nem számít, hogy vetélytársak voltak, értetlenek egymás iránt, hanem az a lényeges, hogy együtt szerkesztettek Kassán egy folyóiratot, a nevezetes Magyar Museumot. A Batsányi Kör nem idézheti Batsányit Kazinczy nélkül. Most már megférnek egymás mellett, nagy tanulsággal mindenkinek. Ezt mutatja s magyarázza a Batsányi Kör most megjelent, több mint háromszáz oldalas, gazdag és érdekes évkönyve, melyet Turczel Lajos szerkesztett, s a pozsonyi Madách Könyvkiadó jelentetett meg. Négy év krónikája s puritán erőfeszítése ez a kötet. Az olvasható benne, amit a kassaiak 1965 és 1968 között csináltak.

Hirtelen nőttek fel, tapogatózás nélkül. Tudták, kit kérjenek fel előadásra, milyen zeneműveket szólaltassanak meg. A könyv szilárd alapállású, holott műfaji egyveleg. De ez elkerülhetetlen. Hisz dokumentuma a hagyományok felszításának, kultúránk egységének, s a szlovákiai magyarok őszinte emberségének, hűségének és becsületességének. Éppen a nemrég meghalt Fábry Zoltán írása, *A kassai kezdet*, bizonyítja a kassaiak „összefogó és egybefoglaló morális fluidumát", vagyis törvény, egyenlőség és szabadság egységét a magatartásban. Fábry Batsányit elemezve következtet a szocializmus erkölcsi fölényére, tehát az igényre. A kassaiak Batsányi életművének elemzéséhez Illyés Gyulát, Keresztúry Dezsőt hívták meg, s Bartók-interpretáláshoz a nagy zeneköltő özvegyét, Kodály bemutatásához Ádám Jenőt, a magyar népballadák magyarázójaként Vargyas Lajost, Arany Jánosról pedig a debreceni Kovács Kálmán beszélt ankétjukon. A könyv közli ezeket az előadásokat, s ehhez az anyaghoz felzárkózik néhány esszé és tanulmány Kassáról, múltjáról és félmultjáról, amely a kuruc korban épp olyan izgalmas fejezet, mint a felvilágosodás korszakában, vagy a két háború között, amikor országosan irányító sajtója, hat magyar napilapja volt (Fábry Zoltán mindig ezt emlegette), s köztük a Kassai Munkás. Míg más városokban a közművelődés polgári formája nem tudott fölszárnyalni a kaszinók színvonaláról, Kassán már akkor is haladó, iránymutató szellem élt. Ezt tudatosítja most ez az évkönyv. S hogy hangulatot is tereljen a históriához, régi és mai kassai költőket mutat be, akik közül azonban hiányzik Vozári Dezső és Palotai Boris, de itt van Merényi Gyula, Urr Ida, Gyüre Lajos, s elsősorban Petneházy Ferenc és Rácz Olivér, két művész, a lírai mondanivelő napok" előadás-anyaga, főként zésével, Kassa mai hangulatával és históriai borúával.

A közlés teremtő és előrevivő szellemét minden vonatkozásban Fábry Zoltán írásművei képviselik, így az a további tanulmánya is, amely Kazinczy ürügyén az anyanyelv védelmét és erősítését hirdeti. Ehhez lép elő kíséretként az 1967. évi „Kazinczy nyelvművelő napok" előadás-anyaga főként Bárczi Géza, Deme László és Teleki Tibor írásai. S hogy a körkép teljes legyen, három tanulmányt közöl a kötet a végén, Herceg Jánosét a mai jugoszláviai magyar irodalomról, Balla Lászlóét a kárpát-ukrajnai magyar kezdetről és Czine Mihályét a mai erdélyiekről.

Szalatnai Rezső

Alexa Ferenc: Öregasszony

Kortársunk, Jan Kott

Peter Brook, a hatvanas évek legjelentősebb angol Shakespeare-rendezője egy lengyel irodalmár, Jan Kott Shakespeare-tanulmányaiból okulva rendezte a Royal Shakespeare Company élén — korunk legkorszerűbb Shakespeare-előadásait.

Mert Kott a háborús években német nyelvű műszaki könyvek halmaza mögött, lopva írta meg első esszéjét a varsói egyetemi könyvtárban, ahol lengyelül nem volt szabad olvasni akkor. És Shakespeare-könyvének *(Kortársunk, Shakespeare)* kimondatlan mögöttes tartalma, hogy olvasóinak álmát valamikor már megzavarta a rendőrség csengetése.

Így hasonlíthatja könyvében a *Hamlet* szerepeinek kiosztását — földalatti ellenállók titkos megbeszéléséhez: „Elrobogsz Z-hez, és elhozol egy láda gránátot a 12. sz. ház kapujába. Leadod N irányba a lövéseket, és elmenekülsz M irányba..." Mert a mű lényege, hogy „mindenkit szemmel tartanak itt, kivétel nélkül és állandóan. Polonius, a gonosztevő király nagy minisztere, még a saját fia után is küld Franciaországba egy legényt..."

Az Erzsébet-korban persze „az abszolút hatalomnak vezeték- és keresztneve van, szeme, szája és keze van." Legalábbis Shakespeare számára, aki ijesztő földrajzi tájékozatlansága, anakronizmusai ellenére is megérezte a legmélyebb történelmi hajtóerők szelét két borozás, két agárverseny között.

Kott könyvének minden lapja a maiságtól izzik, mégsem felelőtlen modernizálás az, amit csinál. Egyszerűen azért, mert Shakespeare elbírja a modern értelmezést is, ha az a *műből*, s nem manapság divatos eszmeáramlatokból szűrődik ki. Kott megjegyzései azért „ülnek", mert eredendően *benne vannak* a shakespeare-i műben, csupán először, ilyenformán, Kott gyűjtötte össze őket. Nincs is szinte szükség a kritikusi „beavatkozásra": önmagukért beszélnek a bizonyítékok.

Hamlet színlelt őrültsége *politikai államcsíny* előkészülete, Titania, a tündérkirálynő, titkon egy *obszcén jelképbe*, szamárfejbe szerelmes, a Lear király szereplőinek végig kell játszaniuk az *abszurd játszmát*, holott csakis vesztesek lehetnek, akárha mindentudó számítógéppel sakkoznának...

Kott könyve — egy kortársunk könyve Shakespeare-ről, aki minden időben kortársa az emberiségnek. Sokáig szükségünk lesz Kottra, mert szükségünk van Shakespeare-re. Aki csak akkor válhat unalmassá a színpadon, ha *a kor* színháza és színműírása is gyengélkedik. S ha Shakespeare-játszásunk erőre kap, az erő — *egész* színházi életünk ereje.

Hernádi Miklós

ÉLET ÉS IRODALOM
SZABAD NÉPSZAVA
BUDAPEST, IX., Üllői út 6.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-376
1970 JUL 2 5

VÉLEMÉNYÜNK SZERINT

KEZÉT CSÓKOLOM!

Kollégánk a Magyar Kábelművek arácsi üdülőjében járt, s látogatásáról képekkel is dokumentált riportban számolt be a Tükörben. A hangulatos dolgozatból nemcsak azt tudjuk meg, hogy milyen példásan gondoskodik a Kábelművek az alkalmazottak nyári pihenéséről, de arról is értesülünk: milyen családias, mondhatni népi demokratikus légkör uralkodik az üdülőtelepen. E tényt bizonyítandó, a krónikás felidézi Ábel Alajos villanyszerelő édesanyjának a Balaton partján megesett történetét.

Ábel néni éveken át a Magyar Kábelművek munkása volt. A dróthúzóban dolgozott, férfimunkát végzett, hogy öt fiát felnevelhesse. Később darukezelő, majd liftes lett, aztán nyugdíjba ment. *„Tavaly Ábel mama is itt volt az üdülőben. Nem üdülni jött, hanem kisegíteni. A vendégek között volt éppen Zentai vezérigazgató is... És amikor a vezérigazgató a nyugdíjas dróthúzóval összetalálkozott, így köszöntötte: Kezét csókolom, Ábel néni! Ez a Magyar Kábelművek jellemző hangja..."*

Nem ismerjük Zentai *elvtársat*, s ezért azt sem tudjuk: általában kinek, hogyan szokott köszönni? Ez különben is, az ő dolga. Nyilván tudja ő is, hogy a tiszteletet számos, a magyar nyelvben elfogadott köszönési móddal lehet kifejezni. Egy barátságos Jó reggelt!-tel csakúgy, mint egy kedves Szervusszal. Kezét csókolommal is, természetesen. Sem az egyik, sem a másik, de még a harmadik köszönésben sem látunk messzemenő következtetésre alkalmas történelmi jelképet. Alighanem a szegény vezérigazgató se sejtette, hogy a magától értetődő gesztus, mellyel a nála idősebb asszonyt üdvözölte, majdan feljegyzésre érdemes tetté válik, és mint ilyen, nagy sajtónyilvánosságot kap. Feltételezzük, hogy az elragadtatott riporteri beszámoló olvastán velünk együtt kínosan feszeng. Ugyanis megdicsérni valakit azért, mert nem tesz különbséget ember és ember között, annyi, mint a megkülönböztetést tartani természetesnek. Kedvetlenül kérdezzük laptársunktól: vajon nem érkezett-e még el az ideje, hogy a helyreállt emberi viszonylatokat lelkendezés nélkül tudomásul vegyük?

k. é.

IGAZOLVÁNY A FIATALOKNAK

Sok szó esik mostanában a huliganizmusról. (Néha tettek helyett is mintha csak beszélnénk.) Két évvel ezelőtt kevesebb szó volt róla. Ekkor, a budapesti Diákparlamenten találkoztunk először a javaslattal: a dolgozó, tanuló fiatalokat lássák el egy speciális igazolvánnyal, amely megkönnyíti számukra a vakáció kellemes eltöltését, az országjárást. Az ilyen igazolvánnyal rendelkezőket senki nem nézné hosszú hajú huligánoknak, a vízparton csövező bűnözőnek. Az ötlet számos országban bevált. Akkor az illetékesek azt ígérték: „utánajárnak" a dolognak. Két év telt el azóta és úgyszólván nem múlt el hónap, hogy valamelyik újság ne szólt volna a témáról. (Legutóbb a Népszabadság vasárnapi száma.)

Félreértés ne essék, elképzelhető, hogy a javaslat megvalósításának áthághatatlan akadályai vannak (kevés a papír, sok az adminisztrációs többletmunka stb.). Csak egyet nem lehet érteni: miért nem érzi magát senki annyira illetékesnek, hogy érdemben válaszoljon a javaslatokra, a cikkekre.

Most, amikor hatékonyabb harcot hirdetünk a telefonrongálók, a szoborcsonkítók és egyéb garázdák ellen, fokozott jelentősége van az ifjúsági igazolvány kiadásának is.

báron

BECSÉRTÉK

Csaknem valamennyi lapunkban olvasható volt a következő kis hír: *„Labdarúgósztárok személyi tulajdonaiból, díjaiból kiállítást rendeznek Londonban. Természetesen Pelé is képviselteti magát, kiállítási tárgyait azonban igen magasra biztosítja. A 10-es számú Santos-mezét, amelyet akkor hordott, amikor az ezredik gólját lőtte, 30 ezer dollárra biztosítja, ugyanennyire azt a nemzeti színű mezt, amelyet a mostani VB alkalmával viselt Mexikóban. Az aranykoronát amelyet a VB alkalmával adtak át neki, 60 ezer dollár értékűnek »tartja«. Ugyanennyi a biztosítási díja annak a labdának, amellyel az ezredik gólt rúgta. Az 1958. évi svédországi VB-s cipőjének biztosítási díjat is 60 ezer dollárban állapította meg — előterjesztésében."*

Azt hiszem, G. B. Shawtól származik az a mondás, mely szerint „cinikus az, aki mindennek tudja az árát, de semminek sem tudja az értékét". A szerénységéről közismert fekete gyöngyszemet távolról sincs szándékunkban cinizmussal vádolni, annál kevésbé, mert félő, hogy ő az értékek mellett az árakkal sincs egészen tisztában.

Mindenesetre elgondolkoztató: vajon mekkora összegre biztosíthatná Picasso egyik élhasznált ecsetjét vagy — mondjuk — Pablo Neruda egyik golyóstollát?

l-cz

AZTÁN

„És mi történt aztán? Először Palócz Vera szegedi gimnazista életre-halálra beleszeret Iharosba, aki Peer Gyntöt játssza a színházban. Aztán: még halálosabban beleszeret Kolozs Jánosba, a karmesterbe. Aztán? Kiderül, hogy Kolozs János karmester is más, meg Kolozs János agronómus is más, és akkor, éppen akkor, amikor találkozik a tekintetük és az első érzelmekkel teli szót váltják, abbamarad a regény... Addig azonban rengetig fontos, életre szóló élmény, tanulság, kaland szövődik Vera életébe, hogy szinte magunk előtt látjuk a jövőjét..."

Az én életemben az a tanulság szövődött, hogy megfelelő fülszöveggel a legjobb ifjúsági regényt is el lehet rontani, mint ez a fenti idézetből kiderült. Mert, hogy tovább idézzek: *„...a gyerekekhez és emberhez jól értő közkedvelt írónő még a »mi történt aztán«-ra, ami minden fiatalt annyira érdekel, a regény befejezése után is választ ad szellemes epilógusában..."*

Nem akarok hosszas nyelvtani magyarázatba kezdeni a kapcsolatos mondatok természetes és főleg logikai határairól, csak arra volnék kíváncsi; olyan kérdés ez, amelyre feltétlenül csíkos leányregényben kell keresni a választ?

Jász István

A KÉT GYULA

Hírügynökségi jelentések szerint a szakértők megnyugtatóan tisztázták, hogy Raffaelnek Gyula pápát ábrázoló egyik ifjúkori alkotása nem a firenzei Uffizi-képtárban található, mint eddig hittük, hanem egy londoni múzeumban; ezzel szemben az e műről készült egykorú másolat lelőhelye nem London, hanem Firenze, mégpedig az Uffizi-képtár. Vagyis: eddig összecserélték egymással az eredetit és másolatát, és e tévedésre csak a másolatnak vélt eredeti restaurálása során derült fény.

Eddig teljesen rendjén van a hír; csakhogy a londoni jelentés diadalmasan beszámol arról is, hogy az eddig kevéssé becsesnek tartott kép értéke az új tényállás közhírré tételével egy csapásra hárommillió fontra szökött fel. Rejtett raffaeli értékei szakértői szóra előszökkentek a festék rétegei alól, így hát a londoni közönség, amely 1824 óta gyönyörködhetett benne — ha ugyan nem valami pincében tárolták —, most végre rádöbbenhetett arra, hogy minden milliméteréről a lángész napja ragyog.

Engem azonban jobban érdekel a firenzei példány sorsa. A tanítványok alkották, még amikor a Mester huszonnyolc éves volt, a Mester képének mintájára. Hányan álltak előtte, műértők és sznobok, valódi vagy kipréselt áhítattal, évszázadokon át! És lámcsak, most kiderült: helytelenül tették, nem ez az igazi Gyula, és ha valaki önhitten és fennhéjázva pénzt kínált volna érte, mondjuk hárommillió fontot, akkor most alaposan „ráfázna"...

Hiszen nyilvánvaló, noha erről nem számol be diadalmas jelentés, hogy amennyivel a londoni kép értéke növekedett, annyival csökkent a firenzeié. A két Gyula szépségének és értékének összege állandó. Persze, ha az életből sem hiányozna a modern vígjátékírók igazságtevő dühe, akkor kisvártatva felfedeznék, hogy mégis a firenzei kép a valódi, majd ismét a londonié volna a pálma és e fordulatokhoz sznobok és képüzérek hullahegyei szolgáltatnák az eszmei tanulságot.

é. l.

HALHATATLANSÁG + 10 ÉV

Az Eseménynaptár arról tudósít, hogy ez év augusztus 26-án lenne 100 esztendős Guillaume Apollinaire. Az életrajzi ismertetésben megállapítják, hogy a költő *„származása homályos"*.

A Világirodalmi Lexikon és más források szerint Apollinaire 1880-ban született, s eszerint még csak 90 éves lenne az idén. Annyira tehát mégsem homályos a származása, hogy ne tudnánk pontosan: mikor született.

A tíz évvel való *öregítés* talán *öregbíteni* kívánta a költő jó hírét?

Aligha szorul rá.

A. J.

NYELVELHÁRÍTÁS

A Magyar Nemzet vasárnapi számában az egyik olvasó kifogásolja az *„árvízvédelem"* szót, mondván, nem az árvizet védjük, hanem az árvíz ellen védekezünk. Mindjárt új kifejezést is javasolt; szerinte az *árvízelhárítás* vagy az *árvíz elleni védekezés* pontosabb, és különben is a „-védelem" utótagú szavak mindig tárgyi összetételben fordulnak elő. Illetékesnek érzem magam, de még a magyart tanuló diákok is érthetik, miről van szó. Én legalábbis az árvízvédelemmel az önfeláldozás, az áldozatvállalás összetett szavait asszociálom legritkább esetben gondolok arra, hogy a magyar nyelvet veszély fenyegeti.

J. L.

ÉVFORDULÓK

A magyar sajtó mindig is figyelemre méltóan kegyeletes volt, a történelem, művészet, tudomány egyetlen vezéralakja se maradt megemlékezetlenül, ha a születése vagy a halála óta eltelt idő elérte a negyedévszázadonkénti fordulókat. Mostanában tízévenként is emlékezünk, sőt ötévenként, ha jelentős egyéniség emlékét őrizzük.

A Népszava évfordulónaptára azonban minden eddigi kegyeletcsúcsot megdönt. Ha nem olvasnánk szorgalmasan, tökéletesen megfeledkeznénk róla, hogy a közeljövőben emlékezünk J. N. Mälzel német mechanikus, a metronóm feltalálója halálának 132. és Aigner Sándor, a budai Mátyás-templom restaurátora születésének 116. évfordulójára, Grigorescu román festő halálának 63. és Andrea Del Sarto firenzei festő halálának 502. évfordulójára stb.

Egyszerűbb volna persze, ha az egész vaskos Életrajzi Lexikont közölnék betűrend szerint folytatásokban, évenként, hiszen mindenkinek van minden évben évfordulója. Némely nagy embernek — ha például 238 éve született és 173 éve halt meg — kettő is.

os

NE HÁRSFÁZZUNK

Mi a különbség a hárfa és a hársfa között?

Alkalmasint semmi.

Az ÉS a hét kulturális eseményei között hívta föl nemrég a figyelmet a Magyar Hársfatrió hangversenyére.

Egyik napilapunk tárcájában pedig a múlt héten egy magyar ifjú s egy öreg breton választékos francia nyelven így cseveg:

— Van németed?

— Én vagyok Magyarország.

Furcsa szerkezet a nyelv.

Anyanyelvi fokon még csak-csak elsajátítjuk.

Sznob novellairói és korrektori fokon állandóan vétünk ellene.

Pedig milyen különbség van aközött — Német vagy? meg Van németed? — vagy aközött: Magyar vagyok meg Én vagyok Magyarország.

Ha ezt a különbséget hársfázni tudnánk...

n

„FÜLÉNEK NEM

a dolgozatok nyelvi, fogalmazásbeli hibáit a tanárnak ki kell javítani, az osztályzatba beszámítani; felelés vagy más szóbeli megnyilatkozás közben legföljebb az egé-

illetve *felolvasni idegen szerzők szövegét!* A Kazinczy-díjért vetélkedők a magánéletben saját szavaikat talán éppoly hanyagul, pongyolán formálják és fűzik egybe, mint az utca embere". Meg kellene találni a

pen a közlés tartalma kívánja meg a legfontosabb mozzanat, a *nélkül* kiemelését.

Nem először esik szó ezekről a dolgokról; nemsokára öt éve lesz a helyes kiejtés, a szép magyar beszéd kérdéseiről tar-

TESTVÉRHEGYI úton ikerház fele bérbe adó vagy eladó ális áron. 06 (20) 958-2675 (B078266)

VII., Damjanich utcában, csendes, világos, kétszobás, hal-s, elegánsan berendezett, felújított lakás hosszú távra kiadó 0 000 Ft-ért/hó + rezsi. 06 (30) 280-4424.

☎ **XII.,** Németvölgyi úton, új, közvetlen kertkapcsolattal rendelkező, igényesen kialakított, 74 nm-es, 2,5 szobás, bútorozott lakás garázzsal, 150 000 Ft/hó bérleti díjért kiadó. 06 (20) 986-8323. (A245677)

☎ **XII.,** Mátyás király úti, 110 nm-es, 2 hálószobás, dupla garázsos öröklakás hosszú távra kiadó. 06 (30) 212-1325, 215-4558. (A244820)

☎ **XIII.,** Lipótvárosban, Duna-parti luxusgarzon hosszú távra kiadó. 06 (30) 962-0890. (A245432)

☎ **Zuglóban** kétszobás, bútorozott lakás kiadó. 06 (30) 345-6125. (A245019)

☎ **Margit** hídnál kétszobás, berendezett lakás kiadó. 60 000 Ft + rezsi kaucióval. 326-1665. (A245792)

LAKÁSCSERE

☎ **Balatonhoz** közeli vagy győri lakásra cserélném Budapest XIII., Váci úti önkormányzati lakásomat. 06 (96) 218-036, 06 (96) 213-308. (A244491)

ELCSERLÉNÉM a Mátra lábánál lévő kertes, kétszintes családi házam, budapesti lakásra. Érdeklődni: 06 (30) 250-2060. (B078828)

TELEK

☎ **34 hektár,** 7 éves akácerdő Fonyódhoz közel, nagyvadas rületen, 11 000 000 Ft-ért eladó. 06 (20) 377-6429. A244079)

A Balatontól és Tapolcától 6, Keszthelytől 22 km-re fekvő aposka községben, az önkormányzat közművesített, 063–1094 nm térmértékű építési telkeket értékesít, melyről kitás nyílik a Balatonra és a szigligeti várra. Eladási ár: 2500 /nm. Érdeklődni lehet munkaidőben a (87) 510-335-ös, egyéb őpontban a (87) 411-678-as telefonszámon. Az ingatlant magyar állampolgárok vásárolhatják meg.

Balatonszőlősön 2 db 2200 nm-es, gazdálkodásra is alkalmas, egymás melletti építési telek eladó. Tel.: 06 (20) 921-5584.

Balatonalmádiban 203 négyszögöles, panorámás telek, építési engedéllyel eladó. Irányár: 11 millió Ft. Tel.: 06 (20) 431-9947. Megtekinthető: Tinódi u. 7/A, hétvégeken.

☎ **Balatoni** panorámás, 300 n.-öles, belterületi telek, bontható házzal, Almádi-Öreghegyen, kedvező áron eladó. 424-0095, 06 (30) 919-1976. (A244714)

☎ **Budakalászon** jó fekvésű, panorámás, jelenleg még közmű nélküli, belterületbe vett telek eladó, 900 nm-es, 11 500 Ft/nm áron. Tel.: 06 (26) 340-472. (A245388)

KELL A PÉNZ! Ezért fél áron eladó
91 440 nm-es, budapesti, közműves, belterületi telek.
Besorolása: munkahelyteremtő, ipari terület.
Információ: 455-0964.

BUDAKALÁSZON, 1111 nm-es, kétlakásos ház építésére alkalmas panorámás, HÉV közeli, építési telek eladó. Telefon: 5 (70) 213-0499. (B078842)

BUDAKESZI legjobb helyén eladó majdnem 100 n.-öles ek, bontható vagy bővíthető házzal, 25 000 000 Ft-ért. 06 0) 981-1789, 06 (20) 496-1555. (B078585)

Budapest XVI. kerületben, 225 n.-öles, „L" alakú építési ek, 15 millió forintért eladó. Telefon: 06 (30) 287-7765, 16 után. (B078923)

BUDAPEST III. kerület, Csúcshegy alján, Kiskevély utcá-n, 835 nm-es zártkerti telek, kis faházzal, termő gyümölcs-kal (villany, gáz), 9,5 millió forintért eladó. 06 (30) 931-28. (B078671)

BUDAPESTTŐL 80 km-re, gyógyfürdő környezetében üdülő üdülőfaluban, 800 nm-es építési telek 650 000 forintért ádó. 06 (20) 945-0210, 06 (30) 942-2753. (B078694)

Csobánkán 3000 nm-es, örökpanorámás, összközműves lek 23 000 000 Ft-ért eladó. 06 (20) 552-9627. (A241269)

Csömörön 273 n.-öles, közműves, gyümölcsfás üdülőte-k, 15 százalékos építési lehetőséggel eladó. Irányár: 9,5 mil-ó Ft. 06 (30) 952-0897.

Egertől 42 km-re található, művelési ágból kivont, 5000 m-es erdő, belterületen, teljes közművel és portalanított úttal látva eladó. A terület telephely, üdülő vagy lakóépületek építésére is alkalmas. Jelige: „Zöldövezet", 3301 Eger, Pf. 166.

Eladó Veresegyházon 800 nm-es, összközműves, panorámás telek, üdülőnek, lakóépületnek, már elkészült 80 nm-es ince- és garázsszinttel. 06 (30) 279-0929. (A245699)

☎ **Tatabányán,** főút mellett, 200 n.-öles kert, alápincézett faházzal, vezetékes ivóvízzel, 18 gyümölcsfával, rózsabokrokkal eladó. 06 (34) 310-685. (A244960)

TELKET budapesti lakásra cserélnék. 06 (30) 263-3845. (B078527)

Telkiben 248 négyszögöltől összközműves, lakópark területén fekvő építési telkek 10,7 millió Ft-tól eladók. 06 (26) 372-073.

TESCO és Metro mellett, Szombathelyen, összközműves kereskedelmi telkek eladók. Tel.: 06 (20) 928-7097.

☎ **TISZA mellett,** Csongrádon, 2000 nm-es, ápolt szőlő, házzal, pincével, teljes felszereléssel, 1 milló Ft-ért eladó. Villany, fúrt kút van. Nyaralónak ideális. Érdeklődni: Ruszkai, 6400 Csongrád, Andrássy út 43/A, tel.: 06 (63) 470-134. (A245092)

☎ **Ürömön,** frekventált helyen, 640 n.-öles telek, építési engedéllyel eladó. Irányár: 41 millió Ft. 243-0947, 06 (20) 311-1212. (A245707)

☎ **Veresegyház,** Hegyek térségében, aszfaltos út mellett, összközműves építési telek eladó. 06 (28) 389-477, 06 (30) 210-1716. (A245260)

VERESEGYHÁZON összközműves építési telkek eladók, 800–1500 nm. 269-2992, 06 (30) 212-8880. (B078624)

VERŐCE központjában, saroktelken, összközműves ház a Duna-lejáróban 24 millió Ft-ért és építési telek 12 millió Ft-ért eladó. 06 (20) 496-1711. (B078285)

XI., Kelenvölgyben, 1226 nm-es, összközműves telek eladó. Építhető: többszintes családi ház vagy négylakásos társasház. 06 (20) 413-6942. (B078809)

☎ **XII.,** Őzike utcában, 2 szomszédos, egyenként 2200 nm-es, beépíthető telek, együtt és külön is eladó. Irányár: 60 000 Ft/nm. 332-1136. (A245663)

☎ **XVII.,** Pesti úti lakóparkban, 2 db 500 nm-es építési telek (építési engedély is van), akár egyben is eladó. Ára: 9 600 000 Ft/telek. Érdeklődni: 06 (30) 962-2788. (A245379)

☎ **Zebegényben** belterületi építési telek eladó. Irányár: 4 000 000 Ft. 06 (20) 433-1732. (A245346)

☎ **Nagykovácsi-Zsíroshegyen,** 8 km-re Budapesttől, zsákutcában, tájvédelmi körzet mellett, 202 n.-öles építési telek, lakható faházzal eladó. Víz, villany van, gáz, csatorna folyamatban. Ára: 14 millió Ft. 06 (20) 977-3369. (A245800)

XI. ker., Rupphegy könnyen megközelíthető, csendes, madárfüttyös részén, családi ház építésére alkalmas, 1300 nm-es, teraszos telek eladó. Víz, villany a telken, gáz, csatorna a telekhatáron. 80 millió Ft. 06 (30) 397-1485, 200-3180.

ÜDÜLŐK

☎ **Balatonalmádi-Öreghegyen,** Balatonra panorámás, 60 nm-es, 2 teraszos nyaraló, parkosított, 200 n.-öles telken, termő gyümölcsfákkal eladó. Irányár: 12 800 000 Ft. 06 (20) 330-9134. (A245626)

☎ **Balatonalmádi** családi házas övezetében, vízközeli, 714 nm-es, összközműves telek, kicsi téglaházzal, 11,5 millió Ft-os irányáron eladó. 06 (25) 410-644. (A244444)

Balatonaligán 8,5 millió Ft-ért eladom romantikus, 505 nm-es, fenyőfás telkemet, egyszobás nyaralóval. 06 (30) 298-8928.

☎ **Balatonfüreden** (Arácson) nyaralónak használt családi ház eladó. 06 (30) 915-7620. (A244835)

BEREKFÜRDŐN igényes nyaralóház eladó. 06 (20) 924-2576. (B078459)

Csopakon, az Öreghegyi úton, csodálatos balatoni panorámás nyaraló, 523 nm-es telken eladó. Irányár: 18 millió Ft. 06 (88) 581-381, 06 (30) 992-6440.

DUNA-PARTI, 300 négyzetméteres telken 190 nm-es ház eladó. Horgászás, úszás, csónakázási lehetőség van. 06 (30) 328-9345. (B078613)

☎ **Zamárdi-felsőn** nyaraló eladó. 250-3437. (A244125)

☎ **Zebegény** belterületén körpanorámás, háromszintes, felújított nyaraló (téglaépület) eladó (családi házzá minősíthető). Irányár: 9 000 000 Ft. 06 (20) 433-1732. (A245347)

BALATONFÜRED legszebb részén nyaralók eladók. Külső-belső uszoda, jacuzzi, szauna, biliárdszoba. Télen-nyáron lakhatók! 06 (30) 984-6403. (B078643)

☎ **Zamárdi-felsőn** vízközeli, 2 szintes ikernyaraló fele szezon előtti áron eladó. Ár: 23,5 millió Ft. Telefon: 06 (20) 910-7915. (A245719)

SZENTENDRE-PISMÁNYBAN, 803 nm-es saroktelek, 2 szintes, terméskő nyaralóval eladó. Irányár: 25 millió forint. 06 (30) 328-9345. (B078614)

ÜDÜLÉSI JOG

☎ **Bükfürdőn** átvenném egyszobás apartman üdülési jogát, lehetőleg május 1. és 14. között. Telefon este: 314-1930. (A244848)

☎ **Bükfürdőn,** 1,5 szobás apartmanban, üdülési jog átadó, április 3–16-ig. 394-4871. (A245179)

2002 III. 2.

HALÁLOZÁS

A Gazdasági Minisztérium
vezetői és dolgozói, valamint
a gyászoló család fájdalommal tudatja,
hogy életének 54. évében elhunyt
LIPPNERNÉ NÉMETH MÁRIA,
a minisztérium volt főosztályvezetője.
Búcsúztatása 2002. március 12-én
14.15 órakor a Rákospalotai temetőben lesz.
Az elhunytat a Gazdasági Minisztérium
saját halottjának tekinti.

Szomorú szívvel tudatom, hogy
SURÁNY PÁL
97. születése napján,
2001. december 12-én elhunyt.
Temetése március 20-án 9 órakor
a Kerepesi temető
36-os szóróparcellájában lesz.
Gyászolják barátai és rokonsága.
Dr. S. L-né Józsa.

Fájdalommal tudatjuk mindazokkal,
akik tisztelték és szerették, hogy
DR. WOLF MIKLÓSNÉ
szül. Lichtman Ilona,
a felejthetetlen feleség, édesanya,
2002. március 5-én csendesen elhunyt.
Temetése 2002. március 10-én,
déli 12 órakor lesz
a Rákoskeresztúri köztemetőben
(X., Kozma u. 6.).
Gyászolják:
férje, lánya, veje, unokái, rokonai.

Fájdalommal tudatjuk, hogy
DR. HAKLER KÁROLYNÉ
Somogyi Zsuzsanna,
a legdrágább édesanya, nagymama,
2002. február 21-én elhunyt.
Végső búcsút március 14-én, 12 órakor
a Farkasréti temető Hóvirág utcai
ravatalozójában veszünk tőle.

Fájdalommal tudatjuk, hogy
ZAHALKA OTTÓ
okleveles gépészmérnök,
a SZIM Fejlesztő Intézetének
volt főkonstruktőre,
életének 80. évében,
2002. február 10-én elhunyt.
Kívánsága szerint,
szűk családi körben eltemettük.
Gyászolják: felesége, lánya, veje, unokája,
unokaveje és dédunokája, Ronika.

Mély megrendüléssel tudatjuk mindenkivel,
aki ismerte és szerette, hogy
ALEXA FERENC
nyugdíjas újságíró és szobrász
2002. február 25-én,
súlyos betegség következtében elhunyt.
Hamvasztás utáni búcsúztatása
2002. május 2-án 10.30 órakor lesz
az Új köztemető 53. szóróparcellájában.
A gyászoló család.

Szomorú szívvel tudatom barátainkkal

ÜZLETEK, IRODÁK

Önálló telephelyként üzemelő, vadonatúj, 2400 nm-es ipari csarnok irodaszinttel, az M0-stól 8 km-re bérbe adó vagy eladó. Tulajdonos: 218-2285, 06 (30) 922-1984.

☎ **970** nm-es, elegáns, felújított, háromszintes irodaház (Pálffy-palota), kiépített telefon- és számítógépes hálózattal bérbe adó Budapesten, Erzsébetvárosban, 10 euró/nm/hó. Érdeklődni: 06 (30) 269-5524, 467-0401. (A243599)

A „Palota-Vidék 2000" Rt.
eladja, vagy bérbe adja
Várpalotán, a 8. sz. főút melletti, 286 nm alapterületű
Birkacsárdát.
Érdeklődni lehet: Várpalota, Veszprémi út 7.,
telefon: (88) 471-744.
Ügyintéző: Mórocz Jenő.

☎ **Belvárosban** 62 nm-es üzlethelyiség belső udvari parkolóval, reális áron eladó. 06 (23) 444-635, 06 (23) 444-636. (A245289)

Belvárosi üzleteinket átadjuk Kecskeméti, Károlyi, Hegedűs, Forgács utcában. 06 (20) 939-0477.

Budafoki úton 1000 nm-es üzem irodákkal + 1000 nm-es pince eladó vagy kiadó. Irányár: 120 millió Ft. 06 (20) 941-0818.

IV. kerület, Homoktövis úton iroda szolgáltató és kereskedelmi célra alkalmas új építésű, egyedi fűtéses reprezentatív üzlethelyiségek eladók vagy hosszú távra bérelhetők.
Telefon: 312-2424, 20-970-3017

III., Kolosy térnél, 55 nm-es, magántulajdonú, utcai, kirakatos üzlet eladó (bérlővel is!). Ára: 19,9 millió Ft. 06 (20) 957-9346.

☎ **Margit** körúton 35 nm-es üzlethelyiség kiadó. 216-4977. (A245396)

Szeged zöldövezetében, 180 nm-es, többszintes sorházrész, garázzsal, irodaháznak kiadó. 06 (30) 227-6589.

SZÉKESFEHÉRVÁR belvárosában, 44 nm-es, üzlet, raktár, garázshely eladó. Irányár: 25 millió forint + áfa. 06 (30) 942-2823. (B078762)

Budapest, Déli pályaudvarnál lévő irodaépületben
kiadó 250 nm bruttó alapterületű, felújított iroda.
Kiépített számítógépes hálózat, ISDN telefonközpont van.
Érdeklődni: 224-9732.

Tatai úton 430 nm-es modern iroda, 500 nm-es raktár, zárt parkolóval kiadó. 250-2718, 06 (20) 912-5999.

☎ **Üzlethelyiség** örökbérleti joga a Várban eladó. Tel.: 252-3255. (A245494)

☎ **Üzlethelyiség** + raktár átadó! Nyugatinál, Katona József utca elején, jó állapotú saroküzlet, nagy kirakatokkal, világos, klimatizált, elektronikával védett, 2 telefonfővonallal hasznosításra átadó. Üzlettér 35 nm + egybenyitható 44 nm szuperbiztonságos raktár. Bérleti díj: későbbi megvétel esetén beszámítható. Érdeklődni: 06 (30) 948-1810 és/vagy 11–15 óráig: 349-3948 telefonszámon. (A245104)

MATTHIAS ALEXA, auriseparator, /aranyelválsztó/

Emlitve:.-47.-1783. A Nagypénzverő utcában lakik. 1790. "Platea Nagy Pénzverő...fundus origiarum 2-ae ord.122.impos.bellica.f.2/9." 67.old.

SZÁSZ KÁROLY: Adatok a nagybányai pénzverőház alkalmazottairól /1660-1828/. 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LX-LXI.évf. 1961-1962. Akad.Kiadó, Bpest. 1962

MATTHIAS ALEXA, auriseparator, /aranyelválsztó/

Emlitve:.-47.-1783. A Nagypénzverő utcában lakik. 1790. "Platea Nagy Pénzverő...fundus origiarum 2-ae ord.122.impos.bellica.f.2/9." 67.old.

SZÁSZ KÁROLY: Adatok a nagybányai pénzverőház alkalmazottairól /1660-1828/ 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LX-LXI.évf. 1961-1962. Akad.Kiadó, Bpest. 1962

MDK

Alexai Zoltán

Kiállitási kritika

Kisalföld-1968 juni.11.

ALEXÁNÉ SZÉKELY EDIT FESTŐMŰVÉSZ GRAFIKÁJA

Kedves Olvasónk!

Boldog karácsonyt és sikerekben gazdag új évet kívánunk Önnek. Bízunk abban, hogy folyóiratunk a jövőben sem kerüli el érdeklődését, és 1987-ben is előfizetőink között tisztelhetjük.

A SZABOLCS-SZATMÁRI SZEMLE
SZERKESZTŐBIZOTTSÁGA

ALEXÁNÉ SZÉKELY EDIT

ARGUS de la PRESSE
Tél. PRO. 16-14
37, Rue Bergère, PARIS (9e)

N° de débit Alexander

LE GENIE MEDICAL
91, Bld. Port-Royal-XIIIe

AVRIL 1964
D'UNE RIVE à L'AUTRE

1021

de rive... en rive...

BASCOULES (Galerie La Palette Bleue).

D'AMPLES paysages dans lesquels l'artiste a fixé, grâce à une palette riche en variations colorées, les éléments les plus représentatifs, tant sur le plan plastique que naturel. Disposant d'un métier affirmé, le motif est considéré comme devant participer à l'élaboration du tableau, dans lequel l'équilibre, et les jeux plastiques et chromatiques interviennent dans une parfaite unité. Les œuvres datant de quelques années traduisent un sens aigu de la composition, alors que les plus récentes sont plus lumineuses, le peintre ayant évolué s'oriente vers une formule jeune et libre.

MICHEL STEINER (Galerie Saint-Placide).

DESSINATEUR avant d'être peintre, ce jeune artiste évolue avec patience et conscience et nous présente des toiles conçues dans un style large et très lumineux ; cela en raison du soin extrême avec lequel il a étudié les reflets participant à l'irradiation chromatique de ses tabeaux.

TROIS PEINTRES (Galerie Marcel Bernheim).

KRUIZINGGA, peintre hollandais, nous présente de belles marines fluides et sensibles qui semblent surgir de la brume laiteuse chargées d'une mystérieuse poésie. **Gabrielle Romains,** reste attachée au bel expressionniste-intimiste de ses débuts, auquel elle ajoute d'année en année un peu plus de chaleur et d'émotion. **Alexander,** peintre hongrois, s'exprime dans un style dépouillé. Ses formes stylisées sont fixées dans la pâte dense en des attitudes extatiques et mystérieuses.

Cour dans le vieux Besançon.
Encre de Chine de **JEAN GREVY.**
Galerie Cambacérès,
15, rue La Boétie, Paris-8e

rte - Paris 6e

le génie médical

Alexander de Hungária

(Mo-i Sándor) mester Párizsban a Sorbonne tanára lett – XIII. sz.

Magyar Kódexek Bp. 1965. 20. o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Alexander képfaragó 1485-1516

Kemény Lajos: A kassai képirócéh. Művészet, 1909.
254 l.

M.D.K

Alexander képfaragó

Egyes feltevés szerint a kassai főoltár alkotója, a városi tanács tagja.

A magyarországi művészet története I. 25 oldal
Bpest, 1961. II. kiadás.

Alexander
ARGUS de la PRESSE
Tél. PRO. 16-14
37, Rue Bergère, PARIS (9e)

N° de débit .....

JOURNAL de l'AMATEUR d'ART
1, Cité Bergère - IXe

25 MARS 1964

les EXPOSITIONS 1021

ALEXANDER

Alexander est un peintre hongrois qui vit depuis plus de dix ans en Israël, donc un curieux mélange de fantaisie tzigane et de mélancolie purement hébraïque.

Ses toiles représentent presque toujours d'étranges personnages lunaires, ayant pour tête un masque de papier troué de petits yeux fixes. Un enfant, souvent, va et vient dans ces compositions fantastiques solitaire, orphelin, cherchant sa patrie hypothétique.

Tout cela est assez bien équilibré et peint, mais la répétition du même thème dans des tons obscurs, tristes, crée une monotonie qui tourne parfois à l'obsession.

(Galerie Marcel-Bernheim.)

H.H.

THERY FILIPOWSKY

Assurément, c'est la plus poétique exposition qu'on puisse voir, cette quinzaine à Paris.

Imaginez des tableaux uniquement composés par des pétales de fleurs et de fleurs collées, les unes à côté des autres. Non seulement cela forme ainsi d'étonnants bouquets, mais de véritables paysages

mégírva Alexander
építész
l. Bártfa 1505, 1507
Wagdej 134. l.

Alexander (Sándor)

1507. Bártfán a tanácsterem ajtajáért 8 forintot kapott.

Kabdebo Gyula: Helyreállított műemlékeink. Bpesti épitömesterek stb. ipartestülete V. évk. 1909. 124. l.

lásd okv.

Myskovszky monografiáját a bártfai városházról.

Kabdebó szerint a bártfai városházának épitése 1505. kezdődött. Az első munkákat, az alap- és földszintfordít

ti falak ejutését, az ablakok és kapuk elkeszítését Sándor mester vegezte. Az 1506. esztendő volt a legtartalmasabb, akkor haladtak a munkák a legnagyobb erélyjel. Az ejutkezés 1507. a tetőig jut és 1511. teljesen befejeződik – abban az alakjában, amit az reánk maradt.

u. o. 125, 126. 1.

Ermek, Campaniai. V. 284.

Alexander (Sándor)

1505. följegyzést találunk arról, hogy Sándor mesternek a bártfai városház építési munkáiért különböző időpontokban ket-harom öt és végül 10 formlót fizettek ki.

Kabdebó Gyula: Helyrecillitott műemlékeink. Bpesti építésmesterek stb ipartestülete V. ök. 1909. 123. l.

Lásd ohv.

Myskowszky monografiáját a bártfai városházáról

Egyetes singulares V. 250.

1903. april

A v. és k. p. miniszter a M. Tud. Akad
mia kiadásában megjelent „Az 184
iki büntetőjogi javaslatok anyaggy
teménye" cz. munka közkönyvtárak
részére való megszerzése tárgyában
véleményt kér (227/903.)

1903. április 29.

A főfség megköszöni Madarász
Gyula nemz. múzeumi igazgat
örnek, hogy „Magyarország mad
cz. művét a főfség Könyvtárának
ta (218/903)

1903. május 18.

A főfség az 1904. évi költségelőirá
zatban könyvtárak segélyezése
24000 kor. hoz javaslatba (249/

1903. május 18.

A főfség az 1904. évi költségelőirányz
könyvtárak rendezésére 2000 koron
hoz javaslatba (249/903)

Alexander

épitomester

(Ebben a forrásban Sándor-
mesternek írva)

1505. köti meg Bártfa
városa Sándor mesterrel
az épitési szerződést a
városház épitésére.
1506. munkájáert 100 frt-t kap-

Kalven 192. l.

✓

Alexander
bartfai mester

Divaldnál Sándor
bartfai mester

Divald Kornél
Művészettörténeti
korrajzok II. k.
Bpp. 1901.
152. l.

Pozsonyi primási palota VII. 152.

Alexander

épitéri Bártfán 1505

Láss a datokat

Sándor alatt is

Alexander

épitő és Ezfaragó

Bártfa

1505

Lásd

Szendrei-Szentiványi

16. l.

nyek természetes sűrű redőzete, a sokszor párhuzamosan futó élek, másutt pedig a nagy gyűrések tört rendezése. Az egyházatyák szobrainak megfaragását tehát a főoltár kimagasló szobrászmesterének tulajdonítjuk.

Ellenben nincs pozitív támaszunk arra, hogy a szobrok éppen az oromzat mennyezeteiben foglalhattak volna helyet. Az oltár mai koronázata újonnan készült. A régi oromzatot a mult század elején szedték le, egyes szobrait még Henszlmann „a régi sekrestye felső kamrájában, másokat éppen magános embernél" találta (Magyarországi Szent Erzsébet kassai templomának főoltárképei. Magyar Szépirodalmi Szemle 1847. 1. sz. 1. o.). Néhányat közülük később, „az egyház javítása alkalmával, egy mellékkápolnában" Ipolyi is látott (A középkori szobrászat emlékei Magyarországon. Kisebb munkái I. k. Budapest, 1873. 154. o.), tárgyi megjegyzései azonban egészen általánosak és megbízhatatlanok, hogy sem Mihalik József idevágó adatgyüjtéséből és feltevéseiből, sem pedig a ma is meglévő, idevonatkoztatott töredékekből nem lehet az egykori oromzat részeire vagy eredeti összképére következtetni. Sokkal indokoltabb, sőt bizonyítható is lesz, ha Szent Jeromos és Gergely szobrait az oromzaton kívül még egyedül tekintetbejöhető szekrényből származtatjuk. Itt ugyanis a főszobrok felett és oldalt a mennyezetekben négy-négy szobornak a helye maradt meg, melyeket ma újak pótolnak. A két szent pedig a méret, a stílus és a tárgy tekintetében egyaránt tökéletesen illik a szekrény nagyobb, oldalsó fülkéibe, ahol a súly kötelező csökkentése miatt, a szobrok erősen kivájt hátoldalai is magyarázatot nyernek. Így a másik két fülkét bizonyára a még hiányzó két egyházatya szobrocskája díszítette.

Az újonnan felismert szobrok művészi problémája tehát a szekrényszobrokéval azonos, amelyekkel csak az újabb kutatás foglalkozott behatóan. Henszlmann említett publikációja óta a főoltár közel egy évszázados irodalmi multra tekinthet ugyan vissza. A régebbi kutatók, Ipolyi, Pulszky, Kemény, Mihalik, Nyári, Pasteiner, Fraknói, Myskovszky, az osztrák Graus, Divald, Wick azonban figyelmüket elsősorban a híres képciklusokra irányították és a szobrokról alig esett szó, még kevéssbé érdemleges. Kemény Lajos és Mihalik József levéltári kutatásaiból ismeretes, hogy a főoltárt, a középkori művészetnek ezt a remekét, 1474—77 közt állították fel. Ennek az időnek mind a festmények, mind pedig a predella és az alsó szekrényfriz (az okos és a balga szűzek) domborművei teljesen megfelelnek.

Másként áll a nagy szekrényszobrok helyzete. Először Péter (A magyar művészet története I. Budapest, 1930. 140—141. o.), majd Gerevich (A kassai Szent Erzsébet-templom szobrászata a XIV—XVI. században. Budapest, 1935. 85. o.) hihetően kifejtették, hogy a Madonna és a két Szent Erzsébet szobrai már későbbi stílusfázist mutatnak. Keletkezésüket Péter 1505—15 közé, Gerevich pedig valamivel korábbra, 1495—1500 körüli időre helyezte. Ez esetben tehát a főoltár felállításával egykorú szobrok helyére kerültek. A stílusindítékokat a sváb, nevezetesen az ulmi szobrászat emlékei között találták meg. Az ulmi faragóstílus a XV. század végén teljesedik ki és egyéni jellege az egész sváb földön széles befolyást gyakorolt. Ebben a fejlődésben az Erhart-iskola jutott fontos szerephez. Ide mutat a kassai főoltár szobrainak stíluseredete. Péter az 1493—94. évi blaubeuroni főoltárt állította be előzményül. Gerevich az Erhart-körből több Madonna-szobrot sorolt fel, melyeket még Gertrud Otto publikált. (Die Ulmer Plastik der Spätgotik. Reutlingen, 1927.) Stíluseredetüket Hekler Antal (Ungarische Kunstgeschichte. Berlin, 1937. 66. o.) mélyen az ulmi szobrászat fejlődésében, egészen Hans Multscherig kutatta. A kassai szobrok, mint gazdag köpenyredőzésük mutatja, az Erhart-Madonnák fejlett stílusfázisába illeszkednek. A kassai mester, akit tudása és tehetsége messze kiemelt a középeurópai termelés átlagából, látszólag a weissenaui és az überlingeni (ismertette J. Hecht: Gregor Erharts Madonnen, Pantheon, 1938. 20—23. o.) Madonnák típusát fejlesztette tovább egyénien.

E felfogás mellett, hazai viszonylatban még két döntő érv bizonyít. A főoltár felállításának idejében, sőt még a következő évtizedben nyoma sincs a szekrényszobrok hatásának, viszont a rokonemlékek központjában álló kassai Mária látogatása-oltár már 1516-ból keltezett és középső csoportjának stílusa közvetlen a szekrényszobrokéból fejlődött. Sőt Péter, Wagner, Gerevich és Hekler a Látogatás csoportjában a szekrényszobrok mesterének öregkori művét gyanították. Az újabb kutatásnak ezt a főoltárt és a szekrényszobrok helyzetében indokolt álláspontját Kampis Antal újabban (i. m. 42—43. o.) támasztott aggodalmaival szemben is fenntartjuk. A főoltár felállításától a szekrényszobrok elkészültéig — azaz a XVI. század első tizedéig — eltelt időközt Kampis három-nyolc évre rövidítette le. A szekrény azonban aránylag ily hosszú ideig aligha állhatott üresen, a szobrok már kifejlett stílusa sem előzheti meg az erharti formavilágot. Kampis stilisztikai érveinek a szobrok formái is ellentmondanak, a főoltár hatásának bizonyítására felhozott emlékek (a bártfai Szent Erzsébet-oltár, az ú. n. Mager Veronika oltára és a lőcsei Vir Dolorum-oltár) pedig kivétel nélkül elütnek a kassai főszobrok megfaragásának lényegétől.

A nagy kassai mester személyét egyelőre még homály fedi. Kemény és Gerevich Alexander képfaragóval vélik azonosíthatónak, aki 1489—1518-ig mutatható ki és vezető szerepet is vitt Kassa város életében.

CSÁNKY MIKLÓS

A KASSAI FŐOLTÁR KÉT ISMERETLEN SZOBRA

A régi magyar műkincsek számbavétele, feldolgozása egyre több meglepetést tartogat. Az eredeti összefüggések kibogozásával néha teljesen mellőzött, félreismert vagy ismeretlen emlékek jutnak egészen kivételes jelentőséghez régi művészetünk történetében. Ezúttal két szobrot hozunk először egymással kapcsolatba. Az egyik, Szent Jeromos, néhai Kohner Adolf örököseitől, vétel útján 1937-ben jutott a budapesti Szépművészeti Múzeumba. A finoman faragott, 76 cm magas szoborban a szent álló alakja lép elénk. Tekintete a messziségbe mered, fejét a bíborosi kalap övezi. Ruházata a test alakját és helyzetét követi, jobbfelől pedig a szent állata ágaskodik és kapaszkodik köpenyébe. A régen letört kezek egyike valószínűleg a kihúzott tövist foghatta. A szobor fáját a szú alaposan összerágta. Felületén azonban nagy részleteket őrzött meg eredeti színezéséből: az aranyozott fehérbélésű köpenyéből, a bíbor alsó-ruhájából és piros kalapjából. A további romlások ellen dr. Váli László konzerválása óvta meg a szobrot. Kisebb kiegészítései csupán a bíborosi kalapra szorítkoztak.

A másik, 79 cm. magas szobor Szent Gergely pápát ábrázolja, és legutóbb a Magyar Nemzeti Múzeumból került a Szépművészeti Múzeumba. A szent pápa teljes főpapi díszében áll, jobbkezével köpenyének egyik végét fogja fel és könyvet szorít magához, melyben baljával lapozgat. Arcával a könyvbe mélyed; a formai részletek között a kompozició itt is mély lelki kapcsolatot teremt. Ez a szobor még az elmult században felelőtlen restaurálásának esett áldozatul. Köpenyét, ruháját, tiaráját újra alapozták, aranyozták és festették, arca szokatlanul sötét szint kapott. A legutóbb végzett konzerválás ettől a hamis, idegen színezettől szabadította meg a szobrot. A kíméletlen megújítást nyilván a most újra előtűnt egészen megkopott állapotának köszönhette. Az egykori aranyozott köpenyre és a talán ezüstözött ruhára csak szerény nyomokból következtethetünk. Különben a formákat csupán a megbarnult bolus fedi. Bélésének színe kék, a tiara valószínűleg aranyozott volt. Arca a fehér bolusig kopott. Balkezének ujjai letörtek, az alba alsó redőzetéből is egy rész hiányzik. Jobbkezének egyik ujját még régebben kiegészítették. A további szuvasodástól ezt a szobrot szintén dr. Váli konzerválása óvta meg.

A két szobrot nemcsak jeles stiláris sajátságai, hanem még bebizonyítható eredetük is a régi magyar fafaragás nagyjelentőségű emlékei közé sorozzák. A Szent Jeromos-szobor 1911-ben a Szent Györgyczéh nyolcadik művészeti aukcióján (a Nemzeti Szalonban, kat. 22. o. 410/a.) bukkant fel. Felsőmagyarországi származásán kívül közelebbi eredetéről mit sem tudunk. Legutóbb Kampis Antal foglalkozott vele először részletesen a Középkori faszobrászat Magyarországon c. nagy munkájában (58—60. o.). Adatok hiányában a szobor helyzetét megjelölni valóban kényes feladat és fejtegetései úgylátszik a formáknak csupán a fényképen mutatkozó egyezésére támaszkodtak. Szent Jeromos párjának még mindíg azt a női szent szobrot (alexandriai Katalin?) tartja, amellyel már az aukción és később ugyancsak a Szent-György-czéh kisplasztikai kiállításán is összetársították. (Mindkettő dr. Kohner Adolf tulajdona. A Gyüjtő I. 3—4. sz. 1912. 119, 147. o.). Ez a párosítás talán a rokonméretből következett, mert a szent királyleány szobra nemcsak máshonnan, hanem teljesen más iskolázottságú faragótól származik. Szent Jeromos szobrásza pedig hasonlóképen a feltételezett közös kéztől, a jánosréti főszobor mesterétől messze eső, egészen kivételes tehetség. Eredetéről igazi, mindeddig ismeretlen párja, Szent Gergely pápa lendületes szobra tanúskodik. A közös származás nem lehet vitás. A szobrok hatásos, egyéni jellegüket a kompoziciók olyan önálló, lezárt egységének köszönhetik, amelyben a részletek finomsága, a formák mélysége a látás reális megragadásában és szabadságában érvényesülnek. A test finom hajlásával, a végtagok helyzetével vagy a fejtartással, az alakok állásába lendület és mozgás kerül, amelyet kitűnően éreztet és közvetít a redők mély árkolása, természeti megfigyeléseken alapuló rendszere. A test szerves váza, kerete ennek a rajzban is gazdag festői elrendezésnek. A hasonló tojásdad fejek már az arcképek megkapó valószerűségével hatnak. Gergely pápa szobrában azonban Szent Jeromos nemcsak stiláris megfelelőjét, hanem a szokásosan együtt csoportosított négy egyházatya (Nagy Szent Gergely, Szent Jeromos, Ágoston és Ambrosius) közül egyik ikonográfiai társát találja.

A Szent Gergely-szobor származása pedig különösen figyelemreméltó. A kassai dóm egyik restauráló építésze, Weber József, az ottani Orbán-torony padlásán találta. Mihalik József nézete szerint (Egy fejezet a kassai Szent Erzsébet-templom történetéből. Budapesti Szemle 1922. DXLVIII. sz. 54. o.) a Szent Erzsébet-templom hatalmas főoltárának az ormán állhatott. Maga az összefüggés nem szorul részletes bizonyításra, a fentebb méltatott sajátságok a főoltár szekrényének három nagy szobrára éppúgy megfelelőek, sőt jellemzőek — így többek között, a köpe-

Szépművészet
1940. 3-4.

SZENT GERGELY *(Faszobor a kassai főoltárról)*

SZENT JEROMOS *(Faszobor a kassai főoltárról)*

RÉSZLET A KASSAI FŐOLTÁR MADONNA SZOBRARÓL

RÉSZLET A SZENT GERGELY SZOBORRÓL

A KASSAI FŐOLTÁR KÖZÉPSŐ RÉSZE

Alexander

nobrán

Kassa XV. n.

l.

Germagnuvszelleme

444. l.

A Kassai föltár

nobrai 1500 Körut –

G. fenti nuvemek

tartja

Repr. u. o. V. tabla

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

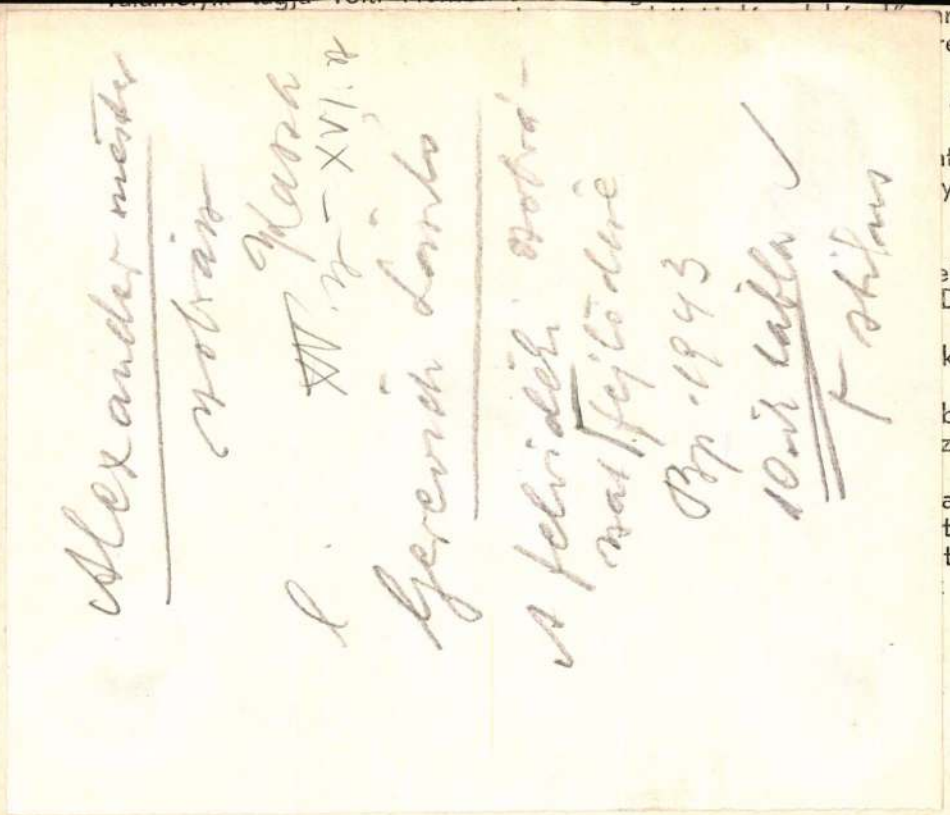

…rnok van,
…restyéje a

az ezer-
is vala-
…tárrészén
…yik sírban
bronzér-

…ekvő Ná-
Dombhát-
Erre val-
k, a vas-
spirálok,
…ben a tő-
…zázadokig

…an vastag
…t is érde-
…t ki ez a
ezt a ki-

idézzük emlékünkbe a multat.

A veszprémi Séd egyre szélesülő völgylapálya, a háború előtti osztrák-magyar monarchia legnagyobb katonai tüzérségi gyakorló telepéről híres Hajmáskér felé vezet. A völgy széleit környező magaslatok valaha erdővel voltak borítva, de letarolásuk után esők, viharok, lesodorták róluk a földet, úgy hogy ma mindenütt kivicsorít a rideg, növényt nem tűrő dolomit, szomorúan egyhangúvá-, valóságos kősivataggá változtatya a vidék arculatját. Mint érdekességet említjük meg, hogy a világháború folyamán itt próbálták ki a 42-es ágyúóriásokat, melyekkel a légvonalban mintegy 15 kilóméternyire levő Tési-karsztra lőttek célba.

Hajmáskértől délkeletre, rövid kirándulást teszünk a Sárrét laposa felé. Utunkban parányi, de egyébként nevezetes községeken megyünk keresztül. Alig félórai gyaloglás után, a Séd dolomitsziklás széles hasadékvölgyében, az egyutcás Sólyt érintjük, melynek műtörténelmünkben fémjelzett helyet biztosít ma már unikum számba menő templomocskája, melyet 1009. körül Szt. István román-stílusban építtetett s a veszprémi püspökséget megerősítő oklevelében is említ.

A kisded templom, melyet ma a református hívek használnak, az egyeneszáródású, a hajónál keskenyebb szentélyű, félkörös diadalívű, lapos mennyezetű szentegyházak közé tartozik. Szószékét 1775-ben ké-

Alexander

képharagó Kassa

1516

lásd

z

Gerevich László

A felvidéki szobrá-

szat stilusfejlődése.

Bp. 1943. 14. l.

12-24. sz kép

MOBKA. 3648

…ime	Tat	db.	Megjegyzések.
…ros leltelinek térképe 1873.		1 f	vákonkolba
…vari Kápolna. Bpest 1881		1	füsve
…ues des environs de Luzarches		1 f.	"
…nsiedelung auf dem Mist- Kogel in Mähren		1 f	"

ha eddig felderített művei egymásbaillő fejlődési láncszemeket alkotnak is, észre kell vennünk fiatalabbkori, realisztikus művei s kiérett, monumentális, későgótikus stílje közötti különbséget. A bártfai Pietà és a kassai főoltár között fel kell tételeznünk egy erős külső hatást. A stílusösszehasonlítások a svábföldre vezetnek, amellyel már a régi kassai kőfaragóiskola kapcsolatban állott. Ulmban és Augsburgban járhatott, ahol megismerkedett azzal a későgotikus szobrászati stílussal, amelynek egyik forrása, Multscheren keresztül Kassai Jakabhoz vezet, s amelynek a század vége felé a kassai főoltár mesterével rokon főképviselői az ulmi Michel Erhart és fia Gregor, főműve pedig a blaubeureni oltár. Ennek a körnek s az Erhartoknak működése még nincs eléggé tisztázva, kronológiája is sok pontban bizonytalan,[84] mégis belőle vezethejük le a kassai mester stílusfordulását s — a magyar fejlődést tekintve — visszatérését a késő gotika ideáljaihoz, melyeket főművén, a kassai oltáron oly magas fokon és oly megkapó módon fejezett ki. Fejlődési sorrendben az Örtel-Madonna és a hozzá korban és stílusban közelálló lichtentali Mária, a Kassai Jakab előzményét feltételező s Gregor Erhartnak tulajdonított[85] kaisheimi (ma a berlini Kaiser Friedrich-Múzeumban), weißenaui, Hausen ob Urprung-i, feldhauseni, blaubeureni, dellmensingeni s leginkább a frauensteini Madonna áll legközelebb a kassai főoltár új stíljéhez, ha egyikük-másikuk ennél néhány évvel fiatalabbnak is látszik. A hasonlóságok mellett különbségeket is látunk, amelyek a kassai mester egyéniségéből folynak: az alakok magasabb növése és arisztokratikusabb kifejezése, a testtartás enyhébb gotikus kilengése, a több realizmussal, a csontrendszer tökéletesebb érzékeltetésével megmintázott kis kezek, a redőzet nagyobb bősége és gazdagabb képzése. A kassai Madonna is sarlón áll, mint az Erhart-körbe tartozó Mária Immaculaták csaknem kivétel nélkül, ezeknél azonban a félhold arcélbe állított fejet rejt magában, ami a kassairól hiányzik. A kassai mester művészetére oly fontos nyugati utat 1490 körüli időre tesszük. Működésének időrendjére nézve egyelőre csak a stíluskritikára vagyunk utalva. Ha ennek eredményeit összevetjük a kassai művészekről fennmaradt írott adatokkal, személyét és életkörülményeit illetőleg bizonyos feltevésekhez juthatunk.

Kemény Lajos a főoltár szobrait, egyedül az időbeli közel-

ség alapján Alexander képfaragónak tulajdonítja.[86] Ezt a sejtést forrás- és stíluskritikai egybevetésekkel próbáljuk megerősíteni. Mint kifejtettük, a főoltár szekrényének szobrai 1477 után mintegy 20 évvel, a század utolsó évtizedében, inkább az évtized második felében készültek. A galgóci betlehemet hozzávetőlegesen 1480—85, a bártfai Pietát 1485—90 körül datáltuk. A mester németországi útja 1490, a főoltár 1495—1500 körüli időre tehető. Biztos támpontunk van rá, hogy a Mária látogatása oltár szoborcsoportjának keletkezését 1516-ra vagy kevéssel későbbre helyezzük. A Keménytől okmányilag kimutatott[87] Alexander schnitzer-ről az első adat egy 1489 előtti évszám nélküli adólajstrom, amely szerint $^1/_2$ forint évi adót fizetett. 1489-ben 50 forinton házat vesz. Ekkor már tekintélyes mester, a galgóci betlehem és a bártfai Pietà már elkészült. A következő írott adat szerint 1492: 100 frt-ért nagyobb házat vesz. Ekkor jöhetett vissza, a stílusmegállapítások szerint, külföldről, ahol bizonyára dolgozott és pénzt keresett, s nagyobb igényekkel is térhetett haza. Nagyon lehetséges, hogy a Gregor Erhartnak vagy követőinek tulajdonított egyik-másik németországi művet az ő javára kell majd írni. Alexander képfaragó hosszú éveken át (1493—95, 1505—10, 1515, 1517—18) a városi közgyűlés tagja; tanácstag pedig 1496—97, a főoltárszobrok faragásának általunk feltételezett idején, aztán 1511—14, és 1516, a Mária látogatása oltára felállításának évében. Ő volt az egyedüli a képfaragók közt, aki ebben az időben a tanácstagi tisztséget eléri. Ki más lehetne, ki érdemelné meg inkább ezt a megtiszteltetést, mint a főoltár mestere, a XV. sz. utolsó és a XVI. sz. első évtizedeinek legkiválóbb kassai szobrásza. 1496-ban, midőn a tanácstagi megtiszteltetés első ízben éri, természetesen már nem lehetett fiatal ember. A források 1518-ban említik utoljára, mint a közgyűlés tagját. Ekkor már idősebb volt, hiszen művészi erőinek hanyatlásáról tanúskodik 1516-ban, vagy kevéssel utóbb faragott Visitatiója. A stíluskritikai megállapítások és az írott adatok ily feltűnő egyezése több, mint valószínűvé teszik, hogy a főoltár mestere Alexander képfaragó, aki ezek szerint helyi művész volt, ami felől művészi fejlődése sem hagy kétséget. Ha nem lett volna kassai származású, erről, ismerve a korbeli iratok szokását, a feljegyzések, nevével kapcsolatban megemlékeztek volna. Ezt a tényt nem ingathatja meg az a körülmény, hogy második

GerKasErzsszobr

Alexander meister

Kassa

l.

Schürer - Wiese

121 · l.

t.m.kir.miniszter f.évi nov. 8.
ampénztárhoz intézett rendele-

hogy Kovács Géza a müemlékek
s zolga részére a házmesteri te-
hó 1-től kezdve évi dijul ket-
tnek bélyegelt és a müemlékek
áltál láttamozott nyugtára e-
n, fizessen ki és a vallás és
kiadáskép számoljon el.-

gyek lépcsőzetesen emelkednek, a távolság arányában kékessé, majd
gyek közelben haragos zöld szine, a távolság arányában kékessé, majd
zöld közül
éléig felka-
atlan árnya-

nagukat az
folydogáló
ködő gala-
r a község

ı felé. Köz-
a Nagy és
Dobogókő
ınk, a Cso-
edő Oszoly-

. Mikor az
sak nem is
meredek,
jáig lenyúló

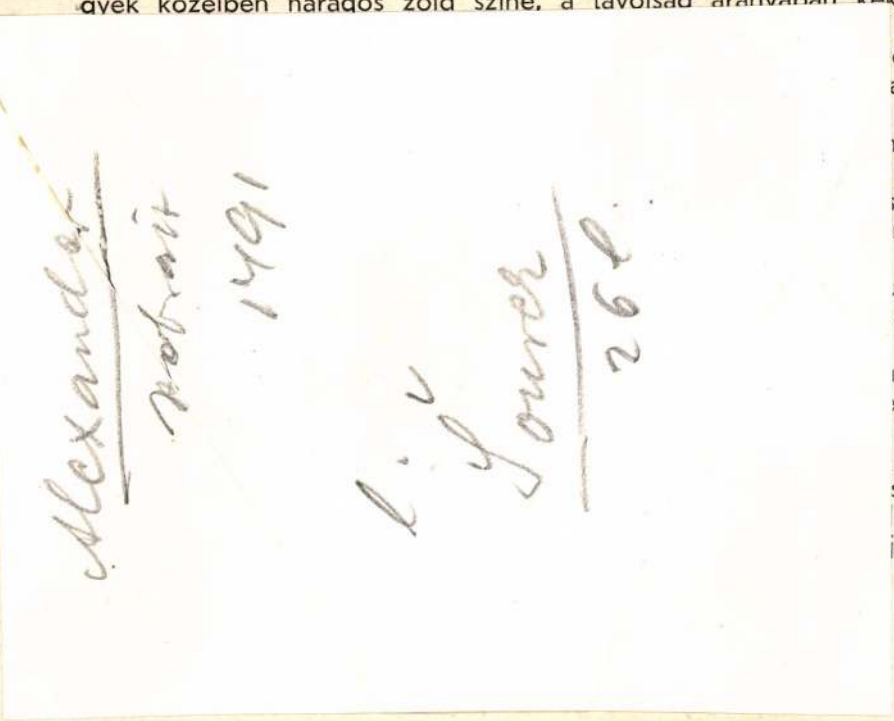

belecsöppenjünk egy szinte ijesztően vad sziklavilág kellős közepébe. Zsiványbarlangnak nevezi a környék népe ezeket a sziklákat, noha barlang közelben nincs sehol, ha csak az útmentén levő, falevéllel betemetett Hideglyukat nem tartjuk annak. Csonkahazánk földjén kevés helyen találhatni olyan érdekes, arányaiban olyan nagyszerű példáját a lehordó erők munkájának, mint itt.

Az ember valóját valami félő, szorongó érzés fogja el, mikor belép a toronymagas sziklauccák közé. Mert valósággal uccák ezek: 20—25 méter térközü, 30—35 méter magas, 130—150 méter hosszú függőleges falakkal. Mintha vár állott volna itt valamikor s halálra ítélt rabszolgák egy-egy életen át vésték, faragták volna a sivó sziklába! A falak, mint a patinával nemesített bronz, a rajtuk élősködő zuzmótelepektől zöldes-fekete színben ragyognak. Egy-egy repedésükben nyurga növényhajtások tengődnek. Terjeszkedő gyökereikkel észrevétlenül rágják, porlasztják a követ, hogy emberi szemtől észrevétlenül, lassankint még szélesebbé formálják a szikla-uccát.

Ugyan melyik geologiai korszak szülöttei ezek a sziklák? És milyen természetfölötti erők szakították szét? A felelet egyszerű. A falak anyaga andezit-breccia. Ez pedig az alsó miocén korára, 70—80 millió év előtti időkre vall. Ugyanis ekkor volt e tájon legerősebb a vulkáni működés. Az óriási lávaárak, lapilik, kőbombák, egymásra halmozódott rétegekben ek-

A négy sar
Okosság és
szemlélővel.
nek fölai m
sal: »Quos A

A palot
totta meg a
gyar királyok
ből, mikor r
sokban nyom

A resta
lélőre. Az e
sikon román
nát újra bolt
ablakán ma
munkát végz
áhitatba, talá
rebegett el i
király képét,
Tomascoval
nek ült az

A király
zeumnak ren
templomának

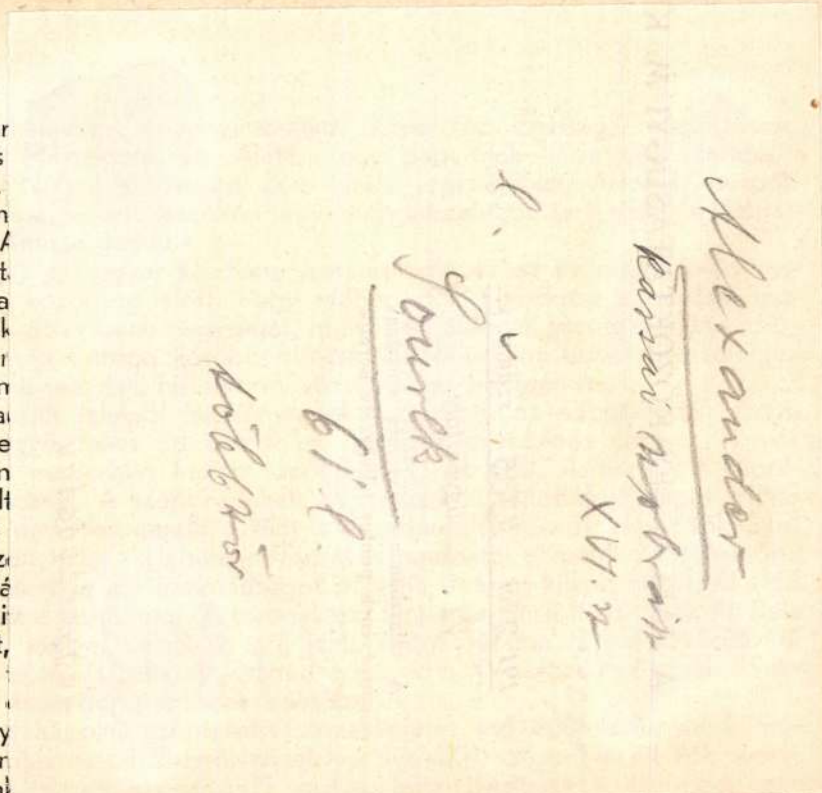

lékei: oszlopfők, zárókövek, pillérek, szobor- és címertöredékek, gyám-

talmazó könyve, melynek iniciáléit, felírásait, 1480-ban Váczi Pál dömés szerzetes festette. Ebből az időből való a Bibliotheca Corviniana kodexeivel egyenrangú ősnyomtatvány is, melyet Mátyás király 1480-ban ajándékozott a lövöldi karthausi kolostornak.

A papírkéziratok közül igen érdekes Mátészalkai Zalka László iskolai kézikönyve 1489—90-ből, melyet nevezett, mint a Kisvárdai János baccalaureus vezetése alatt álló pataki iskola tanulója másolt. Ugyanaz a Zalka László ez, aki 1524—1526-ig esztergomi érsek volt és a mohácsi csatában esett el.

A kodexek sorából különösen megragadja figyelmünket egy aranyos iniciáléktól s több fényes kiállítású képtől gazdag Psalterium a XIII. századból. Egy nem kevésbbé díszes, gótbetűkkel írt hártyakézirat a XIV. századból. A kodexek korának egyik legfényesebben kiállított szertartáskönyve Bakócz Tamás Graduáléja a XV. századból; nemkülönben II. Ulászló lengyel sasos és kétfarkú cseh oroszlános címerével ellátott nagyméretű Graduáléja a XV. századból, Gergely-féle VI. századbeli ú. n. gregoriánus hangjegyekkel, színpompás miniatürökkel és dús lombozatú lapszéli díszítéssel. A könyvtár egyik legrégibb, magyar nyelven gót betűkkel írt hártyalevelű könyve a Nagyszombati kodex 1513-ból.

*

A műkincsekkel általában úgy van az ember, hogy mennél többet lát, annál erősebb vágyódást érez ujabb és ujabb benyomásokkal fokozni azt az élvezetet, mely ezeknek szemlélése nyomán támad a lelkében.

Alexander

mester

szobrász

A kiszebeni

(Sabinov) (semplom oltárszobrász)

nak mestere.

1500 korun

l.

Šourek

441–446. a.

tárak polcaira.

Az alábbiakban tájékozásul fölsorolunk nehány olyan kodexet, melyet vagy dunántúli mesterek másoltak, vagy dunántúli könyvtárak őriznek ma is.

Ezek közül legrégibb emlékünk az 1228. év táján gót betükkel, finom hártyalapokra irt Pray-kodex, (Magyarországi Missale) melynek irójáť ugyan nem ismerjük, de több jel amellett szól, hogy alkotója pannonhalmi bencés volt. Ez a kodex reánk nézve különösen azért nevezetes, mert ez tartalmazza az Árpádkor híres magyar nyelvemlékét, a Halotti beszédet és könyörgést. A rendkivül becses kodexet a Nemzeti Múzeum őrzi.

Ugyancsak az Árpádok korából való az úgynevezett Gutkeled-biblia is, mely 1250-ig a csatári monostor tulajdona volt. Ezt a bibliát a Gutkeled-család egyik tagja: Vid mester, 70 márkáért egy Farcasius nevü zsidónak zálogosította el. Visszaváltani azonban már nem tudta, mivel az 70 márka roppant összeget, 35 font ezüstöt képviselt. Igy került a biblia a XIV. században Admontba, a család pedig a bibliáért két faluval kárpótolta a kolostort.

A XIV. század hatodik évtizedéből érdekes hártyalevelü kodex a dortmundi származású, de hazánkban meghonosodott Bredenscheyd János, Nagy Lajos király fölolvasója által 1367-ben Visegrádon másolt »S. Gregorii Papae Moralia super Job« cimű műve, mely Gergely pápának Jób

Alexander

képfaragó XV. n

l.

Wickkassaidóm

21. l. 211. l.

Alexander

Kassai tatarago

l.

Kampiskörepik nobr.

147. l.

a:

~~ala~~ A koronázási menetből:

dult pejlovon ülő Festetics Vincze gróf ~~[illegible]~~
~~[illegible] a fő úr balra fordult pejlovon van ábrá-~~
en Szerbia lobogójával van ábrázolva. Az alak, a lobogó,
szerszáma a természet után van színezve.
mlokán a szerszám elhelyezése és ez alatt a
~~[illegible]~~ szemlélhető.
ell, méretei a papirosnak 35·3 : 25·9 cm.

9485 (színes).

Alexander

Képfaragó

Kassa XV. 7

l.

Kemkassaminéml

4. l.

Alexander

kassai képfarágó

XV. n.

a földtár szobrainak

mestere

érod

Ványai István:

A kassai szent Erzsébetdóm rövid kalauza-

kassa c. n.

Ovatosság!

T. 470.

balra haladó zsidót az osztrák
elyeknek az útjának célját magyaráz-

irosnak 22.7: 35.7 cm.

Alexander N. sculptor

Kassai farsobrázt
műve a kisszebeni
főoltár

Dívald Kornél:

Lőcsei Pál mester és
köre

MAGYAR MŰVESZET

1928. 746. l.

Alexander Snycer

l.

Wag Dej 80.1.

Alexander Neosoliensis

Besztercebányai Sándor

Kobrák

4 1
MAGYAR MŰVESZET
1928. 688, 682, 690–64.
693, 696. 746, 753

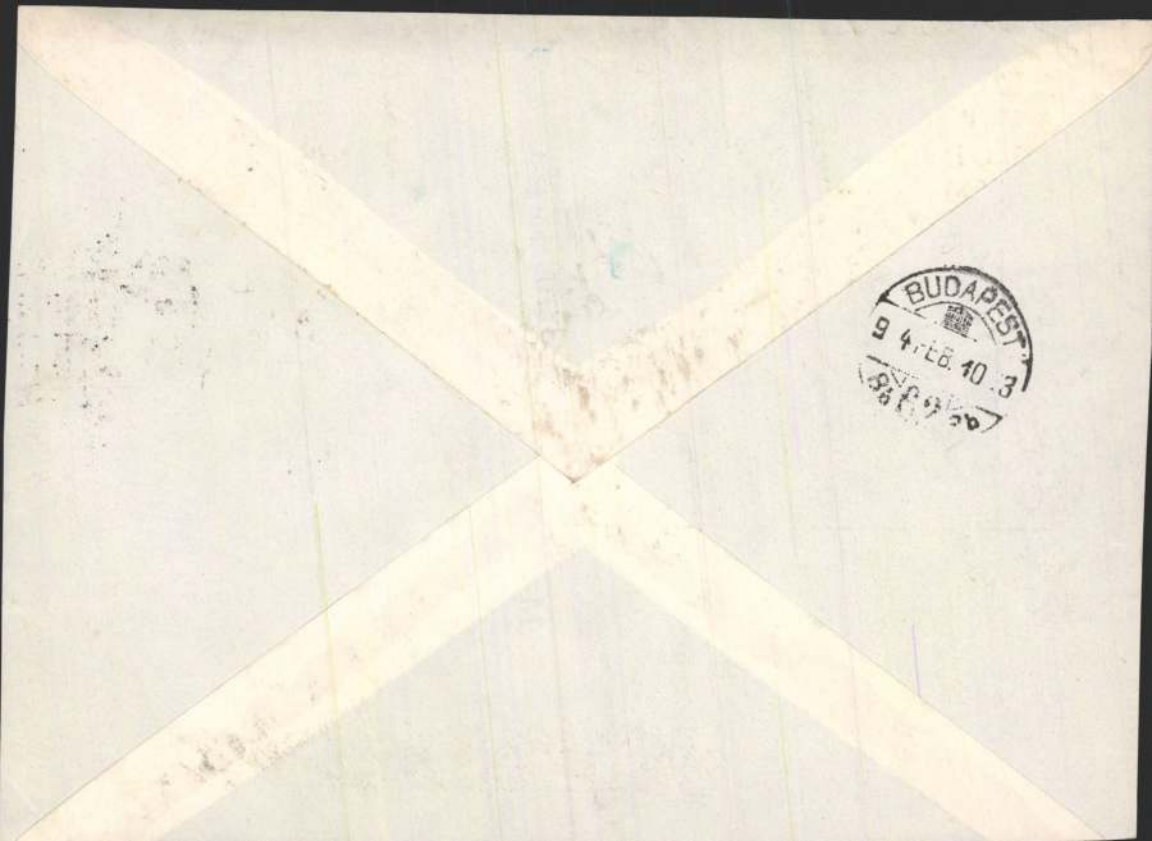
BUDAPEST
9 1 FEB. 10 3

Alexander sculptor

A kisszebeni szárnyasoltáron a mesterjegyen A N S betűk vannak

. S A-val kezdődő fafaragó-szobrász névvel ismét csak a kassai képfaragók sorában találkozunk, akiknek száma ott a XVI. század elején hét: Fehér János mesteren kívül Alexander schnitzer (1489—1516), Miklós pictor alias sculptor (1492—1496), Wydasy István sculptor, aki többek közt Rudóbányára szállít oltárt, a krakói Tamás schnitzer (1515) és Wolfgangus bildenschnitzer (1524—34, 1526-tól haláláig városi centumvir). Valamennyiük közül a legtöbbre *Alexander sculptor* vitte. Neve Fürsichtiger jelzővel, ami azt jelenti, hogy már a nagy tanács tagja vagyis centumvir volt, a városi iratokban 1489-ben merül föl először, amikor a domonkosok kolostora mellett 50 frtért házat vesz. Ezt 1492-ben kicseréli az iskolaépülettel szomszédos Bryz-házzal, amelyre 100 frtot ráfizet. 1510-ben János fafaragó-mester, mint mostohafiának tanuja egy hagyatéki tárgyaláson szerepel, amelyen Ambrosy Gáspár és nővére Dorottya, Márton orgonamester felesége, apjuk Lackó Ambrosy hátrahagyott javain osztozkodnak. (Tekintve régi városaink jegyzőinek következetlenségét a személynevek írásában, nem lehetetlen, hogy Ambrosy Lackó azonos a selmeci Ambrus festővel, akinek vezetékneve ilyformán Ambrosy = Ambrus fia lehetett.)

Alexander mester 1512-ben már városi szenátor s hol centumvir, hol szenátor marad 1514-ig, amikor valószínűleg meghalt.

Hogy Alexander Snyczer v. Sculptor már a XV. század kilencvenes éveiben is vagyonos ember, erre házvételén kívül az is vall, hogy többször tesz tilalmat adósainak javaira. Így 1496-ban Albert Zubereitert perli, aki festékkészítő lehetett. Ilyen mesterember a városi iratokban még kétszer merül föl. 1506-ban Nagy Balázs farbmacher,

Weisz

cod

Divald Kornel, A szepmű-vészeti Nyugat kisszebeni szárnyasoltára 1928. 682–696. l.

MAGYAR MŰVÉSZET

1900

Milyen munka

176

Walter évszám

kései munkái Goyának és teljesen kialakult stílusának alkotásai s egyben olyan mesterművek, amilyenek a szőnyegfestő Goyától még nem tellettek.

Annak a célnak, amelyért készültek, kevésbbé feleltek meg Goya kartonjai. Nem eléggé iparművészeti elképzelések, mert nem eléggé dekoratív a felfogásuk. Majdani anyagukban való hatásukkal sem tudott számolni Goya s nem látta előre, hogy az egyszínű nagy foltok, képeinek óriási horizontja ürességnek kell hogy hasson megszövött alakjában. A Goya kartonjai nyomán megszövött szőnyegek nagyobb részét az Escorial királyi lakosztályában őrzik s érdekes megfigyelni rajtuk azokat a változtatásokat, melyeket a kartonokkal szemben a szövőmunkások tudatosan vagy önkénytelenül tettek, hogy az unalmas nagy színfoltokat felbontsák és a szőnyeg színhatását élénkebbé tegyék.

VII.

Mint az udvar festője és mint művészi hírnesség nem kerülhette el Goya, de nem is akarta elkerülni – inkább maga kereste hozzájuk az alkalmat – az egyházi természetű feladatokat. Néhány falfestmény és néhány oltárkép maradt utána. Megérzik rajtuk, hogy a művész megkötött kézzel ült hozzájuk, a hagyományhoz kellett alkalmazkodnia és megalkudnia megbízóinak ízlésével. Nem foghatott hozzájuk azzal a profán valóságérzéssel, azzal a kíméletlen igazmondással, melynek munkáinak legtöbbje eredeti hatását köszöni. Nem is igen lelhette örömét ezekben a feladatokban, mert épp a legértékesebb művészi tulajdonságát kötötték meg, a temperamentumát.

Javakorában, mint elismert és ünnepelt művészt, érte az a megbízás, hogy a remete Szent Antal tiszteletére épült kis kápolnát (San Antonio de la Florida), mely a kicsiny vízű Manzanares innenső partján áll ma is, s az észak felé tartó vasúti vonatok robogását hallgatja, falfestményekkel díszítse. Feladata az volt, hogy a kupolába Szent Antal csodatételét és prédikációját fesse meg, az ablakbélleteket és a dongaboltozatokat pedig egyéb ábrázolásokkal díszítse. Megbízói a művészt szemlátomást nem korlátozták munkájában, utasításokkal és aprólékos megjegyzésekkel nem zaklatták. Ennek köszönhetjük, hogy Goya temperamentumát meg nem tagadva, oldhatta meg a maga fesztelen módján ezt a feladatot is. Úgy ragadta meg, mint egyéb feladatait. A hagyományos megoldások tanulmányozása helyett belenyúlt az életbe és kegyes áhitat helyett életörömöt varázsolt a kápolna falaira. Az ő Szent Antala derék vándor barát, ki székre állva szónokol a köréje gyűlt népnek. S abban, amit mond, aligha lehet a világról lemondás, mert a nép, mely a körbenfutó vaserkély köré csoportosulva hallgatja, csupa derű és vidámság. Olyan az a gyülekezet, mintha majálisi társaság volna. Néhány elragadtatott mozdulatú ember a tömegben, néhány hirtelen meggyógyult beteg, kivel Szent Antal tett csodát, — mindössze ennyi képviseli a festményen a templomi hangulatot. A többi alak az élete szépségének örülő, ünneplő madridi nép. A ruhák színfoltjai között szép narancssárga színek és pirosak ujjonganak s mindez frissen odavetve, *alla prima*-szerűen megfestve. A monumentális stílus kemény összefogó előadásának semmi nyoma. Goyának Tiepolo lehetett itt az útmutatója. Bizonyára az ő példáján tanulva, rendezte el csoportjait olyan illuzionisztikusan. A klasszikus művészettől azonban egyebet nem is kért kölcsön. Alakjai mind az élet típusai, mozgásuk a stilizálatlan életé és színkompozíciója is a természet színességétől, nem klasszikus elődöktől megihletett elképzelés.

A művész halálának századik évfordulója alkalmából a kis kápolnát nemzeti műemléknek nyilvánították Már régebben beléje költöztették Goya testi maradványait és súlyos márványlappal takarták le. A hívektől elvett kápolna helyett pedig építettek egy másik kápolnát, kívül-belül ugyanolyant, mint Goyáé. A két kápolna egy vonalban szegélyezi most az utat és a százados építmények csöndes méltóságával nézi egymást. Egyik az apa, másik a fiú. Amaz egy halott művésznek örökéletű hajléka, ebben a ma emberei dícsérik az Urat. Szent Antalnak így hát két egyforma kis temploma van Madridban. Csak az egyikben harangoznak, de mind a kettőbe hivők járnak.

ELEK ARTÚR

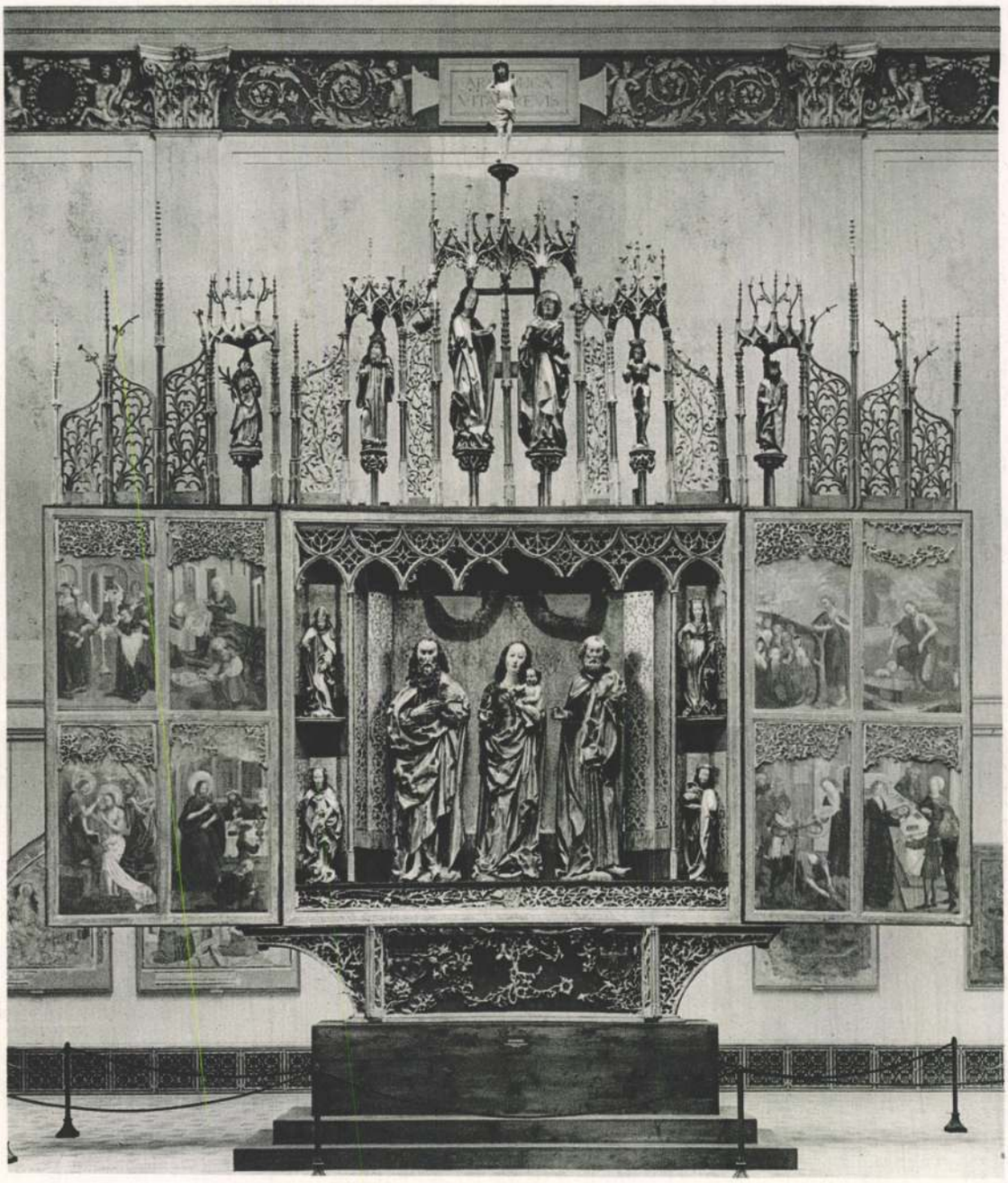

A KISSZEBENI FŐOLTÁR. XV. század vége
Orsz. M. Szépművészeti Múzeum

Magyar Művészet
1928.

1528-ban Márton farbmacher. 1515-ben Alexander Sculptor Babocsai János festő kezeseként szerepel, amikor utóbbi polgárjogot nyer. János és Alexander fafaragómesteren kívül a többi kassai szobrász, de különösen a festők szinte mind szegény emberek s a régi írásokban legtöbbször mint adósok merülnek föl. Mátyás festő 1472-ben Stenczel szabónak a három szent királyt ábrázoló festményét köti le 2 frt-nyi tartozása fejében, Lőrinc festő 1504-ben a Szent Lénárd kórháztemplomnak 5 frt előleggel s Póka Mihálynak is adósa a nála megrendelt, de nem szállított festményekre. A bártfai születésű Stanczel Theofil, aki nyilván Kassán tanult s itt 1505-ben polgárjogot nyert, működése javát Bártfán, majd Lőcsén fejti ki s élete 1530-ban Lengyelországban Lemberg mellett bekövetkezett haláláig merő küszködés, amelybe azonban főleg nővéréért, azaz sógoráért vállalt jótállása sodorta. Azonban a régi időkre is áll, hogy aki másokat dolgoztat, az rendszerint jobban gyarapodik, mint aki akár éjt-napot összetéve, maga végez verejtékes munkát. Vagyontalan szobrász vagy festő szenátorságra nem igen vitte, sőt centumvir sem lett.

Ha inasa vagy legénye volt is, a műhelyt nem igen hagyhatta magára, hogy a város ügyeivel bajlódjék. Manapság elképzelni sem tudjuk, hogy egy-egy kiváló művész másra bízza munkáját. A céhek világában, különösen vidéki városainkban, minden valamire való mester, mihelyt megszedte magát, népes műhely élén állva, többnyire csak az innen kikerült oltárok és szobrok tervét, vázlatát rajzolta meg s ezek kivitelét többé-kevésbbé kiváló segédeire bízta. Ilyen műhelymunka a kisszebeni főoltár, amely mint maga a város is XV. századbeli szabad királyi városaink sorában, az ezek számára készült főoltárok között, méreteit és faragott díszét tekintve, a legszerényebb volt. Nem mintha mestere nem tudott volna akár a kassai főoltárral, akár az eperjesivel vagy lőcseivel vetekedő pompás oltárt tervezni, de mert a kisszebeniektől a templom menynyezetéig nyúló s a felfelé törő fialék egész erdejével koronázott oltárra nem telt.

Kisszeben, Kossuth Lajos Hűszebenje, a sárosiak Seldvillája, a Felvidék legkisebb szabad királyi városa, amelynek ma is alig 3000 lakosa van, a XIV. században keletkezett. Neve 1322-ben merül föl először. 1370-ben mint civitas szerepel; de csak 1405-ben kerítik fallal, amikor Zsigmond királytól a kassaiaknál korlátozottabb szabadalmakat kap. 1460-ban a város a Rozgonyiak földesúri hatósága alá kerül, de 1467-ben ismét fölszabadul. 1472-ben Mátyás király Buda és Kassa kiváltságaival ruházza fel, egyben évi 215 frtnyi cenzusából 15 frtot örök időkre elenged, mégpedig a városi plébániatemplom javára, amely az 1461. évi tűzvészben szintén elpusztult. A templom egyhajós alakjában alighanem már a XIV. században létezett. 1472 után kereszthajóval bővítik ki s itt és a főhajóban beboltozzák. Az egymást metsző s egyformán magas két hajó sarkaiba, a főhajó oldalfalait árkádosan kibontva, egy-egy alacsonyabb kápolnát iktatnak. A templom így lesz háromhajós, kereszthajós épület, amelynek alaprajzi elrendezése s csillagboltozatai némileg a kassai dómra emlékeztetnek. 1484-ben építik, helyesebben emelik magasabbra a főhajó nyugati végében álló tornyot, amelynek csúcsíves kapuja a kassai Szent Mihály-kápolna XIV. századbeli kapujának mintájára készült. Még előbb, 1482-ben faragták a kis toronyalakú szentségházat, mely a szentély diadalívének balfelén áll. 1502-ben a szentélyt alighanem meghosszabbították s boltozásához Crompholz Miklós mestert hívják meg, aki Krakóból került Kassára s János Albert lengyel királyfi 1490. évi ostroma után a kassai Szent Erzsébet-templom megrongált falait és tornyát helyreállította. Crompholz kőfaragómester a szentély egyszerű keresztboltozatáért, továbbá a déli előcsarnok s a Szent Márton-kápolna boltozásáért 122 frtot kapott; anyag és egyéb költség fejében a boltozatokért a város még 250 frtot fizetett. A Szent Márton-kápolna a mai sekrestye lehetett. Az oldalhajók, helyesebben a fő- és a kereszthajó közeibe iktatott négy sarok-kápolna boltozására csak 1518-ban került rá a sor s ezt *Magister Joannes de Eperjes* végezte, aki az eperjesi Szent Miklós-templom szentélyének, déli előcsarnokának és magasabbra emelt tornyának építőmestere volt.[1]

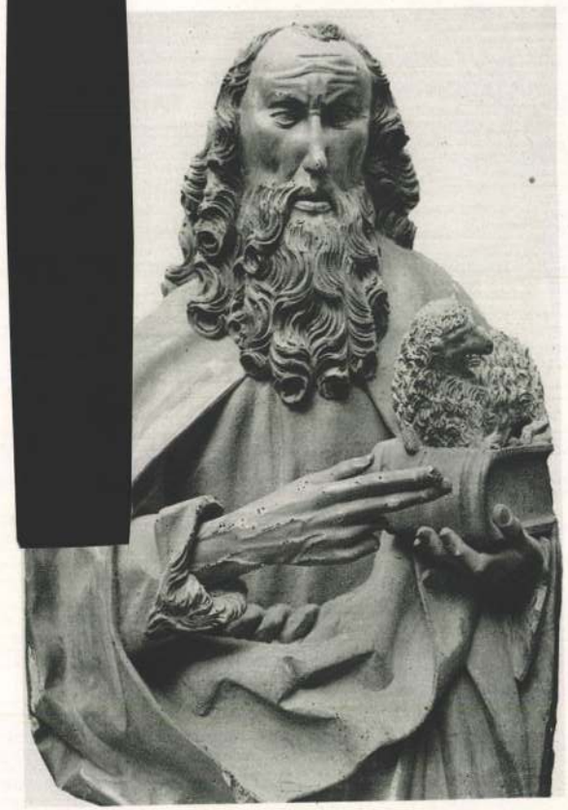

KERESZTELŐ SZENT JÁNOS

SZŰZ MÁRIA A GYERMEK JÉZUSSAL
A kisszebeni főoltár három nagy szobra

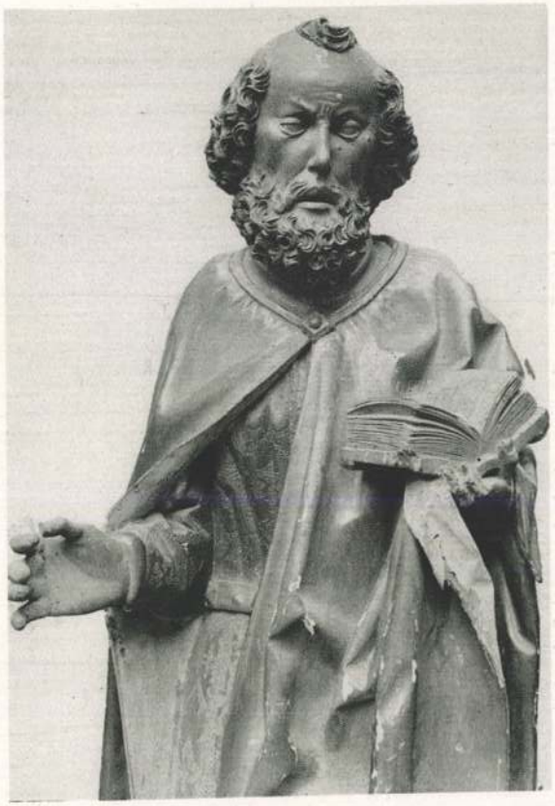

SZENT JÁNOS EVANGÉLISTA

Több mint valószínű, hogy a kisszebeni főoltár még a szentély meghosszabbítása és 1503. évi beboltozása előtt készült; mert 1503-ban a kisszebeniek már Lőcsei Pált foglalkoztatják, aki ekkor a templom 13 márka súlyú, tehát több mint 3 kgr nehéz úrmutatójának aranyozásáért 40 frtot vesz föl s két, ma az Iparművészeti Múzeumban levő szárnyasoltáron kívül, a templom belső pilléreit gyámkövekre rakott fából faragott szobrokkal díszíti. Utóbbiakból három, azonkívül még két, egy harmadik mestertől való 1520 körüli szárnyasoltár ma is látható Kisszeben plébániatemplomában.

A predelláját díszítő lombok közé szőtt magyar és lengyel címer s három főalakjának stílusa alapján ítélve, a kisszebeni főoltár a XV. század kilencvenes éveiben készült s nem sokkal VI. Ulászló trónralépése után, tehát ezek legelején. Hét méternyi szélességével a főoltár Kisszebenben is kitöltötte a szentélyt, de pártaszerű orma jóval alatta maradt a boltozat magasságának. A párta a hátsó merev szárnyak keretét is koronázza, ami az oltár arányainak helyességét fokozza. A három főszobor, bár alakjait a mester kissé megnyujtotta, magasságával nem tölti ki a szekrényt; azonban valamikor itt is a Madonna feje fölött koronát tartó angyalok lebeghettek; ezeket nyilván a protestáns korban távolították el, s a XVIII. században pótolták a brokátmustrás háttér aranyozására festett két zöld koszorúval. A három kisszebeni nagy szobor s az eperjesi főoltár szobrai között a stílusrokonság elvitázhatatlan.

A Madonnák tartása, mozdulata, ruhája a magasra vont övvel, a haj kezelése fejükön, egyforma; palástjuk redőzése, ha nem is azonos, szintén hasonló s a bársonynál merevebb posztóra való kemény és gyűrött ráncokban omlik alá. Az arcok típusa s a gyermek Jézus a két Madonnán különböző, amint hogy eleven mintájuk is más volt. Nagyjában ugyanez áll a két főoltár férfiszenteket ábrázoló nagy szobraira vonatkozólag is. Csakhogy az eperjesi főoltár két püspökének fején a szobrok mestere nyilván műveltebb papok arcát örökítette meg, a kisszebeni főoltár két Szent János-szobra, a keresztelőé és az evangelistáé, nyilván egy-egy szebeni öreg mesterembert ábrázol éles realizmussal, a művészi jellemzésnek csak felszínes kísérletével.

A két markáns fejet s a Madonna szobrát magának a mesternek tulajdoníthatjuk, aki a szekrénynyílás alján végighúzódó lombos ékítményű szalag közepén címerpajzsban a. n. s. monogrammos s egymást metsző kampós vonalakból összerótt mesterjelét is kifaragta, ami külföldi szárnyasoltárokon is nagy ritkaság, nálunk meg egyebütt sehol sem fordul elő.

Alexander N. Sculptor, bár nem volt különb mester, mint kassai társa Fehér János fafaragó-mester, városában és a Felvidéken nagy tekintély lehetett. Nagyon valószínű, hogy János mesterrel egy műhelyben volt tanuló s talán a kassai főoltár és diadalkereszt Lőrinc mesterének segédje.

A budai iskola szintén valószerűségre törő, de előkelő felfogású és gondosan csiszolt formájú szobraival szemben a polgári ízlésnek megfelelő realizmust s az anyagnak természetéhez símuló széles kezelését, amelynek képviselője Krakóban és egy ideig Nürnbergben Stósz Vid, a Felvidéken ő juttatja diadalra. Újszerű, mélyreható jellemzéssel párosuló művészi tartalmat ebbe a realizmusba azonban csak Pál mester lehel, aki 1500 körül telepedett le Lőcsén s minden bizonnyal Besztercebányáról; ám a Szepesség főhelyén, kassai társához hasonlóan, ő is gyárszerűen rendezkedik be s egy-két művén kívül szárnyasoltárai és szobrai kivitelét segédeire bízza. Alexander mester vezetéknevének kezdőbetűjét megfejteni, a rendelkezésünkre álló adatok alapján ma még nem lehet. Nincs kizárva, hogy az N betű Neosoliensist, besztercebányait jelent. Utóbbi városunk plébániatemplomának Szent Borbála kápolnájában van egy Szent Lászlót ábrázoló gyámkő mellszobor, amely stílusával és viseletével élénken emlékeztet a kisszebeni főoltár ormának Szent Imre alakjára. János mester azonban már fiatalon kerülhetett Kassára s itt tovább tanult. Szobrai a bányavárosi emlékek stílusával, az említett egy példán kívül alig mutatnak kapcsolatot. A kisszebeni főoltáron a három nagy szoborhoz, de főleg a Madonna alakjához képest a kisebb szobrok ugyancsak elnagyoltak, de széles kezelésükkel, köntöseik hullámos redőinek festői fény- és árnyékjátékával, dús aranyo-

SZENT ISTVÁN KIS SZOBRA

SZŰZ MÁRIA
Mettertia-csoport a kisszebeni főoltár ormában

SZENT ANNA

zásukkal és színezett fejükkel nagyon fokozzák a mű dekoratív pompáját. Az oltárszekrény két felén egykor mennyezetes fülkékben, párosával egymás alatt négy kis szobor áll: Szent Márton tours-i püspök a koldussal, Szent Margit vértanu lábánál a sárkánnyal, Szent Dorottya kezében virágkosárral és Szent Katalin a kerékkel. Mind a négy alak igazi faszobor. Szent Margit alakját nézve, szinte a fatuskót is látjuk, amelyből a fafaragó-legény, mestere rajza nyomán, vályúalakban kihámozta. Ugyanez áll az orom fialés mennyezetek keretébe foglalt kis szobrainak legtöbbjéről. Balról jobbra haladva Szent István vértanu zömök, derékban meghajló alakja a hagyományos attributumokkal még a gotika kőszobraira emlékeztet. Mellette Szent István királyunk bő subás, császárkoronás merev alakja meg éppenséggel a korai csúcsíves templomkapuk bélletében sorakozó kőből faragott oszlopemberek fába átültetett kései visszhangja. Ezzel szemben az orom jobb szárnyán Szent László Mátyás-korabeli vértben ábrázolt karcsú alakja tánclépésével merő elevenség. Szent Imre, az alacsonyabbra szabott mennyezetes fülkének megfelelően, ismét zömök alak s szakállasan, balkezével a magyar címert tartva áll a magasban.

A kisszebeni főoltár ormának szobrai között a legelevenebbek és legtartalmasabbak Mária és Szent Anna alakja a középső mennyezet alatt, amelynek csúcsán a Vir dolorum, a szenvedő Krisztus elnagyolt, de helyes arányú és anatómiájú, kifejező szobrocskája áll. Mária valamikor a kis Jézust tartotta karjain s Szent Annával úgynevezett Mettertia-csoport volt. Ez a két alak formáival, tartásával, mozdulataival édestestvére azoknak a kis szobroknak, amelyek a kassai Mária látogatása oltár ormában három csoportban, Wick Béla kassai theologiai tanár megállapítása szerint, a Trinubium Sanctae Annae-t ábrázolják, vagyis Szent Anna három lányát családja körében. Ilyformán bizonyos, hogy ez az oltár, amelynek nagy szobrai még közvetlenül a főoltár szobraihoz csatlakoznak stílusukkal és amelynek festett szárnyképeit csak 1516-ban fejezték be, még a XV. században Alexander mester műhelyében készült. S ha felvidéki szárnyasoltárainkról oly bőséges és részletező fényképanyaggal rendelkeznénk, mint a kisszebeni főoltárról, még nem egy emléket hozhatnánk kapcsolatba a kassai Sándor mesterrel s a nálánál nem kevésbbé jelentős János fafaragó-szobrásszal, akiknek Abauj-vár, Sáros és Szepes vármegye templomaiban bizonyára még több műve lappang.

Régibb íróink, emlékezet és többé-kevésbbé idealizált rajzok alapján, jobbfajta szárnyas oltárainkat nem egyszer Németországból származtatták, vagy odavaló mestereknek tulajdonították. Kétségtelen, hogy a német és a magyarországi fafaragás között mindig volt kapcsolat. Ma már azonban jóhiszeműen nem igen lehet állítani, hogy kiválóbb ilyfajta emlékeink a németországi másodrendű műhelymunkákkal állanak egy szinten. Ellenkezőleg, mindinkább nyilvánvaló, hogy ahol, főleg Ausztriában és Kelet-Németországban a magyarországiakkal rokon fafaragványokkal találkozunk, ezek mestereit nem egyszer lehet Magyarországról származtatni, mint pl. *Kassai Jakabot*; vagy ha az egymással rokon magyar és német emlékeket összehasonlítjuk, értékelésük a mi faragványaink javára üt ki. Ez az eset forog fönn, ha a kisszebeni főoltár három nagy szobrát a lübeni templomból Boroszlóba, az ottani múzeumba került szobrokkal hasonlítjuk össze. A két, egymástól ugyancsak távoleső városkából származó szobrok szembetűnő rokonságára Heintz Braune, a boroszlói múzeum volt igazgatója lett először figyelmessé, aki a boroszlói múzeumba került szobrokat s a lübeni szárnyasoltár három domborművét Petrovics Elek főigazgató kérésére Szépművészeti Múzeumunk számára le is fotografáltatta. A lübeni oltár három nagy szobra közül a bábszerű, de palástja lendületes redőzésében helyesen motivált Madonna nem hasonlít a kisszebenihez. Annál szorosabb a kapcsolat a kisszebeni Ker. és Ev. Szent Jánosok és a lübeni két férfiszobor között, mely utóbbiak fényképét itt Petrovics főigazgató úr szíves jóvoltából közölhetjük. Az első pillanatra is nyilvánvaló, hogy a lübeni szobrok csak olyan fafaragó művei lehetnek, aki a kassai Sándor mester műhelyéből került ki s szakadt Boroszlóba. A lübeni oltár szárnyainak domborművein az 1492 és 1493 évszámok láthatók. Maguk a Mária életéből merített domborművek ismét nagy

A VIR DOLORUM KIS SZOBRA
A KISSZEBENI FŐOLTÁR ORMÁNAK CSÚCSÁN

SZENT PÉTER

KERESZTELŐ SZENT JÁNOS

Lübeni oltár Breslau, Schlesisches Museum

KERESZTELŐ SZENT JÁNOS LEFEJEZTETÉSE. Kettős szárnykép a kisszebeni főoltáron
Orsz. M. Szépművészeti Múzeum

rokonságot mutatnak a bártfai Szent Egyed-templom Mager Veronika költségén épült kápolnájában látható Madonna-oltár domborműveivel, mely utóbbiak szintén kiválóbbak, mint a hasonló tárgyú lübeniek.

A bártfai Mager Veronika-féle kápolna oltárát 1489-ben állították föl. Kifestéséért akkor Severinus pictornak 2 frtot, a Boldogságos Szűz szobráért Steffen Tarnernek 15 frt 67 denárt fizettek ki. (L. Archaeologiai Értesítő, 1917. 114. l.)

Középkor végi ötvösségünknek és miniatura-festészetünknek Boroszlóval való hasonló értelmű kapcsolatáról nem egy adat ismeretes. A boroszlói festőcéh irataiban 1345—1523 közt szereplő s ottani mestereknél munkát vállaló magyar vándorlegényekről már Ipolyi is tudott. Utóbbiak azonban, mint a lübeni oltár fafaragó-szobrásza, bizonyára nemcsak hoztak onnan, de Magyarországról is közvetítettek Németországba hatásokat. A XVI. század elején virágzó festészet ú. n. Dunai iskolájának magyarországi kapcsolatairól ma már német művészeti írók is gyakran írnak. Festőink szerepéhez ebben mindaddig alig szólhatunk hozzá, amíg szárnyasoltáraink festményei fotográfiák révén, legalább oly mértékben, mint faragványaink, nem válnak a tüzetesebb összehasonlítás számára hozzáférhetőkké.

Kellő összehasonlító fényképanyag hiján a kisszebeni főoltár szárnyfestményeivel is csak röviden foglalkozhatunk. A főoltár mellső nyolc szárnyképe Ker. Szent János életét ábrázolja, egy régibb vélemény szerint Israel van Meckenem metszetei nyomán. Ám ennek a közkeletű kompozíciókat sokszorosító németalföldi mesternek alig három, Ker. Szent János életéből merített metszete ismeretes s ezek közül csupán a Ker. Szent János lefejezését ábrázoló (B. 8.) emlékeztet a kisszebeni ciklus utolsó két festményére.

Az ügyesen komponált, gondosan részletezett s finom színezésű kisszebeni belső szárnyképek stiljükkel a kassai főoltár Mária életét ábrázoló festményeivel tartanak rokonságot s nyilván még a XV. század kilencvenes éveiből valók. Csak a XVI. században, igen rendszertelenül s úgy látszik esetről-esetre, amikor egy-egy kép költségeinek fedezésére maecenas akadt, készültek az oltár zárt állapotában látható külső szárnyfestmények, amelyek össze-vissza zavarva s egyéb ide semmiképpen sem tartozó más tárgyú képekkel nagyrészt Mária életét és Krisztus kínszenvedését ábrázolják. A tizenhat képből álló sorozatot a XVIII. században átfestették, s az úgy látszik még akkor is csonka ciklust ez alkalommal két új fogadalmi jellegű festménnyel egészítették ki.

DIVALD KORNÉL

A KISSZEBENI FŐOLTÁR MESTERJELE

Alexander Snyczer

képfaragó

Kassa 1489.

szamos adattal

lásd

Arch. Ért.

1902. 323,

324. l.

béres alkalmazottak segélye	
Táppénzkiegészitő segély...	
A vizmüvek hadiüzemi jellegével kapcsolatos kiadások	
Szabadidő mozgalom.....	
Egyéb költségek.....	
ÖSSZESEN:	2
4.Alrovat összesen:	53

Az 1939.évi eredmény a

ladja meg. Az előirányzaton kivül

62,797.59 P. Ezek beszámitásával

ritás mutatkozik.

A 10 %-ot, illetve 5.0

biakban indokoljuk:

ad.a./ Irodaszerek, nyomtatványok

Több: 21.649.94 Pvel.

munkabérére és az órabéres altis

26.523.52 Pvel többet fizettünk k

ségletnek megfelelően az előirány

mit Diamantschnitt. Böhmisch, X

785. TÖLCSÉRES VÁZA, fuvott üveg,
Glas, mit gewundenem Fadendek

chnittenem orientalischen Golddekor. XIX. Jh.

fekete felületen kék levéldisszel. Modern. — Vase, Glas, schwarzen Wandung Blätterdekor in Blau. Modern.

kiköszörült szemekkel. Cseh, XIX. sz. — Glas mit Fuss, tene Augen. Böhmisch, XIX. Jh.

tben szines tájkép, Kothgasser modorában, német verssel. Wandung farbige Landschaft in Kothgassermanir, mit Illusztr. XXVI. tábl.

npire keretben szinesen a laxenburgi várkastély látképe. der Wandung in Empireumrahmung Ansicht des Schlosses Illusztr. XXVI. tábl.

etben, oldalán szinesen festve oltár, kutyával és csóko- — Kothgasserglas, in Empireumrahmung farbig ein Altar, Vien, 1820—25. Illusztr. XXVI. tábl.

veg, zöldes márványos felületén arany csillagos sáv és arab es Glas, aus geschliffenem Hyalith, grünlich marmoriert mit isch, 1825.

veg, 8-szögü, hajlott oldallal. Cseh, 1830 k. — Glas, aus kig. Böhmisch, 1830.

g. XIX. sz. — Zwei Gläser mit Fuss. XIX. Jh.

1246. FALI KERETÓRA, aranyozott fa.

1247. CSENGŐHUZÓ, fehér üvegfogantyu
meier. — Glockenzieher, mit weissem

1248. KÉT SZÁRNYAS ANGYALFEJ, fa
gelte Engelköpfe, aus Holz geschnitz

1249. OROMDISZ, faragott és aranyozott
schmuck, geschnitztes, vergoldetes Ho

1250. KÉT FALIKAR, faragott és arany
Wandarme, Holz geschnitzt, vergold

1251. KÉT OLTÁRGYERTYATARTÓ, fa
Louis XVI. — Zwei Altarleuchter,
goldet. Ungarisch, Louis XVI.

1252. KÉT KIS LEBEGŐ ANGYAL, fara
schwebende Engelchen, Holz geschn

1253. KÉT OLTÁRDISZ, kartusidomu, far
kartuschen aus Holz geschnitzt, ver

1254. KEREK ASZTALDISZ, faragott és
schmuck, Holzschnitzerei, vergoldet

árral és hajlott, aranyozott bronz karjain mécses. Angol,
ener Glaskörper, mit geschweiften vergoldeten Bronz-

apon férfialak reliefben. Marcibányi, gr. Colalltó gyüjte-
rmorrelief, auf ovaler Platte eine Männerfigur. Italienisch,

csavaros szárral, zöld márvány (hibás). XIX. sz. —
Marmor (schadhaft). XIX. Jh.

előbbihez. XIX. sz. — Postament, ähnlich zu Nr. 1266

és részben aranyozott fa, álló helyzetben. Olasz, XVIII. sz.
Holz, farbig, teilweise vergoldet, stehend. Italienisch,

zetben. Olasz, XVIII. sz. — Figur eines heiligen Papstes,

észben aranyozott fa, négyzetes talapzaton, álló helyzetben.
, XVII. sz. — Madonna, Holz, farbig teilweise vergoldet,
Arm das Jesuskind. Deutsch, XVII. Jh.

aranyozott fa, nyujtott kartusalak. — Zwei Spiegelrahmen,
länglichen Kartusche.

Alexander Schmyczer
1575 Kassa

l.
Arch. Ert
1897. 45. l.

1148. KÉT ALLEGORIKUS NŐSZOB
szölővenyigés bottal. Velence, 16
die eine hält einen Handspiegel,

1149. DOMBORMŰVES PLAKETT, a
jelenettel. Belgrád ostroma. Ván C
szobor talapzatán. Holland, 1700
Festung in Belgrad darstellend.

1150. IV. HENRIK ÉRME, öntött bro
Medaille Heinrich IV. Bronzeguss

1151. MEDICI MÁRIA KIRÁLYNÉ É
1624. — Medaille der Königin M

1152. BISCIONIUS ÉRME, öntött br
Olasz, XVII. sz. v. — Biscioni

1153. HIPPOLYTA GONZAGA ÉRME
Gonzaga Medaille, Zinn. Italieni

1154. STEPHANUS WESTNER ÉRME
Westner, Bronze. Deutsch, XVI

1155. KIS ÜLŐ KINAI FÉRFI ÉS
Kleiner sitzender Chinese und Cl

kovácsolt vas és öntött bronz. Neorokokó. — Feuerzeug, zeguss. Neorokoko.

tözve, oldalán vésett rajzban nyulat üldöző kutya. Német, Kupfer, teilweise versilbert. Deutsch, Anfang XVIII. Jh.

án. — Kleines Messer, Silber. Balkan.

rany tausirozással. Perzsia. — Taube, Schmiedeisen mit sch.

ai szertartási edények. Kékalapu kanton-zománcdisszel. remail, chinesische Zeremoniengefässe. China, XVIII. Jh.

IX. sz. — Vier Wandarme, Bronze. XIX. Jh.

IX. sz. — Vier Wandarme, Bronze. XIX. Jh.

SASSAL, KÉT NÉGYKARU GYERTYATARTÓ, rész- Lanie à Paris. A Ferenc József udvari hajó felszerelésé- garnitur, eine Stutzuhr mit Adler, zwei vierarmige Leuch- e. Französisch, Empirestil.

s öntött bronz. A Ferenc József udvari hajó fölszerelésé- ehälter, gelb geäderter Marmor und Bronze. Französisch,

Alexander

nobrán

Kassai főolsár

l.

Horvátyás Kori

167. l.

ALEXANDER, éremvésnök, pénzverő

Mátyás király III. Iván orosz nagyfejedelem kérésére Oristoteles és Alexander nevü éremvésőket, ill. pénzverőket küldte Oroszországba. Ők készitették az első aranyforint wúlyu és finomságu orosz aranypénzt. Lemásoltak Mátyás cimeres 1457-68 közötti magy. aranyforintjat. E/. Szt. Laszlóval, H/. magy. államcimerrel. 379. old.

SILLYE KÁLMÁN: A magyar pénzverés hatása oroszországban I. Mátyás korában 379. old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyüjtés köréből. XXII. évf. 1966. 37-38. szám. Bp.

megirva

Alexander

testo

Kassa 1579

1503 –

l –

Arch. Ert. 1902

410. l –

két olajtartánynak tüz elleni

ltókészülék felszerelésével meg-

uk el az erdőgazdálkodással és

rdők felujitásával és tervsze-

A szigetmonostori gazdálkodás

n számolunk be:

alakulása.

ek +/ Termelési egységár

P	5.57	fill/m³
"	5.27	"
"	5.48	"
"	5.84	" +a/
"	5.03	"

mezőgazdasági kiadásokat
erendezések értékcsökkenését
ható, ezt ellensulyozza az épit-
sa:/.
ása is bennfoglaltatik.

Alexander pictor

1503. Kassa

Jakchy Pál eperjesi polgár felesége, Erzsébet asszony pereben fenti tanuként szerepel febr. 18-án.

Iványi Béla dr

Eperjes sz. kir. város levéltára. II-r. Szeged. 1932. 330. l.

Alexander

kassai festö

1503.

lásd

Sándor kassai

festö alatt.

Muz. Kor Ért

1917. 112. C.

Alexander

festő

Kassa 1519.

L.

Szendrei – Szentiváni

16. l.

✓

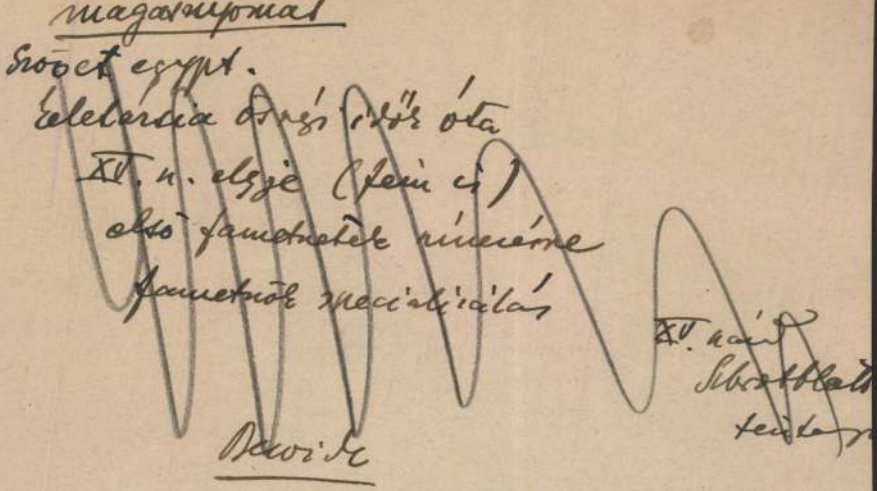

magasnyomás

Szöget egypt.

Életérzia ősrégi idők óta

XV. n. elgyje (fein is)

első fametnetek nincsénne

fametnök specializálás

XV. nád

Schrotblatt

tentaj

Bewide

megvisa

Alexander Agnes

Dr ~~Sal~~ Saigi László

szül. 1894. máj-28.

Késmárkon. A képző
minoeszeti főiskolán
végezte tanulmányait
1913–18-ig. ~~Kispesten~~
Rajztanári oklevelet
szerzett, azután Kispesten és
Tapolcán tanított.
Amtán családi okokból
otthagyta a tanári pályát
és vinzament Késmárkra
~~Otta~~ Onnan Pestrejott
hol terjhez ment. Agna-
vellben műemlékeket fest
és felvidéki tárlatokon
szerepelt. (Nagyott
hall)

Saját Kezlése

1945 aug 21.

Római Capát V. 244.

Alexander Ágnes

Az alábbi kiállításon négy
kézsmárki akvarellje.

Verzeichnis der mo-
dernen Gemäldeaus-
stellung Zipser Maler.
Lyceal-Jubiläum. Kes-
mark 1933.

Alexander Ågnes

1916.

Ki tud röla?

A M.emlékek Országos Bizottsá

Alexander Ágnes

1910/11, 1912/13 - 1915/16

Képzőművészeti

62. l.

A művészet feladata.

Írta: ALEXANDER BERNÁT.

A Louvreból kilépve, szótlanul haladtunk egymás mellett. Kissé el voltunk fáradva és jól esett a napsugár, a járás, a hallgatás. Csak a képtár néhány termét néztük volt meg, de lelkünk tele volt erős benyomásokkal. Utazás közben sokat vitatkoztunk és most mintegy fegyverszünetet tartottunk, új erősségeket kerestünk, Szerettünk egymással vitatkozni s hogy megegyezésre nem jutottunk, inkább egész gondolkodásunk eltéréséből eredt. Barátom törvényszéki bíró volt, szabad óráiban festődilettáns. Festő szemével nézte a világot. Nem volt túdós és nem volt művész, de ízlése igen finom, itélete nagyon biztos volt. Szerette a művészeteket, de nem bíz ott esztétikai elméletekben. Azt szokta volt mondani, hogy még sohasem tapasztalta, hogy valamely teoretikus fejtegetés növelte volna művészi élvezetét, ellenkezőleg sokszor megzavarta és csökkentette; mire való tehát?

Diána.
Archaisztikus görög mű.

Azon a napon, a melyről szólok, felejthetetlen órákat töltöttünk. Ebéd után kimentünk a Bois de Boulogneba, hosszan beszélgetve a művészetről, melynek mivolta akkor világosodott meg előttem.

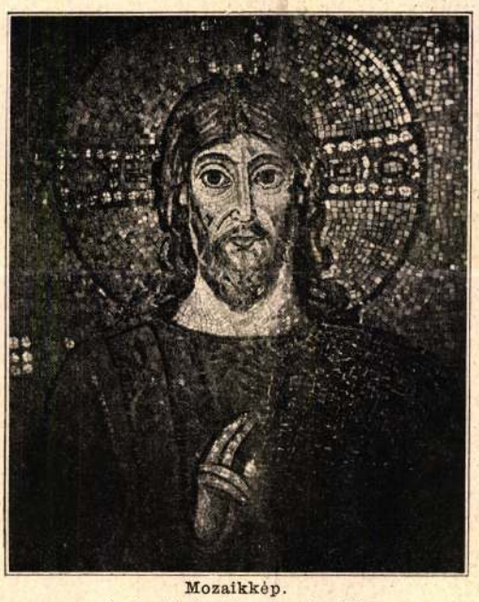

Mozaikkép.
A római S.-Apollinare templomból.

Szokása szerint, bevezetés nélkül mintegy egyszerre fölszállva néma gondolkodása mélységéből, kezdette meg beszédjét.

— Nem bízom esztétikátokba. A régiek kereken kimondották, hogy a művészet lényege: utánzás, a természet utánzása. Ti hímeztek, hámoztok és szót szóra halmozván, elhomályosítjátok ezt az egyszerü igazságot. Tudom, hogy sokat írtak erről, de én könyvek közvetítése nélkül keresem az utat szemléleteimtől az elmélethez. Minden művészi alkotás azt mondja nekem: lényegem, érdemem, értékem abban van, hogy a ki engem alkotott, elleste a természet titkát.

Én. Ki tagadja, hogy a művészet utánzás is, de nem csak az. Bizonyítsam-e ezt? Nem volnának-e akkor a mehanikai úton sokszorozó művészetek, a fotografia, a gipszöntés stb. a legtökéletesebb művészetek?

Ő. Tagadom a konzekvenciát, sőt fölkérlek, hogy ettől az argumentumtól kímélj meg. Ezt már igazán a lomtárba dobhatnátok. Mert profeszor vagy, úgy látszik, mindig azt képzeled, hogy gyermekeknek adsz elő. Tagadom, hogy a fotografia tökéletes vagy hű utánzása a természetnek. Az érzéki jelenség fősajátságát, a színt nem adja vissza. Azonfölül annyira függ ezer véletlentől, a világítástól, a tárgy elhelyezésétől, ha emberről van szó, az illetőnek pillanatnyi kifejezésétől, hogy többször elferdíti, mint eltalálja a tárgy igaz képét. De azért az esztétikusok szépen tovább szórják villámaikat a fotografia ellen, abban a hitben, hogy a realizmust találják, holott a realista művész igen jól tudja, hogy a fénykép legfőbb baja, hogy nem elég hű és neki sokkal hívebben kell fényképezni a természetet, mint a fényképnek.

Én. Ennek a kifakadásnak nagyon örülök, mert a többi közt azt is mondtad, hogy a fotografia ritkán találja el a tárgy *igaz* képét. De nem tagadhatod, hogy kivéve a színhatást és a nagyságot, a fotografia híven másolja a tárgy pillanatnyi képét; ebből következik, hogy az utánzás mint ilyen nem lehet a művészet legfőbb elve. A művésznek meg kell válogatnia a természet ama képét, mely utánzásra méltó. Mi vezérli e válogatásban? Nyilván valamely eszme, a melyet magának alkotott. De tegyük föl, hogy a tudománynak sikerül a színes fotografiák kérdését megoldani, a mi nem lehetetlen; tegyük föl, hogy a fotografus művészember, ki meg tudja figyelni az egyéniséget s meglesi azt a pillanatot, melyben az illető igaz arcát mutatja, a mire a jobb fotografusok most is törekednek; azt gondolod-e, hogy az így létrejött kép művészi alkotás lesz?

Barátom egy darabig nem felelt. Eleinte haragosan nézett, azután mosolygott és így szólt:

Ő. Elismerem, hogy kissé sarokba szorítottál furfangosan kieszelt kérdéseddel, mert ámbár akartam, nem mertem felelni, hogy igenis az lesz, Meglehet, hogy csak ostoba előitélet tartott vissza tőle. Valószínűbb, hogy a te föltevéseid lehetetlenek. A mehanikus reprodukció soha sem fogja az *élet* benyomását a maga finom és gyöngéd árnyalataival visszaadni. Te magad hivatkoztál a minap Lessing gyönyörü fejtegetéseire, hogy a festő voltakép nem egy pillanatot örökit meg, hanem kettőt, sőt hármat, a főpillanatba bele tudja szőni az előző és a következő pillanat képét, nemcsak azt látjuk, a mi megelőzte és a mi következik. Az ember igaz jelleme nem nyilvánul egy pillanatban, a művész több pillanat képét kapcsolja egybe művészi egységben. De ezt az alkotását se nevezhetem egyébnek, mint utánzásnak. Megmaradok tételem mellett: A művészet a természet utánzása és semmi egyéb.

Görög hős.
Praxitelesz műve.

Én. Tagadom.

Ő. Ne tagadj, hanem

Uj Idők 1897. III. 17.

állíts tételt tétel ellenébe. Ha a művészet egyéb, mondd meg, hogy micsoda.

Én. Majd később. A te nézeted a művész nézete, a közel fekvő, a kézzel fogható. Azt hiszem, hogy megtalálom majd az ellentételt, de előbb ennek alapját kell leraknunk.

Ő. Rajta hát.

Én. Mondd, kérlek, nem tünt-e föl neked, hogy micsoda értéke volna tulajdonképpen ilyen pusztán másoló tevékenységnek? Minek másolni, a mi már megvan? S miért gyönyörködjünk annak a másolatában, a mi mint eredeti bizonyára tökéletesebb a másolatnál? S miért gyönyörködünk tényleg olyannak a másolatában, a minek az eredetije néha undorító, sokszor pedig legalább közömbös előttünk? Rongyos ember nem valami szép látvány, a festő meg szivesebben festi mint a kinyalt gavallért, vagy a kifogástalanul öltözött gentlemant.

Ő. Azt hiszem, ez a kérdés a lélektanba tartozik és itt nem fontos. Tény az, hogy gyönyörködünk az utánzásban, ez elég. Miért gyönyörködünk benne, a pszihológusokra tartozik.

Én. Ránk is tartozik. Ha a művészet legfőbb feladata az utánzás, csak értenünk kell az utánzás mivoltát, hatásait.

Ő. Ez a ti bajotok! A helyett, hogy előbb magát a dolgot jól megnéznétek, mindjárt a végső okokat kutatjátok. Mit érünk vele, ha az utánzás lélektanát ismerjük? Egyébiránt a dolog nem oly rejtelmes. Az utánzás valóságos ösztön, mely némely állatnál is jelentkezik, a gyermeknél pedig szinte egyetemes. A gyermek utánozza a felnőtteket, így tanul beszélni, járni stb.

Ebből értem meg a művészetek fejlődésének egyik fontos törvényét. Kezdetben a gyermek gyarlón utánozza mintáját, de ha csak némi hasonlatosságot ér el, végtelenül örül, mert a dolog annyira új előtte, hogy a hasonlóság mellett nem is látja a nagyobb hasonlatlanságot. Ilyen a művészet kezdete. Milyen merevek, kényszeredettek a görög szobrászat első termékei. Nézd a bizanci festés műveit, a mozaikképeket természetellenesen stilizált alakjaikkal. Gondolj arra, mily képekben, szobrokban gyönyörködik ma is a köznép. A vallási áhítat, az avatatlan szem beéri a durva hasonlatossággal és gyönyörködik benne. Lassan, lassan nevelődik a néző szeme, a művész szeme és ujja, és tökéletesedik a természet utánzása. Nem eszmék viszik előre a művészetet, hanem a természet utánzása. Minden teknikai haladás, mely a művészet tökéletesebb utánzásához nyit útat, korszakos a művészet fejlődésében. Gondolj az olajfestésre, a perspektíva törvényeinek fölfedezésére. A teknikai eszközöknél még fontosabb azonban a kiváló művész föllépte. Legfőbb jelentősége abban van, hogy jobban látja a természetet és jobban tudja a látottat visszaadni. Miért gyönyörködünk ma annyira a korai firenzei mesterek műveiben? Mert látjuk ébredezni egészséges természetérzéküket, mikép próbálják tapogatózva ellesni a valóság titkait, érezzük, hogy szenvedélyesen szeretik a természetet, átéljük műveikben az új művészet friss, egészséges, edző tavaszát. Fájdalom, a nagy művészek ritkák, utánuk következnek a tanítványok, kik nem a természetet, hanem a mestereket utánozzák. A mi a mesterekben szabad, termékeny ösztön volt, náluk mekanikus ügyességé fajúl. Őket nem a természet igazítja, ellenőrzi, korlátozza: csakhamar kicsapnak a természet utánzásának biztos medréből és a helyett, hogy utánoznák a természetet, stilizálják. Mindent túlságig visznek, a hatást kergetik, nem járnak az igazság után. Hazudnak, mesterkednek, ügyeskednek. Sokszor maga a mester, friss teremtő erejének kiapadtával, megadja rá a szomoru példát. Ezért van, hogy minden művészi virágzás után, a mely nagy mestereken fordul meg, beáll a hervadás, a sülyedés korszaka. Minden művészi stil elfajúl, modorrá válik. Így fajúlt el a görög művészet is, így a cinquecento ragyogó világa. Hűtlenné lettek a természethez s a természet bosszút állt rajtuk. S ez a sülyedés mindaddig tart, míg ismét megszületik a szem, meg a kéz, mely a természetet önállóan látja s a látottat önállóan megalkotja. Mindenki, a ki hű a természethez, bő áldásban részesül tőle. Oly csekélynek látszó dolog, minő az árnyék, hű megfigyelése új korszakot nyit a festés történetében. A modorosság betegségéből csak a természet hű megfigyelése és utánzása gyógyít ki bennünket. Gondolj a mi századunk művészi fejlődésére! Kétségtelenül kicsiny lett a művészet, mint maga a század, beteges, züllött, vásári zajtól visszahangzó. De a mi egészséges benne, csak annak a nagy erőlködésnek köszönhető, melylyel romlott szemünket ismét a természetre szegezzük. Plein air, impresszionizmus, naturalizmus nem egyéb, mint gyakran félreértett, néha túlságig vitt törekvés ismét közel férkőzni a természethez, melytől ennyire eltávoztunk. Modorosságba fúltunk, most kezdünk szabadon lélegzeni. A természet utánzásának módja biztos fokmérője a művészeti fejlődésnek. A stilizáció, a modorosság a művészet halála. A ki bennünket a természethez vezet, a ki megnyitja szemünket, hogy igazában lássuk, a ki bármely eddig észre nem vett sajátosságát megfigyelte és vissza tudja adni, az előre vitte a művészetet. Minden egyéb mellékes; a fődolog a művészetben a természet utánzása.

Én. Nem ellenkezem veled. Igazad van. A mit a művészet fejlődéséről mondtál, engem is meggyőzött. A séma jó, bár csak séma. De fontoljuk meg nyugodtan a dolgot.

Te azt állítod, hogy a művészet feladata a természetet utánozni. De nyomban kénytelen vagy hozzá tenni, hogy válogatni kell, mit utánozzon. Ezzel már megszorították az utánzás körét. Mivel szorítottuk meg? Megkülönböztetünk külső és belső igazságot, véletlent és lényeget s a belső igazságnak, a lényegnek adtunk elsőséget. Miért? Mert az igazi igazságot keressük a művészetben. De te ennek az ábrázolását is utánzásnak nevezed. Ezért kívántam, hogy vizsgáljuk tehát meg az utánzás mivoltát. E helyett te az utánzás fejlődésében és hanyatlásában fölmutatod a művészet fejlődésének és hanyatlásának egyik fontos tényezőjét. Megfigyeléseid kitünőek, de elméleted megállja-e a sarat? Adtál-e egyáltalán elméletet? Te csak egy tételt állítottál föl. Ebből kiindulhatunk, de meg nem maradhatunk mellette.

Hogy megindulhassunk, újabb tényekre kell támaszkodnunk. Szolgálok kettővel. Az első az, hogy vannak művészetek, melyekben utánzásról, a szó közönséges értelmében, nem beszélhetünk. Ilyen a zene, az építő művészet, s ha alsóbb rendü művészeteket is szabad említeni, a kerti művészet és a diszítő művészet a maga széles körével, sőt kedvem volna a műipart is ide vonni. De magában a költészetben is mit utánoz a ritmus, a rím? A zenének is hiába keresnéd a mintáját a természetben. Az építő művészet talán a természetből merített egyes motívumokat, de mennyire átalakította, nemesítette és felsőbb cél szolgálalába kényszerítette őket!

Ő. Ha ezekbe a tartalékokokba nagyon biztál, sajnálom, hogy oly későn küldted őket rám. Úgy tudom, hogy mindenki különbséget tesz utánzó és nem-utánzó művészetek közt. Te magad magyaráztad nekem a minap, hogy Schopenhauer épp ezért egészen külön helyet ád a zenének; az építészet hasznossági célok szolgálatában áll s azért nem sorolható a tiszta művészetek közé. Ugyanez áll a többi példáidról. Mindezekben a művészetekben a művészet mivolta nem nyilvánul tisztán. És mit nyernél vele, ha elismerném, hogy ezeknek a művészeteknek a mivoltát nem ismerem, vagy hogy ezeknek esetleg más természetük van, mint a tisztán utánzóknak?

Én. Sokat. Nem tartom valószinünek, hogy a művészetek különböző mivoltúak. Ha az utánzás elve nem magyarázza meg a művészi tevékenység minden ágazatát, akkor nem való-

Madonna.
Cimabue képe.

színü, hogy az igazi legfőbb elv. Ez minden esetre óvatosságra int. Hátha oly gondolatot találunk, mely igazán egyetemes?

Ő. Tessék keresni. Indulsz, indulsz de csakhamar megállsz. *Hátha, talán, óvatosság*, egyebet nem tudsz? De előbb két tényről szóltál, hol a másik?

Én. Szolgálok vele. Eddig teljesen megfeledkeztünk a fantáziáról, mintha semmi köze nem volna a művészethez. De képzelhetsz-e igazi művészt fantázia nélkül? A fantázia pedig nem utánoz, hanem alkot. Az anyagot meríti a valóságból, de sajátos törvények szerint rakja össze, alakítja át, dolgozza föl. A görög istenek szép világát, a melynek még romjai is a mi életünket is ékesítik, a fantázia szülte. A keresztény művészet alakjait és jeleneteit a vallás szolgáltatta, de a fantázia alkotta meg érzéki valósággá. Te azt mondtad, hogy az utánzás fejlődése fejleszti a művészetet. Én ugyanoly joggal mondhatom, hogy a fantázia élete élteti a művészetet. Minden átalakulása a fantáziának átalakítja a művészetet. A görög s római művészek még mély hanyatlásuk korában is messze meghaladják a keresztény művészet első munkásait. Hogyan sülyed ezeknek ügyetlen kezében a kő megelevenítésének, a rajz biztosságának, finomságának a művészete. Mintha gyermekek kezébe került volna a véső és ecset. De Krisztus alakja megtermékenyíti a kezdetlegesek fantáziáját. Csakhamar föltűnik valami az ő művészetükben, a mi megdöbbenti szívünket. Tudod, hogy mi: Krisztus szeme, az a mélységes tekintet, mely valamit lát, a mit görög szem, még kevésbbé a római, soha sem pillantott meg, a végtelent. És megszületik a keresztény világ a művészetben, a végtelen fájdalom, a végtelen lemondás világa, melyet a görög fantázia nem ismert, csak néha megsejtett, a glória, a megdicsőülés, a világ legyőzése, melyet az ókor materializmusa nem is sejtett. Ime e világtörténeti fordulatot a művészetben a fantázia szülte. Szándékosan nem említettem a költészetet, mely a fantáziának igazi világa. Mely költői művet magyarázhatsz pusztán utánzásból, és nem első sorban a költő fantáziájából? A drámát, az eposzt, a dalt? Mily sivár minden költői mű, mely a fantázia jogait csak korlátozza is? A ki a természetbe szétárasztja izzó érzelmeit, hogy minden megelevenedik körülötte, mint Petőfi, vagy halhatatlan alakokat teremt, mint Arany, honnét merítenek, ha nem belsejükből. Te mindenben utánzást látsz; van valami benne; csakhogy nekem úgy tetszik, hogy az utánzás mintegy a szolga, a melynek a fantázia parancsol. Persze, hogy mindenben ott van az utánzás, de az utánzás irányát, mértékét, tárgyát, módját más szabja meg: A teremtő képzelet. Ez a modernizáló erő is a művészetben. Miért nem sikerül a klasszikus dráma fölelevenítése? Miért hideg a nagy olasz mesterek minden utánzása? Mert nem a mi fantáziánk teremti ezeket a műveket. Ezek az atelier-mesterség tréfái vagy erőtlen termékei, csak a túdós élvezheti őket, az elfogulatlanok milliói nem értik és nem érzik őket.

Ő. Kevesebb retorikát kérek és több argumentumot. Te előbb az utánzás mivoltát kérted számon tőlem, pedig az elég egyszerü jelenség az emberi életben. Most meg himnusokat zengesz a fantáziának, ennek az isteni erőnek, a mely alkot, mindentudó, mindenható, valóságos isten a lelkünkben. *Est Deus in nobis.* Mi az a fantázia? Minden vagy semmi? A művészet mivolta a nagy ismeretlen, melyet meg akarunk érteni. Te megmagyarázod egy még nagyobb ismeretlennel, a fantáziával. A mig meg nem mondod, mi a fantázia, azt felelem: Igen sajnálom, de nem volt szerencsém hozzá.

Én. Oh, a kis hamis, azt a követ dobja felém, melylyel én találtam őt. A fantázia mivoltát nem tudom így mellékesen megmagyarázni, de hatásaiból eléggé ismerem. A fantázia lelkünk alkotó ereje. Összerakja, módosítja, átalakítja a tapasztalat képeit, alakjait. Mi vezérli a munkájában? Érzés, szenvedély, vágy, gondolat, eszme. Nem rejtélyes ez a működés, csak bonyolódott. *Michel Angelo* világ birájának gondolja Krisztust s íme e gondolat alkotja a hatalmas alakot, melynek teste mérhetetlen erő, lelke fenséges harag. *Fiesole* a világ bűneiért meghalónak képzeli és az ecset megfesti a szenvedő, sovány alakot, melynek arcán végtelen fájdalom tükröződik. Az utánzásnak van szerepe, de az eszme vezérli. S ha nem ismerem is a fantázia mehanizmusát, de látom, mit végez ez a mehanizmus és ez elég.

Ő. De elfelejted, hogy a fantázia nem alkot semmi igazán újat, mindent a természetből a valóságból merít.

Én. Annyira nem felejtem el, hogy magam említettem előbb. Az összetétel részei megvannak a természetben, de az összetétel a fantázia műve. Adjuk meg a királynak, a mi a királyé.

Ő. A mit te fantáziának nevezesz, az talán semmi egyéb mint egész belső világunk, lelkünk, melynek a művészi alkotás persze csak egyik nyilvánulása. Igaz, hogy érzelmeink, gondolataink változnak s ezzel művészi tevékenységünk anyaga is változik. De a művészet nem az anyagban van, hanem az anyag formálásában. Ebben egyetlen mesterünk a természet. A művészetnek egy porcikája sem extramundan. A ki oly vakmerő, hogy a természetet meg akarja haladni, balga, a lehetetlen után fut. A fantázia *alkot!* Micsoda nagy szó! Dehogy alkotunk, csak transzponálunk. Modellek nélkül a művész tehetetlen. Módosít a modellen, az igaz; de a módosítást is a természetből meríti. A fődolog az utánzás s te ezt a fődolgot mellékessé akarod tenni, szolgának nevezed, mely valamely abszolut kényúrnak, a fantáziának engedelmeskedik. Szavaidat hallom, de értelmüket nem értem.

Dante.
Giotto festménye.

Krisztus a kereszten.
Beato Angelico képe.

Megállott és gondolatokba merült, majd ismét megindult. Én is hallgattam és kerestem az utat, melyen közelebb férhessek hozzá. Nemcsak az utat, de az igazságnak, melyet éreztem más világosabb, meggyőzőbb formuláját is. Magam sem voltam egészen megelégedve okoskodásommal. Újra átgondoltam vitánk útjait.

Láttam, hogy a kérdés összefügg száz más kérdéssel. Kutatni kell a művészi alkotás lélektani forrásait. Az egyik bizonyára az utánzás. De nem utánzunk mindent. Majd az érzés, majd a vágy, majd a gondolat vezérel bennünket az utánzásban. Majd a szépet keressük, majd a jellemzőt. Vénuszt máskép alkotja a korai szűz görög művészet, máskép a buja képzeletü hanyatlás kora. Az utánzásnak vannak tehát megszabott irányai, módjai, útjai.

A holt Jézus.
Giovanni Bellini képe.

De az is bizonyos, hogy eltéréseket engedünk meg magunknak a természettől. Hol van ezeknek a principiuma? Némelykor idealizáljuk a modellt, máskor esetleg máskép változtatunk rajta. Belekomponáljuk a csoportot a térbe, összesürítjük az eseményeket, elhagyjuk a lényegtelent, kivonatát adjuk a valóságnak. Ezeknek a tényeknek súlyát barátom is fölismerte, azért ment oly hallgatagul mellettem és gondolkodott. Annyit vitatkoztunk együtt, hogy ismertem esze járását, és szinte leolvastam gondolatait arcáról. Néha egy-egy szót hallatott, mely egészen útba igazított. Midőn néhány percig így sétáltunk, hallottam, mint mormogja: A teknika kérdései nem tartoznak ide. Értettem. A természettől való eltérések részben a tehnikára tartoznak. A festőnek sikon kell testeket ábrázolni, innét a perspektiva törvényei; azután kis térre kell a nagyot szorítani, részben innét a kompozició követelményei. Ismét mormog: Ez nem változtat a fődolgon. A művészetben vannak nem-művészi dolgok, jelképek, s több effélék. Azután felém fordult:

Ő. Nem tehetek róla, megmaradok nézetem mellett: Művészet: természet utánzása. De a természet — élet. Minden él. A mi nem látszik élőnek, mi megelevenítjük. A művészet a természet életének utánzása, a természetnek mint élőnek feltüntetése. Ennyit engedek eredeti tételemből, illetőleg jobban formulázom. A művész élőnek látja a természetet, ezt az élő természetet utánozza. A művész az életet keresi.

Én. Megállj, most nagy világosság támadt a lelkemben, Meglehet, hogy lidércfény, de oly váratlanul és egyszerre támadt s oly erősen világít, hogy hiszek benne. A te utolsó szavaid gyujtották. Igazad van, *élet a művészet veleje*, csak máskép mondom, mint te.

A művészet legfőbb célja, hogy életet leheljen alkotásaiba, hogy a mit teremt, annak belső élete legyen, hogy abból a végtelen és hatalmas életáradatból, mely a teremtésen végigfoly, valami, legalább egy utolsó hullámfodor, kerüljön alkotásába. Ez a különbség mesterség és művészet között. A mesterség puszta utánzás, a művészet az élet utánzása, jobban mondva; élőnek élő utánzása, vagyis emberalkotta élet. Látod, ezért nem művészet a fotografia.

Nem az a baja, hogy nem színes, hanem hogy a mit csinál, nem él. A gép sohasem is fog életet produkálni. Élet csak az élőtől ered. Nem baj, ha a művön rajta van a művész bélyege, keze vonása, lelke rezgése. Ez hozzátartozik a művészethez. Ez szememnek is bizonyítja, hogy élő lélekből fakad, hogy élő lehelte beléje az élet leheletét. A mi nem személytelen. A költő, a festő hozzá tartozik művéhez, az ő lelke talaján nő a mi, mint a fa a földben. A művész lelkesedése, élete kiárad a műbe és élteti.

Úgy érzem, hogy most minden megvilágosodik előttem. Mindazokat a kérdéseket, melyeket oly hosszan bolygattunk, most megoldhatom. Oly forrongást érzek, hogy alig birom rendbeszedni gondolataimat.

Sokat kínlódtunk az utánzás fogalmával. Mi szab az utánzásnak irányt, korlátokat, célt? Az élet. A ki csak a külső színt utánozza, nem fogja meg az életet. Eszembe jut *Michel Angelo*. A szobron ő adott először az újak közt életet a ruhának. Nála a ruha nem dísz, élettelen takaró, hanem az eleven test része, mely az ő életéből részesül. De minek idézek egyes tényeket, mikor a művészet egész birodalma mellettem szól?

Odáig kell

Madonna.
Fra Filippo Lippi képe.

Részlet Jézus megkeresztelkedéséről.
Andrea Verocchio képe.

vinni az utánzást, míg az élet forrásáig nem jutunk. S addig kell folytatni a munkát, míg a műbe be nem leheltük az élet szelét. Most kibéküllök az utánzás fogalmával. Valami úgy ellenkezett bennem azzal a tétellel, hogy a művészet: utánzás. E kifejezés a halált jelenti, nem az életet. A kit utánzónak mondunk, azt eleven életadó erő nélkül valónak gondoljuk. Valami ebből ráragadt az utánzás fogalmára is. Az utánzás valami mehanikai másolásnak tetszik. Most másképp értem. Az életet megfigyelni, keresni és az alkotásba belevarázsolni, ez a művész feladata.

Ő. Hadd egészítsem ki gondolatodat, mely én előttem is tág kört nyit meg. A művész művészi utánzása tényleg alkotás. Mert hiszen *más anyagokkal dolgozik, mint maga a természet*, de ugyanazon cél felé törekszik. Más betűi vannak más nyelven szól, de az értelem ugyanaz. Nézd, s itt elővette vázlatkönyvét, ezt a virágárus leányt; nyomorult ceruzavonásokkal utána jártam annak a kedves mozdulatnak, melylyel a virágot elém nyújtotta.

A mozdulat itt van, a leány él, legalább az élet érzését kelti bennem s ennek az érzésnek a melege kél szívemben. Tudod, mire gondolok? az az élet, a melyet a művész művébe lehelt, onnét szívünkbe árad és növeli a mi életünket s azért szomjazzuk a művészetet, innét van a művész hatása. Életből fakad, életet lehel és életérzésünket növeli. A művészetet élvezve, intenzivebben élünk.

Én. Még nagyobb megnyugvást kelt bennem, hogy most a fantázia szerepét is értem. A fantázia láttatja meg velünk az élet leggyöngébb nyomát is. A fantázia eleveníti meg a szemléletet, mint a művész keze a követ, vagy a vásznat. S látod, hiába csúfoltad a fantáziát istennek. Van valami isteni benne. A nagy, erős fantázia új életet tud teremteni, a *természettől eltérőt*. A másodrendű ne merjen messze eltávozni a természettől, minden lépés halálos veszedelmet rejt. De *Michel Angelonak* szabad külön világot teremteni magának, mert a természet analógiájára ugyan, de más, hatalmas méretekben, olyat tud alkotni, a minek *sajátos külön élete van.* Ilyen külön világa van *Shakespere-nek.* Hol van a Hamlet mintája? Óriási méretű ember, de él, lélekzik, van lelke, megáll az idők végéig. Te nagyon szereted *Böcklint*, holott fantaszta. Igaz, hogy színei ragyogóbbak, mint bármely újabb festőéi, de nem ez a fődolog. Hanem az ő csodálatos világa él, rejtelmes, megfoghatatlan, taglalhatatlan életet él, és ez nagy hatásának a titka. *Corot*-t is szereted, miért? Mert tájképein oly benső hangulat van? Igaz, de mi a hangulat a tájképen? A kép élete, lelke, eleven lehelete. Ime a fantázia jóga és jogának korlátja. Eltávozhatik a természettől, de nem az élettől, Ha van annyi erő benne, hogy képzelményeibe életet tud önteni, akkor nemcsak megbocsátjuk neki irreallitását, hanem gyönyörködünk is benne. Faust az első felvonás első *részében*, bármily fantasztikus alak is, él; a második részben pedig, noha ez csak úgy hemzseg a finom vonatkozásoktól és a versek gyönyörűek, Faust alakja élettelen. Ott nem vezérelte *Goethét* a népkönyv, a nép fantáziája. Mefisztó elejétől végig friss, a nép képzelete alkotta oly elevenné képét. *Arany* Toldija, hatalmas gyerek, a csodás hős, elejétől végig él. A művészet célja élőnek alkotása: az életnek azonban fokozatai vannak. A természet élete fölött áll az emberi léleké, ennek föléje kerül a lélek eszményeinek, legfelsőbb aspirációinak élete.

La Gioconda.
Lionardo da Vinci képe.

Részlet egy madonnaképről.
Botticelli festménye.

Mindez a művészet birodalmáé. Az egyiket úgy hódítja meg, hogy meglesi a valóságot, a másikat, hogy ennek alapján, a fantázia vezérlete alatt, szabadon alkot. De mindég élőt kell alkotnia, a mi élete éltető forrását magában hordja. *Aeschylos* Prometheusa, *Dante* Pokla, *Michel Angelo* freskói, *Shakespere* Hamletje vagy Learje, *Goethe* Faustja, *Arany* Toldija, *Petőfi* lírája a szabadon alkotó fantázia óriási termékei. Miért ragadnak magukkal? Miért nem zsém-

belődünk a művészekkel, a miért túllépték a természet határait! Mert alkotásaik élnek. Mit tesz az idealizálni? Tán hazudni? Nem! Idealizálni annyit tesz, mint *természeti mértéket meghaladó* alakokat oly valószerűen ábrázolni, hogy megelevenednek előttük. Más életet élnek, de éltek s az élet fogalma a többi művészetekre is kiterjed. Ugy-e mondtam, hogy a művészetek legfőbb elve csak egy lehet. Ime sejtelmem nem csalt. Az építészet is sajátságos életviszonyok megtestesítése, az is életérzéseket kelt. Igaz, hogy gyakorlati célokat is szolgál, de beszövi őket életérzések gazdag díszével. A görög templom gyönyörű arányai, nyugalmas vízszintes vonalai, karcsú oszlopai életérzéseket lehelnek, a nyugalom, harmónia, szimmetria, teher könnyű viselésének ezerféle érzéseit. A kő megelevenedik. A boltozat nemcsak teknikai problema, hanem szabadnak látszó emelkedése, harmónikus görbülése kimondhatatlan bár, de kedves életérzéseket testesít meg és ilyeneket fakaszt lelkünkben. A gótikának majd fantasztikus játéka a kővel, majd hatalmas lendülete életérzésekből ered és hasonló érzéseket kelt. Nem hiába mondták, hogy az építészet megmerevedett zene. Ha a zenéhez jobban értenék, a zenében is kimutathatnám törvényem érvényét. De nyilván oly kombinációja válogatott hangoknak, mely nemcsak általában jól esik a fülnek, hanem hullámzásában, emelkedésében, ezerféle figuráiban sajátos, máskép ki nem fejezhető életérzéseket ébreszt. Mindezek a nem utánzó művészetek más eszközökkel, hogy úgy mondjam más nyelven, életet ábrázolnak. A test mozgásainak ritmusa a táncban művészien alakított élet, minden körülöttünk él és mindent magunk körül megelevenítünk. Az élet a tudomány legfőbb fogalma és a művészet legfőbb célja.

Előbb kérdeztem tőled, hogy voltaképp mi értelme van annak, hogy másoljuk a természetet, holott az eredeti rendszerint tökéletesebb másolatánál. Most látom, hogy helyes sejtés vezetett. Nem utánozni akarjuk, a mi már egyszer meg van, hanem életet akarunk teremteni s művünkben mint a magunk művében gyönyörködni. Az élet nemcsak tudásunk koronája, hanem egész vágyakozó mivoltunknak is legfőbb célja. Élni akarunk, erősen, bensőleg, minden pórusunkkal beszívni üdítő erejét. Minden érzékünkbe akarjuk terelni az élet árját. Szemünk, fülünk, testünk, lelkünk szomjazza az életet. Nézd, hogy tódulnak az emberek a színházba. Miért? Mert ott megkettőzött életet élnek. A színészek gyönyörüen ejtik a szót, a gondolat finomabb, az érzés erősebb mint a közönséges életben, minden sürítve, koncentrálva van: lelkünk ezt a hatalmas életáramot kéjjel szíjja.

A legfőbbről se feledkezzünk meg. A szép és jó a legtökéletesebb élet. Nem vizsgálom e sokat vitatott fogalmakat, de vizsgálat nélkül is tudom, hogy a szépségnek szépsége abban van, hogy minden életfunkció, beleértve a lélekét, legmagasabb fokán van. És a jó a lélek szépsége. *Platon*-nak igaza van, a jó a világ napfénye, minden szín, minden meleg a naptól jő, minden szépség a világon a jónak habár távoli fénynyoma. A porban fetrengünk, keressük élelmünket, marakodunk a falatért. De ime egy csillogó kavicson akad meg szemünk; a fény játszik rajta, a szemünk üdül és ez az üde érzés a lélekbe hatol. Egyszerre megfeledkezünk a létért folytatott kegyetlen háborúról, szeretettel símogatjuk a szép kavicsot és érezzük, mily jól esik a szépség! S azóta keressük a szépséget. S mert nem találjuk, csak elszórva a természetben és mert csak azt nézzük mienknek, mit magunk alkotunk, magunk próbálunk, reszkető, ügyetlen kézzel, szépet teremteni. Mert meg akarjuk sokszorozni az élet érzését. Mert csak az élet szép, csak az élet becses, csak az életért érdemes fáradozni.

Ő. Ne folytasd. Váltsuk föl tényekre elméletedet. Menjünk a Comédie française-ba, a Misanthrope-ot adják.

Annácska.

Gondolatom visszaröppen,
Elcsapong a mult időkben.
Aranyalmás kertbe talán,
Életemnek friss hajnalán?
Mikor minden boldogságom:
Mese, játék, szelid álom?
Sóhaja kél a lelkemnek:
Nem voltam én soha gyermek . . .

Homályos zug, betegszoba:
Gyermekkorom zord otthona.
Minden fénye, minden gyöngye:
Szegény anyám hulló könnye,
Betegágyam virrasztotta,
Csak Istennek panaszkodva,
S rettegve a veszedelmet . . .
Nem voltam én soha gyermek . . .

Felgyógyúlva betegágyból,
Hulló könytől, imádságtól:
Elkapott az élet sodra,
Odavitt a küzdő sorba.
Játék se' volt a kezemben
S már föl kellett fegyverkeznem.
Vad kenyérharc . , . rút küzdelmek!
Nem voltam én soha gyermek!

Jaj te ékes, messze határ!
Lelkem oda gyászolni jár.
Nyiló virág nyomon-lépten:
Koszorúba sohse téptem.
Enyhe sátor, zsongó erdő,
Te imára s dalra keltő:
Bűbájod nem nekem termett . . .
Nem voltam én soha gyermek . . .

Hát ti kedves, víg pajtások,
Hallottam-e kurjantástok?
Játszottunk-e, birkóztunk-e,
Széllel versenyt futottunk-e?
Szálló labda, fürge méta,
Ezer pajkos diáktréfa,
Titeket mind nem ismerlek!
Nem voltam én soha gyermek . . .

Öröm, áldás eztán érhet,
Csak adósom lesz az élet.
Adósságát törlesztheti:
Soha vissza nem fizeti . . .
De most mégis, nagy hirtelen
Körülöttem tavasz terem;
S dala zengi a szívemnek:
Leszek én még boldog gyermek!

Szerelmednek tündérnapja:
Gyermekkorom visszaadja.
Mese gyanánt azt hallgatom:
Hogy te szeretsz, szeretsz nagyon.
Virággal is elborítasz,
Imádkozni megtanítasz:
S megköszönlek Istenemnek:
Most vagyok én gyermek, gyermek!

SAS EDE.

Alexander Bernát

Bő nekrolog

a

MAGYAR MŰVÉSZET

1927 541. l.

530

logépész villamos gömbök hyomásával mindenmeg a Stockholm leg

szabályozza az egész óriási épülettömb láin épült *Högalid-templom*

LE

rják, de viszont az azokba
s reflektorok a terem világí-
g csak fokozzák. Ezzel a
alakítással tényleg sikerült
ető legjobb akustikát elérni.
et, mint az egész építmény
széles sétafolyosók, lépcső-
rmek és a szükséges mellék-
ik körül. Ezeknek díszítésé-
nár nem takarékoskodik és
d iparművészet legpompá-
al találkozhatunk. A nagy
men kívül a koncertház még
t foglal magában a kamara-
(L. 7. kép.) Ez az ú. n. kis
em teljesen el van különítve
és pedig annyira, hogy egy-

arany alapszínű falakat kékes mennyezet borítja, ahol Apollo lép elő napsugarakból font lantjával. A kisterem díszítése és mennyezeti freskója *Grűnewald* stockholmi festőművész alkotása.

A tervező azonban nem elégedett meg, hogy mindössze két hangversenytermet helyezzen el a hatalmas épülettömbbe, hanem igyekezett minden területet a legjobban kihasználni. Igy a koncertház felsőemeletén egész sora található a legpompásabban és legcélszerűbben berendezett gyakorlótermeknek, klubhelyiségeknek, melyek mind egy célt szolgálnak: a zene kultiválását.

Az impozáns stockholmi zenepalota közadakozásból épült fel. Az első ado-

megnőni és természetesen teljesen lehetetlen a gabonatermelés és állattenyésztés is. A szigetek hasonlóképpen *aleutákn*ak nevezett őslakossága arcvonásaiban és testalkatában is nagyon hasonlít az eszkimókhoz. Ezzel szemben nyelvükben nincsen megegyezés. Az oroszok a gör. kel. vallásra térítették őket, ruházatuk és lakásuk is hasonlít az oroszokéhoz, a rossz tulajdonságokat is átvették. A lakosság főfoglalkozása a halászat s ebben igen nagy ügyességről tesz bizonyságot. KÉZ A.

Aleuták árka, mélytengeri árok az Aleuták szigetcsoportja mellett, 7383 m mélységgel.

Alex... (orosz), lásd: *Aleksz...*

Alexander (a görög Alexandroszból), férfinév, a magyar Sándor megfelelője, a. m. férfias segítő.

Alexander *Albert Victor*, az angol admiralitás első lordja, szül. 1885 május 1-én Weston super Mareban. Már 13 éves korában maga kereste meg kenyerét. Saját elhatározásából fogott hozzá a tanuláshoz, hivatalnok, majd tanító lett és ebben a minőségében ismerte föl a népnevelés nagy jelentőségét. Öt évig működött Bristol és tizenhét évig Somerset grófság oktatásügyi bizottságában. Belépett a munkáspártba és csakhamar vezető szerepre tett szert a párt szövetkezeti mozgalmában. 1922-ben beválasztották az alsóházba. Amikor 1924-ben megalakult a munkáskormány, a kereskedelemügyi minisztérium parlamenti titkára (politikai államtitkára) lett és ebben a minőségben támasza volt Webb Sidneynek. 1929-ben a második MacDonald-kormányban a tengerészet lordja lett. GERGELY GY.

Alexander *Béla*, orvos, szül. 1852 május 30-án Késmárkon, megh. 1916-ban Budapesten. 1882-ben, mint orvos, szülővárosában telepedett le, nagy előszeretettel foglalkozott röntgenológiával. 1905-ben a kultuszminiszter őt küldte ki a Deutsche Röntgengesellschaft nemzetközi kongresszusára, ahol úgy előadásával, mint munkáival nagy elismerést aratott. 1907-ben a budapesti orvosi kar kebelében rendszeresített Röntgenlaboratórium vezetőjévé nevezték ki; 1909-ben a *radiológia* magántanárává lett, ezt a tárgyat a hazai egyetemeken ő adta elő először. Főbb irodalmi munkái: *A kéztőcsontok mozgásai a kéz különféle mozgásánál; X-sugaras vizsgálatok; Die Knochenbewegungen im Carpus bei Abduction und Adduction des Daumens; Die Entwicklung der knöchernen Wirbelsäule; Über Röntgenbilder* I.-II.; *Plasztikus X-sugaras képekről; Adatok a vese X-sugaras vizsgálatához; Über das Verhalten der X-Strahlen bei Durchstrahlung geometrischer Glaskörper.* ANTAL J.

Alexander *Bernát*, a budapesti egyetem volt filozófiatanára, esztétikus és publicista, szül. 1850 ápr. 13-án Budapesten, megh. 1927 okt. 24-én. Tanári pályáját az V. ker.-i áll. főreáliskolánál kezdte. Egyetemi m. tanár lett 1878-ban, nyilv. rk. tanár 1895-ben, rendes tanár 1904-ben. 1914—15-ben dékán volt. 1919 őszén, a kommün után külföldre ment, ahonnan 1923-ban visszatérve, nyugdíjazták. A Magy. Tud. Akadémia lev. tagjává lett 1892-ben, a Kisfaludy-Társaság r. tagjává 1899-ben. A *Budapesti Hirlap* színikritikusa, a *Nemzeti Színház* dramaturgja is volt és a dramaturgiát tanította a színiakadémián, ahová Csiky Gergely halála után került. Első hirlapi cikkei az *Im neuen Reich* és a *Neue Freie Pressé*-ben jelentek meg. Szerkesztette az *Egyetértés* tanügyi rovatát, munkatársa volt a *Neues Pester Journal*-nak. Legnagyobb sikereit mindenütt népszerű filozófiai tárcáival aratta. Nagy ereje volt a világosság, a keresetlen, egyszerű stílus. Egyetemi előadásait is jellemezte ez a feltétlen megértetésre való törekvés. A Németországban éppen az ő érvényesülése idején terjeszkedő újkantiánus irányhoz csatlakozott és sokat tett Kantnak hazánkban való népszerűsítéseért. *Kant élete, fejlődése és filozófiája* c. művének 1881-ben megjelent I. kötete akadémiai jutalomban részesült. *Bánóczi József*-fel együtt szerkesztette a *Filozófiai Irók Tárát*, amelynek sok kötetét maga írta. (*A XIX. század pesszimizmusa. Schopenhauer és Hartmann. Diderot tanulmányok*, 1900, Descartes, Hume, Kant prolegomenáinak és A tiszta ész kritikájának fordítása.) A Műveltség Könyvtárának *Az ember* c. kötetét szerkesztette és *A lelki életről* c. részt ő is írta. Külföldi tartózkodása éveiben is szorgalmasan folytatta ilyen irányú működését; német nyelven írta *Spinoza* művét (München, 1923) s a *Geschichte der Philosophie*-t (u. o. 1923). *Tanulmányok* címen 1924-ben mind filozófiai, mind művészeti tárgyú fejtegetéseket adott ki. A művészetek egyáltalán folyton foglalkoztatták szakfilozófiai munkássága mellett is. *Művészet* (1898) c. dialógja jutalmat nyert, *Shakespeare Hamletje* tanulmányával pedig méltó feltünést keltett (1902). A *Művészet, a művészet értékéről, a művészeti nevelésről*, (1908)

Alexander Bernát

északnyugatra van a Berner Oberland második legmagasabb csúcsa, az *Aletschhorn* (4182 m). Tuckett angol turista mászta meg először 1859 júniusban. BULLA B.

Aleuadész, az ókorban az északgörögországi Thesszália legjelentősebb főúri nemzetsége. E nemzetség befolyásának tulajdonítja az ókori történetírás azt, hogy Thesszália a Kr. e. V. sz. elején a perzsa Xerxesnek és a IV. sz. végén a makedón Fülöpnek minden ellenállás nélkül meghódolt. KALLÓS E.

Aleuria (növ.), a csészegombák *(Peziza)* egy részének génuszneve.

Aleurites moluccana

Aleurites *L.*, az Euphorbiaceae családba tartozó növénygénusz. Az *A. moluccana* Ceylonban és más déli szigeteken honos és ott tenyésztik is. Fájából teásládákat készítenek. Az *A. triloba* magjából kiizzadt gumiszerű anyagot a benszülöttek rágják. Kérgét cserzésre, magvait hashajtónak használják; Pandanus levélbe burkolva, az éjjeli halászatok alkalmával fáklya gyanánt égetik. 60%-nyi olajat tartalmaz (kandeldióolaj, bankulolaj, kekuneolaj, kukujolaj), amelyből égő-, kenőolajat, szappant készítenek; a festők nagyrabecsülik. Ezenkívül ehető és reuma ellen is használják. Az olajnyerés után visszamaradt pogácsát nem etetik meg a jószággal, mert hashajtó, ellenben mint trágyát nagyra becsülik. Az *A. Fordii* Középkínában honos, ahol mint kultúrfát ültetik. Minden részét felhasználják. Újabban Kaliforniába is betelepítették. GREGUSS P.

Aleurométer, a liszt sütőképességének a sikértartalom alapján való vizsgálatára szolgáló készülék.

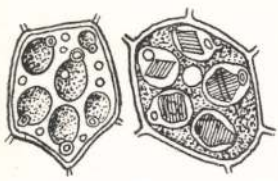

1. 2.

Aleuron-szemcsék a ricinus magjának sejtjében, 1. abszolut alkoholban, 2. vízben

Aleuron, proteinszemcsék. A pihenő magvakban és más növényi részekben fordul elő. Tartaléktápláléka a növénynek. A globulinok csoportjába tartozó fehérjeanyag. A kalászos növények magvaiban a magburok és parenchim-réteg között található az aleuron- (sikér-) réteg. Ezt az egyes aleuron-szemecskék alkotják; színtelen, gömbölyded és sokszögletű képletek, amelyekben globoidokat, vízben oldhatatlan kalcium- és magnéziumfoszfátot tartalmazó anyagot és krisztalloidokat, kristályos fehérjét találunk. Az aleuront cukorbajosok részére készült kenyér és hasonló tápszerek készítésére használják. ERDŐS J.

Aleuronát, a gabona sikér-szemecskéiből előállított, magas proteintartalmú készítmények, melyek különböző diétáknál, főkép cukorbetegségnél nyernek alkalmazást. HIRSCHFELD E.

Aleuş, a most Romániához tartozó *Élyüs* régi szilágymegyei község mai neve.

Aleuszkija, (helyesen: *Alejszkija)*, félsivatagi sóstavak Délszibériában, Tomszk kormányzóság. A sztyeppés éghajlatok kevés csapadékot kapnak, emiatt a párolgás következtében besűrűsödnek, úgy hogy a környék lakossága sót termel belőlük. Az évi termelés több mint ¼ millió pud.

Aleuták, Északamerika ÉNy-i részén levő szigetsor. 1750 km hosszú és Alaska, valamint Kamcsatka között ívalakban helyezkedik el. Felfedezése után (Behring, 1741) orosz birtok volt, 1867-ben az Északamerikai Egyesült Államok Alaskával együtt megvásárolták Oroszországtól. Az összesen kb. 150 szigetből és jórészt kopár sziklaszirtből álló szigetsor területe 37.840 km², lakossága nem haladja meg a 2500 lelket. A szigetek legtöbbje vulkanikus eredetű. Egyébként a szigetsort egy egykor hatalmas és lesüllyedt hegység csúcsvonulata maradványának tekintik. Legnevezetesebb szigete Unimak, amelynek állandóan örökhóval fedett Shishaldin csúcsa a legmagasabb (2725 m) kiemelkedése a szigetsornak. Unalaska szigetén az 1820 m magasságú, ugyancsak hóval fedett Makushin a legtevékenyebb aleutai vulkán. Említésre méltó még a Bogoszláv vulkán (700 m), amely kitörései után rendesen igen nagy átalakulásokon szokott átmenni. Az Aleutákhoz csatlakozó kontinentális talpazat Ny felé állandóan keskenyedik és a Róka, de különösen a Patkány szigetek táján annyira legyengül, hogy az 1000 m-es izobat csak 5—10 km távolságra húzódik a parttól. Természetes kikötő sok van, különösen kedvező Unalaska kikötője. Az Aleuták éghajlata nagyon zord. Nagy hidegek, roppant párás levegőtömegek és erős szelek váltogatják egymást. A szigetek csaknem az egész év folyamán vastag ködköpenyegbe vannak burkolva. Az alacsonyabb lejtőket júniustól augusztusig vastag gyepszőnyeg borítja, de a fa nem tud már

francia nyelven is megjelent. Éveken át szerkesztette a *Magyar Tanügy*, rövidebb ideig pedig az *Orsz. Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny* folyóiratokat. Külön kiemelendő még az *Athenaeum* c. filozófiai folyóirat szerkesztése. Tagadhatatlan nagy hatása volt a nagyközönségre s az egyetemi hallgatóságra egyaránt. Szépen megmutatkozott ez 1910-ben, mikor 60. születésnapjára tanítványai és tisztelői emlékkönyvet adtak ki *Dolgozatok a modern filozófia köréből címen*. Szerk. Dénes L. Irói álneve *Alfa*. KOSZÓ J.

Alexander *Boyd*, angol utazó, Afrikakutató, szül. 1873-ban, meggyilkolták 1910 április 2-án Abesrben (Vaitai). 1897-ben tudományos expediciót vezetett a Verdefoki szigetekre, 1898—99-ben a Zambezi medencét utazta be és tanulmányozta, 1901-ben Fernando Po szigetén találjuk kutatóúton, 1904—1908-ig a Guineai öböl partvidékén jár és kikutatja a Sari folyó és Csad tó vidékét. Nevezetesebb műve: *From the Niger to the Nile* (2 kötet 1907). Halála után jelent meg *B. A. 's last journey* c. műve (1912). BULLA B.

Alexander *James Edward of Westerton*, sir, angol tábornok, híres utazó és író, szül. 1803-ban Skótországban, megh. 1885 ápr. 2-án Westertonban, Wight szigeten. Részt vett a birmai, krimi és ujzélandi hadjáratokban. 1836—37. beutazta az Oranje folyótól északra levő területeket, majd 7 éven át végzett kutatásokat Ujbraunschweigban. Könyveket írt katonai élményeiről, amerikai, ausztráliai és afrikai utazásairól. Nevezetesebb művei: *Expedition of discovery into the interior of Africa* (1838), *L'Acadie, or seven years' explorations in British North-America* (1849). Ő írta meg *Wellington* életrajzát is. BULLA B.

Alexander *Jannáj*, a Hasmoneus-családból származó zsidó király és főpap, Kr. e. 103—76-ig uralkodott. A szaduceusokkal tartott, nagy hódításokkal gazdagította Palesztinát, amely alatta érte el legnagyobb kiterjedtségét. FRIEDMAN D.

Alexander *John White*, amerikai festő, szül. 1856 okt. 7-én Alleghanyban (Pennsylvania). Eleinte a Harper's Magazine illusztrátora volt, majd Münchenben tanult, Velencében, Hollandiában és Párisban dolgozott. Itt nagy feltünést keltett Gris és Noir című finom női képmásaival és Európaszerte nagy sikereket aratott, főleg mint arcképfestő. Dekorativ falképeket festett a washingtoni kongresszusi könyvtárban és a pittsburgi Carnegie-intézetben. ÉBER L.

Alexander archipelágus, fjordoktól összevisszaszaggatott szigetcsoport Északamerikában, közel az alaskai partokhoz. Hét nagyobb és több apró szigetből áll. Tulajdonképpen az Északamerikai Kordillerák parti zónájának folytatása és az itt tengerrel borított szegélyvölgy választja el a kontinenstől. A szigetek sűrű fenyőerdőkkel vannak borítva. Lakosaik az egyszerű tlinkit indiánusok. BULLA B.

Alexander de Hales, a XIII. sz. első felében élt skolasztikus, megh. 1245-ben. Aristotelész filozófiáját a maga egészében belevitte a ker. teológiába. Franciskánus volt s dialektikai ügyességéért, meg nagy tudásáért Doctor irrefragabilis címzéssel tüntették ki. Főműve a *Summa universae theologiae* 1475, új kiad. 1924. KOSZÓ J.

Alexander hegyláne, a Fergana medencét délről határoló hegység Orosz-Turkesztánban, a Kungei Alatau folytatása, a középső Tien-san hegyrendszeréhez tartozik. Régi kristályos kőzetekből felépített hegység. Északi lejtőjét gyönyörű fenyőerdők borítják. Ez a meredek oldal. A déli, lankásabb lejtő fátlan. Közepes magassága 2—3000 m. Legmagasabb csúcsa a Szemenov (4082 m) hatalmas gleccserekkel. BULLA B.

Alexander korai őszibarack, nagyon jó amerikai eredetű fajta, amely valószínűleg az Amsden nevű korai fajtából állott elő Illinois államban. Szép, mutatós, a piacon kedvelt középnagyságú. Színe sötét karmazsinpirossal bevont halványsárga. Fája erőteljes növésű, nagyon termékeny. Házi kertekbe és piaci termesztésre nagyon ajánlható. Régebben számos vármegyében volt a nagyban való termesztésre ajánlva; így Baranya, Békés, Csongrád, Jász-Nagykun, Komárom, Pest-Pilis, Somogy és Zala területén kívül még több vármegyében. Ezért nálunk erősen elterjedt. Érik július vége felé; homokos, meleg talajban még előbb is. Nevei: Korai Alexander, Alexanders Early, Precoce Alexander. Hazai leírói: *Molnár István:* Gyümölcskertész, 1897. évf. *Angyal Dezső:* Gyümölcsismeret. *(Színes képe a 369. o.)* KARDOS Á.

Alexandersbad, falu és fürdőhely Bajorországban a Fichtel hegységben, Oberfranken kerületben, Wunsiedeltől délkeletre, 582 m magasan a tenger színe fölött. 1732 óta ismert vasas gyógyforrásának vizét fürdésre és ivásra is használják. Van vízgyógyintézete. Téli sportok űzésére vidéke nagyon alkalmas. Közelében van a luisenburgi gránitlabirintus. BULLA B.

Alexanderson *Ernst Fredrik Werner*, svéd mérnök, rádiótechnikus, szül. 1878 jan. 25-én Upsalában. A General Electric Co. New York főmérnöke. A róla elnevezett nagyfrekvenciájú (rádió-) gépadó, egy különleges, kis földátme-

neti ellenállással dolgozó antenna és a General Electric Co. által kidolgozott távolbalátó rendszer feltalálója. KHAYLL I.

Alexandra, kisebb város Ujzéland déli, nagyobbik szigetén, Otago kerületben. 800 lak. Környékén aranyat mosnak.

Alexandra, a trójai háború mondájában szereplő *Kasszandrá*-nak, a hitelre nem találó jósnőnek mellékneve.

Alexandra, *angol királyné*, szül. 1844 dec. 1-én, megh. 1925 nov. 20-án, VII. Edvárd felesége, IX. Keresztély dán király leánya, esküvője 1863-ban volt Windsorban.

Alexandra angol királyné

Alexandra Fjodorovna, II. Miklós cár felesége, szül. 1872 jún. 6-án Darmstadtban, meggyilkolták 1918 júl. 17-én Jekaterinburgban; azelőtt *Alice* hessen-darmstadti hercegnő, IV. Lajos nagyherceg leánya, Viktória angol királynő unokája. Vidám kedélyeért *Napsugár*-nak nevezték leánykorában. 1894 nov. 26-án Szentpétervárott volt esküvője, miután gör. kel. hitre tért. III. Sándor cár özvegye mellett mint cárnénak is háttérbe kellett vonulnia, emiatt csak családjának élt. Négy leánya (Olga, Tatjána, Mária, Anasztázia) után született 1904 júl. 30-án egyetlen fia, a beteges *Alekszej Nikolajevics*. Egész Európát izgalomban tartotta az a várakozás, amellyel tőle trónörököst vártak, ennek születése után a gyermek gyöngesége. Az utolsó évtizedek háborúi, forradalmai, a megújuló merényletektől való félelem megtörte, Raszputin befolyása alá került, ami hozzájárult a cári tekintély leszállításához. Családjával együtt a bolsevisták hurcolták el és gyilkolták meg. TÖRÖK P.

Alexandra Fjodorovna orosz cárné

Alexandraland, 1865 óta annak a területnek hivatalos neve, amely Ausztrália közepét foglalja el. 1865-ig az Északi Territorium déli részét képezte és mint ilyen, South Australia kormányának fenhatósága alá tartozott. BULLA B.

Alexandra-Nilus, folyó Keletafrikában. A keletafrikai nagy árok északi részének vizeit szedi össze. Már az Ukereve (Viktória) tóba ömlése előtt annyira vízbő, hogy joggal tekinthetjük a Nilus egyik forrásfolyójának. 1862-ben fedezte fel Speke, de vízterületét jórészt Stanley kutatta át 1876-iki utazása alkalmával. Ő nevezte el Alexandra-Nilusnak is. A benszülöttek nyelvén *Kagera* a neve. Más kutatók Stanley nyomain haladva, a még akkor ismeretlen forrásvidéket tanulmányozták. Igy Baumann 1893-ban és Kandt 1895-ben. Alexandra a Nioszoszija Uvezi É-i lejtőjén ered. Egy darabig Rukarare a neve; átfolyik Ruandán, majd K-nek tart, felveszi az Akanyarut és a Ruvuvut és É-i irányban átfolyva egy mocsaras területen, hatalmas deltával ömlik a Viktória tóba. BULLA B.

Alexandre *Noël (Alexander Natalis)*, francia teológus és filozófus, szül. 1639-ben Rouenban, megh. 1724 aug. 24-én Párisban. Tizenhat éves korában a dominikánus rendbe lépett, a filozófia és teológia tanára volt Párisban. 1677-ben jelent meg egyháztörténetének első kötete, mely az első keresztény század történetét tartalmazta, 1686-ban a 24-ik, ez a tridenti zsinat végéig terjed. A munkát gallikanista iránya miatt XI. Ince indexre tette, a szerző dícséretesen alávetette magát; a javított kiadást azután XIII. Benedek levette az indexről. Másik nagy munkája a *Theologia dogmatica et moralis*, 5 köt., melyet Daniel jezsuita atya megtámadott. 1703—1710 közt a négy evangéliumhoz adott ki egy kommentárt, akkor tartományfőnökké választották s így irodalmi munkásságra nem maradt ideje, 1712 után meg is vakult. A párisi szent Jakab kolostorban halt meg végelgyengülésben. HUSZÁR E.

Alexandre de Bernai (ejtsd: *àlëkszãdr dö berné)*, v. *Alexandre de Paris*, XII. századi francia költő, a *Roman d'Alexandre* szerzője. Állítólag az *Athis et Prophilias* c. regényt is ő írta.

Alexandreia, ókori egyiptomi város, lásd: *Alexandria.*

Alexandrescu *Grigorie*, román költő, szül. 1812 Târgovistében, megh. 1885 nov. 25-én Bukarestben, A görög klasszikusok és a francia nagy írók, különösen Racine, La Fontaine, Florian, Chenier és az olasz Metastasio hatása alatt állott. Lefordította Florian *Eliezer és Neftali* munkáját (1832). Nagy hatást ért el *Az 1840-iki év* c. verse. Munkái: *Poesii; Meditaţii; Memorial de călătorie* (utazási napló, próza); *Corespondenţă.* ALEXICS GY.

Alexandreşti, a jelenleg Romániához tartozó

ALEXANDER 1. *Bernát*, esztétikus, művészeti író, szül. 1850 ápr. 13. megh. 1927 ápr. 13. Elsősorban filozófiával, dramaturgiával és irodalmi esztétikával foglalkozott s írói munkásságának súlypontja ezekre a területekre esett, de néhány számottevő esztétikai és művészetfilozófiai műve is jelent meg (A Művészet c. dialóg; Művészet, a művészet értékéről, a művészeti nevelésről, 1908). Számos művészeti tárgyú cikke jelent meg folyóiratokban és hírlapokban (egybegyűjtve 1924).

Eg I, 20. l

(Lukács I. r. 28.).
y jobbról, imazsámoly
rkangyal mögötte van
rafordult, fejéről fátyol

7 cm. — Lelt. sz. 1445.
urinaritól 96 K-án (216–
ber 2-án (539–900). —
ugusztus 26-iki 373 eln.

10

vel. Különösen a tanuló ifjúság meríthet nagy hasznot Erődi könyvének olvasásából, mert nemcsak hogy szórakoztató, de a régi egyiptomi történet és földrajz tanulásánál kiegészíti azt, a mit az iskolában előad a tanár. De még azoknak is melegen ajánlható, a kik el akarnak látogatni Keletre, mert jobban útbaigazítja őket, mint bármely Baedecker. A szépen kiállított és nagyon sok illusztrációval díszített kötet ára fűzve 2 frt, díszkötésben 2 frt 80 krajcár. Megjelent *Wodianer* F. és fiai kiadásában.

—

A művészet feladata. Egész terjedelmében közöljük mostani számunkban *Alexander* Bernát *A művészet feladata* című dialógját, a melyet a Kisfaludy-társaság pályadíjjal tüntetett ki. A biráló-bizottság előadója, *Kozma Andor*, jelentésében a legnagyobb dicsérettel emlékezett meg róla és a többi között ezeket mondja:

— A pályázók közül egynek sikerült olyan művet alkotni, a mely föltétlenül kiválik a többi közül s egyhangu itéletünk szerint nemcsak a jutalmazásra, hanem *teljes elismerésünkre* is érdemes.

Az *Uj Idők* olvasói bizonyára hasonló nézeten lesznek, mihelyt elolvasták Alexander Bernát költői nyelven és világos előadással megírt értekezését. Az, hogy egy esztétikus meg egy olyan ember vitatkoznak benne a művészet feladatáról, a ki nem hivatásból, hanem a szépnek szeretetéből csüng a művészeten, alkalmat ad a nézetcserére. A vita vége pedig teljes harmónia. Nincs győző és legyőzött fél, hanem van eredményül egy igazságos tétel, melynek megalkotásához és bebizonyításához a dialóg mindkét lovagja egyaránt hozzájárult.

Igazán örvendünk, hogy az *Uj Idők* olvasóinak husvéti olvasmányul nyujthatjuk ezt a minden ízében érdekes munkát, a mely ha komoly is, a mellett magában hordja az oktatva szórakoztató olvasmánynak is minden kellékét és alkotó elemét.

A magyar Trilby.

Egy leány, a kinek nehány millió imádója van, — ez nem is olyan nagy ritkaság. Az öreg Európában megtörténik minden tíz esztendőben. Az utolsó tiz év ilyen fölöttébb kitüntetett hölgye: Trilby.

Szegény kis model, mezétláb ődöng az atelierekben, mivel a lábai gyönyörü szépek; az utolsó klasszikus lábak, a legrégibb görög szobrok mintája szerint. Trilby — hogy is mondjuk, hogy ne durván — nem egészen erkölcsös leány, de azért a szíve szűztiszta. Könnyelmü és józan, tanulatlan és zseniális, kottát nem tud, de legszebben énekel a világon. Elragadó szép, azonban szeplős, többször feláldozza magát és mellesleg óriási karriért csinál. Természetes, hogy ősrégi nemes családból származik, — a demokrata kor hősnői már ilyenek — mégis munkásnő, vasalónő, mosónő. Trilby O' Ferell, bűbájos fiatal leány, a ki e skótvérü, angol szokásu és francia szellemü model vagy, vajjon ki lehetett a modeled? Arra a mintára, az eredetire vagyok kiváncsi, a ki után a regényíró megalkotott.

Az olvasó bizonyára tudja, vagy máris eltalálta, hogy a művelt világ ez imádott hölgye nem élő, hanem költött alak. Egy francia eredetü angol festő kreálta, nem képben, hanem abban a csodaszép regényben, a mely Trilby címe alatt hallatlan és példátlan sikert aratott most negyedik éve. Soha regényből annyi példány el nem kelt, mint ebből, százezrek az angol kiadásból és összevissza mindenféle nyelven néhány millió. Igaz, hogy a regény gyönyörü, de ez nem oly fontos. Roppant sikerét egy belőle készült silány dráma csinálta meg.

Egy angol színész, Patter Pál követte el ezt, mesés vagyont szerezve magának, a regényírónak, és a legnagyobb színházi sikert, a mi tíz év óta volt Európában. Mi ennek a magyarázata? Sok jó fej gondolkozott ezen, maga Brandes is, a ki csúnyán levágta a darabot, de essayt írt róla. Látta, hogyan bolondul utána London és vele a színházat játszó világ. Némelyek azt hiszik, hogy a tüneményes hatás titka: Trilby mezítelen lába és az, hogy olyasmit cselekszik a színpadon, a mi nem közönséges poézis, hanem élettani és orvostudományi romantika. Hipnotikus álomba merülve játszsza végig nagy szerepének jelentős részeit és ez az a kaviár, mely kell a közönségnek.

A szép modelt a csatornán — és Bécsen — át hozták hozzánk is. A magyar Trilbyt a Vígszínházban fogjuk látni már a legközelebbi napokban. A derék leány sikerét mi féltjük és pedig egy igen nagy tehetségü színésznőtől, Delly Emma kisasszonytól, a ki a szerepet kreálni fogja. Éppen nem a kisasszonynak való alak ez, egy merőben ismeretlen, akár tehetségtelen, de feltünő szépségü színésznőbe szívesebben helyezkedik el Trilby lelke, mint Delly Emmába, a ki szintén igen bájos, de egyszersmind nagyon is okos, semmi nem lepi meg és mint az építészek mondják: nincsenek egyéniségében zseniális aránytalanságok, azaz, hogy nem szenzációs. A szenzációs darabnak pedig ilyen hősnőre van szüksége.

A dráma férfi hőse, a hipnotizőr, ördögi és isteni intrikust Gál Gyula fogja játszani. Ebben inkább bízunk, ámbár nem teljesen.

Trilbyt, úgy halljuk, a német átdolgozásban hozza színre a Vígszínház. Tartunk attól, hogy ezzel is baj lesz. Könnyü lett volna azt akárkivel, a ki a magyar közönség izlését ismeri, megcsináltatni.

Most pedig, mutatóba, ideiktatjuk a darab első felvonása egyik jelenetének ama részét, a melyben a hősnőt Svengali, a szerelmes ördög, a színpadon hipnotizálja.

SVENGALI. . . . És a feje, fáj még a feje? Van ám nekem más szerem is ez ellen, nemcsak a zene! Üljön le. *(Svengali a szofára ül.)* Nézzen a szemembe, mereven.

TRILBY. *(Megteszi a kivánságot.)*

SVENGALI. *(Szinlén mereven, erősen nézi. Ujjaival a halántékát végigsimogatja.)* Fáj most?

SZEREPLŐK. *(Svengalira figyelnek.)*

SVENGALI. *(Feléjök fordul.)* Látjátok, nem alszik, de a szemei nem fogja tudni kinyitni.

TRILBY. *(Mereven ül.)*

SVENGALI. Kérdjétek meg.

BILLIE. Alszik, ön Trilby?

TRILBY. Nem.

BILLIE. Nyissa ki akkor a szemeit és tekintsen reám.

TRILBY. *(Nagy fáradtsággal megkisérti)* Nem tudom.

SVENGALI. Ne tudja most kinyitni az ajkait. *(A szereplőkhöz):* Intézzenek hozzá valamely kérdést.

BILLIE. Beszéljen, Trilby.

TRILBY. *(Megkisérti, hiába.)*

SVENGALI. Nem tud fölemelkedni a díványról. *(A szereplőkhöz):* Mondjátok neki, próbálja meg.

BILLIE. Trilby, fel tud-e kelni?

TRILBY. *(Megpróbálja.)* Nem.

TAFFY. *(Boszusan)* Ez az ördögi játék — ez a hipnotizmus.

SANDI. Ezek a zsiványok értik azt a mesterséget, hogy másokat a befolyásuk alá kerítsenek és ezeket aztán kényszerítik hazudni, lopni, ölni — a mire éppen gusztusok vagy szükségük van.

TAFFI. *(Megkapja Svengalit a karjánál fogva.)* Ember, szabadítsd meg, szabadítsd föl! *(Ellaszítja Svengalit jobbra, úgy hogy az a Billie karjába esik; utána megy és hátulról erősen megmarkolja a kabátja gallérját.)*

SVENGALI. No, ha ilyen mulyák vagytok, mindjárt fölszabadítom. *(Mint előbb, megsimogatja Trilby halántékát és homlokát; mormogja magában:)* Átkozott zsivány ánglusai! *(Trilbyhez, hangosan.)* Ébredj!

TRILBY. *(Felugrik.)*

SVENGALI. Meggyógyítottam?

TRILBY. *(Megdörzsöli a szemeit, körülnéz.)* Valóban, nem fáj többé. Letörült rólam minden fájdalmat . . .

Ugy-e elég különös színpadi jelenet? És ez csak a kezdet. *b.*

—

Pálmay Ilka Trilbyről és — magáról. Az *Uj Idők* egyik belmunkatársa megkérdezte *Pálmay* Ilkát, hogy mi a nézete Trilbyről? A bájos művésznő erre a következő sorokban válaszolt:

London, 1897. április 9-én.
61. Davies Street,
Berkeley Square. W.

Kedves Uram!

Kedves levelét köszönettel vettem és igen szívesen válaszolok hozzám intézett kérdéseire.

Az itteni Trilby és Swengali arcképeit szívesen küldöm *holnap*. Ezt a szerepet itt Miss Baird (a ki azóta a leghíresebb tragikus fiához ment nőül: Irvinghez) játszotta. Én a darabot csak egyszer láttam s Bécsből, — Pestről a vígszínházhoz kaptam meghívásokat ezen szerep megteremtésére, de szerintem ez a szerep csak azért híres, mert *mezitláb* játszik az első felvonásában, a mit Miss *Baird*, meg is tett, de ő maga igen rosszul játszott (tizennyolc éves) és a lábai mesés nagyok! A darabot Swengali személyesítője, Mr. *Tree* teremtette meg és *ez a fő szerep!*

A Savey-színház, a hol én játszom, csak »Light opera«-kat ad, a mit mi nagy operettenek nevezünk.

Magyarországra csakis mint vendég *rövid időre* mehetek (az őszszel elmegyek, megigértem Porzsoltnak), mert ide vagyok kötve még két esztendőre.

Igen szeretek itt lenni, a közönség is szeret, s egy nálunk nem hasonlítható állása van itt a primadonnának, ha nem is Kinsky grófné, éppen annyi, mintha az volna, nincsenek azon előítéletek, irigység, pletyka stb. ahoz a város nagy és mindenkinek meg van az üzlete, nincs pletykára ideje. Ha szerződésem letelik, még nem tudom mit teszek, de miután a jó Isten három nyelvben ugyanazon sikereket megsegített elérni, majd választok közülök; férjem ugyan szeretné, ha én ház-

asszony lennék (s nem játszanék), de ezt a szerepet *most még* (a hol engem huszonhat évesnek tartanak) igen rosszul játszanám!

Remélem, levelemmel meg van elégedve.

Szíves üdvözlettel és baráti kézszorítással tisztelője *Kinskyné Pálmai.*

—

Ghismonda a Népszínházban.

Az öreg *Sardou* kegyvesztett lőn a budapesti Nemzeti Színházban. Újabb darabjai közül egyetlen egyet sem adnak elő — tán azért, mert most a *Pontbiquet-család* uralkodik. Van ebben egy kis hálátlanság is, mert sok esztendeig a Nemzeti Színház Sardounak köszönhette legszebb sikereit. A jó barátok, Az idegesek, Az új cég, Fedóra, Dóra, Váljunk el, színházi nyelven beszélve mindannyi *sláger* volt. De valamint az államférfiaknak, úgy a színházigazgatóknak is szabad a világot meglepni hálátlanságukkal, föltéve, hogy egy öregedő szerző helyett olyan fiatalra találnak, a ki el tudja feledtetni elődét. Fájdalom, hogy ez nem áll az újabb francia drámairodalomra és így nem is érthető az a közöny, majdnem lenézés, a mivel a Nemzeti Színházban Sardou újabb drámái iránt viseltetnek.

Egyik újabb alkotása *Ghismonda*. Nem éppen mestermű, de hatásos, nagyon hatásos. Ezt a darabot fogjuk látni nemsokára Budapesten, még pedig — a Népszínházban. S tudják-e, hogy ki játszsza a címszerepet? *Küry* Klára. Ez meglepő, mert Ghismonda a darab folyamában drámai hősnővé fejlődik, a ki öl. Elképzelhetik önök a mosolygó arcu, minden ízében kedves, eleven kedélyü és bűbájos primadonnát egy ilyen véres szerepben? Nos hát, szokjanak a gondolathoz, mert Küry Klára nagyon komolyan veszi feladatát és el van tökélve, hogy egész tehetségét latba veti a Ghismonda sikereért.

Hogyan került a darab a Népszínházhoz, ő maga mondta el nekünk:

— Evva igazgató Párisban látta a darabot és nagyon megtetszett neki. Egyelőre azonban gondolni sem mert arra, hogy megszerezze. De a mikor egyetlen budapesti színház sem jelentkezett a darabért, a Népszínház igazgatója emlékezvén a *Becsület, Szodoma pusztulása* és *A bűbos pacsirta* nagy sikerére, latolgatni kezdte azt a tervet, hátha mégis elő lehetne adni? Csak a Ghismonda szerepe okozott neki gondot. Megkínálta vele sorban a primadonnáit, egy sem akart róla tudni. Magam sem — első ízben. De a mikor végigolvastam a darabot, úgy megkapott valami, hogy elgondoltam magamban: ezért érdemes volna megkockáztatni még azt is, hogy csak félig sikerüljön. A mi pedig egy nagyravágyó színésznőre nézve még a teljes kudarcnál is rosszabb. Elvállaltam tehát a szerepet és már április hónap folyamában színre kerül a darab.

— S nem fél? Nem remeg?

— Egy kissé igen. A mi biztat, az az a körülmény, hogy a szerep első részében nem annyira tragikus, mint inkább modern értelemben véve érdekes. Csak egy jelenete van, a melytől félek: ott, a hol Ghismonda öl. Vajjon hogyan fogadja majd ezt tőlem a közönség? A mely megszokta, hogy pajzán legyek, jókedvü és víg, szóval ellentéte annak, a mi Ghismonda abban a jelenetben. Nem fog-e nevetni, ha meglátja kezemben a tőrt? Ez borzasztó volna!

— Pálmai Ilka is játszott »véres« szerepet Rákosi Jenő *Magdolna* című darabjában, Gerstinger Mária pedig, miután Offenbachot diadalra vitte a német színpadon, egészen a klasszikus darabokra adta magát . . .

— Az egészen más volt. Pálmaynak három egész felvonáson át nem kellett kilépnie abból a szerepkörből, a melyben addig diadalait aratta és csak a negyedikben próbálkozott meg az ismeretlennel. Abban is nagyon megsegítette a szerző, mikor a szép asszonyt olyan helyzetbe hozta, hogy a megtestesült rútságot személyesítse. Ez a különös ellentét megkapta a közönséget. A mi pedig Geistinger drámai szereplését illeti, jobb arról nem beszélni . . , De azért nem csüggedek. Minden erőmmel és tehetségemmel hozzá fogok ehhez a kísérlethez és remélem is, hogy becsülettel meg fogom állani helyemet.

. . . Nemcsak reméljük, de biztosra vesszük. S előre tudjuk, hogy a Népszínháznak a jövő hónap folyamán néhány érdekes estéje lesz Sardou és Küry Klára révén. *t.r.*

—

Az Ember tragédiája új szereposztással. Megtörtént a nagy esemény; új szereposztással és új díszletekkel adták elő Madách remekművét. Az új díszletek egészen beváltak, a szereplők csak részben. Ádám személyesítője *Pálfy* volt, a kiről egyhangú a vélemény, hogy *Nagy* Imre, sőt még *Somló* Sándor után is csak epigonszámba megy. Nem volt benne semmi az ősember erejéből és költészetéből. A legnagyobb érdeklődést *P. Márkus* Emma asszony kísérlete keltette föl, de most már vele szemben is az lett az általános nézet, hogy érdekes kísérletnél egyebet ő sem nyujthatott. Fizikai lehetetlenség, hogy a darab első részében nem hogy elfelejtesse Jászai Marit, de még csak közel is járjon az ő felfogásához, a mint hogy ki van zárva az is, hogy viszont Jászai őt túlszárnyalja egy egészen modern darabban, például *Francillon*-ban. A tehetségeknek megvannak a maguk körei. Kimagasló alkotást csakis a Kepler-jelenettől kezdve nyujtott. Mint Borbála, a ki férjét szirénszerü csábjaival behálózza és mint márkinő a francia forradalmi jelenetben elragadta a nézőket, de már mint a francia forradalom asszonya, a ki a szabadság lázában gyilkol és magát kínálja, nem tett mélyebb hatást. A londoni vásáron és a falanszterben megint elemében volt. De nagyban és egészben nem gyarapította sikereit Éva szerepében. *Gyenes*, a ki megtartotta Lucifer szerepét, nem haladt, de nem is hanyatlott. Sajnos, hogy nem lehet ugyanazt mondani az összjátékról, a mely Paulay idejében sokkal jobb volt. Egyes szereplők kimagaslottak, de az összeség kárára. Mintha a megifjítási processzus nagyon is sok vérveszteséggel járt volna.

A tavaszi műtárlat.

A mi árva kis leánykánk, a magyar művészet, néha megkívánja, hogy valami szerény ünneplésben is legyen része. Miért ne teljesítenénk ezt a lányos kívánságot, a mikor úgy is pazarul ünnepelnek manapság boldogboldogtalant szerte a hazában. Csináltak tehát ünnepet ezen a héten a művészetnek, a *Képzőművészeti Társulat* főpátronátusa alatt. Fényes is volt, eleven is volt, előkelő is volt. Külföldi mintára díszes *vernissage*-t rendeztek a városligeti új műcsarnokban, hogy megnyílt a tavaszi műtárlat. Mennyi ragyogó ruha, válogatott tavaszi toalet, tüneményes virágos kalap ékesítette ezeket a szép új termeket szerdán! Mennyi előkelő frakk meg rendjel pompázott a meghívott vendégsereg soraiban! Majdnem hogy sok volt a díszből, ennyit alig bir el ez a szürkeruhás kis árvaleány, a magyar művészet.

Az a gondolat, hogy Budapest előkelő világát meg kell hívni a műtárlat *vernissage*-napjára, nagyon ügyes és talán jó eredménye is lesz. Összébb kell hozni a társasélet előkelőségeit a művészettel, minden módon és minden áron. Egybe kell tömöríteni mindazokat, a kiknek a szíve vagy az erszénye használhat a mi művészetünknek. Nagyon nagyon támogatásra, meleg ápolásra szorul az. És úgy látszik, hogy erre az irgalmatos cselekvésre nem nehéz rábirni a mi közönségünket; sok fáradság és sok utánjárás révén valami sikere mégis csak van az ilyen akciónak.

Szerdán délután négykor nyitotta meg *Zsilinszky* államtitkár *Wlassics* miniszter nevében a tavaszi Szalont. Ott volt Budapest társaságának színe-java, politikusok, írók, művészek, a pénz és a törvény emberei. Keresték, nézték, mi újat ad nekünk ez idén a művészet. Főképp, hogy mit hozott ez a tavasz a magyar művészetnek.

Bizony nem sokat, és nem valami kiváló dolgokat. Szegények vagyunk, a művészeink is szegények, mintha az eltörődés nyoma ülné meg a legtöbb képet. Nagyon sokon megérzik az iparkodás valami ínycsiklandoztató, adomás ötletre, a mi megállítja az embereket s hamar vásárra viszi a képet. Sok a színtelen, vérehagyott dolog, még több a színpadias tableau. Ha ezek a képek egy familiába volnának gyüjtve, talán nem tünnék föl ez ilyen nagyon. De közéjük, mellékük akasztottak néhány érdekes, finom, erős külföldi képet, hát ezek bizony fojtogatják, elnyomják a magyar műveket.

Igaz, hogy a külföld sem küldte legjobb embereit s képeit. Nem csoda: a külföld hírességei inkább Münchent, Párist, Velencét választják piacul s mind a három városban versenytárlata akad a magyar tavaszi Szalonnak. A mi mégis legkiválóbb, azt néhány angol, német és hollandi mester küldte. Csak néhány darab, — szinte úgy hat, mintha ezek egészen véletlenül tévedtek volna ide. Veszedelmesen erős dolgok vannak köztük,

MDK

Alexander Bernát szobárzati előadó

Rákóczi siremlék biráló biz. Vállalk. Közl. 1909. okt. 13. 5.l.

MDK

dr. Alexander Bernát

A Rákóczi-siremlék pályázat. Épitő Ipar, 1909, okt. 31. 406.l.

Alexander Bernát

Magyar Nemzet

Nemzet — Szombat, 1930. április 19.

„Magunknak tanuljunk meg gondolkodni"

Alexander Bernát évfordulója

Alexander Bernát a századforduló kiemelkedő filozófusának, esztétájának, kiváló pedagógus egyéniségének és publicistájának egy hete volt az évfordulója: 1850. április 13-án született Pesten. Egyetemi tanulmányait Bécsben, Berlinben, Göttingában, Lipcsében, Párizsban és Londonban végezte. Minthogy a filozófia műveléséhez elengedhetetlenül szükségesnek tartotta a természettudományos ismereteket, egyidejűleg iratkozott be a bölcsészeti és az orvosi fakultásra. Közben idehaza tanári oklevelet szerzett német irodalomból és bölcsészetből, majd Lipcsében doktorált Kant *A tiszta ész tudománya* című művének kritikai elemzésével. 1874-ben tért haza. Éveken keresztül a Markó utcai főreáliskolában tanított filozófiát és irodalmat. A hetvenes évek közepén már a budapesti egyetem magántanára volt, de katedrát csak évekkel később kapott.

Bánóczi Józseffel együtt 1881-ben megindítja a *Filozófiai Írók Tárát*, amelynek keretében az addig még magyar nyelven nem olvasható nagy filozófusok, nevezetesen Descartes, Hume, Kant, Diderot, Spinoza és mások munkáit adja ki. A vállalkozás jelentőségét csak akkor tudjuk kellően méltányolni, ha tisztában vagyunk azzal, hogy Alexander a közzétett szövegek nagyrészét jórészt maga szerkeszti, fordítja, korrigálja, illetve, maga írja a kötetek bevezető tanulmányait, forrásanyagait. Nem csekély nehézséggel találta magát szemben, hiszen a magyar filozófiai műnyelv jóformán még nem létezett, tehát Alexandernek még azt is meg kellett teremtenie menetközben s le kellett küzdenie a filozófiai gondolkodással szembeni ellenállást is. Határozottan elutasította azt a teljesen önkényes, minden józan észnek ellentmondó állítást, hogy „a magyarnak azért nincs és nem is volt filozófiája, mert a nemzeti szellemnek nincs fogékonysága eziránt".

Tanulmányok egész sorában fejtette ki a maga érveit bebizonyítva, hogy „a filozófiai gondolkodás természetes és szükséges fázisa a gondolkodásnak és nagyon tehetetlen és félszeg volna az a nemzeti gondolkodás, amely erre a fázisra képtelen volna". Erőteljesen hangsúlyozza: „Itt nemcsak puszták, csikósok és jó borok vannak, hanem egy politikailag érett, egy kultúrailag fejlett ... nemzet." A filozófiai gondolkodás kibontakoztatása — szerinte — nem néhány ember magánügye. „A philosophiának csak akkor van jövője hazánkban — írja 1877-ben —, ha nemzeti műveltségünk fontos tényezőjévé válik ... A tudomány eredményeinek a népszerűsítése ... egységesebbé teszi a nemzet közszellemét, közelebb hozza alját magaslatához. Nálunk más hivatása is van. Emeli a műveltség színét, hogy azután itt is, ott is magasabbra emelkedhessék." Alexander legfőbb célja a *Filozófiai Írók Tárának* megindításával az volt, hogy „legalább szellemi téren ne mulasszunk el semmit abból, amit meg lehet tenni".

Tévedés lenne azt hinni, hogy Alexander csupán a másutt kivirágzott filozófiai gondolatok gépies átvételére buzdított. Éppen ellenkezőleg, azzal érvelt, hogy „nekünk elsősorban nem arra van szükségünk, hogy ennek, vagy amannak a külföldi filozófusnak a rendszerére esküdjünk, hanem sokkal inkább arra, hogy a filozófia kiváló alakjaival közvetlenül érintkezve, magunk tanuljunk meg gondolkodni."

Összesen huszonkilenc (!) kötet látott napvilágot 1881 és 1919 között a *Filozófiai Írók Tárában*. Először olvashatók magyar nyelven Diderot: *Értekezés az értelem helyes használatának a tudományos igazságok kutatásának módszeréről*. Hume: *Vizsgálódás az emberi értelemről*. Kant: *Prolegomenák minden leendő metafizikához* ... Kant: *A tiszta és kritikája* című munkák, Diderot: *Válogatott filozófiai művei*. Spinoza: *Etikája* stb. De a *Filozófiai Írók Tára* csak egy töredéke Alexander munkásságának.

Érdeklődése roppant szerteágazó, munkabírása egyenesen bámulatbaejtő. Egyaránt foglalkoztatja őt a megismerés, a tudat, a lelki élet problémája, a tudattalan, az intuíció stb. mibenléte. A korszerű természettudományos szemlélet alapján állva nem egy vonatkozásban megelőzte a kortárs filozófiát, többek között a lelki élet: érzelem, tudat, akarat egységéről vallott felfogásában. Egyik Spinozáról szóló tanulmányában kimutatja, hogy a pszichoanalízis milyen sokat köszönhet Spinozának, akinél már csírájában megvan az elfojtás gondolata.

Igen figyelemre méltó Alexandernek az esztétikai, az irodalom- és művészetkritika terén kifejtett munkássága. Ma is nagy élményt nyújtanak *A művészet*, *A művész*, *a Firenzei párbeszéd* (Alexander remek dialógusokat írt), *A politikai rajz*, a *Meunier* és más írásai. Külön ki kell emelnünk *Shakespeare-monográfiáját*, *Shakespeare-breviáriumát*, a *Hamletről* stb. írott értekezéseit. Éveken keresztül behatóan tanulmányozta Shakespeare életét, írásait, a róla szóló irodalmat. Jól ismerte Shakespeare korát, a társadalmi miliőt, amelyben művei megszülettek, a művek létrejöttének körülményeit, az inspirációkat, a tragédiák és vígjátékok alapötleteit, jóformán mindent, amit csak Shakespeare-ről tudni lehetett. (Alexander éveken keresztül tanított dramaturgiát a Színiakadémián, irodalom- és művészettörténetet a Műegyetemen.) Tanulmányok egész sorában elemezte Shakespeare egyéniségteremtő, jellemrajzoló művészetét és kimutatta, hogy Shakespeare emberalkotó ereje különösen a nagy tragédiákban bontakozik ki igazán: a *Hamletben*, az *Othellóban*, a *Learben*, a *Macbethben*. Plasztikusan kitűnik ezekben, hogy az emberi lélek a maga indulataival, sejtéseivel, homályos ösztöneivel, gondolkodásával bonyodalmas rendszere az egymásra ható erőknek, melyek egymás kifejlését meghatározzák és alakítják. A legmegejtőbbnek Alexander azt tartja, hogy Shakespeare alakjai, mint egyéniségek, előttünk *fejlődnek* ki. Fantáziájának legsajátosabb vonása, hogy *alakjaiba beleéli magát, átéli őket, azonosul velük*. Alakjaiban igazi lelki *történés* megy végbe. (Külön tanulmány tárgya lehetne Alexandernak az 1902-ből származó *Shakespeare és Katona József* című összehasonlító irodalomelméleti elemzése.)

De ezzel még nem merül ki az esztéta és műkritikus Alexander tevékenysége. Nagyobb lélegzetű tanulmányt ír Petőfiről. Jelentőségét így méltatja: „Petőfi a világszellembe olvasztotta Magyarországot, de bennünket is megismertetett a világszellemmel. Aki Petőfit olvassa, az előzőleg felejtse el, amit róla tanult. Aki elfogultság nélkül közeledik Petőfihez, az rögtön megérzi, mit ajándékozott Petőfi a nemzetének, a világnak. Amikor föltűnt, öreg volt már Európa. Szellemi érelmeszesedés. Múltbanézés, Hisztorizmus! S egyszer csak megszólal a költő, nála múltbanézésnek semmi nyoma. Új hang volt ő az európai irodalomban ... Petőfi a szabadságharc, a harc, a forradalom költője volt. Nem is lehetett más ... Legnagyobb költőnk a legnagyobb hősünk; melyik nemzet dicsekedhetik még ezzel?"

Nem kevésbé figyelemre méltóak Jókairól, Eötvösről, Mikszáthról, Madáchról (*Az ember tragédiájáról* több tanulmánya látott napvilágot) közölt publikációi, illetve a képzőművészeti témakörben *Meunierről* (aki „fölfedezte a munka szobrászati értékét"), *Michelangelóról*, *A politikai rajzról* stb. megjelent írásai. 1908-ban publikálja a *Művészet*, *A művészet értékéről*, *A művészeti nevelésről* című nagyszabású tanulmányát, amelyben a képzőművészeti nevelés máig is érvényes programját fogalmazza meg. Szót emel az ellen, hogy „az egész ... iskolai rendszerünk nagyon egyoldalúan az értelem fejlesztésére van alapítva ..., a tényleges ismeretek bizonyos mennyiségi elsajátítására", hogy az iskola egyoldalúan intellektuális műveltséget ad, esztétikaellenes szellemben működik. Felhívja a figyelmet arra, hogy „ha az ifjúság egyetemes fogékonyságának életéveiben a művészit nem fejlesztik, ez a hiány később csak kivételesen és nehezen pótlódik". Majd így érvel: „A művészeti nevelést meg kell kezdeni az iskolában, már a legalsó fokán, folytatni a legfelsőig, hogy betetőzhessük az életben". Az esztétikai, a művészi képzést nem szabad csupán „tantárgynak" tekinteni, mert nem is az, hanem *nevelés*. Elsősorban az érzéket, az ízlést, a fogékonyságot kell felkelteni és fejleszteni az ifjúságban, meg kell kedveltetni vele a művészetet, életszükségletévé kell tenni."

Elhivatott pedagógus volt. Filozófiai, lélektani, esztétikai előadásaira és szemináriumaira tódultak a hallgatók. 1904-ben nevezik ki a budapesti egyetem rendes tanárává és 1919-ig megszakítás nélkül működik itt mint a filozófia professzora. (1914—15-ben a filozófiai kar dékánja volt.) Az évek során hallgatók százaezrei kerültek ki a keze alól. Szellemi hatásának széles körű kisugárzását jól reprezentálja az *Alexander-Emlékkönyv*, amelyet 60. születésnapja alkalmából adtak ki tanítványai és tisztelői. Ebben a legkülönbözőbb érdeklődésű és beállítottságú gondolkodók írásai olvashatók. Így többek között Lukács Györgyé, Varga Jenőé, Révész Gézáé, Kármán Móré, Lyka Károlyé és még sokaké, másoké.

Alexander pedagógiai koncepciója messze túlmutatott az egyetemi oktatás keretein. Az alap- és középfokú oktatás reformját célzó írásai sok tekintetben még ma is aktuálisak. Elmarasztalja a verbalizmust előnyben részesítő oktatást és a *nevelő* iskola megvalósítása mellett tör lándzsát. Éveken keresztül résztvesz a haladó szellemű tanítómozgalomban.

Rövid cikk keretében lehetetlen felsorolni tudományos és közéleti szerepeit, tisztségeit. Tagja volt a Magyar Tudományos Akadémiának, a Kisfaludy-Társaságnak, elnöke a Magyar Filozófiai Társaságnak. (A Tanácsköztársaság bukása után — mondvacsinált ürüggyel — fegyelmi vizsgálatot indítottak ellene és megfosztották katedrájától, akadémiai és más tagságától.) Éveken át felelős szerkesztője volt az *Athenaeum* című folyóiratnak. Elméleti cikkei jelentek meg a *Hétben*, a *Budapesti Szemlében*, a *Magyar Figyelőben*, a *Pester Lloydban* és más lapokban.

Nem tartotta „rangon alulinak" a népszerűsítő-ismeretterjesztő munkát, meggyőződéssel vallotta, hogy a műveltség széles körű elterjesztésével behozhatjuk a polgári fejlődésben mutatkozó lemaradásunkat. E tekintetben osztozott azoknak a liberális (feltétlenül jóhiszemű) polgári gondolkodóknak a sorsában, akik azt hitték, hogy a nevelés „csodákat tehet". A saját árnyékát ő sem léphette át. De ez mit sem von le abból, hogy filozófiai elmaradottságunk felszámolásáért, a hazai filozófiai gondolkodás széles körű kibontakoztatásáért, az esztétikai nevelés megalapozásáért kevesen tettek annyit a századforduló éveiben, mint ő. Nagyon találó Hermann Istvánnak az a megjegyzése, hogy „Alexander nélkül kevésbé érti az ember a *Thália*t, a *Nyugatot*, a *Huszadik Századot*, a *Galilei-kört*, a *Társadalomtudományi Társaságot*.

Gábor Éva

Sikerrel mutatkozott be a drezdai állami zenekarral Rohmann Imre zongoraművész a drezdai kultúrpalotában. A magyar pianista Liszt Haláltáncát adta elő.

A történelmi változások bizonyítják tanításainak igazságát

Óvári Miklós beszéde Lenin születésének évfordulója alkalmából

Lenin születésének 110. évfordulója alkalmából pénteken az MSZMP Központi Bizottságának székházában kitüntetéseket adtak át a lenini eszmék terjesztésében kiemelkedő eredményt elért pártpropagandistáknak.

Az ünnepséget — amelyen részt vett *Benke* Valéria, a Politikai Bizottság tagja, továbbá jelen voltak a budapesti és a megyei pártbizottságok ideológiai titkárai, a központi pártintézmények vezetői — *Győri* Imre, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője nyitotta meg. *Óvári* Miklós, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság titkára ünnepi beszédében emlékeztetett arra, hogy 110 esztendeje született századunk legnagyobb gondolkodója, a világ első szocialista államának, a Szovjetuniónak megalapítója. Vezetésével a munkásosztály a világtörténelemben először törte meg az imperializmus egyeduralmát, s alkotott mindmáig ható, korszakos jelentőségű történelmet formáló és meghatározó művet.

Iránytű a népek számára

— Lenin nemcsak a forradalmat tudta győzelemre vinni, hanem kimunkálta az új társadalom felépítésének alapelveit is. *Elméleti tanításait mindenkor szembesítette a hétköznapok gyakorlatával*, a gyakorlati tapasztalatokat pedig felhasználta az elmélet tökéletesítésére. Mert és tudott világméretekben gondolkodni, nem tévesztette szem elől a kommunizmus nemzetközi ügyét, s ugyanakkor sohasem hagyta figyelmen kívül a forradalmi mozgalom és az építőmunka konkrét sajátosságait. Tanításai azért szolgálhatnak ma is iránytűként a szocializmus útját választó népek számára.

— A világ megismerésében és megváltoztatásában, korunk társadalmi problémáinak megoldásában ma is időszerűek és pótolhatatlanok Lenin tanításai — folytatta Óvári Miklós. — *Az utóbbi évtizedekben bekövetkezett hatalmas változások*, a fasizmus veresége, a szocialista világrendszer létrejötte, a gyarmati rendszer széthullása, korunk három hatalmas erejének, a szocialista világrendszernek, a nemzetközi munkásosztálynak, a nemzeti felszabadító mozgalmaknak megerősödése *meggyőzően bizonyítják a lenini tanítások igazságát és időszerűségét*. A nemzetközi kommunista mozgalom számára a lenini elvek és a lenini módszerek adnak útmutatást ahhoz, hogy a mai kor bonyolult kérdéseit feltárják, és a béke, a demokrácia és a szocializmus érdekében oldják meg.

— Lenin elméleti és gyakorlati tevékenységében egyaránt fontos helyet foglalt el az imperialista háború elleni harc, majd — miután a világ egyhatodán győzött a szocializmus — a különböző társadalmi berendezkedésű országok békés egymás mellett élése. *A szocialista országok a békés egymás mellett élés lenini elvét követve folytatják ma is harcukat a világbéke megvédéséért*, az enyhülés történelmi jelentőségű vívmányainak védelméért, a népek barátságáért, a kölcsönösen előnyös kapcsolatok fejlesztéséért, a hidegháborús évek visszatérésének megakadályozásáért. Ebben az egész emberiség érdekeit kifejező küzdelemben kiemelkedő szerepe van a Lenin alapította pártnak, a Szovjetunió Kommunista Pártjának. A Szovjetunió külpolitikája, a szocialista országok, a haladó, a demokratikus és békeszerető erők összefogása és aktív fellépése reálissá és megalapozottá teszi az emberiség reményét egy olyan világ eljövetelében, amelyben tartós és szilárd lesz a béke. Pártunk és népünk — a lenini elveket követve — a jövőben is minden tőle telhetőt megtesz azért, hogy előmozdítsa a világbéke megvédésének, a népek közötti szolidaritásnak és barátságnak magasztos ügyét.

A Politikai Bizottság tagja hangsúlyozta, hogy pártunk XII. kongresszusa az adott helyzet konkrét elemzésének lenini követelményéből kiindulva összegezte az elmúlt öt évben végzett munkát, majd kiemelte: a napokban joggal állapíthatta meg Kádár János, hogy kongresszusunk elvi, reális és nyílt tanácskozás volt, marxista—leninista elveinkhez, szocialista céljainkhoz ragaszkodva, s nem vágyainktól vezérelve vizsgálta helyzetünket és a további tennivalókat.

— A pártról szóló lenini tanítások ma is elevenen hatnak és meghatározzák pártunk belső életét, a szocialista építőmunkában betöltött vezető szerepét. Ebben a szellemben foglalkozott a XII. kongresszus is a pártmunka kérdéseivel. A kongresszusi irányelvek széles körű megvitatása a párton belüli demokrácia fontos megnyilvánulása volt, s ennek eredményeként pártunk ebből a vitából megerősödve került ki, eszmei, politikai, szervezeti egysége magasabb színvonalra emelkedett.

— A lenini tanításokat követjük akkor is, amikor felépítünk a tömegeket egyaránt lebecsülő revizionista és szektás nézetekkel szemben. Pártunk azért érhetett el sikereket, s azért válhatott népünk elismert vezető erejévé, mert tevékenységének célja a nép szolgálata. Ahogy a kongresszus is megfogalmazta: *irányít, de nem utasítgat, vezet, de nem uralkodik, elítéli a hatalommal való legkisebb visszaélést is:*

— A kommunisták politikájuk kidolgozásakor abból indulnak ki, hogy a szocializmus, majd a kommunizmus felépítése csakis az egész nép közös műve lehet. Ez a tény határozza meg a párt tömegek között végzett munkájának tartalmát és módszereit.

Csakis meggyőzéssel

— Társadalmi fejlettségünk jelenlegi fokán még vannak országunkban osztályok, különböző társadalmi rétegek. Közöttük nincsenek alapvető érdekellentétek, de vannak érdekkülönbségek, s ennek következtében nézetkülönbségek. Pártunk szövetségi politikája ezek felismeréséből indul ki, s az egész társadalom közös érdekeit szem előtt tartva az érdekkülönbségek egyeztetésére és feloldására törekszik. *A szövetségi politika megvalósításában* — vagyis abban, hogy a párt fel tudja sorakoztatni az egész népet a munkásosztály történelmi célja, a szocialista, majd a kommunista társadalom megteremtése érdekében — *nincs más eszközünk, mint a meggyőzés.*

— A legszebb, a legnemesebb célok érdekében sem lehet más eszközökkel mozgósítani az embereket, mint a meggyőzéssel. Ezért *szövetségi politikánk csak a párt és a nép közötti kölcsönös bizalomra épülhet, feltételezi a nyíltságot, s azt, hogy az emberek ismerjék céljainkat, tudják, kivel és milyen feladatok megoldására szövetkeznek.* Szükség van arra is, hogy népünk a hétköznapok gyakorlatában is érezze, hogy társadalmi rendszerünkben minden az emberért van. Vagyis szükség van arra, hogy a kongresszusi határozatoknak megfelelően *állandóan figyelmet fordítsunk a szocialista demokrácia fejlesztésére*, annak meglevő fórumait egyre gazdagabb tartalommal töltsük meg, s a társadalmi szükségletek szerint gondoskodjunk a szocialista demokrácia kiterjesztésének újabb lehetőségeiről is.

— A kongresszuson megfogalmazott magasabb követelmények, a jó minőségű, fegyelmezett munka nem ellentétes a szocialista demokrácia kiterjesztésével. Ebben is követjük Lenint, aki sohasem anarchiának vagy szabadosságnak fogta fel a szocialista demokráciát, hanem valódi népi hatalomnak, amelyben a dolgozók önként vállalt fegyelme érvényesül. Ha nagyobbak a követelmények, ha nehezebbek a feladatok, nem kevesebb, hanem több demokráciára van szükség. Nagyobb szükség van politikánk megmagyarázására, a feladatok megértetésére, az emberek megnyerésére és aktív közreműködésére, a közös gondolkodásra és cselekvésre, a kölcsönös bizalomra, vagyis mindarra, amit szocialista demokráciának nevezünk.

— Mindebből kitűnik — folytatta a Politikai Bizottság tagja —, kongresszusunk is nagy hangsúllyal beszélt arról, hogy feladataink megoldásában, társadalmunk szocialista jellegének erősítésében növekszik az emberi tényezők szerepe. Ez azt követeli, hogy az eszmei, politikai és erkölcsi követelmények mércéjét is magasabbra emeljük, ideológiai munkánk tartson lépést a növekvő igényekkel, legyen fogékony az új problémák iránt, s figyelmét a legfontosabb eszmei és erkölcsi kérdésekre összpontosítsa: a munka becsületének növelésére, a közérdek tiszteletben tartására és önzetlen szolgálatára, a közösségi szellem erősítésére, a tettekben is megnyilvánuló szocialista hazafiságra és a proletár internacionalizmus elmélyítésére, a maradi, a szocializmussal szemben álló, a rendszerünkkel szemben ellenséges nézetek leküzdésére.

Óvári Miklós megállapította: népünk gondolkodásmódja a felszabadulás óta eltelt három és fél évtized alatt gyökeresen megváltozott. Ezek a nagyszerű eredmények sem feledtethetik el, hogy még sok erőfeszítést kell tennünk a marxista—leninista elmélet terjesztéséért, az új kérdések alkotó megválaszolásáért, társadalmi gyakorlatunk következetlenségeinek, nevelőmunkánk gyengeségeinek kiküszöböléséért.

— Pártunk a lenini elvek gyakorlati alkalmazásával érte el, hogy népünk megértette szándékait. Egyetért a párt politikai irányvonalával, s tettekkel kész válaszolni. Ezzel magyarázható az az elismerés is, amellyel szövetségeseink és külföldi barátaink fogadták kongresszusunkat. Mindez nagy felelősséget ró ránk, sokra kötelez mindnyájunkat a kongresszusi határozatok végrehajtásában, minden területen és minden szinten. A lenini tanítások szerint ez lesz az igazi próbája XII. kongresszusunk határozatainak.

Propagandisták kitüntetése

Befejezésül a Politikai Bizottság tagja elismeréssel szólt a pártpropagandisták tevékenységéről, és a Központi Bizottság nevében köszönetet mondott önfeláldozó munkájukért. Ezután átadta az állami kitüntetéseket, valamint a Központi Bizottság emlékplakettjeit.

A Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetésben részesült *Battyán* György, a Budapesti Rendőr-főkapitányság alosztályvezetője, *Lengyel* Béla, a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem docense és *Tornai* Béláné, a MÁV Járműjavító dunakeszi üzemegységének munkaügyi csoportvezetője; tizennyolcan a Munka Érdemrend ezüst, hárman pedig bronz fokozatát kapták. A Központi Bizottság százhuszonhárom propagandistát Lenin-emlékplakettel jutalmazott.

Az ünnepséget követően az MSZMP Központi Bizottsága fogadást adott a részvevők tiszteletére.

A Nőtanács ülése

Pénteken kibővített ülést tartott a Magyar Nők Országos Tanácsa. A testület meghallgatta és elfogadta *Erdei* Lászlónénak, a Magyar Nők Országos Tanácsa elnökének tájékoztatóját a párt XII. kongresszusáról és javaslatait az MNOT feladatairól a határozat végrehajtásában. Ezt követően *Szentistványi* Gyuláné, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára tájékoztatta az elnökséget a képviselő- és tanácstagválasztások politikai és szervezeti előkészítéséről.

Alexander Böske

Interieurjei és festményreprodukciói egyaránt kitünnek a tárlaton, melyet Bodor Aladár iparmüvész rendezett.
Kun Imre: "Fényképészeti kiállitás az Iparcsarnokban" cimmel ismerteti az ott szereplő müvészeket és alkotásaikat.

A HÉT, Bp. 1921. juli. 1.
XXXII. évf. 17. sz. 285-286. lap.

Alexander B.Goltz.

Osztrák müvész képeiből kiállitást rendezett a Nemzeti Szalon 1915-ben.

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Alexander Kotsis

lengyel festőművész munkáiból rendeznek kiállitást a Műcsarnokban.

Esti Hirlap 219 sz. 1958. szept. 18 2 old.

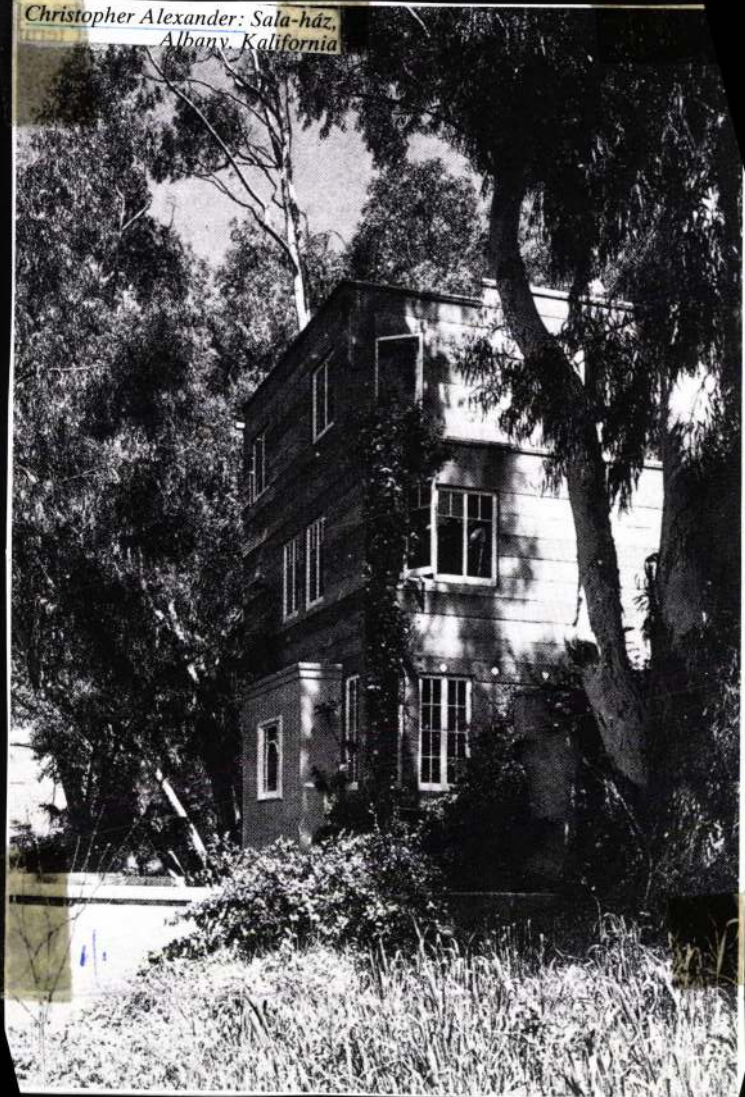

Christopher Alexander: Sala-ház, Albany, Kalifornia

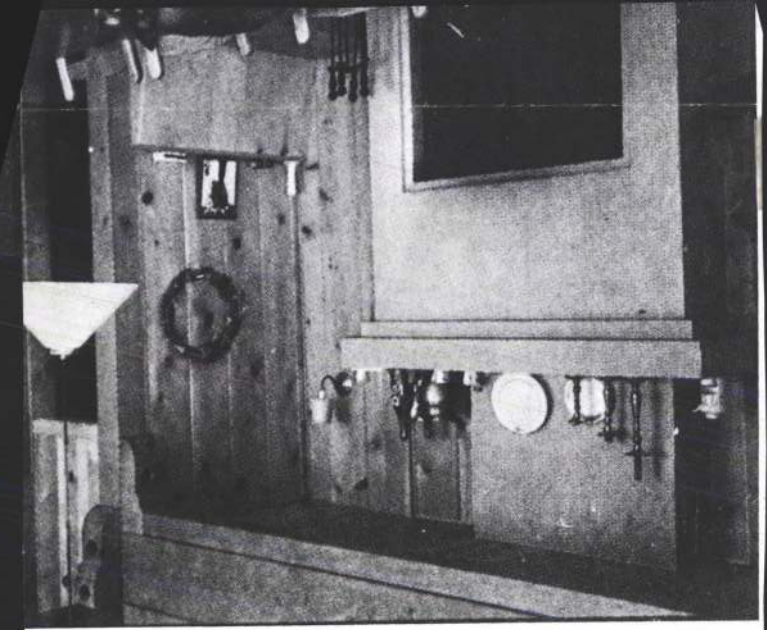

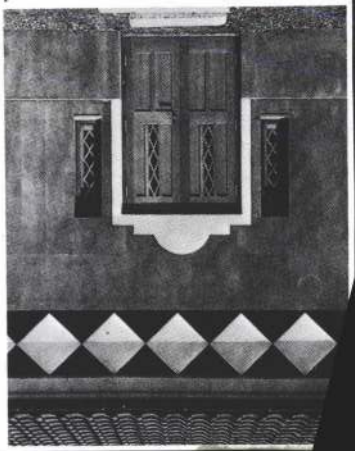

Christopher Alexander, vezető építész 1. Folytatás.
Simon Mariann: Az időtlen itt időszerűsége, Christopher Alexander új paradigmája.

Magyar Építőművészet, 1988, 2., 49-old.

Christopher Alexander, vezető építész 2.) Folytatás.

Simon Mariam: Az időtlen út időszerűsége, Christopher Alexander új paradigmája.

1. A New Eishin University (Új Eishin Egyetem) épületegyüttese Tokió közéleben. Vezető építész: Christopher Alexander,

Kiviteli tervező: Hansjoachim Neis,

Építész: Ingrid Fiksdahl-King

Vezető mérnök: Gary Black.

1. A vezeterem bejárata. /repr./

2. A Sala-ház úgynevezett „farmer-konyhája". /repr./

3. New Eishin University. A főkapu épületének homlokzati részlete. /repr./

Magyar Építőművészet, 1988., 2., 50-old.

Christopher Alexander vezető építész 3. Folytatás,
Simon Marianne: Az időtlen út időszerűsége, Christopher
Alexander új paradigmája.

AZ IDŐTLEN ÚT IDŐSZERŰSÉGE

Christopher Alexander új paradigmája

A Sala-ház bejárata

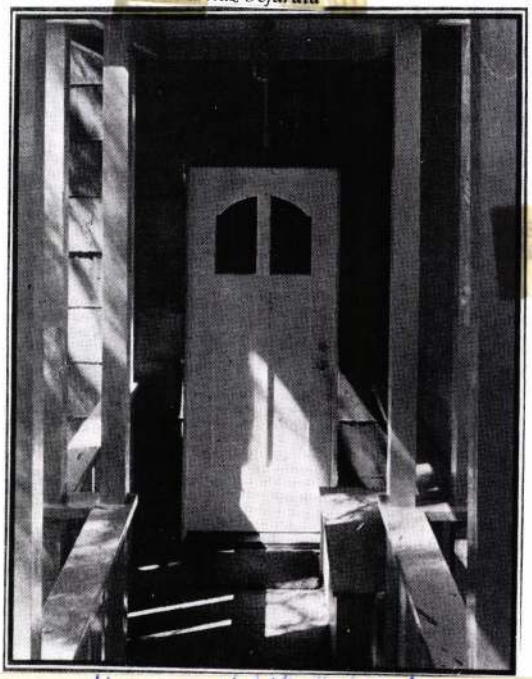

Magyar Építőmihéznet,
1988., 2., 49-old.

Christopher Alexander, vezető építész (vége) 4. Folytatás,
Simon Mariann: Az időben út időszerűsége, Christopher Alexander új paradigmája.

4. New Eishin University. A Központi Csarnok, amely lezárja a lakóépületek utcáját. (repr.)

5. Ülősarok a Sala-házban, a „farmer konyha" részlete. (repr.)

6. New Eishin University. Ives megnyitások a Központi Csarnok falán, beépített padokkal

Magyar Építőművésnet, 1988., 2., 51-old.

ALEXANDER Magdolna nuŭtăt.

Gulyás I. 384. h.

Miskolci Téli Tárlat

Tóth Imre	festőművész
Vecsési Sándor	"
Feledy Gyula	grafikusművész
Gerzson Pál	festőművész
Kiss Nagy András	szobrászművész
Bálványos Huba	grafikusművész
Kunt Ernő	festőművész
Nagy Gy. Margit	textilművész

Honvédelmi Pályázat

Vasas Károly	szobrászművész
Balogh Ervin	festőművész
Szentgyörgyi Kornél	"
Raszler Károly	grafikusművész
Kovács Imre	"

A Kulturális Minisztérium különdíját kapta:

Blaski János

A KISZ K.B. különdíját kapta:

Garabuczy Ágnes

Alexander N. mester nobrán M.D.V.

A kismebeni főoltár nobrainak készítője (1490). Kassán dolgozott 1480 – 1515 között.

K. Divald: Old Hungarian Art. London 1931
143

M.D.K.

Alexandri (vagy Sandri, Sondro)

olasz kőfaragó mesterek

Perényi Gábor 1555-ben, és 1560-ban kelt adománylevelével Patak határában lévő hárát adományozza, azokért a hű szolgálatokért, melyeket a mester Perényi Péternek a patakvár és más várak felépítése alkalmával tett.

Divald K.: A sárospataki vár.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1902. 36. köt. 297. és 331. old.

magyar

Alexandro depintore del Castello

Hippolyt esztergomi érsek udvari festője 1493 júl. 23-tól.

B I Firenze 196. l.

Hadjárat 1799.

Piaczek táborn

A jelenet az elöze
tábornokot vállr
csak részben l
vezetése alatt t
~~mentsék~~. A fra
rosnak. A hátter
takar. Fehrata
„Ein Zug von
chen Anführu
bey Andelfing
mehreren elha
schaft gerathe

jobbra:
„Une division
commandée
delivre près
a été fait p
Plusieurs bles

Szines ré

T. 47

megírva

Alexandrovits

~~[illegible]~~ Lyubomir

festő

1828 — 1890 k.

L.

Szendrei — Szentiványi

16. l.

MAGYAR REFORMÁTUS DIÁKO

BUDAPEST IX, ÜLL

Keressétek először az Isten országát
Máté 6:33

Nem minden aki ezt mondja Uram, Uram me
az Mennyeknek országába, hanem aki cselekszi
mennyei Atyám akaratát!
Máté 7:21

Kedves Soli Deo Gloriás Testvér

Békesség Néked!

Egyetemes Konventünk legutóbbi határozat
nak nyilvánította s Szövetségünk teljesen önkénte
missziói lelkészét: Kiss Sándor, dr. Fónyad Dezső

Mivel így ők a jövő esztendőtől elsősorba
körét fogják betölteni, Intézőbizottságunk legutóbb
értelmében a főtitkári munkakört, melyet — rövi
Kiss Sándor testvérünk töltött be, dr. Soos Géza,

Az Úr ismét nagy horizontokat nyit. Új m

Annyira megnőttünk, hogy **szükségünk va**
zatára.

Hisszük és valljuk, hogy **a Soli Deo Gloria**
hát **Isten ügye,** melyért dolgozni, áldozni szent **kö**
is szereti, szeretné szeretni, szeretné keresni az ő

Annyiban vagy S. D. G.-s, amennyiben dol
laltabb ember is szakíthat magának, ha többet n
úgy szolgálat lehet, mint egy önálló titkárság vag
attól a **lélektől** függ, mellyel szolgálsz! A szolgál
től elvárjuk, hogy annyit szolgáljon, amennyit csa
szolgálhat. Ez mindenkinek egyéni, legbelsőbb be

Amelyik tagunk **semmit** nem hajlandó válla

Hogy ebben a szent misszióban mindenki r

Jurij Alexandrov, szobrászművész (Szovjetunió)

A Műcsarnokban és a Hungexpo BNV területén aug. 14.-ig látható az a kiállítás, amely szobrászatunk új eredményeit mutatja be. – Kialakultak a hazai és nemzetközi alkotókkal kiegészült új műhelyek. – Ennek jegyében alakult 1967-ben a siklósi szobrász szimpozion, az a nemzetközi alkotó-telep, amely most Jurij Alexandrova, Bencsik István, Jurij Gavula, Kigyós Sándor, Vittorio di Muzio, Pierre Székely műveit vonultatja fel, magyar, szovjet, itáliai szobrászok alkotásait

L.M.: Művészeti Szimpoziumok,

Kisalföld, 1983. júl. 30. 9.-old.

Alexandrovits L.

temesvári

Alexandrovits Ljubomir festő

Műv. és Kvt. Lt. VII. 162, IX. 122.

Alexandrovics

l.

LykaMagyműI800-50

331. l.

Dénes		Izraelita: Passah 2. n.
Csütörtök 9 Nagycsütörtök		Protestáns: Erhardt Görög: Nagycsüt. Izraelita: Nizan 17.
Péntek 10 Nagypéntek		Protestáns: Nagypéntek Görög: Nagypéntek Izraelita: Nizan 18.
Szombat 11 Nagyszombat	Nap kelte 5 ó. 20 p. — Nyugta 18 ó. 43 p.	Protestáns: Leó Görög: Nagyszombat Izraelita: Sabbath

15. hét

1936 **ÁPRILIS** 30 nap

Alexandrovics

Ltáb III. 75

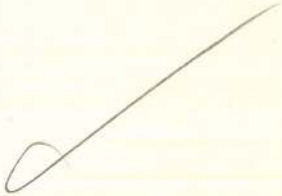

Hadsereg.

A jobbra fordult lovon ü
Minenmeister beszél, mig a hát
irata:

Kaiserthum
OESTERREICH.

Szines kny., mér. 20.

140-91-9.

Alexay - Olexak E.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia Magyar növendéke;

beiratkozás éve 1912.

Jászai Géza: München und dir Kunst Ungarns 1800 bis

945. Ungarn Jahrbuch Mainz 1970 10 1 149 1

Alexay Zoltán

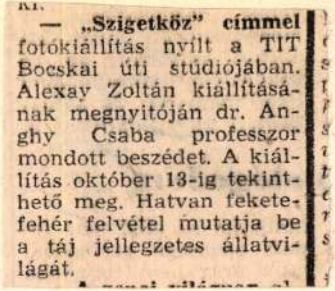

— „Szigetköz" címmel fotókiállítás nyílt a TIT Bocskai úti stúdiójában. Alexay Zoltán kiállításának megnyitóján dr. Anghy Csaba professzor mondott beszédet. A kiállítás október 13-ig tekinthető meg. Hatvan fekete-fehér felvétel mutatja be a táj jellegzetes állatvilágát.

"Szigetköz" cimmel fotokiállitása nyilt
a TIT Bocskai uti studiójában.

Népszava, 1976. október 1.
4. oldal

Alexi

"Jeles szobrászunk" államsegélyért folyamodott, hogy a városi vigadóra tervezett hat szobrát három év alatt elkészithesse. Budapesti hirvivő közleménye.

Családi Kör, Bp. 1867. febr. 17.
7. sz. 166. lap.

Alexander ~~szobor~~
képfaragó MDK

A kassai városi tanács tagja. Talán a kassai szent Erzsébet templom főoltárának készitője.

Magy.Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 236.o.

M.D.K.

Alexander mester, szobrász

neve többször fordul elő a kassai főoltár forrásanyagában és Kemény Lajos az oltár faragóját övele azonosítja. Horváth Henrik ezt tetszetős feltevésnek minősíti. Tudjuk róla, hogy 1489-ben 50 forintért hárat vásárolt, ezt megelőzően ./.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai Kiadó, Bp.1967. 63.old.

M.D.K.

Alexander mester, szobrász

... „mint zsellér" lakott Schwarz Mihály, házában és fél forint évi adót fizetett. A ház ázának kiegyenlítése körüli vita, 1492-ben rendeződik, ezzor a házat dupla ázon eladja, újabbat vesz, ő hajtja be a tartozásokat, 1493 és 1518 között több ízben a városi körgyűlés tagja, sőt, körben három elkalomunal tanácstag. Felfelé ívelő pályája azt mutatja, hogy a városi polgárság tekintélyesebb tagjai közé emelhedik. Bécs újhelyen a 80-90-es években mindössze egyetlenegy szobrász működött.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai Kiadó, Bp.1967.

65. old.
+ 95- "

M.D.K.

Alexander Mester, szobrász

műveinek feltételezéseken kívül nem sok emléke maradt. Ilyen a galgóci Szűz Mária születése domborúmű, mely különböző bizonytalan vándorlások után, 1951-ben a pozsonyi Szlovák Nemzeti Galériába került. Szerző kapcsolatba ismerteti és bizonyítja kapcsolatát a kassai főoltárral.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai Kiadó, Bp. 1967. 66. old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 OKT 15
NÓGRÁD

Olexa Miklós
intarziakészítő

1021

Portrék fából, fában

A kis szoba falán csupa ismerős: Madách, Csokonai, Petőfi, Lenin... Előttük az „ismeretlen": Olexa Miklós, aki a híres emberek portréit mintázta. Nem akármilyen anyagból készültek a művek, fából. Intarziákat készít már évek óta a balassagyarmati fiatalember.

— Faipari technikumot végeztem, itt lettem a fa szerelmese. Versengve egymással csináltuk az intarziákat, ügyeskedtünk, hogy ki tud szebb, változatosabb alapanyagot beszerezni — mondja.

Az intarzia művészeti ág. Sokan mégsem sorolják oda, mert a művelés technikája túlzott szerephez jut. Miből is áll egy ilyen alkotás? Leszámítva a témakiválasztást, töprengést, adott a faanyag, s a művész ezt illesztgeti, ragasztgatja, préseli, csiszolja, hogy aztán e szempontból tökéletes legyen a mű.

Olexa Miklós is nagy biztonságra tett szert a kivitelezésben. Helyzeti előnye, hogy az Ipoly Bútorgyár díszpécsere, ahol az üzem vezetőinek hozzájárulásával, hozzájuthat a szükséges hulladék fához. A világos jávor és a sötét dió. E két faféle az alap. S aztán következhet a „játék".

— Az intarziakészítők kevesen vannak, s főként városi képeket öntenek formába. Én a nehezebbet választottam, a portrét. Izgalmasabb is. Nem fényképmásolat, úgy érzem több annál. Amikor döntök, ki lesz a következő, akit fába mintázok, hosszas előkészítő munka következik — magyarázza a fiatalember.

A Petőfi-arcképnek például 15 változata készült el, míg végül az „igazi" megszületett. Tanulmányozza az arcot, a jellegzetességeket, az illető személy életét, s aztán rajzol, tervet hoz létre, hajnalba nyúlik az éjszaka, s még mindig asztala fölé görnyed. S miért? Nem tartja magát művésznek. Fiatal hozzá, s nem is azért csinálja. A szabad idő hasznos eltöltését találta meg a fában, a fölösleges energiáját köti le az alkotás. Mert végül is az. A Madách-portré például a győri Xantus János Múzeum Madách-gyűjteményébe került. A másolat ott a falon, büszkén tekinget rá néha. Egy másik intarzia, mely a „Révület" címet viseli, kalandos úton Hollandiába került.

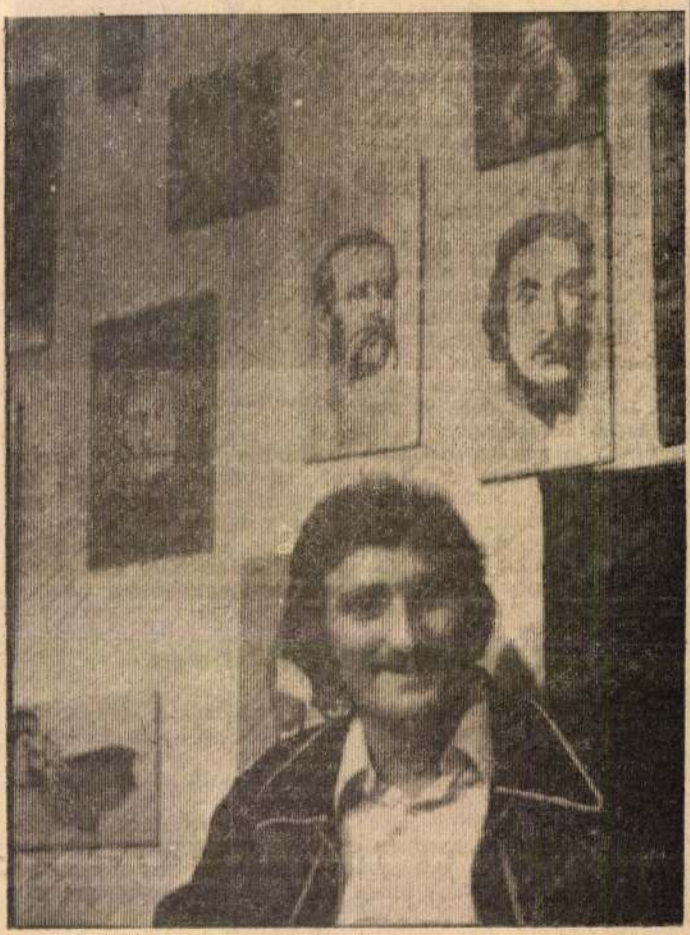

Rendezett, s rendeztek neki kiállításokat. Szívesen bocsátotta közszemlére darabjait. S szerettek volna venni belőle. Nem adta, mert szegényebbnek érezte volna hajlékát.

— Mit tervez?

— Radnótit szeretném legközelebb az intarzia sajátos eszközeivel megörökíteni. Jávorból, dióból, cseresznyéből, mahagóniból, ami legközelebb állhat hozzá — mondja.

Nem pályázik babérokra. Érdekes hobbit választott, ami elsősorban neki okoz örömet. S ha az alkalom úgy adódik, másoknak is.

Sz. Gy.

...iusi határozata és a XI. kongresszusának állásfoglalása nyomán — vált időszerűvé mindannak részletesebb kifejtése, külön törvénybe iktatása, amit alkotmányunk a művelődésről leszögezett. Időszerűségén azt értem: eredményeink most tették lehetővé, feladataink pedig szükségessé, hogy a közművelődés ügyét legfelsőbb államhatalmi szervünk, a tisztelt országgyűlés törvény megalkotásával is segítse.

A közművelődés ügyének előtérbe kerülésében társadalmunknak — s általában a szocialista társadalmaknak — egy mélyebb, általánosabb törvényszerűsége jut kifejezésre. Az a felismerés, tükröződik benne, hogy a szocializmus felépítésének egész történeti folyamata elválaszthatatlan a lenini kulturális forradalomtól. Népünk kulturális színvonalának emelése politikai, gazdasági, társadalmi céljaink megvalósításának eddig is szerves, nélkülözhetetlen része volt. A

Győri Imre

kulturális forradalom további kibontakoztatása még fokozottabb jelentőségre tesz szert a fejlett szocialista társadalom építésében, népünk nagy, hosszú távú nemzetközi programjának valóra váltásában.

Tartalom és keret

Társadalmi fejlődésünk eredményeként joggal állapíthatta meg a párt XI. kongresszusán elfogadott programnyilatkozat, hogy „a szocialista állam feladatai közül előtérbe került a gazdasági szervező és irányító, valamint a kulturális és nevelő tevékenység." Az előttünk fekvő törvényjavaslat, amely megszabja a közművelődésnek, ennek a sokrétű és társadalmunk egészére kiható tevékenységnek tartalmát és kereteit, egyben méltóképpen kifejezésre juttatja, hogy szocialista államunk betölti kulturális és nevelő funkcióját is.

Kedves elvtársak! Tisztelt országgyűlés!

A kultúrának az a kettőssége és ellentéte, amit Lenin a „Két kultúra" fogalmán értett, ma a szocialista világrendszer kialakulásával történelmi és világméreteket is

szer ellenében, a „másik kultúra" talaján — és csak nagy ellenállással megküzdve, viszonylag szűk rétegekhez juthat el.

Ezzel a történelmileg dekadens tendenciával szemben a szocializmus az anyagi kultúra, a gazdasági-termelési kultúra, másfelől a legtágabb értelemben vett szellemi kultúra összekapcsolására, ezzel együtt az elit- és tömegkultúra kettősségének felszámolására hivatott társadalom. A szocializmus csaknem hat évtizedes léte, fejlődése történelmi és egyetemes érvénnyel bizonyította ezt a hivatottságot. Ha a két világrendszer versenyéről beszélünk életmódban, ez nem az egy úton igyekvők „ki kit előz meg" kérdése. Más minőségek más törvényű ereje mérkőzik itt. S a szocializmus minőségi fölényének egyik fontos jellemzője éppen az, hogy — jóllehet rend-

Ady, az Operaház körül ögyelgő-hallgatózó proletárokban, az utca népében látta a jövendő közönségét.

S mellettük, tisztelt országgyűlés, e törvénytervezet közvetlen történelmi ajánlója a Magyar Tanácsköztársaság. Örökösei vagyunk azoknak a ragyogó oktatási-kulturális és művelődéspolitikai határozatoknak és intézkedéseknek, amelyeket a tanácskormány hozott, amelyek méltón ragadták magukkal a magyar értelmiség legjobbjait.

Tisztelt országgyűlés! Kedves elvtársak!

Az, hogy a közművelődési törvény megalkotására most kerül sor, szorosan összefügg társadalmunk fejlettségi szintjével. Az eddig elért politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális eredményekkel, éppúgy, mint azoknak a feladatoknak a természetével, amelyeket a Magyar Szocialista Munkáspárt programnyilatkozata nemrégen körvonalazott.

Úgy gondolom, hiba volna a törvény meghozatalánál e két tényezőt szétválasztani. Nem feledkezhetünk meg arról, hogy a felszabadulás után milyen óriási lendülettel indult meg a volt uralkodó osztályok kulturális monopóliumának felszámolása. Gyökeresen átalakítottuk az ország oktatásügyét, munkások,

Összek a termeléssel,

Kedves elvtársak! Tisztelt országgyűlés!

A közművelődés kategóriá-

M.D.K.

Johannes Aleki

alias Nanni Lungharo-

Művészettörténeti Értesitő 1961. 2-4. sz. 128.l.

MDK

Alexi
szobrász

Szemző Piroska: Képzőművészetünk és a Pesti Hírlap 1841–1849.

M.M.M. Évkönyve 1951, 130 l.

M.D.K.

Alexi Ferenc, cseri ács

neve az 1824-évi adó-
könyvben szerepel.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál.
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 307 old.

ALEXI Ferenc egri ács, az egri városi adókönyvekben 1824. évben irják össze.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

megírva Alexics Dusán

festő

L.

Szendrei – Szentiványi

16. l.

lehetne Vezetői Gyülésünkön július 23—29-ig Ba

Akár lehetséges ez, akár nem, szeretettel
a jövő évi munkában. Három oly nagyobb muni

1. **Missziói csoport:** Tagjai elsősorban a l
kollégiumot, (főiskolás, felsős, alsós), egy biblia

2. **Napi szolgálatosok csoportja:** Hetenként
ben fogadják az érkezőket, útbaigazítják őket, el
is ellátnak.

3. **Látogató csoport:** Feladata előre megad
szélgetni Isten dolgairól, a S. D. G. ügyéről és an

Emellett nagy szükség van az **adminisztrá**
zás, kartonvezetés stb.). Ezer más segítő lehetős
(vasárnap délután), megszállott-területi s külföldi
rosok, kereskedők, sáfárságra kész világi emberek
könyvgyüjtés, hirdető-táblák kezelése, otthon-csin
nyelvórák, nyomorenyhítő munkák, stb... mind v
sen szociográfiai mozgalomban lehetnek segítségi

Az anyagiakat is (nemcsak pénz, de minde
stb.) szeretettel ajánljuk tagjaink figyelmébe.

Jövő évben a **Református Diákmozgalom** n
Emellett, aki csak teheti, fizessen elő társadalmi l

Testvér, e néhány szóból is láthatod, menn
Néki szolgálhass! **Írd meg július 16-ig, hol és mik**
venni. Nem csak kritikát, — szolgálatot kérünk!

Feltétlenül számítunk Reád! Erőtelennek érz
én kegyelmem..." II. Kor. 12:9.

Testvér, Isten ügye feltétlenül győzni fog! K
Kérd az Ő erejét és tanácsát!

A Krisztus kegyelme legyen veled!

Testvéri köszöntéssel:

Budapest, 1934. július 3.

Dr. Soos Géza
jövő évi főtitkár

Alexics Dusán

festő

szül. Aradon

Révai XXI, 36. l.

megírva

Alexics István

festő

Szent Szava hamvainak elégetése -

vród

Juga

~~275~~. l.

276.

Juga Velimir dr. -

A magyar szent korona országaiban élő szerbek.

V. k. Bp. 1913. 276. l.

I.sz.elején bekövetkezett
ztében a hazai művészetben
egység. Mig Európában uj mű-

ALEXICS 1. *István*, festő, szül. Arad 1876 dec. 23. Münchenben végezte tanulmányait, azután Aradon, majd Módoson élt. Több délmagyarországi gör. kel. templom mennyezetét A. festette.

Eg I. 21. l.

1442.

...ekkel.

IV. vzázat:

felhőkön nyugvó párnán ülő Madonna,
...fekvő gyermeket, kire jobbjával mutat,
...i anyja felé nyul, mosolyog. Mind kettőjök
körül, csakhogy a gyermekében kereszt lát-
öltözete kék palást és szűk újú piros ruha, melyet
kötött. A gyermek, kinek teste körül van pólyai-
Fölül négy Cherub lebeg és a zsámoly előtt
...oszlopos keret felső csucsíves réfenek díszét virág
~~[illegible]~~ e szavak olvashatók: „ AVE

...LENA."

...ra, méretei 117:55 cm.

Glisenti?

Alexits István

festő

Nemzeti Szalon

Alexits István.

1902. Őszi kiáll.

Nemzeti Szalon

Kedélyes bohém, olaj

Alexits István

festő 1902. Aradon.

1902. őszi tárl. Nemzeti Szalon

Kedélyes bohém, alkat.

Szamokles h. n. V. 2.

Alexits István

festő

1.

Árv. Csarnok 107, alkc.

Kat

934.4.

Inolyi: Egri vrékes

Alexics István

festő.

Krisztust a Eresztén
ábrázoló képe a
szegedi frencrendi
zárdában.

Pfeifer Elek

A megújult templom
és életre kelt mü-
kincsei.

Szegedi Uj Nem-

zedék. 1938. junius 5

Alexics István

fest.

1876 —

Lásd

Szendrei–Szentiványi

16. l.

Eleje a 16 lapon;
vége, mely ide van
mellékelve, a 17 ikén.

ıtonszárszón.
érünk mindenkit, **tudassa velünk, hol óhajt szolgálni**
ıcsoport van, mely sok tagot kíván.
lki munka vezetésében vesznek részt. Hetenként egy
›rát, imaórát, S. D. G. kört vezetnek.
egy fix nap délelőttjén vagy délutánján a Szövetség-
›eszélgetnek velük, esetleg könyvtárosi szolgálatot

›tt körzetben és címen családokat meglátogatni, be-
agi támogatást (sáfárság) kérni.
óban való segítésre (címzés, sokszorosítás, póstá-
g is van: könyvtárosság, klubdélutánok vezetése
levelezés, lakások, művészi képek, készítése, jó ipa-
, előadóművészek címeinek gyüjtése, sajtóterjesztés,
sítás, jegyzetosztály megszervezése, állásközvetítés,
rják S. D. G.-s tagok szolgálatát. Vidékiek különö-
nkre.
nemű menza-élelmiszer, internátusi, irodafelszerelés

inden tagunknak **tagsági illeték címén fog járni.**
punkra, az **Új Magyarság**-ra.
yi a lehetőség! Áron is megvegyed az alkalmat, hogy
p szeretnél és tudnál munkánkban leginkább részt-

ed magad? Halld az Ő biztatását: „Elég néked az

érdés csak az, hogy általad, vagy nélküled. Várunk!

Kiss Sándor
missziós lelkész, főtitkár

Alexics István

festő

Révai XXI. 36-l.

T I B O R urnak

ottsága elnöke

B U D A P E S T .

VI., Aróna-ut 41.

Alexics Miklós

Alexics

Szentiványi Gyula

1. István, festő, szül. 1876 XI. 23. Aradon. Münchenben tanult, Aradon, majd Módoson élt. Több délmagyarországi gör. kel. templom mennyezetképét A. festette.

2. Miklós, festő, szül. 1811. Óbecsén, megh. 1873 I. 1. Aradon. Újvidéken, Bécsben és Olaszországban tanult. Hazatérve Délmagyarországon és Szerbiában arckép- és templomfestéssel foglalkozott.

Alexics Miklós

festő

Nemes Bodó Dániel
testőrkapitány arcképe.
olajf. v. 79 × 105 cm.

Föv. Képt. tulaja

1948.

h.95

Müv. 1 köt. 8-ad r.

DIVALD

Kornél

Művészettörténeti korrajzok

Bevezetésül a képzőművészetek egyetemes történetébe.

I. 86 képpel. 1.-237. ll. Budapest

Szent-István-Társulat

1900.

Alexitsch Nikolaus

20. évés, zül. Neusatz

1829

Bècsi akadèmia

Károlyfalva h. n. II. 204.

Miklós
Alexits (Nikolaus)

Geb. in Neusatz
Maler, ~~20 J.~~ alt.
1822-1823

Bécsi akadémia
Ujházy

Kiskükülló vármegye II. 174

Alexics Miklós

Lyka Károly

l. Magyar művészet. 1800–1850. Bp. 1929.

LykaMagyMű1800-50

~~120~~, ~~138~~, 193,

~~227~~, 330. l.

1 Hugó		**Izraelita:** Nizan 9.
Csütörtök **2** P. Ferenc		**Protestáns:** Áron **Görög:** Titusz **Izraelita:** Nizan 10.
Péntek **3** Fájd. Szűz		**Protestáns:** Keresztély **Görög:** Nikéta **Izraelita:** Nizan 11.
Szombat **4** Izidor	**Nap kelte 5 ó. 34 p. — Nyugta 18 ó. 33 p.** 14. hét 1936 **ÁPRILIS** 30 nap	**Protestáns:** Izidor **Görög:** József **Izraelita:** Zav

Alexics Miklós

Lyka Róma

64. 1

Alexics Miklós

festő

cvőd

Juga

275. l.

Alexics Miklós
festő

Lod
h

Joachim Miloja:
Bánáti művészet.
Művészet
1939. 32. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Alexics Miklós

vöd

Horváth Henrik.

Magyar romantikus festők Romában. Árpádházi szent Margit sírunkhe és egyéb tanulmányok. Bp. 1944. 188. l.

112/1934.

Alexius Miklos

vod

Fővarosi Kaplár
kiállítási XXXVI.
A reformkor művé-
vete Bp. 1948. 9. l.

Alexics Miklós
festő
szül. Újvidék 1809

Alexics Miklós, festő, Újvidékről, 20 éves korában, 1829-ben iratkozott be.

Fleischer Bécs 28. l.

Zenta.

A kanyargó Tisza foly
a bástyákkal megerősitett v
császári csapatok szoritják
mig az előtérben balra a lo
küldöttség térdel. Felirat

Z

Rm., mér. a rl. 27.1

198-91

Aleksics Miklós

(Alexity Miklós)

1811 – 1873.

Klekfy Jenő: Jugoszláv képzőművészeti kiállítás a Fővárosi Képtárban. Magyar Művészet. 1948.

222. l.

igaz hive

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
487/1913 szám
Érk.: 913 évi jún. hó 25 n.

Alexics Miklós

A. 2. *Miklós*, festő, szül. Óbecse 1811, megh. Arad 1873 jan. 1. Újvidéken, Bécsben és Olaszországban tanult. Hazatérve, Dél-Magyarországon és Szerbiában arckép- és templomfestéssel foglalkozott.

Eg. I. 21. l.

172

végéről:

kissé jobbra fordul és nézi ölében

ülő Madonna, a ~~bal térdén~~ fekvő mosolygó
~~nézi. Jézus pedig~~ és a (ki anyja fe-
ejét dicsfény veszi körül, csak-
ó. A Madonna öltözete kék pa-
yet a derékon megkötött. A gyer-
va, szoknyát hord. Fölül négy
irágedény áll. Az oszlopos keret
iráglevelek képezik és alól e
ATIA. PLENA.4

A. Glisentitól 800 Kán.
. 24-én (279/95).
A háttérben felhők királyognak.
l. az 59601/95 a. kiratot.

Alexics Nikolaj

430. Alexics Nikolaj.

Működött a XIX. században.

Stojkovics Geraszim.

Derékon alólig látható, kissé balrafordult, de szembe néz. Balkezében, a melylyel a nyakába vetett aranylánczon lógó és ékkövekkel kirakott feszületre mutat, borostyán-rózsafüzért tart. Hátrafésült haja hosszú; bajusza, szakálla, szeme és szemöldöke barna. Caputiuma, reverendájának szegése, cinguluma és fekete köntösének bélése piros. A kép hátán tíz soros felirat olvasható e szöveggel: Вїсоко Преосвященѣйшій Господинъ ГЕРАСИМЪ СТОИКОВИЧЬ Божїею мірости православнї епїскопъ неготйнскій У княжеству Сербїе. Родомъ из старогъ Арада у Мажарскои. Поклаия свое портре за споменъ куђевногъ пріятелства из почїтанія госпои Софїи марко као матери у Араду 22 Августа 1858. Николаи Алексичъ Живописацъ. *[Nagyméltóságú Stojkovics Geraszim, Isten kegyelméből a szerb fejedelemségben működő ó-aradi (magyarországi) születésű orthodox püspök tisztelettel ajánlja a maga arczképét szíves barátsága emlékére Markó Zsófia úrhölgynek és anyjának Aradon 1858 augusztus 22. Alexics Nikolaj.]*

Vászon, méretei 71·5 : 56 cm. — Lelt. sz. 430. — Vétetett 1891 április 28-án Reisinger Adolftól 20 K-án (71–891). — Kifizettetett 1891 április 30-án. — Elszámoltatott 1892 január 2-án (41–892). — Az elszámolást jóváhagyta az 1892 május 22-iki 16647 és az 1892 július 20-iki 26716 sz. határozat (98–892).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok. 1894 : VIII. 374. *Ismeretlen festő:* Stojkovics G. arczképe. — 1907 : VII. 43. *Alexič Nikolaj:* Sztojkovics Geraszim szerb püspök.

Alexic Miklós

Nic. A l e x i c i

festő /+1873/

szerb, a bánáti románok számára dolgozott és a szomszédos vidékeknek dolgozott.

Petr.Trans.1938
521 1.

Alexics Miklós

festo

Hist. Óbecse 1811 v. 1812
+ Arad 1873 jan. 1

Révai XXI. 36-l

Pg 1935

Alexics Miklós

1811–1873

Lexikon I. 119. 137.

II. 53, 54, 91.

III. 75

IV. 148.

elyezésétől azért is el kellene
em Székesfehérváron, hanem a kö-
lő. A kőmuzeum célszerü, de a régi
amely egyuttal alkalmatvszolgáltat-
vagy esetleg szabadszobrok,mellszob-
üli történeti jelentőségének kieme-

lábbiakban ismertetni a fenti prog-

zerválása ..... 10.000 P.
lbontott járda
..... 15.000 P.
..... 5.000 P.
zése ..... 40.000 P.

..... 70.000 P.

volt a fentiekben kifejteni, az ása-
yokkal összefügg a környező terület
rendezésének, valamint az ásatások
bb vonatkozásban mérlegelendő kérdé-
asolni, hogy ezek tisztázása céljá-

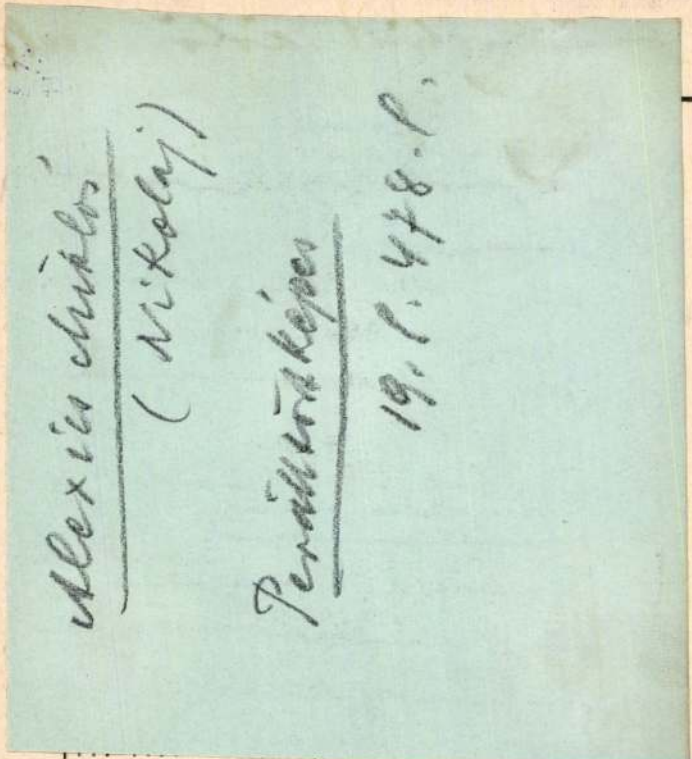

K	Kat. sz.	K
2.500	820	2.500
3.500	821	2.500
2.500	822	2.500
2.500	823	6.000
4.000	824	6.000
6.000	825	1.500
25.000	826	4.000
100.000	827	2.500
125.000	828	5.000
18.000	829	2.000
30.000	830	5.000
20.000	831	750
25.000	832	1.200
7.500	833	2.000
7.500	834	2.500
7.500	835	1.000
7.500	836	1.000
7.500	837	1.000
7.500	838	1.000
7.500	839	1.000
4.000	840	1.000
100.000	841	1.000

711a....	1.000	744f....	8.000	790	

Kat. sz.	K	Kat. sz.	K	Kat. sz.	K	Kat. sz.	K
871	5.000	916	33.000	961	10.000	1006	5.000
872	15.000	917	190.000	962	10.000	1007	4.000
873	14.000	918	180.000	963	25.000	1008	2.000
874	10.000	919	30.000	964	23.000	1009	6.000
875	2.000	920	50.000	965	25.000	1010	12.500
876	25.000	921	5.000	966	6.000	1011	10.000
877	12.000	922	25.000	967	18.000	1012	50.000
878	4.000	923	10.000	968	14.000	1013	15.000
879	2.000	924	250.000	969	7.000	1014	15.000
880	10.000	925	1,400.000	970	9.000	1015	12.500
881	60.000	926	1,800.000	971	3.000	1016	4.000
882	50.000	927	30.000	972	3.000	1017	5.000
883	18.000	928	10.000	973	25.000	1018	7.500
884	60.000	929	20.000	974	30.000	1019	3.000
885	30.000	930	18.000	975	5.000	1020	3.000
886	250.000	931	40.000	976	50.000	1021	3.000
887	55.000	932	150.000	977	20.000	1022	4.500
888	18.000	933	60.000	978	15.000	1023	6.000
889	82.000	934	15.000	979	50.000	1024	7.500
890	30.000	935	65.000	980	43.000	1025	7.500
891	83.000	936	50.000	981	55.000	1026	5.000
892	17.000	937	30.000	982	30.000	1027	5.000

Alexics Miklós

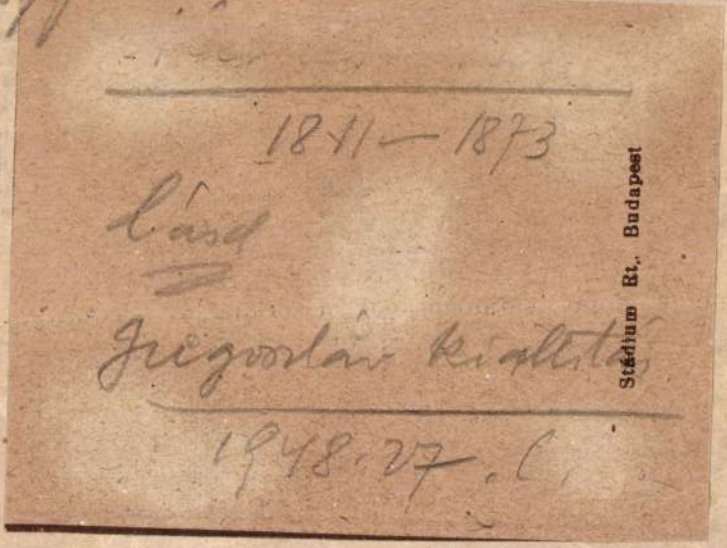

A XIX. és XX. század
grigorlán képzőművészeinek budapesti
kiállítása. Bp. 1948.
8, 27 l.

Alexits M. N.

a müncheni Képzőművészeti Akadémi magyar növendéke;

beiratkozás éve 1896

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarn 1800 bis

1945. Ungarn Jahrbuch Mainz 1970 10. 1 149 1

Alexics Miklós /Arad/ F. Mg. 19. 2.

Apja nabó /L. N. r. 86./
Szentkirjfalvó din. alapító. Fia Dusán, és unokái Istvan és Iván is.
Bécsi, alapo.: tam. ut. - Tanacsvár, Nagyfilinda, Arad.
Sat arckép: 1858 Sztojkovics Geranium püspök.
-"- neutrép. (Ly. N. r. 189.)

Franz Gerasch (bécsi) F.0.19.2.

Alföldet festett 186o körül, életképek is.

Alexius Miklós

Theodorovics Arsza ironfalló tanítvája, a gr. kat. nem templom képes nemtelj elvátartó talát együtt rézmetszettel.

Mistolcsy Ferenc, Baja répromúvé-nete a XIX. n-ban. kézirat.
MDK - L-II - 599/1

23 l.

MDK

Alexics Miklós

Magyar testőrtiszt, of.

Reformkor művészete. Főv.Képt.36.kiáll. 1948.jul.
9. 1.

MDK

Alexics Miklós

Horváth Henrik: Árpádházi Szent Margit siremléke és egyéb tanulmányok. Bp.1944. 184-199 l.

Alexics Miklós
Magyar testőrtiszt, olaj

Reformkor művészete. Főv.Képt. XXXVI. kiáll. 1948. jul. 9 l.

M.D.K.

Alexics Miklós, festő

nevét általánosságban azok közt emliti, akiket angliai tartóskodásuk alatt Brochy Károly barátilag fogadott!

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

254. old

M.D.K.

Alexics Miklós,festő.XIX.sz.első fele.

Angliai tartózkodása alatt Brockyval barátrágot tartott. 492.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.köt.A képzőművészetek, a zene, aszinház és a film.Bpest.Minerva.1960

Alexics Miklós, ikonfestő

Műve se gét fogalmat alkotnunk a késői pravoszláv képírásról és ikonográfiáról.

Sümegi György: Bács-Kiskun művészettörténete. 9. rész. A romantika idején.

Forrás, 1976. 11. 96. old.

Alexia

Lyka Karoly

l. Nemzeti roman-
tik, Bp. 1942

Lykanemzromantika

86. 189. l.

Magyar Nemzet

Átvételi-jegy.

T. Mária Stér

400 Ft

942 III 631

Átvette: [illegible]

Alexics Miklós

l.

Horváth magyar festők

Rómában

Alexics Olga

4 polgári
női rajztanf.

Tanár Voit Ervin

10 hónap. jeles

Iparrajziskola 1910

11606.

és hadi ékitményekkel diszi-
ábrázolva. Mellén a szalagon
énye látható. Felirata:
Wurmser
avre G. Croce dell´Ordin:
op: d´un Reggo di Cavalleria,
rmata Austriaca in Italia.

8 cm.

8 K

Alexics Olga

jeles

Iparrajziskola 1911

Alexics Olga

textil 1912-13

Éimisk 1930.81. h

Alexievics Spiridion, festő; szül. 1769-ben Zitomislićban (Herczegovina), megh. 1841-ben. Görög keleti szerzetes volt, aki szülőfalujából az 1788-iki pestisjárvány alkalmával menekült Dalmácziába, ahol tanítással foglalkozott és közben a festészetben is kiképezte magát. A bizanczi templomfestés alaposabb tanulmányozása czéljából utóbb Corfuba ment, ahonnan visszatérve Dalmácziába, sokat dolgozott görög keleti templomok részére. Élete utolsó éveiben plébános volt Zárában.

Thieme—Becker: Allg. Lexikon der bildenden Künstler. Leipzig, 1907. I. 272. l.

M.D.K.

Johannes Alexii vocalo- Nanni Unghero-

Lásd: Nanni Unghero-

Müvészettörténeti Értesitő 1961. 2-4. sz. 128. e.

Alexii (Aleksijev) András, dalmát építész és szobrász. 1420 körül Durazzoban született, megh. 1504 körül Spalatoban. Egész életét Dalmáczíában, nevezetesen Spalatoban, Sebenicoban, Arbe és Trau városokban töltötte s értékes alkotásai közül nehány napjainkig fennmaradt. Első ismert műve a spalatoi szent Domonkos templom szent Katalin kápolnája, mely 1448—1450-ből való, s melyért a szerződés értelmében 105 arany forintot kellett kapnia. Másik ismert alkotása Arbe városának a Keresztelő szent János

17 2

Alexi

Szent Száva elégetése (1912) Plavsics Gábo tulajdona, Újvidék; A víg bánátiak, melye 1912-ben Belgrádban állított ki, s amely özv Joanovits Istvánné tulajdona, Budapest Arczképei közül említésre méltók a király Erzsébet királyné, Ferencz Ferdinánd trón örökös, József főherczeg, több honvédelm miniszter és dandárparancsnok, valamint az összes lugosi volt ezredparancsnokok képmásai, valamennyi a lugosi honvédtiszti kaszinó tulajdona; Baich Miklós báró arczképe az újvidéki szerb gymnasium, Rajacsich Márta bárónő arczképe Rajacsich József báró birtokában s végül Stefanovits Sz. egyházközségi elnöknek a temesvár-gyárvárosi gör-

kalmával menekült Dalmácziába, ahol tanítással foglalkozott és közben a festészetben is kiképezte magát. A bizanczi templomfestés alaposabb tanulmányozása czéljából utóbb Corfuba ment, ahonnan visszatérve Dalmácziába, sokat dolgozott görög keleti templomok részére. Élete utolsó éveiben plébános volt Zárában.

Thieme—Becker: Allg. Lexikon der bildenden Künstler. Leipzig, 1907. I. 272. l.

Alexii (Aleksijev) András, dalmát építész és szobrász. 1420 körül Durazzoban született, megh. 1504 körül Spalatoban. Egész életét Dalmácziában, nevezetesen Spalatoban, Sebenicoban, Arbe és Trau városokban töltötte s értékes alkotásai közül nehány napjainkig fennmaradt. Első ismert műve a spalatoi szent Domonkos templom szent Katalin kápolnája, mely 1448—1450-ből való, s melyért a szerződés értelmében 105 arany forintot kellett kapnia. Másik ismert alkotása Arbe városának a Keresztelő szent János

templomához tartozó szent Jeromos és Miklós kápolnája, mely még romjaiban is kivívta a műértők elismerését. Valószínű, hogy arbei tartózkodása alkalmával ugyancsak A. készítette azt a csúcsíves stílű kápolnát, melyet az arbei templomhoz ez időtájban a Sudenić nemes család építtetett. Rendeltetését illetőleg ez az építmény keresztelő kápolna s miután A. egyúttal szobrász is volt, nem lehet kétség az iránt, hogy a benne lévő szépen faragott keresztelő medencze is tőle származik. 1466-ban Trauba hívták, s kettős feladattal bízták meg. Egyrészt az ottani székesegyház részére egy keresztelő kápolnát kellett építenie, másrészt a szent János kápolna befejezése várt rá. 1467-ben e munkát oly sikeresen végezte el, hogy a traui káptalan szent János traui püspök, a város védszentjének tiszteletére egy újabb kápolna építését is elhatározta, s annak munkálatait is reá bízta, kinek e feladat megoldásánál flórenczi Miklós volt segítségére. A káptalan 1468 jan. 4-én kötötte meg a szerződést az építészekkel, akik 1472-ben készültek el munkájukkal, melyért 2300 zechinot kaptak aranyban.

A kápolna teljesen a szerződésnek megfelelően épült. A két sziklafal mellett, amelyeken át a templomból a kápolnába szolgáló bejárás volt, két oldalról két nagy ügyességgel faragott s gyertyatartókkal díszített pillér állott. Ezen pillérek fölött egy félköralakú, művészien kidolgozott ablak díszlett, melynek külső oldalán Mária fogantatása, belső oldalán pedig angyalok képe volt kifaragva. A máig fennmaradt kápolnában a falakon körösközül az első sorban 17 angyal domborművű képe látható, amint kezükben égő fáklyákkal haladnak. A második sorban mindkét oldalon a fal hosszában hat angyalnak kőből igen művészien kifaragott természetes nagyságú képe van. A hátsó falon, az oltár mögött azt a jelenetet ábrázolta a művész, amint Jézus megáldja szent János koporsóját. Ettől jobbra Mária, balra pedig Keresztelő szent János alakja látható. E csoportozat felett 16 angyal tartja az egész kápolnát körülövező párkányzat díszét, mely felett 17 kerek ablak van. Jézus képe fölött kiváló művészettel Mária eljegyzésének angyaloktól övezett jelenetét faragták ki. A kápolna egész mennyezete körül van fonva rózsákkal és virágokkal, közepén pedig az Atyaisten képe áll. A falakat tartó pillérek lapjai négyszegletesek és kis angyalokkal, virágokkal, ágacskákkal, levelekkel stb. vannak díszítve.

Miután A. Trauban munkáját befejezte, visszatért Spalatoba, hol még ez évben elvégezte a spalatoi harangtorony restaurálását, melyért 1472 nov. 30-án 99 arany dukátot kapott. Ez időtől kezdve úgylátszik állandóan Spalatoban tartózkodott, hol még huszonöt évvel később is működött. Tudomásunk van ugyanis arról, hogy 1497-ben, mikor a spalatoi székesegyházat tatarozták, A. is ott volt a megújítási munkálatokat végző építészek között. A mester elhalálozásának évét pontosan nem tudjuk, de hogy csak 1503 után halhatott meg, azt a spalatoi Szentlélekről nevezett testvérek kápolnájában az említett évben A. által állított síremléke bizonyítja. A. a renaissance dalmát művészei között a legkiválóbbak közé tartozott.

Eitelberger: Die mittelalterlichen Kunstdenkmale Dalmatiens. Wien, 1884. 396. l. — *Kukuljević-Sakcinski, Ivan:* Slovnik umjetnikah jugoslavenskih. Zagreb, 1858—1860. 4—10. l. — *Szendrei János dr.:* Dalmáczia középkori műemlékei Eitelbergertől. Budapest, 1886. 4. l.

MDK.

Alexin Andor

Kiállitásának hiradása

Szocialista Müvészetért 1967 jan.

1

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Alexin Andor

1957 APR 16.

1021

A X. ALFÖLDI TÁRLAT KÉPEIBŐL

Alexin Andor — Orosházi udvar

FILMHIRADÓ

Hogy szaladnak a fák

Komlós
Békés

A TIT Békés
zete és a Szépir
rilis 19-én, szer
kor, a Fegyveres
„Az érem harm
mű népszerű
írójának, *Komló*
reműködésével i
dez. Az esten G
suth-díjas író m
nek. Bevezetőt
Szépirodalmi Ki
je mond, az írók
Lilla előadóműv
A találkozó utá
műveit kérésre
Az irodalmi e
tást és vásárt is
lós János és Goc
ből.

Hangv
a Szarvasi
Intéz

MDK.

Alexin Andor

Kiállitási kritika

Békésmegyei Népujság 1967 ápr.8.p.4.

MDK.

Alexin Andor

Kiállitási hiradás

Békésmegyei Népujság 1965 juli.6.lap -

Alexin Andor

A pusztaszabolcsi áll.gazd.ujitói, graf.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.
1960. nov.

MDK.

Alexin Andor

Kiállitási kritika

Csongrádmegyei Hirlap 1965 május 9.lap 4.

Alexin Andor

Szerepelt a II. Dél-Alföldi Tárlaton.

Csongrádmegyei Hírlap 1966. máj 15.

A II. Dél-Alföldi Tárlat Násárlukyen. Szabó Endre

MIK.

Alexin Andor

Kiállitási kritika

Csongrádmegyei Hirlap 1966 máj.14.

Alexin Andor
festő

M.D.K

Rend vett a tárlaton

d. j.: A II. Délalföldi Tárlat,
Miskolc, 1966. szeptember - 34 lap

MDK.

Alexin Ándor

Kiállitási kritika

Békésmegyei Népujság 1966 dec.6.

Alexin Andor
festő

M.D.K.

Részt vett a tárlaton.

Szilágyi Miklós: A Tr. Alföldi Tárlat Gyulán.
Művészet, 1966. augusztus - 46 lap

Alexin Andor
grafikus

M.D.V.
1

Részt vett a tárlaton.

Pogány Ö. Gábor: A Délalföldi Tárlat
Művészet, 1965. aug - 45 kap

Alexin, Grafikus MDK

Rajza. Repr.

Kékesdi Gyula: Szégyen 7.1.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. márc. 7.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁD MEGYEI HIRLAP

1966 JUN ?

1021

Újjáalakult a Magyar Képzőművészek Szövetsége Délmagyarországi Területi Szervezete

A Magyar Képzőművészek Szövetsége Délmagyarországi Területi Szervezete, mely Békés, Csongrád megye és Szeged város képzőművészeit egyesíti, a szervezeti szabályzatnak megfelelően most tartotta három évenként szokásos közgyűlését.

A közgyűlésen a szervezeti tag képzőművészeken kívül *Forgó* Pál, a megyei pártbizottság munkatársa, *Szabó* G. László, a szegedi pártbizottság, *Radnóti* Tamás, a szegedi városi tanács művelődésügyi osztályának csoportvezetője és *Zenei* József, a megyei tanács vb művelődésügyi osztályának főelőadója is részt vett.

A szervezet tevékenységéről *dr. Dömötör* János szervező titkár számolt be. Áttekintette beszámolójának bevezető részében a mai magyar képzőművészeti életet és a területi szervezet munkáját is ennek tükrében értékelte. Külön is rámutatott arra az eszmei, ideológiai egységre, mely a területi szervezet létrejötte óta szilárdult meg és fejlődött ki. A beszámolót széles körű vita követte, melynek keretében *Alexin* Andor, *Tóth* Sándor, *Erdélyi* Mihály, *Hezső* Ferenc, *Forgó* Pál, *Szelesi* Zoltán, *Koszta* Rozália és *Ezüst* György szólaltak fel.

A beszámoló megtárgyalása és a feladatok meghatározása után került sor a területi szervezet titkári tisztségének és a Szövetség területi bizottságába küldött megválasztására. A lefolytatott szavazás eredményeként a területi szervezet titkárává ismét *Kohán* György Kossuth-díjas festőművészt, a Szövetség területi bizottságába delegáltként *Szelesi* Zoltán művészettörténészt választotta meg a közgyűlés.

Gyászközlemén

Köszönetet mondunk mindazon rokonok
akik, szeretett testvérünk, JAKÓ LÍDIA
lentek, sírjára koszorút vagy virágot
kel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.
Hódmezővásárhely.

*

Ezúton mondunk hálás köszönetet min
ismerősöknek, jó szomszédoknak, akik
NÉ Banka Margit temetésén megjelentek
vagy virágot helyeztek és részvétükkel
teni igyekeztek. A gyászoló család. Hódmezővásárhely
rös lobogó u. 51.
E. 699

*

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó férj, édesapa, nagyapa és rokon, DAMJANOV KRISTÓF, Ádám utca 24. sz. alatti lakos 62 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a hódmezővásárhelyi görögkeleti temető kápolnájából. A gyászoló család.
E. 701

Könyvsorsjáték

Főnyeremény

Húzás: jú

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Alexin Andor

BÉKÉSMEGYEI NÉPUJSÁG

1965 SZEP. 19.

1021

Vasárnap

Grafikai kiállítás nyílik ma Békéscsabán

Szeptember 19-én, a Képzőművészek Szövetsége Dél-magyarországi Szervezete és a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum előkészítésében grafikai kiállítás nyílik megyénk képzőművészeinek alkotásaiból. A vasárnap délelőtt 11 órakor megnyíló tárlaton a bevezetőt Püski Gábor elvtárs, a megyei tanács művelődésügyi osztályának csoportvezetője tartja.

A modern grafikai művészetet tolmácsoló kiállításon — ahol életképek, portrék, népi témák szerepelnek — Alexin Andor, Bazsalj Ferenc, Ezüst György, Gaburek Károly, Koszta Rozália, Lipták Pál, Miklós István, Mladonyiczky Béla műveit tekinthetik meg az érdeklődők.

KÖRÖSTÁ

KULTURÁLIS MELLÉKLET

Helytörténetírás, az eszmei offenzíva re

— Nem lehet jó műveket alkotni rossz lehetőségek

Egy éve foglalkozott la- leninista helytörténetírás ki- események
punk kulturális mellékletéformálásával jószerével csak értékelése

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

BÉKÉS MEGYEI NEPÚJSÁG
Békéscsaba
1969 OKT 5

— Igen, uram. Mosolyog és azt kérdezi, hogy mire várok?
— Jöjjön, ide.

1021

Alexin Andor

Vásárhelyi udvar

Alexin Andor

gyengítette
rságát, terv-
ettségét.
ta az illeté-
rvek e terü-
édelem mű-
tékonyságát
tették a fő-
kat épített-
nem megfe-
ak átépíté-
vezeti haté-
z OVH-nak
y a Berety-
felügyeletét
i Vízügyi
be utalta.
szük a tör-
tjuk, hogy
évi tavaszi
n mintegy
és pusztí-
nyzetet, il-
épületet (40
si költség-
ző műtár-
at, villamos
állatférőhe-
ket, gépeket

Ha a tett intézkedések
konyságát vizsgáljuk
fogadjuk, hogy azok megf
a követelményeknek, köve
képpen kellő biztonságot
nek adott kritikus esetekb
kor tudjuk csak igazán nagyra ér-
tékelni a megtett intézkedések
jelentőségét. Az ármentesítésre és
árvédekezésre fordított munka
hatékonyságát fokozza a csaknem
200 kilométer hosszban elvégzett
hiánypótlási és mintegy 20 kilo-
méter hosszúságban történt ke-
resztszelvény-erősítés.

Az 1966. évi árvízhelyzet tapasz-
talatai egyértelművé tették annak
felvetését, hogy a Fehér-Körös
esetleges bal parti szakadása ve-
szélyezteti a megye mezőgazda-
sági területeinek legértékesebb
részét, valamint Gyula, Békéscsa-
ba, Békés településeket és lakos-
ságát.

A felmérés realizálása alapján
az OVH segítségével terven felül
kiépülhetett Gyula—Elek között
9,1 millió forintos költséggel egy
új védelmi rendszer. Ezáltal e tér-

azáltal, hogy azok teljes egészé-
ben a helyi tanácsok hatáskörébe
lettek utalva. Így többek között a
községi körgátak kiépítése és
fenntartási munkálatai, illetve
költségei is az érdekelt helyi ta-
nácsok végrehajtásának feladatát
képezik. Itt kell említést tenni ar-
ról, hogy a Békés megyei Tanács
Végrehajtó Bizottsága utasította
szakigazgatási szervét: az építési,
közlekedési és vízügyi osztályt,
hogy az úgynevezett másodrendű
védgátak, körtöltések műszaki ál-
lapotát mérje fel, s tegyen intéz-
kedést azok állagának megóvásá-
ra.

A felmérések befejeződtek.
Megállapítást nyert, hogy az
egyes településeket átkaroló véd-
gátak állapota nem megfelelő.
Azokból csaknem 76 kilométert
kell megerősíteni, illetve mintegy
34 kilométer új körtöltés átépí-

és kö
melés
É
ter h
a tém
ponti
rek n
ták a
pedig
Ha sz
kező
mint
si, kül
mezőg
indoko
tervek
gálni
tóság
tását.

MDK

Alexin Andor, festő
grafikus

Grosházi művész. Kiállítása nyílt meg Gyulán.

– : Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 18. [Vidéki]

6,

1969 NOV 23
1021

Alexin Andor

Alexin Andor

Hazafelé

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969. november 23.

Új üzemet létesít
a textilfeldolg

A Békéscsaba és Vidéke Textilfeldolgozó Ktsz termékei, köztük a kötött pulóverek, női ruhák, férfi-, női télikabátok, férfizakók, fiúblézerek a Budapesti Őszi Vásáron nagy sikert arattak. Számos kis- és nagykereskedelmi vállalat és több budapesti áruház érdeklődését keltették fel. A vásár után három textil nagykereskedelmi vállalattal kötött szerződést a szövetkezet, melynek alapján 1970-ben mintegy 30 millió forint értékben készít férfi-, női, lányka-, kamasz- és bakfiskabátot. Ez több mint az egész 1969. évi termelési érték.

A vállalást az tette lehetővé, hogy a Délmagyarországi Textil Nagykereskedelmi Vállalat még az idén átadja a békéscsabai te-

léts
vel növekszik. Az üzemház berendezéséhez a Szovjetunióból 1 millió 300 ezer forint értékű gyors- és speciál-varrógépeket, valamint vasalógépet rendeltek. A vésztői üzemben — ha a szolgáltatóház felépül — két műszakot szerveznek, ami a létszám 40 fős növekedését jelenti majd.

Igen nagy a kereskedelem érdeklődése a kötöttáruk iránt. Szovjet megrendelésre 6 ezer női ruha készül jövőre és szinte korlátlan a belföldi igény is. A termelés növelését bedolgozók foglalkoztatásával tervezik megoldani.

A szövetkezet eddig holland és nyugatnémet cégek megrendelésére jelentős bérmunkát vállalt,

A hátország véd
belül a polgári
adatok végrehajtásá
ga Békés megyében
fokozódott az utóbbi
Mind több ember
csolatba a polgári véd
letve kapott ilyen fe
nek során kedvező i
málódott a lakosság g
mind többen értetté
gári védelmi feladat
sításának a szüksége
gári védelemnek mi
aktivistája lett.

Ez a több éves po
tevékenység már egy

Alexin Andor
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1970 MÁR 15
1021

Alexin Andor gyulai kiállítása

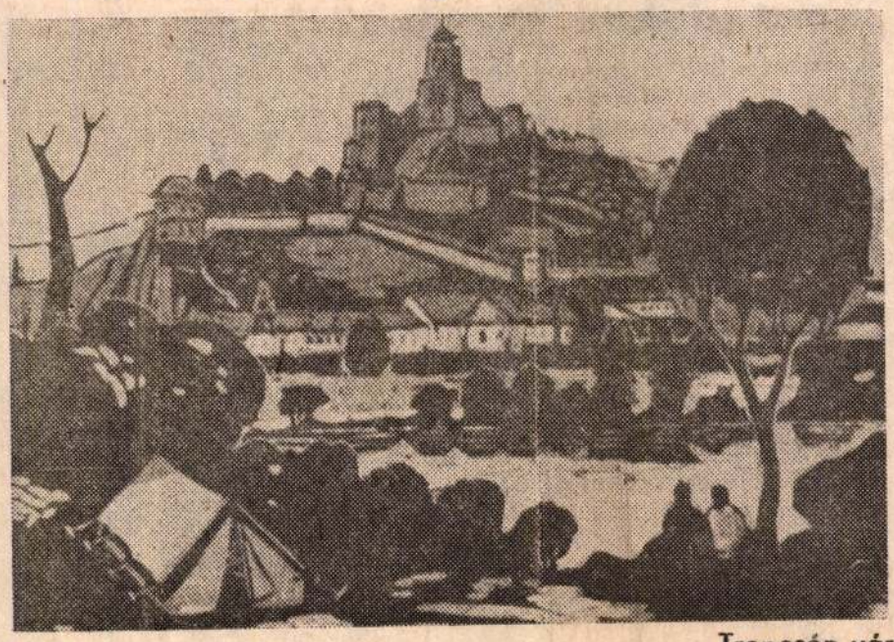

Trencsén vára

Február 17-én bemutató kiállítás nyílt a gyulai Jókai Művelődési Házban Alexin Andor nagygrafikáiból. A kiállítást a kétszeres kiváló Jókai Ifjúsági Klub rendezte a „Művészet az ifjúságért — Ifjúság a művészetért" mottójú kiállítás-sorozat hetedik eseményeként.

A rokonszenves eseménysorozat feltétlenül dicséretes, már csak azért is, mert bár a kezdeményezés egy szűkebb kollektíváé, a megvalósulásban — Póka György vezetésével — sok mindenki részt vesz. A mottóban megjelölt törekvés jócskán túlnőtte a körvonalakat és egy ifjúsági szervezet méretein túllépve városi jelentőségűvé vált. Ezt igazolja az Alexin-kiállítás megnyitásán megjelent és a kiállított művekkel elégedett érdeklődők elismerése.

Alexin Andor személyével kapcsolatosan meg szokták kérdezni, hogy orosházi-e? Nem orosházi abban az értelemben, hogy nem ott született, még csak nem is ott nevelkedett. Az alföldi levegőt, színeket, illatokat, melyeket képekké formál, Szegváron és környékén szívta magába. Oly mélyen, hogy azokat még a főváros sokakat elbódító levegője sem tudta feledtetni. Ez a titka annak, hogy az Alföldet kereső művész Orosházára vetette szemét, és itt vélte megtalálni azt az atmoszférát, mely az alföldi festők szellemi nyomdokain haladó alkotásainak ihletője lehet. Arra számított, hogy a békés, dolgos, verejtékező hagyományos paraszti élet és az új életformák, a modernizálódó város dinamizmusa és vele az új, városias vonások mozgalmasságot és gazdag témalehetőséget rejtenek ambíciói számára. Ebben nem is csalódott.

És ha a bölcső ringásának helyét nem számítjuk, nyugodtan mondhatjuk, hogy az Orosházán eddig eltöltött mintegy nyolc esztendő orosházivá tette Alexint.

A gyulai kiállítás is erről győzi meg a nézőt, ahol a tájmotívumok között több orosházi témájú képet is lehetett látni. Akik évek óta rendszeres kiállításlátogatók, a művész linómetszeteivel és néha festményeivel találkozva némi maliciával kérdezik: „Van-e még olyan ház Orosházán, amit nem rajzolt le, nem festett meg, nem metszett linóba?"

Érdeklődési köre és mozgásterülete korántsem szorul az Orosháza adta kereteken belülre. Éppen a szóban forgó keresztmetszet-kiállítás igazolja ezt is, ahol késmárki, pécsi, badacsonyi, tihanyi, nagymarosi stb. táj ábrázolásával is találkozik a néző. Ez a hiányos felsorolás is mint „országjáró művészt" állítja elénk Alexint, aki hazája minden tájáról művészi szinten megformált érzésekkel tud vallani a linóleummetszet sajátos műfaján belül.

És, hogy művészi aspektus szempontjából nem esik végletekbe, azt egyéni megoldásainak technikai összhangja biztosítja. Metszetei egyszerű, de munkás, igényes metszetek. Néha a fafaragás felelősségteljes aprólékosságára, máskor a leegyszerűsödött, könnyed, nagyvonalú rajzra emlékeztetnek.

Nem a látványosságra törekszik — az igazi művészetben ez úgyis benne van —, hanem a hitelességre. Ezért, ha palettájának koloraturáját kérnék számon elsősorban, minden bizonnyal a „szürke festők" közé tartozna. Ismert pannon-színei azonban a humanitás ecsetjéből folyó „közösségi" színek, melyek senkinek a szemét nem bántják, úgy keltenek figyelmet...

Várakozással tekintünk újabb kiállításai elé.

Beck Zoltán

Középiskolás véradók

A véradás jelentőségéről nemcsak a községekben és városokban, munkahelyeken, hanem a középiskolákban is szervezett előadásokat a Vöröskereszt és a megyei véradóállomás. Ennek hatására már tavaly is több iskolában jelentkeztek a diákok, hogy segítenek vérükkel a gyógyításra szoruló beteg embereken.

Az idén szintén szerveztek véradónapokat a középiskolások részére, és várakozáson felüli volt az eredmény. Békéscsabán tavaly 60 lány és fiú adott vért, most viszont már 140. Különösen az út-, híd- és vízmúépítési technikum diákjai mutattak példát. Összesen 70-en adtak vért. A közgazdasági technikum diákjai közül 33-an, a Rózsa Ferenc Gimnáziumból 27-en, a Szlovák Gimnáziumból pedig 10-en.

A Vöröskereszt a Legjobb Középiskola felirattal zászlót rendszeresített, melynek átadására még az idén sor kerül a véradóállomás átadásával egyidőben. Elismerés illeti az áldozatkészségükért az iskolák diákjait, akik emberbaráti megnyilvánulásukkal példát mutatnak.

A Szakma Ifjú Mestere

Már negyedízben rendezi meg a Békés megyei Szolgáltató és Termelőszövetkezet KISZ-alapszervezete a Szakma Ifjú Mestere mozgalom vetélkedőjét. A vetélkedőre Békésen a szolgáltatóházban kerül sor 15-én, 10.00 órai kezdettel.

Március 15-én nyílik Osakában az EXPO 70, amé érdekessége a képünkön látható atomóra. Állítólag első. E pillanatban a nyitási idő olvasható le róla: vasárnap, 0 óra 00 perc. Az óra március 14-én félkor kezdte el „működését".

Vízszintes csapadé

A földnek oly szükséges nedvességet a ciklonok által hajtott felhőkből kapjuk. De van a csapadékoknak egy másik fajtája is, amelyik a c ködből rakódik l gyakon, amelyek merőlegesen he Ez az úgynevez csapadék: dér, jé nek mennyiségét mérni, mint a h esőt. Nagyon fon het azonban, kül vidéken, ahol né csapadék össz egyharmadát tes sok megállapított képződés idején

A szovjet katonai gépből kiszállva, eső és szél vágott az arcukba. Új feladat elé kerültek, amely már nem követelte életük közvetlen kockáztatását, de minden erejük latbavetésére volt szükség: hozzá kellett látni az antifasiszta-demokratikus Németország megteremtéséhez, a romok eltávolításához, az éhség megszüntetéséhez és — az eltöbbiek Bruchmühlébe indultak, ahol május 1-én este ismét összetalálkoztak Walter Ulbrichttal. Megkezdődött a harc az új Németország felépítéséért. Hitler 24 órája lett öngyilkos.

Weidling tábornok május 2-án kapitulált. Elérkezett a hitleri birodalom vége. Az Ulbricht-csoport tagjainak (Walter Ulbricht, Karl Maron, Otto

Alexin Andor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 FEB 1

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

KÖRÖSTÁJ

KULTURÁLIS MELLÉKLET

1021

Alexin Andor — Kis utca

ol a gázkazán készül

án nem sok vál-
zrevenni. Az a
let, amit anyag-
ulnak, még min-
. A vaslemezt
léctákolmány
dójárás viszon-
sár pedig min-
gy, hogy aki vé-
mellé lép, az
enne.
azonban szép
tek. Dolgoznak
lmasan az em-
őket, hogy
gyártanak,
nképpen ez a
. Itt készült el
ú úgynevezett
azánnak, egy
alálmányának.
egyszerűen.
a kísérlete-
a holt anyag-
A szakmun-
yütt törték a
ikkel, Mada-
ezetővel, hogy
atot hogyan
esebben meg-
-ben létreho-
gázkazánjai-
elkeltette az
klődését.

el,

van. Röviden: megfelelő szerszámgépek, eszközök kellenek.

— Sokat jelentene egy úgynevezett CO_2 hegesztőgép, amit már meg is rendelt a vállalat. Vagy 120—130 ezer forintba kerül — tájékoztat Madarász László.

— Mire van még szükség?

— Elsősorban egyetemes marógépre, amelynek segítségével a gyártó eszközöket elkészíthetnénk és karbantarthatnánk. Rakodáshoz, anyagmozgatáshoz nélkülözhetetlen ma már egy elektromos targonca. Végül a forgácsoló gépparkot is növelni kell. Mindez gyorsan visszatérülő befektetés lenne.

Van jövője a gázkazánnak

A gyáregység teljes kapacitását nem tölti ki a gázkazán. Tavaly egy budapesti üzem megrendelésére két típusban 17—17 almaválogató gépsor és ötven darab 150 ezer kalóriás gázkazán-burkolat készült, amelyre csaknem 40 ezer munkaórát fordítottak.

Ilyen munkákra az idén is szükség lesz, mert gázkazánokból kevesebb a megrendelés. A forgalomba hozó Bács-Kiskun és Szolnok megyei Vasműszaki

közben el is romlana az egyik hegesztőberendezés?

Nem vár választ. Folytatja a munkát.

Baráth Károly lakatos, a November 7 brigád vezetője. Neki is van igénye, mégpedig egy lemezhajlító gép.

— Ezt a kézzel működőt kisiparosnak kéne adni. Tömeggyártáshoz nem való — mondja, aztán egy közeli fúrógépre mutat. — Az pedig már csak muzeális érték, nyugodtan elvihetnék innen.

A gyomai gázkazán jó hírének féltése beszél belőle. Mert sem neki, sem másnak nem mindegy, hogy mi kerül ki az üzemből, milyen annak a gyártmánynak a minősége, amelynek a világrahozatalában a brigádja is féltő szeretettel vett részt. A csemete pedig gyorsan felnőtté vált. Formálták, alakítgatták kívülről, belülről, hogy értelmes és szép is legyen. Számos ésszerűsítéssel igyekeztek a jó tulajdonságait kifejleszteni. Oláh Lajos, Molnár Károly, Balázs József, Németh Imre és a többiek mind arra törekednek ma is, hogy a lemezmunka, amely a gázkazán formáját adja, kifogástalan legyen. A legjobb szakember se találjon benne hibát.

Gondos munkájával, az üzemhez való hűséggel a November 7

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 JAN 25

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1021

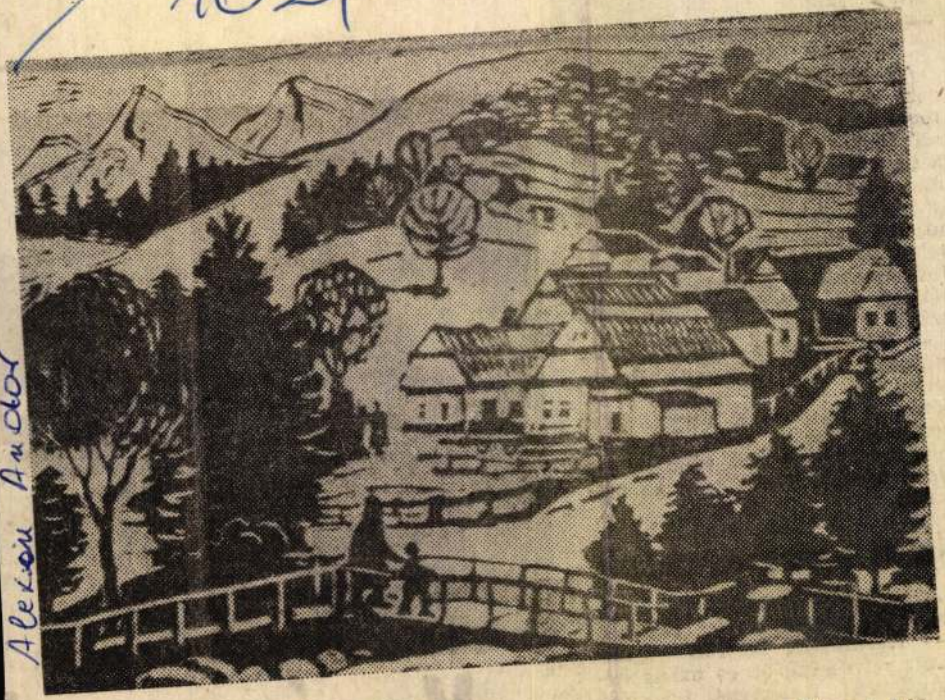

Tátrai táj

Alexin Andor

Alexin Andor

tenyérnyi shortot

1970. január 25.

Vasárnap

Az elmúlt vasárnap Lökösházára, a kis határszéli községbe látogattunk el. A szinte tavasziasan téli napok után, (akkor kezdődött a hóvazás és a sűrű hóesésben alig lehetett látni valamit), csak a kéményekből égre szálló fekete füst árulkodott arról, hogy itt település van. Máskor sem túl forgalmasak a kis utcák, de vasárnap és ráadásul télidőben szinte kihaltak.

— Zárszámadás volt tegnap — világosított fel kísérőm, Bende Lajos —, jócskán kaptak készpénzt a tagok, hát meg kellett ünnepelni ezt az eseményt. Most meg vasárnap is van, ráérnek egy kicsit tovább lustálkodni az emberek.

Nincs panaszra okunk

A lökösházi Haladás Tsz elnökét, Csipai Bélát otthon találtuk.

— Kerüljenek beljebb — tessékelt szíves szóval és máris néhány adatot ismertetett az előző napi zárszámadó közgyűlésről.

— Jól sikerült az elmúlt év. Meglett a tervezett 40 forint egységenként. Hol van már az az idő, amikor még menekültek az emberek a termelő-

Alexin Andor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 SEP 27

BÉKÉS MEGYEI NEPÚJSÁG
Békéscsaba

1021

1969

Alexin Andor — Udvar

e valahogy az
, amint rövi-
ellett itt. Bé-
kísérik be a
nkásmozgalom
hogy ebben
endégjog" mű-

ózás? (békés-
el.)
volt a hiva-
s a „Német
magatartása"
A zsidókérdés
ngyarországon,
nem a német
Kihágás nél-
dókkal szem-
jogtalan el-
kerülni, ilyen
éppen úgy
katona tekin-
ára, mint a
al szembeni

mindezekkel

gettózással
„véletlenül"
német meg-
ezen is túl:
Németor-
s ott intéz-
hát belföl-

oltóság is: a városháza
vesztegelve tétlenül,
éppen a legtöbbet kelle
tennie a mentőszolgála

Mindezeknek láttán:
légiószázadban is, amely
gül is annak teljes fell
következett be. A felb
tásban döntő hatású vo
szörnyű plakát, amely
mondásos szövegezésébe
„menni vagy nem menni
ségbe ejtő választás elé
különösen a hadköteles kc
leventék legidősebb csop
ba tartozóktól kezdve, 60 éves
korig) a férfinemzedéket. Ez
észbontó körülmények közepette pokollá vált a családok élete: és annál is inkább, mert a családok egészére is fenyegetőként indult el a „Hirdetmény" a következőképpen:

„A legfőbb katonai vezetés a harctéri helyzetre való tekintettel kénytelen a keleti határ mentén húzódó sávnak önkéntes kiürítését elrendelni" — azzal a „mentség nincs" értelmű folytatással, hogy — *„mielőtt arra a hadihelyzet rákényszerítené a terület lakosságát."* Tehát, mindenképpen csak menni kell!!

... kitartóan harcol... fegyvereit jól kezeli. Nem adja meg magát, stb" (Vitéz Major Jenő vezérőrnagy). Vagy éppen német részről: *„A szovjet katona mai típusa a bolseviki eszmétől teljesen áthatott, a védelemben szívós és ügyes, a támadásban pedig áldozatkész."* (Wittich katonai teorétikus.)

Tehát a hadifelszerelésbeli egyenlőtlenségen túl a két „szellem" erőkülönbsége alapján is megérett az ideje annak, hogy a szovjet hadigépezet megyénkbe vonulásával végett vessen a már hosszúra nyúlt várakozásbeli idegfeszültségnek. *Dr. Szakmáry Gyula*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1021

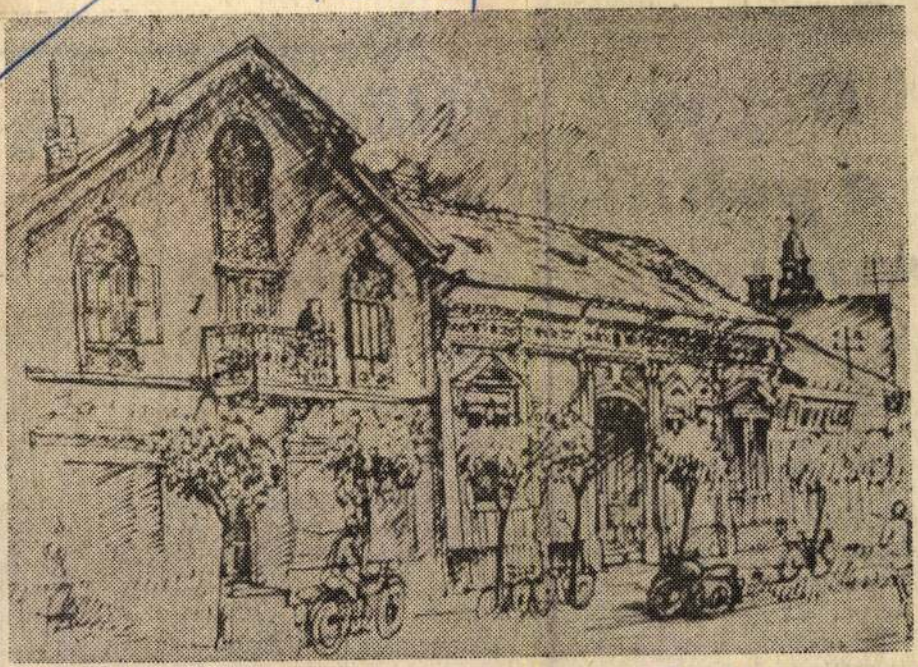

Alexin Andor

Orosházi részlet

Alexin Andor

1970. január 18.

Hogyan a politika színvonala Gyomán?

Az 1969—70-es új oktatási év előkészítését Gyomán a párt községi végrehajtó bizottsága is a központi vezetőség határozatának szellemében végezte. Még az 1968/69-es oktatási év befejezésekor hozzáfogtak a jelenlegi oktatási évad szervezéséhez és a korábbi évek tanulságait figyelembe véve, a pozitív eredményeket az idei szervezési munkához is felhasználták. Ünnepi taggyülésen

ipari szövetkezet 110 dolgozóval, a Kner Nyomda 150 dolgozóval és a Békéscsabai Vegyesipari Vállalat 100 munkavállalóval.

Mindez javítja a község politikai fejlődését, ahogy az lemérhető a politikai tanfolyamokon részt vevők aktivizálódásából is. A végrehajtó bizottság tagjai tisztségviselőként védnökséget vállaltak egy-egy politikai csoportnál, így min-

Ötöd

Az ünnepi
január 16-án
meg. A múlt
tot szinte ma
rehajtó munká
kapott kitünte
váltották a jó
keségükben os
értekezlet el
foglaló *dr. Sz*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1972 MAR 31
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Alexin Andor
1021

Műteremlátogatás Orosházán

Alexin Andor a „Falusi karnevál" előtt. (Fotó: Somogyi)

Régen jártunk Alexin Andor vendégmarasztaló orosházi műtermében. Mióta új helyre költözött a művész, fellendült az alkotókedve, és szinte megállíthatatlanul meséli a terveit. Három nagyméretű vásznat szeretne mielőbb befejezni, ezek közül a legérdekesebb, a *Falusi karnevál* betölti a műterem egyik falát. Vidám emberek, gyerekek a képen, élénk színek, csupa mozgás, vitalitás.

— Aztán a nagy álom, mondja, *Az orosházi ősök letelepedése* című hatszor-nyolc méteres óriáskép... Ezer és ezer adatot, szájhagyományt kell összegyűjtenem, ellenőrzöm ahhoz, hogy hozzákezdhessek a munkához. Nagy mementónak szánom ezt a képet. Azt hiszem, valahol a tanácsházán kap majd helyet.

Később linó-sorozatának újabb darabjait nézzük. Orosházi házak, és más útiélmények képi emlékezete mind. Az evidéki táj szeretete melegíti a metszetek tónusait, vonalvezetését, az egész kompozíciót.

Szép műteremben talált otthonra Alexin Andor. Körben a falakon képek, és városszerte híres néprajzi gyűjteményének értékes darabjai: korsók órák, vázák, gyertyatartók, más használati tárgyak.

És fő helyen az új kép, a *Falusi karnevál*. Mondja, hogy hamarosan elkészül.

(S. E.)

SPORT

Szegeden

ma délután 15.30 órai kezdettel játsszák le a Szegedi AK—Sarkadi Kinizsi NB III-as labdarúgó-mérkőzést.

***

A megyei labdarúgó szakszövetség értesíti a sportköröket, hogy fegyelmi bizottsága április 5-én, szerdán 17 órakor tartja soronkövetkező ülését.

Szombaton:

Mit tud Ö… vetélkedő megyei döntője

A járási-városi vetélkelők után elérkezett a Mit tud Ön a sportmozgalomról? szellemi vetélkedő megyei döntője, melyet április 1-én, szombaton délután, Békéscsabán, az Ifjúsági- és Úttörőházban rendeznek meg. A döntőn Molnár Lajos játékvezetése mellett az előző versenyeken legjobban szerepelt fiatalok (1—10. helyezettek) mérik össze erejüket. A kérdéseket a sportmozgalom legkülönbözőbb területeiről állították össze a rendezők, így — az előző évekhez hasonlóan — a közönség is bizonyára jól szórakozik majd. Sőt, a játékban is részt vehetnek és helyes válasz esetén ajándéktárgyakat nyerhetnek a nézők.

A szellemi vetélkedő szervezői: az MTS megyei Tanácsa, a KISZ megyei Bizottsága, a KISZÖV, a Szakszervezetek Megyei Tanácsa és az MHSZ megyei vezetősége értékes tiszteletdíjakkal várják a győzteseket.

A sportvetélkedő 14.00 órakor kezdődik.

Két kép a rangadóról

Plavecz Pál (Bcs… a minősítő k…

Országos III. osztályú minősítő kadversenyt rendezett Békéscsabán, a Rózsa Ferenc Gimnáziumban a megyei szakszövetség, melynek fő célja: minősítések elérése, megvédése volt. Mivel az előfeltételek adva voltak, az első három helyezett II. osztályú minősítést szerzett, illetve megvédte III. osztályú szintjét. A csörtéket három csoportban vívták a résztvevők, melyekből 3—3 jutott a kilences döntőbe. A legjobbak között négy vásárhelyi, három csabai, továbbá egy-egy orosházi … gyulai vívó kezdte meg a küz…

A nagy érdeklődéssel várt — múlt v… Bcs, VTSK—Kecskeméti TE találkozó… azt a pillanatot ábrázolja, amikor a … keméti hátvéd „lefekteti". A védő … akarná mondani: ..."bíró sporttárs, … tisztán a kezeim!" Koszó azonban j… megítélte a jogos 11-est, amit azu…

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1972 MAR 17

Alexin Andor festőművész

— AJÁNDÉK. Alexin Andor orosházi festőművész a közelmúltban 30 linóleum metszetet ajándékozott a Békés megyei nevelőotthonoknak.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1979 FEB 4
Alexin Andor
CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
grafikusművész

1021

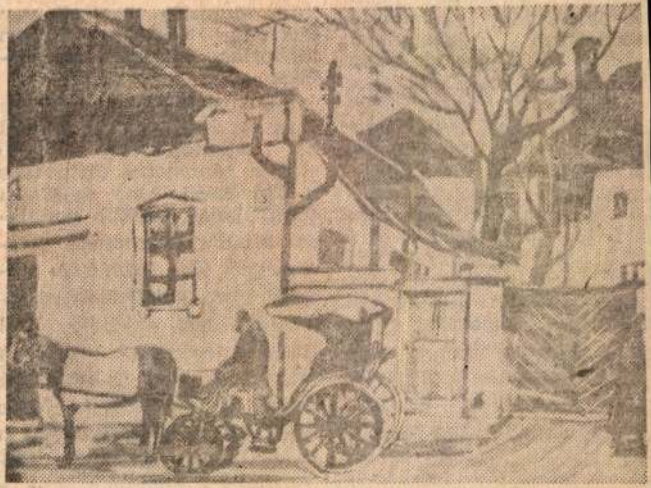

ALEXIN ANDOR: KONFLIS
(linómetszet)

Alap művészi munkát se
evékenységét, az ab
negnyilvánuló társada
mecenatúra lehetősé
Például az Alap előlege
ad alkotóművészeknek, in
művészeknek anyagelőle
s, ösztöndíjakat létesít (D
kovits), egyéb ösztönző j
atásokat nyújt elsősorban
fiataloknak, nyugdíjsegé
ad tagjainak, alkotóházal
tart fenn, pályadíjakat ír
ad ki, többféle közvetett
mogatással is segíti az alk
tást, kollektív műtermeket
tart fenn, anyagilag támo-
gatja a fővárosban és vidé-
ken a műtermes lakások épí-
tését, hozzájárul különféle
rendezvények, nagy kiállítá-
sok költségeihez stb. E szé-
les körű mecénási támogatás
ellenére sem tud — termé-
szetesen — egyes művészek

vészi rang, a művészként el-
ismerés nem mérhető sehol
abszolút mércével. Nagy a
létszám, nagyok az összegek,
nagy a felelősség. Talán
azért is ejt gondolkodóba a
bevezetőben említett lét-
számbeli aránytalanság, s a
képzőművészeti szakosztály
aránytalanul magas szám-

Alexin Andor, [ ]

L: Holló Lóránt

dr Becsei J: A XXI. Alföldi Tárlat 130-133.

Új Auróra, Békéscsaba, 1979. dec 3.

Alexin Andor (Békés megye)

Műve szerepelt a VII. Délalföldi Tárlatn.

Abácz László: A VII. Délalföldi Tárlat

Délmagyarország, Szeged, 1971. máj. 11.

Alexin Andor

Szerepel az alábbi tanulmán
Békéscsabán

N.N.: Kiállítása Munkácsy Mihály
Múzeumban

Békés megyei Népnyiság 1971 X. 10

Alexin Andor 1021 A Pipis-malom Orosházán

Alexin Andor

Alexin [Andor], gratinus M D4

Portré. (Rajz.) Repr.

Kékesdi Gyula: Tóth József jubileuma 4.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. szept. 6.

Alexin [Andor], grafikus

MDK

Portré. Rajz. Repr.

Kékesdi Gyula: Papa

10

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. márc. 15.

09

Alexin [Andor], grafikus

7 Du

Portré. Rap.

Repr.

Kékesdi Gyula: A gyerekek orvosa 4.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. dec. 14.

Alexin Andor, grafikus MDh

Portré. Rajz.

Repr.

Alexin Andor rajza: Portré 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. febr. 2.

Alexin Andor

grafikus

MDK

Illusztráció.

Molnár Coltán: Gépek a városfölött

Élet és Irodalom, 1964. március 21-10 lap.

MDK.

Alexin Andor

Orosházi kiállitásának kritikája

Békésmegyei Népujság 1965.IV.8.
lap -

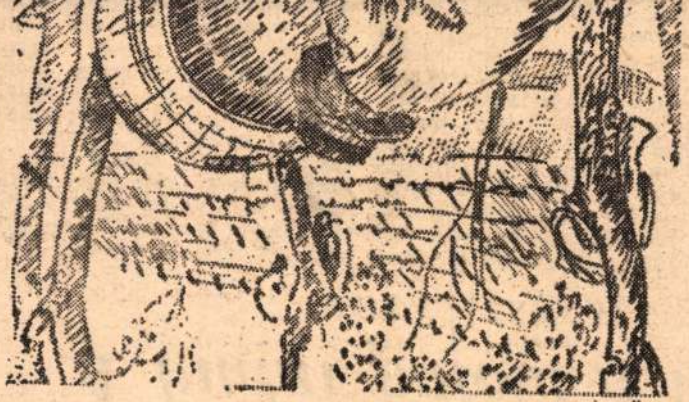

NOV 2 1964

ALEXIN ANDOR: LAJTNÁL.

NÉPSZABADSÁG

Alexin Andor, grafikus MOK

Rajzai. Repr.

Alexin Andor: Lajtnál 9

NÉPSZ[illegible]SÁG, [illegible]-1964. nov. 1.

Alexin Andor, grafikus

MDk

Rajza.

Repr.

Alexin Andor: Magtárban

M. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. febr. 17.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Alexin Andor

1963 FEB 17.

LIS MELLÉKLETE

1021

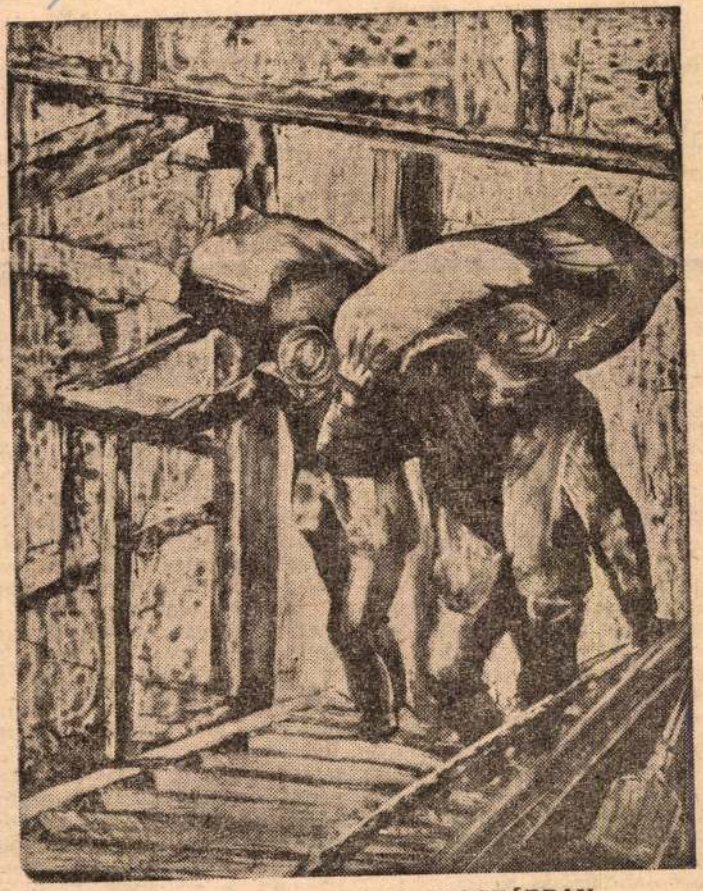

ALEXIN ANDOR RAJZA: MAGTÁRBAN.

FÉLMILLIÓ NÉZŐ ELŐTT

Jegyzetek a televízió művészeti folyóiratáról

Néhány nappal ezelőtt a Magyar Televízió másodízben sugározta művészeti folyóiratának, a Fórumnak képeit, hangjait. E folyóirat nagyon is fiatal, törekvései, formái még csak most bontakoznak. Mégis, szellemi és tzlésbeli irányáról, sajátos feladatairól és lehetőségéről már a látottak alapján is beszélhetünk. A két utóbbiról már eddig is különböző vélemények hangzottak el.

E televíziós folyóirat óriási jelentőségét sokan főként abban látják, hogy a művészt a személytelenség homályából kiemeli, a művész és a közönség kapcsolatát közvetlenebbé, személyesebbé teszi. A Fórum azért oly nagy jelentőségű kezdeményezés — mondják mások —, mert módot ad arra, hogy sok mindent (könyvet, muzsikát, képet), aminek propagálására és értékelésére eddig csak elvont, fogalmi eszközeink voltak, most vizuális, s mozgó formában is népszerűsíthessünk.

Ami ezeket a szempontokat illeti, mindegyiknek megvan a maga igazsága. Mégis — úgy tetszik — a Fórum jelentőségét azok mérik fel igazán jól, akik a hatalmas, *félmilliós példányszám oldaláról* közelítik meg a dolgot, s ebből indulnak ki az említett új lehetőségek mérlegelésében is.

kulatnak a jellemzésével azonb mégiscsak túlzott ez a kis jegyz Mindnyájunk közös óhaját, cél összekeverte a némileg szer nyebb valósággal. Ha csak azo ra gondolnánk, akik eddig megnézték az új színielőadások elolvasták a könyveket és kri kákat, akkor a szerzőnek nyilv igazat kellene adnunk. De azokra a százezrekre gondolun akik — s ők vannak többen — é tükben először hallgatják a köl a festő, a rendező és a műtört nész szavát, akkor már kevés nyughatunk meg az említett iga ságban.

A közönség, amely változi fejlődik, mind igényesebb. Igen, ha közönséggé formálja bevezetik a művészetbe, ha te mészetes légkört, jó közérzet teremtenek ott neki. Más sz val akkor, ha a tömegek ügy a művészet ügyévé, és a művészet dolgait a nép ügyévé sik rül tenni.

A Fórum már sugárzott n hány olyan műsorszámo amelyek jó irányba mutattal Ilyen volt például a pécsi költő találkozóhoz fűzött jegyzet. Fra páns, operatív jellegének, s mű vészetpolitikai bátorságának kö szönhette elevenségét az egyi fiatal írónk jó és sikeres regény nyomán elinduló, s végül könyvkiadók és -terjesztők, vagy ér

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Alexin Andor

NÉPSZABADSÁG

1964 FEB 2.

9

1021

ALEXIN ANDOR RAJZA: PORTRÉ

A tudomány és technika világából

KOPÁSÁLLÓ BEVONAT AUTÓUTAKRA

Az utak jegesedését só felszórásával igyekeznek megakadályozni. *A sóoldat azonban éppen úgy árt a betonnak, mint ahogy ártanak a koptató hatású kemény szemcsék.* Ezek ellen a Német Szövetségi Köztársaságban — kísérletképpen, három autósztráda egyes részein — *műanyaggal való impregnálással* próbálnak védekezni: százméteres impregnált szakaszt százméteres kezeletlen szakasz követ, s erről újabb százméteres impregnált szakaszra jut az autó.

A bevonatot hat—nyolc óra alatt lehet elkészíteni, élettartamát minimálisan két évre becsülik, s *arra számítanak, hogy az impregnált útburkolatot csak tízévenként kell felújítani.* Az impregnálás előtt homokfúvással a betonfelületet mindenféle szennyeződéstől (olaj- és guminyomoktól is) teljesen megtisztítják. Az impregnáló műanyaghoz oldószert és keményítő hatású adalékot keverenek, s ezt a keveréket viszik fel a tisztított betonfelületre. Ez a keverék behatol a beton pórusaiba és azt teljesen átitatja. A felületen kialakult kemény, „bőrszerű" kéreg savval, lúggal, sós vízzel, olajjal, vízzel szemben rendkívül ellenálló.

DRÓTKÖTÉLRÖNTGEN

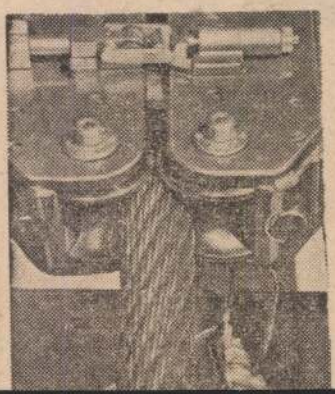

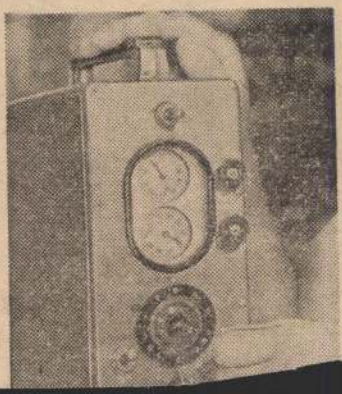

[Alexin] [Andor], grafikus

NDK

Portré. Repr.

Repr.

Kékesdi Gyula: Művész elvtárs 6.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. jan. 10.

Alexin [Andor], gratikus

MDh

Portré, Repr.

Kékesdi Gyula: A tanácstitkár 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. nov. 10

Alexin [Andor], grafikus

M Dk

Portré.

Repr.

Kékesdi Gyula: „Mi, ezer négyszázan"

8.1.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. nov. 26.

Klein [Andor], grafikus

MDK

Rajza.

Repr.

Kékesdi György: Régi karcok krónikása 10.

NÉPSZABADSÁG 1963. okt. 6.

Alexin [Andor], grafikus MDh

Portré. Rajna.

Repr.:

K. Gy.: Aki a gyárban is otthon van 10.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. okt. 20.

Alexin [Andor], grafikus

MDk

Portré. Rajz.

Repr.

Kákesdi Gyula: A nép nevelő –

4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. okt. 30.

Alexin [Andor], grafikus MDH

Portré. Rajz. Repr.

Kékesdi Gyula: Akit a barátság éltet 6.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. okt. 13.

Alexin Andor, grafikus

Rajza.

Repr.

Kékesdi Gyula: Gyerekek

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. aug. 3.

Alexin [Endre], grafikus MDK

Portré.
(Rajz) Repr.

Kékesdi Gyula: A hajógyári hegesztő 4.

NÉPSZABADSÁG, Gyp. 1963. szept. 10.

Alexin [Endre], grafikus MDk

Portré; rajz.

Rep

Kékesdi Gyula: Tanári elvtárs 7.

NÉPSZABADSÁG 1963. dec. 22.

Alexin [Andor], grafikus MDk

Portré. Rajz.

Rajz.

Kékesdi Gyula: Egy falusi KISZ-vezető 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. nov. 29.

MDK.

Alexin Andor

Kiállitási kritika

Tiszatáj 1967 jan.p.62.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Alexin Andor

1021

1967. október 17.

Grafikai kiállítás Gyulán

Összegező és beszámoló jellegű ez a hagyományosan a múzeumi hónap keretében a vár termeiben meghonosított megyei grafikai kiállítás, amely a Képzőművészek Szövetsége Dél-magyarországi Szervezete, Békés megye tanácsa művelődési osztálya és az Erkel Múzeum közös rendezvénye. Megyénk képzőművészei és művészetbarátok igen szép számmal jelentek meg a vasárnapi megnyitón, ahol *Végh Andor*, a megyei, *Máthé Endre* pedig a gyulai városi pártbizottság, *Havasi István* a városi tanács képviseletében jelent meg.

Bede Anna költőnő lírai hangvételű megnyitójában egy-egy találó mondattal jellemzett minden kiállító művészt, majd Aragon: Matis festőhöz írt versével választott mottót a kiállításhoz. Ugyancsak költő: Nagy Gusztáv írt élményektől lelkesült ismertetőt és bevezetőt a hagyományos formában megjelent katalógushoz, amely ismét a gyulai nyomda szép munkáját dicséri. Alexin Andor, Bazsali Ferenc, Gaburek Károly, Koszta Rozália, Lipták Pál, Miklós István és Mokos József negyven új alkotása figyelemre méltó művészi előrelépést tükröz a grafika terén és főként megyénk tájainak megörökítése jelentett szép kezdeményezést. Ezüst György nagyméretű temperái, Alexin Andor linói, Koszta Rozália gyulai tusrajzai máris sikert arattak.

A kiállítás rendezői Szilágyi Miklós és Koszta Rozália voltak.

M. Gy.

kséggel épül a Tiszán sodik vízlépcső

akció előkészí-
zponti Bizottsá-
Szövetség VII.
a 2. számú ti-
tetése fölött, s
fiatalok segí-
kamatoztatására.
dő jelentőségű
újabb, mintegy
ázhatják ki az
és évente száz-
rgiát termelhet-
s szakaszon te-
a rakoncátlan
elleni védekezés

rapítja. Az öntözéses gazdálkodás kiterjesztésével, a jelenleginél több mint hárommilliárd forinttal nagyobb értékű termést takaríthatnak be a földekről.

Az új nemzedék tennivalóiról a KISZ Központi Bizottsága szocialista szerződést írt alá a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztériummal, az Országos Vízügyi Főigazgatósággal, a tervező és kivitelező vállalatok főhatóságaival, valamint az egyéb szervekkel. A KISZ-védnökség programját magában foglaló szocialista szerződés alapján elkészítik az 1968. évi intézkedési tervet. A KISZ és a társszervek képviselőiből — ifjúsági vezetőkből, fiatal műszaki-
dasági szakemberekből bizottsá-
etre a feladat megoldásának irá-
I)

ággal

MDK.

AlexinAndor

Kritika

Tiszatáj 1967 7.p.647.

Alexin Andor

Orosházi részlet a képéről repr.

Ifjú Kommunista 1967. aug

M.D.K

Alexin Andor
grafikus

Témáját a kiállításon szereplő képeiher oroshári bárakból, udvarokból merítt.

B. Szipka Magdolna: Békés megyei grafikai kiállítás
Művészet, 1967. augusztus – 44 kap.

MDK.

Alexin Andor

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 aug.

MDK.

Alexin Andor

Orosházi udvar c. képe

Müvészet 1967 juni.p.41.

Alexia Andor

MDK.

Alexin Andor

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 juni.p.42.

Alexin Andor

M.D.V.

grafikus

Barsaliterenccel rendezett
közösen tartalmat Orosházán.
Bemutatta az „Előszobában",
az „Öreg kávédáialó" képet is.

Akácz László: Barsaliterenc és Alexin Andor . . .

Művészet, 1967. junius – 42 lap

M.D.V.

Alexin Andor
grafikus

Oroshaú tárlatán felcrajzokat,
monotypiákat, linometszeleket,
mutatott be. — „Oroshaú udvar" (repro)

Akrácz László: Barsali Ferenc és Alexin Andor . . .
Művészet, 1967. junius - 42 lap.

MDA.

Alexin Andor

Kiállitási kritika

Délmagyarrszág 1967 juni.2o.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

1960 MÁR 3.

1021 Alexin Andor

Alexin Andor

Késmárki részlet

INTERJÚ Csüri Istvánnal, a Belkereskedelmi Miniszt főosztályvezetőjével

Alig két hónapja, hogy a kereskedelemben az árreform bevezetése megtörtént, azonban ezzel kapcsolatban több kérdés még vitatott. Ezek közül néhányra munkatársunk választ kért Csüri Istvántól, a Belkereskedelmi Minisztérium Iparcikk Főosztályának vezetőjétől.

— A kereskedelmi vállalatok új, önállóbb módszerei az új árképzésben, áruellátásban a minisztérium hatáskörén kívül miben jelentkezhetnek a továbbiakban?

— A gazdaságirányítás új rendszerében, a korábbinál lényegesen rugalmasabb ármechanizmus működik. Az is köztudott, hogy a gyakorlatban ez elsősorban a fogyasztási cikkek különböző árformáin keresztül valósul meg. A rozott szempontok szerint árformákba vannak besorolva. Míg azonban a fogyasztói árak szférájában az árakban kb. fele a rugalmas árformához tartozik, addig a termelői árak körében ez az arány — különösen a könnyűipari cikkek területén — lényegesen nagyobb. Általánosíthatóan azt mondhatjuk, hogy a fogyasztási cikkek termelői árait tekintve, ezek körében a rugalmasabb árformák részaránya megközelíti a 80—90 százalékot.

Az előbbiekből következik, hogy a termelők eladási áraikat igen széles körben szabadon alakítják ki. Ami ezen a körön kívül esik — ahol a termelői árak is hatósági árformákba vannak sorolva —, ott természetesen az illetékes árhatóság állapítja meg, vagy változtatja meg az ipar termelői árait. Miután azonban —

ra is nagy szere
dalmi ellenőrzés
lönböző formá
együttesen kellő
lentenek ahhoz,
kapcsolatos vissz
megakadályozzák
mégis bekövetkez
lősségrevonás me

**— Mi a he
készletekke
áruba boc
csolatban?**

— Az 1967. év
készletek egy rés
további részét pe
én felszabadítottu
raktáron tárolt k
forgalomba hozha

**— Mennyib
TÜZÉP-nél
jelentkező**

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Budapesti Rundschau
Alexin Andor
1967 DEC 8

1021

Andor Alexin: Hof in Orosháza. Holzschnitt.

...ica marxista.
...stverständlich finden die in Madrid erschienenen Bücher im gesamten spanischen Sprachgebiet Verbreitung. Wir erwähnen die Aufnahme von Lukács Werk in Argentinien. Die Besucher der Postämter von Buenos Aires waren vor kurzem Zeugen eines eigenartigen Schauspiels: Bücherscheiterhaufen. Die Postangestellten suchten verlegen nach Ausflüchten: sie müssen auf Anweisung der Sicherheitsbehörden die „unerwünschten" Bücher zu Tausenden verbrennen, so Die Dialektik der Natur von Engels, eine Sammlung von science fiction von Beljajew und die Ästhetik von Georg Lukács.

Präsident Organia beweist, daß er selbst Franco übertrifft: erhielt der spanische Caudillo den Titel Generalissimo, gebührt ihm mindestens Franquissimo. Dieses Wort bedeutet zugleich „äußerst aufrichtig", und Organias nicht im geringsten ästhetisches Regime hat mit der Verbrennung des Werkes von Lukács sehr aufrichtig bewiesen, daß es sich selbst vor einer Ästhetik fürchtet.

...jedem Fall. S...
Beispiel können nicht ...liche Arbeiter mit dem ...rbeiterbrief in gleicher ...ße den ihnen gebühr... Platz finden. Traktoriste... Facharbeiter von Masch... werkstätten, die am ... reichsten sind, erfreuen ... allgemeiner moralischer ... materieller Achtung. Di... fentliche Meinung der Bauern hat sie akzeptiert und kann sich eine ungestörte tägliche Arbeit ohne sie schon garnicht mehr vorstellen. In den verschiedenen Schulen werden außerdem noch viele andere Berufe unterrichtet: Geflügel- und Pflanzenzüchter, Gärtner, Schäfer und Bewässerungsspezialisten, Molkerei-Fachleute usw.

Alle diese jungen Leute müssen nach Abgang von der Schule die bittere Erfahrung machen, daß ihr Diplom nicht hinreichend geschätzt wird. Lange Zeit hindurch ist ihr Gehalt nicht höher, als das von unqualifizierten Arbeitern, weil etwa die Generalversammlung der Generation der jungeren übergeben wird. „Macht es besser als wir" — sagt die Jugend von gestern. Ihr guter Wille ist nicht weniger aufrichtig, als ihre Erkenntnis, daß sie in einem völlig neuen Zeitalter leben und daß die Pläne und Bestrebungen der „Kinder" ihre gewagtesten Träume überflügeln. Mit der massenhaften Ausbildung von Spezialisten und Facharbeitern beschleunigt sich auch die Entwicklung der neuen bäuerischen Lebensform. Das Dorf erwartet von den Fachleuten, daß sie selbst in den entlegendsten, ehemals als Sandnester bezeichneten Ansiedlungen, Lebensverhältnis-

MDK

Alexin Andor

Orosházi este linó

Pécsi utcarészlet, sz.~~xxx~~ linó

9. szegedi nyári tárlat, Móra F. Mus.

1968. aug.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

NOV 24

1021

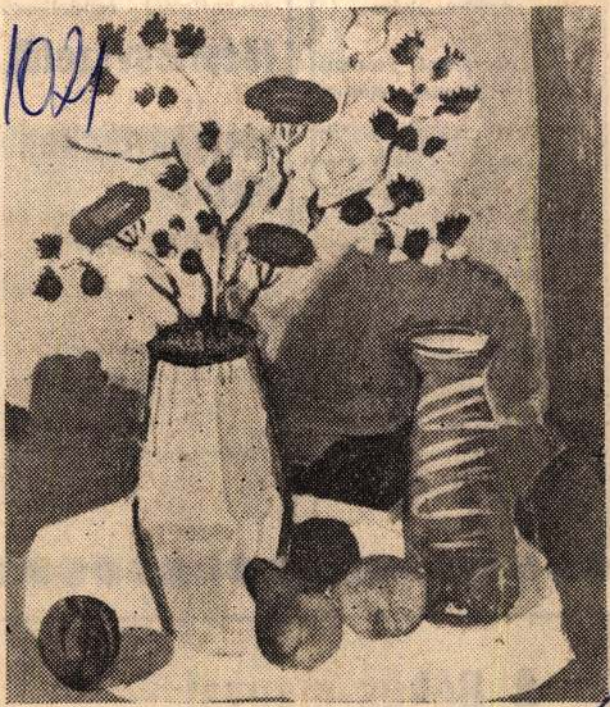

Alexin Andor

Csendélet

Alexin Andor

kubikos-
és segéd
valamint
kőműves
és vasbet

Az alkalmazáshoz a tsz vezetőségétől ideiglenes munkavállalási engedély, továbbá MIL-lap szükséges. Szállásról gondoskodunk.

Jelentkezés:
személyesen, 43. sz. Állami Építőipari Vállalatnál, Budapest, XI., Dombóvári út 19.
(A 4-es, 41-es, 43-as, 47-es villamossal).

mélyépítésben jártas művezetőket.

Írásbeli jelentkezéseket

OTTV
Sajószentpéteri Kirendeltség,
Sajószentpéter,
Kossuth u. 135

címre kérjük küldeni.
Felvétel esetén útiköltséget térítünk.

A Békés megyei Mezőgazdasági Ellátó

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1021

Alexin Andor

Alexin Andor

Parasztportré

Két vágó birka, kútág
való rönk van eladó. M
57. Mazán Andrásnál.

Kereszthúros, körpáncél
chanikás, fekete zongor
csaba, Orosházi u. 68.

Kitűnő bécsi, rövid zongora eladó. Békéscsaba, I., Damjanich utca 2/1.

Üstök üstházakkal, samottbetétes szénkályha eladó. Békéscsaba, I., Dózsa u. 27.

Üzemképes, tüzeléses fürdőboyler csapteleppel, nagyméretű Kalór kályha, fehér asztali tűzhely eladó. Érdeklődni lehet 16 órától: Békéscsaba, Alsókörös sor 4/1.

Motorkerékpárok zománcozását vállalom. Békéscsaba, Pozsonyi utca 93.

Festett hálószoba és egyéb bútorok eladók. Békéscsaba, Deák utca 10, udvari lakás.

12 db-ból álló világos, festett fenyő hálószobabútor olcsón eladó. Gyula, Gyep u. 7.

Saját termésű **borok** lakodalomra 15 forinttól beszerezhetők. Orosháza, Lehel 63.

Mély gyermekkocsi, fényképnagyító, szárító, vetítőgép eladó. Békéscsaba, Berényi út 72. Érdeklődni 5 után.

Közületek munkaerőigénye

Az Országos Sertéshizlaló Vállalat békéscsabai I. számú (Kétegyházi úti telepe) segédmunkásokat és éjjeliőröket vesz fel.

tözhető ház eladó. Érdekl
15 órától, VI., Berzsenyi

Eladó kétszobás, azonnal
kétharmad házrész. Bé
ressy u. 50. Érdeklődni:
lők 2075/8.

Külön bejáratú fél ház
lődni: délután 5-től, va
nap. Békéscsaba, V., Pozs

Újkígyóson, Kiss utcáb
szögöl, Apáti-pusztán egy
négyszögöl szántó eladó
Gyula, Sarkadi út 92.

Sürgősen keresek kétszo
fortos lakást vagy házré
zel. Békéscsaba, I., Vaj
száros.

Kismegyer 106/1 számú
Érdeklődni: Békéscsab
Pálné utca 5.

Eladó Orosházán, Csizr
utca 49 számú **ház,** fiz
ménnyel, azonnal beköltö

Eladó egy új két szoba,
ház, Orosháza, Zöldfa ut
beköltözhető.

Pusztaszentetornya 4 szá
bontásra eladó.

Eladó Orosházán, Hold u
2 szobás **ház,** azonnal bek

Eladó Orosházán, Kazir
számú, 2 szobás, mellékh
Artézi víz az udvarban, a
tözhető.

Orosházán, Madách utca
istálló kiadó.

Kétszobás, fürdőszobás
Békéscsaba, Latinka Sár

Alexin Andor

Grafikái varnak Beck Zoltán (Orosháza) magángyűjteményében

Sass Esvin: Szervedély, amiről nem lehet leszokni

Békésmegyei Népújság 1968 X. 22

19nX NOV 1 0
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1021

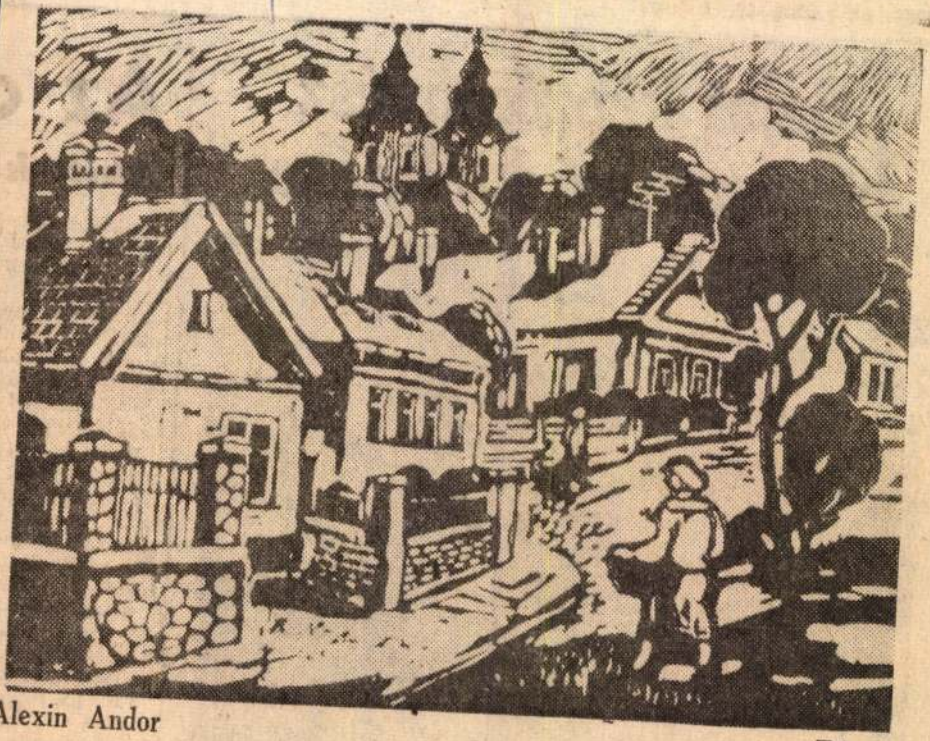

Alexin Andor

Tihany

Alexin Andor

Bajai képzőművész békéscsabai kiállítása

Az o

Akik ki

Lakatos Jánosé
házban laknak,
ga 12 ezer forint
az orosházi város
tékű bontott any
totta. Ezt azonb
hanem az építőip
neki — OTP-köl
ezer forint helye
forintért épít új

Lakatosék régi
lagosnál jóval „
lán inkább házik
vezni. A cigányt
zül azonban mégi
vül-belül tiszta.
hából áll, a bútor

Szívélyesen fog
get, mint akikne
kargatniuk. A fér
is. Hamar kiderül
János bádogos v
nem a világot, ha
beli községeket já
séggel nem is sok

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1021

Alexin Andor

Alexin Andor — *Öreg házak*

Körben a falakon különös látnivalók ragadják magukkal a tekintetet a szeghalmi járási tanács pénzügyi osztályának egyik szobájában. Hagyjuk figyelmen kívül a hagyományos képeket, a sporteredményeket és eseményeket megörökítő dokumentumokat, egy egyesületi zászlót, és minden más egyebet. Csak azokat a pergamensárgára fakult újságkivágásokat nézzük, amelyek keskeny, aranykeretben, üveg alatt őrzik évekkel ezelőtti híradásukat.

Mert a nagy becsben tartott újságkivágások az osztály, pontosabban a költségvetési csoport jó munkáját idézik. Ha majd ez az írás is a falra kerül, vajon miről tájékoztatja az olvasót? — kérdeztük Nátor János csoportvezetőt rövid látogatásunkkor.

A csoportvezető gondosan gépelt költségvetési kimutatást helyez az asztalra; a szeghalmi járás művelődési otthonainak havonkénti költségvetéseit. Ez a kimutatás azért érdemel külön is említést, mert máshol a megyében ilyet nem csinálnak.

lemmel
lődési
kiadási
évi köl
szinte
időarányosan hogyan alakult az egyes kultúrházak korántsem elhanyagolható pénzügyi helyzete. Ha valahol túlságosan nagy a lemaradás, nyomban figyelmeztetjük az igazgatót.

Látszólag nem nagy dolog, amit a csoport csinál Nátor János vezetésével, Papp Gyula előadó és Kele József főelőadó segítségével. Mégis, a tények önmagukért beszélnek. A járás tíz községének művelődési háza közül egyik sem küzd anyagi problémákkal, és már készül a pénzügyi terve a november 7-én átadásra kerülő kertészszigeti új kultúrkombinátnak is, hogy a megnyitás pillanatában semmiben se legyen fennakadás.

Először bizony furcsának tűntek az üvegezve, keretezve, falra akasztott újságcikkek, de — bárki meggyőződhet róla — közszemlére tételük jogos volt, akárcsak az elismerés, amely a költségvetési csoport dolgozóit dicséri.

meny, előtte a s
pek teszik földl
országúton cuk
rakott dupla pó

Alexin Andor

Entz Ferenc - rézkarc Bp. 1962.
273x217 mm. 87.- Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 200.-1.

Alexin Andor

Linomaxmetakkal

Szerepel a II. Délalföldi Tárlatom.

Dómötör János. II. Délalföldi Tárlat

Tiszatáj. 1965. VII. sz. 553. l.

Aletin Andor (Oroshaza)

Városvéj, lino 19×27
Öreg hár, monotyp. 30×39
Galambetelés, " 31×40

Alföldi Tárlat Gyula 1966
Kat. Gr. Csoór István 1966

Alexin László

grafológiával szerepel a

IX. Alföldi Tárlaton Szolnok

Gádoros: Vass István: IX. Alföldi Tárlat

Tiszatáj 1966 VI. n. 458 old.

MDK

~~Grafika~~

Alexin Andor

Vásárhelyi részlet/ sz.lino

Szegedi nyári tárlat, Móra F.Muz. 1967.jul.

Alexin Andor

Linómetszetekkel

nerejel a békésmegyei grafikai

kiállításon Gyulán

Kiláppi Miklós: Békésmegyei grafikai

kiállítás

Tisztatáj 1967 I. n. 61 old.

Alexin Andor

Szerepel a Békésmegyei grafikai kiállításon Gyulán

Bede Anna: A Békésmegyei grafi. kiáll. megnyitója

Tiszatáj 1967 XII. n. 12 11 old.

Alexin Andor

Linometszetekkel

szerepel a III. Délalföldi Tárlaton

Kabó Endre: Reménytvesztve – Reménykedve

Tiszatáj 1967 VIII. n. 647 old.

MDK

Alexin Andor

Kiállitási hir

Béksmegyei Népujság 1968 juli.14.

MDK

Alexin Andor

lino:

Hazafelé

Pécsi utcarészlet

Vásárhelyi udvar

Délalföldi Tárlat 4. 1968. - Hmvhely, Szeged, Gyula, Szentes

MDK

Alexin Andor

Kiállitási kritika

Magyar Hirek 1968 máj.31.

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1021 Alexin Andor

Utca

Beszélgetők

Alexin Andor linómetszetei

A gazdaságirányítás új rendszere kedvező helyzetet teremtett a mezőgazdasági termékek forgalmazásában

Küldöttközgyűlés a Dél-Békés megyei Tsz-ek Területi Szövetségében

Augusztus 24-én, szombaton délelőtt küldöttközgyűlés volt a Dél-Békés megyei Termelőszövetkezetek Területi Szövetségében, Orosházán. *Ifj. Bozó József* elnöki megnyitója után *Horváth Pál*, a területi szövetség titkára a mezőgazdasági termékek forgalmazásában szerzett tapasztalatokat összegezte. Hangsúlyozta, hogy Dél-Békés megyében 1962 és az 1966-os évek időszakában változatlan áron számolva 23,7 százalékkal növekedett a termelőszövetkezetek bruttó termelési értéke. Ugyanebben az időszakban a gazdaságok 33,2 százalékkal adtak több árut a népgazdaságnak, mint 1962-ben. Ezek a tények is bizonyítják: a pártnak és a kormánynak a mezőgazdaság szervezésére tett intézkedései helyesek voltak. Maguk a termelőszövetkezeti parasztok is így értékelik az elmúlt években bekövetkezett fejlődést, hiszen a közösből származó jövedelmük 1962-höz képest 26,5 százalékkal emelkedett.

A gazdaságirányítás új rendszere az árszínvonal emelésével, továbbá a szövetkezetek tevékenységi körének bővítésével új lehetőségeket teremtett a dinamikusabb továbbfejlődésre. Ezt célozza többek között az is, amikor a vállalati önállóság növekedésével a gazdasági döntések jelentős hányada az üzemekbe került. Így igen kedvező összhang alakult ki a termelőszövetkezetek és a mezőgazdasági termékeket forgalomba hozó vállalatok között. Ugyanakkor szóvá tette az előadó azt is, hogy a szerződéses termesztést segítő elgondolások, javaslatok csak lassan kerülnek megvalósításra. Lassú a szerződéses alapfeltételek kidolgozása is. Megállapította azt is, hogy a mezőgazdasági termékek a közvetlen piaci kapcsolatok révén rövidebb úton jutottak el a lakossághoz. Javult az áru minősége és az ellátás színvonala. A területi szövetség elnöksége működése óta több olyan intézkedést tett, javaslatot küldött a felsőbb szerveknek, amelyek lényegében a mezőgazdasági termékforgalmazás gyorsítását sürgették. Ezekben sok szó esett a termeltető vállalatok munkájáról. A trösztök sok esetben figyelmen kívül hagyják a tájjellegű termelés lehetőségét, ragaszkodnak az országos sémákhoz. Ebből következik, hogy a gazdálkodás hatékonyságának növelésére a termelőszövetkezetek mellett kapjanak a felvásárló vagy a termeltető szervek vidéken működő egységei az eddiginél nagyobb önállóságot.

Szó

Nem mindenki r
zá, hogy a marha
„Csak egy kislány
melódiáját is a f
de a vendégek tö
hallgatja a jó ze
is, ha megdrágítj
menüt.

Kérdés azonban
kap-e a vendég a
ben. Erről beszé
Györggyel, az Ors
tató-zenei Központ
deltségének a vez
hány hivatásos m

Nincs munk

Az elmúlt évekb
ta a legnagyobb g
nak, hogyan helyz
szeket. Ma alapvet
zet: a hivatásos z
zaléka állásban v
muzsikus, még v
munkahelyek közö

A változás mag
egyszerű: tavaly
rendelet, amely sz
málisan 10 százalé
sabb árat kalkulál
déglő, ahol a hét h
zsikálnak. Érthető,
sabb jövedelem ér
kapnak a zenészek
tási és értékesítési
például a tavalyih
megduplázták a ze
helyek számát.

A gyorsan növek
problémát szült: E
vezetők csak a ze
ban rejlő anyagi e
ják szem előtt, n
kellő súlyt a minős

Köztudott, hogy
képzettségük alapjá
kategóriába soroljá
megfelelően állapítj

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

1021

A XI. Alföldi Tárlat

Ha egyetlen szóval kellene válaszolnom arra a kérdésre, hogy jobb-e, színvonalasabb-e a mostani kiállítás az elmúlt évek alföldi tárlatainál, gondolkodás-latolgatás nélkül lelkes igennel válaszolnék. Az igent természetesen (ezt sietek hozzátenni) mindössze a magam *élménye* hitelesítheti. A művészi teljesítmény mérésére nincsenek — soha sem lesznek — mérőműszerek és egzakt módszerek. Amikor valaki a művészi színvonal emelkedéséről mond véleményt, bármilyen meggyőzően mondja is, csupán arról ad számot, hogy *neki* nagyobb élményt jelentett az egyik kiállítás, az egyik művész alkotása a másiknál.

Az ítélet-alkotás ezek szerint végletesen szubjektív? Vagy mégsem?

Az élmény, mire ítéletté sűrűsödik, csodálatosan átformálódik. Az ítélkező nem vallhatja be, hogy szavainak fedezete az élmény: néhány jól definiálható tényezővel kell körülbástyáznia véleményét. Így azt a látszatot keltheti, hogy az általa elősorolt objektív tényezők szolgálnak ítéletéhez cáfolhatatlan fedezetül...

Kijelenthetem, hogy nem akarok ilyenféle látszatot kelteni; távol áll tőlem az élmény elrejtésének szándéka. S ha mégis megkísérelném a lelkes igent „megmagyarázni", és bárki által ellenőrizhető jelenségekre, motívumokra hivatkozom a magam igazának tényszerű bizonyítása érdekében, nem azért teszem, hogy véleményem objektívnak lássék. A magam élményét vállalom. De azt is tudom és vallom, hogy nem csupán a véletlenen (hangulaton, benyomáson) múlott, hanem szükségszerű jelenségek szerencsés találkozásán is, ha ezúttal lelkes igennel kezdhettem a beszámolót. Milyen tényezők befolyásolták tehát az élményt? Milyen jelenségek találkozása avatja jelentőssé a XI. Alföldi Tárlatot?

Amit az avatatlan szemlélő is azonnal megállapíthat: a mostani kiállítás minden eddiginél gazdagabb — legalább is ami a kiállító művészek és a kiállított művek számát illeti. Igaz, ezt a gazdagságot — sajnos — egy negatívum is „szugerálja": a kiállítás kissé zsúfolt, s így nehezen áttekinthető. (Hadd jegyezzem ide zárójelben: a múlt évi kiállítás katalógusa alapján ellenőriztem, hogy valóban növekedett-e a kiállítók, illetve a művek száma. Magam is meglepődtem: nemhogy emelkedett, de csökkent...; Pedig azzal az érzéssel sétálgattam a paravánokkal felszabdalt teremben, hogy a rendező megoldhatatlan feladattal birkózott: az adott alapterületen nem is lehetett volna áttekinthetőbbé varázsolni a kiállítást...) A rendező egyébként arra törekedett, hogy egy-egy művész munkásságát kiemelten hangsúlyozza. Arra kényszerítette tehát a látogatót, hogy lépésről lépésre haladva, mintegy „ízlelgesse" az egymás mellett önálló életre kelt, különkülön egységeket képező néhány művet. Igaz, hogy ily módon elterelődik a figyelem a kiállítás egészéről, segít viszont felfedezni ez a rendezői felfogás, hogy honnan adódik a gazdagság érzése.

Műről műre haladva mindinkább megerősödött bennem, hogy a tárlat *átlaga* jobb minden eddiginél. Szinte nincs olyan alkotás, amelyik mellett el lehetne (vagy el kellene...) menni: még azok a művészek is, akik egy-egy művükkel szerepelnek, magukra vonják a figyelmet. És nincsenek bosszantóan gyenge, érdektelen és jellegtelen művek. Tulajdonképp ez okozza, hogy igen gazdagnak, az eddigieket számban is meghaladónak látja a látogató a kiállítást.

A magasra emelt mérce (nemcsak a zsüri volt szigorúbb: az előkészítő bizottság a meghívandók körét eleve leszűkítette, tehát már a meghívásnál szelektált) feltétlenül javára vált a tárlatnak. A jó átlag viszont — önmagában — még nem tenné élményszerűvé a tárlatot; hogy azzá váljék, kiemelkedően jó művek, a hangsúlyokat hordozó kollekciók is szükségesek, hiszen a jó átlagot csak a vitathatatlan kvalitások hitelesíthetik. Akadnak-e ilyenek? Kiket tud a krónikás kiemelni?

Korántsem a kötelező protokoll kényszerít, ha kijelentem: nem vállalkozhatom arra, hogy a kiemelkedő (és feltétlenül kiemelkedő) műveket sorra-rendre elősoroljam. Az adott keretek között csupán néhány, különösen hangsúlyos művész kollekciójára utalhatok.

A Munkácsy-emlékéremmel jutalmazott *Szurcsik Jánost* — aki a korábbi évekhez hasonlóan egyik legerőteljesebb egyénisége az elsősorban alföldi festészetet reprezentáló kiállításnak — expresszívnek és monumentálisnak jellemezhetnők, ha e két jelző elsősorban az indulatot és az Ember himnikus dicséretét jelenti. — *Kis Nagy András*, a magyar éremművészet elismerten legjelentősebb fiatal mestere, hihetetlen bravúrokra képes: érmei festői hatásokra és vonalakra építettek, s mégis evidensen és félreérthetetlenül a legtisztább plasztikát valósítják meg. — *Kass János* lapjai a nemzetközi rangot kivívott magyar grafika gondolati mélységét és bravúros technikáját példázzák a kiállításon. Ha valakit kiemelhettünk, hármójukat feltétlenül: mindhárman a kiállítás jellegzetes hangsúlyainak hordozói. És mellettük az új kiállítók, akik a meglepetést szolgáltatták: *Schéner Mihály*, a népművészettől inspirált, majdnem-monokrón színvilágú absztrakciók megvalósítója; *Kordováner János*, a nagy titok; a népművészeti formarend avatott ismerője, a gobelin *eredeti* funkcionalistáinak következetes őrizője. No és természetesen a „régiek", a mindig kedves ismerősök: a hatalmas dámákat ragyogó fényben láttató *Szalay Ferenc*, a tiszta dekorativitás mélységeit vallató *Koszta Rozália*, a hangulatok képpé formálása és a szimbólum-teremtés között sajátos úton járó *Lipták Pál*, a komor hangulatokat szigorú-derűs bölcseséggel tudatosító *Pál Gyula*, a groteszkhez vonzódó *Ravasz Erzsébet*, a tűzzománc műfaji-kifejezési lehetőségeit szenvedélyesen kereső *Fülöp Erzsébet*. A névsor — a feltétlenül kiemelendők névsora — azonban még mindig nem teljes. Mentse a hiányt, hogy magas színvonalú, kvalitásos a kiállítás átlaga is — amint már mondottam volt.

Mindjárt a bevezetőben lelkes igennel válaszoltam az előlegezett kérdésre: jobb-e, színvonalasabb-e az idei alföldi tárlat a korábbi évek hasonló kiállításainál. Mondhatnék-e ennél többet befejezésképpen?

A kiállítás jó átlaga, a az igen sok, különösen kiemelkedő egyéni teljesítmény kivételesen jó kiállítást, az ünnepi alkalomhoz méltót eredményezett.

Szilágyi Miklós

Alexin Andor

Kisfaludy-ház

Kórháztechnikai Vállalat
Gyula, Semmelweis u. 1.

ályázatot

rvosi műszerész, élező és alvanizáló munkakörökbe.

la, Pf. 7. számon. 122475

vei Élelmiszer és kedelmi Vállalat

tőt keres

E,

épkocsival együtt

RÁKÓCZI ÚT 1.
114607

batkány)
vábbogár, légy)

t jótállással,
RTÁS ESETÉN

végzünk
egyszerekkel, mérgekkel, nint vadászgörényekkel szú gyakorlattal rendel- zik. Kérjen próbairtást!

SZOLGÁLATA
t. 32. Tel.: 12—25.

Szakmunkásokat felveszünk:

vegytisztító, gépi vasaló és kőműves szakmákra

IPARITANULÓ-FELVÉTEL:

MŰKÖSZÖRÜS CÍMFESTŐ VEGYTISZTÍTÓ SZAKMÁKRA.

Jelentkezés:

Békés megyei Szolgáltató Ktsz,

BÉKÉSCSABA, Lenin út 7., de. 8—10 h-ig. 260

Közületek munkaerőigénye

A Békéscsabai Sertéshizlaló Vállalat II. számú telepe (Csorvási út mellett) éjjeliőröket és sertésetetőket, kőműves mellé segédmunkásokat vesz fel.
187941

A Békéscsabai Faipari Ktsz felvételre keres asztalos szakmunkásokat, női és férfi segédmunkaerőt. Jelentkezés: Békéscsaba, Berényi út 122. x

A gerlai Magvető Mg. Termelőszövetkezet azonnali belépéssel felvesz tsz-tagként 1 fő üzemgazdászt. A követelmény középiskolai végzettség, tszképesített könyvelői képesség és mg. gyakorlat. Javadalmazás csak munkaegységben történik.
187602

Figyelem!

AFIT

GAZ 51-es típusú elhasználódott tehergépkocsit, felújítottal 33 000—35 000 forintért

azonnal kicseréljük

Kívánságra a gépkocsit új gumiabroncsokkal és új akkumulátorral látjuk el.

GAZ 51-es típusban II. szemlét vállalunk. Mezőgazdaság részére az 50 százalékos kedvezményt biztosítjuk.

Cím: AFIT XI. sz. Autójavító Vállalat, Szeged, Tolbuchin sgt. 9—11. Telefon: 15—491.
102640

Azonnali belépéssel felveszünk:

szakképzett társadalombiztosítási ügyintézőt, Iparszakos közgazdászt és ügyvitelszervezőt.

Mezőgazdasági Gépjavító Vállalat 7. számú Állomása Orosháza
114533

Egy helyen megkapja!

A FŐVÁROSI VAS- ÉS EDÉNYBOLT VÁLLALAT

Borászati, szőlészeti, kertgazdasági szaküzletében

(Budapest, V., Tolbuchin krt. 12. Telefon: 389—100)

A GAZDASÁGÁBÓL HIÁNYZÓ

borászati cikkeket: borászati vegyiáruk, borkezelési eszközök, boroshordók, dézsák stb;
mezőgazdasági kisgépeket: különféle permetezők és alkatrészek, szőlőprések, zúzók, terménydarálók és morzsolók stb;
kertgazdasági szerszámokat: ásók, kapák, metszőollók stb;
bor- és víztömlőket, parafa- és gumidugókat, továbbá vendéglátóipari cikkeket.

Nyitva: 8—16 h-ig
szombaton: 8—13 h-ig

A bolt vidékre utánvéttel is szállít. 3585

Háziasszonyok, figyelem!

A nagy érdeklődésre való tekintettel ünnepi és napi

tortára, cukrászsüteményekre, édes és sós teasüteményekre, kalácsra és rétesre, tejszínes készítményekre

kizárólag

ÁPRILIS 10-ÉN ESTE 8 ÓRÁIG

VESZÜNK FEL ELŐRENDELÉST.

A rendelés leadható Békéscsabán, Gyulán és Orosházán levő vendéglátóipari vállalat bármely cukrászdájában, büféjében, presszójában és bisztrójában, valamint az Élelmiszer Kiskereskedelmi Vállalat összes boltjaiban.

A megrendelések pontos és gondos teljesítését vállaljuk.

BÉKÉS MEGYEI VENDÉGLÁTÓIPARI VÁLLALAT 187580

Minőségi pontos munka!

Nyitva: reggel 7-től este 7-ig, szombaton 14 óráig. Vállaljuk: női, férfi-, gyermekruhák, bútor- és autóvédő-huzatok tisztítását, vasalását.
Kisebb javításokat is elvégezzük. x

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Alexin Andor

1961 DEC 10.

1021

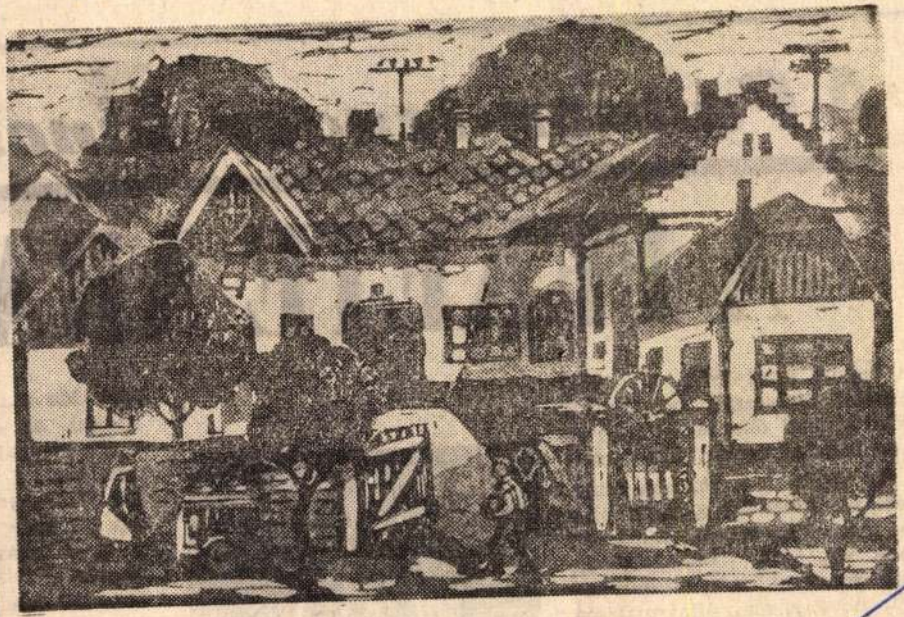

Alexin Andor

Vásárhelyi udvar

1967. december 10.

A Pannon-tenger kincs

A FEKETE ARA

Tegyük most félre az idei naptárt. Helyezzük magunkat a földtörténeti ókorba, idézzük az évmilliókkal ezelőtt történteket

Itt vagyunk a Pannon-tenger tetején. Ameddig a szem ellát és még azon túl is, mindenütt csak víz, víz. Méltóságteljes kék rengeteg, mélyén mindenféle növény, meg állat nyüzsög. Hirtelen mozgásba lendül a glóbus, mint forró ólom, úgy fortyog, megmerevedik és a Nagy Ví

áját. Ma már
nákkal, az e
dazat mozgat
mántfúróval
len mélységel
zák az ipar
a ferde fúrás
ségével a fels
100—150 mét
het téríteni a
séget. (Ezzel
nak jelenleg

A teljes bi

MDK.

Alexin Andor

Kiállitási kritika

Békésmegyei Népujság 1967 szept.23.

MDA.

Alexin Andor

Kisállítási kritika

Békésmegyei Népujság 1907 szept.25.

Alexin Andor
grafikus

M.D.K.

Grafikai művet mutatta
be a tárlaton.

Horács Gyula: A XI. Alföldi Tárlat Békéscsabán
Művészet, 1968. julius - 35 lap

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexin Andor

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP
1966 MAJ 5

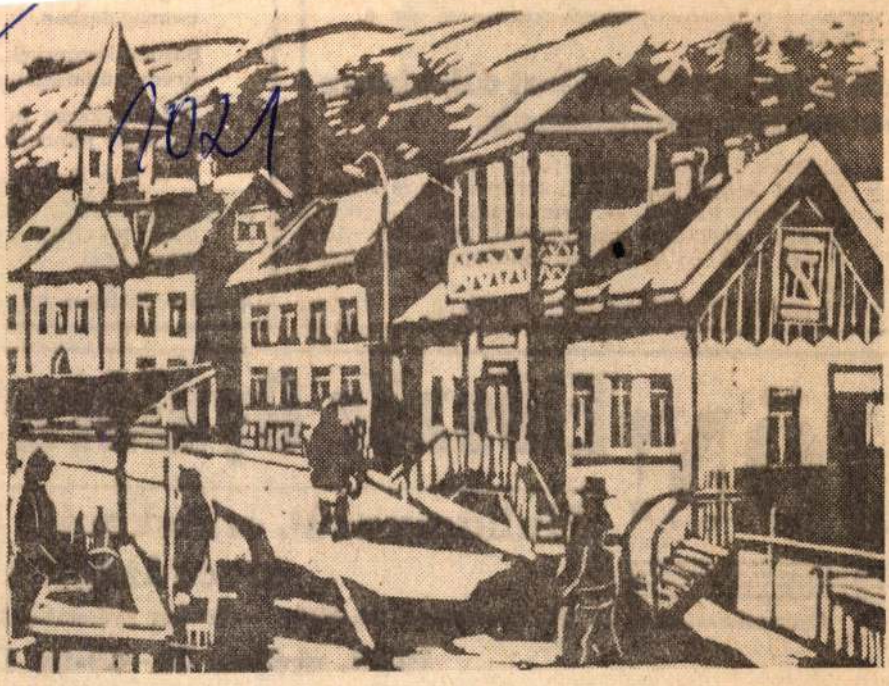

Alexin Andor Tusnádfürdő

A KENDERFONÓ ÉS SZÖVŐIPARI VÁLLA
ZPONTI GYÁRA, Újszegedi Alsókikötő so
éves korig

unkavállalókat alkal
nított munkásnak,

akiknek albérleti hozzájárulást fizet.
Üzemi konyháján napi 5 forintos hozzá
sal ebédet biztosít. — Jelentkezni lehet a járási tanács munkaügyi csoportjánál, Orosháza, Ady Endre u. 5 és a vállalat munkaerőgazdálkodásánál.
Felvétel esetén útiköltséget térít a vállalat. 114796

FEHÉRJEDÚS BOV-
BAROMFIHÚS KÖ
TÁPLÁLÓ.
Orosháza, Október 6 u. 8. s

JÖN! Először Gyulára a

Hullámvasút, óriáskerék, ko
elvarázsolt kas

Gyermekkarusszal 12 féle szórakozási lehetőség! — Értékes nyereménytárgy

1968. május 10—13-ig Gy
NYITVA: pénteken 17—22 óráig,

Alexin Andor

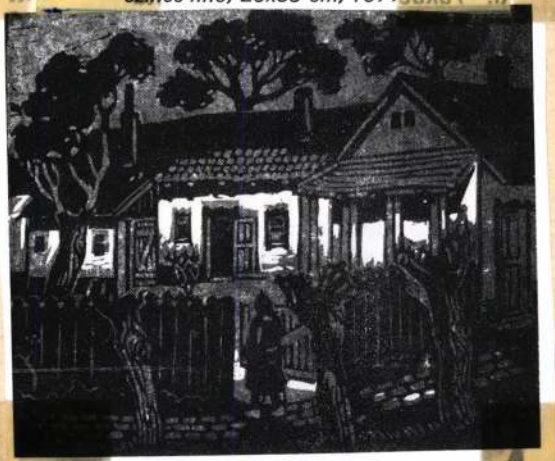

Alexin Andor: Este Orosházán,
színes linó, 26x35 cm, 1971

Művészet, 1972.
júl. 19. old.

Alexin Ándor

Este Orosházán

Lóska Lajos: Békés képzőművészei.
Művészet, XIX 1978.julius - 18.oldal.

Alexin Andor
festő

Alexin festő és grafikus művész
1921-ben született Budapesten.
Tanulmányait 1958-ban fejez-
te be a Magyar Képzőművészeti
Főiskolán.

—: Béres: Képzőművészet.
Művészet, 1975. július – 18. lap.

Alexin Andor

A művész Orosházán alkot, rendszeresen részt vesz a megyei képzőművészek kiállításain és az Alföldi tárlaton. Alap tag.

—: Békés képzőművészei.
Művészet, 1978. július – 18. lap

Alexin Andor

Alexin Andor képein a lát-
vány alig stilizált vissza-
adásra törekszik.

Lóska Lajos: Békési művészek, 1978.
Művészet, 1978. július – 18. lap.

M.D.K

Alexin Andor
grafikus

Városképeivel szerepel a tárlaton

DS. 4 XII Alföldi Tárlat
Művészet, 1969. julius 47 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

1968 MÁJ 26

Alexin
1021 Andor

KÖRÖSTÁJ

KULTURÁLIS MELLÉKLET

Alexin Andor — Orosházi este

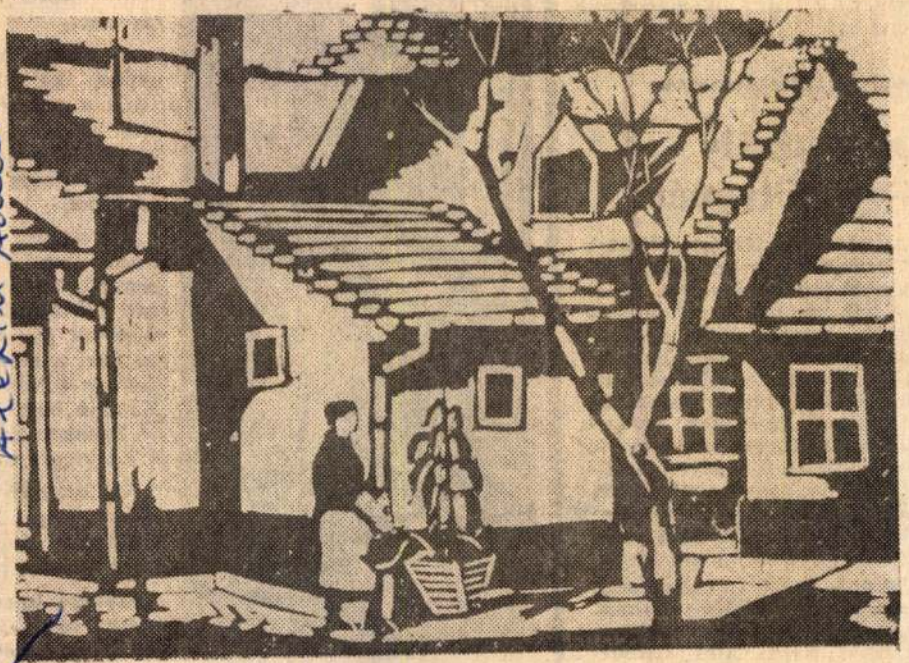

Alexin Andor

Kis udvar

Viszontlátásra!

A kedves idegent kellemes benyomás fogadja, amint Békéscsaba határához ér. A városba vezető országutak mentén ízléses táblákat helyeztek el nemrégiben, amelyek köszöntik a 250 éves Békéscsaba látogatóit. Kifelé menet pedig — búcsúzóként — újabb felirat hagy maradandó nyomot a vendég emlékezetében. Így szól: „Viszontlátásra".

Az ötlet életrevaló, a váratlanul ért üdvözlet kétségkívül kedves, akik kitalálták és el is helyezték — dicséretet érdemelnek. Persze jövőre majd, mikor kész lesz az új szálloda, ha — merem remélni, hogy vonzó, érdekes — programokat szerveznek majd a város új hangversenytermében, akkor a kedves köszöntésen kívül egyéb kellemes benyomásokkal is kedvében járunk majd a városlátogatóknak. Különösen, ha az idáig vezető tengelytörő utak is előbb-utóbb megreparálódnak, ha az új étteremben nem kell annyit várni kiszolgálásra, mint a régiben, és a többi és a többi. Mindenesetre jó lenne, ha előbb-utóbb szükségessé válna a „Viszontlátásra" mellé még odaírni a táblákra: Au revoir! Do szvidanjija! Auf Wiedersehen! Good by!

—aj—

Lear király — egyötvenért

Az olvasók már értesülhettek az Ünnepi Könyvhét változatos, sokszínű rendezvényeiről. Ez az egy hét hivatott arra, hogy a könyvet, mint szellemi produktumot — évenként egy alkalommal — az érdeklődés középpontjába állítsa. Ennek érdekében könyvsátrak teremnek varázslatos gyorsasággal a városok, falvak utcáin, író—olvasó-találkozókon személyes vallomások, izgalmas viták dicsérik a könyvet, melynek igazi értékét anyagiakban kifejezni sosem lehet.

Apropó, érték... Lehet, hogy sokan ünneprontással vádolnak, mégis szeretnék egy érdekes, könyvvel kapcsolatos felfedezést közzétenni.

Az áprilisi 50 százalékos árleszállítás idején szenvedélyesen vetettem magam a könyvvásárlásba. Mint egy részvényes-

Amíg al

Ezen az éjszakán Volent József ügyel a Békéscsabai Víz-, Csatorna és Fürdő Vállalat nyomásfokozó berendezése mellett. Neki műszerek jelzik, mikor tér nyugovóra a város. Néhány perccel ezelőtt ért véget a tv-ben a Ki mit tud? és most a városi vízhálózatban rohamosan csökken a nyomás. Zuhognak a csapok a fürdőszobákban, s mire a mutató visszaleng, sorra lecsukódnak az ablakszemek is.

Az esőtől fényes járdán egy hazafelé igyekvő fiatal pár sietős lépte koppan — „Csak ki ne kapjak az anyutól!" — és a Szent István tér sarkán feltűnik a késő

zi az esti „egészsé
A valóságban tern
ilyen könnyű mun
üzletet kell végigj
férfinek télen-nyá
akár fúj. A Csaba-
kicsit lelassítja a
bácsi. Régi nóták
sok éve múlt máj
liásabb sétákat idé

Alszik a város? És nem csupán vacsorázói, a összesimuló táncos ébren. Sokan ner ték a munkát, az kot.

A taxi-állomáso bújtak össze a ve főrök, s bizonyára históriáról esik s eresztett ablakon san.

Fekete Bálint, kocsi „pilótája" e kozik, hogy utasa dent kérdeznek, már az éjszakai lyáit másfél évti sa alatt.

— Bizony urai ember hajnalra. igazi a pihenés. kek az iskolából jonganak és az ut tudja teljesen kiz lakásból.

Udvariasan vál közös utunk alatt semmit. Lám, eh kell a jó taxisnak. nem túl gyakori sa nem a lakásc nem is a vasútá Kishajó bárt jel — ilyenkor éjfél a kenyérgyárat.

Nyálcsordító nünket a gyár árulkodik, hogy hány vetett cipó

Szilágyi Imre hosszú nyelű la két vetés között perc pihenője. L sipkát és csapzo getve — a keme 45 fokot mutat

Alexin Andor

M.D.K

festő

Barsali Ferenccel volt közös kiállítása 1966-ban.

Alexin Andor: Barsali Ferenc
Műveszet, 1969. aug – 20 lap.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Alexin Andor
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

EGÉSZSÉGÜGYI
DOLGOZÓ

1969 MÁJ 1

DOLGOZÓ
1021

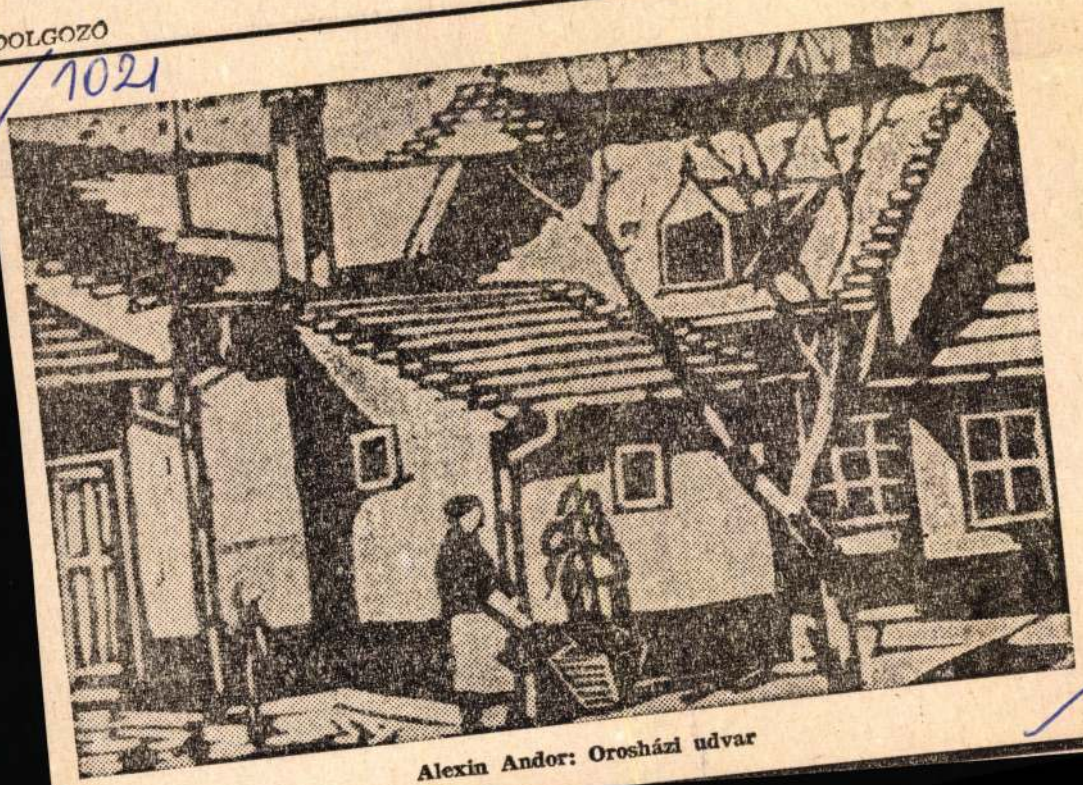

Alexin Andor: Orosházi udvar

A forradalmár orvos

A somogyi tanácshatalom volt egészségügyi népbiztosa, dr. Deák András Belgrádban él, mint a jugoszláv néphadsereg nyugalmazott orvostábornoka. Még ma is dolgozik. Író: szakmunkáin kívül 17 szépirodalmi könyve jelent meg szerbül—horvátul. Irodalomtörténész: Petőfi-kutató, a költő rajongója. Matematikus: legutóbb kiszámította a Szojuz 4. és a Szojuz 5. világűr-találkozási pontját. És népszerű ember: az idei újévre vagy kétezer jókívánságot kapott...

A pécsi tanító-tisztviselő családból származó ifjú az első világháborúban tartalékos katonaorvos volt, s a háború befejeztével szerencsésen kigyógyult a belénevelt nacionalizmusból. Forradalmárrá a legendás Latinka Sándor nevelte. 1919-ben a kaposvári katonai kórházban dolgozott. Néhány héttel a proletárdiktatúra előtt eljött a tiszti étkezdébe egy „elvtárs" — így mutatták be Latinkát —, és előadást tartott a szocialista eszmékről. Deák Andrást megragadták az előadó érvei, hite, meggyőződése —, és belépett a szociáldemokrata pártba. A Tanácsköztársaság kikiáltása pillanatában pedig magától értetődő természetességgel lett kommunista. A fiatal orvos ott volt a vörös zászlókkal felvonuló tömegben a megyeháza előtt, cikkeket írt a somogyi Vörös Újságban. Közben a Vörös Hadsereg kaposvári egészségügyi főnöke lett. Ő sorozta a nép katonáit. Latinka megbízásából ő tartotta meg a megye első nagygyűlését Igalon. „Ez volt az első igazi forradalmi tettem" — mondja.

Dr. Deák András lett a kaposvári egészségügyi munkások szakszervezetének elnöke, a városi szakszervezeti tanács elnöke, majd a megye egészségügyi népbiztosának helyettese. Ebben a minőségben követte el — a többi között — azt a „bűnt", hogy köztulajdonba vette a kaposvári gőzfürdőt. Ez volt ellene az első számú vádpont forradalmi működéséért, amikor távollétében halálra ítélte a fehérterror.

Amikor az ellenforradalom Somogyban hatalomra jutott, Budapestre menekült. Egy Ganz-gyári munkás hat hétig rejtegette, egy padlásszobában, majd egy kaposvári nem kommunista polgár — aki meg akart hálálni neki valami „jót" — kiszöktette Ausztriába. Innen rokonai révén Jugoszláviába került. Eszéken

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1969

1021

Alexin Andor

A Balaton mellett

Alexin Andor

at- bácsi atyáskodón ta- szoritottál.
tja nácsolta: — Új —

Kedvező alkalom!

NE MULASSZA EL!

2 főzőlappal, betekintős sütővel, földgázüzemeltetésű

gáztűzhely

csak 1,100— Ft-ért kapható.

A BÉKÉSCSABAI VAS- ÉS EDÉNYBOLTBAN, Tanácsköztársaság útja 28. alatt

és gyorsírónőt

középiskolai végzettséggel,

ali belépéssel

nazunk.

Gyulaiak előnyben.

ntkezés központunkban. Gyula, Városháza u. 26.

KÖRÖSVIDÉKI VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG

vegyiparban pedig szűrőnek.

ATOM-MOZDONY

Zycie Warszawy

Az Egyesült Államokban atommeghajtású mozdony tervét dolgozták ki. Ilyen mozdonyt elsősorban nehéz tehervonatok nagy távolságra vontatásánál érdemes alkalmazni.

A Borst professzor által tervezett mozdony kapacitása 6000 kilowatt, súlya 327 tonna lesz. Ebből a reaktor és a sugárvédő berendezések súlya 181 tonna. Az ötven méter hosszú mozdonynak 23 kereke lesz. A reaktor hője 270 fokos vízgőzt állít elő, amely meghajtja a turbinát, az pedig a vontatómotorokat tápláló négy generátort.

Sorozatgyártás esetén egy ilyen mozdony előállítási költsége 1,2 millió dollár körül lesz.

Alexin Andor

Művei nezgrelucha T.T. békés-
csaba Hubjának diaelőadá-
sán

N.N. Tárlatvezetés szines
diával

Békésmegyei Négyiság 1969 Ü.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1969 MÁJ 4
1021

Alexin Andor

Pécsi utca

Alexin
Andor

A Képcsarnok Vállalat fiókjaiban immár hagyomány, hogy időnként megrendezik egy-egy művész alkotásainak kiállítását. Okos hagyomány, mert a Képcsarnok üzleteit szívesen keresik fel a látogatók. A hangulatos, vendégmarasztaló berendezés, az ízléses és művészi áruk állandó látogató — és vásárló közönséget alakítanak ki. A kiállítások lehetővé teszik napjaink festőinek, szobrászainak bemutatkozását, és alkalmat adnak a művész és a közönség találkozására.

A vállalat békéscsabai fiókja, fennállása óta már 20. alkalommal rendezett kiállítást a ma művészének alkotásaiból. Legutóbb Zirkelbach László festőművész mutatkozott be a csabai közönségnek. Benkhardt Ágost egykori növendéke, 1939-ben szerzett rajztanári oklevelet. Mint főiskolás, gyakorta megfordult a mestere által 1938-ig vezetett miskolci művésztelepen, amely különösen a grafikai műfajokban sok tehetséges fiatalt nevelt. Zirkelbach László méltó tanítványnak bizonyultak.

A kiállításon bemutatott képek arról vallanak, hogy alkotójuk a természet szerelmese és értője, a hazai táj ismerője. A zimankós téli hideg és a perzselő nyár egyaránt a szabadban találja, a Tél a hegyekben, A Nagymaros télen, Az olvadás vagy A kora tavasz a szőlőben, egyaránt erről tanúskodik.

Aquvareljeinek sugaras, derűs színei, olaj-temperáinak vibráló színskálája, atmoszférája (például a Kertben, Kerti csendélet, Pilisborosjenői tavasz) a plein air jegyében születtek.

Tegnap zárult a művész két hétig tartó önálló kiállítása. A Képcsarnok Vállalat békéscsabai üzletében megforduló vásárlók és látogatók ismét jelentős művészi élménnyel gazdagodhattak.

L. J.

A titk
(Déne

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

BÉKÉS MEGYEI NEPÚJSÁG
Békéscsaba

1021

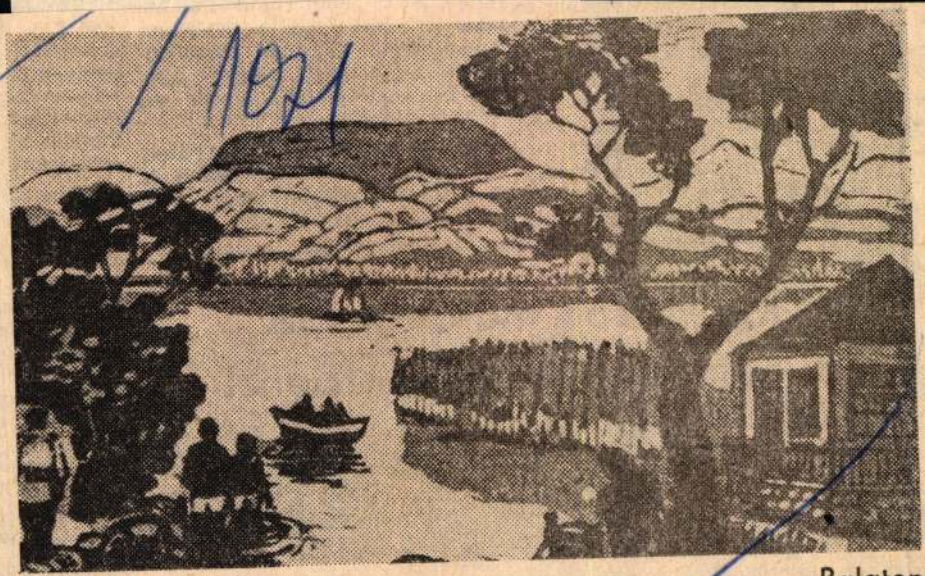

Alexin Andor

Balaton

Alexin Andor

nem számítja a kooperáló gy
jó búzából és jó lisztből g
minőségű kenyeret készít a
ipar; vagy hogy visszatérjü
eredeti példához, fizetéskép
lett a cipőnagykereskedelm
lalat, mert az általa rende
pőket a kiskereskedelem ne
sárolta, így bevételei megcsa
tak, a gyárak pedig több

Kiállításon mutatták be a nemrég talált ezüstpénzt

Szombaton, a Hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeumban kiállításon mutatták be azt a 367 Rákóczi-korabeli ezüstpénzt, amelyet a közelmúltban a város határában kukoricakapálás közben talált meg két vásárhelyi lakos. A lelet legértékesebb darabjai a XIV. Lajos arcképével díszített tallérok, valamint a nagy fejedelem által Körmöcbányán veretett ezüst forintosok. A bemutatott kincs összsúlya meghaladja a két és fél kilogrammot. (MTI)

a gondolkozás
nem számol jó
zet realitásaiv
ha minden más
valósulna meg
szüksége van.
olyan problém
a legjobb szán
e pillanatban
úgy, ahogy sze
szurdumokba
letörődnünk.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Alexin Andor
BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG
1967 OKT 22

1021

Alexin Andor

Hazafelé

A KISZ érdekvédelmi feladatai közé tartozik, hogy segítsen a fiatalok lakásgondjainak megoldásában. Ifjúsági szövetségünk VI. kongresszusán — ezt figyelembe véve — elhatározták, hogy országosan 10 ezer, Békés megyében 500 KISZ-lakást építenek. Az akció első eredményei: Békéscsabán, a Lencsési úti KISZ-lakótelepen 72 család költözött be, Gyulán pedig az idén, hosszú fáradságos munka után 39 fiatal házaspár veheti birtokba új otthonát.

A tervek szerint 1967—68-ban új építőközösségeket kellett volna szervezni és 90 lakás előkészítő munkálatait elkezdeni. *Erre azonban eddig nem került sor ...*

De miért? A fiataloknak nincs szükségük lakásra? A megyeszékhelyen és a három városban is *több száz ifjú házaspár* kérelmét tartják számon a tanácsok. Ők szeretnének új otthonba költözni, áldoznának is, azonban nem tudnak egyszerre 35—40 ezer forintot induló

gondot ok
megtorpan
lendületük
tük mindi
ponton. *To*
tól a gyár
mélyektől,
így jutottak lakáshoz, például
szállítójárműveket bocsátottak rendelkezésükre. Vácott az építőközösség tagjai ezer-ezer órát dolgoztak társadalmi munkában, különösen a földmozgatásban és a szakipari szereléseknél. Ezenkívül élvezhették mindazon szervek támogatását, amelyeknek valami csekély köze is volt az ifjúság kezdeményezéséhez.

Vácott, Szegeden és még az ország számos helységében egymás után épülnek a KISZ-lakások. Úgy tűnik, Békésben nem jár sikerrel ez a vállalkozás ...

— Hogyan lehetne mégis továbbfolytatni az építkezéseket? —

ént
egend
meg
n elő
génye
uk ös
egyi
Ma
magyarázza
az OTP megyei
Szerintem *a reá*
mindig vegyék
vezzenek kisebb
és fél szobások
vagy kétszobások
relvényekkel ren
kóhelyiségeket
még garázst is é
Olyan típuster
teni, amelyek job
a fiatalok anyagi

A Békés megy
vező Iroda csopo
ke, a helyi KI
titkára, *Marik A*
zőket mondta:

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexin Andor

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

1960 FEB 4

1021

Alexin Andor Orosházi részlet

Mese az elsodort járdáról

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy járda. De nem akármilyen járda volt, melyet észre sem vesznek az emberek, mert régidőktől fogva ott húzódik a házak mentén. Új járda volt, tiszta és mosolygós, mint a munkába sietők emberek, akik azért örültek, mert régi vágyuk teljesült. Nem kell a sarat taposniuk, amikor reggelente munkába mennek.

Ahogyan múltak a napok, a járda annál büszkébben nyújtózkodott, és megvetően nézte az oldalán cuppogó sarat: „Te már nem árthatsz se nekem, se az embereknek." A sár pedig csak cuppogott, és magában azt gondolta, „eljön még az én időm".

Egy napon a járda nagy dübörgésre ébredt. Egy gépszörnyeteg

Múltak a napok, egyik a másik után, a nagy és kisebb szörnyetegek rég elmentek már, de a szegény kis járda nyög a teher alatt, mely fölötte elterpeszkedik, miközben a régi szép napokról álmodik. A sár viszont elégedetten cuppog, hiszen végre eljött az ő ideje.

A munkába sietők emberek fordultak ide, fordultak oda. Szerették volna visszakapni járdájukat. Hívásukra bizottságok jöttek, bizottságok mentek. Okosan elbeszélgettek, vitatkoztak, fejüket csóválták, mert a járda tényleg eltűnt, ez vitathatatlan. De hová? És ki tüntette el? „Én nem, én sem." A szegény járda szeretett volna kiáltani: „Itt vagyok, szabadítsatok ki!" De a sár és a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1968 MÁJ 12

MAGYAR NEMZET

Alexovics, László

Lauló

— **Tizenötezer fiatal** vesz részt vasárnap a hagyományos Radnóti békemenetben, az ifjúság nagyszabású politikai demonstrációján Győr-Sopron megyében. A fasizmus, az embertelenség és a háború ellen tiltakozó fiatalok menete délelőtt 9 órakor indul Győrből Abdára, a mártírhalált halt költő emlékművéhez. Szombaton Győrött, a Rába övezte szigeten levő Tolbuhin-sétányon felavatták Radnóti Miklós szobrát, Alexovics László győri szobrászművész alkotását. A mártírhalált halt költő szobra került elsőnek ide, a népfront által létesített győri panteonba.

társa
foko
dekr
ni id
továbbfejleszteni a demokratizmust az ügyvédi szervezetekben, s arra kell törekedni, hogy az eddiginél is több ügyvéd vegyen részt a közéleti és a társadalmi munkában.

IZGALOM!

FESZÜLTSÉG!

DRÁMAI FORDULATOK!

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexin Andor

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

1963 FEB 1 1

1021

Alexin Andor — Orosházi öreg ház

Aurel Baranga Vass Károllyal a színház előtt.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

1987 MÁJ 14

1021

Új kiállítás nyílt a gyomai Kép-presszóban

A vidéket járó embernek és a helyi lakosságnak már természetessé vált, hogy Gyomán rendszeres időközönként a presszó helyiségében képkiállítást rendeznek.

Május elején a községi művelődési otthon, a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum segítségével Alexin Andor, orosházi festőművész grafikáiból állított ki. Az érdekes és hangulatos rajzok főleg Orosháza és környéke embereit és jellegzetes tájait mutatják be megkapó formában. A művész igen sokrétűen a linó, a színes és fekete-fehér monotypia és a filc rajztechnikáit alkalmazza. Képei közérthetőségével és finom színeivel nagy tetszést váltottak ki, a tanuló fiatalság és a felnőttek körében egyaránt.

A művelődési otthon tervezi, hogy júniusban a hódmezővásárhelyi képzőművészeti csoport segítségével újabb kiállítást rendez. Ez alkalomra az alkotó művészt is meghívják a községbe, hogy találkozzon a nézőkkel.

Az RS—9-es traktorra szerelh
Szarvasi Gépjavító

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Békés m. Népújság
1974 JAN 20

1021 Alexin Andor

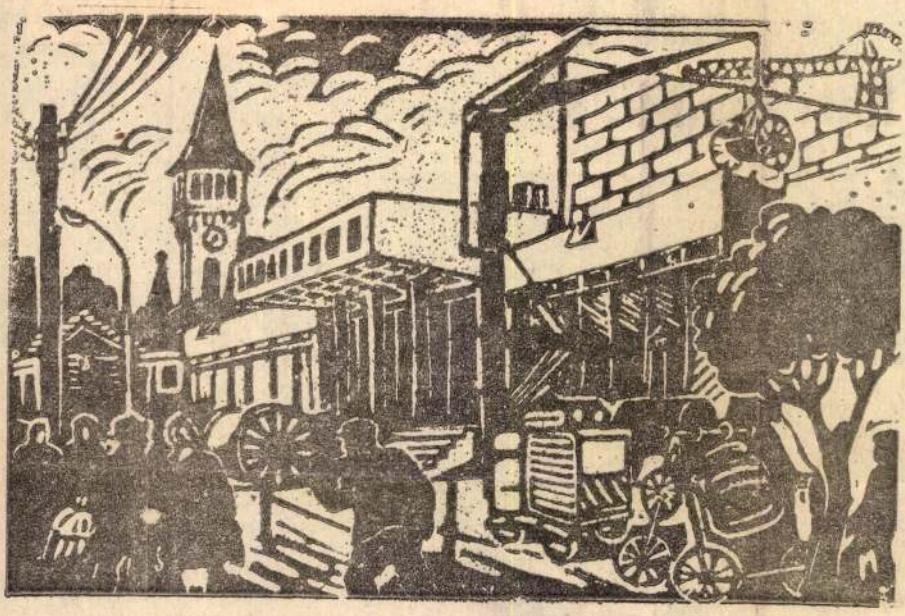

Alexin Andor linómetszetei

Kultúrház-építés

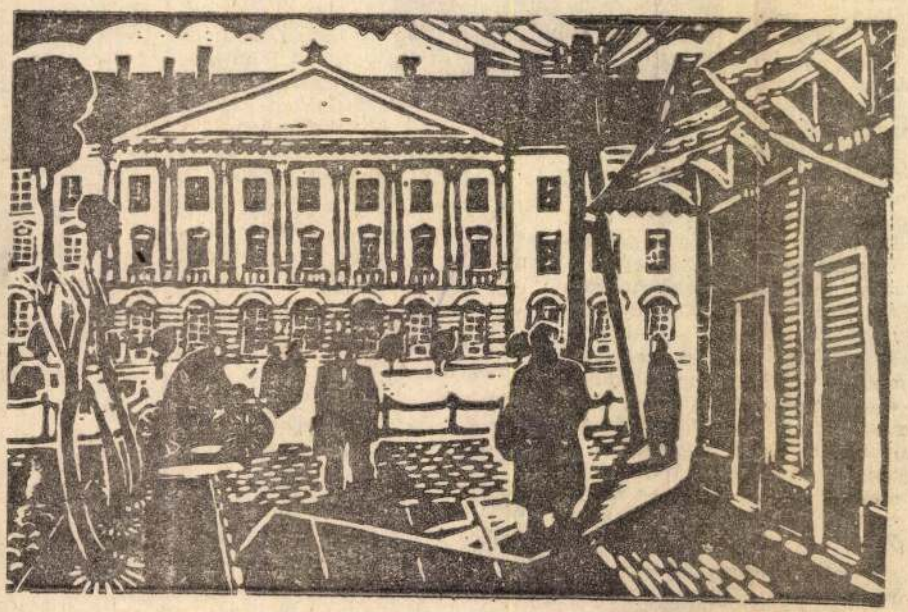

Táncsics gimnázium

Kulich
hatvanadik születésnapján

A Viharsarok földjéről, Békéscsabáról érkezett Budapestre a 30-as évek elején. A fővárosban is viharzó elkeseredés fogadta a proletárság soraiban: a munkanélküliség, a válság következtében minden addiginál sötétebb nyomor nehezedett rájuk. A fiatal szabósegéd — Kulich Gyula —, aki már inaskorában a békéscsabai munkásotthon állandó látogatója volt, egy kicsiny, kietlen, józsefvárosi szabóműhelyben nagy nehezen kapott munkát, és szinte törvényszerű volt, hogy hamar megtalálja az utat az ifjúmunkás-mozgalomhoz. Sztrájkok, tüntetések résztvevőjévé, szervezőjévé, vezetőjévé vált, majd tagja lett a Szociáldemokrata Párt által alapított Országos Ifjúsági Bizottságnak. A bizottságban — és az egész szociáldemokrata ifjúsági mozgalomban — ebben az időben évről évre erősödött a KMP befolyása, olyannyira, hogy a rendőri és csendőri szervekhez mind több és több jelentés futott be a „fenyegető kommunista veszélyről."

Igazolja a mozgalom ilyen irányú fejlődését Kulich Gyula útja is. 1938-ban már az OIB titkára, és ugyanabban az évben a KMP vezetőségébe is beválasztják.

felelősségteljes megbízatást kapott: vegye fel a kapcsolatot Schönherz Zoltánnal. Akkor már a Rózsa Ferenc által irányított kommunista szervezetekkel is szoros összeköttetésben állt.

A pártmunka 1939 nyarán erőteljes lendületet vett. A nemzetközi összefogás révén számtalan olyan kiadvány, információ jutott az országba, amelyekre a KPM csoportjai után évek óta nyomozó, rendőri és csendőri szervek felfigyeltek. 1940 tavaszán több száz kommunista és baloldali társával együtt Kulich Gyulát is letartóztatták. Mivel a hírhedt Sombor-Schweinitzer József vezetésével működő politikai rendőrségnek már tudomása volt az OIB-nak a KMP-vel tartott kapcsolatairól, Kulichot és több társát embertelen kínzásoknak, vallatásoknak vetették alá.

Kulich Gyulát nyolcévi fegyházra ítélték. Az ítéletet e felkiáltással fogadta: „Nem él már ez a rendszer nyolc évig!" Látnoki szavak voltak, ám a felszabadulás előtt a szegedi Csillagbörtönből a váci fegyházba, onnan pedig a dachaui koncentrációs táborba szállították és ott meggyilkolták.

Ha köztünk volna, hatvanadik

ik

Ötv

Az utols

Szőke nyír
fogadtak tava
amikor Gorki
autóbuszról, h
Moszkvától
kilométernyire
Lenin halálán
múzeummá ala

Az idegenve
nal rendezte
verődött csopo
va a gyerekeke

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1977 OKT 2 3

Alexin Andor

1021

Alexin Andor: Veszprém

vízellátását — mondotta végül a tanácselnök.

Kasnyik Judit

is: Háttérben az épülő nyolc-
Fotó: Martin Gábor

és állatvilágáról kértünk
jékoztatást Réthy Zsigm
tól, a szabadkígyósi tájvé
mi körzet vezetőjétől.

— Az Országos Termé
védelmi Hivatal dön
amellyel a tájvédelmi kö
létrehozását határozta el Új-
kígyós környékén, többszörösen indokolt. Alátámasztja ezt az elhatározást egyebek között az, hogy a szabadkígyósi kastély műemlék. Tervezője Ybl Miklós, ugyancsak ő tervezte a kastélyhoz tartozó magtárt, valamint a Weinkcheim-kriptát. A templom pedig 1844-ben épült Czigler aradi építész tervei alapján. A tájvédelmi körzetbe illeszkedik be a még meglevő volt uradalmi cselédlakások komplexuma, amelyet a rekonstrukció során rendbe hoznak.

A következő indok pedig a szigorúan védett kastélypark, vagyis a 24 hektárnyi területű arborétum, amelyet 1875-ben hoztak létre az erdőspusztai eredeti vegetációból. A parkban találhatók egyebek között mocsári tölgyesek, fehér nyírfacsoportok, s benne a mintegy ezer

Állatvilága olyan egyedek előfordulását tartalmazza, amelyek a dél-orosz pusztákon kívül sehol másutt Európában nem találhatók, csak Újkígyós környékén. Így például a molnárgörény és a földikutya. Madárvilága pedig nagyon gazdag. Mintegy 190-féle madár létezését bizonyították már. Ezek között olyan ritkaságok, mint a kishéja, a pusztai héja, a héjasas, rétisas és az utóbbi években előfordul egy-egy dögkeselyű is. A zoológiai feltárás lényegében most indult meg.

A pusztán, a Róka kaszinó térségében létre kívánunk hozni olyan magaslest, amelyről egyszerre 10-15 ember is gyönyörködhet a panorámában, figyelheti a puszta növény-, madár- és állatvilágát.

B. J.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1977 OKT 2 3

Alexin Andor

1021

Alexin Andor: Simontornya

Barátaink életéből

Taskent, a fehér arany fővárosa

Nemrég egy delegáció tagjaként alkalmam volt ellátogatni a Szovjetunió egy köztársaságába: Üzbegisztánba. A fehér arany, a gyapot köztársaságának nevezhetnénk. De ugyanúgy a rizs, a selyem, a karakül prémek országának is. Amikor ott jártunk, Moszkvában nulla fok volt, s Üzbegisztán fővárosa Taskent a nyár forróságával, 35 fokos hőséggel fogadott bennünket. Már az első pillanatban a repülőgépről leszállva, az óriási, korszerű, üvegezett épület: a légikikötő ötlött szemünkbe, s megmegnyílt a föld. Taskentet 7,5 ball erősségű földrengés rázta meg, epicentruma éppen a város központja alatt volt. Hogy viszonylag kevesen estek áldozatul a természeti csapásnak, az két okra vezethető vissza. Az első, hogy a földmozgások függőleges irányúak voltak, ami aránylag kevésbé pusztított. A másik, hogy Taskent épületei korszerű vasbeton és téglaházak. De ennek ellenére több ezer kislakás pusztult el. Összesen 75 ezer család maradt fedél nélkül.

fel, aki arra kíváncsi, hogyan lehetséges, hogy az elmaradott vidék alig néhány évtized alatt korszerű ipari nagyváros és a szellemi élet központja lett. Üzbegisztán fővárosában például 16 felsőoktatási intézmény működik.

Ezenkívül van opera- és balettszínháza, történelmi múzeuma, művészeti múzeuma és így tovább. Az építéseknél gazdagon felhasználták az üzbég építőművészek hagyományait. Az utcákat, tereket vízmedencék, szökőkutak, színes virágágyak dí-

Alexin Andor (Bp. 1921

festő, grafikus

1968-ban végzett a Képzőművészeti Főiskolán

Lakás: 5900 Oroshása, Rákóczi u. 9.

„Orosházi udvar" lino 283x333 mm
„Naprafogó" színes linómetszet 344x255 mm
„Badacsonyi borház" színes lino 253x347 mm

c. művei szerepeltek a Országos Grafikai Művésztelep - Békéscsaba 1976-77

katalogusában.

- katalógus a könyvtárban

Alexin Andor grafikus

Alexin Andor

a Nemzeti Galériában rendezték meg a volt népi kollégista képzőművészek kiállítását, melyen szerepelt a művésza műve.

Tikán Bálint: Fényes szelek nemzedéke.
Közgazdász, 1976. dec. 16.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 MÁR 2 3

Békés m. Népújság

Alexin Andor

1021

Alexin Andor — Orosházi részlet

Gazdaga
Békéscsaba

Április 3-án avatják a Kulich Gyula mártír-emlékművet

Megye

A Tanácsköz
tásának 56. és
kulásának 18.
napján Orosház
a viharsarki m
nak. A művelő
s a város középi
egy négyszáz fi
be társainak ve
mondóként, éne
szeres előadóké
szeren játszó sz
ve iskolája diák
táncegyüttese, b
nei együttese ta
Az egész nap
fejezéseként Irh
KISZ Békés m
titkára foglalta
nulságait, megá
között, hogy a
mas élményt a

A

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 MÁR 2 3

Békés m. Népújság

Alexin Andor

1021

Udvar

Alexin Andor

6.

a vizeskannát a
t mondta ahogy

? — kérdezte az
gy Grisa. De ak-
tta még, melyi-

ki. Magyar.
kezdve emlék-
érdezett tőle —
— valamit, s
tette, maga ma-

a többiekre, és
et hogy hívják.
t órá mutatott.
rtette. — Péter.
eter?... Pétya?
tya!

oroszul is Pe-
volna, hogy ha
rul mondja, az
megértik.

vitt be a ka-
azt nem kértek.
vitt be, meg egy
mert nem volt

még begyújtva a cserépká
hába.

A parancsnok — Grisa
megveregette a vállát.

— Harasó, Pétya. Jolv
Haraso.

„Ezektől akár meg is tan
hatnék oroszul — gondolta.
Ha itt csakugyan orosz vi
lesz, mégis más az, ha bes
az ember a nyelvükön. Ug
csak annyit mondtam: vóda,
rögtön másképpen néznek rám."

Szeretett volna még maradni velük, és tanulni oroszul. De hát nem való az ilyen, még-iscsak idegen katonák. Nem komázni jöttek ezek ide.

És a másnapi haditervet is ilyenkor szokták megbeszélni a katonák. A parancsnok kiosztja, kinek mi lesz a dolga — még aztán azt hiszik, kémkedni akar.

De a szobában egyedül megint csak azon töprengett, mit vihetne még át nekik. Nem jutott eszébe semmi, amit bevihetne.

Elővette a kontrás szájharmonikát, amelyet Henriktől kapott, és próbálgatta rajta a

nyeret.

— Nu, Pétya, kúsáj.

Így kezdődött a barátságuk.

Másnap alig várta, hogy megjöjjenek a harcból. Estefelé már arra is gondolt; esetleg a németek legyőzték őket, és lehet, soha többet nem találkozik Grisával. Szépen szájharmonikázott pedig.

De megjöttek estére mind a hatan. Ők győzhettek a harcban, mert egy sem hiányzott.

Megint bekészítette nekik a vizet, a tűzrevalót. Kérdezgette tőlük az orosz szavakat, és átvitte a szájharmonikát Grisának, kérés nélkül, hogy játsszon valamit.

De most neki is énekelnie

Alexin Andor

Kérttesz a kiállításon

Rélalföldi Tárlat I–X.
1965 – 1974.

Alexin Andor

a békéscsabai múzeum és képben vándorolt a múzeum alkotásaiból.

R.Gy.: A csabai múzeum és a képzőművészet.
Békés m. Népújság, 1943. okt. 17.

Alexin Andor

"Kék vágy" cimmel Vadas József ir az Alföldi Tárlaton szereplő művészekről. A kiállitást a békéscsabai Munkácsy Mihály Muzeumban rendezték. A kritika felsorolja a művészeket s kifogásolja a multhoz való ragaszkodásukat. Lovas fogatokat, öreg fakeritéseket, görbe templomtornyokat és szerszámokat festenek. Munkájukat szentimentálisnak tartja, akik nem a jelennel, hanem a multtal foglalkoznak.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. május 19.
XVII. évf. 2o. sz. 12. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 FEB. 9

Békés m. Népújság

Alexin Andor

1021

Alexin Andor

Simontornyai vár

EGYÉVES

Egy esztendővel ezelőtt épült fel az ország legkorszerűbb gyermekintézménye, a miskolci „Gyermekváros". Ma már több mint 250 gyermekkel foglalkozik a gyermekváros 61 nevelője. Az audiovizuális oktatás mellett zárt láncú televíziós stú-

dió könnyíti meg a gyermekek t
tását. A szabad idő hasznos el
szakkör és gazdag könyvtár bizto

(MTI Fotó — Bisztray Károl

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

PJG JUN - 6

1021

Alexin Andor

Alexin Andor

vajdahunyad

alálkozáso-
költőivel.

re való
László)

— lakásra

Havanna közelében Bacunajagua térségében új lakótelep épül. Csaknem száz parasztcsalád már megkapta a kulcsot, s hamarosan újabb 360 lakást adnak át.

Befejezéshez közeledik egy lakótelep építése a Moron-tól nem messze fekvő Turijuano-ban is. Ezeknek az új településeknek a lakói a közeli állattenyésztő és növénytermesztő gazdaságokban dolgoznak.

A Kuba mezőgazdasági körzeteiben épülő települések korszerűek. Villany- és vízszolgáltatás, csatornarendszer készül mindenütt. Az elmúlt években az építkezések üteme fokozódott. 1975-ben a lakásépítés fejlesztésére fordított állami kiadások 2 milliárd pesót tettek ki. Az országban összesen 355 új település jött létre. (BUDAPRESS — PRENSA LATINA)

minden termelőszövetkezetben jelenti ugyanazt. Vajon a még mindig meglevő nemtörődömség, a holnapba való előretekintés képességének gyengesége az oka vagy csupán nagyfokú szervezetlenségről van szó?

—egs—

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1976 VIII - 6

Alexin Andor

1021

Alexin Andor

Szentendre

Hétvégé

Az otthonteremtés szabályai

A szépen, tökéletesen berendezett és fölszerelt lakás még nem föltétlenül kellemes otthon. Sajnos, sokan hívei a mutatós, külső szemlélőnek szóló elrendezésnek. Pedig mindennél fontosabb, hogy a családtagok megtalálják a maguk kedvtelésének, tanulásának, szokásainak megfelelő lakásrészt vagy szobasarkot.

Nagyanyáink idejében a gene-

hamutálka, virágcserép, sokszorosított kisplasztika, jól elhelyezett kép avatja otthonná a lakást. Valósághű színezésű, igen jó festményreprodukciókat is vehetünk igen olcsón (harminc—ötven forint körül). A heverő fölé tett háncs-szőrme-műszőrme-suba falvédő, néhány jól összeválogatott színű díszpárna meghitté, barátságossá varázsolja szobánknak ezt a

kai vendéggel
Balzac és az ifjal
benne.
— És nem par
— Nem, uram.
— Pedig elég k
hetett hármójukr
szűk ágyban . . .

* *

HAMBURG

A külföldről h
nyakláncot pillan
gén.
— Pompás ny
Paula, hogyan le
még nem láttam
— Nem láth
mert csak ma t
hátsó ülésén . . .

*

PÁRIZS

A férj tűnődv
majd így szól:
— Drágám, a
szaladt egy sze
— Kedves, h

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 JÚN - 6

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Alexin Andor

1021

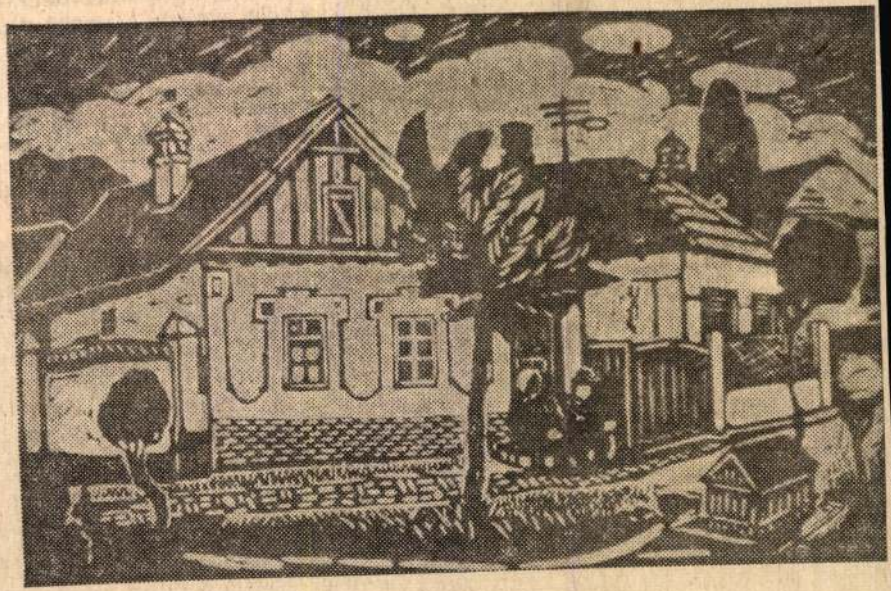

Alexin Andor

Tótkomlósi ház

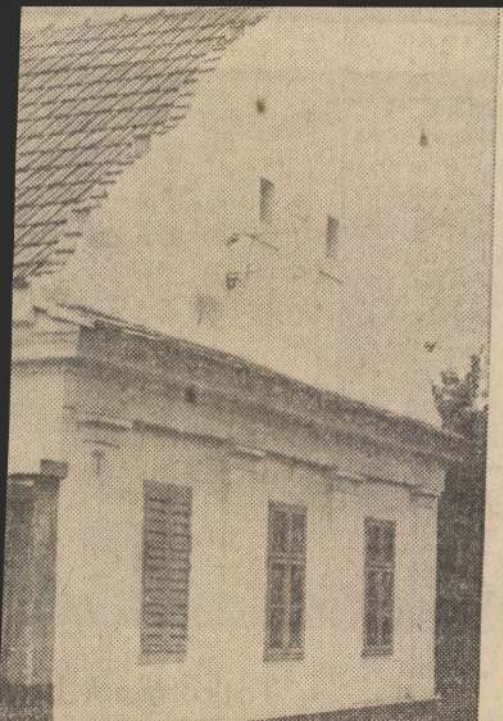

sürgésétől megszokottan hangos épület meglepően csendes. Mindössze két fiút láttam a bejárat elejét díszítő, neves mezőgazdászok emlékét őrző szobrok egyikének talapzatánál, amikor a főiskolára igyekeztem. Elmélyült eszmecsere folyt köztük. Bent, a folyosókon pedig egy lélek se mozdult. A nagy nekirugaszkodás előtti csend ez. A harmadévesek a tanulmányaikat záró államvizsgára készülnek. Iskolatársaiktól már elbúcsúztak: mögöttük a „sárgulás", ahogyan itt a ballagást nevezik. Az összegzés izgalommal terhes időszaka ez. A termé-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5[illegible]
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1976 AUG 1

Alexin Andor

1021

Alexin Andor Portré

a k

kadi Cu...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5[illegible]
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Alexin Andor

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1976 AUG 1

1021

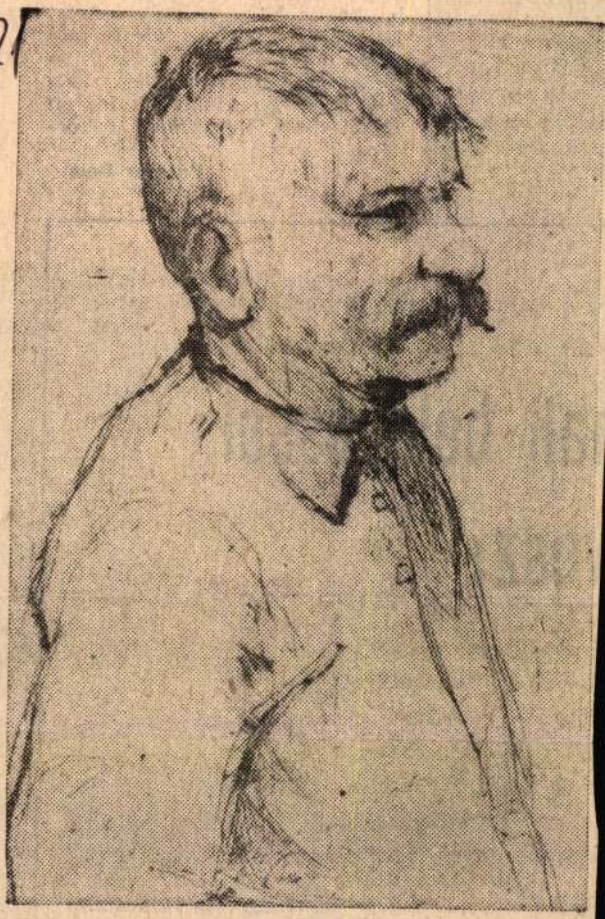

Alexin Andor — Sándor bácsi

gádvezető, s eb-
e következtetni
gy a Sarkadi
n összegű meg-
ott.

egyei Mezőgazdasági Termékértékesítő
Közös Vállalat

nali belépéssel

vesz:

ipari üzemmérnököt,
ész- vagy üzemmérnököt,
lekedési mérnököt,
ipari szakmunkásokat,
ipari segédmunkásokat,
nűves segédmunkásokat,
jármű- (autó-motor) szerelőket.

Békéscsaba, Tanácsköztársaság útja 44. szám.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Alexin Andor

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1976 AUG 1

1021

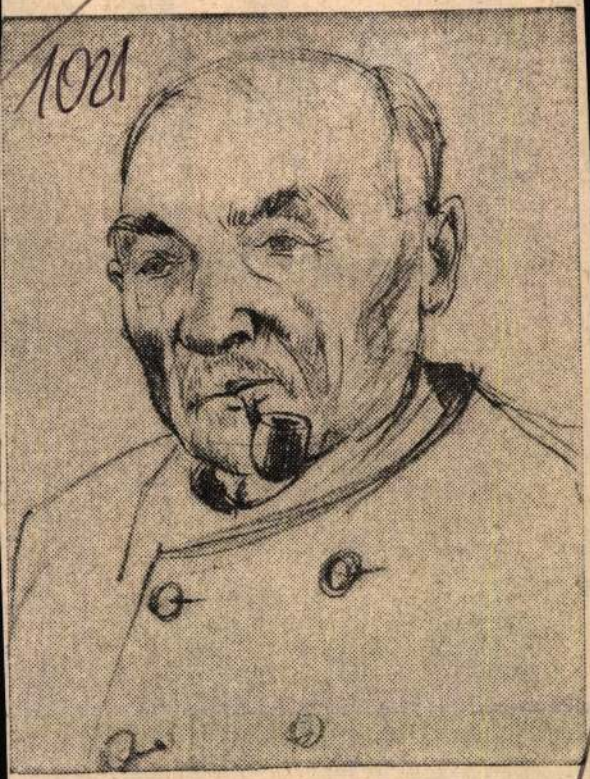

Alexin Andor Pipázó

Nem könnyű feladat a rekkenő hőségben órákon

Legkedveltebb most az úszás gyakorlása

Alexin Andor

Magyar Nemzet 1986. VII. 21.

ALEXIN ANDOR

1921 -

Festő- és grafikusművész. Paraszti környezetben nőtt fel és ehhez a világhoz úgy érzelmekben, mint művészeti szemléletben mindmáig hű maradt.

A budapesti Képzőművészeti Főiskolára, ahol mesterei Fóny Géza és Koffán Károly voltak, a Dési Huber kollégiumból került és 1958-ban végezte el. Orosházán él és alkot. Realista, az egyszerű városi és falusi emberek hétköznapjait megörökítő műveivel rendszeres kiállítója a Megyei- és Alföldi Tárlatoknak.

FALATOZÁS, 1960
papír, monotípia, 412x322 mm.
j.b.l.: Falatozás
j.l.: 960 Alexin
Ltsz.: K. 85.566.1.

Alexin Andor "témáit az ábrázolási technika igényei szerint választja meg: monotypiáin, linómetszetein főképp tájrészleteket, filcrajzain pedig inkább életképeket örökít meg. Linómetszeteinek tájábrázolásain gyakran tűnik fel a lakóhely, Orosháza egy-egy jellegzetes utcarészlete, és éppen ezek a fehér-fekete mozaikból összeálló képek érdekessége rejti leginkább magában azt a szemérmes lírát, amely a többi alkotásra is jellemző.

A filctollal készült képein a művész nagy felfedező kedvvel részletezi a vidéki élet apró rekvizitumait" -

Akácz László

IRODALOM

Akácz László: Bazsali Ferenc és Alexin Andor kiállítása Orosházán. Művészet. 1967. VIII. évf., 6. sz., 42.o.
XVI. Alföldi Tárlat. Békéscsaba - 1973. Katalógus.
Új grafikai szerzemények 1969 - 1974. Munkácsy Mihály Múzeum - Békéscsaba - 1974. Katalógus.
Fényes szelek nemzedéke. MNG -1976. Katalógus.
XXI. Alföldi Tárlat. Békéscsaba - 1979. Katalógus.
Lóska Lajos: Békési művészet, 1978. Művészet. 1978. XIX. évf., 7. sz., 18-21.o.
Seregélyi György: Magyar festők és grafikusok adattára. Szeged, 1988. 16.o.

ALMÁSI TIBOR

A PATKÓ IMRE GYŰJTEMÉNY

XÁNTUS JÁNOS MÚZEUM
GYŐR, 2000

Alecio Mariano, erőditési munkákat készitett Magyarországon, s különösen Egerben 1581-ben. /A.N.B./

Maggiorotti 429.

Ez egyszerű munkás volt az erőditésknél 1537 – 52-ben.

Fenti adatban az 1581-es évszám hasalás!

Nem Kéll

MDK

Alexits György

kultusz államtitkár

Szab. Nép 1948 febr. 22. 8 l.

Alexius mester

Bártfán, 1506-ban olasz formájú ablakokat készít.

H. Takács Marianne: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970

2850

2850

MDK

Alexius mester

Bártfa. E. G. I. 75.1.

niegrzeca Alexius

l.

Wag Dej 135.l

Alexius

épitén, Bärtfa XVI. sz.

irod 3 Toman 11. l.

N Y U G T A

ngőről, mely összeget 1940. évi
alapján a veleméri románkori
tisztitási munkálatokért

Alexius

épitem

XVI. n

l.

Šourek

68. l.

Többször

✓

Eszte
Sziget-szi
virágtól ta
hol arany
A partok mentén elaggott nyárfák, buckósfejű, hamvaszöld bársonyú fű

Csoda türelműek ezek az emberek. Mintha ideg se volna bennük. Semmi se tudja kiragadni őket megszokott nyugalmukból.

Mikor peccőzik, vagy pókkal szűri a vizet, félnapokig, vagy alkonyattól-hajnalig is elüldögél a parton s hangtalanul, néha még a pipájáról is megfeledkezve, figyeli a peccőt: mikor ránt rajta egyet-egyet a hal; vagy emelintgeti a hosszúrúdú pókra erősített zsákos hálót, mellyel csak akkor foghat, ha a kiemelés pillanatában úszik el fölötte a hal. Húszszor, harmincszor is próbálkozik, mig egy-egy keszeg vagy potyka belekerül a hálójába.

Ügyesen veti a pendelhálót. Mestere a vészek és varsák lerakásának. Kerítőzni, a parti padmalyok alól kézzel fogni ki a kövér pontyot, harapós csukát, csontos kecsegét, nálánál ki se tud jobban.

Nem babonás. Nincsenek kabalái. Jó-rossz ómenei. De vannak csalhatatlan jelei, melyekből meg tudja mondani, mikor fog áradni, apadni a víz. Mikor hagyja el a part padmalyait a süllő, ponty, baráthal, compó. Mikor úszik szembe a vízzel. Mikor úszik a fenéken. Mikor indul vándorútra és mikor nem érdemes kivetni a tanyát.

Dunamenti vándorlásunkban, a római időkből Crumerum név alatt ismert Nyergesujfalun áthaladva, rövid időre Lábatlannál állunk meg, hogy megnézzük cementgyárát, melyben a hegységet alkotó magnéziamentes márgából, zúzással, keveréssel, pörköléssel, kitűnő minőségű cementet állítanak elő.

Süttőnél a Gerecse hegység vörösmárvány-bányájának üzemét: a fejtést, faragást, vésést, csiszolást tanulmányozzuk. Hogy a süttői bányá-

Alexius (Elek)

1507. Bártfán a városház olasz ablakaiért 12 forintot kapott.

Kabdebo Gyula: Helyszállított műemlékeink. Budapesti egyetemesek stb. ipartestülete V. évk. 1909. 124. l.

lásd okv.

Myskovszky monografiáját a bártfai városházról!

Szinnek, rumat. V. 254-258

A főföld az 1908. évi javadalomból könyvtárának segélyezésére 15000 kor. hoz javaslatba (214/903) és (158/903.)

1903 április hó 25.

A főföld az 1908. évi javadalomból könyvtárának segélyezésére 15000 kor. hoz javaslatba (214/903) és (158/903.)

Alexius (Elek) mester

1507. kalálpik a legelső
pistos nyomát a bártfai város-
ház veneszaiusz részének épi-
téséről. Elek mesterrel szerzód-
nek, hogy. három róf magas. Két
róf szeles olasz szabású ab-
lakot készítsen, a megekért
12 forintot fizetnek neki.

Kalven 192-193. l.

J

~~Aradi Filharmónia Egyesület~~

~~X~~ 82.

Alexius
bártfai kőfarajó
(Divald Elek mes-
terek írja)
Bártfai városháza
Divald Magyninveml
95. l.

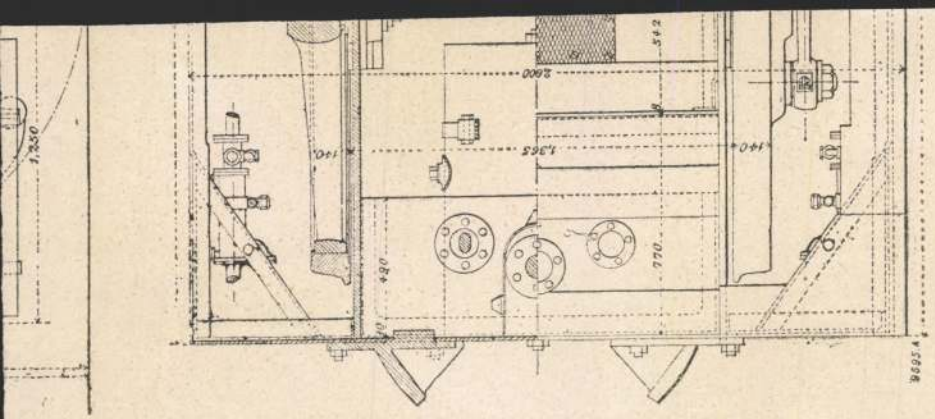
1,250
2,800
1,365
140
140
542
490
770
9695.A

Alexius
Bartfai Kőfaragó

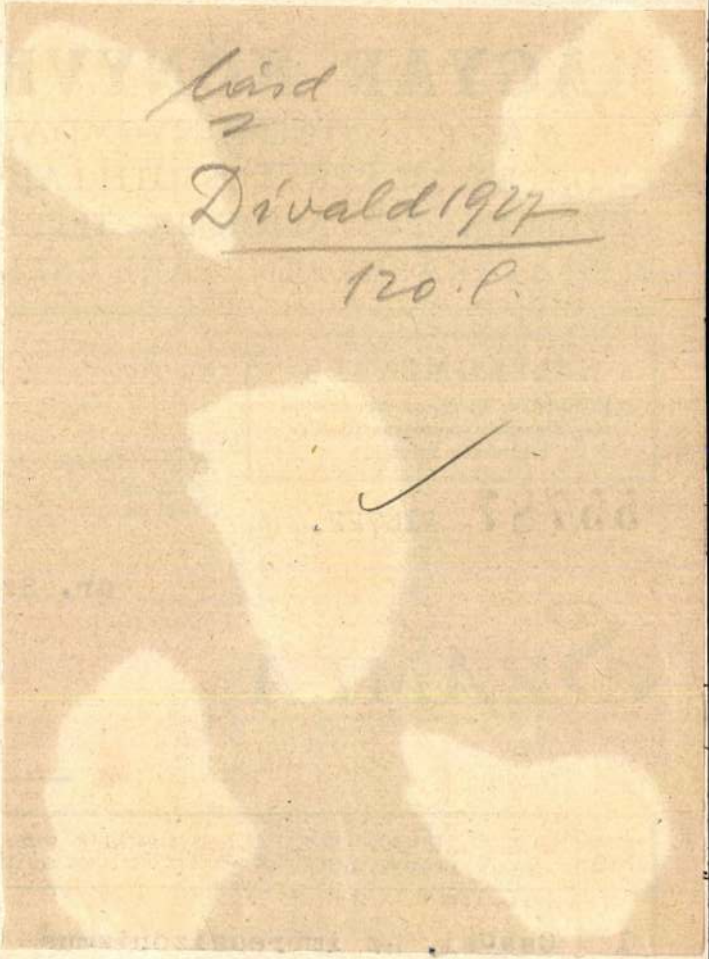

anyagon. Ezek alapján készült el „Diphteriában elhaltak vasomotor-központjának szöveti képe“ című tanulmányuk, amely magyarul az Orvosképzésben (1934), németül pedig a Jahrbuch für Kinderheilkundeban (Bd. 143, 1934) jelent meg. A Magyar Orvosi Archivum közli „A kísérletes lázkeltés hatása az ép idegszövetre“ című referátumát, amely a Magyar Elmeorvosok XIII. Értekezletén került bemutatásra. Szatmári Sándorral közösen folytatott ezenkívül kutatásokat „Adatok a gliomákban lefolyó lebontásos folyamatok kórszövettanához“ című és a Magyar Pathologus Társaság Munkálatainak sorozatában kiadandó értekezésük elkészítése céljából. A polyneuritisek kórszármazásának kérdéséhez kapcsolódó, triorthokresilphosphattal végzett kísérletes vizsgálatai még folyamatban vannak.

Dr. Krompecher István (1905, Budapest, ág. ev.), egyetemi magántanár, tanársegéd (prof. Kiss) félösszegű belföldi ösztöndíjjal folytatta a csont szöveti fejlődésének vizsgálatát. E tárgykörön belül többirányú kutatásokat folytatott. Ezek közül a kötőszövetesen előképzett csontfejlődésre vonatkozó vizsgálatait még folytatja. Nem zárta le a normális csontfejlődés módja és a mechanikai viszonyok összefüggésének kiderítésére irányuló munkásságát sem, de annak eddigi eredményeiről már beszámolt az Orvosegyesületben tartott előadásában. Előadásá-

Alessio (Alex~~andar~~ius)

XVI. sz. Bártfa, város-
ház ablakai

vod
2 65. l.

Budinis. 151. l.

Elek!

Alessio (Alexander)

épitett

A bártfai városháza

olaszos ablakai

XVI. 4

ivód

Budínis

151. l.

a IX.ker.m.kir.állampénztárt,
vajdahunyadi vár ügyében tett
ült utiköltségei és napidijai fe-
j után bélyegelt nyugtájára negy-
zessen ki.
i október hó 22-én 625 sz.a.kelt
ás végett értesitem.-
3.november hó 20-án.

~~Alexander~~

(Alessio)
lapicida Bártfa
Budínis
65 l.

MAGYAR NEMZETI BANK
Pénzforgalmi osztály

147620

Müemlékek orsz. bizottsága
ellátmányszámla,

Budapest
IX. Högyes Endre-u. 10.

Hivatalból
Díj átalányozva

Alexius meter

Boritfa XVI. sz.

Müveszeti lexikon

54. l.

✓

ÁPRILIS

30

Alexius

Nőfaragó.

Korai renaissance izlésű és ékítő motivumaikban csucsives elemekkel vegyülő ablakait a bártfai város- és disszes ajtókereteit

Házának 1508-ban Alexius mester faragta.

Dívald Kornél lajstr.
Rózner Flóris hag. XXXIX. cs.

11210.

és diszmagyarban vállravetett
. Leeresztett jobb kezében kez-
erdot tart. Felirata a kép alatt:

YI MINISZTER
LBERT
dással megválasztott Elnöke
kir. város
t orsz. képviselője

esület magyar osztályának
ke

by Sománé.
los.
tvérek Budapesten.
n,
az alaknak 26.5 cm.

09
-1

Alexius

kőfaragó

Bártfa 1507–9.

L.

Szendrei–Szentiványi

18. l.

	Illeték a szállítási érdekbevallásért	
	Fuvardíj -ig	
	Illeték a szállítási érdekbevallásért	
	Összeg	

_____, 192___ évi _____

A feladó aláírása és lakása

Alexius

kőfaragó.

Alexius, olasz kőfaragó. 1507-ben Bártfa város szerződést köt vele a városháza olasz stílusú kőkeresztes ablakainak az elkészítésére. Ő faraghatta a városháza ma múzeumba helyezett renaissance-díszítéseit. HAVAS J.

Gutenberg Lex.
II. K. 397. 4.

AISZCHYLOSZ

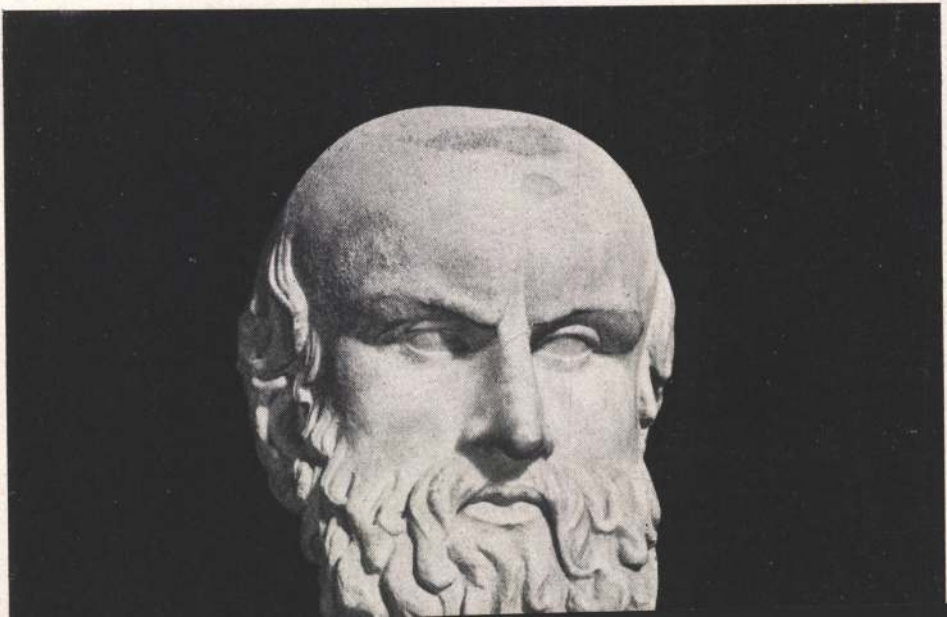

A régi városház-épület.

Külseje és belseje.

Hogy Sárosvármegye közönsége múzeumát Bártfán létesítette, annak legfőbb oka maga a régi városház-épülete, a magyarországi csúcsíves és renaissancekori építkezésnek e kiváló és nagybecsű emléke, mely ha a modern korban városházának nem is, múzeumnak annyival inkább használható, mert építészeti és szobrászati alkotásainak egész sorozatával tárja elénk a régmúlt idők művészi ízlését.

Az épület az építőművészet két korszakából származik s kétféle műízlésnek a megtestesítője. A földszint még minden ízében csúcsíves. Ilyen a főbejáratot képező s az ezzel szemben fekvő **két kapunyilás,** melyeknek kőből faragott *keretei* késői csúcsíves ízlésű pálcákkal tagozott bélletből s egymást metsző, legalyazott ágak mintájára faragott szamárhát alakú ívekből állanak.

Az épület földszinti helyiségeiben csúcsíves részleteken kívül egyebet nem is találunk. A *boltozatok* vagy donga-, vagy gerincnélküli kereszt boltozatok s csúcsíves a folyosó *három kőkeretes ajtaja*

is. Ezek közül a délnyugatra eső, melynek tagozása fölöttébb előkelő hatású, a legszebb. A földszint ablakai egykor szintén csúcsívesek voltak, de ezeket később a renaissance ízlés szellemében átalakították.

Az épület emeleti része s egyéb külső járuléka már a renaissance ízlés szabályai szerint készült, jóllehet ezek díszítő elemeiben előfordulnak részletek, a melyek még a góthikus korszak maradványai gyanánt tekinthetők, a mi arról szól, hogy az épületet átalakító és kibővítő mesterek még a csúcsíves építő-iskola neveltjei voltak s ha a renaissance szellemébe tüzetesen be sem hatoltak, mindamellett sok eredeti ötlettel bírtak s ezeket az épület díszítésénél több-kevesebb sikerrel fel is merték használni.

A keleti falhoz csatolt **tornyos erkély** az épületnek legszebb s legeredetibb részlete. Lényegileg ez is középkori jellegű, mert kettős fülkéjének boltozatai s vékony pilléreinek átmetszetei késői csúcsíves ízlésüek még, az erkély többi ékítő eleme azonban már mind renaissance. Két részből áll; az alsó, nyitott részhez lépcsők vezetnek fel; az ablakokkal bezárt emeleti részbe pedig az épület belsejéből léphetni. Az alsó rész párkányzata alatt nyugvó kőgerendákon bevésett jelmondatokat látunk, még pedig, a déli oldalon:

HABITACVLA IVSTORVM BENEDICENTVR
(Áldottak az igazságosak hajlékai).

A keleti oldalon:

FELIX. CIVITAS. QVE. TEMPORE. PACIS. COGITAT. BELLA. (Boldog az a város, mely béke idején gondol a harcra).

Az éjszakin:

DOMVS. IVSTORVM. PERMANEBIT. (Az igazságosak hajléka örök).

Az erkély alsó részének nyugvó-helyéről rézsut haladó pántokkal megerősített vasajtó nyílik az épületbe. **Ez ajtó kőkeretén** tisztán érvényesül a renaissance ízlés szelleme, kivált a babérlevél-nyalábokból összerótt díszítő-szallagon. A mennyezeten domboruan faragott **kőrózsa** (*„sub rosa"*) díszlik, az ajtó szemöldök-gerendáján pedig PRIVSQVEM INCIPIAS CONSVLTO (gondold meg mielőtt határoznál) felirat emlékeztette a küszöböt átlépő szenátorokat hivatásuk fontos és felelősségteljes voltára.

Erkélyünk emeleti — ablakos — része olyan csúcsíves **kereszt-boltozattal** bír, melynek gerincei szalagokkal összekötött faágakat ábrázolnak.

Az emeleti részen körülfutó párkányzat gerendáin szintén jelmondatokat látunk bevésve. Ezek, a délin:

DILIGITE. LVMEN. SAPIENCIE. (Szeressétek a bölcseség fényét).

A keletin és éjszakin:

OMMES. QVI. PREESTIS. POPVLIS. VI. IN. AETERNVM. REGNETIS. ET. PRODERIT VOBIS. (Mindnyájatoknak, kik a nép előljárói vagytok,

mindez hasznotokra válik, hogy mindvégig uralkodjatok).

Az erkély négyszögű mezőit 1641-ben festett **címerek és pajzsokba zárt monogramok** díszítik a megfelelő feliratokkal.

Ezek sorjában a következők:

Az alsó sorban a déli oldalon: Magyarország és Bártfa címere.

A keleti oldalon az akkori városi tanácsosok névbetűs pajzsai, neveik feljegyzésével:

DOMINVS. LENHAR. HVLDREICH

D. IOHANN CHREISEL

D. MARTINVS PUSCH

D. MARTINUS WOGERATH

D. THOBIAS ZODER

D. DANIEL MATEI.

Az éjszaki oldal négy címerpajzsában: ANNO DOMINI 1641. Az erkély felső koronázó-párkányzata fölött a déli oldalon: Magyarország hármas halmon álló kettős keresztje és

D. IOHANNES DEMIAN és

D. IOHANNES DUSCHEK szenátorok névbetűs pajzsai.

A keleti homlokzaton:

D. IACOBUS GLATZ névbetűs pajzsa; a közepén *Hueber Jakab* akkori városi biró nemesi címere a fölirattal s 1641 évszámmal, majd:

D. THOMAS STAUFEN szenátor monogrammos pajzsa.

Az éjszaki oldalon végül:

D. ANDREAS OROSZ és

D. LAURENTIVS GRIBOVSZKI szenátorok névbetűs pajzsai.

Az erkély tetőzetének csúcsát Hueber J. biró monogramjával áttört, vasbádogból készült *zászlócska* díszíti.

Közvetlenül a fedél alatt az épületet **koronázó párkány** futja körül. Ennek horonyában összesen 118 különféle, emberfejet és emberalakot, állatot, szörnyet, házi eszközt, mértani művet, torzpofát, virágot, az ipar- és művészet legkülönbözőbb eszközeit stb ábrázoló dombormű van kifaragva, melyek talán szimbolikus jelentőségüek, de lehet, hogy a XVI. század elején élt s a városház restaurálási költségeihez hozzájárult bártfai polgárok neveinek (Teller, Beck, Töpfer, Ganzer, Riemer, Maurer, Schönwald, Schneestern, Goldschmied, Fischer, Fogler stb) beszélő képeit képezik.

Az épület délnyugati falában alúl két **városi mérce** van beépítve. A nagyobbikon (111 liter ürtartalmú) a város címerét s 1519. évszámot, a kisebbiken (32 liter ürtartalmú) *Glatz Lénárd* bíró monogramját, az 1620. évszámot és a város címerét találjuk bevésve. *Hiteles mértéknek* használták ezeket a szemes élet adása-vevésénél. A nyílások körül észlelhető vaskampókon az ürmérték elzárására szolgáló vasajtócskák voltak megerősítve.

Az épület déli és északi homlokzatát magas

és meredek *csúcsfalak* zárják be. Ezek lejtős széleit oromvirágok és különböző *ember- és állatalakok* faragott példányai élénkítik, melyek talán szimbolikus jelentőséggel bírnak. A déli csúcsfal oromzatán az új **Róland-szobor** áll (a régi a múzeumban van kiállítva), az északi oromzatot pedig **keresztrózsa** fejezi be.

A déli csúcsfal felülete függönyívezetű ablaknyílásokkal van áttörve s festett képekkel díszítve. Középütt alúl *Bártfa* város angyal által tartott címerpajzsa, fölötte *Magyarország, Horvátország és Dalmácia* egyesített, koronás címere, a szívpajzsban fekete sassal, a korona alatt **W** (= Wladislaus, Ulászló) betűvel s két oldalt Bártfa és Hueber Jakab apró címerpajzsával foglal helyet. E fölött a múlt század ötvenes éveiben készült *óra*, a két szélső ablakban az ütőszerkezettel van elhelyezve, a csúcsfal legfelső szögletét végül egy *napóra* foglalja el.

Az **északi csúcsfal** mezején középütt levélkoszorúban *Bártfa város festett címere*, e fölött, a függöny-ívezetű ablakmélyedésben, egy, két kezében magasan egy-egy *halat tartó ifjú* van ábrázolva, ami valószinűleg a hallgatás, a titoktartás szimbolikus ábrázolása.

Az épület belsejében az emeleti csarnok északra nyiló *két ajtajának* kőből faragott keretei figyelemre méltó alkotások. A **mellső ajtókeret** díszitő elemei gyöngyök, levelek, baluszterek és ágfonadékok. Az

ajtó belső lapján érdekes művű **zár**, külsején **húzópánt**, kovácsolt vasból. A **tulsó ajtókeret** az épület e nemű alkotásai között a legszebb s lécesen tagolt foglalatának hármas horonyában baluszterformájú edényekből kihajtó bogyós babérnyalábokkal, cserfalevélszerű lombfűzérrel és hurkokat ábrázoló fonadékkal díszitett. Szemöldök-gerendáján bevésett jelmondat: IVSTVM. EST. AVXILIARI. PAVPERI. (Méltó a szegényen segíteni). Maga az ajtó mellső lapja sokfajta fából készült intarzia-munka. Vas-zára és húzó-pántja szintén figyelemre méltó alkotások a XVI. század elejéről.

Nevezetes végül az épület nyeregalakú födelének régi **födélszéke** is, amely az u. n. álló födélszékek sorába tartozik. Ennek kettős koszorúfákból, kötőgerendákból, András-keresztekkel összekapcsolt s megerősitett oszlopokból, szelemenekből s torokgerendákból álló eredeti szerkezete e nemben egyedül álló példány hazánkban.

Az épület története.

Hogy a jelenlegi épület helyén már a XV. században állott egy, minden bizonnyal csúcsives stilusban épült városháza, melyről egy 1433-ból eredő oklevél már említést tesz, annak bizonyitéka lehet az is, hogy Bártfa városa egy kelet nélküli, de a XVI. század első éveiből származó folyamodásban azzal a kéréssel járúl II. Ulászló király elé, hogy miután régi városháza roskadozó félben van

s újat akar építeni, szállítsa le a reája kirótt nagy adót.

Bizonyos, hogy ebben nem egy teljesen új városház-épület emeléséről, hanem csak a réginek a restaurálásáról lehet szó. Ez ügyben 1501-ben *Tamás* mester, meghallván, hogy a bártfaiak városházukat építeni óhajtják, Uj-Szandecről írt levelében ajánlja föl szolgálatait a bártfai tanácsnak, 1504. pünkösd napján pedig *Langh Simon* kassai mester mentegetődzik, hogy nem jöhetett el a bártfai szenátorok felszólítására, de — írja — ha a városháza építésére kerül a sor, okvetlenül számíthatnak közreműködésére.

A következő évben, 1505-ben azonban a bártfai tanács már *Sándor* mesterrel szerződik, hogy az épület földszintjén árúhelyeket készítsen s hogy ott az ablakokat megnagyobbítsa. Majd 1506-ban *János* kőfaragóval kötnek szerződést a városháza két oromfalának fölépítése tárgyában, a mire a mester ez évben 120 frtot, 1509-ben pedig, utolsó részletül, még 59 frtot kap. Végre még 1507-ben szerződik a város a már említett *Sándor* kőfaragó mesterrel az iránt, hogy egy kaput elkészítsen.

Valószínű, hogy az eddigi szerződések, kivéve a két oromfalat, mind az épület földszintjén foganatosítandó, tehát az épületnek még csúcsíves ízlésű munkáira vonatkoznak, de az 1507-ik évben egy új mesterrel, *Elek*-kel, kötött szerződésben

már határozottan kifejezi a városi tanács abbeli kikötését, hogy e mester két rőf széles *olasz szabású* kőkeresztes ablakokat (*„fenestrae italicalibus“*) készítsen, a miből az következik, hogy *Elek* mester ez évtől kezdve az épület renaissance ízlésű részein dolgozott, tehát ő készítette az emeleti ablakokat, a földszinti keleti és az emeleti díszajtók kereteit s végre a tornyos erkélyt is. Az építkezés, a városi levéltár adatai szerint, 1508-ban volt a legnagyobb mérvű, 1509-ben azonban már az ablakokat beüvegezték s 1511-ig a belső helyiségeket is bebútorozták.

Mindebből kitetszik, hogy a bártfai régi, most múzeumnak felhasznált városháza két részből áll. *Földszintje még a XV. században épült s az 1505—1506. években lett restaurálva, emeleti részét és tornyos erkélyét pedig az 1507—1509. években emelték.*

1641-ben, *Hueber Jakab* birósága idejében, a városház épületén tetemes javításokat végeznek. Ekkor festi be *Grünwald Máté* bártfai piktor a tornyos erkélyt s díszíti föl a most is meglévő címerekkel és monogramos pajzsokkal. Ekkor javítják ki a két csúcsfal képeit s aranyozzák meg a tornyos erkély fedelének gombját is s végül kijavítják az épület fedélszékével a tetőzetet is, a mely munkákért 600 forintnál valamivel többet fizetett a város.

Az épület legutolsó s minden ízében stilszerű

restaurálása, a vallás- és közoktatásügyi Minister intézkedése folytán, az 1904—1905. években történt s 24.000 koronába került.

* * *

Az épület főkapuja előtt:

Ágyú, öntött vasból. XVII. század. A zborói vár romjai között találták s hosszabb időn át Zborón az egykori Rákóczi-kastélyban őrizték. *Gróf Clary-Aldringen Sziegfried* letéte.

Az épület keleti falánál:

Faragott kövek, részben feliratosak. XVI. sz. A régi városház épületéről.

A régi városház-épület.

Külseje és belseje.

Hogy Sárosvármegye közönsége múzeumát Bártfán létesítette, annak legfőbb oka maga a régi városház-épülete, a magyarországi csúcsíves és renaissancekori építkezésnek e kiváló és nagybecsű emléke, mely ha a modern korban városházának nem is, múzeumnak annyival inkább használható, mert építészeti és szobrászati alkotásainak egész sorozatával tárja elénk a régmúlt idők művészi ízlését.

Az épület az építőművészet két korszakából származik s kétféle műízlésnek a megtestesítője. A földszint még minden ízében csúcsíves. Ilyen a főbejáratot képező s az ezzel szemben fekvő **két kapunyilás**, melyeknek kőből faragott *keretei* késői csúcsíves ízlésű pálcákkal tagozott bélletből s egymást metsző, legalyazott ágak mintájára faragott szamárhát alakú ívekből állanak.

Az épület földszinti helyiségeiben csúcsíves részleteken kívül egyebet nem is találunk. A *boltozatok* vagy donga-, vagy gerincnélküli kereszt boltozatok s csúcsíves a folyosó *három kőkeretes ajtaja*

is. Ezek közül a délnyugatra eső, melynek tagozása fölöttébb előkelő hatású, a legszebb. A földszint ablakai egykor szintén csúcsívesek voltak, de ezeket később a renaissance ízlés szellemében átalakították.

Az épület emeleti része s egyéb külső járuléka már a renaissance ízlés szabályai szerint készült, jóllehet ezek díszítő elemeiben előfordulnak részletek, a melyek még a góthikus korszak maradványai gyanánt tekinthetők, a mi arról szól, hogy az épületet átalakító és kibővítő mesterek még a csúcsíves építő-iskola neveltjei voltak s ha a renaissance szellemébe tüzetesen be sem hatoltak, mindamellett sok eredeti ötlettel bírtak s ezeket az épület díszítésénél több-kevesebb sikerrel fel is merték használni.

A keleti falhoz csatolt **tornyos erkély** az épületnek legszebb s legeredetibb részlete. Lényegileg ez is középkori jellegű, mert kettős fülkéjének boltozatai s vékony pilléreinek átmetszetei késői csúcsíves ízlésüek még, az erkély többi ékítő eleme azonban már mind renaissance. Két részből áll; az alsó, nyitott részhez lépcsők vezetnek fel; az ablakokkal bezárt emeleti részbe pedig az épület belsejéből léphetni. Az alsó rész párkányzata alatt nyugvó kőgerendákon bevésett jelmondatokat látunk, még pedig, a déli oldalon:

HABITACVLA IVSTORVM BENEDICENTVR
(Áldottak az igazságosak hajlékai).

A keleti oldalon:

FELIX. CIVITAS. QVE. TEMPORE. PACIS. COGITAT. BELLA. (Boldog az a város, mely béke idején gondol a harcra).

Az éjszakin:

DOMVS. IVSTORVM. PERMANEBIT. (Az igazságosak hajléka örök).

Az erkély alsó részének nyugvó-helyéről rézsut haladó pántokkal megerősített vasajtó nyílik az épületbe. **Ez ajtó kőkeretén** tisztán érvényesül a renaissance ízlés szelleme, kivált a babérlevél-nyalábokból összerótt díszítő-szallagon. A mennyezeten domboruan faragott **kőrózsa** (*„sub rosa“*) díszlik, az ajtó szemöldök-gerendáján pedig PRIVSQVEM INCIPIAS CONSVLTO (gondold meg mielőtt határoznál) felirat emlékeztette a küszöböt átlépő szenátorokat hivatásuk fontos és felelősségteljes voltára.

Erkélyünk emeleti — ablakos — része olyan csúcsíves **kereszt-boltozattal** bír, melynek gerincei szalagokkal összekötött faágakat ábrázolnak.

Az emeleti részen körülfutó párkányzat gerendáin szintén jelmondatokat látunk bevésve. Ezek, a délin:

DILIGITE. LVMEN. SAPIENCIE. (Szeressétek a bölcseség fényét).

A keletin és éjszakin:

OMMES. QVI. PREESTIS. POPVLIS. VI. IN. AETERNVM. REGNETIS. ET. PRODERIT VOBIS. (Mindnyájatoknak, kik a nép előljárói vagytok,

mindez hasznotokra válik, hogy mindvégig uralkodjatok).

Az erkély négyszögű mezőit 1641-ben festett **címerek és pajzsokba zárt monogramok** díszítik a megfelelő feliratokkal.

Ezek sorjában a következők:

Az alsó sorban a déli oldalon: Magyarország és Bártfa címere.

A keleti oldalon az akkori városi tanácsosok névbetűs pajzsai, neveik feljegyzésével:

DOMINVS. LENHAR. HVLDREICH
D. IOHANN CHREISEL
D. MARTINVS PUSCH
D. MARTINUS WOGERATH
D. THOBIAS ZODER
D. DANIEL MATEI.

Az éjszaki oldal négy címerpajzsában: ANNO DOMINI 1641. Az erkély felső koronázó-párkányzata fölött a déli oldalon: Magyarország hármas halmon álló kettős keresztje és

D. IOHANNES DEMIAN és

D. IOHANNES DUSCHEK szenátorok névbetűs pajzsai.

A keleti homlokzaton:

D. IACOBUS GLATZ névbetűs pajzsa; a közepén *Hueber Jakab* akkori városi biró nemesi címere a fölirattal s 1641 évszámmal, majd:

D. THOMAS STAUFEN szenátor monogrammos pajzsa.

Az éjszaki oldalon végül:

D. ANDREAS OROSZ és

D. LAURENTIVS GRIBOVSZKI szenátorok névbetűs pajzsai.

Az erkély tetőzetének csúcsát Hueber J. biró monogramjával áttört, vasbádogból készült *zászlócska* díszíti.

Közvetlenül a fedél alatt az épületet **koronázó párkány** futja körül. Ennek horonyában összesen 118 különféle, emberfejet és emberalakot, állatot, szörnyet, házi eszközt, mértani művet, torzpofát, virágot, az ipar- és művészet legkülönbözőbb eszközeit stb ábrázoló dombormű van kifaragva, melyek talán szimbolikus jelentőségüek, de lehet, hogy a XVI. század elején élt s a városház restaurálási költségeihez hozzájárult bártfai polgárok neveinek (Teller, Beck, Töpfer, Ganzer, Riemer, Maurer, Schönwald, Schneestern, Goldschmied, Fischer, Fogler stb) beszélő képeit képezik.

Az épület délnyugati falában alúl két **városi mérce** van beépítve. A nagyobbikon (111 liter ürtartalmú) a város címerét s 1519. évszámot, a kisebbiken (32 liter ürtartalmú) *Glatz Lénárd* bíró monogramját, az 1620. évszámot és a város címerét találjuk bevésve. *Hiteles mértéknek* használták ezeket a szemes élet adása-vevésénél. A nyílások körül észlelhető vaskampókon az ürmérték elzárására szolgáló vasajtócskák voltak megerősítve.

Az épület déli és északi homlokzatát magas

és meredek *csúcsfalak* zárják be. Ezek lejtős széleit oromvirágok és különböző *ember- és állatalakok* faragott példányai élénkítik, melyek talán szimbolikus jelentőséggel bírnak. A déli csúcsfal oromzatán az új **Róland-szobor** áll (a régi a múzeumban van kiállítva), az északi oromzatot pedig **keresztrózsa** fejezi be.

A déli csúcsfal felülete függönyívezetű ablaknyílásokkal van áttörve s festett képekkel díszítve. Középütt alúl *Bártfa* város angyal által tartott címerpajzsa, fölötte *Magyarország, Horvátország és Dalmácia* egyesített, koronás címere, a szívpajzsban fekete sassal, a korona alatt **W** (= Wladislaus, Ulászló) betűvel s két oldalt Bártfa és Hueber Jakab apró címerpajzsával foglal helyet. E fölött a múlt század ötvenes éveiben készült *óra*, a két szélső ablakban az ütőszerkezettel van elhelyezve, a csúcsfal legfelső szögletét végül egy *napóra* foglalja el.

Az **északi csúcsfal** mezején középütt levélkoszorúban *Bártfa város festett címere*, e fölött, a függöny-ívezetű ablakmélyedésben, egy, két kezében magasan egy-egy *halat tartó ifjú* van ábrázolva, ami valószinűleg a hallgatás, a titoktartás szimbolikus ábrázolása.

Az épület belsejében az emeleti csarnok északra nyiló *két ajtajának* kőből faragott keretei figyelemre méltó alkotások. A **mellső ajtókeret** díszitő elemei gyöngyök, levelek, baluszterek és ágfonadékok. Az

ajtó belső lapján érdekes művű **zár**, külsején **húzópánt**, kovácsolt vasból. A **tulsó ajtókeret** az épület e nemű alkotásai között a legszebb s lécesen tagolt foglalatának hármas horonyában baluszterformájú edényekből kihajtó bogyós babérnyalábokkal, cserfalevélszerű lombfűzérrel és hurkokat ábrázoló fonadékkal díszitett. Szemöldök-gerendáján bevésett jelmondat: IVSTVM. EST. AVXILIARI. PAVPERI. (Méltó a szegényen segíteni). Maga az ajtó mellső lapja sokfajta fából készült intarzia-munka. Vas-zára és húzó-pántja szintén figyelemre méltó alkotások a XVI. század elejéről.

Nevezetes végül az épület nyeregalakú födelének régi **födélszéke** is, amely az u. n. álló födélszékek sorába tartozik. Ennek kettős koszorúfákból, kötőgerendákból, András-keresztekkel összekapcsolt s megerősitett oszlopokból, szelemenekből s torokgerendákból álló eredeti szerkezete e nemben egyedül álló példány hazánkban.

Az épület története.

Hogy a jelenlegi épület helyén már a XV. században állott egy, minden bizonynyal csúcsives stilusban épült városháza, melyről egy 1433-ból eredő oklevél már említést tesz, annak bizonyitéka lehet az is, hogy Bártfa városa egy kelet nélküli, de a XVI. század első éveiből származó folyamodásban azzal a kéréssel járúl II. Ulászló király elé, hogy miután régi városháza roskadozó félben van

s újat akar építeni, szállítsa le a reája kirótt nagy adót.

Bizonyos, hogy ebben nem egy teljesen új városház-épület emeléséről, hanem csak a réginek a restaurálásáról lehet szó. Ez ügyben 1501-ben *Tamás* mester, meghallván, hogy a bártfaiak városházukat építeni óhajtják, Uj-Szandecről írt levelében ajánlja föl szolgálatait a bártfai tanácsnak, 1504. pünkösd napján pedig *Langh Simon* kassai mester mentegetődzik, hogy nem jöhetett el a bártfai szenátorok felszólítására, de — írja — ha a városháza építésére kerül a sor, okvetlenül számíthatnak közreműködésére.

A következő évben, 1505-ben azonban a bártfai tanács már *Sándor* mesterrel szerződik, hogy az épület földszintjén árúhelyeket készítsen s hogy ott az ablakokat megnagyobbítsa. Majd 1506-ban *János* kőfaragóval kötnek szerződést a városháza két oromfalának fölépítése tárgyában, a mire a mester ez évben 120 frtot, 1509-ben pedig, utolsó részletül, még 59 frtot kap. Végre még 1507-ben szerződik a város a már említett *Sándor* kőfaragó mesterrel az iránt, hogy egy kaput elkészítsen.

Valószínű, hogy az eddigi szerződések, kivéve a két oromfalat, mind az épület földszintjén foganatosítandó, tehát az épületnek még csúcsíves ízlésű munkáira vonatkoznak, de az 1507-ik évben egy új mesterrel, *Elek*-kel, kötött szerződésben

már határozottan kifejezi a városi tanács abbeli kikötését, hogy e mester két rőf széles *olasz szabású* kőkeresztes ablakokat (*„fenestrae italicalibus“*) készítsen, a miből az következik, hogy *Elek* mester ez évtől kezdve az épület renaissance ízlésű részein dolgozott, tehát ő készítette az emeleti ablakokat, a földszinti keleti és az emeleti díszajtók kereteit s végre a tornyos erkélyt is. Az építkezés, a városi levéltár adatai szerint, 1508-ban volt a legnagyobb mérvű, 1509-ben azonban már az ablakokat beüvegezték s 1511-ig a belső helyiségeket is bebútorozták.

Mindebből kitetszik, hogy a bártfai régi, most múzeumnak felhasznált városháza két részből áll. *Földszintje még a XV. században épült s az 1505—1506. években lett restaurálva, emeleti részét és tornyos erkélyét pedig az 1507—1509. években emelték.*

1641-ben, *Hueber Jakab* birósága idejében, a városház épületén tetemes javításokat végeznek. Ekkor festi be *Grünwald Máté* bártfai piktor a tornyos erkélyt s díszíti föl a most is meglévő címerekkel és monogramos pajzsokkal. Ekkor javítják ki a két csúcsfal képeit s aranyozzák meg a tornyos erkély fedelének gombját is s végül kijavítják az épület fedélszékével a tetőzetet is, a mely munkákért 600 forintnál valamivel többet fizetett a város.

Az épület legutolsó s minden ízében stilszerű

restaurálása, a vallás- és közoktatásügyi Minister intézkedése folytán, az 1904—1905. években történt s 24.000 koronába került.

* * *

Az épület főkapuja előtt:

Ágyú, öntött vasból. XVII. század. A zborói vár romjai között találták s hosszabb időn át Zborón az egykori Rákóczi-kastélyban őrizték. *Gróf Clary-Aldringen Sziegfried* letéte.

Az épület keleti falánál:

Faragott kövek, részben feliratosak. XVI. sz. A régi városház épületéről.

tétikai raktár, a sok bibliotéka, mindenféle múzeum, gyűjtemény.

De ha örökös a módosulás, bizonyosan kell e módosulásban is szabálynak, rendnek, törvényszerűségnek lenni, mert a természet nem lehet el törvény nélkül. Igazán van ily törvényszerűség. Az ember ugyanis a legszélsőbb ideálizmusból, a legszorosabb egységből halad a legszéteső bb, szétmállóbb reálizmusba és mindig oly fajok jutnak uralomra, melyek megfelelnek az idők árjának. Így látni például, hogy ősidőkben az egyiptomiak, indusok, kínaiak, később a zsidók, perzsák, asszírok, babiloniaiak stb. váltják fel egymást az uralomban. Ezek még mind kizáró fajok, melyek nem tűrik meg, hogy mások beléjök olvadjanak; kiirtják vagy rabszolgákká teszik a többi fajokat. A görög volt az első faj, mely prozelita tudott lenni és magába olvasztani más népeket, ezért görögösítette el Kis- és Elő-Ázsiát, Egyiptomot, déli Olaszországot; de még a görög népek között is ott volt a dóri törzs, mely kizáró létére nem olvasztotta magába a meghódított népet, hanem rabszolgákká tette. A spártaiak élete, vallása, törvényei világossá, érhetővé teszik és bebizonyítják azt az állítást, hogy e faj sokkal ideálistább volt, mint a többi görög. A hellénneknél valamivel reálisabb faj volt a latin, mely felvette magába Európa, Afrika, Ázsia számos lakóját, létre hozhatta a kereszténységet, a valláserkölcsi élet e jóval reálisabb jelenségét, utóbb a germánokkal összeolvadva az új latin fajok szülőanyja lőn.

A kizáró, az elzárkózott fajok kegyetlensége azonban még sokszor megrémítette a reálisabbakat; még sokszor találkozunk a fajok, a felekezetek, a néptörzsek lemérszárlásával. De mindig ritkábbak lesznek s lassankint győz a reális felfogás altruisztikus gondolkodása vagyis a humánizmus.

Bennünket azonban most csak azért érdekelnek e dolgok, mert világító fáklyául szolgálnak a különféle fajok művészetének földerítésénél.

A szélső ideálista fajok művészete ugyanis tetemesen különbözik a reálistábbakétől. Annyira már jutott az esztétika, a művelődéstörténet, az antropológia, hogy az ó-világ népei mást és másképp láttak, más gondolatok és érzelmek nyilatkoztak meg alkotásaikon; de hogy mi volt ennek az oka, tarkábbnál-tarkább fejtegetésekkel próbálták megvilágítani.

Pedig a föntebbi faji magyarázat után mindjárt megérti az olvasó, hogy miért és miként kellett módosulnia az ember ízlésének. Nemünk ugyanis a legszorosabb egységből halad a legszétmállóbb különféleségbe, vagyis az ideálizmusból a reálizmusba. Ősi fajaink szélső ideálisták valának, melyeket érzéseik- és gondolataikban az egység, a faj eszméje vezérelt, azért keveset törődtek az egyénnel. Az egyén, az alkotó rész, az asszony, a gyermek öröme és bánata kevésbbé érdekelte őket; mindenütt és mindenben a faji egységet, a nemzeti nagyságot, az istenit, a nagyszerűt, a fenségest, a monumentálist látták és keresték. Innét magyarázhatók a roppant pirámisok, szfinxek, obeliszkek, óriási templomok, paloták, a hatalmas oszlopcsarnokok. Még most is, mikor az ember haladásában vissza-visszatér az ideálizmus, mi is visszatérünk a régi egyiptomiak, indusok, asszírok, babiloniaiak, arabok épületeihez, motivumaihoz, vagy megelégszünk a középkori mintákkal és mint most, tornyokkal díszítjük köz- és magánépületeinket. Bizonyosan gyönyörűségünket találjuk bennök, különben nem csinálnók épületeinkre e drága toldalékot. Ilyenkor nagy élvezettel olvassuk a görög-római irodalom remekeit és szemléljük e népek művészetének gyönyörű alkotásait. A görög és római, mint jóval reálisabb faj érzése, gondolkodása, kivált ideális időkben, érthetőbb nekünk, szebbeknek tartjuk alkotásaikat, mint az egyiptomiak, asszírok, babiloniaiak termékeit. És csak ennyiben van értelme a mondásnak, hogy a görög a legművészibb nép. Ideálizmus idején a mi reálizmusunk rovására magasztaljuk a görög irodalom és művészet remekeit, mert ilyenkor szebbeknek találjuk, mint a reális időkben; mikor kevésbbé gyönyörködünk Homeros Iliásában, Sophokles tragédiáiban, sőt bosszankodunk egy Aristophanes hóbortjain, szemérmetlenségein, neveletlenségein. Humánizmusunk felháborodik a görög vígjátékíró kiméletlenségein, holott a mostani ideális áramlat napjaiban egy Arany János vállalkozik magyar fordítására.

értse meg az ember. Minden nép csodálatos mámora, szent őrülete ez a mai ideálizmus, mely szükséges tényezője és stádiuma nemünk fejlődésének.

Meglepő, hogy a rajongás többi tárgyai között ilyenkor a művészetek mámorában is élünk. Ezer meg ezer dráma, éposz, opera, kép, szobor, épület lát világot, a lirai versek és zenei alkotások száma pedig milliókra rúg. Kisebb mértékben így volt ez a XVII. században, így 1760-tól 1815-ig. Ma mindenki énekel, muzsikál, verset ír a bölcsőtől a sírig, csodagyermekek állanak elő, akik bámulatos művészi lángelmével vannak megáldva és oly remekeket alkotnak, melyekhez rendesen sok tanulmány és fáradság kivántatik meg. Királyoktól s fejedelmektől le a szegény munkáskisasszonyokig mindenki rajong a rajzért, a festésért, a muzsikáért, kivált ez utóbbi ejti mámorba embertársainkat, cigány zenészeink meghódították a fél világot, mert mint szélső ideálisták legjobban ki tudják fejezni azt a művészi őrületet, melyben most annyi ember leledzik, zsidó felebarátjaink hódító társakul szegődtek hozzájuk a művészet minden ágában, mint festők, szobrászok, építészek, tánczosok, kivált muzsikusok és színészek mindenütt megjelennek és hódítanak. A zsidó ugyanis mint ideálista faj, most az ideálizmus napjaiban ritka tehetséggel tudja tolmácsolni azt a lelki állapotot, melyben a reálisabb fajok is úsznak; innét származik bámulatos sikerük az irodalmi, hirlapírói, jogi, művészi, tudományos, orvosi és kereskedői pályán.

De nemcsak maguk a művészek érzik most azt a mámort és rajongást, melyet a műalkotások ébresztenek az ideális idők fogékony embereiben; hanem még a komoly tudósok és tehetséges esztétikusok is a mámor hangján szeretnek írni és beszélni a műtermékekről. Némelyikük a józanság, az értelmes beszéd hangját sem keresi, hanem ragyogó költői túlzásokba csap át; ezekkel a gyönyörű érthetetlenségekkel akarja azután megértetni magát és a művész alkotásának szépségeit.

Valóban sohasem írtak annyit a művészetekről, mint napjainkban. A tömérdek színi és képzőművészeti kritika ezer meg ezer kötetet mutathatna fel és bizonyos, hogy sok

A BÁRTFAI VÁROSHÁZA AJTÓKERET RÉSZLETE

becses anyag van bennük felhalmozva, megállapodásra azonban még sem juthatnak, mert holnap már tömérdek más jeles esztétikus újabb és újabb cáfolattal s magyarázattal áll elő. És mi az oka a megállapodás e hiányának? kérdi az olvasó. Egyszerűen az, hogy a szellemi, erkölcsi és esztétikai világban egy pillanatra sincs megállás, megpihenés, hanem örökös módosulás és változás. Ami tegnap igaz volt, ma már nem az; amiért tegnap rajongtunk, ma félrevetjük, legjobb esetben valamely múzeumba helyezzük el. Ezért kell nekünk a tömérdek szellemi, erkölcsi és esz-

Divald Kornél cikkéhez
Művészet 1905.

Elek (Alexius) mester
Bártfa. XVI. sz.

Ha a városháza tornyos erkélyétől eltekintünk, az épület földszinti helyiségeiben csúcs-

íves ízlésű részleteken kívül egyebet nem találunk. Valószínű, hogy az újabb korban átalakított földszinti ablakok a XVI. század elején szintén csúcsíves stilben készültek s számadásainkban is alighanem ilyen ablakokat kell értenünk a Sándor mesternél megrendelt fenestrae praecipuae kifejezés alatt, Elek mesternek fenestrae italicales néven említett ablakaival szemben. Mint erről már szólottam, a földszinti átjáró két nyílásának kőből faragott kerete késői csúcsíves ízlésű s pálcákkal tagozott bélletből s legalyazott ágak mintájára faragott szamárhát alakú ívből áll, amelynek szárai egymást metszik. E kapukeretek közül az északit a restaurálás alkalmával fejtették ki a reá borított vakolat alól. Ugyanekkor s ugyanígy találtak rá a földszint délnyugati szobájának ajtókeretére, melyet képben is bemutatok s amelynek kései jellegű csúcsíves tagozása egyszerűbb, de igen előkelő hatású. Nagyon valószínű, hogy ez az ajtókeret Sándor mester műve, akit a városháza további kőfaragó-munkálataiban Elek mester követ. Ez az emeleti ablakkeretekkel kezdi itt meg működ-

	Rothschild seiner Z 552 Seiten.Leinen.
BRANDES,G.	JULIUS CAESAR.2 Bänd
BRANDES,G.	URCHRISTENTUM.Leiner
BUDHA	DIE REDEN DES GOTAM K.E.Neumann.3 Bände. Leinen.
CASANOVA	ABENTEUER UND ERLEBN Aus den Lebenserinne von Oppeln-Bronikows
DU BARRY	GEHEIME DENKWÜRDIGKE Titelblatt und 26 Ab
DUNCAN,Isadora	MEMOIREN.Mit Abbildu
EULENBERG,H.	DIE HOHENZOLLERN.Die mit 24 Bildnissen.45
FAURE,Elie	NAPOLEON.Leinen
FROMER,J.	DER TALMUD.Geschicht Halbpergament.
FUGGER ZEITUNGEN	Ungedruckte Briefe den Jahren 1568-1605. Klarvill.Mit 24 Bild

Elek (Alexius)

Kőfaragó

Bártfa 1507

Divald Kornél: A bárt-
fai városháza. — Művé-
szet 1905. 91. l.

Ami eddig készült, az minden valószinűség szerint csúcsives-stilű volt. Csak a következő tételben hangsúlyozzák a számadások is, hogy olasz stilű dologról van szó: „Ebben az évben (1507-ben) szegődtünk Elek mesterrel, hogy három rőf magas, két rőf széles olasz szabású kőkeresztes ablakokat (fenestrae italicales) készítsen, e munkáira fizettünk 12 frtot".

Kultur aus 5 Jahrh
Tafeln. Ganzleinen.

TROTZKI Leo — DIE WIRKLICHE LAGE
Ganzleinen.

WIEGLER P. — WILHELM DER ERSTE. S
Zeit. Ein Jahrhunder
Mit zahlreichen Abb

ZIMMER Heinrich — KUNSTFORM UND YOGA
Mit 36 ganzseitigen
Ganzleinen

KAMMERER Paul — ALLGEMEINE BIOLOGIE
und 84 Abbildungen
Leinen

MALINOWSKI Dr. Paul — DAS GESCHLECHTS
NORDWEST-MELANE
Familienleben b
der Trobriand-I
Guinea. Mit 96 A
Leinen, 440 Seit

[illegible]EINITZER Alfred — DER ALPINISMUS
des Alpinismus
16 Farbentafeln

Elek

ród
z
Thieme Becker

X . 450 . l.

(Lyka)

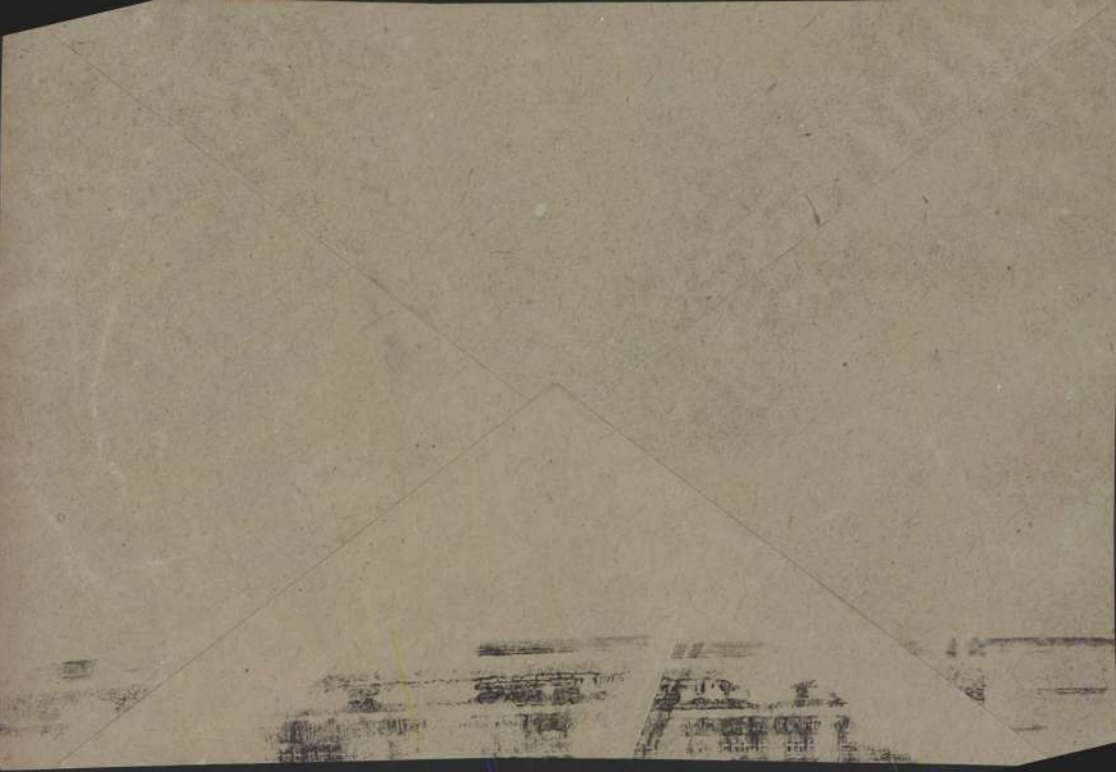

kálatokról, alapfalak lerakásáról s más új építkezést föltételező számadásokról az innentől fogva elég teljeseknek látszó számadásokban szó sincs.

1506-ban kőmívesek számára, építőállványokra, mészre, faragott kövekre, téglára 100 frtnál valamivel többet költenek. A következő évben anyagra nem sokkal nagyobb összeget adtak ki. Ugyanekkor János kőfaragómesterrel szerződnek, hogy a városháza kettős oromfalát fölépítse, kap pedig ezért ekkor 120 frtot, munkája árának utolsó részlete fejében 1509-ben még 59 frtot.

Még 1507-ben Sándor kőfaragómesterrel kötnek szerződést egy kapura 8 frtért. Ami eddig készült, az minden valószínűség szerint csúcsíves-stilű volt. Csak a következő tételben hangsúlyozzák a számadások is, hogy olasz stilű dologról van szó: „Ebben az évben (1507-ben) szegődtünk Elek mesterrel, hogy három rőf magas, két rőf széles olasz szabású kőkeresztes ablakokat (fenestrae italicales) készítsen, e munkáira fizettünk 12 frtot".

Az eddig említett három kőfaragómester közül a számadásokban ezután már csak Jánosról esik szó, még pedig, amint már említettem, 1509-ben. Ekkor már a városház mai teteje is készen volt. A számadások szerint az építkezés 1508-ban volt a legnagyobb mérvű.

A következő évben már az ablakokat is beüvegezték, sőt a belső helyiségeket is bebútorozták. Az építkezés költségei alig tettek ki kétharmadnyival nagyobb összeget, mint amennyibe a XVII. században a városháza tatarozása és új cserépfedele került. Ez a körülmény a később változott értékviszonyok figyelembe vétele esetén is szintén növeli a kibővítés és átalakítás föltételezésének valószínűségét. Bármint volt is azonban, a bártfai városháza építésének történetében a legfontosabb művészettörténelmi tanulságokra akkor teszünk szert, ha azt kutatjuk, hogy a számadások folyamán említett három kőfaragómesterrel az épület művészi részletei közül mit hozhatunk kapcsolatba s mint nyilvánul e részleteken egyéniségük.

Ha a városháza tornyos erkélyétől eltekintünk, az épület földszinti helyiségeiben csúcsíves ízlésű részleteken kívül egyebet nem találunk. Valószínű, hogy az újabb korban átalakított földszinti ablakok a XVI. század elején szintén csúcsíves stilben készültek s számadásainkban is alighanem ilyen ablakokat kell értenünk a Sándor mesternél megrendelt fenestrae praecipuae kifejezés alatt, Elek mesternek fenestrae italicales néven említett ablakaival szemben. Mint erről már szólottam, a földszinti átjáró két nyílásának kőből faragott kerete késői csúcsíves ízlésű s pálcákkal tagozott bélletből s legalyazott ágak mintájára faragott szamárhát alakú ívből áll, amelynek szárai egymást metszik. E kapukeretek közül az északit a restaurálás alkalmával fejtették ki a reá borított vakolat alól. Ugyanekkor s ugyanígy találtak rá a földszint délnyugati szobájának ajtókeretére, melyet képben is bemutatok s amelynek kései jellegű csúcsíves tagozása egyszerűbb, de igen előkelő hatású. Nagyon valószínű, hogy ez az ajtókeret Sándor mester műve, akit a városháza további kőfaragó-munkálataiban Elek mester követ. Ez az emeleti ablakkeretekkel kezdi itt meg működ-

ARCKÉP
ZEMPLÉNYI TIVADAR OLAJFESTMÉNYE

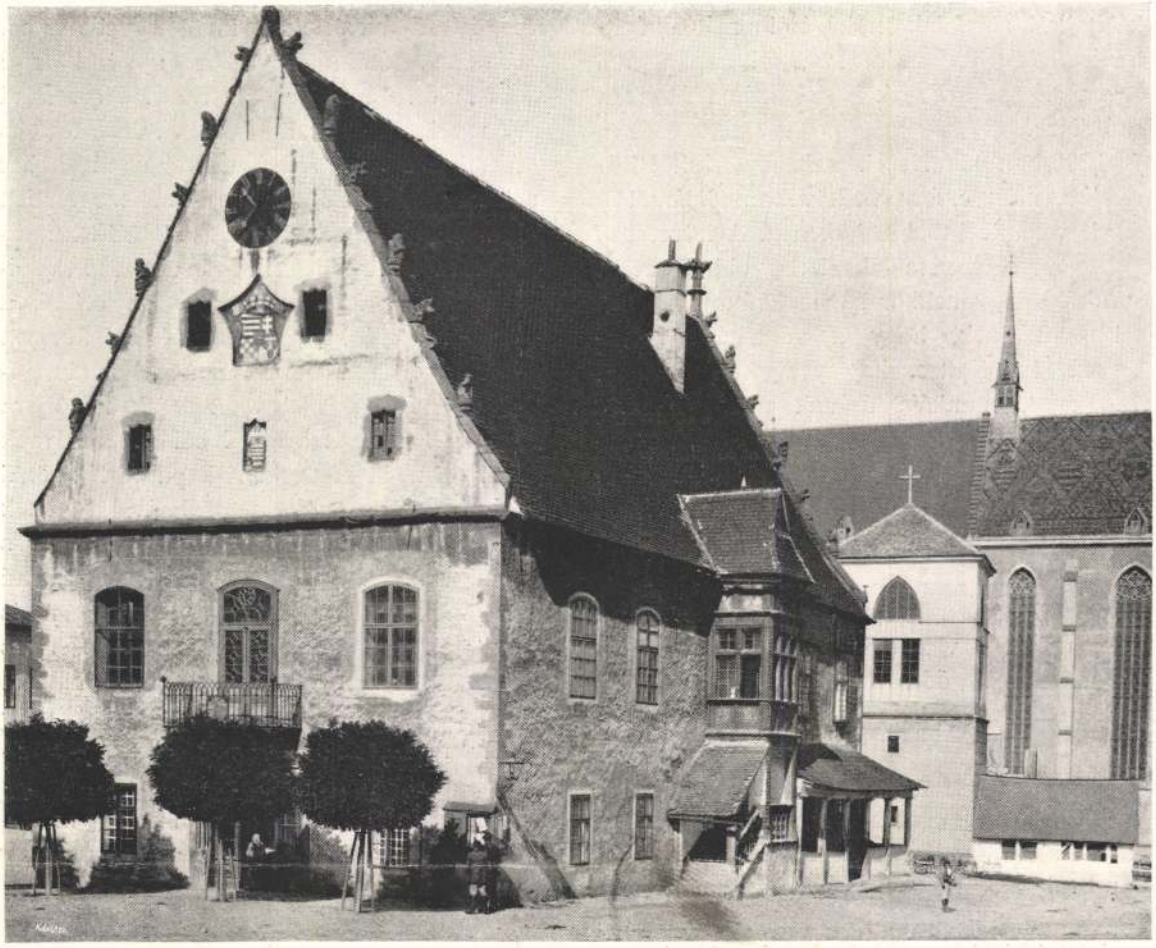

A BÁRTFAI VÁROSHÁZA
A RESTAURÁLÁS ELŐTT

dését s bár a számadások e körülményt nem részletezik, az ablakok és a többi renaissance-részletek stiljének azonosságából szinte önként következik, hogy neki kell tulajdonítanunk a tornyos erkélyt s a városháza négy renaissance-stilű ajtókeretét is.

A bártfai városházának tornyos erkélye a legszebb és legeredetibb részlete. Lényegében véve ez is középkori jellegű, kettős fülkéjének boltozatai szintén csúcsíves ízlésűek, valamint hogy a négyszögletes nyílásai keretéül szolgáló vékony pilléreknek keresztmetszetében is a késői gótika érvényesül. A tornyos erkély rusztika-talapzaton nyugvó két sarokpillére voltaképpen késő gót stílben bordázott köteges pillér, amelynek hornyolt külső sarkaiban a gerinchordó oszlopokat félreértett domborművű renaissance-ékítmények pótolják, a belső sarkokon viszont csavart törzsű, gyöngysorral ékes oszlopocska tör a magasba. A képünkön látható sarokpillér hengeres talpán a rendkívül szeszélyesen alakított lábazat négyszögletes lapjait egymást metsző csúcsos ívekből alakított cikornyák töltik ki. A tornyos erkély többi ékítő elemei mind renaissance-stilűek, de arra vallanak, hogy Elek mester a Bártfán akkoriban még új művészetből csak igen korlátolt formakincset sajátított el s ezt is többnyire félreértette. A tornyos erkély félemeletére vezető lépcső s a félemelet balusztrádja, magyarán orsós korlátja, négyszögletes keretekből áll, amelyekben a baluszteréknek csak henye díszítő szerepük van. Az orsós korlát párkányát kitöltő tojássorban is bajos

Divald Kornél: A bártfai városháza – Művészet 1905. 92. l.

RENAISSANCE AJTÓKERET

A TANÁCSTEREM EREDETI AJTAJA

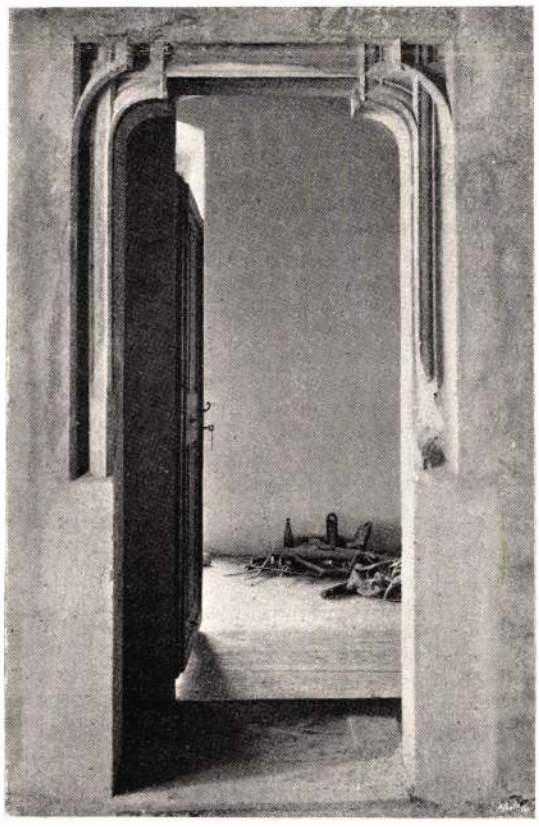

CSÚCSÍVES STÍLŰ AJTÓ A FÖLDSZINTEN

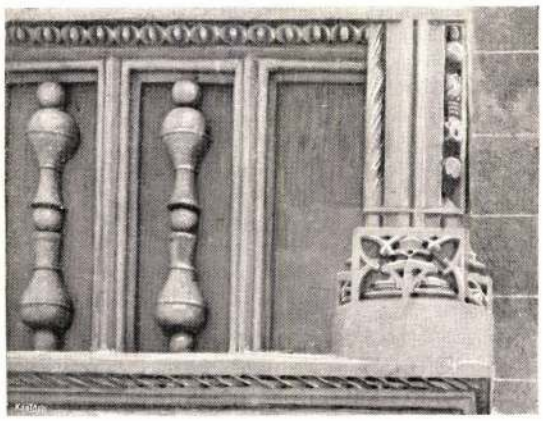

A TORNYOS ERKÉLY KORLÁTJÁNAK SAROKPILLÉRE

RÉSZLETEK
A BÁRTFAI VÁROSHÁZÁBÓL

ráismerni e motivum klasszikus mintaképére. A pillérek kivájt sarkait kitöltő s érdes felületű gumókkal váltakozó levélnyalábok a korai renaissance babérfüzéreire vezethetők vissza, miként az emeleti erkély mellvédjének párkányát kitöltő s egymás mellett vízszintesen sorakozó és golyókkal váltakozó baluszterekből összerótt díszítés is, amely több-kevesebb változatossággal a városháza renaissance stilű ajtókeretein is előfordul.

A tornyos erkély félemeletéről nyíló ajtó keretén érvényesül a legtisztábban a babérlevél-nyalábokból összerótt díszítő szalag, mely itt a keretet tagozó három horony közül a legszélsőbbet tölti ki. Maga a korai renaissance-stilű babérfüzér egész tisztaságában csak a tanácsterem egykori ajtókeretének párkányán fordul elő, amelyet az ajtókerethez hasonlóan tagolt félkörű orom tetőz be. Ez az ajtó, amelyet a mult század elején eltávolítottak s amelyet, hiányzó részeit újakkal pótolva, Sztehló az emelet északnyugati helyiségének falába rakatott, egyébként is a legszebb az itteni renaissance-részletek sorában. Lécesen tagolt keretének hármas horonyában kívül baluszter formájú edényekből kihajtó bogyós babérlevelnyalábok sorakoznak, belül cserfalevelekre emlékeztető lombfűzér. A középső horonyban sűrűn egymásmellé helyezett hurkokat alkotó fonadékot látunk.

A másik emeleti ajtókereten a díszítés elemei gyöngyök, durvábban faragott levelek, a külső horonyban ismét sajátságosan alakított baluszterek sorából állanak. A középső léc külső szegélye legalyazott ágfonadékával elkorcsosult gót stilű ékítmény. Az ajtófelek szélén levő horonyban sorakozó s kettős fantasztikus virágokban végződő baluszterek motivumát megcsonkítás nélkül az ajtókeret felső sarkáig nem vezethette mesterünk s azért itt úgy segített magán, hogy három hasadt burokkal bíró dióalakú elemmel töltötte ki a horony felső hézagát. (Képét l. 99. l.)

A bártfai városháza eddig tárgyalt renaissance részleteiről s a vajmi igénytelen levéltári ajtó kőkeretéről a legjobb akarat mellett sem állíthatjuk, hogy a renaissance-művészet kiváló emlékei. Mesterünk még a középkori művészet hatása alatt álló kőfaragóműhelyben nevelkedett s csak alighanem Magyarország központibb fekvésű városait érintő vándorútjában vetődött azon észak-itáliai mesterek valamelyikének műhelyébe, akik a XVI. századtól kezdve egyre sűrűbben fordulnak meg hazánkban. A Hunyadiak korában hozzánk egész tisztaságában átültetett toszkán eredetű renaissance emlékeit nem igen volt alkalma tanulmányozni. S ha a kevésbbé tiszta észak-itáliai renaissance szellemével nagyjában meg is barátkozott, motivumaiból mustráskönyvében csak vajmi keveset volt alkalma megörökíteni. Ám nem csekély fantáziára vall, hogy e kicsiny tőkét, ha nem is minden naivitás nélkül, szinte csodás leleményességgel tudta kamatoztatni s helylyel-közzel meglepő összhanggal régi formakincsével összeházasítani. Ha ajtókeretei arányaikban kevésbbé szerencsések is s díszítésükben nagyrészt túlterheltek, a tornyos erkély helyes arányaival, motivumaiban kifogásolható, de elrendezésében ízléses díszítésével Elek mester remekelt. A koncepció eredetiségénél és építészeti kiválóságánál fogva a bártfai városháza tornyos erkélye legérdekesebb emlékeink egyike. Csak az a kár, hogy nem tervezője fejezte be. Az erkély emeleti ablakainak párkányán álló renaissance elemekkel díszített apró falpilléreket ugyanis hirtelen egy minden ízében középkori nehézkes koszorú-párkány vágja el, amely a városháza falait is megszakítás nélkül koronázza. Ezen a horonyában mindenféle s szinte a szó szoros értelmében véve tücsköt-bogarat ábrázoló domborművekkel díszített csúcsíves-stilű párkányon nyugszik az óriási tető, amely hatalmas oromfalaival s ezek díszítésével a középkori művészetnek nálunk aratott utolsó nagy diadala volt.

Vajjon mi bírhatta rá Bártfa urait, amikor már a meglevő részletek bizonysága szerint a renaissance-művészettől sem idegenkedtek, hogy új avagy újjáépített városházukat ily minden ízében középkori részlettel tetőzzék be? Minden bizonnyal gyakorlati cél. Az épület padlásának egész erdőre való szálfákból összeácsolt gerendaszerkezete hatalmas csarnokot formál, mely régen minden valószínűség szerint árúraktár, még pedig a hatóság felügyelete alatt dolgozó s a XIV. szá-

eltolható fedelű fiókjában őriztek, négy maradt ránk. Az egyiket a kassai múzeumnak ajándékozták, a többi három a város egyéb művészeti, kulturhistóriai emlékeivel együtt a sárosvármegyei múzeumé marad, amelyet a restaurálása óta eredeti rendeltetésétől elvont bártfai városházában most rendeznek be.

A városháza régiségeiből a 101. oldalon még egyet mutatok be. Egy XV. századbeli fametszet ez, amelylyel a Jus canonicum című könyv bekötési táblájának egyik belső lapját ragasztották le. A másik lapon is van egy szent Jeromost ábrázoló Schrottblatt, amelynek képe „Az iparművészet könyve" I. kötetében is megjelent. A könyvet Velencében 1479-ben nyomtatták.

Az itt közölt fametszet nem lehet sokkal későbbi. Leírása az idevágó szakirodalomban nem fordul elő.

Divald Kornél

A BÁRTFAI VÁROSHÁZA
A TORNYOS ERKÉLY

A MŰTERMÉKEKRŐL

A művészeti alkotásokról szeretnék röviden elmélkedni, egyet-más megértetni és első pillanatra azt gondolhatnók, hogy rossz időben jut eszünkbe a művészetekről valami jobbat mondani, mikor a haladás útján oly stádiumba jutott az ember, melyről egy-egy józanabb megfigyelő azt gondolhatná, hogy bomladozik az emberi nem. Ha felnyitom a történelem könyvét és azt az időt keresem, mely legjobban hasonlított a miénkhez, úgy találom, hogy az 1800 körüli idők voltak ezek. Akkor is hasonló eszmények lelkesítették az embert. Akkor is, most is az ideálizmus napjait élték és éljük.

Az ideálizmus vagyis az egység, a faj, a nemzet, a haza, a patriotizmus, az orthodox vallás, a tekintélyi morál, az eszményi bölcsészet, az ideális művészetek, a hősi tragédia és elbeszélés, a közgazdaság terén az agrárizmus, a védővámok, az állami gyárak eszméje az uralkodó. Üldözzük az élelmiszerek hamisítását, háttérbe szorítjuk a kiskereskedőket, a közvetítőket. Élet-halál harcot vívnak egymással a fajok, a nemzetiségek, versengenek a felekezetek. Óriási hadseregeket állítanak egymás ellen a nemzetek s csatákat vívnak, melyekben hallatlan az elesettek és sebesültek száma és a technika oly eszközeivel küzdenek, melyek borzadalmunkat keltik fel.

Igazi bellum omnium contra omnes. Mindnyájunk küzdelme mindenek ellen. Benn a hazában, a társadalomban az egyes osztályok támadják, nyomják egymást. Egyesületek, pártok, társulatok, szövetkezetek, néposztályok, testületek, csoportok, kartellek, trösztök stb. vértelen és néha véres csatákat vívnak egymással s nincs egy pillanatunk, melyben teljes testi-lelki békéről álmodozhatnánk. Bizonyos, hogy folyton csak rosszabbodik a helyzet. Idegeink végtelenül fel vannak izgatva, értelmünk elvesztette uralmát, ma téves a józan észről csak szólani is.

Hatvan-hetven év előtt az értelemről, a tudományról, a tudás hatalmáról, erkölcsi becséről, üdvös politikai hatásáról beszélt a világ; ma az akarat becséről, fontosságáról szól a bölcsész, a pedagógus, az iskola; hazafias nemzeti nevelésről beszél a miniszter, az író, a gondolkodó; a testi erőt, a torna- és más versenyeket magasztalják a lapok. Értelemről, komoly tudományról alig van szó bennök, legfeljebb a túlterhelést hangoztatják, ami nem csoda. Hisz az ideálizmus eszményei, mint Isten, lélek, szabadakarat, halhatatlanság, tekintélyi morál és orthodox vallás, faj, nemzet, haza, patriotizmus, imperializmus stb. mind fölötte vannak az értelemnek vagy egyenesen ellenkeznek vele. Ideális gondolkodásunknak köszönhetni a mai pompát, a fényűző életet, mely az egész társadalmat magával ragadja, neki tulajdoníthatni a kormányok, az országok roppant költségvetéseit, mely nálunk az idén egy negyedmillió embert csábított és kényszerített a kivándorlásra. Ideálizmusunk eszményei a haza fogalmában egyesülnek, mely fölfalja gyermekeit és hazátlanná teszi szerencsétlen fiait, mely uralomra juttatja az erős akaratú embereket és fajokat, akik azután kiszívják a vérét a szegény és gyámoltalan, altruista és reálisabb gondolkodású embernek. Mindezt nem azért mondom, mintha változtatni lehetne rajta, mielőtt megjön az ideje, mikor magától megváltozik és átcsap a reálizmusba; hanem csupán azért, hogy

M.D.K.

Alexius, Capicyda

a XVI. sz. első felében a bártfai városbírán tevékenykedett, mint a kőfaragásban kiváló mester.

Divald Kornél: A felsőmagyarországi renaissance építészet.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1899. 33. köt. 220. old.

Alkotás mestere / Bártfa /

kőfaragó

Magyar Iparművészet, 1897/98.

I. évf. 3. sz. 102. – 106. o.

Divald Kornél: A bártfai mintarajziskola.

M. D. K.

Alexius mester kőfaragó XVI. n.

A bártfai csucsiveskori városháza ablakait faragja.

A művészetek története. Szerk: Beothy Zsolt III. Bp. 1912 4/7

M.D.K.

Alexius mester kőfaragó

A bártfai városháza ablakait, ajtóit, erkélytornyát renegana stilusban faragja. (

A művészeter története. Irta: Beöthy Zsolt. II.
Bp. 1907 572

Mdk.

Alexius Thurzó kincstartó

Az 1522 ben vert dénárok A–B jelzésén az A Alexius Thurzót, a B Budát jelentette (t. ott lett verve)

Huszár L. A Budai Pénzverés Története a Középkban
Bp. 1958.

108 L

M. D. K.

ALEXOVICS Győző építész

Egyállásos, szabadtéri teher- vagy társasgépkocsi mosó MNOT 116/a 56

Kétállásos szabadtéri teher- vagy társasgépkocsi mosó MNOT 116/b - 56., 116/c - 56

Mnot katalógusa 1958. 227. l. 228., 229.

Alekszics István

Önarcképe (1919, eml.)

szerepel a Bánság Múzeuma Távlatán

Szekeres János: Kétszáz év hagyatéka

Előve 1969 X. 23

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1021

Alexin Andor — Meggyválogató

Alexin Andor

kellemetlen érzést keltes
észrevetted, hogy üres.

Autós viccek...

BARÁTNŐK

hölgy együtt ebédel egy
. Ebéd után kisétálnak a
re. Az egyik hölgy ki-
ocsijának csomagtartóját
felkiált:
g! Mialatt ebédeltünk, az
romat kilopták.
akinek farmotoros ko-
szintén kocsija farához
i a motorház fedelét és
mondja:
semmi baj! Most látom,
tt a csomagtartóban egy
najd azt odaadom neked.

GYEREK

a sarokban játszadozik,
heverőn délutáni álmát
angosan horkol. Egyszer
oldalára fordul és abba-
orkolást. A gyerek ijed-
a konyhában tevékeny-
hoz és így szól:
, a papában leállt a

FELESÉG

mi aggodalommal nyújta
kulcsot feleségének, aki
inni az autót, és így fi-

yelj, drágám! Ha kijössz
beülsz a kocsiba és ré-
i, hogy a kocsiból kilop-

ták a volánt, a gázpedált, a fékpedált és a kuplungot, akkor ne kiabálj tolvajt és ne rohanj a rendőrségre, hanem ülj át szépen a hátsó ülésről a vezető-ülésre.

Másutt is vannak hibák...

Szó szerint ezt olvastuk...

A londoni *Daily Miror* meglepő tudósítása: A Shoreham-i bűnügyi rendőrség szó szerinti jelentése: „Az elmúlt hét végén a következő hivatali ténykedéseket hajtottuk végre: 18 autólopás, hat betörés, két rablás, s hét erőszakos nemi közösülés."

A New York-i *News* című lap írja: Egy amerikai filmtársaság Ausztriában forgatta A boldogság a paradicsomban című filmet. A filmet már játsszák filmszínházainkban Harc a pokolban címmel...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 APR 19

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1021

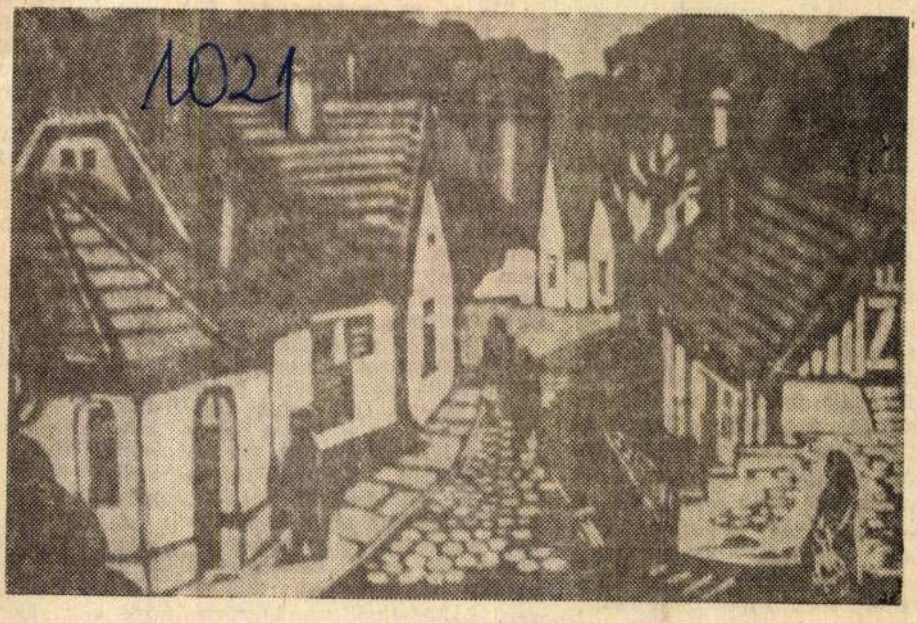

Alexin Andor

Nagymarosi részlet

Most más világ járja Sámsonban. Melegh József tanácstitkár nem is bizonyítja; minek, menjen csak bátran végig a vendég a falu utcáin, rájön maga. Járdák épülnek évente 160 ezerért, új kutak... vízmű-társulást is szerveztek.

— Van gondunk is, de amit most mondok, az mind közül a legérdekesebb. A mi falunk itt van a világ végén, a megye csücskében, ma már ugyan más a helyzet, hanem hosszú évszázadokon át csak nehezen lehetett hozzánk eljutni vagy innen máshová. Amióta vasút van, az itteniek mindig arról ábrándoztak, hogy nekik is legyen... 1948-ban megépült a község és Tótkomlós között a keskenyvágány és ezzel a százéves álom valóra vált. Idén aztán... Jött a rendelet, amely a keskenyvágányú vasutak felszámolását mondja ki, országosan 4000 kilométert, s ebbe mi is beleestünk... Ésszerű-e vagy sem? Kapunk helyette autóbuszokat, meg más szállítóeszközt, de azért mégis- és a jövőben...

A pénzügyi nehézségek miatt meglehetősen sok a nagyméretű rendezvény, olyan, ami pénzt hoz a házhoz. ORI-műsor, táncos klubest... A szívügye mégis a tartalmasabb munkát jelentő gyermek-klub, képzőművészeti szakkör, helytörténeti szakkör, amelyet például azzal az igénnyel működtetnek, hogy a szakköri tagok által összegyűjtött sokféle dokumentum később, egy, a községről írandó történelmi monográfia alapja lehessen. A szakkörök, igen, ezek fontosak. Amiért szép a nép-

talabbaknak.

Az igazgató e
pedagógusnak 12
kás jut, a többi
kik. Lakásgond
esetleg csak olya
kellene saját há
akik még nem é

A közoktatás h
olyan rózsás. Ke
a központi iskol
zadban épült, va
kör volt. Az új,
terem, az is ke
gond ez mindeni
alábbis majdnem

Alexin Ando

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1970 MÁJ 1-1

1021

Alexin Ando. Utcarészlet

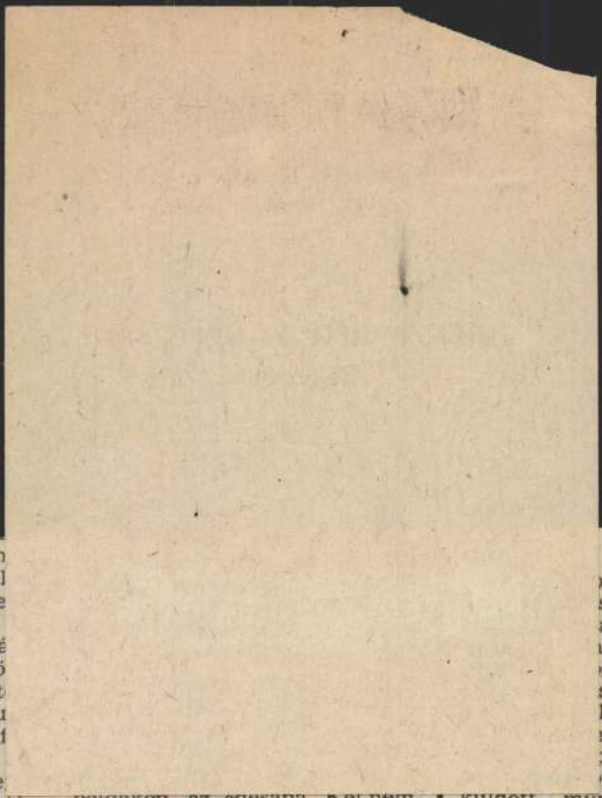

lóval, 150—200 méternyire m
közelítettük a találkozó hel
— a nemzetközi egyezménye
figyelmen kívül hagyva —
lepelni kezdtek a géppuská
Egyik társunkat halálos lö
érte. Mi késő estig egy rögt
zött fedezékben tartózkodtu
Az első lövéseket követően
siketítő zajjal megszólaltak
szovjet fegyverek is, tűzere
a meghiúsult tárgyalás után
mind érzékenyebben érintette
a magyar alakulatokat, kiderült,
hogy az Árpád-vonalnál sem
lehet megállítani a szovjet egységeket.

A háború magyarországi szakaszának utolsó heteit Budapesten töltöttem, ugyanis 1945. február 10-én Jászapátiból a II. Ukrán Front törzsétől Illés Bélával a fővárosba jöttünk. Az Atheneum épületében készült Új Szó kiadásában, terjesztésében segítettem. Itt találkoztam Garasin Rudolffal és Ék Sándorral. Katona voltam, a parancs tovább szólított, egészen Bécsig. Negyedszázadpeldakep, az edesapa. Ket nemzedék. Az elődöknek mindig lesz követőjük, csak meg kell mutatni nekik a boldogulás, tenniakarás, a küzdeni tudás útját. És ehhez segíteni kell a felnövekvő nemzedéket. Mindannyiunknak, mindannyiunkért. A jövőnkért.

Akiről az írás szólt, a II. világháború idején parlamenter volt, feladata teljesítésekor még nem töltötte be a 19. évét.

Akiről az írás szólt, 1945-ben, majdnem 20 évesen a Szovjet Vörös Hadsereg alhadnagyaként tért vissza hazájába.

Dékány Sándor

kuldott müve
tériumi válasz
Veszprémtől E
kérdéseire adn

Nagy írás tá
márom megye
kezet problém
kár, KISZ-titk
s kerül el a s
a gazdasági ve
az egyetértés
KISZ—Társada
bek között a g
gyei KISZ-ist
vasható. Érde
batyuval" — v
ba kerülő fia

A kulturáli
szegi Ifjúsági

Alexin Andor

Curlitve

Grafikai kiállítás Gyulán
Békés Megyei Népújság Békéscsaba
1970. jul. 15.

Alexin Andor

festőművén kiállítása. Gyoma. Kép pressió.
Ism. Békés Megyei Népújság, 1967. máj. 14.
– Oroshása. Ism. Akácz Lánló, Művének, 1967.
8. évf. 6. n. 41. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l./

88. l.

Alexin Andor

Limónetszetekkel

Szerepel az alábbi tárlaton

Dömötös János: A XII. Alföldi Tárlat

Kőrösstáj 1969 IV. 27

Alexin Andor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1021

Dolgozik a Tizek Klubja

Békéscsabán és a megyében is egyre ismertebb lesz a békéscsabai Ifjúsági Házban működő, a város tíz üzemének KISZ-tagjait összefogó Tizek ifjúsági klubja. A klub aktivitására jellemző, hogy igyekszik felvenni a kapcsolatot a megye különböző pontjain funkcionáló társklubokkal; legutóbb például a csabacsűdi fiatalok látogattak el hozzájuk. A több mint fél éve működő klub többek között annak is köszönheti sikerét, hogy programjai azontúl, hogy rendkívül színesek és változatosak, igen színvonalasak is.

A klub e havi programja is bővelkedik eseményekben; május 4-i foglalkozásuk után — amikor dr. Pankotai István, a városi pártbizottság osztályvezetője, a párt ifjúságpolitikájáról, a lakásfejlesztés terveiről adott rövid tájékoztatót — május 7-én jelentkezik ismét a világ 12 legjobb filmjét sorozatban bemutató filmklub A gyilkos arany című amerikai alkotással. Május 14-én, csütörtökön az Esti tárlat vendégművészeként Alexin Andor grafikust látják vendégül, 28-án pedig Sárhelyi Jenő karnagy előadásában Mozart muzsikájával ismerkednek a Tizek Klubja tagjai.

AZ OROSHÁZI HÚZOTT

tavaszán a vízügyi szolgálat és a mezőgazdaságban dolgozók igen hatékonyan tevékenykedtek a Körösök vidékén keletkezett belvizek elvezetésében, a vízkárok megelőzésében, illetve csökkentésében.

Pálinkás Lajos
vízrend. oszt. vez. főmérnök

ségének ülése

járművezetők, hajósok, kalauzok s más forgalmi dolgozók a törvényes havi 210 óránál általában többet dolgoznak. A túlórák teljes felszámolására a közlekedésben továbbra sem lesz lehetőség, azt azonban biztosítani kell, hogy a túlzottan nagyarányú túrórázás, a szabadnapi elvonás megszűnjön, s a negyedik ötéves terv időszakában a 210 órás munkaidőt is csökkenteni kell. A KPM tervezetet készített a túlmunkaidő leszorítására. Ehhez állami támogatásra is szükség lesz, a többi között különféle anyagi problémákat is meg kell oldani. A helyzet javítására a szabályozórendszer bizonyos módosítását is javasolják.

A SZOT Elnöksége a továbbiakban megtárgyalta a családta-

ALEXIN ANDOR

Tárlatról-tárlatra

Mezőberényben és Gyulán

Ismerve megyénk képzőművészeti életének rangját, alkotóinak gazdag tehetségét, nagy várakozással tekintettünk a Múzeumi Hónap helyi jellegű kiállításai elé. Október negyedik hetében három tárlatot látogattunk meg. A gyönyörű gyulai kiállítócsarnok földszintjén Békés megyei művészek grafikáinak gyűjteményét, az emeleten gyulai művészek alkotásait, a mezőberényi művelődési házban pedig a járás képzőművészeinek munkáit mutatták be a rendezők a közönségnek.

Sok szinvonalas művet láttunk —, de már elöljáróban el kell mondani ,hogy az általános nívó inkább alatta maradt a vártnak, mint felülmúlta azt. S itt nem elsősorban a szerényebb járási kiállításra ,hanem a két gyulaira gondolunk. Elnagyoltnak, vázlatosnak tűnt a kiállított művek nem kis része. Ritkán érték el alkotóik eddigi legjobb színvonalát. Igaz, nem lehet mindig és folyamatosan egy adott alkotói pálya csúcsain járni. Előfordulhatnak hallkabb, kevésbé sikeres évek, hónapok. De nem hihetjük, hogy a kiállító művészek többségének tarsolyában — legutóbbi termésükből is! — ne lenne egy sor a bemutatottaknál érettebb, gazdagabb alkotás. Eddigi rangjukhoz, tehetségükhöz méltó mű. Meggyőződésünk, hogy a legtöbb művész — friss munkákból álló! — egyéni tárlata marandandóbb élményt nyújtott volna.

Mi az, ami mégis tetszett. A grafikai kiállításon *Alexin Andor* zöld-szürke-fekete Iparosháza, *Ezüst György* Saint Tropeze, *Fülöp Ilona* mesei szörnyekből, kecsességből finom eszközökkel alkotott néhány csodafigurája, *Lipták Pál* erőteljes rajzai s a máskor nagyrészt leheletfinom színekkel dolgozó *Miklós István* fekete-fehérben is sok árnyalatú, líraian gyengéd tájképei.

A gyulai művészek kiállításán pedig a jelen művészei közül *Koszta Rozália* egyszerű, összefogott, üde Virágokja, *Meskó Anna* szép vörös-fekete faliszőnyege, *Póka György* Gyulai öregház c. linóleummetszete, *Székelyhidi Attila* Öregháza és *Ürmössy Károlyné* zaklatott színekből és vonalakból kialakított Városképe.

A mezőberényi járási kiállításban több örömünk telt. Talán, mert a várakozásunk is mérsékeltebb volt, de méginkább azért, mert érezni lehetett az alkotók gondját, minden erőt megfeszítő akarását — kiérleltebbnek, megfontoltabbnak tűnt a művek nagyobbik fele. Olyanok, mint *Görgényi Tamás* lényegre törő, lendületes ceruzarajzai — Akt, Tanulmányfej —, *Bartóky József* nagyvonalú Faluvége című tusképe, *Hathy Zsolt* faintarziája, a Házak, *Csuta György* különös, szuggesztív —, bár nem tudni, eszközeiben mennyiben folytatható — feketesugarú A Napja.

Összegezve: jó, hogy sok ember láthatta ezeket a tárlatokat. Nélkülük szegényebb lett volna a Békés megyei Múzeumi Hónap.

D. Gy.

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Az ésszerű

Előző két cikkünkben eljutottunk addig, hogy vázlatosan az olvasó elé tárjuk a mai helyzetet, s a szükségszerű megoldások indokait. Vázlatosan, hiszen nem volt mód arra — még egy több részből álló cikk esetén sem —, hogy minden tényezőt kárcsak felsoroljunk. A jövedelemkülönbségek egyik döntő tényezőjéről, a szociálpolitikáról azonban semmiképpen nem lenne elegendő, ha csak az utalás erejéig szólnánk. Korábban említettük: napjainkban a jövedelmek 75 százaléka származik a munkából, s 25 százaléka társadalmi juttatás. 1950-ben a megoszlás még 82, illetve 18 százalék volt. Az 1950—1970 közötti két évtizedben a lakosság összes jövedelmei a kétszeresére nőttek, a társadalmi juttatások viszont megháromszorozódtak. Mindennapjainkban tehát fontos szerepet játszik az, hogy mit ad akár pénzben, akár természetben juttatásként a társadalom.

Kicserélt világ

A szociálpolitika eredményei a szó szoros értelmében kicserélték a dolgozó embert körülvevő világot. 1941-ben a lakosság négy százaléka volt nyugdíjas, 1968-ban ez 19 százalékra emelkedett...! 1930-ban 170 ezer házi cselédet tartottak nyilván, napjainkban alig néhány százra rúg a háztartási alkalmazottak száma... A változások legfőbb elindítója a párt 1948 júniusában elfogadott programnyilatkozata, volt, amely megállapította a szociálpolitika nagyarányú fejlesztésének szükségességét, s kimondta: „A szociálpolitika nagyarányú fejlesztésének alapja a termelés, a nemzeti jövedelem fokozása." Ez a megállapítás érvényes ma is.

A felszabadulás után végbe- [illegible] életszínvonalnak nevezünk?

Korszerű formák

Ahogy a bérek, bérjellegű jövedelmek esetében, úgy a szociálpolitikában is korszerűbb formákkal kell fölváltani a régieket. Az oktatás, egészségügyi ellátás, a kultúra, a sport, az élet ezernyi területe szolgál gyakorló-terepül a szociálpolitikához, tehát a formáknak is mindenütt tökéletesedniük kell. Elsősorban azzal, hogy a társadalmi juttatásokon belül az eddiginél nagyobb szerep jut a pénzbeni támogatásoknak, például a nagycsaládosok segítésének a családi pótlék emelésével, a nyugdíjasok helyzetének fokozatos javításával, s így tovább. Amint arra éppen az országgyűlés legutóbbi ülésén, a negyedik ötéves terv vitájában rámutattak: eljutottunk addig, hogy a társadalom egészét, s egyes csoportjait tekintve egyaránt napirendre kerülhetnek a jövedelemelosztás társadalmilag hasznosabb, tehát ésszerűbb arányai. Ebben az államnak éppúgy megvannak a maga teendői, mint a vállalatoknak, s a különböző szervezeteknek. Az országgyűlés ülése — a miniszterelnök felszólalása éppúgy, mint a képviselőké — ugyanakkor arra is rámutatott, hogy a reáljövedelem egy főre jutó 25—27 százalékos növekedése, a reálbérek egy keresőre jutó 16—18 százalékos emelke-

Alexin Andor

Említve

Békés megyei képzőművészet...
Békés megyei Népújság 1970. aug. 25.

ALEXIN ANDOR

MŰVEI KIÁLLÍTVA ARADON.

EML.: „OROSHÁZI RÉSZLET"

„OROSHÁZI UDVAR"

„IPAROSHÁZ"

„OROSHÁZI UTCARÉSZLET"

DUNAECZ LÁSZLÓ: BÉKÉS MEGYE KÉPZŐMŰVÉSZEINEK ~~X~~ARADI TÁRLATA

BÉKÉS MEGYEI NÉPUJSÁG, 1970. OKT. 11.

Alexin Andor

1. Gendélet virággal olaj 60x50

2. Őszeresék előszobája olaj 60x80

Délalföldi Tárlat 1969 V.

Alexin Andor

részvett a hódmezővásárhelyi Torjai János
Múzeumban rendezett IV. dél-alföldi tárlaton.
Rendezte: a Magyar Képzőművészek Szövetségének
Dél-magyarországi Szervezete

A IV. dél-alföldi tárlat (Dömötör János cikke)
Magyar Hírlap, 1968 május 31 9. l.

ALEXIUS, BARTFAI KÓFARADÓ

STRUHÁR, ANDREJ: PRINCÍPY GEOMETRICKEJ HARMÓNIE A ICH POUŽITIE V RENESANČNEJ ARCHITEKTÚRE NA SLOVENSKU

ARS 4. 1970, 1-2. sz., 184-187

Alexin Andor

1970 MÁJ 17

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

Alexin Andor kiállítása a Tízek Klubjában

1021

Május 14-én, csütörtökön este 7 órakor nyílt meg Alexin Andor orosházi születésű grafikus kiállítása a békéscsabai Ifjúsági Házban működő Tízek Klubjában. A hagyományos, minden hónapban megrendezett esti tárlaton az Orosházán élő festőművész linóleum-metszeteit állította ki, különös tekintettel az alföldi táj hangulatát idéző képeire. A sikeres megnyitó és a művész által tartott rögtönzött tárlatvezetés után kötetlen beszélgetés alakul ki, amelyen Alexin Andor terveiről, munkájáról, törekvéseiről beszélt.

A Tízek Klubjában rendezett mini-tárlat két hétig tekinthető meg.

Új, gazdagon il
irat a Műgyűjtő
meg a napokban
és a műkereskedő
jékoztatni kívánj
lenkori hazai
életünkről, kiállí
mutatóra készülő
Sorra veszi a la
bemutatótermeit.

Állandó rova
Emberek, művek
címmel — a műbarátok bemu-
tatásának. Riportban, interjú-

vény-feladata.

Tájékoztatást kapunk illuszt-
rációkról képzőművészeti köny-
vekről, művészeti kiadványok-
ról.

Városi Tanács
zottsága

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-749, 340-726

KISALFÖLD
1983 NOV 30.

ALEXOVICS László
1021

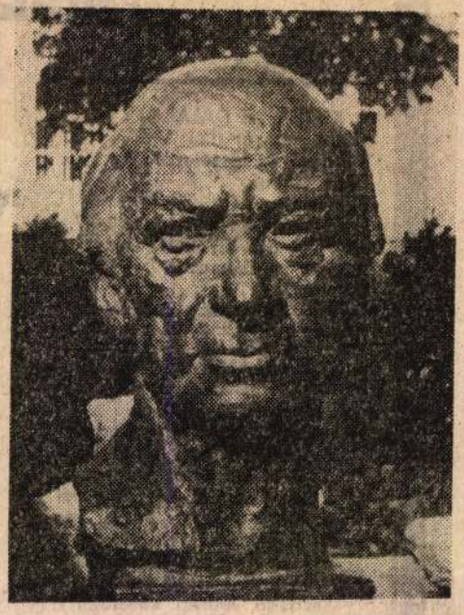

Latinovits Júlia Illyés

Amit a sorsunk láttatni enged

Alexovics László hetvenéves

PÁLYATÁRSAK sose vették körül. Milyen egy szobrász élete a városban, ahol egyedül él? — kérdezi önmagától *Alexovics László*.

Várakozunk a vajúdó válaszra.

Milyen lenne? Nehéz.

Csönd... Ismét csak csönd. Olyan súlyos e szó, mint a kő vagy a bronz.

Panaszra nyílhatna szája? — kérdezem én vallomásos erejű beszédét hallgatva. A kérdés válasz nélkül marad. Görbülten függ az elkapott percben a mondatvégi kérdőjel. Mintha vázát adná leendő szobornak, amelyre a mester felviszi majd az anyagot.

Annyit élt már a világon, hogy panasz helyett inkább „alkotásba" kezd. A kérdőjel körül formálódik az anyag. Ezúttal nem gipsz vagy agyag a matéria, hanem szavak. Koppannak és zengenek, bújkálnak és fénylenek. Koppannak ha Latinovits portréjára, bujkálnak ha Illyés arcmására, fényesednek, ha ravennai Júliára, zengenek ha Cziffra György fejére vetődik a tekintetünk. Gazdag termés, szépsége nem akármilyen. Alexovics lényegíti személyiségeit, karaktereket formáz... Félúton a racionális felé — mintha megállna. Ujjhegye idegvégződéseivel rásimogat az arcokra. Nem maradnak hidegek, tömbszerűen zártak. A lényegítés után kicsalogatja az arcra az érzelmeket. Egyik arcfelület rusztikus felé mozduló, a másik klasszicista simaságúba hajló. És az Ablak! Aprócska gyerekfej, pöttömnyi kéz, világra csodálkozó tekintet. A kisunoka ihletése — ám Alexovics László ars poeticája benne öltött alakot, formát. Szobából, ablak mögül világra néző tekintet — az övé is. Az volt, az maradt. A *lehetőségei* azt engedték.

Háború volt amikor Győrbe költözött. Mily ínséges, keserves évek! S mégis a csábító fiatalság ígéretét hozta. Az oltalmazó ifjú hitvesét mennyire szerette! Azt ígérte neki, hogy bronzba önti földi mását. Mennyi víz lefolyt azóta a Dunán és a Rábán! Negyven év múltán érkezett el az ideje. Most. Gyermekeik felnőttek azóta...

Mit nekünk panasz... Inkább az élet igézete... Csak így van értelme meghajolni Radnóti szigeti szobra, a vagongyári Kovácsoló munkás, Jediik Ányos, Erkel és Liszt portréi előtt, Németh László János és Stelczer Lajos emléktáblája, a Petz-síremlék előtt... Csak így lehet valódi értéke a harmincöt évi munkának, amelyet a győri képzőművészeti kör élén töltött. Olyan tanítványok fémjelzik ezt az iskolát, mint például Engelsz József ötvösművész. Hányan indultak innen? Sokan.

Talán mégsincs egyedül.

— **MESTEREMBEREK** ivadékaként nehéz anyagokkal dolgozom, kővel, bronzzal, fával. Maradi vagyok, mert nem ingatott meg semmiféle avantgarde? Az vagyok, ha kősziklaként nem sodort el folyó, fűszálként nem sodort el szél. Kő és fűszál, kedves jelképeim, mert a maradandóságot látom bennük, a sorsomat is, amit vállaltam. Látom bennük azt a szuggesztiót, amely által az ember kapcsolatot teremthet velük. Olvashat belőlük. Mindenki a maga sorsát olvashatja ki, így van ez... Anélkül, hogy kuruzslói lennénk a természetnek, megpróbáljuk újra rajzolni, formázni a látványt, mi művészek. Mire ennyi idős lesz valaki mint én, akarva-akaratlan, sokasodik a látvány rajzolata. Milyen is végül? Kinek harsány, kinek halványabb. Ahogy sorsunk engedi.

Alexovics László hetvenéves.

Varga Lajos

MOZIHÍREK A MEL...

ÚJ FILMEK

A KUTYA ÉJI DALA
színes magyar film
Rendező és főszereplő:
Bódy Gábor
Bemutatja:
Győr Rába Kamara dec. 1—7.

KRISZTA SZÜLETÉSNAPJA
magyar mesesorozat
Bemutatja:
Sopron Szabadság dec. 2—6.

ANKÉTOK

A MI ISKOLÁNK és
SZAVAK NÉLKÜL
dokumentum rövidfilmek
— **nov. 30.:** Csornán a Bodnár Alajos Általános Iskolában 14 órai kezdettel Magyar József rendező részvételével
— **nov 30.:** Magyar József rendező részvételével Sopronban a Liszt Ferenc Művelődési Központban a 15 órakor kezdődő vetítést követően
— **dec. 1.:** Győrött a Rába Filmszínházban a 13,30 órakor kezdődő vetítést követően.

Vendégeink: Magyar József rendező és dr. Mezei Gyula, a Fővárosi Tanács VB. Művelődési Főosztály vezetője.

A PANNÓNIA FILMNAPOK RENDEZVÉNYEI:

ŐSBEMUTATÓ és ankét

Foky Ottó rendező, Bayer Ottmár operatőr és Pethő Zsolt zeneszerző részvételével a
MISI MÓKUS KALANDJAI
c. színes magyar bábfilmből
dec. 6-án a Rába Filmszínházban 14 órai kezdettel.
Az ősbemutató kapcsán **kiállítás** nyílik a Rába Filmszínház emeleti előcsarnokában.

ANKÉTOK

VÍZIPÓK-CSODAPÓK
színes magyar rajzfilm
dec. 1-én Győr, Heszky E. úti Általános Iskolában a 15 órakor kezdődő vetítést követően a film alkotóinak részvételével.

AZ IDŐ URAI
m.-fr. sci-fi rajzfilm
dec. 1-én Csornán a József A. Filmszínházban 16 órakor kezdődő vetítést követően a Bodnár Alajos Általános Iskolában.
Vendégeink: dr. Féjja Sándor pszichológus és Hernádi Tibor animációs rendező.

MINDEN KEDVES VENDÉGÉNEK
JÓ SZÓRAKOZÁST KÍVÁN A GYŐR—SOPRON MEGYEI MOZIÜZEMI VÁLLALAT

A Győri Új Kalász Mg. Tsz FELVESZ
egy
GÖNGYÖLEG-KÖNYVELŐT,
egy
GYORS- ÉS GÉPÍRÓT.
Gyakorlattal rendelkezők előnyben.
JELENTKEZÉS:
központi iroda,
főkönyvelőjénél,
GYŐR,

Közöljük T. győri és csornai Fogyasztóinkkal, hogy decemberben
számlázzuk
az őszi 3 nap
pótfűtés díját,
valamint visszatérítjük a nyári időszakban karbantartás miatt szüneteltetett melegvíz díját.
GYŐRI HŐSZOLGÁLTATÓ VÁLLALAT

Pianínó, zongora hangolás javítás
Bárlet, csere
DÉGAY ZOLTÁN
GYŐR
Vak Bottyán u. 2
ELADÁS - VÉTEL
Szakbecslés
Szaktanácsadás
Szakszerű szállítás

RUHÁZATI OSZTÁLYAINK AJÁNLATAI:

Férfi anorák	1080,— Ft.
Férfi téliesített ballon dzseki	2040,— Ft.
Bakfis és bébi sínadrág	351-től. 396 Ft-ig.
Bakfis és gyermek síruha	700-tól 980 Ft-ig.

Gyermek anorák több színben, minden méretben.
Bébi flanell pizsama,
Bébi műszőrme bunda,
Hímző és kötőfonalak nagy választékban.

Várjuk kedves vás[illegible]lóinkat!

Szigeti 1 szobás, összkomfortos bérlakást 1 szobás komfortos lehetőleg gázfűtéses bérlakásra cserélnék. Érdeklődés: Ingatlanközvetítő, Győr, Lenin u. 33.

Bartók B. úton 1 szoba-étkezőfülkés, összkomfortos taná-

megismerkedni ... ban és gondolko... ban hasonló lánn... kölcsönös bará... és szerelem es... házasság célj... „Ez minden gaz... ságom" jeligére... Kiadóba, Győr, ... nácsköztársaság ... 51.

72 éves özvegy... ber vagyok, o...

Alexovics László, grafikusművész

Barcsik Ilona 1963-ban született Győrben. Középiskolás éveiben a Győri Képzőművészeti Körnek volt a tagja, itt Alexovics László segítette nagy szakmai tudásával a tanulásban, felkészülésben. Érettségi után a Rembrandt Grafikai Körben ismerte meg a rézkarc technikáját. Kéri Imre és Paráda Tamás segítségével készült az Iparművészeti Főiskolára, ahol ősszel kezdi meg tanulmányait.

Fiatalok Galériája.

Kisalföld, 1984. aug. 31.

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Alexovits László,
szobrászművész

KISALFÖLD

1984 DEC 09

/1021

■ Alexovics László győri szobrászművész unokájáról készített. Ágoston ablaknál című alkotásával.

Győr-Sopron megyei Iparcikk Kereskedelmi Vállalat
Műszaki Diszkont Áruházának
(Győr, Árpád u. 42.)

engedményes karácsonyi ajánlata

	Régi ár:	ÚJ ár:
lemezjátszó	1 700,–	1 500,–
fejhallgatós zsebrádió	990,–	590,–
asztali rádió	1 800,–	1 400,–
hajszárító készlet	899,–	674,–
Mikma borotva	460,–	322,–
Kávéőrlő	595,–	476,–
Eta kéziporszívó	1 500,–	990,–
MK 29 magnetofon	2 990,–	2 290,–
Csinár hűtőgép	4 690,–	4 090,–
Polski Fiat üléshuzat	1 430,–	715,–
PB gázbojler, 13 literes	6 390,–	4 473,–
Takta kazán	15 900,–	12 720,–
sajtsütő	890,–	623,–

További ajánlatunk:
Csaptelepek 40% árengedménnyel.
Alu lábasok, fazekak 30% árengedménnyel.

Amíg a készlet tart!
Várjuk kedves vásárlóinkat!

MEH Nyersanyag-
hasznosító Vállalat

öt megyéje területére

Pályázatot hirdet

üzem és munkaszervezési csoportvezetői beosztás betöltésére.

Feltételek:

Szakirányú végzettség és gyakorlat.

A jelentkezéseket személyesen vagy levélben önéletrajzzal mellékelve a vállalat személyzeti és oktatási osztályára kérjük.

Cím:

Győr, Rákóczi F. u. 34.
9022.

11-én, kedd
SÁRGA LIL
DOKTOR

Alexovics László

Kovács Margit emlékére
Győrött

Nyíregyháza 1986. XII. 16.

Alexovics László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1964 OKT 25.

Liszt Ferenc-szobrot avattak Győrött

Győrött, a Liszt Ferenc utcában, a megyei tanács épületének bejáratánál szombaton felavatták Liszt Ferenc mellszobrát, Alexovics László győri művész alkotását.

ket. Ugyanakkor [illegible]
az SZVSZ-t azért, hogy kezdeményezéseivel nem gyakorol kellő befolyást a nemzetközi szakszervezeti

Alexovics László szobrász

Készítette Kovács Margit
keramikus emléktábláját, melyet
Győrött avattak fel

Népszabadság, 1986. XII. 16

Alexovics László

Képzőművészet a Tetrabaduldsi pályázat tükrében

Mühely 1985/2

Alexovics László szobrászművész

Hideg Lajos grafikus műveit 1976-ban kiállításon először láthatta a közönség. Első önálló tárlatára 3 évvel később került sor Keszthelyen. — A rajzművészettel a hetvenes évek közepén, a győri képzőművészeti körben, Alexovics László és Barabás László kezei alatt ismerkedett meg.

Kisalföld, 1984. jún. 29.

Alexovics László, szobrászművész

Gizmadia István 1969-ben Holly Tibor rajzszakkörében tanult, majd nem sokkal később Alexovics Lászlónál folytatta a rajzolást.

Vörtechológus ecsettel.
Kisalföld, 1984. jan. 28.

Alexovits László, szobrászművész

Kurcsis László grafikus 1950-ben született, Győrben él, a grafika majd minden technikai megoldásával foglalkozik. – A Képzőművészeti Főiskola tanár urakon mesterei voltak: Alexovits László és Holló Imre.

Fiatalok Galériája

Kisalföld, 1984. márc. 10.

Alexovits László
festő

Győrben a Xantus János Múzeum
„Felszabadulási kiállításán" szere-
peltek a művész alkotásán

----:Pályázatok és megbizások.
Müvészet,1975.április - 45.oldal

Allkovits László

„Húsz év alatt történt" című kiállítás megnyílt, a győri képzőművészeti Kör jubileumára. A Kör vezetőihez tartozik a művész.

(g. b.): Elindulás és beérkezés.
Kisalföld, 1973. nov. 22.

1980.I.12.Televizió 19.30
TV Hiradó

- A kis-alföldi képzőmüveszet egyik irányitójának Alexovics László szobrászmüvésznek nyilt gyüjteményes kiállitása a győri Mücsarnokban. Az idén 67 éves müvész számos tárlaton szerepelt már szobraival, plasztikáival. Három évtizede vezeti a győri képzőmüvészeti kör munkáját. Több ma már neves müvész tiszteli benne első mesterét. Talán tulzott szerénység azdka, hogy önmaga teljes bemutatására eddig kellett várnia, mert Alexevics Lászlónak valójában ez az első önálló gyüjteményes kiállitása. Évtizedek óta tagja a Müvészeti Alapnak. Összesen 19 köztéri

Alexovics László
szobrászművész

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 DEC 9

KISALFÖLD

Alexovits László

1021

A IV. Kisalföldi Tárlat Győrött

Az évente megrendezésre kerülő Kisalföldi Tárlat megyénk képzőművészeti életének egyik legrangosabb eseménye. Jelentőségét az adja, hogy fóruma a megyében élő képzőművészeknek, az érdeklődő közönségnek pedig lehetőséget ad, a szűkebb haza talajáról táplálkozó képzőművészettel való rendszeres ismerkedésre.

Az idei, immár negyedik tárlat anyagát — tizenöt festő, grafikus és három szobrász alkotásait — novemberben a soproni közönség a Festőteremben tekinthette meg. (A tárlatról egyébként akkor, november 10. számunkban, írtunk bővebb ismertetést.) A győri megnyitóra vasárnap délelőtt a Xantus János Múzeum Képtárában került sor. A megnyitót *Szíj Béla* művészettörténész, a Magyar Nemzeti Galéria főmunkatársa tartotta.

Alexovits László: Kapuvári madonna

A győri bemutató után a tárlat anyagát kiállítják Mosonmagyaróváron és Csornán is.

őgép a b

a mezőgazdaságban dolgozó adatot kell megoldaniuk. Ez *nezőgazdászok nem restek fi-*
nül változó technikát, terme-
m egyszer útra kell kelniük. ges tájékozódniuk. A tájéko-
ljából hívta meg a *Termelő-*
eti Szövetsége a szövetséghez azdászait a november 26—27-i A mezőgazdasági szakemberek szövetkezetet, a *Dunaszerda-*
ezeti Közös Vállalatot, vala-
központot.

1000 kilométer

jék, határ viszonyai hasonla-
tosak a szükebb pátriánkéval, végül pedig a szocialista Csehszlovákia népgazdasági célkitűzései azonosak Magyarországéval.

Mindez kiderült a baráti találkozások alkalmával. A vendéglátók elmondták, hogy a csehszlovák mezőgazdaság egyik alapvető célja, hogy rövid időn belül önellátó legyen.

mi rendkívüli

lították össze a gépsort. Figyelmet keltett, hogy az elhatározástól a megvalósításig nagyon kevés idő telt el: *néhány hónap alatt készült el az a takarmánykészítő gépsor*, amely korszerű tömegta-

A SZLOV

Ugyancsak *a gyorsaság dicsérhető elsőként*, amikor megpillantja a látogató a Zohori Agrokémiai Központot. Négy évvel ezelőtt a központ helyén puszta földek voltak, 1972-ben — alig készültek el az építkezés dokumentumai — máris hozzákezdtek az építkezéshez. Huszonkét szövetkezet alapította a központot. Alapvető feladata, hogy az igényeknek megfelelően elegendő növényvédő szerrel és szerves talajerővel lássa el a gazdaságokat. E célból felhasználják a repülőgépeket is. A központ megrendeli a SZLOV AIR légitársaság gépét és az

---

lóbb, legcsinosabb bébi és gyermekholmit — s lehetőleg olcsón.

A háztartási osztályon *babaápolási részleget nyitot-*
Külön is gondot fordí-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Alexovics László

KISALFÖLD

Március 4. 1984 JUN 29

1021

■ Alexovics László győri szobrászművész idén lesz 71 éves. Legújabb alkotásait 1983 végén és 1984 elején készítette: a Cziffra György, a Feleségem és a Latinovits portréját.

A tetőtér és a padlástér kihasználása

nagy lehetőség!

TÜZÉP

Ha újat épít, hozzáépít vagy átalakít, használja a

TETŐTÉRI ABLAKOKAT.

Beépítésük a tetőszerkezet megbontása, átalakítása nélkül történhet, korszerű, jó megvilágítást, tökéletes szellőzést és hőszigetelést biztosít. A tetőtéri ablakok megvásárolhatók és megrendelhetők az ÉD. Tüzép V. alábbi telepein:

Győr, Mosonmagyaróvár, Veszprém, Várpalota,

Balatonalmádi, Tapolca.

Az Észak-dunántúli Tégla- és Cserépipari Vállalat

FELVÉTELRE KERES a vállalat központjába

— KÖNYVELŐT,
— STATISZTIKUST,
— VÁLTÓ GÉPKOCSIVEZETŐT.

Soha el nem múló fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy drága jó férjem, édesapánk, fiunk, testvérünk és sógorunk,

PINTÉR VILMOS

türelemmel viselt, hosszan tartó betegség után 40 éves korában június 28-án csendesen elhunyt. Temetése június 30-án du. 4 órakor lesz a győrladaméri temetőben.

A gyászoló család

Fájó szívvel tudatom, hogy szerető férjem,

KOLLER ANTAL

80 éves korában hirtelen elhunyt. Temetése június 29-én, pénteken délután 1/2 5 órakor lesz a koroncói temetőben.

Gyászolja szerető felesége és az egész rokonság

Hálás szívvel mondunk

Alexovits László, festő

A múlt évben néhány gyár és állami gazdaság 1 évre szóló ösztöndíjat adott 18 festőművésznek, – köztük van a műnész is

Klass Andor: Ösztöndíj festőknek.

Kisalföld, 1976. márc. 6.

Alexovics László

Kapuvári fésfi, brons, 45 cm

Budapest Munkácsy Kiállítása, 1957. Kutinszky. Kisdéjiné, Kizimi Jrécs

17.

Alexovics László

kiállított noha:

Kapuvári férfi, bronz, 45 cm.

Tavaszi tárlat. A Mücsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

17. l.

Alexovics László, nobrán

MDK

Györött felavatták Radnóti Miklós nobrát, Alexovics László györi nobrán művén alkotását.

— : Hír

12

Népszabadság, Bp. 1968. máj. 12.

Alexovits Lánló

Rábaparti lány, terr. 52 cm.
Kamanleány, " 50 "
Reprod.: Kamanleány.

Északdunántúli képzőművének második kiállítása. Szeresfehérvár, 1965. Kat. bev. Kovács Péter.

5 l.

Alexovics László MK

A moszkvai leszerelési és béke világ kongresszuson képviseleti magát

egy kapuvári menyecskét ábrázoló mellszobrával.

— "Ajándékok a béke-világkongresszusnak."

Kisalföld. 1962. jun. 28.

Alexovits László

M.D.K.

Méltatás.

cs.i.: Mihor lesz képtára Görner.
Magyar Nemzet, 1959. jun. 26

4.

MDK

Alexovics László, Győr

Kapuvári lány, körtefa

" férfi, Kapuvári menyecske, diófa

Dózsa, diófa

Erkel, "

Vidéken élő képzőmüv.kiáll. Ernst Muz. 1953. nov.

15. 1.

Alexovics László

MDK

Kapuvári férfi, bronz

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

alex óvits kiszló

szobrász

M.D.K.

Megyei munkáscsoport győri kiállitásán mutatta be mű-
vét

-43l.

Művészet, 1961. január. - 1 szám

Alexovits László

(szobr.)

Rást és állami vezetők baráti találkozója a Győr-S. m. i képzőm.-kel.

Győr-Sopronmegyei Hírlap, Győr. 1956. jul. 18.

M.D.K.

Alexovics László

makrán

Alexovics az egyetlen győri szobrász
a tárlaton nem szerepel semmivel.

Kovács Gyula: Megyei képzőművészeti tárlat: Győr
Művészet, 1964. április - 37 lap

Alexovits László

szobrasz

MDK

"Nővérek"

c. művét vásárolta meg a győri megyei tanács.

--: Képeket, szobrokat vásárolt a képművészeinktől a megyei tanács.
Kisalföld. 1963.okt. 16.

Alexovics László MDK

szerepelt a Győr-Sopron megyei művészek tárlatán, melyet Győr után Sopronban is bemutatnak.

Tiborc-szobra
Radnóti-portréja

Hárs György: Megyei képzőművészeink tárlata. Kisalföld 1963 máj. 5.

Alexovics Zsyló MDK

Repr: ~~Ant~~ Steiner Antal
sapromi festő terrakotta
mellszobra

Neue Zeitung 1964 apr. 10

MDK.

Alexotits László

Győri müködéséről

Népmüvelés 1966 déc.

Alexovics László, szobrász

ALEXOVICS LÁSZLÓ szobrászművész gyűjteményes kiállítása tegnap nyílt meg a győri Műcsarnokban.

–: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1980 jan. 12.

Alexovits László zobrán
Kisalföld 1958 máj. 17.- 6 oldal.-

Alexovits László Róbert
Kisalföld 1958 júl. 19. 6 old.

Alexovits Lázló Ferté"
Kisalföld 1959 jan. 6. boldal.-

Alexovits László zobrán

Kisalföld 1958 dec. 25. 5 oldal.-

Alexovits Lázló nyobrány
Kisalföld 1958 ápr. 20. 6 oldal.-

Alexovits László Jenő

Kisalföld 1958 dec. 19. Holtzl.-

Alexovits Lúgló gobrány

Kisalföld 1958 szept. 13. 5 oldal.

Alexovits László

MDK

A Győr-Sopron megyei KISZ-bizottság pályázatának biráló bizottsága / Alexovits László, Holly Tibor, Zuber Titusz/

kilenc müvész képét

600-400 - 300

forintos dijazásra fogadta el.

—: AKISZ-bizottság foto- és képzőművészeti pályázatának eredménye.
Kisalföld, 1963. ápr. 7.

Alexovics László MDK

A megyei és Győr városi tanács, az MSZMP és KISZ bizottság valamint a Kisalföld szerkesztősége által meghirdetett pályázaton

"Az ut végén" c. szobra

3000. Ft jutalomban részesült.

x.- A megyei irodalmi és képzőművészeti pályázat értékelése.
KISALFÖLD 1964 aug. 20.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szocialista Művészetért

Alexovits László

1964 — 10.

— ALEXOVITS LÁSZLÓ győri szobrászművész készíti el Radnóti Miklós szobrát a Győr-Sopron megyei Tanács megbízásából. A szobrot Abdán állítják fel.

tot, hogy a
és az érdek
nélkül beten

Alexovics László

MK

Szerepelt az őszi megyei tárlaton.

"Öregasszony"

Hamar Imre: Őszi Tárlat, 1964.
KISALFÖLD 1964 okt. 25.

mdk

Alexovits László szobrászművész

A györi Téglagyári Egyesülés 1. sz telepén mütermet rendez be. 30 férfi és női munkásról készit portrét és megmintáz egyes munkafolyamatokat.

Vasárnapi mozaik

Népszava, 90 évf. 146. sz. 1962 jun. 24.

Alexovics László MDK

Szerepelt a Rippl Rónai Múzeumban rendezett kiállításon.

"Őcsi" "Hugi"
"Öreg kovács"
"Kapuvári menyecske".

F.K.: A győri képzőművészek kiállítása.
SOMOGYORSZÁG, 1957. szept. 19.

Alexovics László

MDK

felszólalása az értekezleten.

--: A győri képzőművész csoport értekezlete. KISALFÖLD, 1958 dec. 19.

MDK

Alexovics László, szobrász

Kapuvári férfi. Bronz.

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat.17.1.

Alexovics László

szobrász

M.D.K.

„Szörönő" c. művével vett részt
a kiállitáson

Soós Klára: A Győr-Sopron megyei képzőművészeti kiállitás
Művészet, 1962. április — 38 l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Alexovics László

1968 MAJ 12

1021

— GYŐRÖTT, szombaton felavatták Radnóti Miklós szobrát. Alexovics László győri szobrászművész alkotását.

— Az ifjúsági szakkörök munkáját

Az elv
János
Toldi
Kőmiv
Mond
Arany
Okatootáia

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 JUN 8

JÖVENDŐ

Panteon-avatás Győrött

A Hazafias Népfront Győr városi Bizottságának rendezésében május 11-én a Radnóti-békemenet előestéjén panteont avattak Győrött, a Volbuchin-sétányon, a Vörös Meteor csónakháza mellett.

Az avatóünnepséget *Koch Éva*, a textiltechnikum negyedik osztályos tanulójának szavalata vezette be. Radnóti: *Nem tudhatom* versét mondta el. Ezután *Czigány Jenő* mondott emlékbeszédet, majd leleplezte a panteon első szobrát, *Alexovics László* szobrászművész Radnóti Miklóst ábrázoló alkotását. A szobrot szocialista megőrzésre vették át a győri Nagy Jenő utcai Általános Iskola Radnóti Miklós úttörőcsapatának tagjai.

Az avatóünnepségen részt vett a győri Tanácsi Építő- és Szerelőipari Vállalat Radnóti Miklós szocialista brigádja. Ők készítették társadalmi munkában a szobor talapzatát.

Alexovics László

egész világon meg
a világ népeinek é
nemzetközi barátsá
tartjuk az igazságo
tós békét, felszán
nyomort, az inség
kényszerű henyél
tünk, hogy hitet t
egész ifjúság egysé
hogy megemléke
harcban elesett tár
megesküdjünk, ho
ság dolgos keze, alkotó e
méje és lelkesedése sohasem esik többé áldozatul egy háborúnak."

A felépítés

A DIVSZ nemzetközi ifjúsági szervezet, s így külön-

három ifjú — egy [illegible] sárga és egy fekete bőrű fiatal látható. Ezt körülöleli a szöveg: Egységbe ifjúság! Előre a tartós békéért!" A jelvény alsó szélén redőző szalagon ez olvasható: Demokratikus Ifjúsági Világszövetség.

Alexovics László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

5

KISALFÖLD
1962 JUN 28

1021

Ajándékok a béke-világkongresszusnak

Megyénk lakossága arra kéri a Hazafias Népfront megyei elnökségét, hogy ajándékaikat juttassa el a Moszkvában megrendezendő leszerelési és béke-világkongresszusra. Alkotásaikkal képviseltetik magukat a kongresszuson a megye képzőművészei is: G. Szabó Lajos nyugdíjas tanár, festőművész, Joanovics István, Psik Lajos és Tóvári Tóth István Munkácsy-díjas festőművész egy-egy, békét jelképező festményével, Alexovics László szobrászművész pedig egy kapuvári menyecskét ábrázoló mellszobrával.

teszi az eredeti képet. A panaszokról arra következtettek, hogy valamilyen ismeretlen adó üzembeállítása zavarja a műsort. A zavar felderítésére azonban csak azt lehetett megállapítani, hogy hazánk szomszédságában újabb televízióadót nem helyeztek üzembe. Mi zavarja hát mégis a dunántúliak televízióvételét?

A kérdésre a Posta-vezérigazgatóságon elmondották, hogy nem az idén jelentkeztek először hasonló panaszok a postánál. Évek tapasztalatai alapján megállapították, hogy nyáron, májustól

Alexovics László
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD
1964 JAN. 5.

ÖLD 1021

Művészet és középszerűség

A Kisalföld 1963. december 22-i számában rövid beszámoló jelent meg a Győrött rendezett Modern Iparművészeti Kiállítás megnyitójáról. Ezzel kapcsolatban érkezett szerkesztőségünkbe az alábbi levél:

„Mint a megyei képzőművészeti munkacsoport vezetője, sajnálattal olvastam a hírt, mely szerint a Modern Iparművészeti Kiállítás megnyitásával kapcsolatban hirdetett ankét, 21-én délelőtt 10 órakor, érdeklődés hiánya miatt elmaradt.

Öröm lett volna a Győrből elszármazott Engels József fejtegetéseit hallgatni saját és kiállító társai művészetéről, ha... — És ett következik a munkacsoportunkat ért, kissé elhamarkodott megrovás a fent említett cikkből: „... a megyei képzőművészeti munkacsoport nem tartotta érdemesnek, hogy képviseltesse magát a megnyitón, ez már több, mint figyelmetlenség!"

Ismerve a cikk íróját, meg vagyok győződve arról, hogy a szocialista kultúráért lángoló szent hevülettől, no meg a szép kiállítástól másorosan megfeledkezett a szürke hétköznapok kis hőseiről, a dolgozókról és a náluk szokásos munkafegyelemről. (Ezt a hibát először a rendezőség követte el.) S arról is, hogy a munkacsoport minden tagja dolgozó ember. Termelő munkájukra a társadalom igényt tart. A munkafegyelem összes lehetőségeivel, rájuk is vonatkozik.

Azt írja egy helyen: „lehet, hogy alkalmasabb időpontra tették az ankétot" (mármint a szombathelyiek). Hát igen, Lehet. Vajon nálunk miért nem lehet? Mert így csinálni tényleg figyelmetlenség — a közönséggel szemben. Jó lenne túljutnunk azon az avult felfogáson, mely szerint: a képzőművészeti kiállítást fő'eg képzőművészeknek rendezik. Hol marad a nagyközönség? Érdemes lenne több figyelmet szentelni rá.

Tisztelettel:

Alexovics László
szobrászművész"

Csábító a lehetőség, amelyet *Alexovics László*, a *„Hol marad a nagyközönség?"* — kérdéssel vet fel levele végén. De engedje meg a Magyar Képzőművészek Szövetsége Győr-Sopron megyei munkacsoportjának vezetője, hogy ezúttal ne erre a kérdésre, sem pedig a cikkíró személyét ért *„láncolás"*, illetve *„megfeledkezés"* következményeire (?) válaszoljak, hanem a levelében említett egyetlen — sajnos mostanában egyre gyakrabban emlegetett kitételére, amely így hangzik: *„... a munkacsoport minden tagja dolgozó ember."*

A *„dolgozó ember"* ilyen módon történő hangsúlyozása nem régóta szerepel a munkacsoport vezetőjének szótárában. Csak azóta, amióta ő maga is dolgozni, illetve állást elfogadni kényszerült. Mindezt nem volna időmos említeni és szerkesztőségünk valamennyi tagja egyetért abban, hogy képzőművész számára a legideálisabb állapot, ha művészetéből tud megélni. Így élt Alexovics László is hosszú évekig. Alkotott és tanított a képzőművészeti körben, vezette a munkacsoportot. Keresete azonban kevés volt családja eltartásához és saját kérésére kapott helyet (művészetével összhangban lévő, a művész mivoltát nem sértő állást) a Kisfaludy Színházban, olyan fizetéssel, amely mentesíti az anyagi gondoktól.

Még egyszer hangsúlyozom: nem a legideálisabb állapot, amikor a képzőművésznek alkotásain kívül is dolgozni kell. De vajon elkeseredettségre ösztönözheti-e a művészt, ha ilyen segítségben részesül? Mert Alexovics Lászlóval az történt, hogy amióta a színháznál kapott állást — saját szavait idézem: *„Nem vettem a kezembe anyagot."*

Hogy a színházban végzett munkája közben, amely nem folyamatos, miért nincs ideje szobrászkodásra, miért hangsúlyozza mindenkor — szinte a mártírok, a szenvedők keserűségével —, hogy képtelen alkotni — nem tudom. Arra a nyitva maradt kérdésére sem tudok válaszolni amelyet a városi tanács művelődésügyi osztályán a megyei pályázat kiírásával kapcsolatban következőképpen fogalmazott meg: *„Szobrásznak legkevesebb 15 000 forintért érdemes csak alkotáshoz fogni."*

Miért említem válaszadás helyett ezeket az anyagi vonatkozású dolgokat? Mert Alexovics Lászlónak ezt a felfogását összeegyeztethetetlennek tartom mindenfajta művészettel. A művészetet nem anyagiak mozgatják elsősorban, hanem a művész tehetsége, és aki az anyagiakat engedi magában előbbre jutni, művészetével valója ennek kárát. És különösen káros az anyagiasságot hangsúlyozó sok-sok kijelentés akkor, ha meggondoljuk, hogy Alexovicson kívül a megyében jónéhány művész van (festő és szobrász), aki napi munkája mellett alkotni is képes, és kiállításokon is megjelenik műveivel. Miért nem láttuk Alexovicsot szobrokkal szerepelni az utolsó kiállításon? Azért, mert az állam anyagiakkal is próbált a segítségére sietni? Furcsa válasz egy művész részéről, furcsa hozzáállás a képzőművészet nagy ügyéhez! Legalább olyan furcsa, ahogy nagy sértődöttségében dolgozókra hivatkozva a jogos bírálat ellen kirohant. Hadd jegyezzem meg, hogy sokkal nehezebb körülmények között születtek nagyobb művészektől évszázadok óta élő alkotások. Igen, a szerénység sem árt néha, nemcsak a művészetre hivatkozás.

Végezetül — tekintve, hogy alkalmasabb befejezést nem találhatnék a téma lezárására — hadd idézzek egy mondatot *Vas Istvánnak* az Új Írás 1962. áprilisi számában megjelent leveléből, melyet az emlékezetes egy *„Középszerű Költő"* körül zajló vita egyik hozzászólójaként írt, a középszerű költőnek arra a fenyegetőzésére, hogy *„amennyiben az Ország Világ és a Lobogó nem közölné időnként egy-egy versemet, elmehetnék dolgozni."* Hát nem furcsa ez az ismétlődés? De hadd folytassam inkább Vas István válaszával:

„Ha ezt nem tréfából írta, hadd mondjam meg, hogy nyugaton — horribile dictu — többnyire ma is dolgoznak költők, és ez semmiképpen sem csökkenti költészetük életszerűségét, mint ahogy én is jókora darab életet — és hozzáteszem: függetlenséget — köszönhetek annak, hogy fiatalságomat és férfikoromnak egy szép időszakát is, munkában és gyárban töltöttem, s hogy ma is dolgozom. Sőt, bevallom — bár tudom, hogy ez a nézetem elmaradt vademberségnek számít manapság —, némi képtelenséget érzek abban, ha valaki pusztán költészetből akar megélni."

Ennyit okulásul. S mint ahogy középszerű költő sincsen, hanem csak költő és nem költő, ugyanígy középszerű képzőművész sincsen, hiszen a költészet, illetve a művészet fogalma zárja ki, hogy a középszerűség velük együtt érvényesüljön. A művész jogcímére viszont az pályázhat eredményesen — legyen bár költő, vagy egyéb —, aki alkot is.

Rácz Ernő

— Biz' annak az
kedves lovam, hogy
va bogaram sincs,
léd foghatnék.

— Ha csak az a b
el, majd kerí.ek
gamnak társat!

A szegény embe
járt kifogta a ma
lovat, és elereszte
dult a szürke. Ment
gélt. Egyszer meglát
kalyukat. Kapja m
fekszik a lyukra, mi
döglött volna.

Odabent a rók
egy öreg róka lako
fiával. Egyszer a
fia ki akart menni,
ja a szürke lova
gondolja, hogy hó v
szamegy az anyjáh

— Jaj, anyám,
het most kimenni,
van odakint.

— Már hogy vol
hó! — felelt az ör

— Hiszen éppen ny
kán vagyunk.

— Eredj te, fiam -
ja a középső fiána
öregebb vagy, több
nézd meg, mi az!

Kimegy a középső
is meglátja a szür
a lyúk száján. Ő i
megy:

— Jaj, anyám, cs
nem lehet most
mert hó van.

— Már hogy volna
szen éppen nyár köz

— Eredj ki te, le
fiam, te letöbbet lá
a világon, nézd r
van ott!

Kimegy a legöreg
is, de az is csak azz
vissza:

— De bizony, cs
hó van, akárhogy va
log.

— Nem lehet hó

Gyermekeknek

CSODAJÁTÉK

A fenyőfa alatt
Sok sok játékom volt:
Vasút, autó, motor,
Kis mackó és nagy bolt

De egy volt közöttük!
Azonnal megláttam,
Ej, miféle csuda?
Ilyet nem is vártam.

Kígyó is, sárkány is,
Drótból a sok lába,
Nem terem több ilyen
Nagy Játékországba'.

De nem is teremhet
Nagy Játékországba,
Mert a csoda-sárkányt
Karácsony napjára
Nekem, Lacikának,
Az ügyes, nagy bátyám,
A Zolti csinálta.

Nehéz feladat

Tegyünk a padlóra egy üres üveget és állítsunk mellé két gyertyát. Csak az egyiket gyújtsuk meg. Ezután üljünk le az üvegre és nyújtsuk ki előre mindkét lábunkat. A feladat az, hogy ebben a helyzetben a gyertyákat a kezünkbe véve közelítsük azokat annyira egymáshoz, hogy az egyik gyertyával a másikat meg lehessen gyújtani. Nyilvánvalóan nem olyan könnyű ezt megtenni, mint az első pillanatban látszik.

A feladat végrehajtása azért olyan nehéz, mert az adott esetben az emberi test teljesen bizonytalan egyensúlyi helyzetben van. Valójában a test súlypontja magasabban van, mint az alátámasztási pontok. Az alátámasztó felület ebben az esetben egy egészen keskeny háromszög alakú terület, amelynek egyik csúcsa a palack alatt van a padlón, a másik kettő pedig az a két pont, ahol a két cipősarok érinti a padlót. A meggyújtás egyáltalán nem sikerül, ha nemcsak a lábakat nyújtjuk ki, hanem a két sarkot is közvetlenül egymás mellé teszszük.

A SZŰRKE LÓ

— Népmese —

Egyszer volt egy szegény ember, akinek a világon semmi egyebe nem volt, csak egy szürke lova. Azzal kereste a mindennapi kenyerét úgy, hogy eljárt a szürke lovával őrölni. Éjjel-nappal őrölt vele. A szürke is nagyon megúnta ezt a dolgot. Azt mondja hát a gazdájának:

— Édes gazdán, mi dolog az, hogy más ember mindig két lóval őröl, te meg csak engem fárasztasz itt a malomban? Egész álló nap egyedül járok körbe-körbe, forgatom a nehéz malomkő-

nyár közepe van! — mondja az öreg róka.

Azzal maga ment ki. Látja, hogy nem hó, hanem szürke ló. Próbálták elhúzni a három fiával, de meg sem tudták mozdítani. Elment hát az öreg róka farkas komájához.

— Kedves komám, ugyancsak jó pecsenyére tettem szert! Már oda is vittem a lyuk szájához, de sehogy sem fér belé. Azért hát azt gondoltam, húzzuk el a te barlangodhoz. Abba talán belefér.

hoztam. A farkam a farkához kötöttem, úgy húzlam árkon bokron keresztül. Még csak nehéz sem volt. Most hát kössük a te farkadhoz a farkát, úgy könnyen elviheted!

A farkas mindjárt ráállott:

— Az bizony jó lesz!

A róka meg erősen összekötötte a farkas farkát a szürke ló farkával:

— Húzhatod már, koma!

— Húzza a farkas, majd megszakad, de meg se bírja mozdítani. Amint legjobban

Alexovics László

1964. február 9., vasárnap KISALFÖLD

1021

Művészet és középszerűség

Válasz a hozzászólásokra

Hetek óta tart a Kisalföldben a művészeti alkotásokról kialakult vita. Összefoglalónkban elsőként azt kell elmondanunk — miután Alexovics Lászlónak a vitát kiváltó levele számos helyen félreérthető véleményekre adott okot —, hogy a Kisalföld január 5-i számában „Művészet és középszerűség" címen megjelent írás nem csak a cikk szerzőjének véleden elhatározásából született. A szerkesztőség ugyanakkor beismeri, hogy meggondolatlanságból származott Alexovics László minősíthetetlen hangú, a jóízléssel és a sajtóban szokásos kulturált hangvétellel ellenkező levelének közzététele. Megfeledkeztünk arról, hogy a levelet nemcsak a vitában érdekeltek olvassák, hanem olyanok is, akik joggal elvárnák, hogy egy művészcsoport vezetője — a kritika általa teljesnek vélt érvényesítése közben is — megmaradjon a józan hangvételnél, annál is inkább, mert a lapban megjelent bíráló írásnak sem tartalmában, sem kifejezésmódjában nem voltak sértő szándékai.

Túlontúl hosszú volna, hogy részletességgel kitérjünk a vitában elhangzott észrevételekre, és a közlésre nem került hozzászólásokra, ezért csak néhányat ragadunk ki belőlük.

„Minden mindennel összefügg" — idézi a marxista filozófia elemzési módszerére célozva Z. Szabó László lapunk január 19-i számában közölt hozzászólásában, majd így folytatja: *„A világot, az emberi munkát — így a művészet elvi kérdéseit is — mozgásukban, összetettségükben kell vizsgálni."* — Megállapításaival természetesen egyetértünk, hiszen alapjaiban éppen a meglévő — a vezetési fogyatékosságokból származó és a csoport működésére kiható — hibákat boncolgatta Rácz Ernőnek a Kisalföld január 5-i számában megjelent címadó írása, folytatásaként annak az évek óta húzódó és máig is megoldatlan problémának, amelyet megyénkben a képzőművészeti élet kritikai szellemének hiánya okoz. Lapunkat is okkal érte bírálat, hogy a megyei képzőművészeti életre jellemző kritikátlanság állapotát bizonyos mértékig segít fenntartani azáltal, hogy a munkacsoport legközismertebb fogyatékosságait sem bírálja.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Győr-Sopron megyei Végrehajtó Bizottsága 1963 októberében megtartott ülésén — a Kisalföld cikkét jóval megelőzve — így fogalmazta meg megyénk képzőművészeti életének sajátságait: *„Az alkotóművészek az elmúlt időszakban nagy lendülettel és segíteni akarással kapcsolódnak be megyénk politikai, gazdasági és jóképp kulturális feladatai megoldásában, művészeti életünk a fejlődés ütemét tekintve mégis elmaradt az országos színvonal mögött."*

Vajon mi okozta a visszahúzó erő érvényesülését? A tömegek művészeti-esztétikai kérdésekben tapasztalható igénytelenségé-e, vagy sokkalta inkább a képzőművészeti csoport belső életének néhány sajátossága? — A párt-végrehajtóbizottság — ugyancsak a már említett ülésén — a következőket állapította meg a munkacsoport tevékenységéről és belső életéről: *„A szervezeti és művészi egység hiányának legfőbb és legsúlyosabb következménye a kritikai szellem teljes hiánya."*

Ha a képzőművészet valamennyi problémáját nem említette is a vita, arra mindenesetre jó volt, hogy ismételten bizonyítsa, menynyire helytelen a kritikátlanság. A Kisalföld cikkírójának ama szándéka tehát, hogy segítse a kritikai szellem kialakítását, teljesen indokolt volt. Természetesen, ha ebbeni szándékunkban nem akartunk megmaradni a mindenkiről és senkiről sem szóló általános megállapításoknál, elkerülhetetlenné vált, hogy a vezetőt, aki a szóban forgó fogyatékosságok eluralkodásáért nyilvánvalóan felelős, név szerint is megemlítsük. Alexovics Lászlóról elhangzó kritikai megjegyzéseink azonban — ellentétben a problémát helytelenül magyarázókkal — semmiképpen sem igényelték, hogy beavatkozzunk a magánéletébe, vagy abba, hogy egyáltalán alkot-e. Mindez Alexovics Lászlónak szuverén joga.

Tehát nem arról volt szó cikkünkben, hogy valakinek is jogában állana kérdőre vonni a művészt, mikor alkot és mikor nem, továbbá mikor és mennyit keres. Ahhoz azonban már van joga a közéletnek, miszerint helytelen a munkacsoport vezetőjének az a felfogása, hogy a művészt alkotás nélkül is tartsa el a társadalom. Ez volt a vita kiindulásának egyetlen lényeges pontja, az ebből származó egyoldalú anyagiaskodás süllyesztette véleményünk szerint középszerűvé a művészt, hiszen a művészettel, a társadalom fejlődését elősegítő művészi kiállással összeegyeztethetetlen, amikor valaki a díjszabástól teszi függővé alkotó szándékát. Az előbbi gondolatra visszatérve ezért van messzemenő igaza *Kulcsár Jánosnak*, amikor *„Önérzet és vidéke"* címen január 12-i számunkban közölt hozzászólásában így foglal állást: *„Senkinek sem áll jogában megkövetelni azt, hogy kedvtelése érdekében eltartsa őt a társadalom. Még akkor sem, ha bizonyos időálló, amit alkot, márpedig azt a művész életében igen nehéz bizonyítani."* — Ugy érezzük, minden józanul gondolkodó ember egyetérthet ezzel, aki ugyanúgy részt vesz a társadalom építésében, akár Alexovics László.

Nemcsak Alexovics Lászlóban vannak azonban hibák, hanem a képzőművészeti munkacsoport számos tagjánál is, legalábbis ami a kritikátlanságot illeti. A munkacsoporttól — illetve annak néhány tagjától — érkezett hozzászólás ugyanis az egész vitának talán egyik legnegatívabb mozzanata. Feltétlenül elgondolkoztató, hogy milyen légkör lehet abban a testületben, ahol e levélben nyilvánosan is látható — semmi lényeges dologban állást nem foglaló — hozzászólást készítenek. Olyan hozzászólást, amelyről utólag ráadásul az is kiderül, hogy az aláírók egy része nem tud a levélről, vagy nem ért vele egyet, mégis odaírták a nevét. A *Holly Tibor* aláírással és a gépelt nevekkel érkezett levéllel persze nem is lehetett egyetérteni, ahogy ezt *Barabás László* és *Czigány Lajos* festőművészek a „hozzászólás" megjelenése után el is mondották.

Bár alapvetően helytelen állásfoglalásból indult el ennek a levélnek a mondanivalója, mégis időznünk kell néhány mondatát, jellemzőjeként a munkacsoport kritikátlanságának. *„Bár a művészet és ezen belül a képzőművészet egyes lényegbe vágó problémái is felbukkantak a hozzászólások során — írja a képzőművészek „nevében" elhangzó hozzászólásában Holly Tibor —, most mégsem ezekkel kívánunk foglalkozni. Bízunk benne, hogy alkalmasabb helyen, baráti véleménycsere formájában, illetékesekkel módunkban lesz mindezeket megvitatni".*

Az csak egy egészen lényegtelen furcsaság, hogy Holly Tibor szerint egy — a pártunk politikáját szolgáló — megyei napilap nem illetékes ebben a dologban. Mi ezt a jogot nem is tartottuk fenn magunknak, csupán azért szóltunk a képzőművészet problémáiról, hogy a kritikai szellem élesztgetéséhez a magunk negyvenötezres példányszámával szerényen hozzájáruljunk, bár magunk is helytelennek tartjuk az olyasfajta igényt, hogy valakik (illetékesek) készen vigyék be a munkacsoportba a kritikai szellemet. Vagy nem ilyen módszerre gondolt Holly Tibor?

Szerintünk — és ezt hangsúlyozzuk — *a képzőművészek maguk* volnának illetékesek abban, hogy szervezetükben a kritikai szellemet meghonosítsák. Amennyiben ez megtörténik, nem a munkacsoporton kívülállóktól kérdezgetik majd a festőművészek, miért nem fogadta el a kör vezetője a győri Vörös Csillag Szálloda igazgatójának képvásárlásra tett ajánlatát? És ugyancsak a kör vezetőjétől kellene, hogy megkérdezzék azt is, miért tartotta előnytelennek a Budapesti Képcsarnok Vállalat győri kirendeltségének állandó képvásárlásra tett ajánlatát? Ezekről mondja Holly Tibor, hogy *„mi sem ismerjük kellően, de nem is tartanánk magunkat illetékeseknek ebben vitatkozni" (?)*

Ezek mellett a valóban a képzőművészeket érintő ügyek mellett kákán csomókeresés volna arról vitatkozni, hogy hivatalosan, vagy csupán magánérdeklődőként jelentek-e meg a kerámiakiállítás megnyitóján a munkacsoport tagjai (a városi tanács művelődésügyi osztálya dolgozóinak tanúságtétele szerint magát a kör vezetőjét hiányolták a budapesti küldöttek); és az is lényegtelen, hogy „közel ötvenen", vagy pedig huszonketten voltak-e jelen a közönség közül (egyébként ez is bizonyítható, nemcsak az ankét elmaradásával, hanem egyebekkel is). Alexovics László hiányolja, hogy elmaradt a válaszunk. Az előbbiek tehát erre vonatkoznak. A kritikátlanságot illetően azonban már nem lényegtelen: elhangzott-e a tizenötezer forintot hangsúlyozó kijelentése a városi tanács művelődésügyi osztálya említett értekezletén. Először is azért nem, mert ezt is, és ehhez hasonló anyagiaskodó véleményét nemcsak itt, hanem másutt is elmondotta, és ezt túl sok tanúval lehet bizonyítani. Másodszor pedig — és ez a lényegesebb, hiszen ebből indult ki elvi bírálatunk — joggal kifogásolható, amikor valaki a művészetnél előbbre való fontosságúnak tartja az alkotás előre biztosítandó anyagi értékét.

Ezért, csupán ezért szükséges kijelentenünk Holly Tibor idézetével ellentétben, hogy az ilyen felfogás, különösen ha egy vezető szájából hangzik el, nem lehet „kinek-kinek saját, belső ügye". A marxizmus, amikor a szocialista realizmus érvényesülése mellett áll ki, az ilyen szemléletet is bírálja.

Helyes volna, ha a győri képzőművészeti életben megszűnnének végre a művészet fejlődését hátráltató alapvető fogyatékosságok. Gondolkozzanak el képzőművészeink az elmondottakon, vegyék figyelembe az eddigieknél sokkalta alaposabban a tömegek véleményét, [illegible] máshoz is legyenek bek. Csak ezen a módon, a „ne szólj szám, nem fáj fejem" teljes felszámolásával várhatják, hogy az alkotásokról, az alkotás körülményeiről meginduló viták termékenyen segítik majd a csoport működését.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

...nek Asszonyoknak

Ötletes csel

A nagybácsi ismerőseivel kirándulásra indul. Megbeszélik, hogy valamennyi résztvevő hozzájárul a költségekhez. Mindenki fizet, csak a társaság egyik tagja vonakodik. A nagybácsi a következő ajánlattal lepi meg:

— Én a saját zsebemből megkettőzöm azt az összeget, ami most nálad van. Remélem, így megfizeted a rád eső nyolc forintot. Azután a maradékot is megkettőzöm, ha ismét lefizetsz nyolc forintot. És annyiszor duplázok, ahányszor nyolc forintot leszurkolsz.

Az ismerős örömmel kap az ajánlaton, mert azt hiszi, nem kell a saját pénzéhez nyúlni, hiszen a nagybácsi mindig megduplázza a zsebében lévő összeget.

De másképpen történt. Kétszer lefizeti a nyolc forintot és nem marad pénze. Hogyan lehetséges?

(A férfinak hat forintja volt. Kettőzés után 12 forint lett és kiadott nyolc forintot. A maradékot megkettőzték és nyolc forint lett. Éppen annyi, mint amennyit még egyszer ki kellett adnia.)

...farokról

...kor ők eszik meg a nyulakat. Megrövidülnek bizony, nem is egy, hanem több nyulfarknyival. Ezért azt mondom: mielőtt megkötjük a szerződést, mi nyulak visszavonulunk egy kis tanácskozásra, hogy kiokoskodjuk, mivel is kárpótolhatnánk benneteket a nyulfarok rövidsége miatt titeket ért veszteségért.

Ez ellen az öreg ordas sem szólhatott semmit. A nyulak tehát visszavonultak tanácskozni, a domb mögötti tisztásra. Mikor kikerültek az ordas komáék látótávolából, felhúzták a nyulcipőket; és, usgyi neki, vesd el magad, illa berek, nádak, erek — mire a farkasok feleszméltek, már erdőn-mezőn túl jártak.

Azóta sem kötötték meg

A gyógyszerekről

A gyógyszerrendelés sokkal bonyolultabb dolog, semhogy arra az orvoson kívül bárki is vállalkozhatnék. Ezzel szemben igen gyakori eset az, hogy a beteg, vagy hozzátartozója elmegy az orvoshoz és gyógyszert kér. Egy bizonyos, általa megnevezett és jónak tartott gyógyszert.

Nem vitatható, hogy elhúzódó betegségben szenvedők már tudják, hogy melyik gyógyszer enyhíti panaszaikat. Ilyen esetben a gyógyszerkérés nem kifogásolható, de az már nem biztos, hogy más beteg ugyanolyan jellegű panaszait ugyanaz a gyógyszer enyhíti-e, vagy sem. Mert ugyanaz a gyógyszer az egyiknek használ, a másiknak nem, sőt kárára lehet.

Kétféle gyógyszer van: kész orvosság és olyan, amelyet a recept alapján a gyógyszertár a beteg számára kever össze. Az utóbbi gyógyszermaradékot a leghelyesebb kiönteni, megsemmisíteni, elásni, mert a család elfelejti, hogy kinek és milyen betegségre rendelték, vagy ha tudják is, de nem tudhatják milyen hatóanyag van benne.

Más a helyzet a kész gyógyszerrel, főleg ha az tabletta vagy drazsé. A kész gyógyszereket soha nem szabad a dobozból, papírból, csomagolásból kiszedni. Csak az eredeti csomagban megőrzött gyógyszer azonosságáról lehetünk meggyőződve.

A megmaradt kész gyógyszert ne dobja ki senki, de tartsa száraz helyen, lehetőleg zárhatón, hogy a gyerek hozzá ne férjen.

De hát miért rakja el a gyógyszert az ember? Azért, hogy szükség esetén megmutassa az orvosnak, aki majd kiválogatja, hogy melyik lesz jó. Sokkal jobb, ha otthon akad valami megfelelő, mintha valakinek éjszaka kell patikába menni.

A gyógyszer méreg, ha nem arra használják, amire való. A gyógyszermérgezés leggyakoribb oka a gyógyszerek elcserélése, összetévesztése. Ha valaki siet, kapkod, nem nézi meg pontosan a gyógyszerfelíratát. Máskor a hatószer ellentétes hatása okozza a bajt. A vérnyomást csökkentő gyógyszer alacsony vérnyomású betegnek például súlyos méreg.

Bizonyos esetekben a gyógyszer adagolásának a nem ismerése okozza a bajt, hogy valaki többet szed a kelleténél. Máskor a túlérzékeny egyéneknél jelentkező allergiás állapot sodor veszedelembe.

A meggondolatlan gyógyszerszedés legalább olyan baj, mint az, ha valaki a számára rendelt gyógyszer beszedését elmulasztja. Vétkes könnyelműség a gyógyszer céltalan halmozása vagy helytelen tárolása, de ennél még veszedelmesebb, ha azokból bevesz vagy másnak is ad valaki.

Dr. B. L.

FÜRDŐRUHA DIVAT 1964.

A „Sztár" Fűző- és Fehérneműkészítő Ktsz-nél elkészültek a nyári fürdőruha modellek. Képünkön: háromrészes kék-fehér pöttyös strandgarnitúra és kétrészes napozó.

MTI foto — Tormai Andor felv.

Sok szép kézimunka van a horgoláson kívül is

Kézimunkáról lévén szó, legtöbben horgolásra, éspedig csillagosterítő horgolására gondolnak. A csillaghorgolás nagy népszerűsége érthető, s nincs is benne semmi rossz. Orvosi és tapasztalati tény a kézimunkázás idegnyugtató hatása. Egy-egy terítő az alkotó munka örömével ajándékozza meg készítőjét. A kis csillagokból pedig naponta növekszik és újul meg ez az öröm. A horgolótű és a gombolyag férna a legkisebb kézitáskában is elfér: ölben tartható, nem foglal sok helyet, a terítő egy-egy eleme hamar elkészül, ebben is rejlik közkedveltségének titka.

De van sok másféle kézimunka is, legalább olyan szépek, mint a csillaghorgolás, arról nem is szólva, hogy a csupa csillagterítővel felszített lakás szegényes, fantáziátlan, mert egyhangú. Egy-egy modern szobaberendezéshez bőven elég, lehetőleg nem szokványos, hanem titka, antik mintáju horgolt terítő az asztalra. A többi bútorra, polcra, kisasztalra lehetünk népművészeti boltban kapható vagy önmaguk-készítette hímzett, vagy szőttes terítőt, festett selyem szettet, rátétes tüll-kézimunkát. Vannak berendezési tárgyak, amelyek nemes formáikkal, a fa szép színével, polcolásával önmagukban kellenek esztétikai élvezetet: ezeken felesleges, sőt, zavaró a terítő. A rádió, a televízió készülék, a mosható fekete

Alexovics László

Kiállítás 1962 márc. 11.

ALEXOVICS LÁSZLÓ: NŐVÉREK

...ol értekezlet

Valahogyan mégis eljut a katedrához. Inkább ráesik a székre, mint ül. Valami szépet kellene most mondani, felemelőt, helyzethez illőt, nagyot. Hogy, igen... ezért a percért érdemes volt élni. De az érzés nem öltözik szóba, s míg suta félmondatokban eldadog valamit az osztály általános előmeneteléről, a továbbtanulási lehetőségekről, furcsán zsibogó testében szétárad a boldogság: igen, szeretni valók az emberek.

Néz, néz, nézi az elmosódó, nagyon távolinak tűnő arcokat, s már rég hallgat. Egy, három, öt perce már? Vagy még régebben?

Könnyebbül az első pad, az ablak felőli. Borostyán nagymama kérdez:

— Az onokám... tanár néni... hogyan tanul Pisti, az onokám?...

Tanár néni... hogy szíven tudja ütni az embert a szó. Tanár néni... Pisti?... Jaj, a Pisti... Hogyan mondja meg ennek a kedves öregasszonynak ennyi ember előtt?...

— Talán inkább névsor szerint — dadogja — ha megengedik... — Igen, időt kell nyerni.

Míg gépiesen felüti az osztálykönyvet, s Almási Laciról beszél, hogy szorgalmas, igyekvő gyerek, érdemes tovább tanulnia, folyton Pistire kell gondolnia. Borostyán Pistire. Egymás után kapja mostanában az egyeseket. Szórakozott, fegyelmetlen, nagyon visszaesett, pedig éppen nyolcadikban legfontosabb a jó bizonyítvány...

— Borostyán István...

A nagymama már megint áll. Szeme gyanúsan pislog, ősz feje reszket.

Hiába, meg kell lennie — sóhajt a tanítónő. Mély lélegzetet vesz, s kimondja:

— Három elégtelent kapott a múlt héten... nagyon elkülönült.

Borostyán néni néz, néz, szemében a lelke, aztán megszólal. Reszketve, szaggatottan: — mióta szegény menyem a kórházban van... hiába, öreg vagyok már, nem győzöm egyedül... Pisti olyan jó fiú... tessék elhinni... mikor elvégezte a házi munkát, mindig leül a könyvei mellé... tanul... sokat tanul... de éjjel, mikor azt hiszi alszom már, csak sír, sír, sír... szegény menyem, negyven éves sincs még... a tüdeje... talán meg sem marad...

Harminchat szempárban csillan a szánalom.

— Majd én segítek Borostyán néni — szólal meg egy klarinét valahol hátul.

— Én is, én is, én is — zendül rá az egész zenekar.

A tanítónő lehajtott fejjel hallgatja. Piros, mint a pipacs. Önvád marcangolja: nem tudtad, nem láttad meg...

— d. i. —

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexovits László

KISALFÖLD
1961. II. N — 2

1021

Alexovics László: Tibor

la utcában el-
eklődni: Kézi-
zlet, Győr, Ka-
12. sz. (N)

zhető ház el-
yeshalom, Rá-
11. Vasútnál.

ás, konyhás,
ázrész beköl-
akással eladó.
saba u. 9. sz.

adó, egy-szo-
nás lakás be-
ő. Erdeklőd-
Közép u. 4.

ráton, Szent
17. sz. 1 szoba
családi ház
zonnal beköl-
Erdeklődni le-
l, Arany J. u.

Bársonyoson
ő szőlő, ház-
kúttal ország-
én. Kazinczy-
zásdűlő.

y eladó. Csor-
zsef Attila ut-
Erdeklődni le-
váthnál. Csor-
y János u. 29.

gyei Minőség-
ő Intézet ke-
lelmiszeripari
gyakorlattal
endelkező

leveles-
gyész-
ernököt
(férfi)
-i belépéssel.
ügyintéző
kakörbe. Az
dók szíves-
k június 8-ig
ni az intézet
óját (Győr,
Sándor u.
m. Telefon:
1—19.)

hető szoba
mellékhelyi-
26 000 Ft-ért
deklődni, Né-
. Győr, Ara-
k u. 8.

hető egyszo-
sszkomfortos
on öröklá-

hetően és
nott mé
kocsi elad
lint M. u.

Mérle
köny

belső ellenőri munkakörbe

felvesz
m osonmagyar-
óvári
nagyvállalat,

Ajánlatokat „Mérlegképes férfi" jeligére a kiadóba kérjük, Győr, Tanácsköztársaság útja 3.

LAKÁSCSERE

Budapesti 2 szobás, komfortos főbérleti lakásomat elcserélném győri belvárosi két vagy háromszobás, komfortosra. Ajánlatokat „Buda" jeligére a Hirdetőbe, Győr, Kazinczy u. 16.

Elcserélném soproni Széchenyi téri kétszobás lakásomat hasonló győriért. Cím a kiadóban, Győr, Tanácsköztársaság u. 3.

Belvárosi 1 szoba összkomfortos házfelügyelőségemet elcserélném hasonló főbérletire. Címeket „Jó jövedelem" jeligére a Hirdetőbe, Győr, Kazinczy u. 16. sz.

Elcserélném földszintes kétszobás, összkomfortos lakásomat kétszobás, összkomfortos, központifűtésesre, I. emeleten, vagy földszinten. Cím a kiadóban, Győr, Tanácsköztársaság útja 3.

ba, ebédlőfülkés összkomfortos, szövetkezeti lakásomat egy szoba összkomfortosra, lehetőleg Nádorvárosban. Cím a Kiadóban, Győr, Tanácsköztársaság u. 3.

VEGYES

Fiatal lányt háztartási kisegítőnek, gyermek mellé keresek. Teljes ellátást és fizetést adok. Győr, Lenin út 28., fsz. 11. Tihanyiné. (N)

Rövid kereszthúros bécsi zongora bérbeadó. Győr, tel.: 53—82.

Almádi-Káptalanfüreden közel a strandhoz, szoba kiadó. Kazinczy u. 16., I. 2. (N)

Lakásért középkorú házaspár idősebb személyt eltartana, vagy üres, vagy bútorozott szobát keres. Tel.: 35—90. Győr, Lenin út 29. Héjjas.

Közöljük, hogy szövetkezetünknél

samott-
tégla
és cserép-
kályhaajtó
kapható

Győr, Bajcsy Zs. út 7. sz. alatt.

Legalább 5 éves gyakorlattal rendelkező gépészmérnököket, önálló szerkesztőket gé-

Alexovits László

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 NOV 23

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

A ZALKA MÁTÉRÓL ELNEVEZETT győri Vöröshadsereg úti általános iskola falán emléktáblát helyeztek el. A táblán Zalka Mátének, a spanyol polgárháború hősének, a legendás hírű Lukács tábornoknak a képét faragta ki Alexovits László győri szobrászművész. A dombormüvet szombaton délelőtt avatták fel. Az ünnepségen képviseltette magát a szomszédos szlovákiai Nagymegyer magyar és szlovák iskolája is.

Alexovits László

1969 OKT -8

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

ESTI HÍRLAP

Alexovits László

Zalka Máté domborművén dolgozik Alexovits László szobrászművész. A domborművet 1969. április 23-án, Zalka születésnapján leplezik le Győrött, a róla elnevezett iskola falán.

nyekhez. A kardozóknál Pézs
jó erõben van, Bakonyi kö-

Alexovics László

KISALFÖLD

IK ALKO

Alexovics László szobrászművész, Győr

Az embert akarja megmutatni, belső érzelmeinek tükröződését az arckifejezésekben és a mozdulatokban. Nem használ semmiféle különleges megoldást. Ami az ő művészetében új és egyéni, az nem külsőségekben, hanem a mondanivaló elgondolkodtató egyszerűségű tolmácsolásában rejlik. Ez mutatkozik meg Ne félj című szobrán is, ahol az anya átkarolja védelmet kereső gyermekét. Most két új művén dolgozik egyszerre.

A kapuvári jobbágysztrájkot felelevenítő dombormüve a sztrájk vezetőinek megbüntetését, a derest ábrázolja. Az ítéletvégrehajtást végig néző jobbágyokon mintegy visszfényét látjuk a büntetést szenvedő ember gondolatainak, az elnyomók elleni gyűlöletnek és az elnyomás elleni küzdelem kérlelhetetlenségének.

Meglepetésnek szánja a Tanácsköztársaság évfordulójára elkészülő új Lenin-szobrát. Az el-

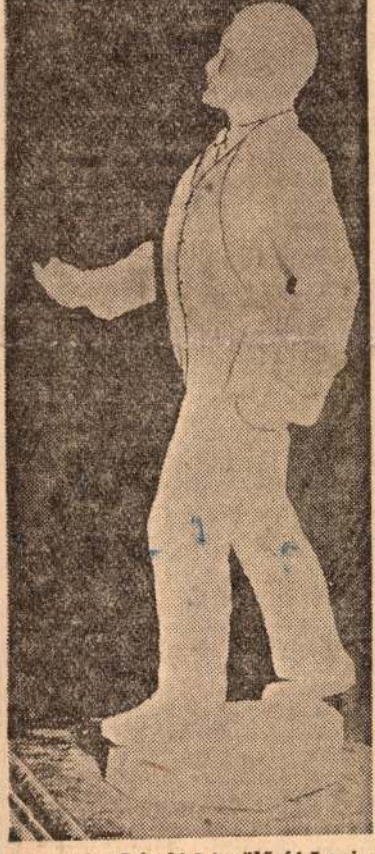

Alexovics László készülő új Lenin-szobra. A síkban való ábrázolás sohasem adhatja vissza teljesen a szobor térhatását. De a képen is látható a készülő mű mozgalmassága s az ábrázolásmód emberi közvetlensége

nyomottakért, az emberi jogokért való harc megszemélyesítőjét akarja ábrázolni. Tettrekész, harcias, szellemileg és fizikailag roppant mozgékony embernek ábrázolja Lenint, aki nemcsak saját hazájának, hanem az egész világnak is megmutatta a győztes forradalom útját.

Kisalföld 1958 XII. 25.

A TIT képzőmű

Néhány hetes múltra tekinthet vissza a TIT képzőművészeti szakosztálya, de ez a néhány hét is tartalmas munkáról ad számot. A szakosztály rendezésében tartották meg a francia akvarellfestők kiállítását és megkezdték a képzőművészetekről szóló előadás-sorozatot.

Horváth Dezső „Izmusok a képzőművészetben" címmel tartott előadást, Bakó Lajos a korai reneszánsz mestereiről. Legutóbb Barabás László vitatti

Kisalföld 1958 XII. 25.

SONYI A

yalom, akinek bársonyos, csöpp
ezét meg-megsimogattam az asz-
al alatt — már két magyar nótát
s megtanult, s nagy igyekezettel
ktatott ő is anyanyelvének lágy,
zomorkás hangulatú kiejtésére.

Megtanultam volna én azon a
arácsonyestén mindent Annics-
kától, mert csordulásig megtelt a
ívem nemcsak melegséggel, ha-
em szép, tiszta, vágyakozó sze-
lemmel is iránta, hej, pedig a
alál már rám lesett akkor az ab-
kon keresztül.

Az öreg Pável, mintha észre-
tte volna a leselkedést, kicset-
dezett az udvarra, és a legna-
yobb boldogságomra — mivel a
ama már az ágyban volt a má-
k szobában — igen sokáig ma-
dt kint. Nagyon kedveltük egy-
ást Annicskával, a csillogó ka-
csonyfa alatt, s bizony annyira
ymásba voltunk gabalyodva,
gy az öreget is alig vettük észre,
mikor visszajött. Furcsán villant
szeme, töltött a poharakba, az-
n újra nyakába akasztotta a
armonikáját. Szlovákul mondott
alamit a lányának, s Annicska,
z a drága, tavaszi fénysugár, ki-
erdült a szoba közepére. Lábait
áncosan rakosgatta, de már ug-
ottam én is, s olyan forgást ren-
eztünk, mintha csak a lakodal-
unkat ültük volna.

A jó öreg megállás nélkül húzta
harmonikát, s én eggyé válva
nnicskával, hol ropogós csárdás-
l, hol meg az akkor még divatos
anszteppeléssel roptam a táncot.
gészen addig, amíg az ágy alól
húzott, s vissza nem tólt vesszős-
sarat fel nem döntöttük a nagy
rgolódással.

Amikor szétgurult a sok
ió, s a kosár aljából kifordult a
ét, éles golyóval megrakott gép-
uska heveder, úgy álltunk meg
szoba közepén, mintha egyszer-
e szoborrá váltunk volna. Az
reg káromkodott egyet szlovákul,
ztán dühösen leakasztotta nya-
ából a harmonikát. Zavartan kö-
intgetett, kereste a magyaráza-
ot, aztán kerek-perec kijelentette:
— Mindegy most már. Tudod,
oszip — emelte koccintásra a
oharát — hát, igen, az én fiam
artizán. Az éjjel még jönni fog
ézért a munícióért.

Nem tudtam szólni, csak álltam,
nnicska remegő kezét fogva, aki-
ek a szép, piros arca olyan fehér
ett, mint a kréta. Végül is meg-
mbereltem magam, s ügyetlen,
uta magyarázkodással póbál-
am megnyugtatni őket, hogy fe-
őlem csinálhat a fia, amit akar.
ngem már nem érdekel a háború,
puska, a lőszer, elegem van ne-
em az egészből. Haza akarok

zélőrfi máris továbbhajtotta, s
zétcibálta a fellegeket.

Faragó hadnagy, a határ őrs
parancsnoka éppen kilépett irodá-
ából, s hallotta, hogy Atamán
panaszosan vonyít. Mi baja lehet
kutyának? — gondolta, de aztán
szébe villant, hogy a felesége
már egy órája várja a vacsorával.
lmosolyodott... Ma estére a ked-
venc ételét főzte az asszony: lek-
város derelyét, sok cukorral. Na-
gyot nyelt, megropogtatta csont-
ait, s kisétált az őrs kapuján.
Bosszankodva megtorpant az ut-
án, mert a szél porral szórta tele
szemét, száját. Zsebkendőjével
örölgette a szeme sarkát, aztán
néhány pillanatig a falu felé né-
zett. Innen úgy tetszettek most a
falu fényei, mint apró szentjános-
bogarak.

Ott a fények mögött, a kis há-
akban lefekvéshez készülődtek az
emberek. Csend, nyugalom, béke
honolt mindenütt. Az emberek
nem gondoltak arra, hogy e pilla-
natban a határon történik valami.
A határon, ott, ahol a hatalmas
Kocka-erdő vén fái susognak.

Érdekes és szép ez a határmenti
erdő. Nappal a hegynek is beillő
domb tetejét borító fenyvesek
olyan benyomást keltenek, mintha
sötétzöld palást fedné egy óriás
vállait... E határerdő igazi vará-
sa azonban holdvilágnál ejti ra-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexovits László

NÉPSZAVA

1962 JUN 7 4

»Műterem«
a téglagyárban

Alexovits László győri szobrászművész a nyáron »műtermet« rendez be a Téglagyári Egyesülés 1. számú győri telepén. A művész 30 férfi- és nőmunkásról készít portrét és megmintáz egyes munkafolyamatokat is. Alexovits László már többször ellátogatott a téglagyárba, ahol szoros barátságot kötött a munkásokkal.

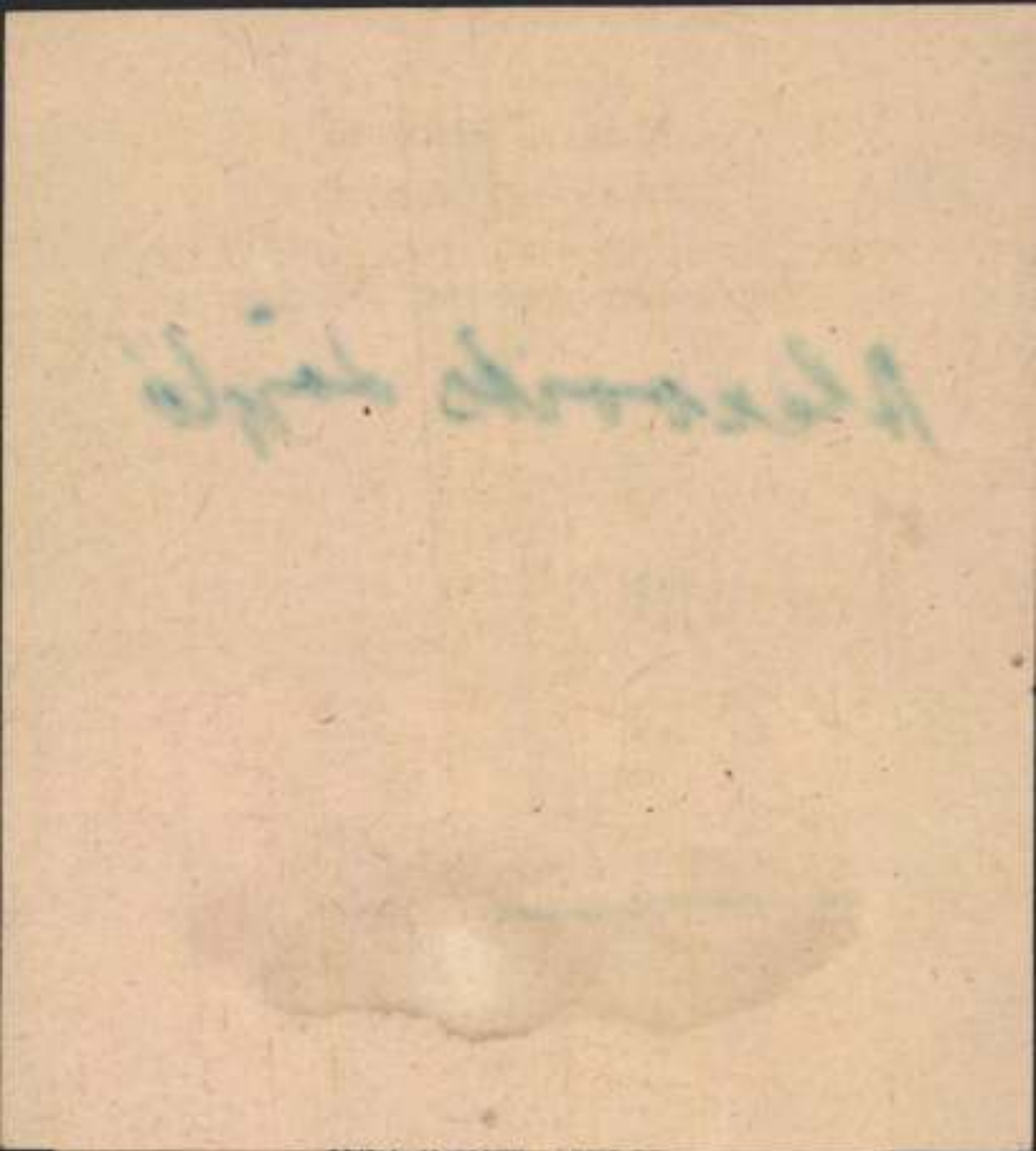

Most, húsz évvel később
egy kissé megőszülve és
hány kilóval gyarapodotta
Kiss József ugyanilyen k
nok, főkönyvek, levelek,

Alexovics László
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188—296, 188—307

KISALFÖLD

1958 DEC 24.

Miért alszik a győri képzőművészeti élet?

Hozzászólás a vitához

Mint a győri Képzőművészeti Munkacsoport tagja a következőket tudom mondani evvel a vitával kapcsolatban. Szerintem alaptalan Miklósi Ferenc kritikája Alexovics László ellen. Nem személyében van a hiba, a megváltozott körülmények okozták az úgynevezett alvást.

1956-ig eléggé mozgalmas volt a képzőművészeti élet nálunk. Kiállítás, vándorkiállítás, cserekiállítás, üzemi kiállítások követték egymást. Művésztelep is volt: ha jól emlékszem, öt személy kapott ingyenes ellátást tszcs-ben nyári idényben, s az ottani élet jelenségeit tanulmányozták és örökítették meg vázlataikban, képeikben és szobrokban. Azonkívül tárgysorsjátékkal is igyekeztünk a győri képzőművészet ügyét szolgálni.

Tehát nem aludtunk, pedig Alexovics László volt a vezetőnk akkor is. 1957 tavaszán megállapítottuk, hogy ilyen bő programmal tovább már nem tudunk megbirkózni, mert egy-két tagunktól eltekintve, mind dolgozó művészek vagyunk. Ezért megállapodtunk abban, hogy évente csak egy kiállítást rendezünk, mást nem. Az üzemi és cserekiállítások nem feleltek meg a várakozásnak sem erkölcsi, sem pedig anyagi szempontból. Csak kárunk származott ezekből, mert a képkeretek, képek megsérülve, üveges képek betörve jöttek vissza.

Ha az ellenforradalom nem okozott volna oly felbecsülhetetlen kárt, s ennek folytán nem következett volna be a takarékosság, a képzőművészetekre és a művásárlásra fordított ellátmányban sem, természetesen az ambíció tovább fűtötte volna a művészeket a vásárlás reményében. Az állami, megyei, vagy városi vásárlás csak csordul, cseppen, magánvásárlás nincs, pedig Győrben sok gyár, üzem, vállalat stb. működik, hol sok jól fizetett dolgozó van, aki tudná támogatni vásárlásával a győri képzőművészeket, ha lenne ilyen irányban kultúrigényük, azonban ezt alig tapasztaljuk. Kiállításainkon nem láttam még eladott műtárgyon oly cédulát, mely en az állott: „magánvásárlás". Pedig ha eladni nem tudunk, akkor dolgozni sem nagyon, mert az anyagiakat a gyárban vagy más foglalkoztatás után kapott keresetünkből kell elvonni.

Ha az előbbiekben említett bajok nem szűnnek meg, akkor új vezető vagy vezetőség sem tud többet tenni a képzőművészet érdekében Győrött. Szerintem a képzőművészek irigység és széthúzás helyett összetartással többet tudnának elérni.

Dudás Máté

újat mert hozni az ir
digi témakörébe, sőt fe
módszerében az elsők
lotta magát kommunis
egyetlen egy adatra en
a „*Cement*” című
annak idején vil

Győr-Sopron megyében megkezdődött a földművesszövetkezeti agronómusok téli oktatása

A téli időszak kiválóan alkalmas a mezőgazdaságban dolgozó szakemberek továbbképzésére. A MESZÖV Győr—Sopron megyei Igazgatósága a megye földművesszövetkezeteinél dolgozó agronómusok részére a téli hónapokban oktatást tart. Ebben az oktatásban az összes földművesszövetkezeti agronómusok — szám szerint mintegy 70-en vesznek részt.

A Műszaki és Természettudományos Egyesület megyei szervezetének vezetőségével közösen szervezték meg az oktatást és az egyesület székházában havonkint több alkalommal tartanak szakmai előadásokat. Az előadások megtartását a megye legkiválóbb gyakorlati szakemberei vállalták, akik jól ismerik a megye mezőgazdasági adottságait. Igy külön előadások keretében foglalkoznak a növénytermesztéssel, ezen belül a szerződéses növények termesztésével, majd az állattenyésztésnél főleg a szarvasmarha- és a sertéstenyésztéssel. Ezenkívül több előadásban foglalkoznak a szőlő, a gyümölcs és a zöldségfélék termesztésével is. Az oktatás befejeztével az agronómusok vizsgáznak a továbbképzés során tanultakból, erről bizonyítványt is kapnak. Az agronómusok szakmai tudásának bővítése elősegíti a mezőgazdasági hozamok növelését.

9. FOLYTATÁS

—Hát ez az, barátom — mondta Misának a professzor az előadás végén komolyan. — Látja, milyen nehéz munka az emberi agy tanulmányozása?

— Látom.

A megdöbbent Misa csak ennyit tudott válaszolni. S még aznap, a megvalósult mesék és a megoldott rejtélyek napján eltökélte: arra fog törekedni, hogy megfejtse az emberi gondolkodás titkait.

NYIKOLAJ DA

AVI

Az ablak kinyílt és a tengeralattjáróba könnyű szellő áramlott.

mák.

Alexovits László győri zobrászművész

munkáját: a győrnádorvárosi lakó-
telepen helyezik el.

Mozaik. Számuely zobor Győrött.

Vepszavu 91. cof. 58. sz 1963, márc 10.

...kultúra megbecsülése tanúskodnak

kapuvári ünnepi hét rendezvényei

Ezrek vettek részt a vasárnapi ünnepségeken

Szombaton este 9 órakor 600 fiatal fáklyás felvonulásával kezdődött a kapuvári ünnepi hét. A fiatalok menete a főtérre vonult, ahol *Varga B. István*, a Hazafias Népfront helyi bizottságának elnöke tartotta az egyhetes ünnepség megnyitó beszédét. Zászlófelvonás, tűzijáték és térzene következett azután.

Vasárnap reggel ragyogó napsütés köszöntött a Rábaközre, már kora reggel emberek ezrei lepték el az utcákat, vonatok, autóbuszok hozták a környező községekből az érdeklődőket. A Földművesszövetkezet iparcikkvásárának és mezőgazdasági bemutatójának megnyitása után ünnepi tanácsüléssel folytatódott a gazdag program. A tanácsülés díszoklevéllel tüntette ki Kapuvár szülöttét, *Pátzay Pál* szobrászművészt, aki maga is megjelent a múzeumban ezen a délelőtt megnyíló kiállításán. Kapuvár nyolcszáz éves történetéről *Raszler Mihály*, a helyi pártbizottság titkára emlékezett meg az ülésen. *„A legjellemzőbb községünk életére — mondotta —, hogy az elmúlt nyolcszáz esztendőből a legtöbbet az utolsó tizenhét év alatt fejlődött. Ez a fejlődés nemcsak a község képének átalakulásában, a lakóházak szaporodásában mérhető le, hanem elsősorban az emberek életkörülményeinek és gondolkodásmódjának megváltozásában. Az ünnepi hét megrendezésének egyik célja éppen ebből adódott: Kapuvár dolgozóinak egészséges irányban kibontakozó szemléletét még jobban rá szeretnénk irányítani községünk haladó hagyományainak, néprajzi, történelmi és forradalmi emlékeinek megbecsülésére".*

A délelőtti ünnepségek Alexovits László szobrászművész „Deres" című domborművének leleplezésével folytatódtak a vár épületében. Majd megnyitották a kapuvári múzeum új állandó kiállítását és a Pátzay-termet, ahol a művész legjobb alkotásait, illetőleg azok másolatait állították ki.

A kulturális szemle megyei döntőjéről

A közönség másik része közben a régi sportpálya szabadtéri színpadának nézőterén gyülekezett. Délelőtt fél 10-kor kezdődött a KISZ kulturális seregszemlejének megyei bemutatója. A délelőtt és este sorra kerülő, mintegy ötven számból álló műsorban a körzeti és járási versenyeken legjobbaknak bizonyult csoportok és szólisták mutatták be felkészültségüket. Részletes felsorolás helyett inkább értékelő áttekintést adunk a kulturális szemle kétrészes műsorából.

Az első két év találkozóihoz mérten jelentős fejlődés tapasztalható minden vonatkozásban. A legtöbbet azonban a tánccsoportok fejlődése mutat. *Egyre több olyan koreografiával találkozunk, amely a környék népi hagyományaira épül.* Ez a törekvés, sajnos, nem mindig találkozik a másik követelménnyel, amely a táncot elsősorban mozgást, nem pedig látványos felvonulást vár. Tartalom és kivitelezés tekintetében ezért tekinthetjük legjobbnak a bemutatkozó együttesek számai közül *a szanyi fiatalok táncát*, amelyet *Nagy Ist-*

(folytatás a 3. oldalon)

...drajkkal tüntetett egy Polaris rakétákkal ellátott amerikai tengeralattjáró jelenléte ellen. A rendőrség 46 tüntetőt letartóztatott.

a lapok
anácskozásról

jobban aggasztja a francia polgári sajtót.

— A kommunista vezetők értekezlete a közös piac elleni támadás kezdetét jelenti — írja a *Combat*. — A lap az afrikai országok kormányképviselőinek legutóbbi hivatalos vagy félhivatalos tárgyalásai alapján nem tartja kizártnak, „a KGST kiterjesztésének" lehetőségét azokra az államokra, amelyekre hatással van „a marxista tapasztalat társadalmi vonzóereje".

A kommunistaellenességéről közismert szélsőjobboldali *Aurore* Olaszországot félti a szocialista tábortól.

— A szovjet olajat nagyra értékelik Olaszországban s itt támadhat az első komoly rés a közös piac építményén — írja a lap.

dégül látta
jet nagykövetet

ve túlszárnyalja a la... Területe 104.000 négyzet... ter, amelyen 59 ország köztük 34 kollektív pavillonban — mutatja be áruit.

A megnyitón lengyel államférfiak vásári körútjuk első perceiben már megtekintették a magyar pavilont. A lengyel elvtársak érdeklődéssel hallgatták a magyar szakemberek tájékoztatóit a szabad téren kiállított mezőgazdasági és műanyag-gépekről, továbbá a pavilonban található műszerekről. Elismeréssel nyilatkoztak élelmiszer- és könnyűiparunk termékeiről. Dícsérték a magyar híradástechnika legújabb gyártmányait.

(MTI)

Az OAS ú... épületét tá... ladt. A ké...

Testvéri együtt... Országok

Június 6-án és 7-én Moszkvában tanácskozást folytattak a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsában résztvevő országok kommunista és munkáspártjainak képviselői. A KGST-nek tagja a Szovjetunió, tagjai az európai népi demokratikus országok, s a júniusi ülésszakon saját kérésére felvették tagnak a Mongol Népköztársaságot is. Az ázsiai szocialista országok rendszerint megfigyelőként vesznek részt a ...ülésszakain. A KGST

megvalós... országok terveinek és jeler... fejlődnek közti kö... latok a ... tudományban és a technikában.

Mit jelent a szocialista országok számára a népgazdasági tervek összehangolása? Lehetőséget nyújt ahhoz, hogy gyümölcsözően működjenek együtt fűtőanyag- és energetikai bázisuk fejlesztésében, közösen oldják meg a legfontosabb iparágak nyersanyagellátásának kérdéseit, hogy az államközi szakosítás és együttműködés alapján, a tömeggyártás és a nagy szériák megszervezése útján elérjék az ipari berendezések és felszerelések legjobb hatásfokú kihasználását.

A gépgyártás szakosításánál például a szocialista or-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Alexovits Lajos
KISALFÖLD
1962 JUN 12

GYAR SZOCIALISTA MUNKASPART ÉS A MEGYEI TANÁCS

Fejlődésről, a

1021

június 12., kedd KISALF

A kapuvári ünnepi hét vasárnapi eseményei

(Folytatás az első oldalról.)

vánné verses-dalos bevezető köszöntője és *Huszár Zoltán* Háry János-részlet a legkisebb mozdulatig megformált, tudatos művészi törekvés volt, tehetséges együttesként mutatkozott be a csapor.

Színjátszásban

kiemelkedőt *a farádiaktól* és *a győrszemereiektől* láttunk. Előbbiek Henri Oleg Vallatás című darabjában a szerepeket gondosan elemezve készültek a találkozóra, sikerük is megérdemelt volt. Győrszemere színjátszói közül *Vincze Emilné* kettős alakítása volt a kiemelkedő, sajos, a jelenet másik két szereplője rontotta a hatást.

A szavalók közül a legtöbb nem a vers mondanivalóját hangsúlyozta. Deklamáltak csupán, hatást így nem is nagyon érhettek el. Miért nem választanak a szavaló egyéniségének, hangjának megfelelő verseket a költemények betantói? Miért nem figyelmeztetik a fiatalokat arra, hogy az általuk használt dagályos szavaló stílus már rég a múlté? Elmény volt ugyanakkor *Horváth Judit* versmondása. Radnóti Nem tudhatom című versét jó előadókészséggel, szép zengésű hanggal mondta el, a költemény színeit, szépségeit adta vissza egyszerű és mégis tartalmas kifejező eszközökkel. *Baranyai Géza* versmondása is a belső, tartalmi lényegre épült, hatásosan adta elő Ady Őskaján című versét. *Kleizer Gizellát* emelhetjük ki harmadikként a versmondók közül Paul Geraldy: Finale-jának tolmácsolásáért.

Kapuvári menyecskékkel ismerkedik a megyei dalostalálkozó egyik győri résztvevője

szólótánca tettek hangulatossá. Kirobbanó jókedvvel tárcoltak a csoport tagjai, egyetlen szépséghibája volt szereplésüknek a kísérőzenébe „szükségből bekerült" két műdal. Mellettük *a lébényiek Tardi szvitje* emelkedett ki mozgalmas elevenségével, népi hagyományokra épült változataival. *A Mosonmagyaróvári Központi Táncegyüttes* által előadott szerepléseik rontotta a hatást.

A zenekarok közül *a Mosonmagyaróvári Mezőgépgyár fúvósai* finom tónussal, nagyon felkészülten mutatták be számaikat. És ez azért is örvendetes, mert csupa fiatalból áll a nagy létszámú zenekar. A tánczenekarok közül a legjobb a Soproni Erdészeti Főiskola héttagú együttese volt. Rajtuk kívül a Győri Gépipari Technikum együttesét emelhetnénk ki. A győrszentmártoni zenekar az énekkarral együtt Behár Lakodalmasát adta elő nagy lelkesedéssel.

Pátzay Pál szobrászművész élményeiről beszél a Kapuvárott megnyíló kiállításon

A szólisták

között nehéz színvonalbeli különbséget tenni. Põheim Béla harmonikaszólója nemcsak virtuozitása miatt tetszett, hanem azért is, mert számai megfeleltek a hangszeren jól ható műveknek. Éppen ellenkezője volt ennek Kreischer József harmonikaszólója, aki csárdástempóban, változatok nélkül mutatott be egy palotást. Miért javasolták megyei döntőbe? Szép volt Fábián László posaun-szólója, Fancsik Sándor harminokaszáma és Varga Júlia fuvolaszólója.

Végül a már említett győrszentmártoni énekkar mellett *a Győri Zrínyi Ilona Gimnázium énekkara* szerepléséről kell megemlékeznünk. A fiatal énekkar nagyon tiszta szövegmondással, kiegyensúlyozott szólamokkal adta elő számait és különösen a feldolgozás ritmusában váltó Vásárhelyi-számban és az előadott Bartók-műben éreztük a kórusvezető *Kőhalmi János* gondos kidolgozását.

Összefoglalóként inkább a jövő tanulságaira szeretnénk a figyelmet felhívni. Kevesebb többet nyújtott volna a kulturális szemlében. Csak a legjobb produkciókat szabad döntőre javasolni, és helyesebb lett volna egy alkalommal és nem délelőtt és este lebonyolítani a műsort. Ehhez persze ötven szám nagyon sok egy műsorban.

A vasárnap délután eseményei közül a megyei dalostalálkozó nyújtott kimagaslóan szép élményt. A hangversenyben szereplő kórusok méltatására holnapi számunkban térünk vissza. A közönségről is kell beszélnünk. *A délelőtti, délutáni és esti kultúrbemutatkozásokat több ezer ember nézte végig, nagyon fegyelmezetten. Örömmel láttuk a nézők sorai között idős kapuvári parasztasszonyokat és férfiakat, akik ugyanilyen lelkes érdeklődéssel vettek részt a múzeumi megnyitón is, méltóan Kapuvár 800 éves ünnepéhez.*

Rácz Ernő

Színes vasárnap a Szigetközben

Vasárnap az első idei, igazán meleg nyári reggelen júniusi fény köszöntötte az ébredőket. A jó idő láttára Győrből is jó néhány fiatal kerékpározott a Szigetközbe, ahol a fürdés és napozás mellett a szigetközi falvak műsoros ünnepségein szórakoztak.

Hét órakor már a gyerekek is énekeltek. Győrújfalun az udvarokat mosakodtak. A felnőttek a ház eleji kispadon ülve élvezték a szép nyári reggelt. Győrzámoly, Győrladamér, Dunaszeg, Ásványráró, Hédervar és Lipót utcáin is mozgalmas lép fogadta a kirándulókat. Lipóton úttörőket, kisdobosokat s KISZ-tagokat avatnak, és kiosztották az úttörő próbázások jelvényeit. Az avatások után az alsó tagozatosok és a felső tagozatosok táncscsoportja három-három népi tánccal köszöntötte a számban gyarapodott úttörőcsapatot és KISZ-szervezetet. Négy órakor kezdődött az iskola A és B „válogatott" csapatának labdarúgó-küzdelme, amelyet száznál több gyerek és felnőtt nézett végig.

Hédervárott gyermeknapot tartottak. A kastély parkjában egésznapos műsor szórakoztatta a nézőket. A nap fénypontja a tornaünnepély volt. Nagyon készültek a gyerekek erre a napra, és csak a jó időt várták, hogy bemutathassák: mit tudnak, mit tanultak egész évben a testnevelési órákon. A tornaünnepélyen népi táncokat, énekszámokat is bemutattak a tanulók, majd atlétikai versenyt rendeztek. A hédervári gyermeknapot a szülői munkaközösség tagjainak fáradhatatlan munkája tette emlékezetessé. A tornaünnepély a fiatalok éjfélig tartó táncmulatságával ért véget.

Hazafelé jövet sétáló fiatalokat láttunk Darnózseli utcáin, őket még a Magyarország—Csehszlovákia labdarúgó világbajnoki negyeddöntő mérkőzésénél is jobban érdekelte az „édes kettes".

h.

kerházak

rsadalmi összefogás is segít

terv megvalósítását. Eszerint a lakásépítés tagjai maguk a jelentkezők. Közülük négyen a vezetést vállalják. Ezek között legalább egy szakembernek kell lenni, aki a munkát irányítja. A vezetőség többi tagjai az adminisztrációval és az anyagbeszerzéssel foglalkozik. A résztvevők társadalmi munkával építik a házat. Ebben rokonaik és családtagjaik is segíthetnek.

— *Ki-ki a saját házát építi?*

— Nem. A lakásépítő brigád tagjai előre nem tudják, hogy melyik lakás melyik házaspáré lesz. Így mindenki, minden házat egyformán lelkiismeretesen épít. Ha a házak elkészülnek, a vezetőség és a brigád tagjai kisorsolják a lakásokat. Az engedmény csupán annyi, hogy az ikertársak közös megegyezés alapján lakást cserélhetnek.

— *Hol tart ma a szervezés?*

— A Hazafias Népfront városi bizottságával és a KISZ városi bizottságával közösen felkeressük az Országos Takarékpénztár soproni fiókját, a TÜZÉP-telepet és az üzemeket. A szakemberek már tudnak a tervről, és szívesen segítenek. Előkészítés közben a várost rendező mérnökkel kell tárgyalnunk. Az iker házakat ugyanis a város képének megfelelően, kellemes, szép környezetben szeretnénk felépíteni.

— *Érdekli-e a fiatalokat ez a lakásépítés?*

— A SOTEX-gyárban már tizenhárom jelentkező van.

Az előkészítéshez még csak annyit, hogy nem ártana, ha a városi tanács és a Hazafias Népfront megbízottai tapasztalatcsere-látogatásra Bajára utaznának. Minden bizonnyal meggyorsítaná a szervezést, s el lehetne kerülni azokat a gátló körülményeket, amelyek az első vállalkozásnál még megvoltak.

(ksa)

olvasnak ... Gazdaság ...zói?

tékes könyvek a mai napig is a szekrényben porosodnak, még leltárt sem készítettek róluk.

A gazdaság dolgozói távol laknak a várostól, nem mindig tudnak a járási, illetve városi könyvtárból kölcsönkérni könyveket. Nagyon jelentős volt tehát számukra a három hónappal ezelőtt megszüntetett vándorkönyvtár. Akkoriban Resperger János közölte a gazdaság vezetőivel, hogy tárgyalt az SZMT-vel is, és úgy határoztak, hogy a könyvtárat egyesítik az Ady Endre Kultúrotthon könyvtárával, és ismét vándorkönyvtár módszerrel biztosítják majd a dolgozók részére a könyveket. Bár *Hernicz Sándor* párttitkár és *Halász Miklós* kultúrotthon-vezető több ízben sürgették az ígéret beváltását, a mai napig sem intézkedtek, illetve valami azért mégis történt. Április huszadikán a gazdaság szbülésén Resperger és Somorjai is megjelentek, és újra megígérték a két könyvtár egyesítését, illetve a vándorkönyvtár létesítését. Hernicz Sándor május elsejére kérte a határidőt, ma június tizedike elmúlt és újból nem történt semmi.

Napjainkban, amikor hivatásos és társadalmi kultúrmunkásaink egyaránt nagy erőfeszítéssel igyekeznek a szocialista kultúra valamenynyi ágát művelni, terjeszteni, a Soproni Állami Gazdaság dolgozóinak még csak olvasásra sincs módjuk. Népgazdaságunk második ötéves tervében számos kulturális célkitűzés szerepel, közöttük az egyik legkényesebb a közkönyvtárak létesítése, fejlesztése. A gazdaság és a MEDOSZ vezetői megfeledkeznek erről?

Kánitsch Tibor

Kádár János távirata a magyar labdarúgó-válogatott tagjaihoz és vezetőihez

A magyar labdarúgó-válogatottnak, Barcs Sándor kezeihez, Rengo, Chile.

Természetesen sajnáljuk, hogy a negyeddöntőben bennünket ért kudarc következtében csapatunk kiesett a további küzdelmekből. De mindnyájan büszkék vagyunk arra, hogy válogatottunk ellenfeleink által is elismert sportszerű eszközzel, önfeláldozóan küzdve, csoportelsőként a világ jelenleg legjobb nyolc labdarúgó-csapata közé jutott. Tény, hogy evés közben jön meg az étvágy, de az igazat megvallva, a válogatott csapat által elért eredmény így is sokkal jobb annál, mint amivel indulás előtt közvéleményünk reálisan számolhatott. Legjobb kívánságainkat, honfitársi üdvözletünket küldjük Barcs Sándornak, Baróti Lajosnak, szakvezetőinknek, s a becsülettel helytállt válogatott csapatunk minden tagjának.

Budapest, 1962. június 11.

Baráti üdvözlettel:

Kádár János.

Jó napjuk volt a győri kézilabdázóknak

VASAS ETO—VÖRÖS METEOR 9:3 (5:2)

NB I-es női mérkőzés.

A mérkőzést Budapesten játszották, és mint az előre is várható volt, megérdemelt győri győzelmet hozott. A győri csapatra rá sem lehetett ismerni a legutóbbi győri játékuk után. Frissek, elevenek és ötletesek voltak, a hazai csapat egy pillanatig sem veszélyeztette győzelmüket. Örvendetes, hogy Novák ismételten nagy dobóformában volt sokat javult Kovács Gizi játéka, és Hunyadi is két pompás góllal igazolta edzőjét. A két félidő között nem volt lényeges különbség. A vagongyári lányok jól védekeztek, és formás támadásokat vezettek. Reménytelen ezt a formát már megtartják, és hátralévő egy hazai mérkőzésükön véget vetnek a hazai pálya „hátrányából" fakadó gátlásoknak.

VASAS ETO—VÖRÖS METEOR 11:11 (7:3)

NB I-es férfi mérkőzés.

Nem beszélhetünk mindvégig elismeréssel a zöld-fehér csapatról. Az első félidőben jó játékkal húzott el, különösen a csapat védőmunkája volt ezúttal igen jó, támadásai is ötletesek, és ami fő eredményesek voltak. A második félidőben az állandóan rohamozó hazai csapat kihasználta a győri védekezés hibáit, nemcsak kiegyenlített, de a vezetést is megszerezte, s a zöld-fehérek csak a mérkőzés hajrájában játszottak ismét jól. Mindemellett dicséret illeti a csapat tagjait, hogy edzőjük távollétében is képesek voltak arra hogy a bajnokság egyik vezető csapata ellen annak otthonában pontot szerezzenek, s ezzel továbbra is az élvonalban maradjanak.

GY. TEXTILES—VÁCI FORTE 8:3 (3:1)

NB II-es női mérkőzés.

Váratlanul kemény ellenfélnek mutatkozott az első félidőben a lelkes váci csapat. A vendégek szerezték meg a vezetést, s a győriek bár sokat támadtak, több mint tíz percig nem tudtak egyenlíteni. A félidő végén azután jó hajrával biztosították két gólos vezetésüket. A második félidőben aztán megmutatkozott a győri csapat nagyobb tudása. Sajnos, ekkor a támadások sok esetben kapufával, vagy a helyzetek kihagyásával végződtek. Ebben a játékrészben a vendégek lendülete és kemény ellenállása már alábbhagyott, a Textiles győzelme már nem volt kétséges.

Góldobók: Bakóné 3, Viszló és Kiss 2—2, valamint Léránt.

A Gy. Textil—Vác kézilabda-mérkőzésen Schuch lövése védhetetlenül vágódik a kapuba

GY. TEXTILES—FÉRFIRUHA 18:12 (6:9)

NB II-es férfi mérkőzés.

A mérkőzés nem úgy indult, hogy a győri csapat megnyeri ezt a mérkőzést. Bár az elején két góllal vezetett védekezése nagyon gyenge volt, és a tavalyi NB I-es fővárosiak hamarosan kiegyenlítettek, majd több gólos vezetéshez is jutottak annak ellenére, hogy ezúttal Maár igen jól őrizte a győri kaput. Szünet után megváltozott a győriek játéka. Sokkal kevesebbet dajkálták a labdát, sok esetben váratlanul is lőttek, védekezésük is sokkal határozottabbá, keményebbé vált. A Textiles csapat főként a második félidőben mutatott jó játékával megérdemelten nyerte meg még ilyen arányban is a mérkőzést.

Góldobók: Musitz és Plockmann 4—4, Heuczinger 3, Bujáki, Gyűrű és Novák 2—2, valamint Holy.

Ez történt a megyei I. osztályban

SZERSZÁMGÉPGYÁR—S. VASAS 1:0 (1:0)

A mérkőzésnek különösen az adott nagy jelentőséget, hogy a győriek a győzelemért, a soproniak a kiesés elkerüléséért harcoltak. A mérkőzés ennek megfelelően szoros küzdelmet hozott, az öt tartalékkal kiálló S. Vasas csak nagy harc árán adta meg magát. A második félidőben a hazaiak is sokat támadtak, de a jól záró győri védelem biztosan rombolta a megújuló rohamokat. A győzelem a győri csapat számára a megyei bajnokságot és az NB III-ba való jutást jelentette.

S. TEXTILES—GY. POSTÁS 2:1 (2:1)

A mérkőzés elején Fejes I. szerezte meg a hazaiak vezető gólját, majd a harmincadik percben ismét ő volt eredményes. A győri csapat ellentámadásai a 37. percben értek gólt. Szünet után nagy fölénybe kerültek a hazaiak, de a lelkes győri védelem jól állt a lábán, és az eredmény már nem változott.

GYÖRSZENTIVÁN—S. POSTÁS 3:1 (2:0)

A hazai csapat nagy lendülettel kezdett, és Bendl révén már az első félidőben két gólos vezetéshez jutott. Szünet után nagy lendülettel támadtak a vendégek, a hazai csapat néhány tagja fölényeskedni kezdett. Ekkor a soproni csapat a jobbösszekötője révén szépített az eredményen. A győrszentivániak a gól után ismét magukhoz tértek és Bendl újabb gólja bebiztosította győzelmüket.

SFAC—MTE II. 2:1 (0:0)

Az első félidőben nagy fölényben voltak a mosonmagyaróvári tartalékok, de támadósoruk sok gólhelyzetet hagyott kihasználatlanul. Fordulás után megváltozott a játék képe, a soproni piros-fehérek többet és veszélyesebben támadtak, és végül megérdemelten nyerték meg a mérkőzést.

SVSE II.—GY. TEXTILES 1:0 (0:0)

Az eredmény egyáltalán nem fejezi hűen az erőviszonyokat. A lila-fehér tartalékok végig igen nagy fölényben voltak, de tehetetlen támadósoruk mindössze egyetlen alkalommal tudta helyzeteit góllá értékesíteni.

HUBERTUS—BÁCSA 9:0 (5:0)

A mosonmagyaróvári zöld-fehérek utolsó bajnoki mérkőzésükön nagy fölényben voltak, tetszés szerint érték el góljaikat, s ezzel fölényes, biztos győzelmet arattak a sereghajtó Bácsa ellen.

PÁPAI VASAS—MOSONSZENTJÁNOS 6:0 (3:0)

A hazai csapat végig nagy fölényben volt, a mosonszentjánosiakra rá sem lehetett ismerni. A pápai csatárok korszerűen és eredményesen játszottak, bár ebben a gyengén működő vendégcsapat védelmének is van némi szerepe.

Alexovics László,szobrász

1948 után a Megyei Képzőmüv.Munkacsoportban tömörültek Győr és Sopron művészei.A csoport vezetője Alexivics lett. 377.old

G.S./Gáspárdy Sándor/: A soproni képzőművészeti élet újabb alakulása 377.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XX.évf.1966 Sopron

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 16.
Telefon: 188-296, 188-307
Alexovics László
KISALFÖLD
1962 SZEP - 6
1021

Derest érdemel

Kapuvár megyeszerte híres arról, hogy lakóinak kultúrigénye és szépérzéke szinte kielégíthetetlen. Hogy mennyire így van ez, bizonyítja az a tény is, hogy ott vásárolnak legtöbb könyvet, e járási székhelyen sikerülnek a legjobban a kulturális rendezvények, és a már híressé vált népi együttesen belül itt ápolják a leghívebben a nép kulturális hagyományait.

Éppen ezért hökken meg az ember a községi tanács előcsarnokában elhelyezett dombormű vandál összekarcolása láttán.

Alexovics László szobrászművész „Deres" című művészi alkotása is egy része — éppen a gyönyörűen rendbetett vár falába ágyazva — azoknak a hagyományoknak, amit örök emlékeztetőül őriz a kapuvári nép.

Feltételezhető, hogy magukról megfeledkezett gyerekek vagy éretlen suhancok követték el a műgyalázást, de ez akkor is szomorú dolog.

Nappal ugyanis a tanácsházán elég élénk a mozgás — hiszen a járási tanács, a könyvtár és a múzeum is ott van —, tehát csak este követhették el a karcolásokat, amiért talán már a vár gondnoka is felelős.

Természetes lenne, ha napi hivatalos időn után gondosan bezárnák a kaput, nehogy az emeleti előcsarnokban elhelyezett múzeális népviseleti értéknek is nekiessen valaki.

De helyes lenne az is, ha a Deres című dombormű̈ről eltüntetnék a karcolásokat, és ha véletlenül kézre kerülne a tettes, világosítsák fel ostobaságáról, és közöljék vele, hogy ilyen tettéért derest érdemel!

—d—

helyen végzett. A női párosbar

Vívóink

A Somogy megyei Vívószöve
ség ötödször rendezte meg Si
fokon a „Duronelly" Kupát.
ország minden megyéje elin
totta versenyzőit. Győr-Sopr
megyét a következő versenyzők
képviselték. Női tőr: Janáki,
Kiss. Férfi tőr: Illés, Liszt,
Krankovics. Kard: Holl, Kör-
mendi, Kürtfalvi.

A Győr-Sopron megyei vívók
az ötödik helyen végeztek. Elő-
ször legyőzték Szabolcs megye
válogatottját, de utána Pest,
Nógrád, Somogy és Veszprém
megye csapatától vereséget szen-
vedtek. Balszerencséjük is volt
vívóiknak, mert például So-
mogy megye csapatától tus-

Illés 4, Holl 2, Kür
mendi pedig 1 aszót nyert.

A megyei vívósport vezetői az 5. helyet reálisnak tartják ebben az erős mezőnyben. Remélik, hogy jövőre előkelőbb helyet érnek majd el, mert ekkorra már a sportiskolás vívók is eljutnak a tudásnak arra a fokára, amely alkalmassá teszi őket arra, hogy megyénk válogatottját képviseljék ezen a hagyományos vívóversenyen.

Meglepetések a csornai járási labdarúgó-bajnokságban

A csornai járás labdarúgó-bajnokságának első mérkőzésein meglepően szépen szerepelt néhány csapat. Rábatamási csapata megérdemelt győzelmet aratott Magyarkeresztúr együttesén. A rendkívül heves iramú mérkőzés végeredménye 3:2 volt. Nagy érdeklődés kísérte a két újonc, Rábacsécsény és Rábacsanak csapatainak találkozóját. A Rábacsécsényben lejátszott mérkő-

Csete, Szilsárkány—Rábatamási, jv.: Krémer, Rábacsanak—Rábapordány, jv.: Szabó, Rábacsécsény—Kisbabot, jv.: Horváth, Bezi—Acsalag, jv.: Farkas, Sövényháza II.—Bősárkány, jv.: Pintér, Enese—Rábcakapi, jv.: Véghelyi, Bágyogszovát—Markotabödöge, jv.: Ernst, Dör—Barbacs, jv.: Csik.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexovits László

KISALFÖLD

1962 MÁJ - 4

1021

A JÖVŐ MŰVÉSZEI KÖZÖTT

Hagyománnyá vált a Kazinczy Gimnáziumban, hogy minden évben megrendezik a Kazinczy-napokat. E napok idején nemes vetélkedésre kerül sor a győri középiskolák diákjai között zenében, irodalomban és az énekben.

Az idei vetélkedés egyik előeseménye volt a napokban megtartott rajzverseny. A résztvevőknek egy-egy modell portréját kellett megrajzolniok. Megtetkintettem egy-egy rajzot, s kiválasztottam azokat, akiknek a rajzai nagyon tetszettek — bár ez nehéz feladat volt, mert a legjobbak találkoztak egymással.

Drozdik Orsolya, a Kazinczy Gimnázium tanulója örömmel beszélt vágyairól, terveiről. A légiesen könnyed színek és vonalak kedvelője. A természet szépségeit szeretné kifejezni, kivetítve mindazokat az érzéseket, amelyeket egy-egy táj ébreszt benne. Kedves regényének a Háború és Béke hőseinek — különösen Natasának — az alakját szeretné megrajzolni.

Hegedüs Katalinnak — a Bercsényi Gimnázium tanulójának — a rajzában az egyéniség olyan varázsa lepett meg, amelyről nem is sejtenénk, hogy a szorgalom, az önképzés finoman árnyékolt megformálódása.

Sajátos ábrázolásmódjával, izgató, s mégis valószerű színeivel nagyon tetszett *Cser* Zsuzsának, a Zrinyi Gimnázium tanulójának a pasztellje. A Képzőművészeti Körben eltöltött évek rajztechnikájában is tükröződnek.

Koller Éva is a Zrinyi Gimnáziumot képviselte. A rajzolást nagyon szereti, ez érzéseinek kifejeződési területe. Rajzszakos tanár szeretne lenni, egyik vágya, hogy főiskolára kerüljön.

Litke Gábor a Bercsényi Gimnázium tanulója. Technikáját a kifinomult vonalvezetés, rajzait a színek harmóniája jellemzi — e mozzanatok teszik rajzait szuggesztív hatásúakká. Legfőbb vágya neki is, hogy főiskolára kerüljön, ugyanis egész életében a képzőművészettel szeretne foglalkozni. Ilyen irányú fejlődésére nagy hatással van a képzőművészeti kör. A művészeti ismeretek elsajátításában *Alexovics* László a tanácsadója.

Mindegyiküknek a rajza tehetséget, s szorgalmas munkát tükröz. Fel-felvillan bennem a gondolat, hogy talán a jövő művészei, tanárai közt jártam. Bár csak így lenne.

Folkner Ernő,
a győri
Bercsényi Miklós Iskola
tanulója

XV.

Másnap este ugyanúgy, mint az első alkalommal, műszak végén bent maradtak a gyárban. Elbujtak a mellékhelyiségben, s amikor már mindenki elment, előjöttek. A szükséges szerszámokat egy zsákban hozták. Egyenként átosontak az udvaron. De amikor az OTP kirendeltség helyiségéhez értek, meglepetve tapasztalták az ablakon át, hogy odabent ég a villany.

— Igy szokott ez lenni minden bankban — suttogta Forrai a megrémült Marinak. Alkulccsal pillanatok alatt kinyitották a folyosóra nyiló ajtót, de mielőtt beléptek volna, most is filcpapucsokat húztak a cipőjükre. Ezúttal is Mari kapta a feladatot, hogy az ajtónál leselkedjék és figyeljen.

— Bármi van, sziszegj — mondta még Forrai, aztán otthagyták Marit az ajtó mögött.

Órák teltek el, s Mari az ajtóban semmi mást nem hallott, mint a fúró halk duruzsolását. A fiúk odabent „dolgoztak". Mari most sokkal izgatottabb volt, mint a gyári pénztár kirablásánál. Akkor ugyanis nem tudta, hogy mi történik, most viszont igen. Úgy érezte, hogy a lábszárát ezernyi tűvé bogott mindene, mé érzett. Egyre idege Legszívesebben her juk vagy elszaladt hez sem volt mers mindössze néhány A lány a folyosóró ajtó mögött kukso nézett. Hirtelen ös Az agya vadul kal udvaron át éppen tott valaki. Nem mit csináljon. Le lehet, hogy nem. át észreveszi, hogy bában vannak a fi dett. Magda kiugro

— Mi van? — s

— Jön az udvaro laszolta izgatottan

Magda gyorsan nek, s azok is kis sóra, hogy ott elre sötét folyosóról fi tott udvart és les férfi. Az éjjeliőr könnyebbült, amiko let mellett.

— Elment — szó

Megérkezett és

Alexovics László
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

SOMOGYORSZÁG

K 1957 SZEP 19. 8

A győri képzőművészek kiállítása

Vasárnap délelőtt új kiállítás nyílt a Rippl-Rónai Múzeum termeiben, a győri képzőművészek kiállítása. Három szobának a falait borítják el a győriek festményei, és közöttük itt-ott néhány szoboralkotás is áll. Nagyon örvendetes jelenség az, hogy a vidéki képzőművészek bemutatják alkotásaikat más tájak közönségének is, s így mi a pécsi képzőművészek után, most a győriek munkáját szemlélhetjük. Ezzel egyformán tanul a vidéki művész is és a vidéki tárlatlátogató.

A kiállítás egyik legnagyobb látványossága és élménye Alexovics László szobrai. Jedlik Ányos »Öcsi« »Hugi« című három portré-szobra sima, klasszikus formáltságában igen jó benyomást kelt. »Öreg kovács«-a már nem követi az előbbi stílust, kissé naturálisan fejezi ki mondanivalóját, de így is érdekes és jó mű. Legjobban a »Kapuvári menyecske« tetszett. A faragás amúgy sem elterjedt anyaga a szobrászatnak és Alexovics azzal, hogy »Kapuvári menyecskéjét« fába faragta, igen jól választotta meg anyagát. A menyecske lecsiszolt arca, ruhájának csupán jelzett csipkéi a népművészet alkotásainak művészi továbbfejlesztését jelzik. Őszintén szólva, ez tetszett az egész kiállításból legjobban.

Az olajok közül sok különböző műalkotást láthattunk. Némelyikkel egyetérthettünk, némelyikkel viszont nem. Érdekes témája van Holly Tibor »Idegenben, elhagyottan« című festményének. A mély tónusokkal megfestett kép bánatos és rideg zöld hátterével igen jó megoldásnak tetszik. Érdekes, de csupán csak érdekes Kalmár János »Kettős arcképe«. Pasztell színei és naturálisan aprólékos kidolgozása a múltszázadbeli miniatűr festészet felnagyítása. A naturalizmus »klasszikus« példája Dudás Máté »Ruhaszárítás«-a. Olyan, mint egy jó fénykép, kihangsúlyozott fényárnyék játékával. Az előtérben álló pad és festőállvány pontos kidolgozása, a környező fák rajzai mind élethűek, csak éppen lélektelenek. Zuber Titusz négy olajfestménye érdekes színekkel próbálkozik, de nem ad semmi különöset. Cigány Jenő »Várbástya« című képét kár volt elhozni Kaposvárra, de egyáltalán kár bárhol kiállítani. A képzőművészet nem a valóság gyenge másolása, hanem alkotás. Cigány nem alkotott azzal, hogy a vízmenti fák gyökérzetétől kezdve, a háttérben díszletnek ható kastélyig mindent, de mindent odavepecselt. Ez nem műalkotás!

Az akvarellek közül J. Ráth Olga négy akvarellje érdekesség. Kettő közülük kissé színpadi díszletnek hat, kettő viszont tetszik, mert technikája, látásmódja határozottan kiváló. Különösen »Ódon szobasarok« című színvázlata jó. Párkányi Károly »Vihar után Tihanynál« című akvarellje is kiemelkedett a többi közül. Mátyás fametszettel is bemutatkozott Dudás Máté. »Horgászok« című színes metszete igen jó technikával van megoldva. Hasonlóképpen a »Havas utcá«-ja.

Ezek voltak azok az alkotások, amelyekről érdemes a kiállítás megtekintése után beszélni, ezek maradnak meg leginkább a nézőben. A hibák is, az erények is. És ahogy ebből az ismertetőből is kiviláglik, a győri képzőművészek kiállítását meg fogja becsülni Kaposvár műértő közönsége.

F. K.

vári Téglagyár 4:2. Ez a mérkőzés a befejezés előtt hét perccel félbeszakadt, mert a Téglagyár csapata, miután néhány játékosa nem értett egyet a játékvezető ítéletével, tüntetőleg levonult.

Drávai csoport:

K. Dózsa II.—Nagyatád II. 1:10, Somogytarnóca—Istvándi 6:2, Heresznye—Nikla 4:2, Háromfa—Berzence 3:1, Lábod—Csurgó II. 5:1, Felsőbogát—Kaposmérő 5:0, Kadarkút—Babócsa 0:3. A

I
r

perccel a befejezés előtt levonult, a Dózsa játékosai szerint a harmadik gól lesből esett.

TOTO tájékoztató

38. HÉT

Hadd mondjuk el elöljáróban, hogy e héten igen nehéz dolguk lesz a totózóknak. Vizsgálva a 38-as számú szelvényen szereplő mérkőzéseket, bizony alig-alig lehet valamelyik mérkőzésnél azt mondani, hogy egyik vagy másik csapat győzelme biztosra vehető. De nincs még valójában papírforma sem. Ennek ellenére megpróbáljuk kihámozni az egyes találkozók esélyeseit.

1. Magyarország—Szovjetunió. Válogatott csapatunk Szófiában biztató formában játszott. Kérdés, hogy a szófiai játék elég lesz-e az igen jó formában lévő Szovjetunió válogatottja ellen. Mi a szovjet csapatot tartjuk elsősorban a mérkőzés esélyesének, ezért két tippnek a 2-est és az x-et ajánljuk.

2. Szovjetunió B—Magyarország B. Itt a papírforma a szovjet csapat mellett szól. A jelenlegi magyar B csapatot nemigen tudjuk elképzelni, hogy meglepetést okozzon. Tipp: 1.

3. Baja—Kistext. Két jó formában lévő csapat találkozik. A döntetlen látszik a legjobb tippnek. Tipp: x.

4. Cegléd—UTTE. Idegenben az UTTE elég gyengécskén szerepelt. Az 1-es és az x látszik a legjobb tippnek.

5. Szekszárd—Székesfehérvár. A fehérváriak papíron esélyesek, hisz eddig veretlenül állnak a táblázaton. Mégis el tudjuk képzelni, hogy a szekszárdi csapat esetleg pontot szerez otthon. Tipp: x, 2.

6. Kaposvári MTE—PVSK. Papíron a pécsi vasutasok az esélyesek. Mi mégis azt javasoljuk, hogy 1-est és x-et írjunk a szelvényre.

7. Eger—Miskolc. Mindkét csapat megtorpant. A visszaesés az egrieknél a szembetűnőbb. Mégis Egerben döntetlen, vagy hazai győzelem várható. Tipp: x, 1.

8. Bükkalja—Ózd. A Spartacus elleni eredményekből kiindulva az ózdiak látszanak esélyesnek. Kérdés, hogy idegenben is olyan jól működik-e majd az ózdi csapat. Két tipp: 2, 1.

9. Alessandria—Milan. Az Alessandria egyszer sem kapott ki otthon. Mi döntetlent, vagy hazai győzelmet várunk. Két tipp: x, 1.

10. Internazionale—Lazio. Az Internél a csatárok formájával egy kis baj van. Hacsak most ki nem rukkol az Internazionale ötösfogata. Háromesélyes mérkőzés. A tippek sorrendje: 1, x, 2.

11. Bologna—Fiorentina. A Bologna megerősített csatársora eddig igen jól játszott. Ha figyelembe vesszük, hogy a Fiorentina most elég gyenge, akkor az 1-es látszik a legjobb tippnek.

12. Napoli—Torino. A Napoli, miként tavaly, úgy ebben az évben is jól rajtolt. A torinói csapat eddig a két mérkőzésen nem rúgott gólt, de nem is kapott. Harmadszor is 0:0 lesz az eredmény. Lehetséges. Két tippnek: az x-et és az 1-est ajánljuk.

A pótmérkőzéseken az 1-es látszik a legjobbnak.

Így tippelnek a különböző lapok:
A—Népsport, B—Népszabadság, C—Népakarat, D—Somogyi Néplap.

	A	B	C	D
1.	x 1 2	1 x 2	1 x 2	2 x
2.	1	1	1 2	1
3.	x 2	1 2	2 1	x
4.	2 1	2	2 1	1 x
5.	2	1 2	x 2	x 2
6.	2	2	x 2	1 x
7.	x 2	1	1	x 1
8.	x 1 2	1 x	1 x	2 1
9.	1 x	1	2	x 1
10.	x 2 1	1 x 2	1 x 2	1 x 2
11.	1	1	1	1
12.	1 x	1 x	1	1

Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

Alexovics László

1963 MÁJ 11

1021

Panteont avatnak

Az első szobor Radnóti Miklósé

A Radnóti-békemenet előestéjén, ma 5 órakor a Hazafias Népfront Győr városi Bizottságának rendezésében *panteont avatnak* Győrött, a Tolbuchin-sétányon, a Vörös Meteor csónakháza mellett.

Az avatóünnepséget *Koch Éva*, a textiltechnikum negyedik osztályos tanulójának szavalata vezeti be. *Radnóti: Nem tudhatom* versét mondja el. Ezután *Czigány Jenő* mond emlékbeszédet, majd leleplezi a panteon első szobrát, *Alexovics László* szobrászművész Radnóti Miklóst ábrázoló alkotását. A szobrot szocialista megőrzésre veszik át *a győri Nagy Jenő utcai Általános Iskola Radnóti Miklós úttörőcsapatának tagjai.*

Az avatóünnepségen részt vesz *a győri Tanácsi Építő- és Szerelőipari Vállalat Radnóti Miklós szocialista brigádja.* Ők készítették társadalmi munkában a szobor talpazatát.

próhirdeté

eladó.
y, Vö-
u. 69.

fázi-
5 KW.
Pápa.
u. 24.

köb-
épü-
felső
Megte-
onma-
zsébet
tt.

és
álla-
Győr,
II. 1.
motor
nthe-
lkóczi
szám

eladó.
t. 3.

reksz,
sepel,
moto-
kerti-
zhely,
s ab-
adók:
, Ár-

méretű
ú pia-
város.

igosz-
Győr,
m. 1.

walbe
Győr,
t.. IV.

Balatonnál strand szomszédságában 240 négyszögöl gyümölcsösben háromszobás villa eladó. Ára: 240 000 Ft. Balatonfűzfő-fürdő, Felső villasor 15.

Balatonalmádi és Balatonfűzfő között Tobrukban a népbolt mellett nagyobb családi villa, esetleg két családnak is ikerházként állandó lakhelynek, de négy részre eszmei megosztással négy családnak nyaralóként ideálisan használható. A ház a Balatonparthoz közel a partra néz. Vállalatnak társasüdülőnek megfelel. Azonnal beköltözhető, olcsón eladó. Gimesi Lajos.

Balatonalmádi, Káptalanfüreden a Galagonya utcában 450 n-öl villatelek eladó. Társasház-építésre alkalmas. Vízvezeték, villany van. Megbízott: Görgényi Lajos. Balatonalmádi. Lenin u. 46.

Közművesített házhelyek Győrszabadhegyen, két egymás melletti, egyenként is eladó. Győr, Lukács Sándor u. 20., I. lépcsőház, II. emelet 18.

Pannonhalma vasútállomásnál

Egyeme
di ház b
en eladó.
Varga u.

Gyümöl
hely, köz
mentes,
engedélly
is sürgő
Győr, Dó
119. Kolla

Sopron
beköltözh
adó, Rák
Németh.

Megvét
Csornán
ben kétsz
ha- m
gekből á
házat a
költözésr
fizetéssel
né, Barb

Sopron
bás házi
Renováló
tözhető.
Kórházná

Nádo
1968-ban
szoba-kor
sasházrés
deklődés:
közvetítő,
di v. u.

Győr-Ke
(Utkaparó
re) 371 n
telepítésű
gyümölcsö
tős, fedet
víkendház
eladó. E

Ingatlank

ALEXOVITS · Lánló / Győr

1. Parasztasszony fa 55
2. Munkáslány bronz 50
3. Férfi portré bronz 45

Dunántúli Képzőművészek Kiállitása. 1968.

Kat. bev.: Csch Miklós

/Székesfehérvár, István Király Múzeum Mödeményei Dsor 14./

Alexovits László, szobrász MDH

Radnóti Miklósról kérült kétmé-
teres szobrát az abdai temetőben
állítják fel.

– : Hír 4.

ESTI HIRLAP Br. 1965. márc. 5.

Alexovics László, szobrász

MDK

Másfélméteres életnagyságú bronzba öntött Liszt-szobor elkészítésére kapott megbízást. Művét a Győr megyei Tanács bejáratánál helyezik el.

— : Hír

10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. febr. 4.

Alexovits László szobrász M.D.K.

győri művész .

Liszt-szobor elkészitésével bizta meg a Képzőművészeti
Alap. / a másfélszeres életnagyságu szobrot a Győr
megyei tanács bejáratánál helyezik el.

Napló

Magyar Nemzet 1964. február 4. 4.l.

Alexovits Lá[illegible]

Liszt Ferenc [illegible]
más/eles é. [illegible]

Győr - Sopron [illegible] gei
Tanács.

Tájékoztató
Művészeti

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexovics László
MAGYAR NEMZET

1964 FEB 4.

Liszt-szobor elkészítésével bízta meg a Képzőművészeti Alap Alexovics László győri szobrászművészt. A másfélszeres életnagyságú szobrot a Győr megyei tanács bejáratánál helyezik el, Liszt Ferenc ugyanis ebben az épületben adott hangversenyt 1840. január 16-án.

1621

12 f

Alexovics László

Hún évenek c. nobrával kép (részlet)

Kisalföld, 1965. aug. 28.

Pályázat után. Maros László

Alexovics László MDK

Szerepelt a győri képzőművészeti kiállitáson.

"Leányfej"
"Nővérek"

Borbáth Sándor: Korszerübbet, szinvonalasabbat.
Kisalföld. 1962. nov. 7.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexovics László

FILM SZINHÁZ MUZSIKA

1964 OKT 30

LISZT SZOBOR GYŐRÖTT.

A megyei tanács épületének bejáratánál felavatták Liszt Ferenc mellszobrát, Alexovics László győri művész alkotását. A régi, patinás épületben 1830. január 16-án hangversenyezett a nagy magyar zongoraművész és zeneszerző.

1024

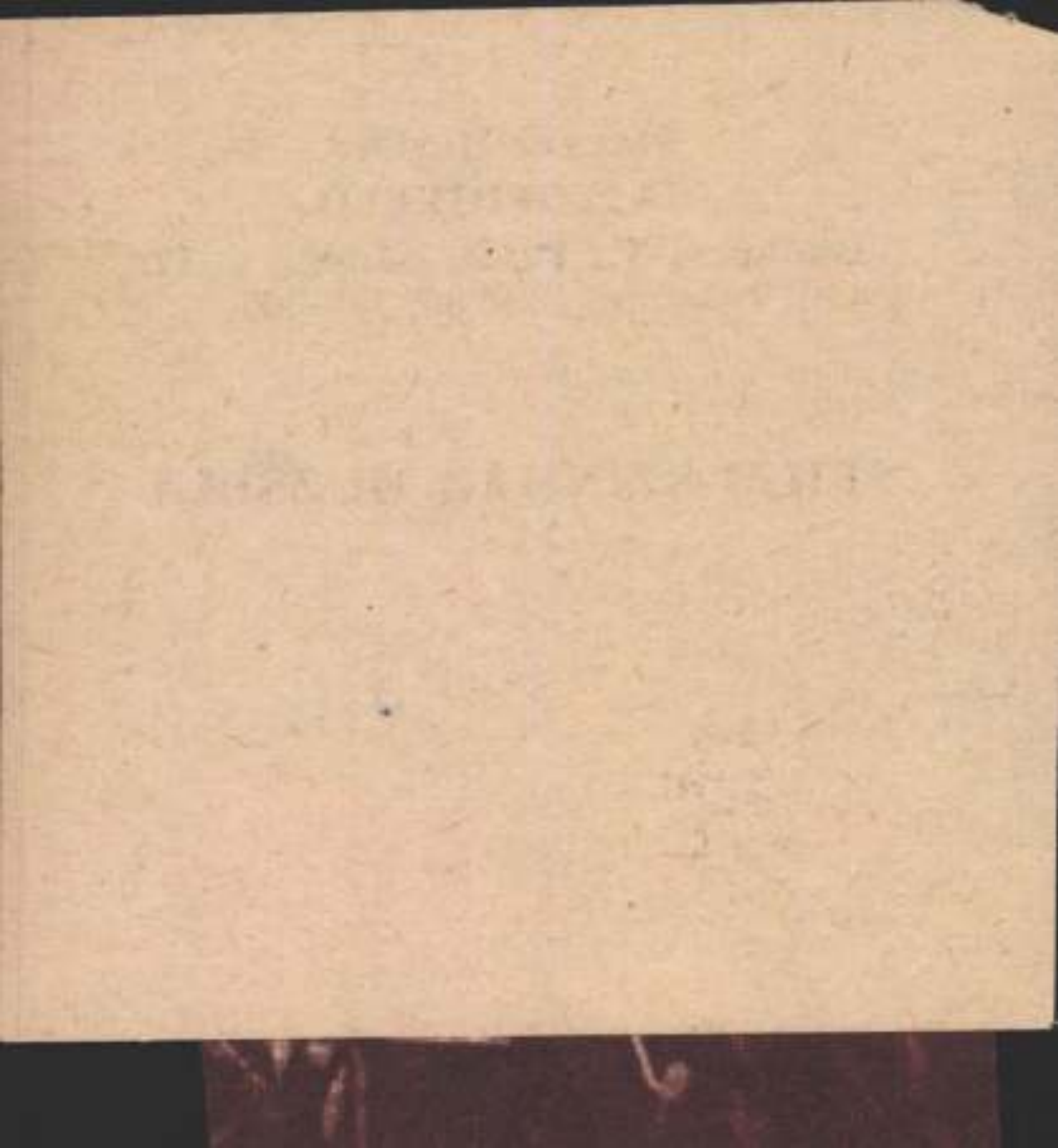

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651, 221-285

Győr-Sopronmegyei Hirlap
GYŐR

Alexovics László
szobrász.

1952 JUN 28

2176

Megyénk képzőművészeinek fel
a termelőszövetkezetekhez

Megyénk képzőművészei: festők, szobrászok, grafikusok, szeretnének közvetlen élményt szerezni dolgozó parasztságunk életéről, hogy műveiken hamisítatlanul ábrázolhassák a föld művelőjét munkában, pihenésben, tanulásban, szórakozásban egyaránt.

Ennek a lehetőségnek megteremtése érdekében felhívjuk állami gazdaságaink, termelőszövetkezeteink dolgozóit, hívjanak meg közülünk a nyári idény alatt annyi művészt, ahányat két-három héten keresztül vendégül tudnak látni. Úgy gondoljuk, nem okozna nagy megterhelést egy-egy gazdaságnak, ha egy-két művészt néhány héten keresztül szállást és élelmezést biztosítva, vendégül látnának.

Nekünk igen sokat jelentene, ha műveszeink ott a helyszínen örökíthetnék meg az
tet. Közvetlen élmény
gozásával a helyszíne
komolyabb munkát t
gezni, mint eddig. K
élettel telnének meg.

Mi közeledtünk elős
dolgozói felé. Megyei
állítást" szerveztünk é
falu dolgozóinak. Eddi
Mihályi, Petőháza és C
festményeinket, szobrai
tanulságos kritikát k
kiállítást látogató do
rasztoktól. Ez a kritik
nyezte fenti kérésünke
nénk dolgozó paras
olyan műveket alkotni
kotásaink igazán közel
hozzájuk.

Alexovics László
a megyei képző
munkacsoport v

hívása

eleven éle-
ink feldol-
n sokkal
dnánk vé-
állításaink

ör a falu
„vándorki-
s vittük a
a Vitnyéd,
sorna látta
nkat. Igen
aptunk a
lgozó pa-
a eredmé-
t. Szeret-
ztjainknak
hogy al-
kerüljenek

szobrász.
művészeti
zetője.

-fonódo
izem él
ben do
. Fivér
ereg tar
6 a gyár
rnője is
an mos
szükebb

ondolko-
n gondo
nemesak
edménye,
r dolgozó
az ered-
k például
ezek ter-
irészüzem
Vasuta-

segei vannak. A pártlagsági könyvvel a kezében, Németh Gyuláné bizonyára elkezd gondolkodni...

jozó parasztok versenyben készülnek ijtésre, hogy m előbb újra elnyerjék adpiaci forgalom jogát

az elmúlt
szdultak a
okhoz, az
k páros-

táblát állítunk fel, ezeken az eredményeket naponta értékljük. Községeink naponta értesítik egymást telefonon elért eredménye-

Alexovits László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 SZEP 24.

NÉPSZAVA

Szobrot állítanak Radnóti Miklósnak

A Győr-Sopron megyei Abda községben egy kis márványtábla jelzi, hogy a visszavonuló németek a község határában végezték ki Radnóti Miklóst. A győri Wilhelm Pieck Járműipari Művek fiataljai Abdán szobrot állítanak a költőnek, és rózsaligetet létesítenek az egykori tömegsír körül. A győri fiatalok felhívására Szeged, Veszprém, Szombathely rózsatöveket küld. A költő szobrát Alexovits László győri szobrászművész mintáz-

gyünk a villamosok közt... (Ezt Palásthy Erzsike mondja.) — A *második könnyebb, mint az első!* — közli a második nap után tökéletes tájékozottsággal Fodor Kati. — *És együtt is jövünk, mert mind a P—1-esben lakunk!* Egy emeleten!

A P—1: nagy tömb a lágymányosi lakótelep

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

Alexovics László

1966 DEC. 22

1021

Alexovics László: „ANYA GYERMEKÉVEL"

A Hazafias Népfront Győr-Sopron megyei Elnökségének „Vietnamért, a békéért" című levelezőlap-sorozatából.

Horizont képcsőhiány

tvezetőké vezetőké a szó

elés helyzete s fejlesztés

ásikba a tárgyi feltételeket csökkentik, nem is beszél- arról, hogy speciális fel- erelések sincsenek minden ára biztosítva.

Mindezek figyelembevételé- el javasoljuk, hogy a gyógy- stnevelésre alkalmas torna- rmet építsenek azok számá- , akik gyógytestnevelésre orulnak. Nemcsak a lakó- ázak építése a fontos, ha- em a hozzájuk tartozó isko- épületeké is, és több pél- a van már Budapesten és ebrecenben is arra, hogy hi- atali, takarékpénztári nagy építmények bérházak alatt gyógytornatermeket építenek. Most Győrött a Tanácsköztársaság útja és a Jókai utca sarkán nagy építkezés kezdődik. Mi lenne, ha erre a célra Győr város igénybe venne egy telekrészt, és megépülne a gyógytestnevelésre alkalmas tornaterem?

A mi társadalmunkat, államrendünket a humanitás jellemzi. Törvényeink, rendeleteink a dolgozó embert szolgálják. Teremtsünk hát a gyógytestnevelésnek is olyan lehetőséget, hogy céljának maradéktalanul megfelelhessen!

Kránitz István
testnevelő tanár

Az edzői munkaszerződésekről

Lassan befejeződnek az évi rsenyek, bajnokságok. Az gyesületeknél részben már ezajlottak, részben a közel- övőben kerülnek sorra az adzáró szakosztályülések. rtékelik az elmúlt verseny- őszak eredményeit, boncol- atják a sikeres vagy kevés- é sikeres szereplések oka- . Az elmúlt év értékelése ellett azonban már a jövőre gondolnak. Az egyesületek zetői igyekeznek a legjobb emélyi és tárgyi feltétele- et biztosítani a következő ersenyidőszakra. Az 1967. egyesületek gyakorlatában általában helytelen volt. Az egyesületek többsége csak egyéves munkaszerződést kötött. Ennek káros voltát felesleges bővebben fejtegetni, hiszen nyilvánvaló, hogy ennyi idő alatt lehetetlen értékes edzői munkát végezni, vagy az előző évek lényeges hibáin változtatni. Az edző nem tudja szakmai elképzeléseinek igazolásához, az oktató-nevelő munkához feltétlenül szükséges 2—3 évet egy egyesületnél eltölteni. Éppen ezért a megyei TS elnöksége

MDK.

Alexovits László

Molnár György müvészetével kapcsolatban rövid utalás.

Kisalföld 1965.márc.28.lap -

MDK.

Alexovits László

Kiállitási kritika

Kisalföld 1965.márc.28. lap -

MDK.

Alexovits László

S„obrászati pályadijat nyert

Szocialista Müvészetért 1965 okt.lap -

Alexovits László

Alexovics László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

1983 DEC 8.

— **Tárlatvezetést tart** ma délelőtt 11 órakor és délután fél 6 órakor Győrött a Műcsarnokban Alexovics László szobrászművész.

4021

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651. 221-285

Győr-Sopronmegyei Hirlap
GYŐR

Alexovits László szobrászművész.

1952 DEC. 5

276

Nagyobb szakmai és politikai tudással készülnek megyénk képzőművészei az 1953-as évre

A Magyar Képző- és Iparművészek győri munkacsoportja megvitatta az 1952-ben végzett munkáról szóló beszámolót és az 1953. évi munkatervet. A beszámolót és a tervismertetést *Alexovits* László szobrászművész, a munkacsoport vezetője tartotta. Az elmúlt év feladatairól szólva elmondotta, hogy *a munkacsoport* [illegible] állításokat körülbelül *7000 dolgozó* látogatta. Ezenkívül *„Ötéves terv"-kiállítást* rendezett a munkacsoport Győrött, Mosonmagyaróvárott és Sopronban. A kiállítás nagy sikerét bizonyítja, hogy csupán *Sopronban 4000 fő látogatta* a kiállítást.

A képzőművészek továbbképzése terén is jelentős eredményeket [illegible] Mosonma- [illegible] képzőművé- [illegible] s ezekkel [illegible] *160-an* [illegible] meg teljesen a pályázat jelentőségét.

Alexovits elvtárs ezután a

a jövőévi munkatervet

ismertette az értekezlet résztvevőivel. Ebben a tervben továbbfejlesztik az elmúlt év eredményeit: folytatják a *vándorkiállítást* megyénk falvaiban és üzemeiben, *megyei képzőművészeti kiállítást* rendeznek Győrött, Sopronban, Mosonmagyaróvárott, *nyilvános művészettörténeti elő-*

...resszusának anyagát

tudják, hogy a Szovjetúnió a maga részéről nem támadja meg a kapitalista országokat.“

A politikai iskolán a XIX. kongresszus világos tanításaiból azt is tisztázni kellett volna, hogy a Szovjetúnió és a népi demokratikus országok harcolnak a békéért, a kapitalista országok közötti háború ellen is. Ez a politika nem a gyengeség, hanem az erő jele. Annál is inkább, mert ha az imperialista országok mégis háborút kezdenének a szocia-

A GYŐR-SOPRONMEGYEI HÍRLAP dicsőségtáblája

A Vagongyár szállítógépüzemében Tihanyi László revolver-esztergályos 369 százalékra fokozta teljesítményét. Ezt az eredményt úgy érte el, hogy újtípusú esztergakést használt. Ezzel a módszerrel az elektromos targoncákhoz szükséges golyóscsapágyházból az eddigi 14—15 darab helyett ma már 28 darabot készít óránként.

A Győ

együtt legjobb alkotóerőinek tá-
totta megyénkben a képzőművészet fejlesztését a szocialista realizmus szellemében. Az elmúlt évi munkaterv többek között feladatul tűzte ki a szervezeti élet megalapozását, *kiállítások rendezését* Győrött, Sopronban, Mosonmagyaróvárott a megye képzőművészeinek legújabb műveiből, *vándorkiállítás megszervezését* a megye nagyobb községeiben, járási székhelyein, a *képzőművészeti körök* és a *képzőművészeti szabadiskola* támogatását, valamint a képzőművészek *politikai, szakmai továbbképzését*, tehát az oktatást.

Kiállítások

1952-ben több alkalommal rendezett különböző kiállítást a képzőművészeti munkacsoport. A *megyei vándorkiállítás* anyagát Vitnyéd, Csorna, Petőháza és Mihályi dolgozói előtt mutatták be, sőt elvitték Győr és Sopron városokba is. *Március 9-én, Rákosi elvtárs születésnapján Győrött és Sopronban rendeztek nagysikerű kiállítást.* A győri *festőművészek* vándorkiállítás keretében látogatták meg műveikkel a *Vagongyárat*, ezt követően pedig a *többi győri üzemeket* keresik fel. Ezeken a kiállításokon a győr-sopronmegyei képzőművészek *290 műalkotással* vettek részt. A ki-

értek el. Győrött [illegible] gyaróvárott területi szeti kört szervezte[k] együtt *ma már mi[nt]* *vesznek részt a kép[zőművészeti]* *körök munkájában.*

Állandó kiállítási [terem] és képtárat Győrn[ek]

A beszámolót élénk vita követte, amelynek során *Czigány* Jenő hangsúlyozta, hogy *Győrben állandó kiállítási teremre és állandó képtárra lenne szükség. Mende* Gusztáv, a soproni képzőművészek és a soproni képzőművészeti kör munkájáról beszélt. Elmondotta, hogy *a megyei kiállításon kilenc soproni művész vett részt 23 képpel. Az első díjat soproni* festőművész, *Steiner* Antal nyerte. *Mihalovics* János festőművész javasolta, hogy *a képzőművészek tartsanak havonta az üzemek dolgozóinak legalább egy alkalommal képzőművészeti ismeretterjesztő előadást* és ezáltal is hozzák közelebb az üzemek munkásait az újjászülető magyar képzőművészethez. *Varga* Ágoston elvtárs felszólalásában többek között megemlítette, hogy *a városi tanács tízezerforintos pályázatára eddig hét festmény érkezett*, ami az mutatja, hogy festőművészeink még nem értették

[illegible]
tő fe[l]
dotta, hogy [illegible]
szei jelentős eredményeket [illegible]
el az elmúlt évben, de ezeket az eredményeket nem fogadhatjuk el kielégítőnek, s arra kell törekednünk, hogy 1953-ban sokkal nagyobb eredményekről számolhassunk be. Rámutatott arra, hogy az *értekezlet bizonyos fokig a politikamentes művészi, szakmai tanácskozás benyomását keltette.* Képzőművészeink számára *igen fontos* — mondotta —, *hogy az állandó szakmai továbbképzés mellett szünet nélkül, s az eddiginél sokkal jobban fejlesszék, gyarapítsák politikai tudásukat.* Végül felhívta a képzőművészek figyelmét arra, hogy *mindnyájan vegyenek részt a csoport munkájában*, s ne bontsák meg féreh[illegible]zódással, klikkek alakításával megyénk képzőművészeti életének egységes, szocialista realista irányban fejlődő egészséges szellemét.

...omás
...etősége
...ol, hogy jó po-
...tikai munka nélkül a marxista-leninista tudás hiányában jó munkát nem lehet végezni. A győrszemerei egységes falusi pártvezetőség titkárát is súlyosan terheli a felelősség azért, hogy a gépállomáson a politikai oktatás el van hanyagolva. Hétfőn a gépállomás három politikai iskolájának hallgatói közül mindössze 18-an jelentek meg. A nagyfokú hiányzásnak az a legfőbb oka, hogy a propagandisták rossz példát mutatnak. Három hét óta a gépállomás egyetlen politikai iskolavezetője sem vett részt propagandista szemináriumon és a kongresszusi anyaghoz kiadott irodalmat sem tanulmányozták. Akadályozza a pártszervezet a tanulást azzal is, hogy megfelelő helyiségről sem gondoskodott a szeminárium részére.

A győrszemerei gépállomás pártvezetőségnek fel kell ismer-

★

...ri Pamutszövő- és Műbőrgyárban Juhász Gyuláné szövő-...adta Sztálin elvtárs születésnapjának tiszteletére, hogy tel-...ét 105 százalékra fokozza. A munkaidő jó kihasználásá-...fegyelem betartásával ma már 124 százalékos teljesítményt ... Böhm Vilmosné szövő ugyanezek vállalásában tett ígéretet ... 103 százalékot teljesít. Felajánlását túlteljesítette, mert 115 ...zalékos eredményt mutatott fel.

★

Winkler Mihályné, jelvényes sztahánovista, brigádvezető — a Keksz- és Ostyagyár kekszosztályának dolgozója — a brigád tagjai nevében fogadalmat tett arra: termelésüket 119 százalékra emelik. Winkler Mihályné állandóan segíti a hozzá beosztott új dolgozókat, munkamódszerét átadja. Így érték el, hogy szerdán 145 százalékos csúcsteljesítmény született munkájuk nyomán.

---

75 tonna vas és 2.858 kiló fém a vasgyüjtés eddigi eredménye megyénkben

Az MTH 400-as számú iparostanuló iskola DISz szervezete elhatározta, hogy a győri tanulóváros körzetében még az építkezésből ittmaradt vasroncsokat összegyüjtik. *Grász* Antal ifjúmunkás brigádot szervezett és már az első nap több tonna értékes vasat gyüjtöttek.

Egyébként a fémgyüjtő napok harmadik napján megyénkben kétszer annyi vas gyült össze, mint az első napon. Megvénk eddigi gyüjtési eredménye vasban meghaladja

Gallai István, a Győri Közgazdasági Technikum DISz titkára 4 mázsa vasat gyüjtött. *A Kazinczy Ferenc leánygimnázium* tíz brigádja eddig 10 mázsát gyüjtött, de tervük az, hogy a 40 mázsás tervet túlteljesítik. A révfalui általános iskola úttörői 30 vasgyüjtő brigádot alakítottak. Az iskola igazgatója a szülők iskoláján beszélt a vasgyüjtő napok jelentőségéről és kérte a szülőket, hogy támogassák gyermekeiket gyüjtő munkájukban. Az iskola

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651. 221-285

Győr-Sopronmegyei Hirlap
GYŐR
1952 DEC. 5

Alexovits László szobrászművész.

276

Nagyobb szakmai és politikai tudással készülnek megyénk képzőművészei az 1953-as évre

A Magyar Képző- és Iparművészek győri munkacsoportja megvitatta az 1952-ben végzett munkáról szóló beszámolót és az 1953. évi munkatervet. A beszámolót és a tervismertetést *Alexovits* László szobrászművész, a munkacsoport vezetője tartotta. Az elmúlt év feladatairól szólva elmondotta, hogy *a munkacsoport egyik legfőbb kötelességének tartotta megyénkben a képzőművészet fejlesztését a szocialista realizmus szellemében.* Az elmúlt évi munkaterv többek között feladatul tűzte ki a szervezeti élet megalapozását, *kiállítások rendezését* Győrött, Sopronban, Mosonmagyaróvárott a megyei képzőművészeinek legújabb műveiből, *vándorkiállítás megszervezését* a megye nagyobb községeiben, járási székhelyein, a *képzőművészeti körök* és a *képzőművészeti szabadiskola* támogatását, valamint a képzőművészek *politikai, szakmai továbbképzését*, tehát az oktatást.

Kiállítások

1952-ben több alkalommal rendezett különböző kiállítást a képzőművészeti munkacsoport. A *megyei vándorkiállítás* anyagát Vitnyéd, Csorna, Petőháza és Mihályi dolgozói előtt mutatták be, sőt elvitték Győr és Sopron városokba is. *Március 9-én, Rákosi elvtárs születésnapján Győrött és Sopronban rendeztek nagysikerű kiállítást.* A győri *festőművészek* vándorkiállítás keretében látogatták meg műveikkel a *Vagongyárat*, ezt követően pedig a *többi győri üzemeket* keresik fel. Ezeken a kiállításokon a győr-sopronmegyei képzőművészek *290 műalkotással* vettek részt. A kiállításokat körülbelül *7000 dolgozó* látogatta. Ezenkívül *„Ötéves terv"-kiállítást* rendezett a munkacsoport Győrött, Mosonmagyaróvárott és Sopronban. A kiállítás nagy sikerét bizonyítja, hogy csupán *Sopronban 4000 fő látogatta* a kiállítást.

A képzőművészek továbbképzése terén is jelentős eredményeket értek el. Győrött és Mosonmagyaróvárott területi képzőművészeti kört szerveztek s ezekkel együtt *ma már mintegy 160-an vesznek részt a képzőművészeti körök munkájában.*

Állandó kiállítási termet és képtárat Győrnek!

A beszámolót élénk vita követte, amelynek során *Czigány* Jenő hangsúlyozta, hogy *Győrben állandó kiállítási teremre és állandó képtárra lenne szükség.* Mende Gusztáv, a soproni képzőművészek és a soproni képzőművészeti kör munkájáról beszélt. Elmondotta, hogy *a megyei kiállításon kilenc soproni művész vett részt 23 képpel.* Az *első díjat* soproni festőművész, *Steiner* Antal nyerte. *Mihalovics* János festőművész javasolta, hogy *a képzőművészek tartsanak havonta az üzemek dolgozóinak legalább egy alkalommal képzőművészeti ismeretterjesztő előadást* és ezáltal is hozzák közelebb az üzemek munkásait az újjászülető magyar képzőművészethez. *Varga* Ágoston elvtárs felszólalásában többek között megemlítette, hogy *a városi tanács tízezerforintos pályázatára eddig hét festmény érkezett*, ami az mutatja, hogy festőművészeink még nem értették meg teljesen a pályázat jelentőségét.

Alexovits elvtárs ezután a

a jövőévi munkatervet

ismertette az értekezlet résztvevőivel. Ebben a tervben továbbfejlesztik az elmúlt év eredményeit: folytatják a *vándorkiállítást* megyénk falvaiban és üzemeiben, *megyei képzőművészeti kiállítást* rendeznek Győrött, Sopronban, Mosonmagyaróvárott, *nyilvános művészettörténeti előadásokat tartanak havonta* a dolgozók számára és a képzőművészek *továbbfejlesztik szakmai, politikai tudásukat.*

A munkaterv ismertetését követő vita *Kurucz* István elvtárs, megyei népművelési osztályvezető felszólalásával zárult. Elmondotta, hogy *megyénk képzőművészei jelentős eredményeket értek el az elmúlt évben, de ezeket az eredményeket nem fogadhatjuk el kielégítőnek, s arra kell törekednünk, hogy 1953-ban sokkal nagyobb eredményekről számolhassunk be.* Rámutatott arra, hogy az *értekezlet bizonyos fokig a politikamentes művészi, szakmai tanácskozás benyomását kettette.* Képzőművészeink számára *igen fontos* — mondotta —, *hogy az állandó szakmai továbbképzés mellett szünet nélkül, s az eddiginél sokkal jobban fejlesszék, gyarapítsák politikai tudásukat.* Végül felhívta a képzőművészek figyelmét arra, hogy *mindnyájan vegyenek részt a csoport munkájában*, s ne bontsák meg félrehúzódással, klikkek alakításával megyénk képzőművészeti életének egységes, szocialista realista irányban fejlődő egészséges szellemét.

resszusának anyagát

tudják, hogy a Szovjetúnió a maga részéről nem támadja meg a kapitalista országokat."

A politikai iskolán a XIX. kongresszus világos tanításaiból azt is tisztázni kellett volna, hogy a Szovjetúnió és a népi demokratikus országok harcolnak a békéért, a kapitalista országok közötti háború ellen is. Ez a politika nem a gyengeség, hanem az erő jele. Annál is inkább, mert ha az imperialista országok mégis háborút kezdenének a szocializmust építő országok ellen, az a kapitalizmus teljes pusztulását hozza magával.

Győrszemerei gépállomás

A győrszemerei gépállomás pártszervezetének vezetősége megfeledkezett arról, hogy jó politikai munka nélkül a marxista-leninista tudás hiányában jó munkát nem lehet végezni. A győrszemerei egységes falusi pártvezetőség titkárát is súlyosan terheli a felelősség azért, hogy a gépállomáson a politikai oktatás el van hanyagolva. Hétfőn a gépállomás három politikai iskolájának hallgatói közül mindössze 18-an jelentek meg. A nagyfokú hiányzásnak az a legfőbb oka, hogy a propagandisták rossz példát mutatnak. Három hét óta a gépállomás egyetlen politikai iskolavezetője sem vett részt propagandista szemináriumon és a kongresszusi anyaghoz kiadott irodalmat sem tanulmányozták. Akadályozza a pártszervezet a tanulást azzal is, hogy megfelelő helyiségről sem gondoskodott a szemináriumra.

A győrszemerei gépállomás pártvezetőségnek fel kell ismer-

a GYŐR-SOPRONMEGYEI HÍRLAP dicsőségtáblája

A Vagongyár szállítógépüzemében Tihanyi László revolver-esztergályos 360 százalékra fokozta teljesítményét. Ezt az eredményt úgy érte el, hogy újtípusú esztergakést használt. Ezzel a módszerrel az elektromos fúrógépekhez szükséges golyóscsapágyházból az eddigi 14—15 darab helyett ma már 28 darabot készít óránként.

★

A Győri Pamutszövő- és Műbőrgyárban Juhász Gyuláné szövőnő megfogadta Sztálin elvtárs születésnapjának tiszteletére, hogy teljesítményét 105 százalékra fokozza. A munkaidő jó kihasználásával, a fegyelem betartásával ma már 124 százalékos teljesítményt ért el. Böhm Vilmosné szövő ugyanúgy vállalásában tett ígéretet arra: 103 százalékot teljesít. Felajánlását túlteljesítette, mert 115 százalékos eredményt mutatott fel.

★

Winkler Mihályné, jelvényes sztahanovista, brigádvezető — a Keksz- és Ostyagyár kekszosztályának dolgozója — a brigád tagjai nevében fogadalmat tett arra: termelésüket 119 százalékra emelik. Winkler Mihályné állandóan segíti a hozzá beosztott új dolgozókat, munkamódszerét átadja. Így érték el, hogy szerdán 145 százalékos csúcsteljesítmény született munkájuk nyomán.

75 tonna vas és 2.858 kiló fém a vasgyűjtés eddigi eredménye megyénkben

Az MTH 400-as számú iparostanuló iskola DISz szervezete elhatározta, hogy a győri tanulóváros körzetében még az építkezésből ittmaradt vasroncsokat összegyűjtik. *Grász* Antal ifjúmunkás brigádot szervezett és már az első nap több tonna értékes vasat gyűjtöttek.

Egyébként a fémgyűjtő napok harmadik napján megyénkben kétszer annyi vas gyűlt össze, mint az első napon. Megyénk eddigi gyűjtési eredménye vasban meghaladja

Gallai István, a Győri Közgazdasági Technikum DISz titkára 4 mázsa vasat gyűjtött. *A Kazinczy Ferenc leánygimnázium* tíz brigádja eddig 10 mázsát gyűjtött, de tervük az, hogy a 40 mázsás tervet túlteljesítik. A révfalui általános iskola úttörői 30 vasgyűjtő brigádot alakítottak. Az iskola igazgatója a szülők iskoláján beszélt a vasgyűjtő napok jelentőségéről és kérte a szülőket, hogy támogassák gyermekeiket gyűjtő munkájukban. Az iskola

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexovics László
Kisalföld

1965 IIII 3

Képzőművészeink Székesfehérváron

A Magyar Képzőművészek Észak-dunántúli területi Szervezete és a Fejér megyei Múzeumok Igazgatósága öt észak-dunántúli megye képzőművészeinek alkotásaiból kiállítást rendez. A tárlatot holnap délelőtt fél tizenkettőkor nyitja meg *dr Végvári Lajos* főiskolai tanár a székesfehérvári Csók István Képtárban.

A kiállításon megyénkből *Alexovics László, Barabás László, Czirák Lajos, Cs. Szabó Lajos, Egyed Emma, Gáspárdy Sándor, Giczy János, Horváth István, Lakatos József, Szabó Aljos* és *Tóvári Tóth István* szerepelnek műveikkel.

ső félévi munkát
S elnöksége

gatott találkozókat a hátralévő időben meg tudják rendezni.

NEVELÉS

A sportegyesületi nevelő munka helyzetét is napirendre tűzte a megyei TS elnöksége. Öt sportegyesületnél folytattak tájékozódást a társadalmi munkások az egyesületekben folyó nevelőmunkáról. Ezek az egyesületek a következők: Gy. Textiles, Győrszentiváni Tsz SK, SVSE, Petőházi Kinizsi és a Győri Magasépítők öttusa-szakosztálya.

Általános az a tapasztalat, hogy az egyesületek ismerik az MSZMP művelődéspolitikájának értelmezése, a testnevelési és sportmozgalomban című anyagot, és a KISZ Intéző Bizottságának határozatát. Elnökségi üléseken megtárgyalták ezt a két doku-

MDK.

Alexovits László

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov.lap 45.

Alexovits László
nobrán

M.D.1/1

Pesit vett a tárlaton.

Végvári Lajos: Az Észak-dunántuli Képzőművészek III Kiállítása
Művészet, 1965. november - 44 kep.

Alexovics, László

Szerepelt a Győr-Sopron megyei képzőművé-
szek őszi tárlatán.

Kisalföld 1965. nov. 10.

Alexovits László
szobrai

M.D.K.

Két szobor portréját mutatta
be a tárlaton.

Hamar Imre: A Györi tárlat.
Művészet, 1965. szeptember - 47 kép.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexovits László

SZABAD FÖLD

1965 JAN 17

Mellszobra Abdán

A *Hazafias Népfront* Győri Városi Bizottsága még az elmúlt évben elhatározta, hogy emléket állít *Radnóti Miklósnak*, a tragikus sorsú költő kivégzésének színhelyén, *Abdán*. A tervek szerint a budapest—bécsi országút mellett — ahol a költőt a visszavonuló fasiszták megölték —, rózsaligetet ültetnek azokból a rózsatövekből, amelyeket a költő tisztelői külföldről, s az ország minden részéből küldenek. Kiválasztották már Radnóti Miklós felállításra kerülő szobrát is.

Alexovits László győri szobrászművész már évekkel ezelőtt készített egy mellszobrot, tavaly pedig Radnóti Miklós két és féléteres szobrát formálta meg a megyei képzőművészeti pályázatra.

A népfront városi bizottsága Radnóti mellszobrát vásárolta meg, s bronzba öntése után ez kerül majd felállításra. Az abdai rózsaligetet *és Radnóti szobrát májusban avatják* fel.

Csardcsouban még
Kara-Kül gyár u
varát is dús fák szeg
lyezik, pedig a napfén
itt aztán nagyra érték
lik. Hiszen nélküle a v
lághírű prémet nem le
hetne előállítani. A pár
napos báránykáka
zsenge korukban levág-
ják, avatott kezek le-
hántják bőrüket, s a tü-
körsima hatalmas udva-
ron szárazra szárítják.
Előbb szakavatott osztá-
lyozók vizsgálnak át
minden prémet, aztán
„mángorló" géppel fino-
mítják, majd bálákba

... köze kerülve rész-
ben vízre, részben egyéb
tápanyagokra bontja le
a szervezet. A birka te-
hát nem hízhat el, vem-
hét is csak annyira táp-
lálja, amennyire az fel-
tétlenül szükséges. A bá-
rányka gyapja tehát fi-
nom, vékony marad.

me hossza is fon
tékesítési feltétel.
Az asztalsíma
ron sz
rendben most is
ezer báránybőr
Valamennyi feke
nen ered az eln
Kara-Kül, vagyis
tó. (A nagy sötét
falka a szürkés

Alexovits László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉL-MAGYARORSZÁG
1964 SZEP

Abdán szobrot állítanak Radnóti Miklósnak

1021

A Győr-Sopron megyei Abda községben egy kis márványtábla jelzi, hogy a község határában végezték ki a visszavonuló németek sokat szenvedett költőnket, Radnóti Miklóst. A győri Wilhelm Pieck Járműipari Művek fiataljai elhatározták, hogy Abdán szobrot állítanak a nagy lírikusnak, és rózsaligetet létesítenek az egykori tömegsír környékén. A vagongyári fiatalok tervének megvalósításához segítséget nyújt a megyei tanács és több győri üzem is, sőt a rózsaliget létesítéséhez hozzájárul az ország több nagy városa is. A győri üzem fiataljainak felhívására az ország minden részéből személyes ismerősei jelentkeztek, hogy szeretnének hozzájárulni a vagongyári fiatalok szép tervének megvalósításához. Szegedről, Veszprémből, Szombathelyről ajánlottak már fel rózsatöveket a készülő ligetbe, sőt a veszprémi főkertész a rózsák ültetésére is örömmel vállalkozott. A megyei tanács megbízásából a felállítandó szobrot Alexovits László győri szobrászművész készíti el.

való művész
órától a mun
munkásmozga
tal mellett.
Politikai Bizo
Kisházi ödön
ponti Bizottsá
intézmények
szeti élet ne
érdemes műv
viselői.

Ott volt a
szeti élet számos ismert személyisége, az elhunyt sok tanítványa, barátja és tisztviselője, a budapesti dolgozók százai.

A ravatalnál az MSZMP Központi Bizottságának nevében Köpeczi Béla, a Központi Bizottság osztályvezetője mondott gyászbeszédet.

A lóláb

Amikor a leltározó bizottság a lovat meg a kocsit kezdte firtatni, Laska Gábor elkomorodott.

— Azt nem lehet felírni!

— Már hogyne lehetne! Alájött Gá

előbb a tanyát b
előbb a fát felvá
megássa a kertet.

Végül mégiscsa
ment ő akkor sem
hamar híre futott
az öreg és megpa
ér. Így hát most
nyában, nincs al
egy meleg leves!

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexovics László

KISALFÖLD

JA

Radnóti-szobor

Alexovics László győri szobrászművész Radnóti mellszobrát állítják fel a mártírhalált halt költő abdai sírhelyén. A szobrot a Hazafias Népfront bizottságának javaslatára Győr Város Tanácsa megvásárolta.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V, Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1965 FEB

NÉPFRONT

Radnóti László

1021

A győri városi népfrontbizottság emléket állít Radnóti Miklósnak, a tragikus sorsú költő kivégzésének színhelyén, Abdán. A Budapest—bécsi országút mellett, ahol a költőt a visszavonuló fasiszták megölték, rózsaligetet ültetnek azokból a rózsatövekből, amelyeket a költő tisztelői külföldről és az ország minden részéből küldenek. Alexovits László győri szobrászművész már évekkel ezelőtt készített egy mellszobrot a költőről. Ezt a szobrot vásárolta meg a városi népfrontbizottság. Az abdai rózsaligetet és Radnóti Miklós mellszobrát májusban avatják fel.

teri rendelet paragrafusait részletesen

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexovics László

NÉPSZABADSÁG

1963 MÁR 10

[illegible] készített
Alexovics László győri szobrász-
művész, amelyet a Tanácsköz-
társaság évfordulóján a győr-
nádorvárosi új lakótelepen lep-
leznek le.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexovits László

KISALFÖLD

1965 JAN 21

...meter volt.

*

— **RENDEZIK AZ IDEN** Győrgyárváros központját, a Mátyás teret. A városi tanács Mátyás király mellszobrát állíttatja fel a térre. A szobor, amelyet Alexovics László győri szobrászművész mintáz meg, a nyárra készül el.

1021

— **Bővítik az idén az isko-**

MDK

Alexovics László, szobrász

A győrnádorvárosi új lakótelepen állítják fel művét: Szamuelyről készült szobrát.

— : Hír

12.

NEPSZABADSÁG, bp. 1963. márc. 10.

Alexovics László, szobrász

MDh

A győri szobrászművész a kapuvári vár épületére kerülő „Deres" c. dombormüvén dolgozik. (fénykép)

– : Történelmi dombormű 2.

ESTI HIRLAP

, bp. 1961. jan. 26.

Alexovics László, szobrász

MDK

A győri szobrászművész a kapuvári parant-
mozgalmakat megörökítő dombormüvet
készít a vár homlokzatára.

—: Hír

8.p

ESTI HIRLAP

, bp. 1961. jan. 22.

Alexovits László

A győri felszabadulási pályázat szobrászati II. díját nyerte „Húszévesek" c. szobrával (emlitve)

Nagyvaca 1965 aug. 23

Alexovits László

A győri felsabadulási képzőművészeti pályázat szobrászati második díját kapta Húszéveres c. kompozíciójáért.

Népszava 1965. aug. 23.

Alexovits László

második díjat kapott a győri felszabadulási képzőművészeti pályázaton.

Magyar Nemzet 1965. aug. 23.

MDK.

Alexovics László

Felszabadulási Képzőművészeti Dijat kapott

Kisalföld 1965 szept.3.

Alexovits László

Győri szobrász. Radnóti szobrát mintázza. Az egykori Abda-i tömegsír helyére.

emlékre.

Népszava, 1964 szept. 4. 4. lap.

MDK

Alexovits László több tanitványa szerepelt a győri Kazinczy Gimnáziumban a Kazinczy napon rendezett rajzversenyen

A Bercsényi gimnázium képzőművészeti körének művészeti tanácsadója.

Folkner Ernő: A jövő művészei között.

KISALFÖLD , 1962. máj. 4.

Alexovics László, szobrász M Dk

Erkel ferenc s' Radnóti Miklós szobrát kéníti. Műveit Győrött a Tolbuchin sétányon állítják fel.

<: Hír 10. e

Népszabadság, bp. 1961. jan. 14.

Alexovits László nobrája

MDK

Zalka Máté-t ábrázoló domborművet készített a győri Z. M. ált. iskola részére.

— : Hír

8.

Népszabadság Bp. 1969. nov. 23. [Vidéki]

Alexovits László, szobrász MDH

A győri szobrásznál, Alexovits Lászlónál rendelték meg az Abdán felállítandó Radnóti-szobrot.

Tetszett

(bt): Radnóti-szobor 2.

ESTI HIRLAP bp. 1964. nov. 5.

Alexovits László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 NÓGRÁD
SZEP 4.

A költő emlékének

1021

Győr-Sopron megyei Abda községében egy kis márványtábla jelzi, hogy a község határában végezték ki a visszavonuló németek sokat szenvedett költőnket, Radnóti Miklóst. A győri Wilhelm Pieck Járműipari Művek fiataljai elhatározták, hogy Abdán szobrot állítanak a nagy lírikusnak, és rózsaligetet létesítenek az egykori tömegsír környékén. A vagongyári fiatalok tervének megvalósításához segítséget nyújt a megyei tanács és több győri üzem is, sőt, a rózsaliget létesítéséhez hozzájárul az ország több nagy városa is. A győri üzem fiataljainak felhívására az ország minden részéből személyes ismerősei jelentkeztek, hogy szeretnének hozzájárulni a vagongyári fiatalok szép tervének megvalósításához. Szegedről, Veszprémből, Szombathelyről ajánlottak már fel rózsatöveket a készülő ligetbe, sőt, a veszprémi főkertész a rózsák elültetésére is örömmel vállalkozott. A megyei tanács megbízásából a felállítandó szobrot Alexovits László készíti el.

példát. Lassanként másfél évtizede, hogy libatenyésztésünk egyhelyben topog. Ennek egyik oka: a nagyüzemekben munkaigényessége miatt nem kifizetődő a kézi libatömés. Ebből a kényszerűségből fakadóan született meg négy lelkes agráregyetemi szakember több éves munkája nyomán a nagyüzemi libatömőgép. Segítségével 20—25 másodpercenként végezhető el egy liba tömése. A falusi parasztasszonyok a megmondhatói, hogy menynyi időt és fáradságot lehet ezzel megtakarítani.

Mezőgazdaságunk köztudottan alkatrészhiányban szenved. Sokszor a legegyszerűbb alkatrészekhez sem lehet könnyen hozzájutni. Néhány gyakorlati szakemberünknek eszébe jutott: az olyan anyagokat, mint például a bronz, talán más, könnyebben hozzáférhető, olcsó anyaggal is lehetne helyettesíteni? Így esett választásuk a textil-bakelitre. Ma már 29

Alexovits László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 MÁR — 5.
ESTI HÍRLAP

RADNÓTI MIKLÓS két méter magas szobrát, Alexovits László szobrászművész alkotását, felállítják a mártirhalált halt költő abdai sírhelyén.

hanem az egész
elismerik. Decemberben

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexovits László

ESTI HIRLAP
1964 NOV - 5.

Radnóti-szobor

Tetszett, csakugyan nagyon tetszett az a kis napihír, amelyet egyik reggeli lapunkban olvastam. Arról szólt, hogy a Győr—Sopron megyei Fertőd községben a győri Wilhelm Pieck gyár fiataljai szobrot állítanak Radnóti Miklósnak és rózsaligetet létesítenek az egykori tömegsír körül, ahol a nácik Radnótit kivégezték. A szobrot már meg is rendelték Alexovits László győri művésztől.

Tovább gondolkozva a kis híren, nem nagyon tetszett, hogy ez a kezdeményezés ilyen magányos. Ezekben a napokban Radnóti halálának huszadik évfordulójáról emlékezünk. Milyen jó lenne, ha a győri fiatalok mellett a Művelődésügyi Minisztériumnak, a Fővárosi Tanácsnak és egyéb hivatalos szerveinknek is eszébe jutna, hogy Radnóti Budapesten is szobrot érdemelne.

(bt)

Goldwater szená
republiká

Washington, november 5.

Választási győzelme után *Johnson* amerikai elnök csütörtökön kisebbfajta diadalmas bevonulást tart *Washingtonba*, visszatér a *Fehér Házba*, amelyet hétfőn délután hagyott el. Kormánykörökből származó értesülések szerint

az elnök nyomban munkához lát,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexovics László

KISALFÖLD

1963 MÁR 7.

1021

Március 21-én leplezik le Győrött Szamuely Tibor szobrát

Március 21-én, a Tanácsköztársaság kikiáltásának évfordulóján leplezik le Győrött, a Richards-gyári új lakótelepen Szamuely Tibor bronz mellszobrát, Alexovics László győri szobrászművész alkotását. A szobor alapozása pénteken kezdődik meg.

A szoborleleplezés ünnepélyes külsőségek között történik. A Hazafias Népfront Győr városi bizottsága számos veteránt hívott meg az ünnepségre. A műsoron szerepelnek a győri Szamuely Tibor Közgazdasági Technikum növendékei is.

rovást, melyet bármely ügyben alkalmazhat a társadalmi bíróság. Megtaláljuk a fegyelmi ügyekben hozható intézkedéseket is, mint a szóbeli feddést, írásbeli megrovást. Határozatában javasolhatja a fegyelmi jogkört gyakorló gazdasági vezetőknek, hogy helyezzék a dolgozót alacsonyabb munkakörbe, vagy bocsássák el azonnali hatállyal. (Egyedül itt — a fegyelmi ügyek vonatkozásában — nincs változás az eddigi és az új szabályozás között.) Ötszáz forintig terjedő pénzbírságot szabhat ki a társadalmi bíróság becsületsértés, rágalmazás, könnyű testi sértés, továb-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Alexovics László

KISALFÖLD
1982 NOV 29

1021

A képzőművészeti tárlat az alkotók fejlődéséről tanúskodott

A megyei képzőművészeti munkacsoport szerdán este tartotta Győrött, a munkacsoport szakköri helyiségében ez évi utolsó közgyűlését, amelyen megjelentek a megyei pártbizottság képviselői is: *Pintér Ágnes*, az agit. prop. osztály vezetője és *Vidonyi Dánielné*, a pártbizottság munkatársa.

Alexovics László, a Magyar Képzőművészek Szövetsége Győr-Sopron megyei munkacsoportjának vezetője ismertette az őszi tárlat eredményeit, tapasztalatait. Háromezer-százhetvenhárom látogató tekintette meg az idei őszi tárlatot. A kiállítás eredményeként 17 képet vásároltak meg a kiállító művészektől, mintegy harmincötezer forint értékben. A kiállítás azt tanúsította, hogy festőink témában, feldolgozásmódban is sokat fejlődtek.

A szervezett tárlatvezetések érdeklődés hiányában nem úgy sikerültek, mint ahogy szerették volna. Alexovics László elmondotta Kovács Gyula műtörténész, a Művészet című folyóirat munkatársa véleményét is, mely szerint a megyei képzőművészeknek ki kellene lépniük a megye zártabb világából, s jobban figyelemmel kellene kísérni más munkacsoportok tevékenységét, művészi törekvéseit, frissíteni festészetüket. A munkacsoport vezetője máris megtette az első lépést, s meghívta a pécsi művészeket egy vendégkiállításra. Erre a kiállításra előreláthatólag a jövő esztendőben kerül sor. Természetesen a Győr-Sopron megyeiek kiállítását is szívesen látják a pécsiek.

A munkacsoport tagjai közül néhányan szóvá tették, hogy az őszi tárlat megrendezése előtt a munkacsoporttagoknak hat, a nem tagoknak pedig három képben szabták meg a zsűri elé hozható anyagot. A tagok jelentős része ezt a szempontot figyelembe vette, mások viszont arra hivatkoztak, hogy nem tudják eldönteni, melyik alkotásuk érdemes arra, hogy a zsűri elé kerüljön, s így inkább tizenöt—húsz képet is behoztak. Velük szemben természetesen hátrányos helyzetbe kerültek azok, akik betartották a megállapodást. Ezt a felszólalók sérelmezték. Hogy a jövőben elkerüljék az ilyen kellemetlenségeket, a munkacsoport tagjai egyhangúlag megszavazták, hogy ezután munkacsoporttagok kizárólag nyolc, tagsággal nem rendelkezők pedig csak három képet hozhatnak a zsűri elé, illetve a kiállításra. A munkacsoport azt is megszavazta, hogy munkacsoportagokat megbíznak azzal, hogy elvégezzék az előzsűrizést. Így elkerülik azt a kellemetlenséget, ami most is megtörtént, hogy a zsűri elé kerültek olyan giccsek, dilletáns alkotások, amelyek valóban kompromittálták a győri munkacsoportot.

Pintér Ágnes elmondotta, hogy a megyei pártbizottság a közelmúltban végrehajtó bizottsági ülésen tárgyalta a megyei képzőművészek és írók helyzetét. Ezt széleskörű baráti beszélgetések előzték meg. A végrehajtó bizottság alapjában véve pozitívnak értékelte a képzőművészek tevékenységét. A pártbizottság december hónapban meghívja baráti beszélgetésre a képzőművészeket, írókat, hogy megismerje a képzőművészek gondjait, problémáit, és hathatós segítséget adjon eszmei továbbképzésükhöz.

A munkacsoport közgyűlése parázs hangulatú vitává fejlődött, miután a munkacsoport vezetője ismertette a Magyar Képzőművészek Szövetsége határozatát, mely szerint a jelenlegi vidéki munkacsoportok megszűnnek, s helyettük néhány megye összevonásával olyan munkacsoportokat hoznak létre, amelynek csak azok lehetnek tagjai, akik a Képzőművészeti Alapnak is tagjai. Győrött és a megyében mindössze öt—hat olyan képzőművész van, aki tagja a Képzőművészeti Alapnak. A Képzőművészeti Alap az újjászervezés után a nem alaptagokat kizárja a képvásárlásból. Azok a képzőművészek, akik úgy érzik, hogy elérték azt a szintet, amit a Képzőművészeti Alap megkövetel, bármikor kérhetik felvételüket, s ha felvették őket, természetesen élvezik azokat az előnyöket, kiállításokon való részvételt, képvásárlást, amit az Alap biztosít tagjainak. Sok győri és megyei képzőművészt érzékenyen érint ez az intézkedés. A pártbizottság képviselői ígéretet tettek arra, hogy a munkacsoportok újjászervezése után is támogatják a képzőművészettel aktívan foglalkozó művészeket, s mindent megtesznek azért, hogy ne forgácsolódjanak szét az erők, s jelentős feladatot oldhassanak meg kulturális életünkben, főként az ízlésfejlesztésben. **(hamar)**

tartottunk nyilván, ma pedig ezeknek száma megközelíti a 20 000-et. Négyszázhetvennyolc létesítmény áll megyénk sportolói rendelkezésére. 1957-ben mindössze 215 sporttelep várta a sportolni vágyó fiatalokat.

Nemcsak a sportolók számában és a létesítmények gyarapodásában mutatható ki a fejlődés, hanem az eredményekben is. Egyes sportágakban — labdarúgásban, a kézi-, a röp-, a kosárlabdában és a tornában — határozottan szép eredményeket értek el megyénk sportolói. *Ezek közül is kiemelkedik a Győri Vasas ETO NB I-es labdarúgó-csapatának őszi bajnoksága.* Ugyancsak a fejlődést bizonyítja az, hogy Győrött négy NB I-es és egy NB II-es kézilabdacsapat működik. A kosárlabdasport fellendüléséről tanúskodnak a Soproni Postás és a Soproni Textiles csapatainak eredményei is.

Különösen örvendetes, hogy fejlődésnek indult a röplabdaélet és a tornasport is. A nyáron Győrött megrendezett Rába Kupa röplabdabajnokság hosszú idő után az első olyan rendezvény volt, amely a sportág népszerűségét bizonyította. Értékes a Győri Textiles, a Győri Szerszámgépgyár, a Soproni Textiles és a Mosoni Vasas tornászainak egyre eredményesebb munkája. Sorolhatnánk még tovább is az elért eredményeket, de úgy véljük, részletesen ismerteti ezt majd az a beszámoló, amelyet a megyei TST elnöksége nevében Molnár István terjeszt a konferencia elé.

Sportéletünk fellendítésének programja igen gazdag, változatos. Amilyen mértékben az új, egységes sporttömegszervezet hozzálát a tervek megvalósításához, olyan mértékben színesedik, gazdagodik megyénk sportélete. A munka új, szélesebb körű, a társadalmi munkások nagyobb bevonását igénylő

val. A
válnak
létesítr
vel is
dünk.
megáll
sárlabd
úgy, n
csarnol

Soka
ban, hogy mit várhatnak az egységes sporttömegszervezettől.

Semmiképpen sem azt, hogy az állami támogatás anyagi mértékének emelkedésével lehet csak megoldani a sport fejlesztését. Sokkal inkább arról van szó, hogy *a rendelkezésre álló anyagi eszközök okos felhasználásával kell megtervezni a minőségi és tömegsport fejlesztését.*

A fentiekhez hasonló tervszerűséggel kell kialakítani az utánpótlás nevelését, mert enélkül a fejlődés elképzelhetetlen. A sportot szerető fiatalok serege várja a megyei konferenciától, hogy sorsáról úgy döntsenek, hogy mindegyik megtalálja a maga számára azt a sportágat, amelyet szívesen űz.

Gondoljanak arra is a sportparlament résztvevői, hogy határozataik hosszú időre megszabják megyénk sportjának útját. Ezért határozataikban ne markoljanak sokat. Csak olyan feladatokat tűzzenek maguk elé, amelyeket végre is tudnak hajtani.

Lélektanilag soha jobb alkalom nem kínálkozik a jövő sportjának tervezésére, mint a mai. Szerte a megyében a sport iránt érdeklődő, a sportot szerető, de még a közömbös emberek is felfigyeltek a Vasas ETO bajnokságán keresztül a sportra. Használjuk ki a megnövekedett érdeklődést, az emberekben lévő sportszeretetet, lelkesedést. Építsünk erre, és akkor biztosak vagyunk abban, hogy az új tömegszervezet lerakhatja megyénk sportjának alapjait úgy, hogy abból ne csak az országos színvonal elérésére jusson erő, hanem a világszínvonal elérésére is.

Pintér István

---

ette.
Mi-
yette-
apján
t ho-
ország-
zakán
itáját-
tokat

az említett állami szervek vezetői megvizsgálják és a szükséges intézkedéseket megtegyék.

A Minisztertanács a pénzügyminiszter és az Országos Árhivatal elnökének előterjesztése alapján határozatot hozott az eszközlekötési járulékok bevezetésére.

A Minisztertanács a munkaügyi miniszter, az egészségügyi miniszter és a Szakszervezetek Országos Tanácsának előterjesztése alapján rendeletet hozott az üzemi baleset, foglalkozási betegség, továbbá a meghatározott munkakörben gümőkór miatt nem foglalkoztatható csökkent munkaképességű dolgozók védelméről.

A kormány megvitatta és elfogadta az egészségügyi miniszter jelentését a mezőgazdasági lakosság egészségügyi ellátásának fejlődéséről.

A közlekedés- és postaügyi miniszter jelentést tett a Minisztertanácsnak arról, milyen előrehaladást ért el a vasút és az autófuvarozás szállítási tervének teljesítésében. A kormány a jelentést elfogadta, s a szombati és vasárnapi árurakodások előmozdítására hozott júliusi határozat hatályát az év végéig meghosszabbította.

A külkereskedelmi miniszter az Indiai Köztársaságban

ALEXOVITS LÁSZLÓ 6

nyitja figyelmünket. Tudjuk, hogy a szobrásznak — a köztéri szobrásznak — merőben mások a munkalehetőségei, mint a festőnek (vagy éppen a lírai költőnek), mégis reméljük, hogy Alexovits Lászlónak marad ideje és ereje ilyen, egyszerűségükben is megragadó, szép alkotások megteremtésére is.

Hegyi Gyula

MAGYAR HIRLAP 1980/2/5/

Hegyi:Győri Műcsarnok

ALEXOVITS LÁSZLÓ

egymásban és dolgukban hívő embert — nem, pontosabban *emberpárt* ábrázol. A finom drapéria, a sima, kissé kidolgozatlan vonalak, az egyenes szerkesztés a tartalomra, a nem éppen rendkívüli, de hiteles lényegre irá-

MAGYAR HIRLAP 1980/2/5/6

Hegyi:Győri Műcsarnok

ALEKOVITS LÁSZLÓ 4

Az eléggé összezsúfolt és hangulattalanul „tálalt" kis kiállításnak talán legszebb darabja a *Hivők* című, kétalakos kompozíció. Két vékony, magas, kapára hajló, kissé megtört, mégis lírai erejű,

MAGYAR HIRLAP 1980/2/5/6

Hegyi:Győri Műcsarnok

ALEXOVITS LÁSZLÓ 3

esetben árnyalják kissé. Legalábbis problémás a népviselet, a néptánc ötlettelen, az eredetihez semmi újat hozzá nem adó átültetése a szobrászat nyelvére. A legtöbb, amit e művekről elmondhatunk, hogy érződik rajta a művész vonzódása a hagyományos népművészethez.

MAGYAR HIRLAP 1980/2/5/6

Hegyi:Győri Műcsarnok

ALEXOVITS LÁSZLÓ 2

felkészültséget, a vállalt feladat megértését mutatják, ha megrázó művészi élményt azért nem is nyújtanak. Igazán egyéni művekhez valóban egyedi mondanivalót kellett volna kifejezni: ezek a szobrok inkább csak a már bennünk élő képet ismétlik el, jobb

MAGYAR HIRLAP 1980/2/5/6

Hegyi:Győri Műcsarnok

ALEXOVITS LÁSZLÓ

MAGYAR HIRLAP 1980/2/5/6

Hegyi: Győri Mücsarnok

Most, talán éppen az évfordulós megemlékezés szerény gesztusaként, ismét egy győri művész, *Alexovits László* szobrász alkotásai várják a Rába-parti Műcsarnok látogatóit. Alexovits elsősorban szűkebb pátriájában ismert: a háború óta él Győrben, s tizenhét köztéri szobra áll a megyében. Mostani gyűjteményes kiállítása több évtized terméséből ad ízelítőt. Jórészt *„híres embereket"* idéznek szobrai: Adyt, Dózsát, Jedlik Ányost, s történelmünk, kultúránk többi nagy alakját megelevenítő szobrai a

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Alexovics László
szobrászművész

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1980 FEB 14

Alexovics László kiállítása

Első alkalommal mutatkozott be Alexovics László 67 éves szobrászművész gyűjteményes kiállításával Győrött. A Pesterzsébeten született művész a felszabadulás utáni években került Győrbe. Tizennyolc köztéri alkotása között egyalakos kompozíció, emléktábla és hősi emlékmű szerepel. A Győri Műcsarnokban negyvenkét alkotásából nyílt kiállítás.

(MTI Fotó: Matusz Károly felvétele — KS)

Csarnok — csövekkel

et termel kendert. Mi lesz nnek az ipari növénynek a sorsa?

— A szövetkezetek, ha mi már nem leszünk, Dunaföldrára szállítanak. Gondolom egynéhány téesz kenderrel már nem is fog foglalkozni.

— Melyik céggel folynak a tárgyalások?

— A Textilhulladék-anyag Forgalmazó Vállalattal. Ha ők megvásárolják az üzemet, a jelenlegi százfős létszámot szeretnék felnyomni kettőszázra. Egyébként a dolgozók abban bíznak, hogy a mostakintetű, zömök ember. Vajda János. 1937-ben még jóformán ki sem került az iskolapadból, már ott állt a ferdesíkú kócrázó gép előtt. Dolgozott és szívta magába a töméntelen sok port.

— Itt dolgoztak a gyárban a szüleim is. Vagyunk még egy páran a régiek közül, de sokan már elmentek, vagy a temetőben vannak.

Vajda János most kapja meg a harminc év után járó aranygyűrűt. Igaz, meg kellett volna kapnia már három évvel ezelőtt, de valahogy elkallódtak a papírok...

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

KISALFÖLD

Alexovics László,

1979 NOV 28

szobrászművész

1021

■ Az elmúlt huszonöt év legsikeresebb alkotásaiból válogatta ki azt a negyvenkettőt Alexovics László szobrászművész, amelyet december 11-től láthat a győri Műcsarnok közönsége. A kiállításra kerülő alkotások rendkívül változatos anyagúak, hiszen köztük gipszből, fából, bronzból, sőt még műanyagból készült szobrokat is találunk. Képünkön a tárlatra készülő művész és néhány kiválasztott szobor látható.

A MAV Szombathelyi Igazgatósága értesíti az utazóközönséget, hogy 1979. november 29-én és 30-án 8 és 16 óra közötti időszakban

Pápa—Szany—

Rábaszentandrás

állomások között közlekedő személyszállító vonatok utasait hídépítési munkák miatt

vonatpótló autóbusszokkal fogja szállítani.

A vonatokra megváltott jegyek az autóbuszokra érvényesek.

Értesítjük vevőinket, hogy Győr-Sopron és Ko

téglagyárainkból az 1979. évben válto

tégla és cse

termékeket

december 23-ig el kell szállítani.

Az utalványok december 31-ével érvén

vesztik.

Észak-dunántúli Tégla és Cserépipari Vállalat,

KERESSE FEL

A GYŐRI ÁFÉSZ

KIS-DUNA ÁRUHÁZÁT

A RÁBAKÖZI ÁFÉSZ

csornai bútorboltjában

BŐ VÁLASZTÉKBAN KÍ

Kárpitozott és műbőr lemezelt székek
Szóló gyermekheverő
Egyszemélyes padhe
Ágyneműtartók

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748/340-726

László Alexovics

1930 FEB 18

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1021

In der westungarischen Stadt Győr wurden in einer Ausstellung Werke des Bildhauers László Alexovics gezeigt. Unser Bild: Bauernführer György Dózsa

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Alexovics László, szobrászművész

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG
1980 FEB 12

1021

Kiállítás Győrött

Első alkalommal mutatkozott be Alexovics László 67 éves szobrászművész gyűjteményes kiállításával Győrött. A Pesterzsébeten született művész a felszabadulás utáni években került Győrbe. Tizennyolc köztéri alkotása között egyalakos kompozíció, emléktábla és hősi emlékmű szerepel. A Győri Műcsarnokban negyvenkét alkotásából nyílt kiállítás.

sorokban

ATLÉTIKA: Vasárnap délelőtt a diósgyőri stadion környékén rendezte meg a DVTK atlétikai szakosztálya, mintegy 200 résztvevővel a már hagyományos futóversenyét. A versenyen a gyermek, serdülő, ifjúsági és felnőtt korcsoportok egyaránt népes mezőnyökkel képviseltették magukat. Az idei év első ilyen jellegű versenye jól szolgálta a felmérést és a közelgő mezei bajnokságokra a válogatást. Az egyes korcsoportok győztesei: nők, 1964: Lukács, 1966: Szerbin, 1967: Fataki, 1968: Varga, 1969: Illosvai. Ifjúságiak: Nyitrai, felnőttek: Iván. Férfiak: 1964—65: Farkas, 1966: Serfőző 1967: Nagy, 1968: Farkas, 1969: Vismeg. Ifjúságiak: Krassalkovics, Felnőttek: Vincze, Kocsis.

ASZTALITENISZ. A Borsod megyei szövetség megyei csapatbajnokságot rendezett, amely az országos ifjúsági kupa megyei selejtezőjének számít. Eredmények, fiúk: 1. MEMTE I. (Aranyosi, Laczkó, Fróna, Leitgeb), 2. DVTK I., 3 MEMTE II. Leányok: 1. MEMTE I. (Bukovenszky, Molnár, Kriston), 2. DVTK I., 3. MEMTE II.

A Borsodi Volán „Ezüst fogaskerék" elnevezéssel rendezett versenyt. Eredmények, ifjúsági leány, egyéni: 1. Karádi (MEMTE), 2 Németh (December 4. Drótművek), 3. Bagi (December 4. Drótművek). III. osztályú női, egyéni: 1. Mészáros (Eger), 2. Czimma (B. Volán), 3. Karádi (MEMTE).

BIRKOZÁS. Az MTK-VM országos kötöttfogású serdülőversenyén a 45 kg-os súlycsoportban Bakos (Kazincbarcikai Vegyész) első lett.

SÚLYEMELÉS. A fővárosban

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD
1984 OKT. 7.

Alexovics László

2

TANULMÁNYTÓL A KÉPIG

Még jóakarattal sem lehetne kiállítócsarnoknak nevezni a Győri Képzőművész Kör Lenin úti helyiségét. Inkább műhely. Mégis érdemes felkapaszkodni a nyikorgó falépcsőn. Ezúttal nem rajztáblák fölé hajoló, rajzoló, festő fiatalokat lát az ember, hanem munkájuk eredményét, gazdag érzelmi életük formát öltött áradását — képeket.

Csak módjával...

Csak módjával dicsérd őket. Ezt Alexovics László, a kör vezetője mondja, amikor megállít egy-egy kép, de én nem tudom elhallgatni véleményemet. Bizony biztató képek ezek! A körvezető persze nem a dicsőséget sajnálja tanítványaitól, hiszen most egy kicsit ő is vizsgázik, de ismeri a fiatal lélek minden rezdülését, tudja, hogy a művészethez az elengedhetetlen tehetségen kívül kell még nagyon sok szorgalom, kitartás, komolyság és alázat — és művész lévén nem akar sztárokat nevelni.

Évek óta figyelem a kör működését, ismerem eredményeit, mégis meglepett ez a külsőségében igen szerény, de tanulságos kiállítás.

A legszembetűnőbb az eddigiekkel szemben, hogy a szakmai alapokat sikerült lerakni, és a legjobbaknál kialakult már a korszerű festői látásmód. Rendkívül korrekt szénrajzokkal találkoztam, amelyek hitelesen adják vissza a modell karakterét. Igaz, néhány munkán még nem elég kiérleltek a tónusok, és itt-ott kényelmesebb megoldásként banális plasztikával is találkozunk.

Örvendetes ellenben, hogy évek szorgalmas munkájának gyümölcseként a körben is létesült egy olyan mag, amely túllépett már a tanulmányszerűség keretein, és eljutott a képi igényű megfogalmazásig.

Még nem kialakult

Még a legköznapibb témájú csendéleteken, tájképeken is átsüt a festő rendező, teremtő munkája. Ezek már megkomponált képek, formában is színben is. Az átgondolt művészi rendező munka több képen is felfedezhető. Koller Éva szép Tája tömör szerkezetével és kulturált színvilágával elárulja festője egyértelmű szándékát, a többi képén nem érződik még ez a határozottság, szemléletmódja — és ez érthető is — még nem kialakult. Szombathelyi László megtartva régi bátorságát, erőteljes jól szerkesztett képeket fest, amelyeken eddigi képeivel szemben a valörértékek is jók. (Csendélet, Ház). Littke Gábor meditáló, gondolkodó alkat, aki nem elégszik meg a látvány tanulmányszerű lefestésével, többet általánosabbat, egyetemesebbet akar. Megoldásaiból azonban több helyen felbukkannak még a művészettörténeti reminisztenciák.

Egyszerűségében is megkapó Gyimesi Ildikó virágos csendélete, visszafogott barna-vörös színvilágával, Drozdik Orsolya pedig nemesen formált szén-portréival hívja fel magára a figyelmet.

— Érdemes még megjegyezni néhányuk — Horváth Irén, Borbély Zsuzsa, Horváth László — nevét, akik rövidesen a kör erősségei közé tartoznak — jegyzi meg Holly Tibor, aki a kezdő csoport munkáját irányítja.

Az alkotás öröme

Hosszú út vezet a művészi alkotómunka megismeréséig. A tárgyak, házak, alakok csak hosszas tanulmányok után rendeződnek képpé, addig minden csak festék marad, a dolgok nem jelentenek mást, csak önmagukat. A valóságot áttranszponálni egy olyan szférába, ahol már nem a látszat talmi törvényei uralkodnak, hanem egy emelkedettebb szellem, ez az, amit meg kell tanulnia minden alkotónak. De ide eljutni csak alapos szakmai felkészültség után lehet. Sok a tanulnivaló, tengersok. Az agg Hokusai, a nagy japán művész mondotta élete alkonyán: „Most már embert és lovat tudok rajzolni". Azt hiszem a kör tagjai ezt még a sokszor rajzolt bögrékkel kapcsolatban sem állítanák.

Nehéz dologra vállalkoztak, munkájuk sok fáradsággal, lemondással jár, de ez a kiállítás bizonyítja, hogy érdemes volt, mert mindenért kárpótolja őket a legnemesebb emberi érzés: az alkotás öröme.

Barabás László

A tartal

Elküldik a fejét is
Tanulmánytól a képig

Kinek használ
a győri termálvíz?

Nesze neked, igazság!

íróban

a föld alatti nukleáris kísérletek megszüntetéséért, a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáért, a külföldi katonai támaszpontok felszámolásáért. Indítványozta, hogy

az ENSZ közgyűlése rendkívüli ülésszakon vagy külön leszerelési világkonferencián vitassa meg ezeket a problémákat.

Tito elnök után Burgiba tunéziai elnök, majd Souvanna Phouma laoszi miniszterelnök mondott beszédet. Arra kérte az értekezlet résztvevőit, szólítsák fel az 1962-es genfi egyezmény aláíróit:

járuljon hozzá Délkelet-Ázsia békéjének helyreállításához.

Kedden este *Gamal Abdel Nasszer*, az Egyesült Arab Köztársaság elnöke fogadást adott az értekezleten résztvevő küldöttségek vezetőinek tiszteletére.

Az értekezlet ma délelőtt 10 órakor folytatja munkáját.

*

Csombe, a hivatlan vendég, kedden a hajnali órákban újabb kísérletet tett arra, hogy közelebb jusson az el nem kötelezett országok értekezletéhez. Az etióp légitársaság gépén meglepetésszerűen érkezett 20 főnyi kíséretével a kihalt kairói repülőtérre.

Csombét és kíséretét gépkocsin a város szélén fekvő Oruba vendégpalotába vitték. Az épület távol fekszik a csúcsértekezleten résztvevő küldöttségek szállásától.

Fellőtték a „Kozmosz 47"-et

A Szovjetunióban Föld körüli pályára fellőtték a „Kozmosz 47" jelzésű mesterséges holdat.

A szputnyikon elhelyezett tudományos műszerek segítségével folytatni kívánják a TASZSZ által 1962. március 16-án bejelentette űrkutatási programot.

A szputnyik keringési ideje 90 perc. Pályájának a Föld felületétől számított legnagyobb távolsága (apogeum) 413 kilométer, legkisebb távolsága (perigeum) 177 kilométer. A pálya síkjának az egyenlítő síkjával bezárt hajlásszöge 64 fok 46 perc. (MTI.)

Peronista tüntetés

De Gaulle elnök és kísérete kedden Cordoba városba repült, ahol a repülőtéren a korábban odaérkezett *Illia* argentin elnök és a kormány több tagja fogadta. A vendégeket a város középpontjában hatalmas peronista tüntető tömeg várta. A tüntetők *De Gaulle-t* és *Peront* éltették. A rendőrségnek csak nagy nehézségek árán sikerült utat nyitni az elnöki gépkocsi-karavánnak a bíróság épületéhez. De Gaulle és a többi vendég már belépett a palotába, amikor a rendőrség tüzet nyitott a teret elözönlő tömegre.

ok a Doberdón

ságút mentén, dűlőutak ölén, lapályos, ködszállta hajlatokban. Olajos arcú, szélcserzett bőrű emberek ültek a traktorok ülésein.

A mihályi Szabadvíz-dűlőben öreg Hofherr pufog, vetőgépet húz. Búzát vet. Csak

rülnek az ekefejek. Zúg, ráz a vezetőfülke, *Dobos László*, a gép traktorosa a kormányrudakkal irányítja barázda mentén a traktort.

— Ez már őszi mélyszántás. A vetést ma (hétfőn) fejeztük be. Ezertíz hold búzát vetettünk.

Radnóti Miklós halálának ötvenedik évfordulójára

Hősi önfeláldozás

Kis népek költői gyakran hősök és áldozatok egyszerre. *Radnóti* Miklós is az. Nem várostromnál érte a végzetes golyó, mint *Balassit*, nem csatatéren fogadta a halálos szúrást, mint *Petőfi*, hanem századunk egyik szörnyűséges halálmenetéből kidőlve lőtték tarkón, amint megjósolta. Azok között botorkált, akik a legelesettebbek voltak, halálra szántak, s fogadásukra – mint *Pilinszky* írta – sarkig kitárult a halál. Átlépett ezen a kapun, s belépett a halhatatlanságba, melyet szenvedései által megérleit költészetével vívott ki a maga számára.

E szomorú század igazi hősei az elesettek, a számkivetettek, a nyomorultak, akik otthonuk elhagyására kényszerítve magányosan vagy fegyveresek által őrzött, hajszolt menetekben botorkálnak a világ országútjain. Pihenésük töredékóráiban mégis szabadok, gondolataikat, ábrándképeiket nem homályosíthatja el senki és semmi, emlékeikben megőrzött boldogságuk kitörölhetetlen a tudatukból. A *Levél a hitveshez* szőke Fannija, amint várakozik a sövény előtt, szinte tapinthatóan valóságos, orrunkban érezzük az üstben fövő szilvalekvár illatát, s halljuk a béke méhének dongását. A „lehet talán" vonzása erősebb, mint a végzetes valóságé. A lélek kitartóbb, mint az elgyötört test.

Radnóti lírájában, szemléletében fokozatosan erősödött a befelé fordulás, a spiritualizálódás. A Kosztolányi temetésére írt *Ének a halálról*-ban – némiképp visszaidézve az elhunyt *Ének a semmiről* című versének hangulatát – még azt panaszolta fájdalmasan, milyen kegyetlen törvényszerűség, hogy a halálban különválik a test és a lélek: *„…s oly szörnyű, szörnyű így „– mi egy világ volt, kétfelé kering."*, de hozzáteszi a költészetére oly jellemző elbizonytalanító kérdést is: *„vagy bölcs talán? a holttest tudja itt."* Az első *Razglednicában* azonban végérvényes tökéletességgel fejezi ki a romlandóság fölött győzedelmeskedő emlék tisztaságát, érintetlenségét, azt, hogy a lélek sugallata maradandó, a rossz viszont elmúlik: *„Te állandó vagy bennem e mozgó zűrzavarban, – tudatom mélyén fénylesz örökre mozdulatlan – s némán, akár az angyal, ha pusztulást csodál…"*

Nem csökkenő népszerűségét részint az magyarázza, hogy a szörnyűségek között is megőrizte tisztaságát, makacs következetességgel ismételve az üzenet szavait, amelyeket a prófétákkal rokon költő fejezhet ki elhitető erővel. A XX. században sok volt a hamis próféta. Kánaánt ígértek, de pusztuláson, hallátáborokon keresztül vezették volna népüket az ígéret földjére. Radnóti ahhoz a menethez csatlakozott, amelynek lelki szemei előtt *„az az ország"* lebegett, *„amit ígért amaz ifjú tanítvány"*. Mélyen megélte, hogy aki oda akar eljutni, annak vállára kell vennie saját keresztjét, meg kell járnia a legmélyebb szenvedéseket. Apokaliptikus világban élt, fölötte fútt *„a förtelmes halál"*, s ő ment, tudta, *„halált virágzik most a türelem"*, de abban is bizonyos volt, hogy a halállal átlép a megígért, szebb, békésebb világba.

Költészetében újra meg újra megjelennek a próféták, Isten küldöttei. Nyolcadik eclogájában Náhumot idézi, *„a régi nagyharagú próféták egyikét"*. A próféta neve annyit jelent: *„Jahve megvigasztal"*. Az általa írt könyvet sem véletlenül asszociálja a költő: a prófécia arról szól, hogy az asszír birodalom összeomlik és Ninive elpusztul, s közeleg a jó hír hozója. Azzal az üzenettel érkezik: *„…nem halad át többé rajta Beliál, mindenestül elveszett"*. Radnóti prófétája azonban nemcsak az igazakat sújtó szenvedések és megpróbáltatások befejeződését és az elnyomó pusztulását jósolja meg, hanem kilépve ószövetségi szerepéből, olyan igazságot mond ki dühödten, amely újra meg újra jellemzi az ember által írt történelmet: *„…az ember – újra s azóta is árva az emberforma pogányok – hadseregében"*. Milyen jellemző ellentét: ember és *„emberforma pogány"*! S mennyire hitelesen idézi önmagát Radnóti, amikor az árvaság minősítésével él! Mert az ifjú tanítvány által megígért országot az árváknak, a nélkülözőknek, a békességeseknek szánták. S míg ők átveszik megérdemelt jutalmukat, *„jaj a prédával teli várnak, ahol tetemekből épül a bástya"*.

Alexovics László Radnóti Miklósról készített mellszobrát állították fel pénteken Győrben, a Zrínyi utcai kórház szomszédságában

(MTI - fotó – Matusz Károly)

Radnóti fölött a *„szabadság angyala"* virrasztott. Idealista volt, s idealizmusának szerves eleme az a meggyőződése, hogy az igazság győzedelmeskedik. Nem harcolt fegyverrel érte, mint azok az írótársai, akiket *A la recherche…* című versében idéz, amint *„önként mentek, fegyverrel a kézben, – némán, mert tudták, az a harc, az az ő ügyük ott lenn…"* Az ő üzdelme a költészet terepén zajlott, a szavak, a verssorok hitelességének megőrzéséért, s ez sem volt könnyű hivatás, hiszen hogyan lehet hiteles szavakra találni, amikor voltak, akik *„lepecsételt marhakocsikban utaztak, dermedten s fegyvertelen álltak az aknamezőkön"*? Hogyan tudhatta megjeleníteni a költő a felfordult világot, az eltűnteket, elhurcoltakat, meggyilkoltakat? Válaszoljon a kérdésre ő maga, kései lírai magatartásának kulcsát is kezünkbe adva: *„hangjuk hallja szívem, kezem őrzi kezük szorítását – művük idézetem és torzóik aránya kibomlik, – s mérem (néma fogoly), – jájal teli Szerbia ormán"*.

Sikerült magatartássá, közérzetté élnie, hitelesítenie azt a vágyat, amely kortársait arra késztette, hogy elhajózva a bűnös világból, megleljék a boldogság szigetét. Radnóti élte át a legteljesebben, hogy e sziget nemcsak valahol nyugaton létezik, hanem kinek-kinek a lelkében is, sőt, ott létezik igazi szépségében és érintetlenségében. Amikor egy tervezett nagy költői békeantológia számára fordítani kezdte *Vergilius IX. eclogáját*, annak nyilván azok a sorai ragadták meg képzeletét, amelyek új aranykor sejtelmét idézik, bőség és békesség felvirradtát. Ám amikor – nyilván fordítói sikerén felbuzdulva – saját eclogáit kezdte írni, azokban a kor szomorú díszleteként *„szögesdróttal beszegett vad kerítés"* sejlik föl a háttérben, s nem a bőség nyugalma hívogatja a mezőre a pásztorokat, hanem rabságuk színhelyére térnek vissza a munkaszolgálatosok, hogy *„rongyosan és kopaszon, horkolva"* repüljenek a *„bűvó otthoni tájra"*, amelyről azt sem tudják pontosan, van-e még. Itt is a szabadság vágya élteti őket, és a majdani rendet idézi a versek szigorú, kötött formája, harmóniája. *„Ékezetek nélkül, csak sort sor alá tapogatva"* születtek, de éltette őket a *„haza-találás"* reménye: *„…s mégis eltalálok hozzád, – megjártam érted én a lélek hosszát."*

„A jó halál kegyelme." Ez a kifejezés tűnik fel a *Zsivajgó pálmafák zárlatában*. A vers játékossága, rímekre kihegyezett sorai mintha ellentmondanának e mélyen keresztényi gondolatnak. A költőhalált *„fennkölt és hősi képnek"* nevezte Radnóti. Önmagát azonban nemcsak költőként, prófétáként rokonakként idézte, hanem kivert emberként is: *„didergő földi testben – kuporgó égi lélek"*. Ha költészetének egészét tekintjük, az voltaképp annak a folyamatnak megjelenítője, ahogy e földi test mind nyomorúságosabb vázában fölegyenesedett az *„égi lélek"*, s a legnemesebb, legszebb emberi álmokat, vágyakat sugározta szét. Miközben a végzet egyre közelebb sodorta az elmúláshoz, szegénységében, reménytelen árvaságában mind gazdagabb lett. A *Sem emlék, sem varázslat* gyönyörű soraiban így fogalmazta meg ezt az evangéliumi igazságot: *„Semmim se volt s nem is lesz immár sosem nekem. – merengi el hát egy percre e gazdag életen; – szivemben nincs harag már, bosszú nem érdekel."*

Idealista volt, de nem naiv. A *Töredékben* magával ragadó hitellel rajzolta meg századunk panorámáját: *„Oly korban éltem én e földön, – mikor becsületes sikerért sem volt s a gyilkos, – az áruló, a rabló volt a hős, – s ki néma volt netán s csak lelkesedni rest – már azt is gyűlölték, akár a pestist."* Érdemes volna számvetést készíteni, vajon változott-e ötven év alatt a korszellem…

Persze nem néma. Írt. *„Írtam, mit is tehetnék?"* És nemet mondott a rendre. Azzal, amit írt. A haláltól, a vészjósló felhőkről, az alacsony repüléssel készülő fecskemadárról, az őrült áprilisról, a halál mély tüzeiről, a felfénylő, vigasztaló szerelemről, az értelem megbomlásáról. Mindent megírt, amint *Második eclogájában* ígérte. Mindent, amit egy költő lát, gondol, sejt. S azon túl azt is, amit egy halálra szánt és a halál biztos tudatában élő ember tapasztal és hisz. Amikor a szenvedések présében és a halállal való hősi számvetésében igazán nagy költővé érett, már nem szállt fölébe a szabadság angyala, s szétszóródtak a régi társak is. Rabbá tették, de már előbb is feltűntek verseiben a fogság, a bilincsbe vertség képei. S makacs következetességgel ismételgette, hogy a kiszabadulás egyetlen lehetősége az volna, ha véget érne a bénult álom. De hiába kiáltott. Ki hallja meg a költők szavát? *„Szabad szerettem volna lenni mindig* – olvassuk a *Negyedik eclogában – s örök kísértek végig az uton."* S ami igazán döbbenetes: azóta is folytonfolyvást örök kísérte menetek haladnak az úton, a vonszolódó emberroncsok ugyanarra gondolnak, amire az ecloga költője: *„Segíts szabadság, – ő hadd leljem meg végre honomat!"*

Verseinek visszatérő hőse Kolumbusz, amint szűkülő torokkal figyelte a messzeséget. Amikor a hajóút végén a partra lépett, *„érezte már, hogyan kezdődik az öröklét"*. Radnóti is így közelgett az örökkévalóság és a halhatatlanság felé, a túlsó partra. *„Der springt noch auf"* – hangzott fölötte. Aztán eldördült a lövés. A menet tovább vánszorgott, vezényszavak pattogtak, s végül üres lett az út. Akkor fölkelt, s egyre biztosabb léptekkel elindult. Fölötte kék lett az ég, mint Fanni szeme. A tó vizét fodrozó pásztorleány kíváncsian nézett utána, s később azt mesélte, hogy angyalok jöttek ezért az emberért.

Rónay László

NAPLÓ

ARTHUR MILLER ALKU című darabját mutatja be a Budapesti Kamaraszínház Shure Stúdiójában kettős premieren, ma és 7-én. Az előadás külön érdekessége, hogy Sólomon szerepében színpadra lép Ruszt József, a dráma színpadra állítója, aki a produkció látványtervét is készítette.

LOIS VIKTOR Fordított felhőmosó című metálorganikus épületszobrának a bemutatója november 6-án, délelőtt tizenegy órakor lesz Szentendrén, a saját kertjében (Bükkösparti 72.). Az épületszobrot Kovalovszky Márta művészettörténész és Janéky István építész nyitja meg.

AZ ORSZÁGBAN ELSŐKÉNT alapítványt hoztak létre a Somogy megyei és a kaposvári városi könyvtár dolgozói, hogy elősegítsék a könyvállomány gyarapítását. Az elmúlt években a kétszeresére nőtt költségvetési támogatás mellett is csak feleannyi könyvet, folyóiratot és dokumentumot tudtak megvásárolni, mint korábban, s a könyvtárosok ettől a kezdeményezéstől várják, hogy valamelyest növekszik a beszerzésre rendelkezésre álló összeg.

ETIKA ÉS AIDS címmel tart előadást Françoise Héritier Augé, a Collège de France professzora a Francia Intézetben (Budapest I., Fő u. 17.) november 7-én este hét órakor. Az előadást szinkrontolmács fordítja.

JÓTÉKONY CÉLÚ GÁLAESTRE várják az érdeklődőket november 7-én este hét órakor az Óbudai Társaskörben (Budapest III., Kiskorona u. 7.). A Lázár Alapítvány javára befolyt összeget nehezen karbantartható betegségekkel küzdők segítésére ajánlják fel. Közreműködik Ivancsics Ilona, Schubert Éva, Böröndi Tamás, Csánti János, Kulka János, Nemcsák Károly, Palócz László, Raksányi Gellért és mások.

KAMIKIRIBEMUTATÓ lesz november 7-én és 8-án este hét órakor a Merlin Színházban (Budapest V., Gerlóczy u. 4.). A papírvágó előadóművészetet november 9-én este hat órától az érdeklődők is megtanulhatják a VI. kerület, Révay utca 10. szám alatti előadóteremben. A tanításra a belépés díjtalan, de a részvételi szándékot előre jelezni kell a Japán Alapítvány Révay utcai irodájában.

MINYÓ SZERT KÁROLY fotókiállítása november 7-én, este hat órakor nyílik meg a Bolt Galériában (Budapest, Leonardo da Vinci u. 40.).

MÓZSI FERENC MAXIÓMÁK című verseskötetének bemutatója november 8-án, délután öt órakor lesz az Írószövetség Klubjában (Budapest VI., Bajza u. 18.). Az estet Pomogáts Béla vezeti be. Közreműködik Zalán Tibor költő és Jankovics József, a kötet szerkesztője.

FOGYATÉKOS GYEREKEK NEVELÉSE – közösségben címmel kerekasztal-beszélgetésre várják az érdeklődőket november 8-án este hat órakor az Országos Lelkipásztori Intézetben (Budapest III., Kórház u. 37.).

A MÁRTON ÁRON KOLLÉGIUM, ahol határon túli magyar diákok laknak, november 9-én irodalmi klubot avat, és egyúttal a nemzetközi könyvtárat is megnyitja. A klub tervei között szerepel egy alkotóműhely létrehozása a Tiszavirág folyóirattal közösen.

A HITEL novemberi számában Csoóri Sándor Emlékezés 1956 novemberére, Simonffy András Ott, egyedül és Tőkés László A magyar–román nemzeti megbékélési politika buktatói című írása olvasható többek között.

Az alkotó győzelme a világ fölött

Emlékház Szentkirályszabadján

Sokáig úgy tudtuk, *Radnóti* 1944. október 31-én utolsó verse keletkezésének helyét megjelölendő írta le először és utoljára a Veszprém melletti település nevét. Valójában már korábban is említette Szentkirályszabadját, mégpedig szintén a munkaszolgálatosorssal összefüggésben. 1943. augusztus 6-án *Sík* Sándorhoz írott levelében többek között arról számol be, hogy barátja, az egykori *Szegedi Fiatalok* egyike, *Hont* Ferenc Szentkirályszabadján teljesít munkaszolgálatot, s hogy egészsége megromlott. E híradás alapja nyilvánvalóan Hont Szentkirályszabadjáról küldött levele volt. Hont a dunántúli településen folyó katonai építkezésekről hamarosan a keleti frontra került, innen szovjet fogságba, s a háború befejezése után szinte rögtön visszatérhetett Budapestre.

Radnóti mintegy másfél ezer munkaszolgálatos társával 1944. október végén érkezett Szentkirályszabadjára. A megpróbáltatások és kivégzések után ennyien maradtak életben abból a háromezer emberből, akit a magyar és német alakulatok a szerbiai Borból Németország felé hajtottak. A költő ugyanannak a repülőtér melletti barakktábornak egyik nyomorúságos férőhelyén kapott szállást, ahonnan egy esztendővel korábban Hont Ferenc életjelt adott.

Sík Sándor 1941-ben megjelent *Esztétikájában*, a barbársággal való szembeszállás e művészi magatartásprogramjában olvashatunk arról, hogy a tökéletes műalkotás az alkotó győzelme az őt körülvevő ellenséges világ fölött. Sík Sándor e gondolatát folytatva, s a munkaszolgálatos Radnóti helyzetére vonatkoztatva: a szabadságtól megfosztott, a külső erőszaknak kiszolgáltatott művész és író számára az alkotás a szabadságállapot vagy legalábbis a szabadságérzet megteremtésének egyetlen lehetősége.

Szentkirályszabadja, ahol Radnóti az egy héttel korábban átélt borzalmakat, *Lorsi* Miklós hegedűművész kivégzését és saját végveszélybe kerülését tökéletes művészi formába öntve megörökítette, nemcsak az újabb alkotói győzelem színhelye volt, hanem az utolsó remények szertefoszlásáé is. Radnóti és társai itt tudták meg, hogy mindaz, amit az őket kísérő katonai különítmény tagjai az előző szálláshelyen, Mohácson ígéretnek föltüntetve terjesztettek, nem volt más, mint a szökések számának csökkentésére kiagyalt megtévesztés: szó sincs szabadságra bocsátásról, kétheti hazamenetelről, a végsőkig legyőngült másfél ezer embernek folytatnia kell az utat a nyugati országhatárig, majd még onnan is tovább Németország felé. Kortársi emlékezésből tudjuk: Radnóti, aki a közeli hazatérés reményében mondott le Mohácson arról, hogy a menetszázadból az ottani kórházba kerüljön, Szentkirályszabadján lelkileg is összeroppant.

A halottak napját még itt töltötte. Másnap útnak indítva azon a vidéken kellett társaival együtt a helybeli lakosság megdöbbenésétől és szánakozásától kísérve végigvánszorognia, ahol 1935 nyarán feleségével pár napos házasokként utaztak át, vagy ahol a legközelebbi barátai, a Szegedi Fiatalok 1937-ben a nagy föltűnést keltő nemzetközi szociográfiai találkozót rendezték. Ennek helyszínére, Dudarra november 5-én érkezett meg a Szentkirályszabadjáról útnak indított menet.

A Szentkirályszabadján elterjedt szájhagyomány szerint a költő egyike volt azoknak a munkaszolgálatosoknak, akik házimunkásként *Máté* Dániel helybéli gazdálkodó Kossuth utca 20. szám alatti házához jártak. 1969-ben a község megvásárolta az épületet, A két lakóhelyiség egyikében szerény anyaggal *Radnóti-szobát* rendeztek be,

Sík Sándor beszenteli egykori tanítványa, Radnóti Miklós sírját

a bejárat melletti homlokzati falra pedig emléktábla került a Szentkirályszabadján írott vers szövegének egyik részletével. Az épületből ily módon kialakított emlékházat 1970. május 5-én avatták fel. Az ünnepség szónoka *Ortutay* Gyula, a költő barátja volt.

Maga a szentkirályszabadjai Radnóti-kultusz valamivel régebbi keletű. 1964 őszén a *Veszprémi Vegyipari Technikum* irodalmi színpada a község kultúrházában műsorral emlékezett meg a költő halálának huszadik évfordulójáról, és egy emléktáblát adott át elhelyezésre a község lakosságának. A megemlékezés napján, október 31-én az iskola diákjai gyalog tették meg az utat Veszprém és Szentkirályszabadja között. Ebből a vállalkozásból 1970-től kegyeleti szokás lett: a veszprémi diákság minden évben elzarándokolt az emlékházhoz.

Az 1980-as évek elején a menethez a költő nevét viselő szocialista brigádok tagjai is csatlakoztak.

Ez a hagyomány valamikor a 80-as évek közepén megszakadt. Maga a kiállítás elhasználódott, anyaga megfogyatkozott. A mostani évforduló alkalmából a község önkormányzata felújíttatta az épületet. Eltávolították a rálátást zavaró drótkerítést, újrafestették a falakat, rendezték a környezetet. A nádfödeles, fehér falú, apró ablakú ház a maga nemes arányaival, tiszta szépségével, a tájjal való összeforrottságával, a korábbi századokba vesző múltjával a tökéletességnek és a szülőföldhöz tartozásnak ugyanazt az élményét sugározza, mint Radnóti kései költészete. Ebbe a környezetbe, a léptékük, belső kialakításuk révén meghitt hangulatú két lakószobába olyan új kiállítás létrehozása tűnt kívánatosnak, mely megpróbálja érzékeltetni, ki volt az a fiatal embertársunk, akit fél évszázaddal ezelőtt származása miatt elpusztítottak.

A kiállítás előkészületei során *Radnóti* Miklósné eddig publikálatlan fényképeket adott át fölhasználásra. E fotóanyagnak köszönhetően az első szobában azzal a Radnóti Miklóssal találkozhat a látogató, aki szerette az életet, aki a barátság, szerelem, utazás, természetjárás, sport, kultúra örömeit egyaránt élvezni tudta. Ugyanakkor ez a képanyag érzékelteti költészetének egyik alapréteget is, mégpedig azt az alapréteget, mely szinte kezdettől fogva a halálélmény és a fenyegetettség árnyékában létezett.

Ezt a fenyegetettség- és halálélményt tárja a látogató elé az emlékház másik szobájának anyaga. Már többen fölfigyeltek arra, hogy Radnóti 1940 után készült portréin jelen van a későbbi tragikus sors előérzete. E vonatkozásban plasztikus erejű az a felvétel, amelyet *Zinner* Erzsébet 1940-ben, négy évvel a *Járkálj csak, halálraítélt!* című költemény megszületése után készített a Radnóti házaspárról. Most kerül először a nyilvánosság elé a költő budapesti temetését megörökítő fotósorozat, benne az a felvétel, melyen a gyászszertartást végző *Sík* Sándor beszenteli fiaként szeretett egykori tanítványa sírját.

A felújított emlékházat ma délelőtt tizenegy órakor *Göncz* Árpád, a Magyar Köztársaság elnöke nyitja meg.

Csaplár Ferenc

Ha nem lesz médiatörvény, összeomlik a tévé

Horváth Ádám az első száz nap tapasztalatairól, pénzről és szerződésekről

Három és fél hónappal ezelőtt, július 21-én nevezték ki a *Magyar Televízió* élére az új elnököt. Kormányoktól, miniszterelnököktől az első száz nap után szokták megkérdezni, mit végzett eddig, mire készül ezután, mit sikerült megvalósítani terveiből és miről kényszerült lemondani. *Horváth* Ádámmal már csak azért is érdemes leülni ily' számvető beszélgetésre, mert régi televíziósként radikális intézkedések sorával látott hozzá megbízatása teljesítéséhez a törvény nélküli időszakban.

– Legelső tévéelnöki nyilatkozataiban elmondta, s azóta is több alkalommal hangsúlyozta, lerobbant intézmény vezetését vette át. Ön szerint hol kell egy szervezetileg, eszköztárát és anyagi helyzetét tekintve is hányatott sorsú intézmény újjáépítéséhez hozzáfogni?

– A *műsoroknál*. Eddig főleg a személyek meg a politika szerepelt az érdeklődés középpontjában, ha a Magyar Televízió került szóba. Esetleg a televíziósok „önboncolása", s közben egyre hátrébb szorult maga a műsor. Itt az ideje, hogy a műsorok központi helyét megteremtsük, hogy mindenki számára a műsorkészítés váljon a legfontosabb kérdésé. Hogy házon belül a műsorkészítés lehessen a legfőbb feladat, ez persze sok mindentől függ. Például attól, hogy végre áttekinthető s egyszerű *szervezeti rend* szerint működjön az intézmény. Ezt, úgy hiszem, sikerül megteremteni, mert a műsorok mentén kezdődött el a rendcsinálás. Persze előfordulhat, hogy előbb lesz rend a Magyar Televízióban, mint *minőség*. Mégis, a rend alapfeltétele a nyugodt alkotói munkának.

– Nem akadályozza a műsorkészítői és rendteremtői ambíciókat az, hogy számos régebbi keltezésű s újabb keletű szerződés tölti ki a műsoridőt és szab korlátokat a televíziónak?

– Kétségtelen, a költségvetési megvonások hatására egyfajta kereskedelmi szemlélet alakult ki a televízióban. Pénzcsinálásra szoktatták a műsorkészítést, anélkül, hogy megszüntették volna a közszolgálati kötelezettséget. Ebből azután olyan *kényszerhelyzetek* születtek, amelyekbe a televíziósok egy része boldogan lovagolt be, más része viszont nagy nosztalgiával gondol vissza – nem a korábbi politikai rendszerre, hanem – arra az időre, amikor még a műsorkészítésre volt lehetőség. Elkészült egy évben száz tévéjáték, azok között volt húsz jó, tíz nagyon jó, és törekedni lehetett a minőségi munkára. A tisztességesen kötött szerződéseket, amelyekben szerepel a kitétel, hogy struktúraváltozás esetén az egyezség érvénytelenné válik, föl tudtuk számolni. A rosszul kötött szerződések, amelyeket nem kívánunk teljesíteni, *peres állapotúak*. Ezeknek a pereknek az esetleges anyagi következményeit nekünk kell állni. A leghosszabb időre kötött szerződés a következő év végéig érvényes. A többi hamarabb „lefut", és valószínűleg föl is tudjuk őket bontani.

– Napjaink kedvelt sajtótémája a sportközvetítéseket szabályozó, úgynevezett Szaknévsor-szerződés, amely szinte gúzsba köti a televíziót, és lehetetlen helyzetet teremt a sportközvetítések iránt érdeklődő publikum számára. Ettől mikor tudnak megszabadulni?

– Ennek az egész furcsa históriának, amely arról szól, hogy bizonyos jogokat – nem a televízió, hanem – a *sportélet* eladott, véget érnek a következményei június tájékán. Tehát már januárban el kell kezdeni gondolkodni arról, milyen lehetőségeink lesznek a jövőben. A televízió e tekintetben kiszolgáltatott helyzetben van, mi nem vásárolhatjuk vissza azokat a jogokat, amelyeket a Liga és a szövetségek eladtak. Elsősorban a sportvilágnak kell átgondolnia – már csak önvédelemből is –, hogy milyen megoldáshoz folyamodik.

– Az egyik napilap szerint a televízió számára is, a néző számára is előnytelen szerződésen, amelyet a sportközvetítések miléntjéről a közszolgálati televízió egy bizonyos kft.-vel kötött, szerepel a sportosztály nagynevű vezetőjének az [illegible]

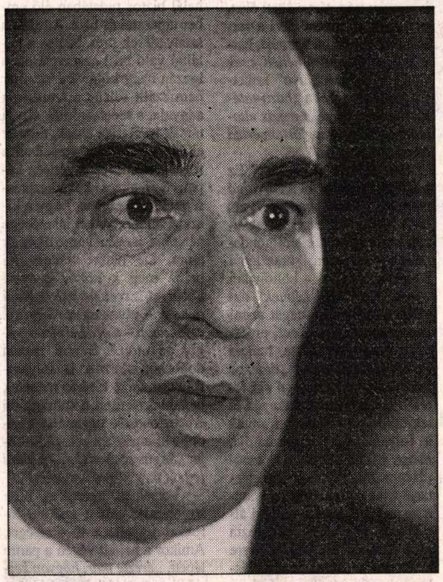

Horváth Ádám: Hogy a vezetéshez érték-e, az most derül ki

Weber Lajos felvétele

– Minden jelentős szerződést legalább öt aláírás szentesít. Nagyon sok informálódási időm nem volt, amikor alig pár nappal az új vezetés belépése után elém tették a választási lehetőséget: vagy eltűnnek a labdajátékok a képernyőről, vagy belemegyünk a tekintélyes mennyiségű műsoridőt lekötő megállapodásba. Könnyen vádpont lehetett volna ellenünk abból, hogy megjelenésünkkel egy időben eltűnik a képernyőről a futball. Mindenesetre januárban elkezdünk tárgyalni; s legyünk derűlátók, talán sikerül elérni, hogy 1995 második felében a magyar néző a magyar sporteseményeket a megfelelő műsoridőben tekintheti meg.

– A vita hevében elhangzott az a kijelentés, hogy a közszolgálati televíziónak nem feladata sportközvetítéseket nyújtani. Csakugyan nem?

– Szerintem igenis közszolgálati feladat sporteseményekről tudósítani, még akkor is, ha a sport egyre inkább üzletté kezd válni, ha az élsportolókból szendvicsember lesz, elöl-hátul reklámot hordoznak, a sportpályák reklámfelületek. De a sport szórakozás is, mozgalom is, tudósítani róla, közvetíteni az eseményeit, akárki akármit mond, közszolgálati feladat.

– Állandóan hangoztatott tétel: a közszolgálati televízió pénzhiányban szenved. A közvéleményt ugyanakkor erősen foglalkoztatja az MTV tékozlása. Nem könnyű például kívülről megemészteni, hogy miért kellett oly' sok műsoridőt biztosítani Friderikusz Sándornak, aki – állítólag – tízenkilencmillió forinttal adós korábbi műsorai kapcsán a televíziónak.

– Tudomásom szerint ezt az ügyet rendezték, és *a mostani Friderikusz-műsorok pénzt hoznak az MTV-nek*. A nézők igénylik azt a fajta szórakozást, amit Friderikusz Sándor nyújt nekik, és ami – mint korábban is nyilatkoztam – nem az én ízlésem szerint való. Ezért a kijelentésemért egyébként komoly szemrehányásokat kaptam, mind eltúlzottak, de kétségtelen, *nem kis jövedelemért vezetnek műsort emberek a televízióban*. A világ legjobban fizetett emberei a televíziós sztárok, a műsorvezetők, a hírmagyarázók.

– Ezek a huszonéves fiúk-lányok azonban még nem sztárok, hanem „tanulóvezetők".

– De még lehet belőlük sztár. Olyan erkölcsi és politikai környezetben dolgoznak, amelyben harminc-egynéhány esztendős reflexek működnek. Mindebből kitörve kell megvalósítaniuk a tényszerű hírközlést. Hangot váltani igen nehéz, kiváltképpen akkor, ha az utánpótlásképzést gondosan elmulasztották. Most körülbelül húsz ember ordas hibák nélkül, kisebb botlásokkal végzi a műsorvezetői teendőket, figyelő tekintetek kereszttüzében. Igen magas árat fizetnek ezért. *„Égési idejük"* legalább olyan gyors, mint az élsportolóké, és ezt kellőképpen kell értékelni. Tudom, hogy a húszezer forintos átlagjövedelmek és a tizenkétezer forintos nyugdíjak mellett felháborítóak azok az összegek, amiket ezek a fiatalok kapnak. De nem biztos, hogy belőlük nyugdíjasok lesznek…

– Pénz- és emberhiányra hivatkoznak, amikor azt kérdik az emberek, miért csak egy esti híradója van a közszolgálati televíziónak. Az elnök elégedett ezzel a hírszolgáltatási metódussal, vagy szeretne változtatni rajta?

– Nem vagyok elégedett, e pillanatban azonban olyan lerobbant a híradó technikai háttere, hogy több kiadást nem bírnának el. Most pedig képtelenség jobb technikai feltételekkel ellátni őket. Valószínűleg híreket fogunk adni, hogy hova és miként illeszthető be az esti programba még egy hírműsor, azt a műsorstruktúra vizsgálata dönti el. Azt pedig, hogy lesz-e két híradó, a médiatörvény szabja meg. Addig semmiképpen nem szabad dönténi e kérdésben, amíg nem tudjuk bizonyosan, két programmal működik a közszolgálati televízió, vagy eggyel?

– Ha két híradó lenne, azt két csapat csinálná?

– Nem. Mindenütt a világon egy csapat készíti egy tévétársaság híradóját. Kivételt csak az olasz tévé képez, és egy ideig a Magyar Televízió képezett.

– Ön szerint helytelen volt a Hankiss-féle elgondolás, hogy tudniillik legyen az ellenzéknek is híradója?

– Az első pillanattól fogva helytelennek tartottam ezt. Ha egy híradó nem jó, meg kell változtatni vagy fel kell cserélni egy másikra. De ellenhíradót létrehozni nem lehet. Ha ez történik, a néző elbizonytalanodik, összehasonlítgatva nézi a híreket, relatívnak tekintve a tényeket. A tények nem kormánypártiak és nem ellenzékiek. A tények – tények. Következésképpen csak egyféle tényközlés létezik. Ha a közönség időbeosztása úgy kívánja, hogy két kiadásra van szükség, akkor készíteni kell egy második kiadást, esetleg tömörebbet, ha lehet, frissebbet, mint az első. De ellenhíradót csinálni…

– A korábbi híradó ellen gyakran hangoztatott szakmai kifogás volt, hogy lassú a tempója, hogy képszegény, a hírek sorrendjét pedig rosszul határozza meg, a belpolitikáé az első hely, és csak utána jön a külpolitika. Ezeket a jegyeket azonban a jelenlegi híradón is fölfedezhetni, mégsem teszi őket szóvá senki.

– Én nem tudok és nem is akarok úgy ítélkezni, hogy összehasonlítgatom a mostani műsorokat az előzőekkel. A mostani híradót tényszerűnek tartom, és érdemének tekintem, hogy nem előre megfogalmazott szövegeket olvasnak föl, és nem azok elé keresnek képeket. Képeik tényközlő képek, bal igaz, kihúz gazdagabb is a képanyaguk. Ehhez azonban jóval több operatőrre volna szükség. A kül- és belpolitikai anyagok arányáról, illetve sorrendjéről pedig azt kell elmondanom, mivel többfajta külpolitikai műsora is van a televíziónak, a híradó megengedheti magának, hogy elsősorban a belpolitikával foglalkozzék. Már csak azért is, mert – úgy gondolom –, az embereket elsősorban az érdekli, hogy a határokon belül miként alakul a politikai élet. A portugál televízióban fedeztem fel először, hogy kivétel nélkül mindegyik hírműsoruk belpolitikával indul, és csak később következnek a külpolitikai élet hírei. Portugália Európa többi országához képest szegény ország, nagy nemzeti önérzettel. Számomra ők roppant rokonszenves példával szolgálnak.

– Az is szükségszerű, hogy a szomszédságunkban történő események a háttérbe szorulnak?

– Ha hírértékű események történnek a szomszédunkban, természetesen ott a helyük a híradóban. Gyakran azonban csak *érzelmi értéke* van a határokon túli történéseknek, az pedig nem a híradóba való. Ráadásul igen nehéz képanyaggal ellátni a környező országokból érkező híreket. Egyáltalán, olyan külföldi eseményekről képanyagot szerezni, amelyek egyedül bennünket érdekelnek, szinte lehetetlen. E tekintetben csak a nemzetközi hírközlő intézményekre hagyatkozhatunk, nincsenek ugyanis külföldi tudósítóink. Bármilyen furcsán hangzik is, az MTV-nek csak Moszkvában van külföldi tudósítója. Külföldi tudósítói gárdát kiépíteni pénz kérdése. Sok pénzé. De még az MTI-tudósítókat sem olcsó televíziós megbízatásokra szerződteni, mert operatőrt, közvetítő vonalat, kamerát kell melléjük bérelni, s ez nem két fillérbe kerül.

– Új képi jelrendszer van a Magyar Televíziónak. A nézők tekintélyes része elégedetlen vele. Az elnök elégedett?

– Sose lehetek elégedett. Ez a képi jelrendszer is változni fog, noha én személyesen rendeltem meg. Tudom, sokan humorizáltak rajta, hogy a kék az SZDSZ színe. Szerintem azonban Európa színe a kék, nem pedig az SZDSZ-é. Arra törekedtem, hogy minden szimbolikától mentes legyen valamennyi főcím, ugyanis nem a trükk meg a szimbólum a lényeg, hanem ami utána következik.

– Minden szimbolikától mentes legyen – mondja ön. A nemzeti szimbolikától is mentes – mondják mások, hiányolva, hogy a nemzetiszín nem szerepel a Magyar Televízió képi jelzései között.

– A *Tv 1* és a *Tv 2* jelentkezésekor ott a nemzetiszín, a zárókép emblémáján a zászló szerepel. Hogy a híradónál nincsenek nemzeti szimbólumok? Sehol a világon nem szokás nemzeti szimbólumokkal ellátni a híradót. Ez nem nemzeti híradó.

– A nemzeti televízió híradója.

– A közszolgálati televízió híradója. Igen zavaró, ha útonútfélen használják a nemzeti szimbólumokat, amelyek megfelelő adagolásban meghatnak és fölemelnek. Az MTV nemzeti mivoltát a nyitó emblémája és a tartalma képviseli.

– Nem új keletű, de állandósult hiba, hogy a nemzeti ünnepeket nem tudja méltóképpen megünnepelni a Magyar Televízió.

– Kulcskérdés e tekintetben, hogy visszatérjenek a művészi műsorok, azok az adástípusok, amelyeket kiszorítottak a politikai programok. Nincsenek tartalékaink, ami volt, azt fölhasználtuk. Újra fölhasználni őket a lejáratásuk, az elkoptatásuk veszélye nélkül nem lehet. Ahhoz pedig, hogy újakat teremtsünk, legalább három [illegible]

– Több évtizedes vita tárgya, vajon a belső rendezői gárdával vagy külsősökkel kell-e művészi programját fölvirágoztatni a televíziónak?

– Ezt a fogalmat: *külsős*, nem ismerem. A *tehetség* fogalmát viszont igen. A *szolgálatét* is. A televíziós rendezés szolgálat. Az a gyakorlat, amely a filmgyártásból átszivárgott a televízióba, hogy tudniillik szerzői életművüket kívánják megvalósítani a rendezők, nem folytatható. A televízióban tudni kell, kihez és miért szól valaki. Ha ezen belül meg tudja valósítani valaki az életművét, csak gratulálhatunk neki. De ha csak az életművét kívánja megvalósítani, bajba kerül.

– Mi lesz az MTV-vel akkor, ha rövid időn belül nem születik meg a médiatörvény?

– Összeomlik. Ha olyan nagy hatású és nagy felelősségű intézménynek, mint amilyen a közszolgálati televízió, nem adnak biztonságot, akkor az kezelhetetlenné válik. Amíg nincs törvény, minden lépés bizonytalan.

– És ha megszületik a törvény, de csak egy programot „ír elő" a kettő helyett?

– Az már az *utódom* gondja. Ha mindazt a közszolgálati feladatot, amit teljesíteni kell, egy programon adnánk, nézhetetlenné válna a televízió. Elismerem, a két programon sokkal átgondoltabb műsorpolitikát lehetne folytatni, szikárabb struktúrát lehetne megvalósítani. De egy örökölött szokásrend azonnali felborítása lehetetlen. Fokozatos átmenetet kellene teremteni egy olyan műsorpolitika irányába, amely minden olyan műfajt és kötelezettséget fölvonultat, ami egy nemzeti te-[illegible]

– „Terepismerete" – harmincvalahány évi televíziós szolgálat után – vitathatatlan. Elnöki tennivalóihoz kiktől kér tanácsot?

– A közvetlen közelemben dolgozó kollégáktól, akik más területen otthonosabban mozognak, mint én. A televízióhoz értek. Hogy a vezetéshez is értek-e, az most derül ki. Eddig őrsöket, rajokat, csapatokat vezettem. Stábokat. Most hadsereget vezénylek. Csinálhatom ezt *kutuzovi* alapállásból, csendben ülve, és tudva, hogy a dolgok úgy mennek, ahogyan elképzelem, vagy Churchill-szerűen, sakkfiguráknak tekintve az embereket ezreit… Minden tanácsot meghallgatok, de igazándiból tanácsot kérni: hogyan kell televíziót vezetni, vajon kitől tudnék?

– Erkölcsi tanácsot élők és holtak egyaránt adhatnak. Sárközi Márta, a sziklaszilárd jellemű asszony, Horváth Ádám édesanyja például…

– Elmondok egy történetet. Agráregyetemre jártam, és 1949-ben nyílt titok volt, hogy ki fognak rúgni, méghozzá egy nyilvános kari ülésen kiközösítve. Mondtam anyámnak: nem megyek el, miért kell nekem végigülni a saját kinyírásomat? Anyám azt mondta: *„Mikor lesz még ilyenre alkalmad? Tessék elmenni, végigülni és megjegyezni az egészet!"* Most is azt mondaná: *„Mikor lesz még egyszer erre alkalmad? Csináld végig."* Valószínűleg közben nagyon aggódna, de ezt nem mutatná. Gyakran az eszembe jut, amint az olaszfasori szabóműhelyben dolgozott, és közben a *Válasz* című folyóiratot szerkesztette. Igaz, *Illyés* Gyulával együtt. Mellettem nincs Illyés Gyula.

Bódy Gabriella

Erkel Színház

1994. november 26-án és 27-én

Mozart:

Szöktetés a szerájból

daljáték három felvonásban

Szövegét C. F. Bretzner nyomán szabadon átdolgozta: G. Stephanie. Fordította: Oberfrank Géza.

Vezényel:

Kovács János

Oberfrank Péter

Szelim basa	Fodor Tamás m. v.	Fodor Tamás m. v.
Konstanza, Belmonte szerelmese	Bazsinka Zsuzsa	Csonka Zsuzsa
Blonde, Konstranza komornája	Kertesi Ingrid	Péter Anikó
Belmonte	Daróczy Tamás	Mukk József
Pedrillo, Belmonte szolgája	Derecskei Zsolt	Csányi László
Ozmin, a basa birtokának felügyelője	Szüle Tamás	Szvétek László
Szólókvartett	Szepessy Beáta	Bartha Eszter
	Czira Judit	Pastyik Mónika
	Szücs Árpád	Erdősi Tibor
	Fazekas Csaba	Borossa László

Díszlet: Khell Zsolt m. v. Jelmez: Jánoskúti Márta m. v.
Karigazgató: Katona Anikó

Zenei munkatársak:
P. Szabó Anikó, Salgó Tamás, Dallos Erika, Pertis Jenő, Hirsch Bence, Csányi Valéria
A rendező munkatársa: Frigyesi Tibor

Rendező: Kerényi-Miklós Gábor

A Magyar Állami Operaház támogatója a

Magyar Nemzet

3620

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

Alexovits László

1969 SZEP 25

1021

A zsűri elfogadta

a Zalka Máté domborművet

A Győr városi Tanács megbízásából a Zalka Máté Iskola névadójának domborművén dolgozott az utóbbi hónapokban Alexovits László szobrászművész. A család kérése volt, hogy ne szobor álljon az épület előtt, hanem dombormű az iskola falán. Az iskola 1958-ban választotta névadójának Zalka Mátét, s 1960 óta kapcsolatot tart fenn az özveggyel és Zalka Máté lányával is. Tőlük kapta meg a művész Zalka Máté egyetlen fényképét, s a kérésüknek megfelelően a dombormű nem a katonát, hanem elsősorban az *embert* ábrázolja.

A Képzőművészeti Lektorátus három tagú zsűrije tegnap tekintette meg a művet — első megfogalmazásában, agyagba mintázva —, s elenyésző módosítást kérő észrevételek után *elfogadta*.

A művész munkája természetesen nem ért véget, hisz az iskola falára kőbe vésve kerül majd: 1969. április 23-án, Zalka Máté születésnapján, az iskola fennállásának negyvenéves jubileumával egybekötött ünnepségen leplezik le.

ége
I.-ben

KOMLÓI BÁNYÁSZ—GY. MAGASÉPÍTŐK 22:17 (9:10)

Az első félidőben végig a győri csapat vezetett. A második játékrészben fej fej melletti küzdelem alakult ki. 15:14-es komlói vezetésnél Kovács hétméterest hibázott. Az utolsó percekben teljesen összeroppant a Magasépítők, és kitűnő átlövőik eredményes játékával nagy gólarányú győzelmet aratott a hazai csapat.

Góllövő: Borkai, Horváth E., Végh (3—3), Heitzinger, Kovács, Szalai (2—2), Helyes, Kóhalmi.

MOGAAC—GYŐRI DÓZSA

10:10 (4:7)

Megyei férfi rangadó.

Zuhogó esőben került sorra Mosonmagyaróváron a bajnokság szempontjából sorsdöntő találkozó. A körülmények miatt jó játék nem alakulhatott ki, nagy küzdelem folyt a bajnoki pontokért. A kezdés után azonnal a hazaiak értek el gólt, de a Dózsa fokozatosan elhúzott, és a félidő végéig 3 gólos előnyt szerzett. A második félidőben továbbra is a győriek irányították a játékot és növelték előnyüket 8:4-re majd 9:5-re. Az utolsó 10 percben a hazaiak óriási iramot diktáltak, majd emberfogásra tértek át. Ritkán látott nagy küzdelembe a MOGAAC-nak az utolsó percben sikerült egyenlítenie, s ezzel

Alexovics László szobrász M.D.K.

Győr

Szamuely Tibor bronz-mellszobra A győrnádorvárosi uj lakótelepen

Napló

Magyar Nemzet 1963. március 10.9.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexovits László

NAPLÓ

1964 SZEP 4.

1021

NAPLÓ

Szobrot állítanak Abdán Radnóti Miklós emlékére

Veszprémi hozzájárulás a rózsaliget létesítéséhez

A Győr—Sopron megyei Abda községben egy kis márványtábla jelzi, hogy a község határában végezték ki a visszavonuló németek sokat szenvedett költőnket, *Radnóti Miklóst*. A Győri Wilhelm Pieck Járműipari Művek fiataljai elhatározták, hogy *Abdán szobrot állítanak a nagy lírikusnak és rózsaligetet létesítenek az egykori tömegsír környékén*. A vagongyári fiatalok tervének megvalósításához segítséget nyújt a megyei tanács és több győri üzem is, sőt a rózsaliget létesítéséhez hozzájárul az ország több nagy városa is. A győri üzem fiataljainak felhívására az ország minden részéből személyes ismerősei jelentkeztek, hogy szeretnének hozzájárulni a vagongyári fiatalok szép tervének megvalósításához. *Szegedről, Veszprémből, Szombathelyről ajánlottak már fel rózsatöveket a szülő ligetbe, sőt a veszprémi főkertész a rózsák elültetésére is örömmel vállalkozott.* A megyei tanács megbízásából a felállítandó szobrot Alexovits László győri szobrászművész készíti el.

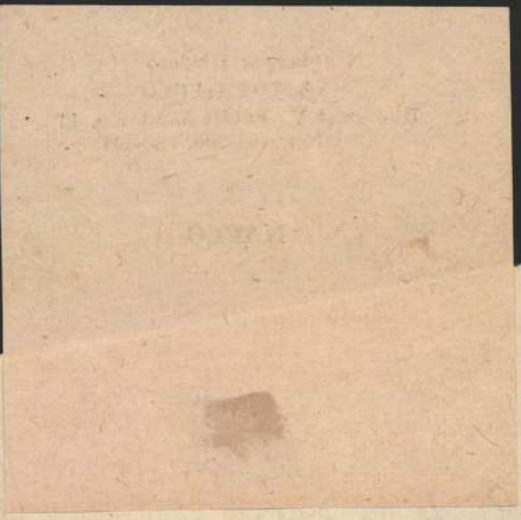

T

an szükség ban

az állami támogatás. Erre az évre 1500 forintot kaptunk. Működtetnénk több szakosztályt is, de nincs hozzá anyagi erőnk. Akarat meg van bennünk, de csak addig nyújtózkodhatunk, amíg a takarónk ér.

A sportkör vezetőségének tettrekészségét nem lehet kétségbe vonni. Bizonyítja ezt, hogy télen például a körzeti bajnokságban sakk- és asztalitenisz csapatot szerepeltettek. A

Magyar—lengyel válogatott röpladba mérkőzés Veszprémben

Nemzetközi röplabda esemény színhelye lesz szeptember 6-án, vasárnap este Veszprémben a vegyipari egyetem tornacsarnoka. A magyar és a lengyel női röplabda utánpótlás válogatott méri össze tudását a megyeszékhelyen. A találkozó az olimpiai előkészületek jegyében zajlik le, mindkét csapatban szerepelnek a fiatalabb korosztályt képviselő olimpiai kerettagok. A 18,30 órakor kezdődő mérkőzést japán labdával játsszák. A közönség és a szakemberek is minden bizonnyal érdekes, tanulságos mérkőzésnek le-

Alexovics László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

1964 OKT 25.

1021

Liszt Ferenc szobrot avattak Győrött

Tegnap délben érdekes esemény színhelye volt Győrött a megyei tanács székháza: Liszt Ferenc mellszobrát avatták fel. A régi épületen márványtábla hirdeti, hogy 1840. január 16-án itt adott hangversenyt a nagy zeneszerző. Az egykori leírások szerint ezen a hangversenyen is óriási sikert aratott Liszt Ferenc. Az utca mindkét oldalán lelkes tömeg fogadta a hóesésben, szánon érkező nagy muzsikust, aki győri hangversenyének bevételét jótékony célra ajánlotta föl.

A tegnapi avatási ünnepségen a tanács művelődésügyi osztályának képviselője méltatta Liszt Ferenc munkásságát. Ezt követően a Győri Liszt Ferenc Zeneiskola növendékei megkoszorúzták az újonnan felavatott emlékművet. Alkotója: *Alexovics László* győri szobrászművész. A Képzőművészeti Alap zsűrije az ország egyik legjobb Liszt-szobrának minősítette Alexovics László alkotását.

A Liszt Ferenc Zeneiskola a Liszt-szoborért védnökséget vállalt. A szobor felállításával a megyei tanács épületének bejárata méltó külsőt nyert. Az épületen az elmúlt évben átalakításokat hajtottak végre. A szoboravatással ez a munka lényegében befejezést nyert. A következőkben rendbehozzák a belső udvart is. Kibontják az árkádokat, és a jó akusztikájú udvart alkalmassá teszik hangversenyek rendezésére.

Sikeres előadássorozat

Nagy sikere van Halászban a munkásakadémiának. A megnyitót október 12-én tartották, s minden második héten, hétfőn tartanak egy-egy előadást. A község lakóinak az volt a kérése, hogy a nőket érdeklő, asszonyoknak tanácsot adó előadásokat is szervezzenek. Az elkészült évi program vonzza a hallgatókat. Irodalmi, történelmi tárgyú előadások mellett a gyermeknevelésről, az öltözködésről is szerveznek egy-egy előadást. Orvosi tanácsok sem hiányoznak a programból. Az előadásokat filmvetítéssel színesítik.

josné a Vörös Hadsereg út
alános Iskolában délután 5—6
ig. **Szabó** György a Lenin úti
alános Iskolában este 6—7
ig. **Török** Kálmán, Kossuth L.
a 160. alatt délután 5—6 óráig.
niel Sándor a szigeti pártszer-
etben este 6—7 óráig. **Bányai**
örgy, Egység tér 2. alatt este
7 óráig. **Földessy** Károly, Be-
annisz út 6—8. alatt délután
6 óráig. **Gyimesi** János a
mlemezgyárban este 6—7 óráig.
vács László és **Ficzek** Imre a
nay J. úti Általános Iskolában
után 5—6 óráig. **Udvardy** Gyu-
é Tanácsköztársaság útja 47.
t este 6—7 óráig. **Eszes** István
révfalui pártszervezetben este
7 óráig. **Dobai** Dezső a Zene-
olában délután 5—6 óráig. **Sza-**
József, Kovács P. utca 6. alatt
e 6—7 óráig. **Wajzer** Dezsőné,
n tér 14/b alatt délután 5—6
ig. **Krausz** Károly, Gorkij út-
34. alatt délután 5—6 óráig.

któber 27-én: Farkas Tibor,
k B. utca 27. alatt este 7—8
ig. **Hulman** Károlyné, Botond
a 1. alatt este 6—7 óráig. **Dr.**
hácsi Lajos a megyei bíróság
n délután 4—5 óráig.

któber 28-án: Tóth József a
erfy S. úti Általános Iskolá-
n este 6—7 óráig. **Horváth** Fe-
c a gyárvárosi pártszervezet-
n este 7—8 óráig. **Váncsa**
örgyné a Kossuth L. utcai Ál-
ános Iskolában délután 5—6
ig. **Vörös** Imre a gyárvárosi
rtszervezetben este 6—7 óráig.
rstl László, Üteg utca 13. alatt
e 6—7 óráig. **Szabó** Mihályné a
árvárosi pártszervezetben dél-
án 5—6 óráig.

Október 29-én: Turbuk Bernát
Zeneiskolában délután 5—6
áig. **Papp** József, Bajcsy Zs.
1. alatt este 6—7 óráig. **Jörg**
zsef, Szabadsajtó utca 7. alatt
luján 5—6 óráig.

Október 30-án: Csenteri Ferenc,
rtész utca 10. alatt este 6—7
áig. **Nagy** Róbertné a Lakk-
árban délután 5—6 óráig. **Gőcze**
iklós, Szabadság út 25. alatt es-
7—8 óráig. **Pócza** Károly, Kos-
th L. utca 124. alatt délután
-6 óráig. **Kántor** Endre, Kiss J.
ca 7/a alatt délután 5—6 óráig.
ovács Ottó és **Inotay** Tibor a
örös Hadsereg úti Általános Is-

ban este
Balfi út
Heves F
lános I
Horváth
cai Ált
órakor.
kultúrte
Lacsnyi
alatt es
zsef, Te
után 5
Ősz uto
Radó F
alatt délután 5 órakor. **Savanyú** István az Uszoda utcai óvodában este 6 órakor. **Schlaffer** István, Balfi út 80. alatt este 6 órakor (beszámoló). **Balogh** Antal, **Ferenczi** Sándor, **Gürtler** János, **Kleer** Vilmos, **Tatay** Jenőné és **Zsebedics** Géza a sopronbánfalvai Általános Iskolában este 6 órakor.

Október 31-én: Bertalan István a SZOT üdülőben délután 4 órakor. **Fülöp** Ferenc a brennbergbányai általános iskolában délután fél 4 órakor. **Gacs** Györgyné, Balfi út 80. alatt este 6 órakor. **Haller** Ferenc a brennbergbányai Általános Iskolában délután 4 órakor.

A MAGYAR KÖZGAZDASÁGI TÁRSASÁG győri előadásai a népgazdasági tervezés tárgyköréből. III. félév:

Október 27.: Területi tervezés, előadó: Koródi József, OT. — Anyaggazdálkodási rendszerünk. Előadó: dr. Megyeri Endre adjunktus, Közgazd. Egyetem.

November 10.: Tervezés és irányítás fejlődése a szocialista országokban. Előadó: dr. László Imre tanszékvezető, Közgazd. Egyetem.

November 10: Tervezés és irányítás fejlődése a szocialista országokban. Kapitalista tervezési kísérletek. Előadó: dr. László Imre.

December 8.: Kapitalista tervezési kísérletek. Előadó: dr. László Imre.

MDK

Alexovics László, Győr, Győr m.
szobormüvei:

Kapuvári lány	körtefa
Kapuvári férfi, Kapuvári menyecske	diófa
Dózsa	"
Erkel	"

A vidéken élő képzőművészek kiállitása.
1954.nov.20. - dec.4-ig. Ernst Múzeum. 15.1.

Alexovics László

ALEXOVICS LÁSZLÓ szobrászművész gyűjteményes kiállítása tegnap nyílt meg a győri műcsarnokban. A több évtizede Győrött élő és alkotó művész először mutatkozik be válogatott alkotásaival szűkebb hazájának közönsége előtt. Negyven év legszebb alkotásait válogatta össze, szobrokat, portrékat, fafaragásokat.

Magyar Hirlap 1980/1/12/10

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1981 FEB 13

KISALFÖLD

Alexovics László
szobrászművész

1021

■ Alexovics László győri szobrászművész fából készíti a Téli szerelmesek című kisplasztikáját. Legújabb műve, az Olvasztár a napokban készült el. Néhány alkotását a nyáron megrendezendő pécsi országos kisplasztikai biennálén kívánja bemutatni.

A Győr-S

FELVÉTELT HIRDET

gépesítési előadói

MUNKAKÖR BETÖLTÉSÉRE.

PÁLYÁZHATNAK,

akik gépész-üzemmérnöki, vagy technikusi oklevéllel és legalább 5 éves szakmai gyakorlattal rendelkeznek.

Fizetés a MüM, 24/1980. (XII. 18.) sz. rendelet alapján, megegyezés szerint.

Jelentkezés

a vállalat személyzeti vezetőjénél személyesen, vagy írásban.

Alexovits László

Szobrán, 1913, Bpest. Tanulmányai t Bp.-en, körmendi Szimm Jenő szobrán művész irányítása mellett végeste. A 2-ik háború után a győs megyei képz. csop. vez., jelenleg a győri kisfaludi Sinkás dinlelkésének vez., a képz. körnek, és a kollektív műtermnek vez. 1958-ban Alba Regia díj. Művei Győrött és Kapuváron láthatók.

Észlekdunántúli képzőművének kiáll. 1965. Szérosfehérvár. Kat. bev. Kovács Péter.

5 l.

M. D. K.

Alexovics László

Győri szobrászművész Liszt Ferencről készült mellszobrát felavatták a Megyei Tanács épületének bejáratánál. (Az épületben „1830. jan. 16.-án hangversenyezett a nagy magyar zongoraművész.")

Az „Aktuális" c. rovat hiradása.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1964. okt. 30.
VIII. évf. 44. sz. 20. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 MÁR 1
KISALFÖLD

Alexovics László szobrászművész

1021

Kodály-szobor a főiskolán

Kedves ünnepség színhelye volt tegnap este a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Győri Tagozata. Az emeleti előcsarnokban — meghívott vendégek, tanárok, növendékek jelenlétében — leplezték le *Alexovics László* szobrászművész Kodály Zoltánt ábrázoló mellszobrát.

Az ünnepségen *Bácskai György*, a főiskola tanára mondott avatóbeszédet. Szólt a zeneszerzőről és népzenetudósról, aki Bartók mellett a XX. századi magyar zene legjelentősebb képviselője volt. Akinek nevéhez a magyar népzene legősibb és legtisztább rétegének — az új kultúra éltető forrásának — felfedezése, feltárása fűződik. Beszélt Kodály küzdelmeiről, a nyilvánosság előtt feltűnést keltő új művekről, tudományos és irodalmi munkásságáról, az egyetemes magyar zenekultúráért végzett tevékenységéről, a zenei nevelést gyökereiben megújító, s azóta az egész világon elterjedt módszeréről.

— Emlékeztessen ez az arcmás a zene folytonos megújulására, egy teljes világ képét életre keltő művészre, a Mesterre, aki olyan csodálatos alázattal és önmegtagadással szolgálta ezt a képzelet teremtette világot. Minden műve egy cél hordozója volt: vágyódás a teljesebb, igazibb, emberi életre — mondta befejezésül Bácskai György.

Ezt követően a főiskola tanárai adtak hangversenyt Kodály Zoltán műveiből.

időszakban
fiú —, *hogy*
a győri Be
tatni a
Szüleim és
beleegyeztek, így Komárom helyett Győrt választottam, a gimnázium első éves testnevelés tagozatos tanulója vagyok.

Kollégista, a heti hat testnevelés óra mellett hat edzésen csiszolja technikáját edzője, *Tóth Béla*. Az ősszel a Dózsa-pályán már sikerült a 188 centiméter, a következő hónapok legnagyobb sportfeladata a középiskolás csapatbajnokság, amelynek magasugró versenyét szeretné megnyerni a Bercsényi.

A napokban levél érkezett az iskolába a KISZ Központi Bizottságától. Az volt benne, hogy a szakemberek és az újságírók szavazatai alapján megkapta „Az év úttörő sportolója 1977" címet. Az érte járó díjat Bauer Miska tegnap vette át Budapesten.

M. G.

Az NB III állása

1. PVSK	22	39—16	29
2. Répcelak	22	37—26	29
3. Ajka	22	39—24	27
4. Bauxitb.	22	35—24	27
5. Oroszlány	22	33—30	26
6. Pét	22	27—21	25
7. Rákóczi	22	27—15	24
8. Bábolna	22	29—21	24
9. Bakony	22	25—22	24
10. NTE	22	28—32	24

nak a kérdést a szombati Rába ETO—ZTE elleni vesztes találkozó után a hazai csapat szurkolói. A győri szurkolók elkeseredettsége teljesen érthető. Annál is inkább, mert ezután az eddiginél is nehezebb napok várnak a Rábaparti labdarúgókra.

Ma délután fél háromkor a jóképességű Pécsi MSC otthonában kísérlik meg kiköszörülni a csorbát a győriek. *Horváth Béla* technikai veze-

SPORT

tő tájékoztatása szerint hétfőn két, kedden pedig egy edzést tartott a csapat, majd elutazott Pécsre.

Az összeállításban történt változás, ugyanis *Hannich* a ZTE ellen megsérült — bedagadt a bokája —, és még nem egészséges. *Baumann* viszont meggyógyult. A kezdőcsapat tehát a következő: *Földes — Baumann, Cs. Horváth, Pardavi, Magyar — Somogyi, Onhausz, Mile — Pénzes, Pásztor, Glázer.* Tartalékok: *Pal-*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

Alexovics László
1958 JUL 19.

Látogatás Alexovics László, 610 győri szobrászművész műtermében

Meredek lépcső vezet fel a műterembe. A Bajcsy-Zsilinszky út egyik házának padlásteréből kikerített részben van Alexovics László, győri szobrászművész műterme. Itt lakik a művészet, ebben a kis, fehér falakkal elkerített padlásrészben. Néhány szerszám van benne, egy asztal, egy hintaszék és állványokon a készülő, letakart művek. Az anyagnak állandóan nedvesen kell maradnia, különben összetöredezik. Ez a letakarás célja, de mi most úgy érezzük, hogy a kíváncsi szemek elől rejtette el a mester a készülő műveket és érdeklődve várjuk a pillanatot, amikor

A LEPLEK LEHULLANAK.

Leülünk a kényelmes hintaszékbe és nézzük, ahogy a művész óvatos kézzel fejti le az egyik készülő mű takaróját.

Mikor eltávolítja a védőtakarót, *egy férfi mellszobrát látjuk* magunk előtt. Komoly, szigorú vonású, idősebb férfit ábrázol a szobor. Dr. Petz Aladárnak, a győri kórház főorvosának síremlékére készül ez a mellszobor. Sehol sincs az arcon túlzott részletezés, de elnagyolás sem. — Alexovics igen mértéktartó művész, a belső tartalomra törekszik, nem a hatásos külsőségekre.

A másik készülő mű egy *öregasszony fejét* ábrázolja. Rendkívül érdekes ez a fej. A sok ránc feltétlen az öregségre vall, mégis van valami fiatalos üdeség benne, s noha minden részleten rajta a kor jele, mégis, mintha fiatal és öreg is lenne egyszerre.

— Egy olyan öregasszonyt mintáztam itt meg — magyarázza a mester —, aki öreg korára is jó egészségnek örvend, s ez a külsőben is megmutatkozik. Hetvenhat éves. Ritkaság ebben a korban ilyen jó egészség. Innen a különös ellentét, a fiatalság és az öregség egyszerre megjelenése az arcon.

A harmadik alkotás egy *történelmi dombormű*. Címe: *„A deres"*

Körülbelül 1720-ban hetven napos jobbágysztrájk volt Kapuvárott. Ez a történelmi esemény adta az alapgondolatot. A dombormű középpontjában egy deresen fekvő parasztot látunk, akin éppen készülnek a büntetést végrehajtani. Nagyon jó a kép egyensúlyozottsága, a szembenálló csoportok, érzések és indulatok térbeli ábrázolásának jó elosztásával. A tömeg, melyben ott vannak a büntetést szenvedő rokonai és barátai, szemben áll a nézővel. A mellékes szereplők, mint például a büntetést végrehajtó személy, háttal állnak. A császári csapat és a büntetésre várók a kép két oldalán szembe néznek egymással. A mű érdekessége és értéke nemcsak az, hogy történelmi adatok alapján készült hanem az is, hogy modellje kapuvári személyek. A hűbéri robotban sínylődő kapuvári parasztok szabad utódai, akiknek szívéhez legközelebb áll ez a történelmi esemény.

Egy másik domborművet veszünk szemügyre, s megragadja figyelmünket egy

ÉRDEKES KÍSÉRLET.

Nem a szokványos dombormű, mert bár kiemelkedik az alapból, mégis egyetlen, osztatlan sík lap a felülete. Az alaknak csak körvonalait látjuk. Olyan, mint az árnyék, de nem annyira aprólékos, mint a szokásos árnyképek. Mégis, e nagy vonalakból is láthatjuk, hogy *olvasó fiút* ábrázol. Modern épületek nagy falfelületeinek díszítésére lenne alkalmas ez az újfajta dombormű.

A műterem előterében a már gipszbe öntött kész szobrokat látjuk. *Jedlik Ányos mellszobra* a két szem közti függőlegesráncokkal, de a széles arcvonásokon előtnlő nyugalommal, a gondolkodás biztonságával ábrázolja a nagy fizikust. Ez a győri Gépipari Technikum rendelésére készült, végső formájában bronzba öntve díszíti majd a technikum épületét.

Egy kisebb gipszszobor *népviseletben táncoló párt* ábrázol. Érdekes itt az eredeti felfogás, a mester nem idealizálja a táncoló parasztokat, nem légies jelenségeket ábrázol, hanem olyanokat, akik a földön járnak és közük van a földhöz. A suhanó ruhák, a lendületes mozdulatok azonban nagyon jól érzékeltetik a ritmust, a szépséget.

Lemegyünk a földszinti lakásba, ott érdeklődünk

A MŰVÉSZ TOVÁBBI TERVEI

felől.

— Legközelebbi tervem *Schima Bandi, győri ötvösmester portréjának megmintázása.* Három szobromat beküldtem a dunántúli képzőművészeti kiállításra, mely Székesfehérvárott lesz. Legnagyobb munkám volt az utóbbi időkben az *1919-es Tanácsköztársaság győri emlékművére beadott pályamunka.* Illetve az lesz, ha engem bíznak meg a kivitellel. Néhány nap múlva lesz a döntés.

A szobában is szobrok, a falon szobrok fényképei, az asztalon magyar és idegennyelvű képzőművészeti szakkönyvek. A mester dolgozik. Tele van tervvel, reménnyel. Mint maga mondja *a szépség megmutatása a célja*, s az, hogy jobbá tegye az embereket. Ezt amint művei mutatják, minden különösség nélkül, közérthető kifejezési formákkal szolgálja, melyekben azonban mindig bele tudja vinni a maga sajátos felfogását, egyéni mondanivalóját.

L. L.

Festők a Kisalföldön

— Unalmas ez a táj, öregem...
— Igen, semmi festői, semmi érdekes...

vízszükséglete

még be lehet kapcsolni a csatornahálózatba. Ez azonban kevés, mert a Belvárosban már csak néhány üres telek áll rendelkezésre lakásépítkezésre.

Egyre sürgetőbben jelentkezik a főgyűjtő csatorna építése. Azonnal meg kellene kezdeni az építését. Vízügyi szakemberek már évek óta javasolják és kérik ezt. A munkálatok megkezdésére a hároméves tervben sincs egyelőre remény. Ha nem épül meg sürgősen a főgyűjtő csatorna Győrött, rendkívül súlyos helyzet állhat elő. A győri és a fővárosi vízügyi szakemberek bíznak abban, hogy valamilyen formában mégis sor kerül Győr csatornahálózatának fejlesztésére. Az ankétra a Tervhivatalnak is küldtek meghívót, azonban senki sem jelent meg a Tervhivatal képviseletében.

Melegvízforrások vannak a város alatt

Az ankét első napján még egy érdekes előadás hangzott el. *Fenczi* Károly, a Magyar Állami Földtani Intézet helyettes igazgatója tartotta a Kisalföld hidrogeológiájáról. Elmondotta, hogy Győr alatt és környékén melegvízforrások vannak. Körülbelül 1000—1300 méter mélységben már 70 fokos melegvizet lehet találni. Az előadás után *Honti* Gyula, a Földmérő és Talajvizsgáló Iroda osztályvezetője szólalt fel és beszámolt a Szigetközben végzett kutatásairól, a talajvízáramlásokról.

Az ankét résztvevői tegnap megtekintették a kiskúti, révfalui és az épülő új ipari vízierőművet is. Ma reggel az ankét *Szakváry* Jenő „*A vízellátás és csatornázás helyzete Győr megyében*" című előadásával folytatódik tovább.

(csi)

Az 1958-59 oktatási év megszervezéséről tárgyalt a KISZ Győr városi bizottsága

Az 1957/58. KISZ politikai oktatási év alapos elökészítés hiányában nem volt kielégítő. A legtöbb üzemi és vállalati szeminarium nem hozta meg a kívánt eredményt. Az elmúlt oktatási év hibáinak elkerülése céljából a Győr városi KISZ végrehajtó bizottság tegnap délelőtt határozatot hozott az 1958/59. politikai oktatási év elökészítésére.

A határozat kimondja, hogy a városi KISZ bizottság tagjai, az alapszervezetek titkárai, vezetői és aktivistái képességeiknek megfelelő pártoktatásban vegyenek részt az 1958/59. évben. A politikai műveltség alacsony fokán álló KISZ-tagok és szervezeten kívüli fiatalok részére is ki kell alakítani az oktatási rendszert. Ebben az évben Győr területén a marxizmus-leninizmus alapjai, az „időszerű kérdések" tanfolyama, a „KISZ politikai kör", „a világ térképe előtt" és a „kérdezz-felelek" körök megszervezését ajánlják.

A marxizmus-leninizmus alapjai és az időszerű kérdések tanfolyama az alapszervi vezetők és az aktivisták számára indul. Az egyéb politikai körökre mind a KISZ-tagok, mind a szervezeten kívüli fiatalok járhatnak.

A KISZ vezetők a marxizmus-leninizmus tanfolyamán kívül egyéb oktatásban is részt vehetnek. A tétlesvári bentlakásos iskolára turnusonként húsz fiatalt küldenek. A tanfolyam egy hónapos. A Kilián Esti Egyetem előadásait az Aradi vértanuk útján az ifjúsági házban tartják. Az egyetemen ötven fiatal vehet részt. A hallgatók négy tantárgyat tanulnak: filozófiát, pedagógiát, politikai gazdaságtant és ifjúságpolitikai kérdéseket. Az előadásokat egyetemi képzettségű tanárok és párimunkások tartják. Az oktatásokon kívül az alapszervi titkárok részére kéthavonként titkári konferenciát tartanak.

A határozat felhívja minden KISZ vezető figyelmét, hogy az oktatási év megszervezésénél állandóan tartsa szem előtt, hogy a KISZ szervezeti szabályzata minden tag számára kötelezővé teszi a marxizmus-leninizmus rendszeres tanulmányozását. A propagandamunka szervezése során kerülni kell minden adminisztratív, erőszakos módszert, látszateredményekre való törekvést és számhajhászást. Az oktatás megszervezésének fő módszere a türelmes, egyéni felvilágosító munka legyen. Az oktatási forma megválasztásában biztosítani kell a legteljesebb önkéntességet. Minden KISZ vezető kötelessége, hogy biztosítsa a propagandamunka megfelelő színvonalát. Ezért a szervezetekben csak olyan oktatási formát lehet szervezni, amelyet a résztvevők képzettsége megenged és amelynek vezetésére van megfelelő propagandista.

— Az IBUSZ augusztus 21-től szeptember 3-ig társasutazást szervez Marianske Lazneba. A részvételi díj 2730 forint. Augusztus 12-től minden kedden és pénteken négy-, illetve ötnapos prágai repülőgép-kirándulásokat indítanak. A négynapos út díja 1355 forint, az ötnaposé 1497 forint. Ezenkívül augusztus 29-én kéthetes csehszlovákiai autóbusz körút kezdődik, amelynek részvételi díja 2935 forint.

a palota tetején zászló leng, a király Brüsszelben tartózkodik.

*

A rengeteg brüsszeli jellegzetesség közül a legkedvesebb a Maneken-Pis szobor. Kedvesnél kedvesebb legendák fűződnek hozzá. A szobor murilloi formájú meztelen kisfiút ábrázol, amint éppen... nos, a Maneken Pis: szökőkút. Születésének talán legkedvesebb legendája: egykor nagy tűz ütött ki a téren. Mindenki sietett, oltotta a tüzet. A legnagyobb zűrzavarban az egyik házból kiszaladt egy meztelen kisfiú egyenest a tűzhöz és a maga módján kezdte oltani a tüzet. Az eseményt szobor örökíti meg, s a szobrot mindennap más-más ruhába öltöztetik. Királyok, hercegek, gazdag emberek ajándékoztak ruhát a Maneken Pis-nek. Állítólag kétezer, de lehet, hogy csak ötszáz ruhája van. Külön házban őrzik a ruháit a Grande Place-on. De funkcióját mindig betölti, bármilyen díszes ruhát adnak is rá. A szökőkút mindig működik...

*

Kirakatok. Borsos árak. A konfekcióholmi nagyon drága. A ruhaanyagok nem annyira, viszont a megvarratásuk igen. Egy nyári ruha francia selyemből 2500 frank, de kartonból is 500 körül van. Akiknek erre nem telik, a szezonvégi kiárusításokra spórolnak egész éven át. Hogy elmaradnak a divattól, az biztos, dehát szegény ember vízzel főz és szegény ember Brüsszelben is akad elég.

*

Kora hajnalban más a kép. A belváros, a milliomos negyed még csendes, de a kis utcákból emberek indulnak dolgozni. Pillantást se vetnek a kirakatokra, az autókra. Ők csak dolgoznak, hogy másoknak jusson a luxusból. Megélnek? Ma meg, és nem is rosszul. És a holnap? Oh, nem szabad rágondolni. Be kell érni a gyárba. Késni nem lehet...

Várnagy Györgyné

*

Legközelebb: Magyarok Belgiumban.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 MÁR 5

DAILY NEWS

László Alexovics

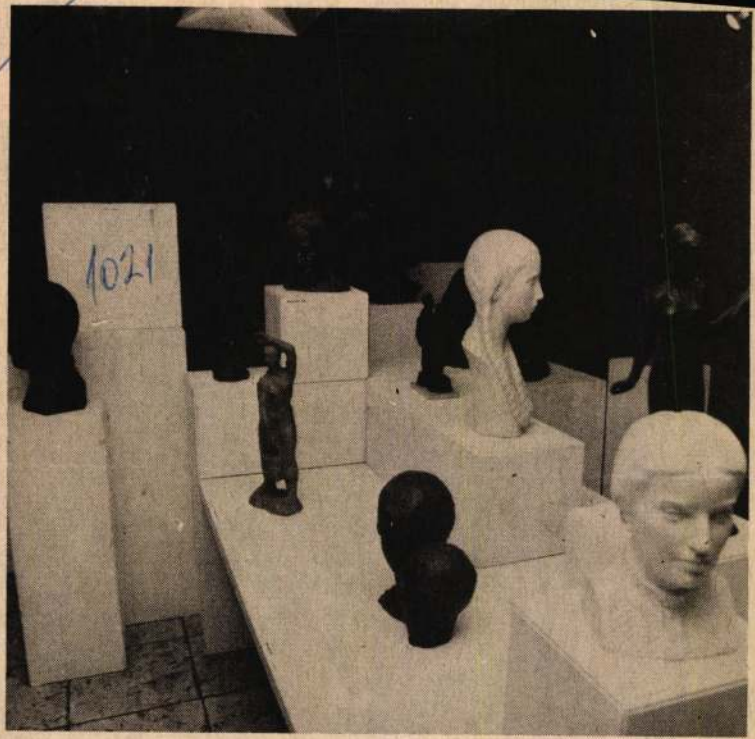

FOTO MTI — K. MATUSZ

Zum ersten Mal stellt sich der 67 jährige Bildhauer László Alexovics mit einer Ausstellung in Győr vor. Neben 18 Freiplastiken werden in der Kunsthalle mehrere einfigurige Kompositionen, Gedenktafeln und Denkmäler gezeigt.

Insel Iki mit Ultr
treiben, damit di
nicht mehr wie bis

INTERFOTO MTI/U

wurde von japanischen Fischer an die Küste getrieben und dort
maßnahme" mit dem Argument, daß die Delphine die kleinen Fisc
rbsgrundlage der Fischer gefährden.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Alexovics László

Kisalföld

1965. JUN. 18.

1021

MŰTEREMBEN

„A magam módján látni és ábrázolni"

Két készülő szobor várja az utolsó simításokat, hogy aztán az egyik bronzból, a másik fából végső formát nyerjen. *Alexovics László*, a figurák alkotója óvatosan veszi le róluk a kiszáradástól óvó nylontakarót. Pumpával locsolja őket. Az agyagalakok gyorsan szívják magukba a nedvességet.

Radnóti Miklós

— Ennek Hívők a címe. Kissé távolról kezdem, de valóban foglalkoztat az emberi hit tartalma, igazsága. Valahogy megmutatni, hogy a vallás legszebb, legszentebbnek tartott kinyilatkoztatásai az evilági életből fakadtak. Ha megfosztjuk az istennel való kapcsolatától, akkor látjuk, láttatjuk hűen őket.

Az agyagkompozíción férfi és nyomában állapotos asszony áll, kapájuk rést nyitott a földön, és nyitott bal tenyerükből hullatják a magot.

— A teremtés, az alkotás földi dolgok. Aki vet, aki gyermeket szül, hivője a jövőjének. Nagy szavakkal élve: az élet folytonosságát látja be bölcsen és fáradozik is érte.

Míg Alexovics László a mű mondanivalójáról beszél, szüntelenül az foglalkoztat, hogy vajon a két egymástól viszonylag távol álló alak egységesen tud-e hatni. Nem külön-külön látjuk-e majd a gyermeket váró asszonyt és férjét? Elég erős-e a kontaktus kettőjük között? A magyarázattól értem a jelkép teljességét? Vagy félreérthetetlenül, csak ezt olvashatnám ki belőle? Nehéz megítélni, meg kockázatos is. A szobrász bronzba képzelte el művét, nagyobb formában. A vázlat hatását nem hasonlíthatom a készével... Meddő és mégis izgató kérdések.

— Hosszú ideje foglalkoztat a téma. Az eredeti elképzelésem egyalakos kompozíció volt. Nemrég kerékpárról láttam az út mentén kapálgató párt. Éppen azt juttatták eszembe, aminek megvalósítására készültem.

A töprengésből másik figura is született. Talán kiegészíti az előbbit.

(Oldalán fekvő, védekezően összehúzódó női alak. Teljesen zárt, szinte tömbszerű.)

— A meddővé kényszerült embert kívántam megmintázni. Aki termékeny lehetett volna, kicsire húzódva elzárkózik, mert bántották. A testi fájdalomtól összerándult nő — ha sikerül kifejeznie — jelképe a kitárulkozni képtelen, terméketlen embernek. Diófából fogom kifaragni.

Benn a szobában a korábbi alkotások fényképeit lapozgatjuk.

— Ezek a téglagyári sorozatból valók. Kedves munkáim. Sok közülük csak vázlat maradt, bronzba képzeltem, agyagban őrzöm. Ez a Gorkij és a Modern Vénusz. Síklapokkal próbáltam akkor kifejező és a Gorkij fejnél a hasonlatosságot megőrző szobrokat készíteni. Kitérő volt, de olyan kitérő, ami szerintem nem mond ellent egész pályafutásom elveinek. Én szeretnék a magam választotta realista úton előbbre jutni. Nem látom értelmét annak, hogy valami új irányzatból kezdjek ellesni egyet-mást, meggyőződésem vagy alkatom ellenére. Nem mintha elvetném őket. Egyébként sem vagyok híve a kategórikus ítélkezésnek. Legfeljebb annyit engedhet meg szerintem a szemlélő, hogy a „nekem tetszik" vagy „nem tetszik" közül választ. Én például az absztraktokat nem tartom kevésbé naturalistának, mint magát a naturalizmust. Sokszor magát az anyagot, magát a formát kínálja csak. A példa persze túloz. De a magam módján akarom látni és ábrázolni továbbra is a világot. Gyarapítva a mesterségbeli tudást, változatosabbá téve az eszközöket.

(—s—ó)

Modern Vénusz (gipsz-tanulmány)

án-bután engedélyeket ki

alomba lévő gáztüzelő be-ndezést.

Az eddig bejelentetlen gáz-zhelyek, rezsók tulajdono-i is előbekapcsolásban ré-esülhetnek. Akik tehát ren régi, vagy átalakított, zfogyasztói berendezéssel ndelkeznek, jelentkezzenek területileg illetékes tanács-l és a kiadott százezres ke-ten felül előjegyzésbe ve-ik, ami azt jelenti, hogy 66. I. negyedévétől kezd-ők is rendszeresen kap-ik palackos probán-bután zt.

Saját érdekükben azon-n az új fogyasztókhoz ha-nlóan nekik is műszakilag lül kell vizsgáltatniuk gáz-zelő berendezésüket. Ezért előtt a tanácsnál bejelen-k igényüket, a megyében il-tékes probán-bután gáz be-apcsolással és ellenőrzéssel egbízott vállalat szakembe-ivel vizsgáltassák felül ztűzhelyeiket, ha kell ja-ttassák meg. Erről az elő-tes műszaki vizsgálatról a egbízott vállalat javító szlegétől igazolást kérje-k, amelyet az igényléshez atolni kell. A tanács gyanis csak így adja meg előbekapcsolási engedélyt.

Győr megyében a Győri ázmű Vállalat végzi ezeket műszaki vizsgálatokat. Aki hát legalizálási kérelemmel ván a tanácshoz fordulni z ezzel a vállalattal vizs-áltassa felül gáztűzhelyét.

Az ellátásra vonatkozóan kedvező igéretet adott a őolajipar. Végső simításo-kat végzik a hajduszoboszlói öldgázbontó üzemen. Meg-kezdődtek az üzempróbák és műszakiak véleménye sze-int eredeti határidőre, 1966. anuár elsejére már megin-ul a folyamatos termelés.

Ki mit tud...

...ha leáll a motor az országúton.

Csak egy betű a különbség...

A laikus nem is sejti, mi-lyen nehéz mentesíteni a hi-báktól a sajtótermékeket. Még szedés közben is akár egyetlen betű eltévesztése komolytalanná teheti a leg-megfontoltabb, legszebb gon-dolatot is. Várhegyi Imre, a Műszaki Könyvkiadó korrek-tori csoportjának vezetője évek óta gyűjti már az ilyen-féle hibákat.

Egyik-másik teljesen meg-fosztja minden értelemtől a mondatot, mint például az a „*kanpók*", amelyet a vil-la-kötelek használatos *kampók* helyébe ügyeskedett a szedőgép kis ördöge. Talán valami öreg-házas szedő tudatalattija tört a felszínre, amikor a *Hősök* tere nevében a *nősö-ket* emlegette hősök gyanánt. Más esetekben szinte szán-dékosságra gyanakszik az ember, amikor a *t* és a *b* fel-cserélése folytán ezt a mon-datot olvassa: „Ilyen *bárgyú* előadást nálunk még nem tartottak." Bizonyára nem a TÜKER-t bírálta az a fűtés-technológiai szakkönyv, amelynek kefelevonata a fűtőérték fogalmát a tüzelő-anyag elégetésekor keletkező „*kömennyiségben*" határozta meg.

A nyomdák huncut kis ma-nója azonban más módon is szeret incselkedni. Egy mű-ben Kisfaludy Sándor egyik verse szerepelt, de kissé rö-vidnek bizonyult: a szedés

Értesítjük vevőinket, hogy

soproni fiókunknál

1965. július 28—31-ig

leltározást tartunk

1021

VITA

Művészet és középszerűség

Lapunk január 5-i számában megjelent „Művészet és középszerűség" cikkre több hozzászólás érkezett. A hozzászólásokat a szerkesztőség változtatás nélkül adja közre, mint ezt ezúttal Kulcsár János és Alexovics László írásaival tesszük. Amennyiben a vita továbbszélesednék, a válaszokat, hozzászólásokat érkezési sorrendben, vasárnapi számaink irodalmi oldalán közöljük.

A szerkesztőség fenntartja magának azt a jogot, hogy az egyes hozzászólásokra a vita összefoglalójaként válaszol.

Önérzet és vidéke

NEM VITAINDÍTÓNAK szánhatta írását Rácz Ernő, és én sem kívánok szópárbajt vívni övele. Ezt annál biztosabban állíthatom, mert a cikkében foglaltakkal egyetértek. Csupán kiegészíteni szeretném néhány általános megjegyzéssel azt, amit egy sajátos eset kapcsán papírra vetett. Személyi problémákon messze túlnövő ügy foglalkoztatta bizonyára az újságírót is, mint ahogy foglalkoztat mindnyájunkat: a megye irodalmi és művészeti életének a kérdése. Az elmúlt 10—12 év során, mióta magam is egyik szerény munkása vagyok az irodalomnak, nagyon sok jószándékú erőfeszítést láttam annak érdekében, hogy a problémák megoldást nyerjenek.

A kérdések — sajnos — túlnyomórészt azóta is nyitottak, és a megoldásukra irányuló törekvések is inkább csak azt a mindenki által ismert tényt húzták alá, hogy sok minden *nincs rendben* a mai irodalmi és művészeti életünkben. Sovány vigasz, és semmi esetre sem megnyugtató, hogy más megyékben is hasonló „eredménnyel" keresik a vidéki irodalom, vidéki művészet betegségére a csodabalzsamot. Úgy gondolom, hogy ennek a betegségnek a kórokozója a földrajzi értelemben vett *vidékiségnek* és a magatartásbeli *vidékiességnek* a házasságából születik. És ilyen esetekben nem lehet az ősi gyógymódot alkalmazni, mely szerint „Kutyaharapást szőrével..." Valami ennél korszerűbb és célravezetőbb hatóanyaggal kellene beoltani nálunk az írókat, művészeket, és sok esetben a közvéleményt is.

Kétségtelen, hogy aki Budapesten — mondjuk — a Dorottya utcában lakik, és ezáltal könnyen találhat alkalmat arra, hogy naponta bejárjon az Új Írás szerkesztőségébe, kéziratának a sorsa felől érdeklődni, előbb eljuthat közepes értékű írásának a közléséhez, mint az a győri tollforgató, aki a földrajzi távolság miatt ezt nem tudja megtenni. Ha azonban a győri kézirat értéke 80, vagy 90 százalékos, a budapestié pedig csak 50—60, akkor lakóhelytől függetlenül az előbbit fogják közölni. Ezt saját gyakorlatomból ismert tények tucatjával támaszthatom alá, és ezért nem vagyok hajlandó az ilyen irányú panaszokat komolyan venni. A manapság oly gyakori „vidékproblémák" a legtöbb esetben a vidékiességből táplálkoznak, és általában a dilettantizmust vannak hivatva leleplezni. Ha egy vidéki város valamely tollforgatója egyszer eljutott odáig, hogy a kézirathiányban szenvedő helyi lap alkalomszerűen elfogadott tőle egy önképzőköri színvonalon álló dolgozatot, a következő héten már igényt tart az írói címre, és megtelik világfájdalommal, ha következő fércműve a Kortársnál papirkosárba kerül. Sajnos, nagyjából hasonló a helyzet a képzőművészet területén is.

AZ ÖNTUDAT TÚLTENGÉSE veszedelmes betegség. Veszedelmes mind a társadalom, mind az egyén szempontjából. Éveken át volt alkalmam megfigyelni egy helyi írónk életútját. Egészséges paraszti őseitől örökölt bizonyos fantáziát, nem volt rossz a stíluskészsége sem, és az ötvenes évek elején, amikor annyira szerettünk tehetségeket felfedezni, előtte is megnyílt a lehetőség az érvényesülésre.

Első néhány írásának a közlése után kinyilatkoztatta, hogy nem hajlandó többé olvasni, sem klasszikusokat, sem a mai irodalom nagyjait, mert attól fél, hogy ez egyéniségének a kárára válnék. Valóban nem volt hajlandó tanulni azóta sem, ehelyett a különböző szervek vezetőit zaklatta rendszeresen megrendelésekért, alkotói szabadságért, és az újságárussal „író úrnak" hívatta magát. Máig sem érti, miért marad egyre inkább magára, miért nem igénylik műveit sem szerkesztők, sem olvasók. Elfelejti azt az egyszerű tényt, hogy *az alkotás értékét nem a szülési fájdalom nagyságával, hanem a mű társadalmi hasznosságának fokával mérjük.* A magam részéről az *elkedvetlenedés helyett inkább a korszerű kifejezésmód elsajátítását ajánlanám íróinknak és más művészeinknek egyaránt.*

Mint az „Életünk" versrovatának vezetője, saját keserves tapasztalatomból tudom, hogy mennyire nehéz — kéziratok hiján — ezt a negyedévenként megjelenő kiadványt tartalommal megtölteni. A beérkező anyag egy része mondanivalójában is érdektelen, a másik része pedig stílusában, formájában marad valahol Tinódi Lantos Sebestyén kortársai mögött.

Az irodalomnak is van mesterségbeli része, amelyet *meg kell tanulni.* Ahhoz, hogy valaki bolti eladó lehessen, a gimnáziumi érettségi megszerzése után két évig kell kereskedelmi tanuló iskolába járnia. Vajon **íróink közül hányan szán-**

A KÖZVÉLEMÉNY SZEREPÉT igen nyomatékosan szeretném hangsúlyozni, mert nélküle egyetlen probléma sem oldható meg. Magasabb művészi igényt, hatékonyabb érdeklődést, több segítőkészséget várunk az irodalom és a művészet barátaitól. A Győrött oly erős kispolgári sznobizmus kihalását éppúgy szeretnénk hamarosan megérni, mint egy másik rétegnél tapasztalható sértő közömbösségnek a felolvadását.

Szeretnénk, ha egy-egy színházi bemutató után, vagy egy-egy nagy könyvsiker megjelenését követően is úgy vitatkoznának az emberek az üzemek és hivatalok folyosóin, mint az NB I-es labdarúgómérkőzéseket követő hétfői reggeleken. Hogy közüggyé váljék végre Győrött is a művészet és irodalom. Vitatkozzunk! Ha kell, szókimondóan és szenvedélyesen! *Kosztolányi* írta valahol: *„Nincs más mód, mint hogy elviseljük egymás elfogultságát. Hadd küzdjenek forró véleményeink. Küzdelmükből valamikor talán kialakul az a valami, amit igazságnak szokás nevezni!"*

Kulcsár János

Alexovics László válasza

Rácz Ernő: „Az elmaradt ankét", „Művészet és középszerűség" című, a Kisalföld hasábjain nemrég megjelent írásaiban, gátlástalanul turkál életkörülményeimben anélkül, hogy ismerné őket.

Kénytelen vagyok tiltakozni az általa felhalmozott valótlanságok ellen. Az a mód, ahogy írásomat címétől megfosztva, saját írásának hónaljába vágta... különös.

De rátérek a tények rövid felsorolására:

A kérdéses ankéton közel 50 fő volt jelen, köztük Czigány Jenő, Cziráky Lajos, Dudás Máté és Gallyas Frigyes festőművészek. Munkanap délelőttjén ez nem érdektelenség. A Képzőművészeti Munkacsoport részéről pedig szép képviselet. A bírálat tehát alaptalan.

Nem fedi a valóságot az sem, mely szerint színházi állásom lehetőséget ad alkotói tevékenységre a szezon ideje alatt. A munkához nekem is jogom van és érte nem kegy-, hanem munkadíjat kapok. Szabadidőm felett én rendelkezem.

Miután több, mint egy éve nem tárgyaltam Rácz Ernővel, ennélfogva nem tapasztalhatta „sértődöttségem, mártíromságom" és nem hallhatta sok-sok panaszom. Nyilván baj van a hitelesség körül.

Fentiekből logikusan következik, hogy nem a sértődöttség tartott vissza a megyei tárlaton való szerepléstől.

Nem mondtam azt, sőt azon a bizonyos értekezleten állítólag tőlem hallott (a 15 000 forintos megjegyzés).

Hogy milyen alapon veszi egy kalap alá a költői és szobrászi mesterséget, nem tudom.

Végül azt sem tudom, miért nem válaszolt levelemre.

Alexovics László
szobrászművész

Paprikás ételek pikáns ízesítője

Különösen a téli hónapok biztos C-vitamin forrása. Egy doboz tartalma megfelel 3—4 közepes citrom C-vitamin mennyiségének. Vajas vagy zsíros kenyérre kenve magas tápértékű eledel,

a PRITAMINNAL készített körözött finom csemege! KÓSTOLJA MEG ÖN IS!

Egy doboz ára: 3.60 forint.

PRITAMIN — SOK VITAMIN!

A Győr-Sopron megyei Mezőgazdasági Gépjavító Vállalat azonnal felvesz gyártástervezésben jártas

technológust

valamint

anyagbeszerzőt

Jelentkezés: GYŐR, Kandó Kálmán u. 5.

A GYŐRI PAMUTSZÖVŐ ÉS MŰBŐRGYÁR azonnali belépéssel felvesz

vegyésztechnikus, gépésztechnikus, elektrotechnikus

oklevéllel

férfiakat és nőket,

továbbá

KÖZGAZDASÁGI TECHNIKUMI, TEXTILTECHNIKUMI ÉS GIMNÁZIUMI ÉRETTSÉGIVEL rendelkező

férfiakat

Fizetés megegyezés szerint.

Jelentkezés személyesen, vagy írásban a vállalat személyzeti osztályán.

TÖBB ÉVES GYAKORLATTAL, képesítéssel rendelkező férfit

belső ellenőrnek

felvesz Győri Nagykereskedelmi Vállalat.

Fizetés gyakorlattól és megegyezéstől függően.

Bérkategória 1300—2300 forintig.

Írásbeli ajánlatokat „BELSŐ ELLENŐR" jeligére a hirdetőbe.

GYŐR, KAZINCZY U. 16.

HOVA MENJÜNK SZÓRAKOZNI?

Ötórai tea-tánc VASÁRNAP

A NADOR ETTEREMBEN

(Győr, Corvin u. 36.) és

A KIOSZK ETTEREMBEN

(Győr, Tolbuchin sétány 2.)

KELLEMES HANGULAT. KITŰNŐ ZENE.

Dr. Saruga Rudolf

Takaríttassa lakását a „Gyorsszolgálattal". Győr, Széchenyi tér 9. Telefon: 40-73., 30-61. (X)

ADÁS-VÉTEL

Gumikerekű lo... kocsi jó állapott... és 3.5 lóerős ... mens villanym... eladó. Szombath... Kiskar u. 24.

Óriás-virágu f... cia chabaud sze... mag több szín... grammonként 10 ... rintért kapható ... ronyi kertésznél ... késcsaba, Sztraka 27.

Nagyméretű férfi bőrkabát bunda béléssel prima állapotban eladó. Győr, Jedlik Ányos u. 9. Bazár.

Két hízott sertés 150—200 kg-os, eladó. Ménfőcsanak, Öreg u. 2.

Új nagyméretű fehér háromajtós szekrény eladó. Győr, Petz Lajos u. 13. fsz. 4. Érdeklődni du. 4—5-ig.

Hordozható cserépkályha eladó. Megtekinthető Győr, Jedlik Ányos u. 19. 17 óra után.

Fehér takaréktűzhely és gáztűzhely jó állapotban eladó. Győr, Vásárhelyi Pál u. 7.

Igényesnek kombinált szekrény, rekamié, fotelek, szezlon, könyvpolc, olcsó hálószobabútor, sodronyok, toalett tükör eladó. Győr, Kisfaludy u. 13. Szabó.

Fali vitrin, kombinált szekrény, hálószobabútor, rekamié garnitúra, szezlon, sodronyok eladók. Győr, Kisfaludy u. 25. Korsósné.

Szezlonokat, ágybetéteket, garnitúrákat olcsón és pontosan szállítok. Mintákat, árajánlatokat postafordultával küldök. Schuszter György kárpitos. Pápa.

Eladó Győrött, Nádorvárosban a Liezenmayer u. 94. sz. alatt beköltözhető, kétszobás családi ház. Érdeklődni lehet a 43-69 telefonszámon de. 8—16-ig.

Belső ellenőrt

felvesz a mosonmagyaróvári Községgazdálkodási Vállalat.

Középiskolai végzettséggel

Jelentkezés: személyesen, vagy írásban.

Cím:

Községgazdálkodási Vállalat

Mosonmagyaróvár, Kórház u. 16.

LAKÁSCSERE

Budapesti egyszobás komfortos lakásomat győri kétszobás komfortosra elcserélem. Érdeklődni: Nyomda (Baracskai). (N)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD
1964. JAN. 12

...fogyasztóképes ... Érdeklődni ugyanott. Horváthék.

...gyobbért. Ajánlatokat „Hermes" jeligére a Hirdetőbe kérek. Győr Kazinczy utca 16.

Sárvári egyszoba konyhás, verandás, olcsóbérű lakásomat elcseréljem hasonló győrire. Címeket „Hetényi" jeligére a Hirdetőbe. Győr, Kazinczy u. 16.

Soproni belvárosi modern garzont cserélek budapestire. „Hasonlóra 37333" jeligére, Felszabadulás téri Hirdetőbe.

VEGYES

Időben gondoskodjon Ön is tavaszi ruháinak tisztításáról. Berecz, Liezen-Mayer u. 66. (N)

Gondos, munkabíró, jólelkű főzőmindenest keres három személy mellé plébánia. Vép, Vas megye. Jelentkezést levélben kérek.

Soproni iparvállalat közgazdasági technikumi végzettséggel rendelkező férfi dolgozót keres raktári beosztásba. Anyagismerettel rendelkezők előnyben. Jelentkezés sajátkezűleg írt önéletrajz megküldésével, — a soproni hirdető irodában.

AZ ÉSZAKDUNAN... FELSŐRUHÁZATI... VÁLLALAT felvesz technikumi...

raktárgazdálko...

Kereskedelmi gyak...

Fizetés 2000—2200 ...

Röntgen-asszisztensnek

18—30 éves érettsé...

...ipari és Finommechanikai

vállalja

...fogalom alá vont tárgyak ...sáramú háztartási kisgépek

...RCSELŐT

...tés megegyezés szerint. ...HÁTYÁS KIR. U. 5. SZ.

● **Hirdessen a ...**

ÉM Csatorna- és Vízvezetéképítő

keres azonnali belépő...

győri és más vidéki mu...

MÉLYÉPÍTŐ-IPARI ...

ÉS ÜGYVITELI GY...

RENDELKEZŐ

RAKTÁRVEZE...

Jelentkezés: Budapest VII., V...

Győri Főépítésvezetőség. Feh...

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

VAS NÉPE
1980 FEB 20

Alexovics László szobrászművész

1021

Alexovics László kiállítása

Első alkalommal mutatkozott be Alexovics László 67 éves szobrászművész gyűjteményes kiállításával Győrött. A Pesterzsébeten született művész a felszabadulás utáni években került Győrbe. Tizennyolc köztéri alkotása között egyalakos kompozíció, emléktábla és hősi emlékmű szerepel. A Győri Műcsarnokban negyvenkét alkotásából nyílt kiállítás.

SPORT

rül

z élen

rült, ezután orvosi vizsgálaton vett részt, s úgy döntött, hogy a további küzdelmektől visszalép: betegsége akadályozza a szereplésben.

Az előírtak után a férfi műkorcsolyaverseny állása: 1. Jan Hoffmann (NDK) 11 hsz, 44.76 pont, 2. Charles Tickner (amerikai 18/43.76 p, 3. David Santee (amerikai) 27/43.04 p, 4. Cousins (angol) 34/41.84, 5. Kovaljov (szovjet) 51/40.08 — visszalépett, 6. Simond (francia) 52/40.16, 7. Bobrin (szovjet) 62/39.96.

A szakemberek szerint az 1976-os innsbrucki olimpián ezüstérmet nyert Jan Hoffmann formája olyan jó, hogy kétség sem férhet

Antalovits és Rehus Meissenben

Meissenben a hét végén kerül sor a hagyományos Kék Kardok elnevezésű nemzetközi súlyemelő versenyre. A rangos eseményre csütörtökön 10 magyar súlyemelő utazik, közöttük 7 olimpiai kerettag. Miután az Athénba tervezett viadal elmarad, Meissenben lép pontra a világbajnok Sólyomvári, valamint Szalai is.

A Meissenben szereplő magyar súlyemelők: 60 kg: Stefanovics (Bp. Honvéd. **67,5 kg:** Száraz (Olefin). és Fodor (Tatai AC), **75 kg:** Kazinczy (PMSC), **82,5 kg:** Orvos (Testvériség), **90 kg:** An-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Alexovits László
KISALFÖLD

1962 AUG 2

1021

Művész a téglagyárban

A műterem: két lépés hosszú, két lépés széles kalyiba. „Civilben" valószínűleg raktár vagy szerszámkamra. Július közepe óta azonban „elölépett". Emberek költöztek bele: Alexovics László szobrászművész és a modelljei.

A modellek: téglagyári munkások. Az egyiket az imént láttam kijönni a kemencéből egy téglákkal rakott talicskával, és most a műteremben is találkozom vele. Az élő és az agyagból formált arcon ugyanaz a feszült figyelem, a nehéz munka véste markáns vonások.

Egy másik szobrot még takaró fed. Ahogy „leleplezi" Alexovits László. Gesztesi mester arcvonásai tűnnek elő. Még nyers a szobor, még sok minden simítanivaló van rajta, de a mosolygós, jóságos, mégis kemény arc már él az élettelen agyagban. A művész megragadta a modellje lelkét...

Negyven munkásportré megmintázása vár Alexovits Lászlóra, azaz ő vár az emberekre, hogy üljenek neki modellt, napi egy-két órát, amikor kedvük van és ráérnek. Munkaidő után keresik fel az emberek a műteremmé előlépett kalyibát, s ülnek, amíg el nem fáradnak, vagy nem kell már hazafelé indulni. A művész keze serényen formálja az agyagot. A szeme az emberekre tekint. Munka közben is gyakran figyeli őket anélkül, hogy tudnák, észrevennék. Így aztán már ismerősként kerülnek eléje az arcok, s a pihenő vonásokon is látja a legnagyobb formázó: az Élet vonalait.

Kiállításra készülnek a szobrok. A jövő év május elsejére akar kiállítást rendezni a győri Pápai úti téglagyár munkásszobraiból a művész. A téglagyártás munkamozzanatait megörökítő szobrok készítését is tervezi, alakítja már magában.

Munkájának most körülbelül a felénél tart. Jól ismeri már az embereket, azok is őt. Megszerették egymást. A munkások számon tartják, mikor tűnik fel a művész kerékpárja, s ha a szokásos reggel nyolc óra érkezés eltolódik, keresik, kérdezősködnek utána, nem történt-e valami baja.

Estébe hajlik rendszerint az idő, amikor a kerékpár kifordul a gyár kapuján. Fárasztó a művész munkája, mégis második otthonának tekinti a gyárat. Nem is csoda. Minden perce tanulás. A Munkát, a dolgozó embert láthatja, tanulmányozhatja percről percre, napról napra.

Örökké érdekes tanulmány a művész számára.

Ábrázolása örökké új, örökké a legnagyobb feladat.

(várnagyné)

VITA

A lehetőség és a valóság

Meg kell javítani a vállalati készletgazdálkodást

A vállalati készletgazdálkodás, illetve anyagellátás a termelést szolgáló egyik legfontosabb tevékenysége az előkészítést végző szerveknek. Az anyagok — megfelelő időben és mennyiségben történő — biztosítása, a zavartalan termelés előfeltétele.

Az irányító szervek 1954-ben fektették új alapokra az anyaggazdálkodást. Azóta állandóan bővült, jelentőssé vált. A gazdaságos, takarékos anyagfelhasználás ma vállalatunk elsőrendű feladata. Vállalatunk eredményes munkája nagymértékben függ az anyagellátás színvonalától. Ez visszahat a termelésre. Befolyásolja a munka ütemes menetét, a tervteljesítést és az önköltség alakulását. Ezért az anyagok tervszerű és takarékos felhasználása rendkívül fontos.

Anyaggazdálkodásunknak egyre nagyobb figyelmet kell fordítania az anyagigények jogosságának elbírálására,

a készletek megengedett szinten való tartására;

a pénzügyi tervek ráeső részének elkészítésére, valamint a hitelek megfelelő alátámasztására.

A készletek finanszírozásának egyik módja a forgóalappal való ellátás. A forgóalapot és az üzemviteli hitelt úgy állapítják meg, hogy csak a termeléshez feltétlenül szükséges készletekben lekötött forgóeszközöket fedezi. Ennek a megoldásnak az a célja, hogy

visszatartsa a vállalatokat a felesleges készletek felhalmozásától.

A meghatározott mennyiségen felüli — normafeletti — készletekre hitelt kell igénybevenni. Ennek a hitelnek a kamatterhei kedvezőtlenül befolyásolják a vállalat eredményét. Ezért határvonalat kell vonni a készletekben mutatkozó: szükséges, tehát indokolt és a valóban inkurrens anyagok között. A normafeletti, átmenetileg nem mozgó és kifejezetten inkurrens készletek okozzák a legkomolyabb gondot, mert ezeknek a készleteknek a kamatterhétől minden anyaggazdálkodó szeretné megóvni a vállalatot.

A felhalmozódás okai

Alapos és hosszú ideig tartó vizsgálatokkal megállapítottuk, az anyagfelhalmozódás legfőbb okait.

Mindenekelőtt a nem reális készletidőnorma-napokra, melyeknek helytelen volta régóta vita tárgyát képezi.

A hosszú átfutású gyártmányok anyagfelhasználási ideje is — természetszerűleg — hosszú. Az anyagutánpótlás ideje szintén hosszú, különösen az alapanyagok és importanyagoknál. Például: a kohászati vállalatok és a központi ellátó szervek rendelés-igazolásaikban csak negyedévi szállítási határidőt adnak meg, tehát szállíthatnak a negyedév első napjára, de kötbérmentes szállítást eszközölhetnek a negyedév utolsó napján is. Te[illegible] amikor a műszaki feltételek nem egyszer még a megrendelővel sem tisztázódtak.

A szóbanforgó módosítások megvalósítása rendkívül fontos, mert

csak állandó gyártmánykorszerűsítéssel tudunk lépést tartani a tőkés piacon jelentkező erős konkurrenciával.

Ezeknek a feladatoknak a megoldása elsősorban külkereskedelmi és népgazdasági érdek, mégis ennek révén keletkező anyagfelhalmozódás és végső soron a kiselejtezés pénzügyi következményeit a vállalatnak kell viselnie. Gyakran halljuk azt a véleményt, hogy az ilyen készletek keletkezése a vállalat rossz munkájának következménye.

Felelősség

Egyetértünk azzal, hogy a hanyagság, felületesség miatt keletkezett felesleges és inkurrens anyagkészleteket, — melynek keletkezése előrelátással elhárítható lett volna — nem szabad eltűrni, és anyagbeszerzőről, vagy bármilyen más beosztású dolgozóról legyen is szó: a mulasztót felelősségre kell vonni.

Az említett okok csak töredékét képezik a valóságban meglévő nehézségeknek. De ezek

Most mindenki a főszakácsnak udvarol, pedig Gáspár Béla ugyancsak megtornyozza a tányérokat burgonyával, hússal. Aztán leül[illegible]